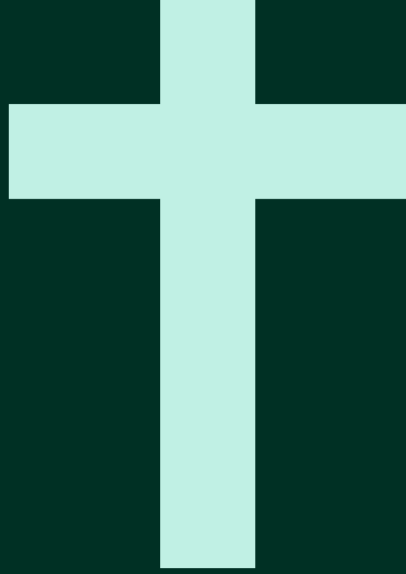

Elu Ọhụn: Ẹkúkwo-Nso
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ekwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a)
Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

Contents

Matiu	1
Maki	46
Luku	74
Jonu	124
Orun Ndi-Ozi	157
Ndi Rom	200
1 Ndi Korenti	221
2 Ndi Korenti	240
Ndi Galeshia	253
Ndi Efesosi	260
Ndi Filipi	267
Ndi Kolosi	272
1 Ndi Tesalonika	277
2 Ndi Tesalonika	281
1 Timoti	284
2 Timoti	290
Taitosi	294
Filemonu	297
Ndi Hibru	298
Jemisi	314
1 Pita	319
2 Pita	325
1 Jonu	329
2 Jonu	334
3 Jonu	335
Judu	336
Nghosi	338

Ozioma Jesu Kristi Lẹke Ke Matiu Dọn De E

Ndi Mu Jizos' Kraisti

¹ Onwan wu Ekukwo we gi gba ndi mu Jizosi, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wu nedi Aziki, Aziki wu nedi Jekopu, Jekopu wu nedi Juda le umune-ekennye. ³ Juda wu nedi Perenzi le Zera. Nne mu ni we wu Tama. Perenzi wu nedi Hez'ronu, Hez'ronu wu nedi Aram, ⁴ Aram wu nedi Aminadabu, Aminadabu wu nedi Nashonu, Nashonu wu nedi Salumonu, ⁵ Salumonu wu nedi Buazi, nne Buazi wu Rehabu. Buazi wu nedi Obedi, nne Obedi wu Rutu. Obedi wu nedi Jese. ⁶ Jese wu nedi eze wu Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen We Gi Weru We Si Ali Babilonu

Eze wu Defidi wu nedi Solomonu, hun nne e [te] wu nwunye Yuria. ⁷ Solomonu wu nedi Rehobuam, Rehobuam wu nedi Abija; Abija wu nedi Asa, ⁸ Asa wu nedi Jehoshafati; Jehoshafati wu nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wu nedi Uzia. ⁹ Uzia wu nedi Jotam, Jotam wu nedi Ahazi; Ahazi wu nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wu nedi Manase, Manase wu nedi Emosi; Emosi wu nedi Josaya. ¹¹ Josaya no mu Jekonaya (hun wu Jehoyakin) le umune-ekennye—ogen we ke we gi wepu we ali we, we we si ali Babilonu.

Gha Ogen We Gi Weru We Si Ali Babilonu D'e Ru Ogen Kraisti

¹² Ogen we gi wepuwu we si Babilonu, Jekonaya no mu Shiatelu, Shiatelu wu nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wu nedi Abiyudu, Abiyudu wu nedi Eliyakim, Eliyakim wu nedi Azo, ¹⁴ Azo wu nedi Zadoku, Zadoku wu nedi Akim, Akim wu nedi Elayudu, ¹⁵ Elayudu wu nedi Eleaza, Eleaza wu nedi Matani, Matani wu nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wu nedi Josefụ, di Meri—onye hun mu Jizosi, hun w'a kpo Kraisti hun wu “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wu, agbo we ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wu agbo mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen we gi we we si ali Babilonu wu agbo mmenọ; gha ogen we gi wesi we Babilonu d'e ru ogen Kraisti wu agbo mmenọ.

Omumu Jizos' Kraisti

¹⁸ Enina ke we don mu Jizosi wu Mezaya: e kweriọle we ni nne e wu Meri jenkọ d'a lu Josefụ. Kani, ni we d'a nogbama nke di-le-nwunye, Meri a turuguo ime ghahani iken Mmon-nso. ¹⁹ Makeni Josefụ hun 'ya ni 'ya jenkọ d'a lu wu onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye e ihun id'enya ihian ile, o no bu e obi n'o siko d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kani, ogen o gi e ro ihienni, o no ro no. Ime no hu, o no hun mmon-ozu Di-nwonni-enyi k'o bia d'e kunrun e, si, “Josefu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime e gha eka Mmon-nso bia. ²¹ O jenkọ d'a mu okennye; i jenkọ d'a kpo nwa hu Jesu/Jizosi* makele iya jenkọ d'a zuofuha ndi nke e ime njo we.”

²² Ihien ndini ile me keni we gi mezu ihien Onye-nwonni-enyi ku ghahani onye-amuma: o si, ²³ “Lee e, okpoho keleni marin okennye jenkọ d'a tu ime, mu okennye; we jenkọ d'a kpo nwa hu ‘Imanuelu’, ya wu, ‘Osolobue son enyi nodi.’”

* **Isi Nke Mbụ:21** Ani efanni wu Onye-nzuopuha.

²⁴ Ogen Josefu gi tenhin, o no me ihien mmọn-ozị Di-nwọnni-enyi gwa a. O no luma Meri; ²⁵ kanị, aranhini we nke di le nwunye d'e ru ogen o gi muguu okennyẹ ibuzo a ahun. Josefu no kpo a Jizosi/Jesu.

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-nya-anwun Bia

¹ We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi marin ihien kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-nya-anwun bia Jerusalem, ² a ju ajuju, si, “Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Make ni, enyi a hunole kokishia ku oku e k'o puha ogen enyi gi ri ali ri azuun owuwa-nya-anwun; enyi bia d'e fe e.”

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihieni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴ O no kpo gbama ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu, ju we, si, “Elebe ke we de ni iya ke we jenko d'a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?”

⁵ We no za, si, “Betulehem hun ri Judia ro, make ni onye-amuma de, si,

⁶ ‘Betulehem hun ri ime Juda,
ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda;
kanị onye-okiki jenko d'a gha ime i puha,
hun jenko d'a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.’ ”

⁷ 'Ya Herodu no kpo ndi hu marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸ 'Ya o no zi we jen Betulehem, si, “Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d'a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d'e fe e.”

⁹ Ogen we gi nuchanringuu ihien eze ku, we no jenne ebe we jenko! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighoghọ no jun we obi. ¹¹ Ogen we gi banye ime ulo hu, hun nwata hu le nne e wu Meri, we no sekpu, fe nwata hu. 'Ya we no topu ekpa we buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye e goru le frankisensi le maa.

¹² Make ni Osolobue a dole we eka-ntin ime nro si w'e kinle azuun d'e kunrun Herodu, we no ghasi uzo ozo lashi ali we.

Josefu E Gi Nzuzue We We Gbasi Ijptu

¹³ Ogen we gi lamagu, mmọn-ozị Di-nwọnni-enyi no bia d'e kunrun Josefu ime nro, si a, “Lihi oto! Weri nwata hu le nne e gbasi Ijptu; nodi ni ebahun d'e ru ogen m jenko d'a gwa i, make ni Herodu e bugu a obi n'o jenko d'a cho nwata hu keni o gbu e.”

¹⁴ 'Ya Josefu no lihi, gi ime uhinhin weri nwata hu le nne e si Ijptu. ¹⁵ We no nodi ebahu d'e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwọnni-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni “Ime Ijptu ke m gha kpopuha nwa m.”

Herodu A Si We Gbu Umeka

¹⁶ Ogen Herodu gi hun ni ndi hu marin ihien kokise ri e ku e meole e ero, eje-olulu no bume e. O no zi ndi hun o zi, we no jen d'e gbupu umeka-ikennyẹ ile ri Betulehem le ali ndi hu nokunmen'e, ikennyẹ ndi hun ri ahua ebuo le ndi keleni ru ahua ebuo—ogen ndi ahun marin nya kokise gwa a ni ya ke we hun ya wu kokise k'o gha gbako ogen, me ihieni o me.

¹⁷ 'Ya ke we gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,

¹⁸ “We nu olu ohu ime obodo Rama,
o hu a kwan—e goo ntan, e goo imon.
Rechelu ro—o ri a kwan umu a;
o nini we huhu a,
make ni a nwunchanringuo we.”

A Gha We Ijptu Lua

¹⁹ Ogen Herodu gi nwunhungu, mmom-ozu Di-nwomni-enyi no bia d'e kunrun Josefu ime nro ime ali Ijptu, ²⁰ si a, "Lihi, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu, makeni ndi ri a cho ni we gbu nwata hu a nwungu." ²¹ O no tennin, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu.

²² Kanj, ogen o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi e wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a jen ebegu. A doguzi w'a aka-ntin ime nro, o no si egbere Galili. ²³ O no jen d'e biri ime obodo w'a kpo Nazareti. Erira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, "We jenkọ d'a kpo a onye Nazareti" gi mezu.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

¹ O ru, Jonu hun e me mirin-Chuku no faha ime atu Judia, a hi,

² "Roghari ni, makeni Ali-eze elu-igwee a riguo nsue!"

³ Jonuni wu onye hu onye-amuma wu Azaya ku oku e ogen o gi si, "Olu onye ohu ri a han ime atu,

a si,

'kwa ni ni Di-nwomni-enyi uzo;

mememe ni uzo a n'o zinrin'."

⁴ Ewuru we gi enenren anu w'a kpo kamelu* mememe ke Jonu e yi; akpukpo-anu ke we gi mememe akpukpo-ukun e; ihien-oriri e wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

⁵ Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hu e jen d'e kunrun e. ⁶ We hu e kupuha njo we, o hu e me we mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷ Kanj, ogen o gi hun ndi bu oda ime ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi ke we ri a bia n'o me we mirin-Chuku ahun o ri e me, o no si we, "Igunrun agwo! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru ghosi ni onu e rogharigu; ⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a si, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Makeni, m ri a gwakwo onu, Osolobue jenkọ d'a saeka gha omuma ndini wepuha ni Ebrahim umu." ¹⁰ "Anyun a riguale nwan ukun osisi, e che: osisi owule mleni ezigbo mkpuru, e gbutu w'e tuye okun. ¹¹ Mme nwen gi mirin-mmaka e me unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi ni unu e rogharigu; kale onye hun lala m azun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onye hun jenkọ d'e bu akpukpo-uku a—o jenkọ d'e gi Mmon-nso le okun me onu mirin-Chuku. ¹² Ihien o gi a fuchan oka ri a aka: o siko d'a fuchanpu oka ile ri ebe o no a kukpo oka a, kponpuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpongbamazi efifia oka buche ime okun hu we ghaleni e ri-eka e tinyun."

Jonu E Me Jizosi Mirin-Chuku (Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ 'Ya Jizosi no gha Galili bia Iyi Jodani d'e kunrun Jonu ni Jonu me e mirin-Chuku. ¹⁴ Jonu te ju aju, si Jizosi, "Mme te furu ni m bia ni me m mirin-Chuku, kanj 'yu bia nwan d'e kunrun m?"

¹⁵ Jesu no si, "Hapu a n'o ri erira kikenni; o furu ni enyi mezukwama ihien ile Osolobue cho." 'Ya Jonu no kwere me e mirin-Chuku.

¹⁶ Jonu e megwu Jizosi mirin-Chuku, hun Jizosi gihu ghagu ime mirin pula, elu-igwee no kpupun'a ideminzi; o no hun Mmon Osolobue k'o gi udi nduru hidanla, bia ebe o ri, bekwasi a.

¹⁷ Idumuzi, olu no gha elu-igwee si, "Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m."

* **Isi Nke Eto:4** "anyinnyan-mkpukpuke"

Isi Nke Ẹnọ

Ekwensu A Nwan Jizọsi

¹ 'Ya kẹ Mmọn-nsọ nọ duru Jizọsi si ime atụ keni Ekwensu nwan a. ² Jizọsi bu ọnụ ukinkin lẹ efinnai—orogbo akpu-uhuokin ogunnai; omegu, egun nọ gunma a. ³ 'Ya kẹ onye-onwunwan hu nọ bia, si a, “Omẹni 'yụ wụ Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsonme ogbe bredi.”

⁴ Kanị Jesu nọ si a, “E deguọ w'a ime Ekukwo-nsọ ni, 'Ihian a ra gi ihien-oriri suọ a ri ndun, oku ile gha Osolobue ọnụ paha kẹ wẹ gi a ri ndun.’ ”

⁵ 'Ya kẹ Ekwensu nọ weri ẹ si ime obodo nsọ wụ Jerusalem, w'e tume mkp'onunu Ulo-nsọ, ⁶ si a, “Omẹlẹ iyu wụ Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e deguọ w'a ime Ekukwo-nsọ, si, 'O jenkọ d'e ye ndi mmọn-ozị ẹ iwu banyen'i; wẹ sikọ d'a pari i, amangbe y'a kpogburu omuma.’ ”

⁷ Jizọsi nọ si a, “E deguozikwo w'a ime Ehuho-nsọ, si, 'Anwankwole Dinwonni-enyi wụ Chuku i.’ ” ⁸ Ekwensu nọ werizi ẹ si elu-ugu jẹn elu oda-oda, ghosikwama a ali-eze ile ri uwa lẹ ogho wẹ, ⁹ si a, “M k'e ye i ihien ndini ile, omẹni y'e keni m isi ali.”

¹⁰ 'Ya Jizọsi nọ si a, “Ekwensu, puni m! Makeni, e deguọ w'a ime Ekukwo-nsọ, si, 'Dinwonni-enyi wụ Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suọ k'i k'e fe.’ ”

¹¹ 'Ya kẹ Ekwensu nọ la Jizọsi to, ndi mmọn-ozị nọ paha, yeme ẹ ihien ri a mkpa.

Jizọsi E Bidon Orun A Ime Galili (Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ogen Jizọsi gi nu ni e buguọ wẹ Jonu che ime ulo-ngan, o nọ si Galili. ¹³ O nọ gha Nazareti ri ime Galili pu, jẹn d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egberẹ Zebulun lẹ Naf'tali — ¹⁴ keni ihien onye-amuma wụ Azaya ku mezu. Azaya si,

¹⁵ “Ali Zebulun lẹ ali Naf'tali,
hun risonme uzo 'Ohimin' —
wẹ fetuguu Iyi Jodani;

Galili wẹ ile ri,
ali ndi wulen ndi Ju jun!

¹⁶ Ndi bi ime ishi
a hunole oken ukpe;
ukpe e nwunmeguoni
ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷ Jizọsi nọ gha ogen hu zime ozi, a si, “Roghari ni, makeni Ali-eze Osolobue a riguọ nsue!”

Jizọsi A Kpo Ndi Okun-Azun Ẹnọ (Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Ogen Jizọsi gi ghako mkpenren mirin Galili, o nọ hun umune-ikennyẹ ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) lẹ Anduru nwene ẹ, ebe wẹ ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (makeni wẹ wụ ndi a kun azon). ¹⁹ O nọ si wẹ, “Sonme ni m, m jenkọ d'e me unu wuru ndi a kuha ihian rike azon.” ²⁰ Wẹ nọ na oga wẹ to ozigbo, sonme ẹ.

²¹ Ogen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi lẹ Jonu nwene ẹ; uwe lẹ nedi wẹ ri ime ugbo, e donzi oga wẹ. O nọ kpo wẹ ebuo.

²² Wẹ nọ lato ugbo-mirin hu ni nedi wẹ, sonme ẹ ozigbo.

Jizọsị A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwọ Oriá
(Luk 6.17-19)

²³ Jesu nọ ghagbari Galili ile, a kuzi ime ụlọ-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le oria ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ 'Ya ke otiti e nọ ghagbari ali Siria ile; we nọ wehe n'e ndi ile emu ri a ku, ndi bu oria ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi eje-mmọn ri ime we—o nọ zuo we. ²⁵ Igunrun hi-ogbe nọ gha Galili le obodo iri hu nọgbamani wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le n fetu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizọsị Nọ Elu Oke Kuzi

¹ Ogen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o nọ si enu oke; o nọdigu ali, 'ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma
(Luk 6.20-23)

² O nọ kuzime we, si,
³ “Ngọzi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmọn*,
makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we!
⁴ Ngọzi ri ni ndi hun ri a kwanni,
makeni we jenkọ d'a rokọ we obi.
⁵ Ngọzi ri ni ndi hun e welua enwen we ali,
makele we siko d'e nwonrin uwa ile.
⁶ Ngọzi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a,
a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira —
makeni, efọ jenkọ d'e jun we.
⁷ Ngọzi ri ni ndi hun e me ebere,
makele we siko d'e me ni we ebere.
⁸ Ngọzi ri ni ndi obi we ri ochan,
makeni we siko d'a hun Osolobue.
⁹ Ngọzi ri ni ndi hun e me ni udon ri,
makeni we siko d'a kpo we umu Osolobue.
¹⁰ Ngọzi ri ni ndi we ri e kpokpo makeni we ri e bi ke Osolobue don cho a,
makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we.”
¹¹ “Ngọzi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu,
e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.
¹² Ghoghọ ni; efọ 'ya suo unu usuo —
makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!
Makeni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu uzo.”

Nnu Le Ukpe
(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asuozini usuo, eghani k'o jenkọ d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume w'e.

¹⁴ Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri. ¹⁵ Ozozị, ihian a ra munyekwo ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzo. ¹⁶ Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

* **Isi Nke Isen:3** ...ndi wu “igbennye” ime mmọn.

17 “Erokwọlẹ ni nị m bịa d'a kagbu Iwu Mozizi mọbu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bịa d'e mezu we. 18 Make ni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee le uwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mọbu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenkọ d'a ghafeni bu o mezuni—ke hun kachanrin ntin. 19 'Ya wu ni onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira, we siko d'a kpo a onye hun kachanrin ekere ime Ali-eze elu-igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpo a oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. 20 Ezioku ke m ri a gwa onu, mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

21 “Onu a nuguo ni we si ndi akan, ‘Egbule ni ochu; we siko d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.’ 22 Kani, mme le enwen m si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nweneghe olulu† ikpe; onye owule kpo nweneghe e iyi jenkọ Ogwa Ndi-isi; okun-mmom ri e che onye owule kpo nweneghe e ‘Onyeghe-nzuzu!’ ”

23 “Yawu, omeni i ri e ye oyiye i ebahun w'a nodi e ye oyiye, y'a no ebegu nyanhan n'o nwon ihien i me, hun nweneghe i gi bu iwe i obi, 24 la oyiye i to ebegu w'a no e ye oyiye, pu, iyu le nweneghe i suokinguu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i.”

25 “Iyu le onyeghe-ikpe i suokin egwa, ebe 'yu le 'ya keleni ru ogwa, amangbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onyeghe ewuru-ogi, a tu we i ye ulo-ngan; 26 M ri a gwa i ezioku, y'a saeka fuha d'e ru mgbe i kuguu ikobo ikpazuun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

27 “Unu a nuguo ni we si we, ‘Agherele.’ 28 Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onyeghe owule lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. 29 Omeni enya eka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye okun-mmom. 30 Omeni eka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye ime okun-mmom.”

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

31 “We sizikwo, ‘Onyeghe owule kpechan nwunye e jenkọ d'e ye e ekukwo ghosi n'o kpechanole a.’ 32 Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onyeghe owule kpechan nwunye e, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, ri e me e no zo oku ye ofia. Onyeghe owule lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian.”

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

33 “Ozo, onu a nuguozu ni we si ndi akan, ‘Ekunle Osolobue tu ntụ; i jenkọ d'e me ni Di-nwonni-enyi ihien i kunn'e.’ 34 Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, make ni 'ya wu ukpo Osolobue; 35 ekunle uwa, makele 'ya wu ihien o gi a tukwasu uku a; ekunle Jerusalem, make ni 'ya wu obodo Eze uku hu; 36 ekunkwole isi i, make ni y'e ri-eka gbeghuto ntutu ohu n'ọ chanma uchan mọbu n'ọ gime ngi. 37 Sihu ‘Egheeghe’ mọbu ‘Mba’; ihien owule kari onwan gha eka Eje-onyeghe hu bia.”

Nkuzi Banyeni Mmegwari

(Luk 6.29-30)

38 “Unu a nuguo ni we si, ‘Onyeghe tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onyeghe tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.’ 39 Kama, mme le enwen m si i emegwarile onyeghe me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti

† **Isi Nke Isen:22** mọbu: ...onyeghe owule buni nweneghe e olulu bu o nwonni ihien nweneghe e me.

eka-nni, y'e bu azuun hun-ebọ zimen'e. ⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onye waye i olu n'i jen maili ohu, y'e son e jen maili ebuo. ⁴² Onye owule rjo i ihien, y'e ye e; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule."

Inwe Ihien-osusuo Ndi-ihenren I

⁴³ "Onu a nuguo ni we si, 'I siko d'e nweriri ihien-osusuo ndi-oma i, ze izize ndi-ihenren i.' ⁴⁴ Kanj mme le enwen m si unu 'E nwe ni ihien-osusuo jenni ndi-ihenren onu; e me ni ni ndi ri e kpokpo ni unu ekpere.' ⁴⁵ Onwan siko d'a ghosi nke-esi ni onu wu umu Nedi unu hun ri elu-igwee. Make ni o me anwun a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e me ihien o cho le ndi ghaleni e me ihien o cho. ⁴⁶ Make ni, emele ndi ihien i a suo suo ke ihien we a suo i, elee ugwo-orun k'i k'e nwonhen? Ele erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu we gi njo marin, e me? ⁴⁷ Ozozu, omeni ndi nke i suo ke y'e kele, k'i gi mekari ndi ozo? Ele erira ke ndi kwerileni e me? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun ri elu-igwee don zu oke."

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

¹ "Kpachanpukwo ni enya amamgbe ihien onu ri e meni Osolobue a wuru ni unu ri e me ni we hun unu; make ni unu me e, onu anarinkozi ugwo-orun eka Nedi unu hun ri elu-igwee."

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbennyegho Onuma

² "Ya wu, ogen owule onu ri e ye ndi igbennyegho ihien, akule ni egogo* rike ke ndi-ihunna don e me ime ulo-ofufe le okp'uzo, keni ihian ile hun uzo ja we mma. M ri a gwa unu ezioku, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ³ Kama, unu gha e ye ndi-igbennyegho ihien, anile ni eka-ekpen onu marin ihien eka-nni unu ri e me, ⁴ keni ihien unu me ni ndi-igbennyegho wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo."

Nkuzi Banyeni Ekpere

⁵ "Ozozu, unu gha e me ekpere, emele ni ke ndi-ihunna, make ni o suo we ni w'e turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ⁶ Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzo, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo."

⁷ "Kanj unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noke ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, make ni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. ⁸ Anole ni nwan ke we, make ni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rjoma a." ⁹ "Ya wu, e me ni nwan ekpere enina: 'Nedi enyi hun ri elu-igwee, we donme efan i nsu."

¹⁰ Ali-eze i ya bia d'a kima,

uche i ya me elu-awa, rike ke o don e me elu-igwee.

¹¹ Ye enyi ihien enyi jenko d'e ri tanni;

¹² gbaghari enyi eje-ihien ndi enyi me, noke ke enyi don gbaghari ndi hun me enyi eje-ihien.

¹³ Edule enyi ye ime onwunwan, ka gbafuha enyi eka Eje-onye hu.' "

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

14 “Eghee, ọnu gbaghari ndi ozo eje-ihien we me unu, Nedi unu hun ri elu-igwee siko d'a gbagharizikwo onu; 15 kani, owuni unu agbagharini ndi ozo eje-ihien ndi we me unu, Nedi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu me.”

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

16 “Ogen owule unu ri e bu-onu, eronmela ni ihun rike ndi ihunnai. W'e ronme ihun, keni ihian ile hun ni we ri e bu onu. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.”

17 “Kama, onu gha e bu onu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, onu a ha ntutu, 18 amangbe w'a marin ni unu ri e bu onu, keni Nedi unu suo, hun we ghaleni a hun, marin; Nedi onu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo.”

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

19 “Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwani, ebe ekika siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. 20 Kama, a kpatole ni ni enwen onu aku-le-uba elu-igwee, ebe ekika jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. 21 Make ni ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi onu jenkole d'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

22 “Enya wu ukpe hun ri ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu ri iken, ehụ unu ile jenkole d'e nwon ukpe. 23 Kani, omela enya onu ari iken, ehụ unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari eka!”

Odibo A Ra Saeka Fee Nna Ebuo

24 “O nwonni onye a saeka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikemela e mkpa, hun-ebọ arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen e ye ohu, legberi hun-ebọ: y'a sakole eka fe Osolobue le egho.”

Ehuele Uhue, Choguu Nke Osolobue

25 “Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenkole d'e ri mọbu ihien unu siko d'a ra gi ri ndun mọbu ihien unu jenkole d'e yiye ehụ onu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele ehụ ka ekwa mkpa? 26 Lekpode ni nnunu ndi hun e fehunmeni: w'a ra kun ihien mọbu e we ihien ugbo mọbu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri? 27 Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? 28 Ki hain onu gizi e hue uhue ihien unu jenkole d'e yi? Lekpo ni ke obobo ri ime ofia don e sue: w'a ra run orun, w'a ra kpa ekwa; 29 kani, m ri a gwa onu ni, ke Solomonu nwehanle ogho, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. 30 Omeni Osolobue e yime efifia ri ogige ihien ri mma enina—efifia hun ri ndun tanni, eki fon e bu we che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta! 31 'Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, 'Ki enyi k'e ri?' mọbu 'Ki enyi k'a ra?' mọbu 'Ki enyi k'e yi?' 32 Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa; 33 kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unu ihien ndini ile.”

34 “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, make ni ekile siko d'e nwon nsongbu nke e; nsongbu uhuhin e zuguo n'a.”

Isi Nke Eṣa

Ikin Ibe i Ikpe

1 “Amale ndi-ozo ikpe amangbe Osolobue a ma i ikpe. 2 K'i don han enen ke Osolobue siko d'a don han n'i. Eka i gi mayeni ihian ihien ke Osolobue jenkole d'e gi mayen'i.

³ Kị haịn i gi a hụn irinrin-nkụn rị nwēnē i ẹnya, kanị y'a ra hụn ogwe-nkụn rị i ẹnya? ⁴ Nani ke y'e dōnzi saeka sị nwēnē i, 'Nị m wepụ i irinrin-nkụn rị i ẹnya' bụ ogwe-nkụn rị 'yụ lē enwēn i ẹnya? ⁵ Onyē ihunnai! Bu ụzọ wefu ogwe-nkụn rị i ẹnya, keni i hụn ụzọ legha irinrin-nkụn rị nwēnē i ẹnya ohunma mēfu."

Egile Ihien Rị Nso Gu Egu

⁶ "Eyekwōlē nkite ihien rị nso; atukwōlē ihien rị i mkpa yeni ezin, amamgbe w'a zokpukpoguu a, maye i ogun, ru i ehụ."

Riọ, Chọ, Du Ɛka

⁷ "Riọ nị, wē siko d'e ye onu; chọ nị, unu siko d'a hụn; du nị ẹka, wē siko d'a kpopuni onu uzo. ⁸ Makeni onyē owule rionị jenkō d'e nwonhen; onyē owule chonị siko d'a hụn; wē siko d'a kpopuni onyē owule du ẹka uzo. ⁹ Onyē ime onu jenkō d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o riọ a bredi ¹⁰ mobu ye e agwo omeni o riọ a azun? ¹¹ 'Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien rị mma, Nedi onu rị elu-igwee eyeko ndi rị a rion'a ihien ka mma? ¹² 'Ya wu, ihien owule i rị e mē, e mē ndi ozọ ihien i chọ nị wē mē i: onwan wegbase ihien ile Iwu lē ndi-amuma ku."

Uzo Mē Warara

¹³ "Ghasi ni onu-mgbon hu mē warara. Makeni, onu-mgbon wē gha a banye ntikpo shia ashia, uzo a rizikwo nfe, ndi hūn a gha uzo hu bu oda. ¹⁴ Kanị, onu-mgbon wē gha a banye ndun mē warara, uzo a zezikwo e ze, ndi a hūn n'a ebuni oda."

Osisi Lē Mkpuru A

¹⁵ "Kpachanpu nị ẹnya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike sị wē wu atunrun, a bia d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke wē wu. ¹⁶ Unu jenkō d'e gi mkpuru wē marin wē. Ihian a ra ghorị grepu enu abi-ogun; ihian a ra ghorị figi elu ogun-lē-ekirika. ¹⁷ Ɛriira k'o gizi mē ni mkpuru rị mma ke osisi rị mma a mi, kanị mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. ¹⁸ Osisi rị mma asako ẹka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sakọ ẹka mi mkpuru rị mma. ¹⁹ Osisi owule hūn mileni mkpuru rị mma, e gbutu wē e, tu ye okun. ²⁰ Egheē, mkpuru ndini mi k'i jenkō d'e gi marin wē."

"A Marin M'i"

²¹ "Ɛlē ndi ile hūn a kpo m 'Onyē-nwonni-enyi, Onyē-nwonni-enyi' jenkō d'a banye Ali-eze elu-igwee, kanị, ndi hūn e mē uche Nedi m hūn rị elu-igwee, uwē suo. ²² Uhuohin hu, ndi bu oda jenkō d'a sị m, 'Di-nwonni-enyi, Di-nwonni-enyi! Ɛlē efan i ke enyi gi bu amuma? Ɛlē efan i ke enyi gi chupu eje-mmōn, run oken orun-atumenya rị ichen-ichen?' ²³ Ogen hu, m siko d'a gwapu wē, sị, 'O nwonni ogen m gi marin onu; gha nị ebe m rị pu! Unu ndi e mē eje-ihien.' "

Mmadu Ebuo Ahun Rị A Tūn Ulo

²⁴ "Ya wu, onyē owule hūn nu oku ndini m rị e ku, gi wē run orun, siko d'a nọ ke onyē hu marin ihien, hūn tun ulo a ye elu omuma. ²⁵ Mirin nọ zue, ide-mirin nọ huhē, oken ufere a kpokwasị ulo hu, kanị o dani, makeni wē runye e elu omuma. ²⁶ Kanị, onyē owule nu oku ndini m rị e ku bu o gini wē run orun siko d'a rị ke onyē-nzuzu, hūn tun ulo a ye elu uzunzun. ²⁷ Mirin nọ zue, ide-mirin nọ huhē, oken ufere nọ kpokwasị ulo hu, o nọ dan, dankpochanrin ohunma-ohunma!"

Jizosi Ke Oku Rị Ɛka

²⁸ "Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini wē, nkuzi e nọ tu igunrun hu ile ẹnya. ²⁹ Makeni o kuzi wē nọke onyē oku rị ẹka a, ẹlē rike ndi-nkuzi Iwu wē."

Isi Nke ̄sat̄o

Jiz̄os̄i A Zūo Onȳe-oti (Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Oḡen Jesu gi hidan enu oke h̄u, igunrun hi-ogbe n̄o s̄onm̄e ̄. ² 'Ya Ok̄ennȳe ohu w̄u onȳe-oti n̄o bia d'e kunrun ̄, ḡbun'̄e osekp̄u s̄i, "Di-nw̄onni-̄enyi, ̄w̄un̄i y'a ch̄ogh̄o, i k'e ri-̄eka zūo m, a r̄i m ̄ochan."

³ Jesu n̄o t̄in̄p̄u ̄eka, m̄et̄u a, s̄i, "A ch̄ogh̄o m, d̄inh̄in n'̄i r̄i ̄ochan." Ozigbo, oti h̄u n̄o gha a ̄h̄u p̄u, ̄o n̄o r̄i ̄ochan. ⁴ Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, "H̄un a n'o n̄w̄onni onȳe i gwa ih̄ienni; ka we enw̄en i d'a gh̄os̄i onȳe nch̄u-̄ejan, y'e ye oyiye h̄u Mozizi ku ime Iwu—gi gh̄os̄i w̄e n̄i y'a d̄inh̄inḡūo."

Jiz̄os̄i A Zūo Odibo Onȳe-isi-̄agha Nd̄i Rom (Luk 7.1-10)

⁵ Oḡen Jiz̄os̄i gi banhan ime Kapan̄om, onȳe Romu ohu w̄u ̄ok̄i-̄agha, h̄un a k̄i nd̄i-̄agha oḡun-is̄en n̄o bia d'e kunrun ̄, r̄io a, ⁶ s̄i, "Di-̄okpa, emu r̄i a k̄u odibo m, o din̄e edin̄e ̄l̄o—̄o ra sa ̄eka m̄ehunm̄e, ̄o r̄i ime ok̄en af̄unf̄un." ⁷ Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, "M s̄ik̄o d'a bia d'a zūo a."

⁸ Kan̄i onȳeni a k̄i nd̄i-̄agha oḡun-is̄en n̄o s̄i a, "Di-̄okpa, eruni m onȳe i s̄ik̄o d'a banhan iwe ̄, ka kuh̄u oku s̄ūo, odibo m k'a d̄inh̄in. ⁹ Mak̄eni, mme n̄w̄en r̄i okpuru ih̄ian, n̄w̄onzikw̄o nd̄i-̄agha r̄i okpuru m. M'a s̄i onȳe ohu, 'J̄en,' o j̄en; m'a s̄i onȳe ̄oz̄o, 'B̄ia,' ̄o bia; s̄iz̄i igb̄on m, 'M̄e ih̄ienni,' o m̄e ̄."

¹⁰ Oḡen Jiz̄os̄i gi n̄u ih̄ien o ku, ̄o t̄u a ̄enya; ̄o n̄o s̄i nd̄i r̄i e s̄on n'̄e, "M r̄i a gwa ̄on̄u ezioku, ah̄untuni m onȳe Izr̄el̄u n̄w̄e okukwe n̄o ̄en̄ina. ¹¹ M r̄i a gwa ̄un̄u, nd̄i bu ̄oda s̄ik̄o d'a gha azūun ile bia, k̄e azūun ̄ow̄uwa-̄enya-anw̄un k̄e azūun nd̄idan ̄enya-anw̄un, bia d'e s̄on Ebrahim l̄e Aziki l̄e Jek̄op̄u e ri oriri ime Al̄i-eze elu-igwee; ¹² kan̄i ̄um̄u Al̄i-eze,* s̄ik̄o d'a w̄u nd̄i w̄e t̄u ye ezi ime ishi, ebe w̄e j̄enk̄o d'a n̄o a kwan ̄ekwan, a ta nk̄w̄enr̄en-eze." ¹³ ̄O n̄o s̄i onȳe h̄u h̄un a k̄i nd̄i-̄agha oḡun-is̄en, "J̄enm̄e; ya r̄in'̄i k'i d̄on kweri."

Oḡen h̄u h̄ura, odibo ̄e n̄o d̄inh̄in.

Jiz̄os̄i A Zūo Nd̄i Bu ̄Oda (Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Oḡen Jiz̄os̄i gi banye iwe Pita, ̄o n̄o h̄un n̄i n̄n̄e nwunye Pita din̄e edin̄e—emu r̄i a k̄u a, ̄eh̄u-̄ok̄un r̄i e nwun ̄. ¹⁵ ̄O n̄o m̄et̄u a ̄eka, 'ya ̄eh̄u-̄ok̄un h̄u n̄o hap̄u a. ̄O n̄o lihi, lem̄e Jiz̄os̄i ̄obia.

¹⁶ Oḡen ̄enyasi h̄u, w̄e n̄o w̄eh̄e ni Jiz̄os̄i nd̄i bu ̄oda eje-mm̄on r̄is̄onm̄e ime w̄e, ̄o n̄o gi oku-̄on̄u ch̄up̄us̄onm̄e mm̄on nd̄in̄i w̄e, zūoz̄ikw̄o nd̄i ile emu r̄i a k̄u. ¹⁷ ̄En̄ina k'o d̄on m̄ez̄u ih̄ien Chuku gi onȳe-am̄uma w̄u Azaya ku. Azaya s̄i, "O w̄ep̄u ̄oria ̄enyi, buru emu ̄enyi."

Ih̄ien Is̄on Jiz̄os̄i Ch̄o (Luk 9.57-62)

¹⁸ Oḡen Jiz̄os̄i gi h̄un igunrun hi-ogbe n̄ohunm̄e n'̄e, ̄o n̄o s̄i ̄um̄u-azūun a fetu mirin h̄u. ¹⁹ 'Ya onȳe-nkuzi Iwu n̄o bia d'e kunrun ̄, s̄i a, "Di-nw̄onni-̄enyi, m j̄enk̄o d'e s̄on i ebe ̄ow̄ule i j̄enk̄o."

²⁰ Jiz̄os̄i n̄o s̄i, "Ufu n̄w̄on okporo; nn̄un̄u e fe elu n̄w̄on ̄ek̄u; kan̄i mme w̄u Nwa nke Ih̄ian e n̄w̄on ebe m'̄e buche isi m." ²¹ Onȳe ̄oz̄o ime ̄um̄u-azūun a n̄o s̄i a, "Di-̄okpa, n̄i m j̄enḡūu d'e li n̄edi m."

²² Kan̄i Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, "S̄onm̄e m, hap̄u nd̄i nw̄un̄i n̄i w̄e li nd̄i nke w̄e nw̄un̄i."

* **Isi Nke ̄sat̄o:12** nd̄i h̄un n̄ke a banye n'̄e

*Jizosị E Tinyun Ɛbi**(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)*

²³ Ogen o gi banyeguu ime ugbo-mirin, umu-azuun a no son e banye. ²⁴ Idenmizi, ebi no kpoma, hun wu ni ebiri-mirin no kponbanma ime ugbo hu; kale Jizosị ri uran. ²⁵ 'Ya we no jen d'a kpọtien e, si, "Di-nwonni-enyi, zuopuha enyi! Enyi e d'a la iwi!"

²⁶ O no si we, "Ki hain onu gi a tu egun? Unu ndi okukwe nta!" 'Ya o no lihi oto, jugbo ebi hu le ebiri-mirin hu. Ebe owule no mechanrin rajuu.

²⁷ O tugenme we enya. We no si, "Elee udi ihian wu onwan? Hun wu ni ufere le ebiri-mirin e hume n'e isi!"

*Jizosị A Zuọ Mmadu Ebuọ Eje-mmọn Ri Ime We**(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)*

²⁸ Ogen o gi ru azuun hun-ebọ—hun wu ali ndi Gadara, ikennyẹ ebuọ eje-mmọn ri ime we no gha ikpekpe bia d'e kunrun e. We tume enya, e gbogbo, nke wu ni o nwonni onye a saeka a ghafe azuun hu. ²⁹ Idumuzi we no yi oro, si, "K'i gi enyi e me Nwa Osolobue? I bia d'e ye enyi afunfun bu ogen e ke ru?"

³⁰ Igunrun ezin ri ehụ ebẹhụ a kpa nni. ³¹ Eje-mmọn ndi hu no rịọ Jesu, si, "Omẹlẹ y'a chupụ enyi, dodo zi enyi ye ime igunrun ezin hu."

³² 'Ya o no si we, "Jenme ni!" 'Ya we no puha, banyesonme ime ezin ndi hu. Igunrun ezin hu ile no kpotu, zunban ime mirin hu, ragbu enwen we.

³³ Ndi ri e du ezin ndi hu no gbasi ime obodo d'a gwa we ihien ile meni le ihien me ikennyẹ ndi hu eje-mmọn te ri ime we. ³⁴ 'Ya ndi obodo hu no puha d'e kunrun Jizosị; ogen we gi hun a, we no rịọ a n'o gha egberẹ we pu.

Isi Nke Itenei*Jizosị A Zuọ Onye-oro**(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)*

¹ Jizosị no banye ime ugbo-mirin, fetu mirin si obodo e. ² 'Ya we no gi ute buhen'e okennyẹ ohu oro kinmin. Ogen Jizosị gi hun okukwe we, o no si onyeni oro kinmin, "Atule egun nwa m, a gbaghariguo we i njo i."

³ 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu no si enwen we, "Okennyeni ri e ku aru."

⁴ Kanị ogen Jizosị gi marin ihien we ri e ro, o no si, "Ki hain onu gi e ro eje-ihien ime obi onu? ⁵ Elee hun ka nfe: i si, 'A gbaghariguo we i njo i,' ra i si, 'Lih i oto jenme ijen?' ⁶ Kanị, m jenkọ d'a ghosị unu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbagharị njo elu-uwani." O no si onye hu oro kinmin, "Lih i oto! Heri ute i, lama iwe i!"

⁷ Okennyẹ hu no lihi oto, lama iwe e. ⁸ Ogen igunrun ihian ri ebẹhụ gi hun ihienni, egun no tu we, 'ya we no ja Osolobue hun ye ihian udi ikenni mma.

*Jizosị A kpo Matiu**(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)*

⁹ Ogen Jizosị gi gha ebahun puko, o no hun onye ohu efan a wu Matiu ebe o nodi ali ime ulo-orun ndi a na ugwo-isi. O no si a, "Sonme m," o no lihi oto, sonme e.

¹⁰ Ogen Jizosị gi nodi ali ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo no bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, we no si umu-azuun a, "Ki hain onye-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kanị, ogen Jizosị gi nu a, o no si we, "Ndi ehio ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehio rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-ejan.' Makeni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpo ni we roghari, kanị ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umụ-azuun Jonu nọ bịa d'e kunrun Jizosị, ju a, si, “Kị haịn ẹnị lẹ ndị Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ebọ, kanị umu-azuun i a ra bu onu?”

¹⁵ Jizosị nọ za wẹ, si, “Nị ndị bịa agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ rị a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hun wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hu, wẹ jenko d'e bume onu.”

¹⁶ “O nwonni onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hu wẹ gi kwakin e siko d'a dokapu, ebahun o doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya ohun. Makeni wẹ gi e, o gbawa, manya a kwanhu, ihien wẹ gi gbaye e a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun wẹ ebuo alako iwi.”

Jesu A Zuọ Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhuni
(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ebe o rị a gwa wẹ ihien ndini wẹ, onye ohu ime ndi-isi wẹ nọ banhan, gbu n'e osekpụ, si, “Nwa-m-okpoho nwunhunu kikenni, ka bịa d'e bu eka i kwasi a—makele, i bu eka i kwasi a, o siko d'a ri ndun.”

¹⁹ 'Ya Jizosị nọ lihi otọ sọnmẹ e, 'ya lẹ umu-azuun a. ²⁰ Idenmizi, okpoho ohu ihien rị a gba kete ahua mmebuọ nọ ghaha azuun Jizosị, metu ntin efe Jizosị eka. ²¹ Makeni o si enwen e, “M metuhu ewuru e eka, m siko d'a ri mma.”

²² Jizosị nọ gbewoto, ogen o gi hun a, o nọ si a, “A tule egun nwa m, okukwe i e meole i dinhin.” Okpoho hu nọ dinhin ²³ Ogen Jizosị gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu ekpiri lẹ igunrun ihian ke wẹ rị a zun uzun, ²⁴ o nọ si wẹ, “Pu ni, ni nwata hu anwunni, uran k'o rị.” Wẹ nọ muma a emu. ²⁵ Ogen wẹ gi wepuguu igunrun hu ezi, o nọ banye, kwodon nwata hu eka, nwata hu nọ lihi. ²⁶ Ihienni nọ kpogbama egberẹ hu ile.

Jizosị A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo

²⁷ Ogen Jizosị gi gha ebegu puko, ikennyẹ ebuo enya kpu ishi nọ sọnmẹ e, e yi oro, a si, “Mẹ omiken enyi nwa Defidi!”

²⁸ Ogen o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu nọ bịa d'e kunrun e. O nọ si wẹ, “Unu e kwerigho ni m siko d'a saeka me ihienni?” Wẹ nọ si a, “Eghee, Dinwonni-enyi.”

²⁹ 'Ya o nọ metu wẹ eka enya, si, “Ya ri ni onu ke unu don kweri.” ³⁰ 'Ya enya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ leghama uzọ. Ya Jizosị nọ dokemẹ wẹ eka-ntin, si wẹ, “Anikwole ni onye owule marin ihienni.”

³¹ Kanị a pu wẹ, wẹ nọ kusonmẹ oku e egberẹ hu ile.

Jizosị A Zuọ Onye Ghaleni E Ku Oku

³² Ogen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo nọ wehe onye-odin ejemmon ri ime e d'e kunrun Jizosị. ³³ Ogen Jesu gi chupuguu eje-mmọn hu, onye-odin hu nọ kume oku. O tikenmẹ igunrun hu enya. Wẹ nọ si, “A huntuni wẹ ihien nọ enina ime Izrelu.” ³⁴ Kanị ndi Itu-Farisi nọ si, “O gi iken onye-isi ejemmon a chupu eje-mmọn.”

Orun Rini E Hike. Kanị Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosị nọ ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekere, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu lẹ oria ile. ³⁶ Ogen o gi hun igunrun ndi hu risonmẹ ime obodo ndi hu, omiken wẹ nọ memẹ e, makeni wẹ nọ ke ndi obi ruleni ali, ndi nweleni onye e yeni wẹ eka—rike atunrun nwonleni onye-ndu. ³⁷ O nọ si umu-azuun a, “Ihien-ugbo wẹ siko d'a ghọ e hike, kanị ndi orun ebuni oda. ³⁸ Mē ni nwan ekpere rịọ Osolobue, Onye hun nwon ugbo, n'o zihē ndi-orun siko d'a ghọ n'a ihien-ugbo e.”

Isi Nke Iri

Ndi-ozu Mmēbuo Pu-ichen
(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizosị nọ kpọ ụmụ-azụun a mmēbuo, ye wē ikēn w'e gi chupụ eje-mmōn lē ikēn w'e gi zūo ụdị emu ile lē ọrịa ile. ² Ndinị wū ẹfan ndi-ozu hū pu-ichen mmēbuo, ndi apostu mmēbuo: ndi ibuzo wū Saimonu hūn w'a kpọ Pita nị Anduru nwēnē ẹ; Jemisi nwa Zēbedi lē Jonu nwēnē ẹ; ³ ndi ọzo wū Filipu lē Batolomi; Tamosị nị Matiu (Matiu hūn e te na ụgwọ-isi); Jemisi nwa Alifiosị lē Tadiosị;* ⁴ Saimonu hūn te rị ndi gi ẹka-ikēn e mē ni wē chupụ ndi Rom rị a kị alị wē; onyē ọzo wū Judas' Iskarotu hūn ren'ē ogēn ikpazūn.

Orun Mmadu Mmēbuo Hu
(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizosị nọ zipu mmadu mmēbuoni, si wē, “Ejēkwolē ni d'e kunrun ndi wulēni ndi Ju; abanyekwolē ni obodo ndi alị Sameriya ọwulē. ⁶ Kani, jēnme ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jenkoni, e zi ni ozioma, a si, ‘Ali-eze elu-igwee a riguo nsue.’ ⁸ Zuo ni ndi emu rị a ku, kpotien ni ndi nwunni, zuo ni ndi oti—keni wē rị ochan, chupụ ni eje-mmōn. Unu nwonhen ẹ ofe, ye n'ẹ ofe. ⁹ Ewerile ni ego ọwulē. ¹⁰ Ebulē ni ẹkpa; ewerile ni ewuru mōbu akp'oku ọzo che ni hūn unu yi; ewerile ni ọkpọ. Makeni, o furu ni wē ye ndi-orun ihien wē gi e bi.”

¹¹ “Obodo ọwulē onu banye, ke hūn shia ẹfo ke hūn shialeni, chorị ni onyē furuni. Nodi ni iwe ẹ d'e ru ogēn unu e gi gha obodo ahun pu. ¹² Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni wē. ¹³ Omeni ndi rị ulo hu e furugho nke-esi, udon hu unu kele a rị ni wē; kani omeni efuruni wē, udon unu e kinheni unu azun. ¹⁴ Onyē ọwulē mōbu obodo ọwulē nabanhanleni onu mōbu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onyē hu mōbu obodo hu, tichanpu ni ejan rị onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku ke m rị a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njo kari alị Sodom-lē-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe.”

Ukpokpo Hun Lalani
(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ “Lee n'ẹ, m rị e zipu onu nọke ebe wē nọ zi atunrun jēn ebe eworo† rị. E gi ni ako e bi, rike agwo, ka rị ni ke nduru hūn ghaleni a ru onyē ọwulē ehū. ¹⁷ Kpachanpu ni enya ebe ihian rị, makeni wē jenkō d'e wejēn onu ogwa rị ichen-ichen, fian unu mkpinsin ime ulo-ofufe wē. ¹⁸ Wē siko d'e gi ufiri m dokpun onu jenni ndi Govano lē ndi-nze, onwan jenkō d'e mē keni unu shia ni m eri id'enya wē lē id'enya ndi alị ndi ọzo ile wulēni ndi Ju. ¹⁹ Kani ogēn w'e gi we onu ye wē, ehuelē ni uhue banyeni ihien unu jenkō d'e ku mōbu ke unu a don ku ẹ, makeni unu jenkō d'e nwonhen ihien unu jenkō d'e ku ozigbo hu. ²⁰ Makeni ele unu jenkō d'e ku, kama, Mmōn Nedi onu jenkō d'e gi unu ku.”

²¹ “Umune jenkō d'e we umune wē ye wē gbu; ndi nedi jenkō d'e we umu wē ye wē gbu; umu jenkō d'e bunumanị ndi muni wē, mē wē gbu wē. ²² Ize unu jenkō d'a ban ihian ile make ufiri ẹfan m, kani onyē hūn din ndidi d'e ru njendeme jenkō d'e nwe nzuopuha. ²³ Wē kpokpo onu ime obodo ohu, gbasi ni hūn sonn'ẹ. M rị a gwa unu ezioku ni unu gini d'e jēchanringu obodo ile rị Izrelu, Nwa nke Ihian siko d'a bia.

²⁴ Onyē wē rị a zun ara kari onyē rị a zun n'a, odibo ara kari nna a. ²⁵ O hugho mma ni onyē wē rị azun rị ke onyē rị a zun n'a lē ni odibo rị ke nna a. Ọwulē wē kpọ nna hūn nwon ulo ‘Bezibo’ (onye-isi eje-mmōn ile), kị wē jenkō d'a kpọ ndi ulo a?”

* **Isi Nke Iri:3** Lebayosụ † **Isi Nke Iri:16** wofu

Onye Hụn Furu W'a Tụ Egun E
(Luk 12.2-7)

²⁶ “Ya wụ, atụlẹ ni nwan egun wẹ. Makeni o nwonni ihien kpumeni hụn jenkoleni d'e kpupu, mọbu hụn zuerini hụn jenkoleni d'a wa. ²⁷ Ihien m gwa onu ime ishi, ku n'ẹ ifonrin-ifon; ihien wẹ kagwa unu, gi n'ẹ yi oro elu ulo. ²⁸ Atule ni egun ndi hụn siko d'a saeka gbu ehụ bu a sa wẹ eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hụ siko d'a saeka tikpo ke ume-ndun ke ehụ ime okun-mmom. ²⁹ Ele ebuo ikobo ke w'e re achu? Kanị o nwonni achu ohu hụn siko d'a dan ali omeni Nedi unu a ni n'a dan. ³⁰ Ke ntutu ri unu isi, wẹ gun wẹ a gun. ³¹ Ya wụ, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a ri karide achu bu oda.”

Ikupu A N'i Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Y'ele Nke E
(Luk 12.8-9)

³² “Ya wụ, onye owule no id'enya ihian kupu a n'o wu nke m, 'ya ke m jenkod'a n'o id'enya Nedi m hūn ri elu-igwee kuzikwo a n'o wu nke m. ³³ Kanị onye owule no id'enya ihian ghorị, si n'o marin m, m jenkod'a n'o id'enya Nedi m hūn ri elu-igwee sizikwo ni a marin m'a.”

Ele Udon Kanị Opiā-āgha
(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Erokwole ni ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kanị opia-āgha hūn e kebeni. ³⁵ Makeni m bia d'e kebe okennyē le nedi e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e. ³⁶ Ndi ulo ihian jenkod'a wu eje-inenren wẹ.”

³⁷ “Onye owule ihien nedi e mọbu nne e ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m; onye ihien nwa-a-okennyē mọbu nwa-a-okpoho ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m. ³⁸ Onye owule hūn buruleni obe‡ e sonme m e furuni onye jenkod'e son ni m. ³⁹ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to, kanị onye hūn tuhu ndun a make ufiri m jenkod'a hūn a.”

Ugwō-Orun Ndi-ozī Jesu Le Ndi Nabanhanī We
(Mak 9.41)

⁴⁰ “Onye owule nabanhan unu, nabanhan m; onye hūn nabanhan ni m nabanhan onye zihenī m. ⁴¹ Onye owule hūn nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenkod'e nwonhen ugwo-orun onye-amuma; onye owule hūn nabanhan onye hūn e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenkod'e nwonhen ugwo-orun onye e bi ke Osolobue cho. ⁴² Onye owule ye onye ohu ime ndini me ekerē mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwo-orun onye hū etuhuko.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozī Jonu Hūn E Mirin-Chuku Zihē
(Luk 7.18-35)

¹ Ogen Jizosi gi gwaguū umu-azun a mmebuo hū ihien ndi wẹ jenkod'e me, o no gha ebēhū pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo wẹ ndi shia-efo. ² Ogen Jonu hūn e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nū ihien ndi hū Kraisti ri e me, o no zi umu-azun a d'e kunrun e, ³ si a, “Iyū wu onye hū siko d'a biani ra enyi siko d'e leme enya onye ozō?”

‡ **Isi Nke Iri:38** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memē e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hū e buru obe e sonme ndi-āgha hūn jenkod'a kpogbun'e. Wẹ kpomaguu a elu-obe, a nodi wẹ ebēhū e che nche d'e ru ni o nwunhūn.

⁴ Jizosị nọ za wẹ, sị, “Jen ni d'a gwa Jọnu ihien ọnu rị a nụ lẹ ihien ụnu rị a hun: ⁵ ndi enya te kpu ishi a hunmaguọ ụzọ; ndi nguro e jenmeguọ ijẹ; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi rị ọchan; ndi odin a nūmaguọ ihien, wẹ hu e weli ndi nwunni, wẹ hu e zi ndi igbennye ozioma. ⁶ Ngozi ya rị ni onye gileni ihien ọ hun m ehu nweme obi-ebu!”

⁷ Ogen umu-azuun Jọnu gi puko, Jizosị nọ gwama igunrun hu oku Jọnu, sị, “Kini ke ọnu jen ime atụ d'e lee? Efiia ufere rị e buhunme? ⁸ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, ọgwa ndi-nze ke wẹ nọ a hun ndi yi ekwa oma nanranni. ⁹ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye-amuma? M sị ọnu eghe, ọ karide onye-amuma. ¹⁰ Hunni wu onye hu wẹ de banyen'e, sị, 'Lee e,

m rị e zi onye ozi m
n'o buru n'i ụzọ,
kwademe n'i ụzọ.’

¹¹ Ezioku ke m rị a gwa unu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye owule hun ka Jọnu hun e me mirin-Chuku. Kani onye hun kachanrin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha ogen Jọnu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a d'e ru ogeni, Ali-eze elu-igwee hu e gi iken-iken a gha ihun, ndi-iken huzi e gi iken a banye e. ¹³ Makeni ndi-amuma ile lẹ Iwu *Mozizi* busonme amuma, kusonme uche Osolobue d'e ru ogen Jọnu gi bia. ¹⁴ Omeni unu jenkọ d'e kweri, Jọnu lẹ enwen e wu Elajia hu wẹ de n'ọ lala-alala. ¹⁵ Onye hun nwon ntin 'ya nu.”

¹⁶ “Kini ke m siko d'e gi nwan ma atụ agboni? Ọ nọ ke umeka nodi ali ime afia, a hi ibe wẹ, a sị,

¹⁷ 'Enyi gi ekpiri bu ebu a sọni,
onu e teni egu;
enyi e ye olu ekwan,
unu akwanni ekwan.’

¹⁸ Makeni, ogen Jọnu gi bia, o rini, ọ rani—wẹ sị, 'Eje-mmọn rị ime e.' ¹⁹ Mmẹ wu Nwa nke Ihian a bia, m hu e ri, a ra—wẹ sị, 'Lee onye oken ihien-oriri, onyemanya, ọwu ndi a na ugwo-isi lẹ ndi ozo wẹ gi njo marin k'ọ wu.' Kani, ihien wẹ gi a marin amamihien wu ihien ọ runpuha.”

Jesu A Banmani Obodo Ndi Hun Kwerileni Ozi Wẹ Zi Wẹ Mban (Luk 10.13-15)

²⁰ 'Ya ọ nọ banmani obodo ndi hu ọ ka orun-atumenya a run ime wẹ mban, makeni e rogharini wẹ. ²¹ “O siko d'a fu unu ndi Korazin' orun! O siko d'a fu unu ndi Besaida orun! Makeni omeni ime ali Taya-le-Sidonu ke wẹ nọ run oken orun-atumenya ndi wẹ run ime Korazin lẹ Besaida, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghari, yiri ekwa ahio, kpon ntun kpu enwen wẹ gi ghosi ni e roghariguọ wẹ.” ²² “M rị nwan a gwa ọnu, nke Taya-le-Sidonu k'a ka nke unu mma Uhuohin Okinkin-ikpe. ²³ Ke iyu wu obodo Kapanom, wẹ siko d'e busi i elu-igwee? Mba, wẹ jenkọ d'e wetu i si ali-mmọn. Makeni, omeni ime *eje-ali* ahun wu Sodom ke wẹ nọ run oken orun-atumenya ndi wẹ run ime i, nke o me ni ọ hu a d'e ru tanni. ²⁴ M rị nwan a gwa i, nke Sodom k'a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!”

Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken (Luk 10.21-22)

²⁵ Ogen hu, Jizosị nọ sị, “M rị e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee lẹ uwa, makeni i zuemeni ndi marin ihien lẹ ndi nwe uche ihien ndini, wẹ e ghosi umundu. ²⁶ Eghe Baba, enina k'ọ don sọ i.” ²⁷ “Nedi m e buguọ ihien ile che m eka. O nwonni onye owule marin Nwa wezuka Chuku-Nedi; o nwonni onye owule

marin Chuku-Nēdi wezuka Nwa, lezi onye ọwule Nwa cho n'o me e n'o marin Chuku-Nēdi.

²⁸ Bia ni d'e kunrun m, unu ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenkọ d'e ye unu izu-iken. ²⁹ Yiri ni agbun m—yoku m*, unu a munarın m; makeni m wu onye ri juu, hun e welua enwen e ali ime obi. Onu me e, umē-ndun unu e zu iken. ³⁰ Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin.”

Isi Nke Mmēbuo

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Ogen hu, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi ghafeko ugbo we kun oka-witi; egun hu a gun umu-azuun a, 'ya we no ghosima oka-witi a ta. ² Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, we no si a, “Y'a hun a, umu-azuun i e memele ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken.”

³ O no si we, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nsọ ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mobu ndi ya le we wi ri e, ni ndi nchu-egan suo* e ri e?” ⁵ “Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-egan ri a run orun ime Ulo-nsọ a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amani we?”

⁶ M ri nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nsọ ri ebeni! ⁷ Omeni unu te marin ali okuni: ‘M cho omiken ele ichu-egan‡, onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe. ⁸ Makeni, mme wu Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Okennyē Eka Ohu Nwunhun

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Jesu no gha ebahun pu, banye ulo-ofufe we. ¹⁰ O nwon okennyē eka ohu nwunhun ri ebahu. Ndi-Itu-Farisi ndi hu choko ihien w'e gi ma Jesu ikpe, we no ju a utaa, si, “Iwu kwerioghọ ni we zuo ndi emu ri a ku Uhuohin Izu-iken?”

¹¹ O no si we, “Omeni onye ohu ime onu nwon atunrun ohu suo, ni atunrun hu a danban ime olu Uhuohin Izu-iken, o zuko eka ye e, wepuha? ¹² Bu ihian ka mkpa oda-oda kari atunrun. 'Ya wu, iwu e kwerioghọ ni w'e me ihien ri mma Uhuohin Izu-iken.” ¹³ 'Ya o no si okennyē hu, “Tinpu eka i.” O tinpu a, o no ri mma ke hun-ebọ. ¹⁴ Kani, ndi Itu-Farisi ahun no pu d'e ri ne ngo ke we siko d'a don gbu e.”

Odibo Osolobue Hori

¹⁵ Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, o no gha ebahun pu, ndi bu oda no sonme e, o no zuocharin we ile. ¹⁶ O no do we eka ntin w'a nile ihian marin ni iya ro. ¹⁷ Onwan wu igi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Azaya ku, si,

¹⁸ “Lede odibo m, hun m hori; ezi odibo m ro; ihien e a suoka m.

M jenkọ d'e bu Mmon-nsọ m kwasị a; o jenkọ d'a ghosi ndi ali ndi ozo ile ri uwa ezigbo enen.

¹⁹ O dokọ ndondo mobu yi oro; o nwonni onye siko d'a nu olu e ogbara-ogbe.

²⁰ O kpagipuko efifia-ridi ri a kpagini mobu tinyunpu ukpe ri e tinyunni, d'e ru ni o ye ezi-omume mmeri.

²¹ Ndi ali ndi ozo ile jenkọ d'e gide efan a nwon olil'anya.”

* **Isi Nke Mmanaj:**29 Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wu ihien we gi e kengbama efin ebuo we gi a run orun-ugbo keni we saeka jen ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:**30 Griki: yoku m * **Isi Nke Mmēbuo:**4 1 Samuelu 21.1-6 † **Isi Nke Mmēbuo:**5 ghahani irun orun Ulo-nsọ Uhuohin Izu-iken ‡ **Isi Nke Mmēbuo:**7 Hosaya 6.6 k'ọ ri

Jizōsị Lẹ Bezibọ

²² 'Ya wẹ nọ wẹhẹn'e onyẹ eje-mmōn rị ime ẹ, hụn o mēni a ra legha ụzọ, a ra ku oku. O nọ zuọ a, onyẹ ẹnya-mpin odin hụ nọ kume oku, hụnma ụzọ. ²³ O nọ tūkenmẹ igunrun hụ ẹnya, wẹ nọ sị, "Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?"

²⁴ Kanị oge nđi Itu-Farisi gi nū a, wẹ nọ sị, "Ikẹn Bezibọ, onyẹ-isi eje-mmōn ile, ke okennyeni gihu a chupụ eje-mmōn."

²⁵ Jizōsị a maringūọ ihien wẹ rị e ro ime obi wẹ, o nọ sị, "O nwōnni alị-eze ọwule kebeni hūn wẹ jenkoleni d'a la iwi; o nwōnni obodo mōbū ikpun-ulo kebeni hūn siko d'a toni. ²⁶ Omele Ekwensu rị a chupụ Ekwensu, o kebeguọ enwen ẹ. Nani ke alị-eze ẹ e don nwan to? ²⁷ Omeni ikẹn Bezibọ ke m gi a chupụ eje-mmōn, ikẹn onyẹ ke ndi nke unu gi a chupụ wẹ? 'Ya wu, uwe jenkọ d'a ma onu ikpe. ²⁸ Kanị, omeni ikẹn Mmōn-nsọ Osolobue ke m gi a chupụ eje-mmōn, 'ya wu ni Alị-eze Osolobue e ruguole ebe unu rị. ²⁹ Nani ke ihian e don saeka banhan iwe diken, kwari ibu ẹ, mmani o bu ụzọ kenmeguọ a? Eghẹ, o kenmeguọ a k'o nọ saeka kwari ihien rị iwe ẹ.

³⁰ Onyẹ ọwule hūn rileni azuun nke m rị a lusun m ogun; onyẹ ọwule hūn ghaleni e son m e kponkikome rị e kponyiya. ³¹ M rị nwan a gwa unu ni wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian njo ọwule, gbaghari wẹ aru ọwule wẹ ku, kanị agbaghariko wẹ onyẹ ku aru banyeni Mmōn-nsọ. ³² Wẹ jenkọ d'a gbaghari onyẹ ọwule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian; kanị, agbaghariko wẹ onyẹ kuja oku Mmōn-nsọ, agbaghariko w'a ke ogenni ke oge lalani."

Osisị Lẹ Mkpuru A

³³ "Meme osisi n'ọ rị mma, mkpuru a jenkọ d'a rị mma; meme osisi n'ọ jo njo, mkpuru a siko d'a jo njo—makeni mkpuru osisi ke wẹ gi a marin a. ³⁴ Igunrun agwo! Nani ke unu a don saeka ku ihien rị mma ebe onu wu ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y'a gha a onu a puha. ³⁵ Ezigbo ihian, a gha ihien rị mma rị a ime e wepuha ihien oma, kanị eje-ihian a gha eje-ihien rị a ime e wepuha eje-ihien. ³⁶ M rị a gwa unu n'o ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenkọ d'a za ajuju banyeni oku ile nwoleni isi hūn wẹ ku. ³⁷ Makeni wẹ jenkọ d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku si ni ikpe a mani i."

A Sị Wẹ Jesu Ghosị Wẹ Ahima Pu-ichen

³⁸ 'Ya ndi hū ime ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọ sị Jesu, "Onyẹ-nkuzi, enyi cho n'i ghosị enyi ahima pu-ichen hūn gha eka Osolobue bia." ³⁹ Kanị o nọ sị wẹ, "Eje-agbo ẹnya rileni ụzọ ohu sị wẹ ghosị wẹ ahima! Kale, o nwōnni ahima wẹ jenkọ d'a ghosị wẹ wezuka ihien me onyẹ-amuma wu Jona: ⁴⁰ erira Jona don nodi ime efo azun hū hi-ogbe akpu-uhuohin eto ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'a nodi ime alị akpu-uhuohin eto.

⁴¹ Ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri Oge Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, makeni e rogharioghọ wẹ oge Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bu ihien ka Jona rị ebeni!

⁴² Eze-okpoho alị Shiba, alị hū rị azuun ndidan-mirin, jenkọ d'a puha osheri Oge Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, o gha alị tegbu enwen ẹ bia d'e gon amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu rị ebeni!"

Ihien E Wekinhen Eje-mmōn Wẹ Chupuguu (Luk 11.24-26)

⁴³ "Eje-mmōn gha ime ihian pu, o ghasonme ebe mirin rileni, a cho ebe o siko d'a nọ zu ikẹn. Omeni o hunni, ⁴⁴ o jenkọ d'a si enwen ẹ, 'M siko d'e kin-azuun iwe m hūn m gha puha.' O bia, hūn a ni o nwōnni ihien rin'a, ni a zachanringuọ w'a, donzichanrin a, ⁴⁵ o jen d'e wehe eje-mmōn esa ozo hūn ka ya lẹ enwen ẹ

njọ, 'ya lẹ wẹ a wị banye ebēhū d'e biri. Onọdị ikpazuun onyẹ hụ a ka njọ kari nke mbū. Eriira k'o jenkọ d'a rịzikwọ nị ndị eje-agboni."

Nnẹ Le Umunẹ Jizosị
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ogẹn Jizosị gi rị a gwa igunrun hụ oku, nnẹ ẹ lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ nọ bịa d'e turu ihun ezi, a chọ nị wẹ gwa a oku. [⁴⁷ Ya kẹ onyẹ ohu nọ sị, "Lee, nnẹ i lẹ umunẹ i ikennyẹ turu ihun ezi, wẹ chọ nị wẹ gwa i oku."] ⁴⁸ Kanị, ọ nọ za onyẹ hụ gwa n'a, sị, "Onyẹ wụ nnẹ m? Elee ndị wụ umunẹ-m-ikennyẹ?" ⁴⁹ Ọ nọ zin umu-azuun a ẹka, sị, "Ndinị rị ebeni wụ nnẹ m lẹ umunẹ-m-ikennyẹ. ⁵⁰ Makeni onyẹ ọwulẹ hụn e mẹ uche Nedi m hụn rị elu-igwee wụ nwene-m-okennyẹ lẹ nwene-m-okpoho lẹ nnẹ m."

Isi Nke Mmētō

Ilu Jesu Gi Onyẹ-ugbo Ta
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Uhuohin hụ, Jizosị nọ gha ime ulọ pu, jẹn d'a nọdị alị mkpenren mirin Galili. ² Igunrun hi-ogbe nọ fihunmẹ ẹ, hụn wụ nị ọ nọ banye ime ugbo, nọdị alị, igunrun hụ ile nọ turu mkpenren mirin. ³ Ọ nọ gi ilu gwa wẹ ihien bu oda, sị, "Gon ni ntin! O nwẹ onyẹ-ugbo jẹn d'a gha mkpuru ime ugbo.

⁴ Ogẹn o gi rị a gha a, mkpuru ndị hụ ime wẹ a danye okp'uzọ, nnunụ nọ bịa d'e ripụ wẹ. ⁵ Mkpuru ndị ọzọ a danye alị-omuma ebe ejan rileni oda, pu ozigbo makele ejan ari a oda. ⁶ Kanị, ogẹn anwun gi wa, ọ ma wẹ, wẹ nọ shinwun, makeni enwon wẹ nkpoğun. ⁷ Mkpuru ndị ọzọ a danye ebe ogun rị, ogun ndị hụ nọ sue, dungbu wẹ. ⁸ Mkpuru ndị ọzọ a danye alị rị mma, mi mkpuru; ndị hụ ime wẹ a mi uzọ ogun isen, ndị hụ uzọ ogun eto, ndị hụ iri kwasị ogun.

⁹ Onyẹ nwon ntin 'ya nụ."

Ihien Hain Jesu Gi A Tasonmẹ Ilu
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya kẹ umu-azuun Jizosị nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị, "Kị hain i gi e gi ilu a gwa wẹ oku?"

¹¹ Ọ nọ za wẹ, sị, "E yeguọ wẹ unu oghere onu e gi marin ihien-mini risonmẹ Alị-eze elu-igwee, kanị eyeni wẹ wẹ. ¹² Makeni onyẹ hụn nwonni kẹ wẹ jenkọ d'e yecheni, keni o nwẹ mmagi-mmagi; kanị onyẹ hụn nwonlẹni, wẹ k'a napu a hụn o nwede." ¹³ "Ihien hain m gi e gi ilu a gwa wẹ oku wụ nị wẹ rị e lee ilee, kanị a rị w'a hụn uzọ; w'e gon ntin, kanị a rị w'a nụ, a rị w'a ghoha. ¹⁴ Ihien onyẹ-amuma wụ Azaya ku e meguọ ebe wẹ rị—Azaya sị,

'Nke esi,

onu jenkọ d'a nụ,

kalẹ o nwonni ogẹn unu e gi ghoha;

unu jenkọ d'e lee ilee,

kanị o nwonni ogẹn unu e gi legha uzọ, ¹⁵ makeni ndinị a ra ghoha,

ntin wẹ a kpokinguọ,

a nyunmaguọ wẹ enya,

amamgbe w'e gi enya wẹ legha uzọ, gi ntin wẹ nụ ihien,

gi uche wẹ ghoha,

gbehuto d'e kunrun m,

a gbaghari m wẹ njọ wẹ—ya kẹ Osolobue ku.' "

¹⁶ "Kanị, wẹ gozi enya onu agozi, 'ya hain wẹ gi rị a hụn uzọ; wẹ gozizikwọ ntin unu agozi, 'ya hain wẹ gi rị a nụ ihien. ¹⁷ Ezioku kẹ m rị a gwa unu, ndi-amuma bu oda lẹ ndi bu oda hụn mẹ ihien Chuku chọ e te choğuọ nị wẹ hụn ihien onu

rị a hụn, kanị a hụnni w'a; a chọgụzị wẹ nị wẹ nụ ihien ụnu rị a nụ, kanị anụni w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hụ Kuzi
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸“Nụ nị nwan nkowa ilu hụ m gi onye-ugbo ta: ¹⁹Ogę ihian gi nụ oku Alị-eze bụ ọ ghọhan'a, Eje-onye hụ a bịa, ọ junarịn a ihien wẹ kụnye ime obi e. Onwan wụ hụn wẹ kụnye okp'uzo. ²⁰Hụn danye alị-omuma wụ onye hụ hụn nụ oku hụ, gi ighoghọ nabanhan a ozigbo. ²¹Kanị, makeni onye hụ e nwe nkpoğun, ọ tohụ ekere. Ogę nsongbu mọbụ ukpokpo e gi bịa make oku hụ, ọ danpụ ozigbo. ²²Hụn wẹ kụnye ime ogun wụ onye hụ hụn nụ oku hụ, kanị uhue ihien ụwanị le ihien ołil'ęnya akụ-le-uba ụwanị a kpangbu oku hụ, ọ mịnị mkpuru. ²³Kanị, mkpuru wẹ kụnye alị rị mma wụ ndi hụ hụn nụ oku hụ, ghoha a, mị mkpuru ezie-ezie: ndi hụ ime wẹ a mị uzọ ogun-isen, ndi hụ a mị uzọ ogun-etọ, ndi hụ a mị uzọ iri-kwasị-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴O nọ ta nị wẹ ilu ozo, si,
“Alị-eze elu-igwee rike ebe ihian nọ kụn mkpuru rị mma ime ugbo e. ²⁵Kanị, ebe ihian rị uran, enenren nọ bịa d'a kụn ata-witi ye ime oka-witi ndi hụ pụ. ²⁶Ogę ihien-ugbo ndini gi nwan suegụ, mima mkpuru, ata-witi ndi hụ nọzikwọ pụha.

²⁷'Ya ndi idibo ahun nọ bịa d'e kunrun onye hụ nwe ugbo, si a, 'Di-okpa, ele mkpuru rị mma k'i kụnye ime ugbo i? Nani ke ata-witi don banzi a?’

²⁸O nọ si wẹ, 'Onye-iwe me ihieni.’

Ndi idibo ndi hụ nọ si a, 'Ni ęnyi jen nwan d'e huepụ ata-witi ndi hụ?’

²⁹Kanị ọ nọ si, 'Mba, amangbe onu e huepụ 'ya le oka-witi. ³⁰Hapụ nị wẹ ebuo nị wẹ suegbame d'e ru ogę wẹ gi e be oka-witi. O ru ogę wẹ gi e be oka-witi, a si m ndi jenko d'e be n'e, “Bu ni uzọ huepụ ata-witi kenmesonme wẹ ukun-ukun d'a dụn okun, ụnu e bepụha oka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo.” ’ ’ ”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹O nọ ta nị wẹ ilu ozo, si, “Alị-eze elu-igwee nọ ke akpuru mostadi ohu hụn onye ohu weri, kụnye ime ugbo e. ³²Iya kachanrịn ntin ime mkpuru ile, kanị o suegụ, 'ya kachanrịn ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hụn hikeleni, ọ hande ke osisi, nke wụ nị nnunụ a bịa d'a kpa ekụ e ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)

³³O nọ ta nị wẹ ilu ozo, si, “Alị-eze elu-igwee rike yisti bredi gi a fụ hụn okpoho ohu gi gwogbama flawa wẹ gi e shi bredi hụn k'e jun ihien nọke adana eto d'e ru n'ọ ghagbari flawa hụ ile.”

Ihien Hain Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)

³⁴Jizosi gi ilu gwa igunrun hụ ihien ndini ile. O nwonni ihien o gileni ilu gwa wẹ. ³⁵Onwan wụ igi mezu ihien onye-amuma ku, si,

“M jenko d'a shiapu onu m
e gi ilu e ku,
m jenko d'a gha e
ku ihien zuerini
kete w'a tunle iyeto uwa.”

Jizosị A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ 'Ya ọ nọ na igunrun hu tọ si ime ụlọ. Ụmụ-azụn a nọ bịa d'e kunrun ẹ, si a, "Kowa ni enyi ilu ata-witi hu we kunye ime ugbo." ³⁷ Ọ nọ za, si, "Onye hu kun mkpuru ri mma wu Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hu wu ụwa; mkpuru hu hun ri mma wu umu Ali-eze; ata-witi hu wu umu Eje-onye hu. ³⁹ Eñenren ahun kun ata-witi ndi hu wu Ekwensu; ogen hu we jenkọ d'e gi gho ihien-ugbo hu wu ogugu ogeni; ndi ahun jenkọ d'a ghon'a wu ndi mmon-ozu.

⁴⁰ Ke we don huepu ata-witi ndi hu, wegbama we dun okun, erira k'o jenkọ d'a ri ogugu-ogen. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenkọ d'e zi ndi mmon-ozu ẹ. We jenkọ d'e kponpu ihien owule e buhe njo le ndi ile e me eje-ihien ime Ali-eze ẹ, ⁴² tu we ye oken okun hu. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Ogen hu, ndi ezi-omume k'e time ke enya-anwun ime Ali-eze Nedi we. Onye hun nwon ntin 'ya nu."

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ "Ali-eze elu-igwee ri ke ihien ri oken-mkpa zueri ime ugbo, hun onye ohu hun, zuemezi ẹ, gi ighogho jen d'e recharin ihien ile o nwon, bia d'e nonrin ali hu."

⁴⁵ "Ozozi, Ali-eze elu-igwee nọ ke ebe onye-afia ri a chosonme ihien ri mkpa a koni. ⁴⁶ Ogen o gi hun hun a kokenmeni rigbu enwen ẹ mkpa, ọ nọ jen, recharin ihien ile o nwe, bia d'e nonrin ẹ."

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ "Ozozi, Ali-eze elu-igwee rike oga we tuye ime ohimin, ọ nọ nwundon udi azun ile ri ichen-ichen. ⁴⁸ Ogen o gi jun, we nọ dokpupuha a mkpenren mirin; ya we nọ ndi ali, hopuha ndi ri mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. ⁴⁹ Erira k'o jenkọ d'a ri o ru ogugu-ogen. Ndi mmon-ozu jenkọ d'a puha, hopu ndi-njo ebe ndi-oma ri, ⁵⁰ kpon we ye oken okun hu. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

⁵¹ Jizosị nọ ju, si, "Onu a ghotaguo ihien ndini ile?" We nọ si a, "Eghe." ⁵² Ọ nọ si we, "Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule we zun make Ali-eze elu-igwee nọke onye nwon ulo, hun gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan."

Aju We Jizosị Ime Nazareti (Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Ogen Jizosị gi taguu ilu ndini we, ọ nọ gha ebahun pu, ⁵⁴ si obodo ẹ. Ọ nọ kuzime we ime ulo-ofufe we, hun wu ni nkuzi ẹ nọ tu we enya, we nọ si, "Elebe ke okennyeni nọ nwehen amamihienni le orun-atumanya ndini ọ ri a run? ⁵⁵ Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne ẹ ele Meri? Ele Jemisi le Josefụ le Saimonu le Judasi wu umune-ẹ-ikennye? ⁵⁶ Ele enyi le umune-ẹ-ikpoho ri ebeni? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?" ⁵⁷ 'Ya we nọ weme n'ẹ iwe. Jizosị nọ si we, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmani ime ali a le ezi-le-ulo a." ⁵⁸ Ọ runni orun-atumanya bu oda ebehu make ni ekwerini ni w'ẹ.

Isi Nke Mmęto

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

¹ Ogen hu, Herodu hun ri a ki Galili nọ nu ihien Jizosị ri e me, ² ọ nọ si ndi idibo ẹ, "Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. Ọ ghaguo onwun lihi, 'ya hai o gi nwon iken o gi e me ihien ndini."

³ Herọdu ku ẹrira makęni Herọdu nwunrun Jọnu, kęn ẹ ẹgbun, bu ẹ che ime ulọ-ngan make ufiri Herọdiasị nwunye nwenę ẹ wu Filipu, ⁴ makele o tegu Jọnu gwama a, si, “Iwu ekwerikwonị n'i siko d'a lu a.” ⁵ O te cho n'o gbu Jọnu, kale egun ihien ndi ali k'e me anin'a makęni we weri Jọnu rike onye-amuma.

⁶ Kanị, o ru uhuohin hu we gi a nyanhan omumu Herọdu, nwa-okpoho Herọdiasị mu no tenni we egu, efo no suo Herọdu usuo, ⁷ hun wu ni Herọdu no kwe ẹ nkwa, kun iyi, n'o siko d'e y'e ihien owule o cho.

⁸ Nne ẹ no dunye ẹ, o no si Herọdu, “Gi afereni ye m isi Jọnu hun e me mirin-Chuku.”

⁹ O no fu eze, kanị o no gi ifiri iyi o kun le ndi obia a si we ye nwata-okpoho hu 'ya. ¹⁰ O no zi we, we no jen d'e bepụ Jọnu isi ime ulọ-ngan. ¹¹ We no gi efere buhe ẹ, we ẹ ye nwata-okpoho hu, o no w'e jenni nne ẹ.

¹² Umụ-azuun Jọnu no bia, buru ehụ a li, jen d'a gwa Jizosi.

Jizosi E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jón 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosi gi nu onwan, ya suo no gi ugbo-mirin gha ebegu pu, si ebe ihian rileni. Kanị ogen ndi ri ebahun gi nu n'o pugo, we no gi uku gha ime obodo ndi hu sonme ẹ. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o no hun igunrun hi-ogbe. O no me omiken we, zuo ndi emu ri a ku.

¹⁵ O ru ogen enyasi, umu-azuun a no bia d'e kunrun ẹ, si, “O nwonni onye bi ebeni, bu eki e gigo. Si igunrunni la, ni we jen ime obodo ndi me ekere-ekere risonme ebeni d'e nonrisonme ihien-oriri.”

¹⁶ Jizosi no si, “Ele hun w'e gi lama; ye ni we ihien-oriri.” ¹⁷ We no si a, “Ogbe bredi isen le azun ebuo suo ke enyi nwon ebeni.” ¹⁸ O no si we, “Wehe ni ni m we.”

¹⁹ 'Ya o no si igunrun hu nodi ali enu irurue ri ebahun. O no weri ogbe bredi isen hu le azun ebuo hu, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndi hu ye umu-azuun, we no ye igunrun hu. ²⁰ We ile no rijunchanrin efo. 'Ya we no tutukome ifunfun ẹ hoduni, o jun ukpali mmebuo.

²¹ Ndi hun ri bredini wu ihien nọke ikennyę ogun-iri kwasị nnu-mmębuo*, wezuka ikpoho le umęka.

Jizosi Le Pita E Jen Ijen Elu Mirin
(Mak 6.45-52; Jón 6.15-21)

²² 'Ya Jizosi no si umu-azuun a banye ime ugbo-mirin buru n'e uzo jenne azun hun-ebọ. 'Ya le enwen ẹ no nodi gbashia igunrun hu. ²³ O gbashia gu we, 'ya suo no nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru ogen enyasi, 'ya suo hu ebegu. ²⁴ Kanị, ugbo-mirin hu e jenteguogen hu, ebiri-mirin hu e ti ugbo hu, e tiki ẹ azuun—makęni ufere ri a gha ihun e fehe. ²⁵ O ru uzo-utuntun biribiri, Jesu no jenhęn ijen elu mirin Galili hu d'e kunrun we. ²⁶ Ogen umu-azuun a gi hun a k'o jęnla ijen elu mirin hu, 'ya egun no tuma we. We no si, “Onye-mmọn ro!” We no gi egun yi oro. ²⁷ Kanị, o no kuyeni we oku ozigbo, si, “Kwondon ni obi unu, mme ro, atule ni egun.”

²⁸ Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, owule iyu ro, si m bia d'e kunrun i elu mirin.” ²⁹ Jesu no si a, “Bia.” 'Ya Pita no gha ime ugbo-mirin hu puha, jenne ijen elu mirin, buruko Jizosi.

³⁰ Ogen o gi hun oken ufere hu, egun no bia a, o no rubanma ime mirin. Ya o no yi oro, si, “Di-nwonni-enyi, zuopuha m!” ³¹ Jizosi no tinpu ẹka ozigbo kwondon ẹ, si, “Onye okukwe-nta! Ki hain i gi nwon obi-ebuo?” ³² Ogen we gi

* **Isi Nke Mmęnọ:21** ikennyę nnu-uku isen

banye ime ụgbọ-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kụsị. ³³ Ndi hụn rị ime ụgbọ-mirin hụ nọ gbu n'ẹ osekpụ, sị, “Ezioku-ezioku, iyi wu Nwa Osolobue.”

Jizosị A Zuọ Ndi Emu Ime Obodo Genesareti
(Mak 6.53-56)

³⁴ Ogen we gi fetuguu mirin, we nọ puha obodo Genesareti. ³⁵ Ogen ndi obodo hụ gi marin ni Jesu ro, we nọ zi ozi ghagbari egberẹ hụ ile, wehesonmen'e ke we han emu rị a ku. ³⁶ We nọ rịo a ni we metude ntin ewuru e eka; ke we han metun'a nọ dinhin.

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan
(Mak 7.1-13)

¹ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosị, sị a, ² “Ki hain umu-azuun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwọ eka we kebe ri ihien-oriri.” ³ O nọ za we, sị, “Ki hain onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu? ⁴ Makeni Osolobue ye iwu, sị, ‘Gbaye nedi i le nne i,’ sizi, ‘Onye owule kuja oku nedi e mobu nne e, we k'e gburiri onye ahun.’ ⁵ Kani unu sị, ‘Onye sị nedi e mobu nne e, “E wegwo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,” o rizin mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi e mobu nne e.’ ⁶ 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. ⁷ Ndi ihunna ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya sị ni Osolobue sị,

⁸ ‘Onunu-ire suo ke ndini gi
a gbaye m,
obi we e teke ebe m ri.
⁹ We ri e fe m mmaka,
ihien w'a kuzi
wu odinali ihian mmaka tume.’ ”

Ihien Ndi Hun E Meru Ihian
(Mak 7.14-23)

¹⁰ Jesu nọ kpozunhan igunrun hụ ebe o rị, sị we, “Gon ni ntin; ghota ni! ¹¹ Ele ihien banye ihian onu e meru a, kani ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian.” ¹² 'Ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e, sị a, “Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen we gi nu ihienni i ku?”

¹³ O nọ za, sị, “We jenkọ d'e huepu ihien owule Nedi m ri elu-igwee kunleni. ¹⁴ Hatu ni we, we wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, we ebuo jenkọ d'a danye ime olu.” ¹⁵ Ya Pita nọ sị a, “Kowa ni enyi ilu nei.”

¹⁶ 'Ya o nọ sị, “Onu nwen e ke ghotakwo nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efo, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸ Kani ihien gha onu faha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu le nkuto. ²⁰ Ihien ndini we nwe e meru ihian. Kani, igi eka we kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian.”

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu
(Mak 7.24-30)

²¹ Jizosị nọ gha ebegu pu, si egberẹ Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hụ hura, okpoho onye ali hụ wu Kena hun gha egberẹ ahun bia nọ puha, yime oro, a sị, “Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmon rị ime nwa-m-okpoho,

o ri e songbu e o da-o da.” ²³ Kani Jesu azan'a kaka. Umụ-azuun nọ bịa, riọ a, si, “Gwa a lama, makeni o ri e yison enyi oro.”

²⁴ Jesu nọ si, “We zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni sọ.”

²⁵ 'Ya ke okpoho hu nọ bịa, sekpu ali ihun e, si, “Di-nwonna-enyi, ye ni m eka.”

²⁶ Jesu nọ si, “O rini mma ni we tu bredi umueka ye ni nkite.”

²⁷ Okpoho hu nọ si a, “Eghee Di-nwonna-enyi, kani, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonna we ri e ri ihien-oriri a dan.”

²⁸ 'Ya Jizosi nọ si, “Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya ri ni i k'i don cho.” Nwa a hu nọ dinhin ozigbo.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu o da

²⁹ Jizosi nọ gha ebahun pu, si mkpenren “Ohimin” Galili. O nọ nyinrin enu oke, nodi ali ebahun. ³⁰ We hu e huhe d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozọ—e bu we a to uku a. O nọ zuo we, ³¹ nke wu ni o tu igunrun hu enya ke we don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenne ijen, ndi enya-ishi a hunma uzo, we nọ ja Osolobue Izrelu mma.

Jizosi E Yezi Igunrun Ozọ Hi-ogbe Ihien-oriri (Mak 8.1-10)

³² 'Ya Jizosi nọ kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, “Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopuguo akp'ohin eto, kale ihien we siko d'e ri a ri a, bu a choni m ni we bu egun la, amangbe w'a dantsonme uzo.”

³³ Umu-azuun a nọ ju a, si, “Elebe ke enyi jenkọ d'a nọ wehe bredi k'e zu igunrunni ri ime atu ebeni?” ³⁴ Jizosi nọ si we, “Ogbe ole ke unu gi?” We nọ si a, “Ogbe esa le azun me kirikiri buleni oda.”

³⁵ O nọ si igunrun hu nodi akpakali. ³⁶ O nọ weri ogbe esa hu le azun ndi hu; o yeguu ekele, o nọ bebe we ye umu-azuun a. Umu-azuun a nọ we we ye igunrun hu.

³⁷ We ile nọ rijunchanrin eto: we nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali esa.

³⁸ Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyen nnu-iri, wezuka de ikpoho le umueka.

³⁹ Jesu a gbashaguu igunrun hu, o nọ banye ugbo-mirin si egbera Magadani hun wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisin

A Si We Jizosi Ghosi We Ahima (Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi nọ bịa d'e kunrun Jesu, lele e, si a ghosi we ahima gha elu-igwee bịa.

² O nọ za we, si, “O ru ogen enyasi, onu si, ‘Uhuohin siko d'a ri mma, makeni igwere fon efon.’ ³ Utuntun, unu si, ‘Mirin jenkọ d'e zue tani makeni igwere efonni.’ Onu marin ke we don e gi igwere a kowa ihien jenkọ d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi.”

⁴ Eje-agbo enya rileni uzo ohu ri a cho ahima. Kani, o nwonna ahima we jenkọ d'a ghosi we, wezuka ahima ihien me onye-amuma wu Jona.” O nọ na we to, gha ebahu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Ndi Itu-Sadusi (Mak 8.14-21)

⁵ Ogen umu-azuun a gi fetuguu mirin Galili, we nọ hun a ni a zole we bredi. ⁶ Jizosi nọ si we, “Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri.”

⁷ Wẹ nọ sị ibe wẹ, “Ọ rị e ku ihienni makele ẹnị e wẹhẹni brẹdi.”

⁸ Ogen Jizosị gi marin ihien wẹ rị e ku, ọ nọ sị wẹ, “Kị ọnu rị e kuni nị unu e nwon brẹdi? Euu, unu ndi okukwe nta! ⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe brẹdi isen hu mmadu ogun-iri kwasi nnu-mmebuọ ri le ukpali ole onu kponjun ihien wẹ rihodu? ¹⁰ Unu anyanhanni ogbe brẹdi esa mmadu nnu-iri ri le ukpali ole unu kponjun ihien wẹ rihodu? ¹¹ Kị hain onu gileni ghoha nị ele brẹdi *mmaka* ke m rị e ku? Kpachanpu nị ẹnya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi rị!” ¹² 'Ya wẹ nọ ghoha nị ele yisti brẹdi mmaka gi a fu k'ọ sị wẹ kpachanpu nị ẹnya, kanị o gi e e ku nkuzi ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onye Jizosị Wu
(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Ogen Jizosị gi banye egbere Sizeria-Filipi, ọ nọ ju umu-azuun a si, “Onye ke wẹ sị nị 'ya ke mme wu Nwa nke Ihian wu?”

¹⁴ Wẹ nọ za, si, “O nwe ndi si Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozo si Elaija, ndi ozo si Jerimaya mobu onye ohu ime ndi-amuma *mbu*.”

¹⁵ Kanị ọ nọ sị wẹ, “Onye ke unu sị nị 'ya ke m wu?”

¹⁶ Saimonu wu Pita nọ za, si, “Yu wu Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hu rị ndun.”

¹⁷ Jizosị nọ sị a, “Onye wẹ gozi agozi k'i wu Saimonu nwa Jona*! Make ni ele ihian ghosi i ihienni, kama, Nedi m hun rị elu-igwee ghosi i 'ya. ¹⁸ M rị a gwa i, i wu Pita†, m jenkọ d'a tun uka m ye elu omumanị, iken onwun a saeka meri e. ¹⁹ M jenkọ d'e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i si, 'Mba,' elu-uwu elu-igwee siko d'a si, 'Mba.' Ihien owule i si, 'Eghee,' elu-uwu, elu-igwee jenkọ d'a si, 'Eghee.' ”

²⁰ 'Ya Jizosị nọ dokenme umu-azuun a eka-ntin, si wẹ agwale onye owule nị 'ya wu Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti.

Jizosị E Ku Oku Afunfun O Siko D'a Ta Le Onwun A
(Mak 8.31–9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Gha ogen hu jenme, Jizosị nọ gwama umu-azuun a, si, “M jenkọ d'e jenriri Jerusalem, ndi-isi le ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu jenkọ d'e me m nị m ta afunfun bu oda. Wẹ jenkọ d'e gbu m, kanị, hun m'e akpu-uhuohin eto, Osolobue jenkọ d'a gha onwun weli m.”

²² Kanị Pita nọ weri e si usuo, jugbo a, si, “Di-nwonni-enyi, Osolobue a ju; o nwonni ogen ihienni e gi me i!”

²³ Kanị Jesu nọ gbehuto, si Pita, “Ekwensu, pu nị m! I rị a nokin m uzọ, make ni y'a rị e ro nke Osolobue, nke ihian k'i rị e ro.”

²⁴ 'Ya Jizosị nọ sị umu-azuun a, “Onye owule cho n'o son m, 'ya jukwo enwen e, buru obe e, sonme m. ²⁵ Make ni onye owule cho n'o ghe isi, isi e a to a, kanị onye owule tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d'a hun a. ²⁶ Elee erere k'ọ ban nị ihian e nwonchanringuu uwa ile, tuhu ume-ndun a? Kini ke ihian siko d'e gi gbari ume-ndun a?”

²⁷ “Eghee, Nwa nke Ihian le ndi mmon-ozie e jenkọ d'a bia; o siko d'e gi ogho Nedi e bia. Ogen hu, o jenkọ d'a ku onye owule ugwo ihien o me. ²⁸ M rị a gwa unu ezioku, o nwongho ndi rị ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru ni a hun wẹ Nwa nke ihian k'ọ lala nọke Eze kị Ali-eze e.”

* **Isi Nke Mmisin:17** Jonu † **Isi Nke Mmisin:18** “Pita” wu “omuma” onu Griki.

Isi Nke Mm̄esa

Jizos̄i E Nw̄onhuto (Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ogēn akpu-uh̄uoh̄in isin gi ghafegūu, Jizos̄i n̄o weri Pita lē Jemisi lē Jonū nwēnē Jemisi, k̄iri w̄e si elu-ugū j̄en elu ōda-ōda; 'ya lē w̄e sūo wī. ² Jesu n̄o n̄o id'̄enya w̄e n̄w̄onhuto: ihun ē n̄o n̄wunm̄e r̄ikē ̄enya-anw̄un, ̄ewo o yi n̄o h̄enrin nke ochan, n̄wunm̄e k̄e ukpe.

³ Idumuzi Mozizi lē Elaija n̄o fopuha ebe w̄e r̄i, w̄e lē Jizos̄i n̄o kum̄e oku.

⁴ Pita n̄o sī Jizos̄i, "Di-n̄w̄onni-̄enyi, ō h̄ugh̄o mma nī ̄enyi r̄i ebeni. Om̄eni y'a ch̄ogh̄o, m̄ j̄enk̄o d'e m̄em̄e ōdū ̄et̄o ebeni: ohu w̄u nke i, ohu w̄u nke Mozizi, ohu w̄u nke Elaija."

⁵ Ebe o r̄i e ku ihīenni, idumuzi, orukpu n̄wunchannī n̄o kpum̄e w̄e. Olu n̄o gha im̄e orukpu ah̄un sī, "Onwan w̄u ezi Nwa m; ihīen ē a sūoka m; ḡon n'e nt̄in!"

⁶ Ogēn um̄u-azūun Jesu ndī h̄u gi n̄u ihīenni, ok̄en egun n̄o tuma w̄e, w̄e n̄o dan alī, we ihun kpum̄e alī. ⁷ Kanī Jizos̄i n̄o bia ebe w̄e r̄i, m̄etū w̄e ̄eka, sī, "Lihi ni, atulē ni egun." ⁸ Ogēn w̄e gi wesī ̄enya elu, o n̄w̄onzini onyē w̄e h̄un karī Jizos̄i.

⁹ Ogēn w̄e gi gha elu-ugū h̄u hidanla, Jizos̄i n̄o dō w̄e ̄eka-nt̄in, sī, "Agwakwolē ni onyē ōwulē ihīenni on̄u h̄un d'e ru ogēn Osolobuē e gi ghagūu onw̄un weli m̄m̄e w̄u Nwa nke Ih̄ian."

¹⁰ Um̄u-azūun n̄o jū a, sī, "K̄i h̄ain nwan ndī-nkuzi Iwu gi a sī nī Elaija j̄enk̄o d'e burirī uzō bīagūu?"

¹¹ O n̄o za w̄e, sī, "Eziē rō nī Elaija j̄enk̄o d'e bu'zō bīagūu d'a kwadem̄echanrinḡu ihīen ile. ¹² Kanī m r̄i a gwa un̄u nī Elaija a bīagūu bū amarinnī w'a, e m̄e w'e ihīen sūo nī w̄e. Er̄ira k̄e m̄m̄e w̄u Nwa nke Ih̄ian j̄enk̄o nwan d'e gi ta afunfun̄ ̄eka w̄e." ¹³ Ya um̄u-azūun a n̄o gh̄ota nī Jonū h̄un e m̄e mirin-Chuku k'o r̄i e ku.

Jizos̄i A Zūo Nwata Eje-mm̄on R̄i Im̄e E (Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ogēn w̄e gi ru ebe igunrun h̄u r̄i, ok̄ennȳe ohu n̄o bia d'e kunrun Jizos̄i, sekpu n'e alī, sī, ¹⁵ "Di-okpa, m̄e omik̄en nwa-m-ok̄ennȳe! Ibobo r̄i a ku a. O r̄i a ta ok̄en afunfun̄; ō danyesonm̄e im̄e ok̄un lē im̄e mirin. ¹⁶ M w̄eh̄e ni um̄u-azūun i 'ya, kanī asanī w̄e ̄eka zūo a." ¹⁷ Jesu n̄o sī, "Euu, agbō n̄w̄onl̄eni okukwe! Agbō zinl̄eni?! Elee ogēn k̄e m k'e sonru un̄u n̄odi? Elee ogēn k'e m k'e dinruni on̄u?! W̄eh̄e ni ni m'e." ¹⁸ Ya k'o n̄o jūgb̄o eje-mm̄on h̄u, o n̄o gha im̄e nwata h̄u puha, nwata h̄u n̄o d̄inh̄in ozigbo.

¹⁹ Ya um̄u-azūun a n̄o bia d'e kunrun e ebe 'ya sūo r̄i, jū a, sī, "K̄i h̄ain ̄enyi gil̄eni sāeka ch̄upu a?" ²⁰ O n̄o za w̄e, sī, "Makeni okukwe un̄u ehini. M r̄i a gwa un̄u ezioku, om̄eni on̄u n̄w̄on okukwe h̄un hand̄e k̄e mkpurū m̄ostadī, un̄u j̄enk̄o d'a s'̄eka sī uguni, 'Gha ebeni pū si ebah̄un!' O j̄enm̄e. O n̄w̄onni ihīen j̄enk̄o d'a karī un̄u ̄eka! [²¹ Kanī ūd̄inī a ra pū wezuka nī w̄e bu-on̄u m̄e ekpere.]"

Jizos̄i E Kuzi Oku Onwun A (Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Ogēn Jizos̄i lē um̄u-azūun a gi zu im̄e Galili, Jizos̄i n̄o sī w̄e, "W̄e j̄enk̄o d'e we m̄m̄e w̄u Nwa nke Ih̄ian che ̄eka ih̄ian, ²³ w̄e j̄enk̄o d'e gbu m; h̄un m'e akp'oh̄in ̄et̄o, Osolobuē e weli m." Onwan n̄o fuk̄enm̄e w̄e.

Iku Ugwo-isi Ulo-ns̄o

²⁴ Ogeṅ wẹ gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-nsọ nọ jẹburu Pita, si a, “Onye-nkuzi onu ara kude ugwo-isi* Ulo-nsọ ra?”

²⁵ Pita nọ si, “O ku a ku.” Ogeṅ o gi lụa, Jizosi nọ bu ẹ ụzọ kupuha a, si a, “Saimonu-o, k'i ro? Onye ke ndi-nze uwanị a na utu ichen-ichen w'a na? Umụ wẹ ra ndi ozo?”

²⁶ Ogeṅ o gi si, “Ndi ozo.”

Jizosi nọ si a, “Ya wu ni umu wẹ ara ku. ²⁷ Kani, amangbe enyi e me ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzo i siko d'e gbu—shiapu a onu, i siko d'a hun akpuru egho shekelu† ohu. Weri ẹ n'i gi ẹ ku ugwo-isi mme le 'yu.”

Isi Nke Mm̄esato

Onye Kachanrini ime Ali-eze Elu-igwee

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ogeṅ hu, umu-azuun Jizosi nọ bia d'e kunrun Jizosi, si, “Onye kachanrini ime Ali-eze elu-igwee?” ² O nọ kpọ nwata ohu, bu ẹ che etintinnai wẹ, si, ³ “M ri a gwa unu ezioku, omeni unu egbehotoni, wuru ndi nọ ke umueka, o nwonni ogeṅ onu e gi banye Ali-eze elu-igwee. ⁴ Onye owule welua enwen ẹ ali, wuru onye nọ ke nwatani, 'ya wu onye kachanrini ime Ali-eze elu-igwee. ⁵ Onye owule nabanhan nwata nọ enina make ufiri efan m a nabanhanguo m.”

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ “Kani onye owule han onye ohu ime ndini me ntin hun kwerini ni m me njo, o ka mma ni wẹ kenme olo hi-ogbe ye onye hu olu, tu a ye ime ohimin mini. ⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onye hu wẹ jenkọ d'a gha eka a bia.”

⁸ “Omeni eka i mobu uku i a hain i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni banye ndun bu ehii i ezuni mobu ni dan nguro, kari ni wẹ tu i ye ime okun itebite bu eka i ebuo le oku i ebuo zu oke. ⁹ Omeni enya i a hain i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni gi enya ohu suo banye ndun kari ni wẹ tu i ye okun-mmom bu enya i ebuo ri a ri.”

Ilu Jesu Gi Atunrun Hu Tuhuni Ta

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Hun n'a ni unu elegberini onye owule ime ndini me ekere. Make ni, m ri a gwa unu, ndi mmom-ozu wẹ ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun ẹ ogeṅ ile. ¹¹ Make ni mme wu Nwa nke Ihian bia d'a zuopuha ndi huni.”

¹² “Kini ke onu ro? Omeni ihian nwon atunrun ogun-isen, ohu ime wẹ a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-isen hoduni elu-ugu ebahun wẹ nọ a kpa nni jenne d'a cho ohu hu kpahuni? ¹³ O hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a ghoghọ n'a kari ohu-aria-ogun-isen hu kpahuleni. ¹⁴ Eriazikwo, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onye owule ime ndini me ekere la iwi.”

Nwene I Me Injo K'i Jenko D'e Me?

¹⁵ “Nwene i me i njo, jen d'a gwa a mme fie ẹ ebe 'yu ni 'ya suo ri a. Omeni o gongho i ntin, 'ya wu ni y'e wechinhenguo nwene i azuun. ¹⁶ Kani, omeni o gonni i ntin, weri onye ohu mobu mmadu ebuo che ni enwen i, 'yu le wẹ e jenzi d'a hun a keni o meye wẹ enya. ¹⁷ O ju n'o gonko wẹ ntin, gwa ndi uka. O ju n'o

* **Isi Nke Mm̄esa:24** ugwo-isi. Akpuru egho w'a kpo “drak'ma” ebuo ke wẹ gi a ku ugwo-isi Ulo-nsoni.

† **Isi Nke Mm̄esa:27** “Shekelu” wu drak'ma eno.

gọnkọ ụka ntin, weri ẹ rịkẹ onyẹ ghaleni e fe Osolobue mọbụ onyẹ a na ụgwọ-isi njọ a ma ikpe.”

Iken Ụka Kraisti Nwọn

¹⁸ “Ezioku ke m rị a gwa ụnu, ihien ọwụle ụnu si, ‘Mba’ elu-ụwa, elu-igwee jenkọ d'a si, ‘Mba.’ Ihien ọwụle ọnu si, ‘Egheẹ,’ elu-ụwa, elu-igwee jenkọ d'a si, ‘Egheẹ.’ ¹⁹ M rizi a gwa ụnu ezioku, omelẹ mmadu ẹbuọ ime ọnu e kwerigbame elu-uwani rịọ ihien ọwụle, Nedi m hun rị elu-igwee siko d'e me ni ụnu 'ya. ²⁰ Makeni ebe ọwụle mmadu ẹbuọ mọbụ ẹto gi ufiri ẹfan m zu, mme le we rị ebẹhu.”

Mgbaghari

²¹ Pita nọ bịa d'e kunrun Jizosi, si a, “Di-nwonnienyi, mgbe ole ke nwenen m siko d'e me m njọ a gbaghari m'a? Mgbe esa?”

²² Jizosi nọ si, “Asini m'i mgbe esa, kani mgbe esa-esa ụzọ iri kwasi ogun ẹto.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Ju N'ọ Gbaghariko Ta

²³ “Ya wu, Ali-eze elu-igwee nọ ke ebe eze ohu nọ cho ni 'ya le ndi idibo ẹ gbakọ egbo we gi ẹ. ²⁴ Ogen o gi gbakoma, we nọ wehen'ẹ onyẹ ohu gi ẹ egbo higbu enwen ẹ ogbe, k'e zu we kusonme ndi-orun nnu isen-kwasi-ogun orogbo ahua mmisen. ²⁵ Kani ọ sani ẹka ku a. Eze nọ si we re 'ya le nwunye ẹ le umu a le ihien ile o nwon, wehe egbo d'a ku a ụgwọ o gi ẹ.”

²⁶ “Makẹ onwan, odibo hu nọ gbu osekpụ, rikenme ẹ, si, ‘Nna, nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a kucharin i ihien ile m gi i.’ ²⁷ Nna a nọ gi omiken hapu a, gbaghari a, si a y'a kuzile ụgwọ hu o gi ẹ.”

²⁸ “Kani, ogen odiboni gi pu, ọ nọ hun odibo ibe ẹ hun gi ẹ egbo-orun akp'ohin ogun-isen suọ. O nọ todon ẹ ekpiri, si a, ‘Ku m ụgwọ i gi m.’ ”

²⁹ “Ya odibo ibe ẹ hu nọ dan ali, rikenme ẹ, si, ‘Nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a ku i ụgwọ i.’ ³⁰ Kani ọ nọ ju, jen d'e bu ẹ che ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a ku a ụgwọ hu.”

³¹ “Ogen idibo ibe ẹ gi hun ihieni, ọ futu we oda-oda ime obi, we nọ jen d'a gwa Nna we ihien ile meni. ³² 'Ya nna a nọ kpọ a, si, ‘Odibo ẹfo-njo! M hapu i, si i akuzile ụgwọ hu ile i gi m, makeni i rịọ m ariọ. ³³ O furuni n'i me ni odibo ibe i omiken ke m don me n'i omiken?’ ³⁴ Nna a nọ gi olulu w'ẹ ye we ni we ye ẹ afunfun ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a kucharin ụgwọ hu ile o gi.”

³⁵ Ya wu, erira ke Nedi m hun rị elu-igwee jenkọ d'e mezikwo onyẹ ọwụle ime ụnu, omeni y'e gini obi i ile gbaghari nwenen i.

Isi Nke Mmitenei

Jizosi A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mak 10.1-12)

¹ Ogen Jizosi gi kucharinguu ihien ndini, ọ nọ gha Galili pu, shi ẹgbere Judia hun rị n fetu Iyi Jodani. ² Igunrun hi-ogbe nọ sonme ẹ, ọ nọ zuo we ebẹhu.

³ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bịa d'e kunrun ẹ, keni we shi n'ẹ onyan. We nọ ju a, si, “O nwegho ihien ọwụle iwu ku ni ya ke me okennyẹ kpechan nwunye ẹ?”

⁴ Jizosi nọ za, si, “Onu e ke gun a ime Ekukwo-nsọ ni Onyẹ hun keni we ke we oken le onyennyẹ ogen mbidon? *Unu e ke gun a n'ọ* ⁵ si, ‘Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a nato nedi ẹ le nne ẹ, jen d'a banye ni nwunye ẹ, we ẹbuọ a wuru ẹhu ohu.’? ⁶ 'Ya wu, elezi we mmadu ẹbuọ, kani we wu ẹhu ohu. 'Ya wu, ihien Osolobue wegbamagu, ihian y'e kebele ẹ.”

⁷ Ndi Itu-Farisi hu nọ juzi a, si, “Ki hain nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuho-nsọ, si ni okennyẹ siko d'a s'eka ye nwunye ẹ ehuhuo-mkpechan, kpechanpu a?”

⁸ Jizosị nọ za, sị, “Makēni obi ọnu e zeke—'ya haịn Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanị ele erira k'o ri oge mbidon. ⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye e luma onye ozọ, wezuka ni nwunye e zo ukụ ye ofia, a gherele.”

¹⁰ Umụ-azuun a nọ sị, “Omēni erira k'o ri egbata okennyē le nwunye e, o ka mma ni aluni we di-le-nwunye.”

¹¹ Kanị Jesu nọ sị we, “Ele ihian ile jenkọ d'a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hun o wu nke we. ¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehụ we ezuni oke kete w'a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memē we erira; o nwon ndi sị ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenkọ d'a saeka nabanhan okuni 'ya nabanhan a.”

Jizosị A Gọzi Umụ-ndu
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi weheni Jizosị umu-ndu kenị o bu eka kwasị we, me ekpere, kanị umu-azuun a nọ jugbo ndi hu. ¹⁴ Kanị Jizosị nọ sị, “Hatu ni umu-ndu ni we bia d'e kunrun m; egbondonle ni we, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi nọ enina.” ¹⁵ O nọ bu eka kwasị we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu
(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya ke onye ohu nọ bia d'e kunrun Jizosị, sị, “Onye-nkuzi, elee orun-oma ke m siko d'a run ni m nwonrin ndun itebite?”

¹⁷ Jizosị nọ sị a, “Ki haịn i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu suo ri mma. I cho n'i banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime Iwu.”

¹⁸ O nọ sị, “Elee ndi?”

Jizosị nọ sị, “Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; ¹⁹ gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.”

²⁰ Okorobia hu nọ sị, “M hu e donme ihien ndini ile, ki hoduzi m jenkọ d'e me?”

²¹ Jizosị nọ sị a, “I cho n'i zu oke, jenne, rechanrin ihien ile i nwon, y'e we eghe e ye ndi igbenye, gi e nwon aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m.” ²² Oge okorobia hu gi nu ihieni, ndun nọ guu a, o nọ sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

²³ Jizosị nọ sị umu-azuun a, “M ri a gwa onu ezioku, o jenkọ d'a fu orun ebe odafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, o jenkọ d'a ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha oghere oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue.” ²⁵ Oge umu-azuun a gi nu ihieni, o tikenme we enya, we nọ sị, “Onye jenkọ d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?”

²⁶ Kanị Jizosị e lee we enya, o nọ sị we, “Ebe ihian ri, o sako eka me, kanị ebe Osolobue ri, o nwonni ihien we ghaleni a saeka e me.”

²⁷ 'Ya Pita nọ sị, “Lee e, enyi a laguọ ihien ile to sonme i, kini ke enyi jenkọ nwan d'e nwonhen?”

²⁸ Jizosị nọ sị we, “M ri a gwa onu ezioku, ime uwa ohun lalani, oge we jenkọ d'e gi memē ihien ile nke ohun, oge hu Nwa nke ihian jenkọ d'e gi nodi ukpo e nwe ogho, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme ukpo mmebuo, a ki ebon mmebuo ri Izrelu. ²⁹ Onye owule hun o meni o giguọ ufiri m nato ulo ndi o nwon mobu umune-e-ikennyē mobu umune-e-ikpoho mobu nedi e mobu nne e mobu umu a mobu ali o nwon, jenkọ d'e nwonhen we uzo ogunisen, nwonhenzikwo ndun itebite. ³⁰ Kanị, ndi bu oda bu uzo jenkọ d'a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru uzo.”

Isi Nke Ogun

Ihiyen Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

¹ “Makeni Ali-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu no pu uz'utuntun d'e weri ndi orun hun jenkọ d'a run ime ugbo-vaini a. ² Ogen 'ya le we gi kwerigbamagu n'o jenkọ d'a ku we egbo orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o no zi we ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun.”

³ “Thien nọke okuloku itenei utuntun, o no puzi, hun ndi ozọ wuzo mmaka ime afia. ⁴ O no si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun, m jenkọ d'a ku unu ugwo ohunma.’ We no jenne.”

⁵ O puzikwo okuloku mmebuo, ogen hu anwun gi a ri isi le okuloku eto efinnai, o no mezikwo ihien ohu ahun.”

⁶ “Thien rike okuloku isen enyasi, o no puzi, hun ndi ozọ turusonmeni; o no si we, ‘Ki hain onu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?’ ”

⁷ “We no si a, ‘Makeni o nwonni onye we enyi orun.’ O no si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun.’

⁸ O ru ogen enyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu no si onye hun e lepu n'a ugbo-vaini hu enya, ‘Kpo ndi orun hu n'iku we ugwo we, gha ndi ikpazuun kuma d'e ru ndi ibuzo.’ ⁹ Ogen ndi hu gha okuloku isen enyasi runma gi bia, we no ku onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin ohu-ohu.”

¹⁰ “Ogen ndi ibuzo gi bia, we ro ni we jenkọ d'a kukari we egbo-orun akp'ohin; kanj we no ku onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin* . ¹¹ Ogen we gi kuguu we ugwo, we no denwinwinma ni onye hun nwon orun, ¹² si, ‘Ndi ikpazuunni run mgbahunme okuloku ohu suo, bu enyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kale y'a ku enyi le we ahanmahan.’ ”

¹³ “Kanj o no shari onye ohu ime we, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egbo-orun akp'ohin ke me le yu kwerigbama? ¹⁴ Weri hun wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni we we ikpazuun ke m don ye i. ¹⁵ Anikozide we m gi ihien m me ihien m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’ ”

¹⁶ “Ya wu, ndi kpa azuun jenkọ d'e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azuun.”

Hun me Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A

(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)

¹⁷ Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o no wesi umu-azuun a nko ohu, si we, ¹⁸ “Lee n'e, enyi jenkọ Jerusalem; enyi ru ebahun, we siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We jenkọ d'a ma a ikpe-onwun, ¹⁹ we e ye ndi ali ndi ozọ ni we kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu e elu obe; kanj hun m'e akp'ohin eto, Osolobue jenkọ d'e weli e.”

Ihiyen Nne Ohu Rijo Ni Umụ A

(Mak 10.35-45)

²⁰ Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, no wehe we d'e kunrun Jesu, o no gbu osekpuihun e, rijo a n'o men'e ohunma. ²¹ Jesu no si a, “K'i cho?” O no si a, “Ku e ni onye ohu ime umu-m-ikennyee ebuoni jenkọ d'a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i.”

²² Kanj Jizosi no si, “Onu a marin ihien onu ri a rijo. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenkọ d'a ra?” We no si, “Enyi jenkọ d'a s'eka.” ²³ O no si we, “Ezioku-ezioku, unu jenkọ d'a ra ihien ri ime mkpu m, kanj ele mme jenkọ d'e ku onye siko d'a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n'e, we jenkọ d'a nodi a.”

* **Isi Nke Ogun:**10 Griki: dinariosi

²⁴ Ogen umu-azuun iri hoduni gi nu ihienni umune ebuo hu me, we no bumeni umune ebuo hu olulu. ²⁵ Kani Jizosi no kpozunhan we, si we, "Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ozo ri ndi hun a kini e me rike si uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we. ²⁶ Ka emele ni erira. Onye owule cho n'o wuru oken ihian ime onu, 'ya wuru odibo unu; ²⁷ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu, 'ya wuru igbon onu — ²⁸ noke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni we gba n'a odibo, kani, n'o gba odibo, yezikwo ndun a, gi e gbahua ndi bu oda."

Jizosi A Zuo Ndi Enya-ishi Ebuo
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ogen Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe no sonme e. ³⁰ Ikenny ebuo enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogen we gi nu ni Jizosi ghafeko, we no yi oro, si, "Di-nwonna-enyi, Nwa Defidi me ni enyi ebere!"

³¹ Igunrun hu no jugbo we, si we kpukin onu; kani we no yikenmede oro, si, "Di-nwonna-enyi, Nwa Defidi, me ni enyi ebere!"

³² Jizosi no kusị, kpo we, si, "Kini ke unu cho ni m me ni onu?"

³³ We no si a, "Di-nwonna-enyi, enyi cho ni enyi leghama uzọ."

³⁴ Jizosi no me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we no hunma uzọ; we no sonme e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jizosi A Banhan Jerusalem Leke Onye-mmere
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

¹ Ogen we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befaji, Jizosi no zipu umu-azuun a ebuo, ² si we, "Banye ni ime obodoni me ekere hun ri unu ihun, onu jenko d'a hun Jaki we lime ebegu le nwa a nodiye ni n'e. Topu ni we wehe ni m. ³ Onye si unu ihien owule, si n'a hu, 'Nna cho we', o siko d'a si unu weri we ozigbo." ⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ "Gwa ndi obodo Zayonu,
lee e, eze onu lala d'e kunrun unu,
o welu enwen e ali:
o ri enu Jaki,
le elu nwa-jaki."

⁶ Umu-azuun a ebuo hu no jen, me ke Jizosi don zi we, ⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w'e yiye elu e gbama elu we, Jizosi no nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzọ, ndi ozo a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebegu, gbama we uzọ. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si,

"Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonna-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!

Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebegu Kacharin elu ejen *"

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, o rike si we kpasu obodo hu ile: We hu a ju, si, "Onye wu onwan?"

¹¹ Igunrun ahun no si, "Hunni wu onye-amuma hu w'a kpo Jizosi hun gha Nazareti ri Galili bia."

Jizosi E Si Ulo-nso
(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ogun:9** Griki: "...ime Elu-igwee kacharin elu e jen". (Osolobue ke we gi ihienni e ku.)

¹² Jizosị nọ banye Ụlọ-nsọ, chụpụ ndị ile rị a zụ afia ime Ụlọ-nsọ, hukpume teburu ndị a gbahuto ego le oche ndi hun e re oluikuku. ¹³ O nọ si we,

“Wẹ de ẹ ime Ẹkukwo-nsọ, si,
‘Wẹ jenkọ d'a kpọ Ụlọ m ụlọ ekpere’,
kalẹ onụ e giguọ a henrin ebe ndi-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi enya-ishi le ndi-nguro nọ bia d'e kunrun ẹ ime Ụlọ-nsọ, o nọ zuo we.
¹⁵ Kani ogen ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tu enya o ri e me, hunzi ke umu-ndu ri ime Ụlọ-nsọ ri e yi oro, a si, “Hozana (ojja-mma) ri ni nwa Defidi!”, iwe nọ weme we. ¹⁶ Wẹ nọ si a, “I hu a nu ihien umu-ndu ndini ri e ku?” Jizosị nọ si we, “Eghee, m hu a nu. Unu e ke guntu ebenu Ehuhuo-nsọ nọ si,

‘Y'a zunguọ umueka le ndi ri a ra eran ni we ja i mma zu oke.’”

¹⁷ O nọ la we to, gha ime obodo hu pu, si Betani, d'a nodi uchinchin hu.

Jizosị A Bu Osisị Figi Onu (Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fon uzotuntun, ebe o kinko azuun Jerusalem, egun hu a gun a. ¹⁹ O nọ hun osisi figi ohu mkpenren uzọ, o nọ jen ebe o ri; kani, o hunni ihien owule enu ẹ, mmani ehuhuo suo. O nọ si a, “Amizile mkpuru jenin ejen.” Osisị hu nọ kpọpu-nkun ozigbo. ²⁰ Ogen umu-azuun gi hun ihienni, o tugenme we enya, we nọ si, “Nani ke osisi hu don kpọpu-nkun ozigbo?” ²¹ Jizosị nọ si we, “M ri a gwa unu ezioku, owuni onu e nwongho okukwe bu unu enweni obi-ebuọ, unu jenkọ d'a saeka mekarị ihien we me osisi figi hu; elede ohun suo, osuon'a ni onu si uguni, ‘Jen d'a tu enwen i ye ime ohimin,’ o jenkọ d'e me. ²² Ihien unu gi okukwe me ekpere rio, onu jenkọ d'e nwonhen ẹ.”

A Ju We Jizosị Ke Onye Zi E (Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ogen o gi banye Ụlọ-nsọ, ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-isi nọ bia d'e kunrun ẹ ebe o ri a kuzi, si a, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini, onye ye i ikenni?” ²⁴ Jizosị nọ za we, si, “Mme le enwen m jenkọ d'a ju unu akpu otaa ohu, unu za m'a, a gwa m onu iken m gi e me ihien ndini.” ²⁵ “Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia: o gha elu-igwee bia ra o gha aka ihian bia?”

Wẹ nọ tugbame iroro, si, “Enyi si, ‘O gha elu-igwee bia,’ o sikọ d'a si, ‘Ki hain nwan unu gileni gi oku ẹ don?’ ²⁶ Kani egun igunrunni aniko enyi si, ‘O gha aka ihian bia,’ makeni ihian ile weri ẹ ni Jonu wu onye-amuma.” ²⁷ ‘Ya we nọ za Jizosị, si, “Enyi amarin.” O nọ si we, “Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umune Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

²⁸ “Kini ke onu ro nwan? Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo; o jen d'e kunrun nke ibuzo, si a, ‘Nwa m, jen d'a run orun ime ugbo vaini tanni.’ ²⁹ O nọ si, ‘Ejenko m.’ Kani, omegu, o nọ gbahuto obi ẹ, jenme. ³⁰ ‘Ya nedi ẹ nọ jen d'e kunrun hun-ebu, gwazi a ihien ohu ahun. O nọ si, ‘Baba, m sikọ d'e jen.’ Kani o jenni. ³¹ Onye ime we me ihien nedi ẹ cho?” Wẹ nọ si, “Nke ibuzo.” Jizosị nọ si we, “M ri a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja hu e buni unu uzo a banye Ali-eze Osolobue. ³² Makeni Jonu bia d'e kunrun onu, a ghosi unu ezigbo uzo ahun Osolobue cho, kani, unu egini oku ẹ don. Kani ndi a na ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja gi ẹ don; ogen onu gide hun ihien ri e meni unu egiden'e cheghari, kweri ihien o ku.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Run Ta (Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ “Nụ nị ilu ọzọ: O nwọn onyẹ ohu nwọn alị, ọ nọ kụn a vainị, kenhunmẹ ẹ ugba, gu olu ebe w'a nọ a p̄npuha manya-vainị ye ime ugbo hụ, t̄nzikwọ ụlọ-nche ye ẹ, bu ẹ che ẹka ndị siko d'a gha a run a e-gbu-e-ke. Ọ nọ si alị ọzọ. ³⁴ Ogen vainị e rume, ọ nọ zi ndị idibo ẹ jenni ndị hụ rị a run ugbo hụ d'a nahan wẹ ihien vainị a mị. ³⁵ Ndị hụ rị a runn'a nọ kwondon ndị-idibo ẹ, gbu onyẹ ohu ili, gbu onyẹ ohu ozun, mazi onyẹ ohu omuma. ³⁶ 'Ya ọ nọ zijenzi ndị-idibo ẹ ọzọ bu ọda kari ndị ibuzọ. E me wẹ wẹ ihien wẹ me ndị ibuzọ. ³⁷ Omeguū, ọ nọ zijen nwa a, si, 'Wẹ siko d'a gbaye nwa m.' ³⁸ Kanị, ogen ndị hụ rị a run ugbo-vainị hụ gi hun nwa a, wẹ nọ si ibe wẹ, 'Onyeni wu hun jenkọ d'e nwonrin ebeni omeguū; nị enyi gbupun'a nwan weri ihien ẹ!' ³⁹ 'Ya wẹ nọ weri ẹ, chupu a ime ugbo-vainị hụ, gbu ẹ.”

⁴⁰ “Onyẹ nwọn ugbo-vainị hụ bia nwan, k'o siko d'e me ndị hụ rị a run ugbo hụ?” ⁴¹ Wẹ nọ za, si, “O jenkọ d'e gbu ndị-eti hụ, gbu wẹ la iwi, we ugbo-vainị hụ ye ndị ọzọ hun jenkọ d'a runn'a, e yesonmẹ ẹ ihien-ugbo ẹ ogen ihien-ugbo.”

⁴² Jizosị nọ si wẹ, “Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si, 'Omuma hụ ndị a tun ulọ ju, a wuruole hun gi ulọ; Di-nwonni-enyi 'ya me ihienni, ọ tuka enyi enya!’

⁴³ 'Ya wu, m rị nwan a gwa unu nị wẹ jenkọ d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we ẹ ye ndị alị hụ hun jenkọ d'a mị mkpuru a. ⁴⁴ Onyẹ owule danye elu omumanị jenkọ d'e tikpochanrin, kanị o jenkọ d'e gwerinrien onyẹ owule ọ dankwasị!”

⁴⁵ Ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, wẹ nọ marin nị uwe k'o rị e ku. ⁴⁶ Wẹ te cho nị wẹ nwunrun a, kale egun igunrun rị ebahun a nini wẹ, makeni wẹ weri ẹ nọke onyẹ-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi (Luk 14.15-24)

¹ Jizosị nọ tazi nị wẹ ilu, si, ² “Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu nọ kpọ nị nwa a oriri-agbamehuhuo. ³ Ọ nọ zi ndị-idibo ẹ d'a kpọ ndị wẹ kpọ oriri-agbamekukwo hụ, kanị abianị wẹ. ⁴ Ọ nọ zizi ndị idibo ọzọ, si, 'Gwa nị ndị hụ wẹ kpọ oriri, si, 'Lee n'ẹ, a kwademeguọ m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zuntọ. A kwademeguọ m ihien ile; bia nị oriri-agbamehuhuo hụ.” ' ” ⁵ “Kanị egini w'ẹ don, onyẹ-onyẹ nọ jenmẹ ebe o jenkọ: onyẹ ohu e jenmẹ ugbo ẹ, onyẹ ọzọ e jenmẹ afia a, ⁶ ndị ọzọ nọ nwunrun ndị idibo ẹ, gbe ifenren ye wẹ ihun, gbu wẹ. ⁷ Eze hụ nọ bumẹ olulu; ọ nọ zijen ndị-agma a, wẹ nọ gbupu ndị ogbu-ochu hụ, dunchanrin obodo wẹ okun. ⁸ Ọ nọ si ndị idibo ẹ, 'A kwademeguọ wẹ oriri-agbamekukwo hụ, kanị ndị wẹ kpọ d'e ri ẹ efuruni ndị wẹ siko d'a kpọ. ⁹ Jensonmẹ ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpọ ke wẹ han unu hun; si nị wẹ bia oriri.' ¹⁰ Ndị idibo hụ nọ jensonmẹ ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile wẹ hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu nị ndi-obia e junchanrin ebahun wẹ rị e me mmemme.”

¹¹ “Kanị, ogen eze hụ gi bia n'ọ hun ndi obia, ọ nọ hun onyẹ ohu yileni ewuru wẹ gi e jen agbamehuhuo. ¹² Ọ nọ si a, 'Di-enyi; nani k'i don banhan ebeni bu y'e yi ewuru wẹ gi e jen agbamehuhuo?’ Ọ shiarini ihien owule. ¹³ Eze nọ si ndi hụ e jenn'e ozi, 'Kenmẹ n'ẹ uku le ẹka, tu a ye ishi hụ rị ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.' ¹⁴ Makeni ndi wẹ kpọ bu ọda, kanị ndi wẹ hori ebuni ọda.”

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Ndi Itu-Farisi no jen d'a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e. ¹⁶ We no zijen umu-azun we le ndi itu Herodu d'a ju a utani: "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzọ Osolobue k'o furu, ni egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian. ¹⁷ Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o furuni?" ¹⁸ Kani Jizosi a maringho ni we ju utani makeni izize e ri e ze we. O no si, "Ki hain unu gi a nwan m, onu ndi ihunna. ¹⁹ Ghosidele ni m egho we gi a ku ugwo-isi hu." We no wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. ²⁰ Jizosi no si we, "Isi onye le efan onye wu ndini?" ²¹ We no si, "Nke Siza ro." 'Ya o no si we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue." ²² Ogen we gi nu a, o tukenme we enya, we no na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lihi
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni a ra lihi: we no ju a utaa, ²⁴ si, "Onye-nkuzi, Mozisi si ni 'Omeni okennyen nwunhun bu o muni nwa, nwene e 'ya luma okpoho hu di e nwun, keni o mudon ni nwene e nwunni nwa.' ²⁵ Ikennyen esa wu umune te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o no nwunhun bu o muni nwa, o no la nwunye e to, nwene e hun e sonn'e no luma a. ²⁶ Eriazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d'e ru hun me we esa, we ile a nwunhunchanrin. ²⁷ Omeguu, okpoho hu no nwunhun. ²⁸ 'Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenko nwan d'a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni we ile lugbari a?"

²⁹ Kani Jizosi no za we, si, "Unu e fieguo uzọ makeni unu a marin Ehuho-nsọ, onu amarın ke iken Osolobue han. ³⁰ Ogen ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenko d'a no ke ndi mmon-ozu. ³¹ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuho-nsọ? ³² O si, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.' Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kani nke ndi ri ndun." ³³ Ogen igunrun hu gi nu nkuzi e, o tukenme we enya.

Iwu Kachanrinni
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nu ni Jesu e kpukinguo ndi Itu-Sadusi onu, we no zu, buru e, ³⁵ onye ohu ime we wu okaa-Iwu no gi otaa shin'e onyan, si ³⁶ "Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozisi?" ³⁷ O no si a, " 'Gi obi i ile, enwen* i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonnien-nyu wu Osolobue i.' ³⁸ Onwan wu iwu kachanrinni le nke ibuzo. ³⁹ Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, o si, 'Thien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.' ⁴⁰ Iwu ebuoni gi Iwu Mozisi ile le ihien ile ndi-amuma ku."

Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

⁴¹ Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa, ⁴² si, "Kini ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k'o wu?" We no si a, "Nwa Defidi." ⁴³ O no si we, "Nani ke Mmon-nsọ don nwan me Defidi kpọ a 'Di-nwonnien-m' ebehu Ehuho-nsọ no si,

⁴⁴ 'Di-nwonnien-nyu si Di-nwonnien-m;
nodi ali eka-nni m,

* **Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun:37** ume-ndun

d'e ru mgbe m bugu ndi inenren i
che okpuru uku i? ”

⁴⁵ “O me nwan ni Defidi kpo a ‘Di-nwonni-m’, eghani k'o don wuru nwa Defidi?” ⁴⁶ O nwonni onye saaka za ihien owule. O nwonzini onye egun ni ju a utaa ozo gha uhuhin hu jenne.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

Jizosi Si We Kpachanpukwo Enya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri
(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

¹ Ya Jizosi no si igunrun hu le umu-azuun a, ² “Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nodi ali elu Ocho-Mozizi—*ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi*; ³ e me ni nwan ihien owule we gwa unu, e gi n'e don; kale, esonkwole ni we me ihien we ri e me. Make ni, w'a kuzi, bu w'a ra me ihien we ri a kuzi. ⁴ W'e kenme ibu nyinni, hun a fu orun obubu e che ihian isi-uvun, kani we le enwen we ara tinpude mkpinsin-eka ohu ni we bu udi ibu hu. ⁵ We e me ihien ile w'e me keni ihian ile hun we: we gha e mememe mpo Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ekukwonso e kenmeye ezimezi ihun, e mememe we nke we n'o hi-ogbe. We gha e mememe Taselu ahun ihian ile a kwaye ekwa ekpere, e mememe we nke we n'o sue, keni ihian hun we. ⁶ O suo we ni w'a nodi isi-ochi we gha e ri oriri; a suo we ni w'e ye we ochi pu-ichen ime ulo-ofufe, ⁷ ni w'e kele we ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, ni w'a kpo we ‘Onye-nkuzi.’ ⁸ Ka anile ni ihian kpo onu ‘Onye-nkuzi,’ makele Onye-nkuzi ohu suo ke unu nwon, umune ke unu ile wu. ⁹ Akpokwole ni onye owule ri elu-uwani ‘Nedi enyi,’ make ni Nedi ohu suo ke unu nwon, elu-igwee k'o ri. ¹⁰ Anikwole ni ihian kpo unu ‘Nna’ make ni Nna ohu suo ke unu nwon—Kraisti suo wu Nna unu. ¹¹ Onye kachanrinni ime onu, k'a wuru odibo unu. ¹² Onye owule busi enwen e elu, we siko d'e wetu e ali; kani onye owule wela enwen e ali, we jenko d'e wesi e enu.”

Jizosi A Ban Mban Make Obibi Ihunna We
(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ “Kani nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Make ni onu a kpo kin uzo Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

¹⁴ Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpukin e. ‘Ya wu, onu jenko d'a narin afunfun kani.

¹⁵ Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Make ni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehede onye ohu hun siko d'e kwere fema ofufe onu, kani onye gbehuto nwan sonme unu—unu e me e wuru nwa okun-mmom rike unu, wukaride unu.”

¹⁶ “Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, ‘Omene ihian kun Ulo-nsa, o nwonni ihien o wu; kani, o kun goru ri ime Ulo-nsa, o jenko d'e mezuriri ihien o kun n'e.’ ¹⁷ Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsa hun me goru hu ri nsu? ¹⁸ Onu a si ni ‘Omene ihian kun ebe we no a chu-egan, o nwonni ihien o wu, kani o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d'e mezuriri ihien o kun n'e.’ ¹⁹ Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n'a chu-egan hun me oyiye hu ri nsu? ²⁰ Onye kun ebe we n'a chu-egan e kungu ebe we n'a chu-egan le oyiye ile ri elu e. ²¹ Onye kun Ulo-nsa kun Ulo-nsa le Osolobue hun bi ime e. ²² Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue le onye hu a nodi ali elu ukpo hu.”

²³ “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu a kusunmede uzo-ohu-ime-uzo-iri ihien e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke dilu

ke kumini—bu unu a natoguo ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onye owule ihien run'e le omiken le okukwe. O te furu ni unu e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozo. ²⁴ Ndi enya-ishi ri e du ndi ozo! Unu e shenpu nzinzin ri ime manya, kanu unu e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen e ogbe!”

²⁵ “Nsogbu ri ni onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Makeni unu a chanchan azuun mkpu le afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen le ime ihien gunni unu ya jun ime we. ²⁶ Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu le ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan.”

²⁷ “Nsogbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekwame, hun magbu enwen e mma azuun a, kanu ihien jun ime we wu okpukpu ndi nwunni le ihien ile runi. ²⁸ Erira ke unu rizikwo: enya ihian, onu ri ke ndi e me ihien Osolobue cho, kanu ihunna le njo jun ime unu.”

Jizosi E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We (Luk 11.47-51)

²⁹ “Nsogbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; ³⁰ a si, ‘Omeni enyi ri a ogen ndi nedi enyi we kanu, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!’ ³¹ Erira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri ni unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! ³² Mezuchanrin ni nwan ihien ndi nedi onu kanu bidon! ³³ Agwo ke unu wu! Igunrun eju-alu! Nani ke unu jenkọ d'e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmom?”

³⁴ Lee n'e nwan, m jenkọ d'e ziheni onu ndi-amuma, ndi marin ihien le ndi-nkuzi. Unu jenkọ d'e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpokpo we, gha obodo d'e ru obodo, ³⁵ keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-owa hun uzọ ri onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d'e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbutọ ime Ulo-nsọ—egbata Ebehu-ri-nsọ le Ukpo w'a nodi a chu ejan. ³⁶ M ri a gwa unu ezioku, agboni jenkọ d'e gi isi buru ihien ndini ile.”

Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi (Luk 13.34-35)

³⁷ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen'e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y'a nini m! ³⁸ Lee e, a la we ulo i to okpokoro! ³⁹ M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i siko d'a si, ‘Onye hu gi efan Di-nwonna-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’ ”

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Jizosi E Ku E Ni We Jenko D'e Tikpo Ulo-nsọ (Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jizosi no gha Ulo-nsọ pu; ebe o pukọ, umu-azuun a no bia d'e kunrun e, a ghosisonme e ulo ri ichen-ichen ri Ulo-nsọ. ² Kanu Jizosi no si we, “Onu a hunguo ihien ndini we, ele 'ya? M ri a gwa unu ezioku, o nwonna ogbe-omuma ohu hun jenkọ d'a hodụ enu ibe we; we jenkọ d'e nutuchanrin we ile ye alu.”

Nsogbu Le Ukpokpo Lalani (Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jizosi gi nodi alu elu Ugu Olivu, umu-azuun a no bia d'e kunrun e ebe 'ya sọo nodi, we no si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenkọ d'e me? Kini jenkọ d'a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogen?” ⁴ Jizosi no za we, si,

“Kpachanpu ni enya make w'e dufie onu, ⁵ make ni ndi bu oda jenkọ d'e gi efan m bia, si, 'Mme wu Kraisti.' We siko d'e gi e dufie ndi bu oda. ⁶ Onu jenkọ d'a nusunme ukwere agha ndi we ri a lu, nusunme ni agha jenkọ d'a ri—kani, anile ni egun tu unu, make ni ihien ndini jenkọ d'e me bu ogugu-ogon e ke ru. ⁷ Make ni ali siko d'a luson ali; ali-eze a luson ali-eze, unwun le ali-omahie jenkọ d'a ri ebe ri ichen-ichen. ⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nohu mememe okpoho.

⁹ Ogon hu, we jenkọ d'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenkọ d'a ban ndi ali ile ri ichen-ichen make ufiri efan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenkọ d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amumantu ndi bu oda jenkọ d'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri ni njo jenkọ d'a barahi, ihien-osusu ndi bu oda nwe jenkọ d'a juu oyi. ¹³ Kani onye hun din ndidi d'e ru njendeme jenkọ d'e nwon nzuopuha. ¹⁴ We jenkọ d'e zi ozoma banyeni Ali-eze ghagbari elu-awa ile ke n'o wuru osheri ye ndi ali ile ri ichen-ichen; ogon hu ke ogugu-ogon e gi ru.”

Arụ Hụ Hụ E Buhe Ntikpo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Ya wu, ogon onu jenkọ d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nso, noke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha), ¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebahu; ¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebahu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogon hu! ²⁰ Mkwọ ni ekpere amangbe oso unu a wu ogon oyi mobu Uhuohin Izu-iken. ²¹ Make ni okon nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozu. ²² Omeni ebeluanu we ogon hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogon nsongbu ahun.

²³ Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebahu,' ekwerikwole ni. ²⁴ Make ni ndi kpo enwen we Kraisti jenkọ d'a fuha, we le ndi amumantu, runsonme ihien-ahima hi-ogbe le okon orun-atumanya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me. ²⁵ Gon ni ntin! A gwatoguokwo m onu ihienni o gini d'e me. ²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni. ²⁷ Make ni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-enya-anwun ke ndi ri ndidan enya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ “Hun nsongbu ogon hu gi ghafeguhu, enya-anwun jenkọ d'a gba ishi, ifon etikozu; kokishia jenkọ d'a ri a gha elu-igwere a dantusonme, iken ndi ri elu-igwere jenkọ d'e mehunme. ³⁰ Ogon hu ke ahima Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi puha igwere. Ndi ali ile ri uwa jenkọ d'a kwan ekwan ogon w'e gi hun a. We k'a hun Nwa nke Ihian k'o ri elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala. ³¹ O siko d'e gi okon opi hannu zipu ndi mmon-ozu e jen d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule—ebe ile elu-igwere ru.”

Ihien Jesu Gi Osisu Figi Kuzi
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² “Gi ni osisu figi munrun ihienni: Hun agalaba a gihu forima, y'a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³³ Erirazikwo, ogon onu e gi hun ihien ndini ile, onu a marin ni ogon hu e ruguo, eghee, o ruguo onumuzo. ³⁴ M ri a gwa unu ezioku,

ndi ri ogenni a guchanrịnkọ ihien ndini kebe mezu. ³⁵ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanị oku m aghafeke.”

O Nwonna Onye Marị Uhuoḥin Hu Mọbu Ogen Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

³⁶ “O me nke uhuoḥin o jenkọ d'a wu mọbu ogen o k'a wu uhuoḥin hu, o nwonna onye marinni—ke ndi mmọn-oziri elu-igwee ke Nwa; kanị Chuku-Nedi suo marin. ³⁷ Obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a no ke ihien me ogen Nua. ³⁸ O k'a ri k'o ri ogen hu ni oken-mirin hu d'a bia: we ri e ri, a ra; a lu di le nwunye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuoḥin Nua banye ime ugbo-mirin hu, ³⁹ amarin we ihien ri e meni d'e ru ni oken ide-mirin hu a bia, gbupu we ile. Eri ra ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ⁴⁰ Ogen hu, ikennyẹ ebuo jenkọ d'a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu na onye ohu to; ⁴¹ ikpoho ebuo k'a gha a kwọ ihien, e weri we ohu la ohu to. ⁴² 'Ya wu, munrun ni nwan enya makeni onu amarin uhuoḥin Di-nwonna-onu lala! ⁴³ Kanị, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marin ogen ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nodi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan.” ⁴⁴ “Ya wu, unu le enwen onu siko d'a kwademezikwo, makele mme wu Nwa nke Ihian lala ogen onu tuleni enya.”

Odibo Furu We Gi E Dọn Enya Ra Hun Furuleni?
(Luk 12.41-48)

⁴⁵ “Onye wu nwan odibo hu furu ni we gi e d'anya, odibo ahun marin ihien, hun nna a si lefu ezi-le-ulo a enya, n'o ye we ihien-oriri ogen furuni? ⁴⁶ O jenkọ d'a ri ni odibo hu mma owuni nna a a lua, hun a n'o hu e me ihien ndi hu — ⁴⁷ m ri a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihien e ile che odibo hu eka lepụ enya. ⁴⁸ Kanị, omeni eje-odibo hu a si enwen e, 'Nna m e biekezi d'a lua,' ⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya, ⁵⁰ nna a jenkọ d'a lua uhuoḥin o tuleni enya a le ogen o marinleni. ⁵¹ o jenkọ d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunna ri, ebahun ihian jenkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Isi Nke Isen-kwasị-ogun

Ihien Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ “Ogen hu, ihien jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a no ke ebe igbagba iri no weri ukpe we jemma d'a nabanhan okennyẹ jenkọ d'a gba ekukwo. ² Mmadu isen ime we wu ndi marin ihien, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Makeni, ogen ndi nzuzu hu gi buru ukpe we, ewerini we mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe we, ⁴ kanị ndi hu marin ihien gi ihien weri mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe.

⁵ Okennyẹ hu ri a gba ekukwo abiani egwa, uran no tuma we ile, we no ranhin. ⁶ Kanị, o ru ime abali, oro no pu, si, 'Lee n'e-o, okennyẹ jenkọ d'a gba ehuhuo a biaguo-o! Bia ni d'e kunrun e!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hu ile no lihi, fisi ukpe we elu. ⁸ Ndi nzuzu hu no si ndi hu marin ihien, 'Yebeye ni enyi mirin-ukpe onu, ni ukpe enyi ri e tinyun.' ⁹ Kanị, ndi hu marin ihien no si, 'Mba! O zuko enyi le onu; o ka mma ni unu jemburu ndi hun e ren'e d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Ogen we gi jemma d'e nonrin mirin-ukpe; okennyẹ hun jenkọ d'a gba ehuhuo no banhan; ndi hu kwademeni no son e banye ime ebahu we k'a no ri oriri agbamekukwo, we no gunma uzo. ¹¹ Ome guu, igbagba ndi ozo hu no biazikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpogu uzo ni enyi banhan!' ¹² Kanị o no si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.' ”

¹³ Jizosi a tagu iluni, o no si we, “Che ni nwan nche, makeni onu amarin uhuoḥin mọbu ogen o siko d'a wu.”

Ihiẹn Jesu Gi Idibo Ẹtọ Kuzi
(Luk 19.11-27)

¹⁴ “Ihiẹn jenkọ d'e mē ime Alì-eze elu-igwee jenkọ d'a rì kẹ ebe okennyẹ ohu nọ jenkọ alì-ihian, ọ nọ kpọ ndi idibo ẹ, we ihien o nwon che wẹ ẹka. ¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ẹkpa isen, ye hun-ebọ egbo jun ẹkpa ebọ, ye hun mē wẹ ẹtọ egbo jun ẹkpa ohu—onye-onye kẹ ikẹn ẹ han. 'Ya ọ nọ jẹmē. ¹⁶ Onye o ye hun jun ẹkpa isen nọ jẹmē ozigbo, gi ẹ zuma afia, ọ nọ nwonhenzi egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ. ¹⁷ Ẹrira kẹ onye o ye hun jun ẹkpa ebọ don gi ẹ nwonhen ẹkpa ebọ che n'ẹ. ¹⁸ Kanì onye o ye hun jun ẹkpa ohu nọ jẹmē, gu alì, zueme egbo nna a ye ẹ.

¹⁹ O tebe, nna wẹ nọ lua; ọ nọ bia ni wẹ gbakọ. ²⁰ Onye hụ o ye hun jun ẹkpa isen nọ bia, wẹhezi egbo jun ẹkpa isen chen'ẹ. O nọ si, 'Nna-enyi, egbo jun ẹkpa isen k'i ye m; lee ẹ, e nwonhenguozì m egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ.' ²¹ Nna a nọ si, 'Y'e meyeke, odibo oma, hun wẹ gi e d'anya! Y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i d'anya ime ihien mē ntin, m jenkọ d'e tumē i n'i lepu ihien bu oda enya. Bia d'e sọn m ghoghọ.' ²² Onye hụ o ye egbo jun ẹkpa ebọ nọ biazikwo, si, 'Nna-enyi, egbo jun ẹkpa ebọ k'i ye m, lee ẹ, e nwonhenole m egbo jun ẹkpa ebọ che n'ẹ.' ²³ Nna a nọ si a, 'Y'e meyeke, odibo oma we gi e d'anya; y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i don enya ebe ihien mē ẹkerẹ rì, m jenkọ d'e ye i ihien bu oda ni lepu enya. Bia d'e sọn m ghoghọ.'

²⁴ Onye hụ o ye ẹkpa egbo ohu nọ biazikwo, si, 'Nna-enyi, a maringho m ni obi i e zeke, n'i y'a ghorì ihien i kunleni, e ri ihien i runleni. ²⁵ Egun rì a tū m, ya m nọ jẹn d'e zueme egbo i ye ime alì; lee ẹ, weri ihien i.' ²⁶ Kanì nna a nọ shiarì a, si, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen ẹ nzunzun! Y'a maringho ni m'a ghorì ihien m kunleni, e kponrin ihien m ghotoleni, ẹle iya? ²⁷ Nkẹ y'e bu nwan egbo m cheni m ime ulọ-egho*, m lua, keni m weri hun wu nke m le omuninwa rì n'a. ²⁸ Napu n'a nwan egbo hụ jun ẹkpa ohu, w'ẹ ye onye hụ nwon hun jun ẹkpa iri. ²⁹ Makeni onye gi ihien hụ wẹ ye ẹ run orun, e yeche ni w'ẹ keni o nwoncheni. Kanì onye gileni ihien wẹ ye ẹ run orun, a napu w'a kẹ ẹkerẹ hun o nwon. ³⁰ Tū ni nwan odibo eti hụ ye ishi rì ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.' ”

Okinkin-ikpe Ikpazuun

³¹ “Ogen Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi gi ogbo a bia rikẹ eze, 'ya le ndi mmon-ozì ile, o siko d'a nodi alì ukpo ẹ nwe ogbo. ³² Wẹ siko d'e wẹhe ndi alì ile rì ichen-ichen ebe ọ rì; o jenkọ d'a hopuha wẹ ohu-ohu ebe ibe wẹ rì, erira onye e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu rì. ³³ O jenkọ d'e donmē atunrun ndi hụ ẹka-ihien ẹ, donmē ewu ndi hụ ẹka-ekpen ẹ.

³⁴ Ogen hụ, eze jenkọ d'a si ndi hụ rì a ẹka-nni, 'Bia ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Alì-eze hụ wẹ kwademe ni unu kete w'a tunle iyeto uwa. ³⁵ Makeni, ogen egun gi rì a gun m, onu ye m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, ³⁶ a gba m otọ, unu e ye m ẹkwa, emu a ku m, unu a bia d'e lee m, ogen m gi rì ime ulọ-ngan, onu a bia d'a hun m.' ³⁷ Ogen hụ, ndi ezi-omume ahun jenkọ d'a za a, si, 'Di-nwonni-enyi, elee ogen kẹ enyi gi hun i kẹ egun rì a gun i, enyi nọ ye i ihien-oriri mobu kẹ egun-mirin rì a gun i, enyi nọ ye i ihien-orira? ³⁸ Elee ogen kẹ enyi gi hun i n'i wu otumunye, enyi nọ nabanhan i mobu n'i gba otọ, enyi nọ yime i ẹkwa? ³⁹ Elee ogen kẹ enyi gizi hun i ni emu rì a ku i mobu n'i rì ulọ-ngan, enyi nọ bia d'a hun i?!' ⁴⁰ Eze siko d'a za wẹ, si, 'M rì a gwa onu ezioku, ebe unu nọ mē ni onye ohu ime ndini rikẹ si arini wẹ mkpa ime umune m ndini iya, mme kẹ unu men'ẹ!' ”

* **Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27** Ika siji aza

⁴¹ “Ogẹn hụ, o siko d'a si ndi hụ ri eka-ekpen e, ‘Pụ ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hụ we kwademe ni Ekwensu le ndi mmọn-ozu e!
⁴² Makeni ogẹn egun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; ⁴³ a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oto, onu eyimeni m ekwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ulo-ngan, kanị onu abiani d'a hun m.’

⁴⁴ We k'a zazikwo a, si, ‘Di-nwonni-enyi, elee ogẹn ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i mobu ke egun-mirin ri a gun i mobu k'i wu otumunye mobu k'i gba oto mobu ke emu ri a ku i mobu k'i ri ulo-ngan bu enyi eyeni n'i eka?’ ⁴⁵ O jenkọ d'a za we, si, ‘Ezioku ke m ri a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onye ohu ime ndini nọke si arini we mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m'e.’ ⁴⁶ We jenkọ d'e zi we si ime afunfun itebite, kanị ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite.”

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini We Jizosi Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogẹn Jizosi gi kuguu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a, ² “Unu a maringho ni akpu-uhuohin ebuo ghafeguu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuohin hu ke we jenkọ d'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu.”

³ Ogẹn ohu hu o gi ri e ku ihieni, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-egan, e zu. ⁴ We no tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosi gbu. ⁵ Kanị, we no si, “Ekwokwo ogẹn mmemmeni, amangbe isusu gha ri.”

E Hukpu We Jizosi Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Ogẹn Jizosi gi ri Betani, iwe onye w'a kpo Saimonu onye-oti, ⁷ okpoho ohu no wehe ogo-alabasta uden nanranni ri ime e. O no hu e ye Jizosi isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. ⁸ Kanị ogẹn umu-azuun a gi hun ihieni, iwe no weme we, we no si, “Elee iwi wu onwan? ⁹ Nke w'e re udenni eghe hi-ogbe, we e ye ndi-igbennye.” ¹⁰ Kanị, ogẹn Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, “Ki hain onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m. ¹¹ Unu le ndi igbennye ri ebeni ogẹn ile, kale mme nwen esokko unu nodi ebeni ogẹn ile. ¹² O gi udenni o hukpu m kwademe olili m. ¹³ Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozioma ime uwa ile, we jenkọ d'e ku ihieni o me, gi e a nyanhan a.”

Judas' E Kweri N'o Re Jizosi

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ 'Ya onye ohu w'a kpo Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d'e kunrun ndi-isi nchu-egan, ¹⁵ si we, “Kini ke unu jenkọ d'e ye m omeni e we m Jizosi ye unu? We no ku a mkpuru ego ola (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuohin iri kwasị ogun.” ¹⁶ Gha ogẹn hu jenne, o no choma oghere o jenkọ d'e gi we Jesu ye we.

Jizosi Le Umu-azuun A E Ri Oriri Nghafe

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jon 13.21-30)

¹⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azuun no bia d'e kunrun Jizosi, ju a, si, “Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?” ¹⁸ O no si we, “O nwe okennyehi ohu m zijenko unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a si a, ‘Onye-nkuzi si, ‘Ogẹn m e ruguo, mme le umu-azuun m siko d'a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe.’ ”

¹⁹ Ụmụ-azụun nọ mę kę Jizọsị dọn zi wę, wę nọ kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogen ęnyasi, Jizọsị lę ụmụ-azụun mmebuo hu nọ nodi ali e ri ihien-oriri. ²¹ Ebe wę ri e ri ihien-oriri hu, o nọ si, “Ezioku kę m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e re m.” ²² Efo asuozini wę usuo, onye-onye nọ si, “Elekwọ mme, Di-nwonnienyi, mme ro?” ²³ Jizọsị nọ si, “Onye hu mę lę iya buche aka ime aferę jenko d'e re m. ²⁴ Nwa nke Ihian lako kę wę dọn de banyen'e, kani nsongbu jenko d'a ri ni onye hu jenko d'e we Nwa nke Ihian ye wę! O te ka onye hu mma ni amuni w'a.” ²⁵ Judasi hun sikọ d'e re ę ye wę nọ si, “Onye-nkuzi, mme ro?” O nọ si a, “Iyu ku.”

Oriri-nsọ

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²⁶ Ebe wę ri e ri ihien-oriri ahun, Jizọsị nọ weri bredi, o yeguu Osolobue ekele, o nọ bebe ę ye umu-azun a, si, “Weri ni ri, onwan wu ehium.” ²⁷ O nọ weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, o nọ we ę ye wę, si, “Unu ile, rarisonme ni; ²⁸ make ni onwan wu edeke m, hun wę gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe egbata iya lę ndi nke ę aka; edeke m hun wę hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo. ²⁹ M ri a gwa onu, arakozim manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hu mme lę unu jenko d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m.”

³⁰ Ogen wę gi buguu ebu Mmemme-Nghafe, wę nọ shi Ugu Olivu.

Jizọsị E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'o Marịn A

(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jọn 13.36-38)

³¹ 'Ya Jizọsị nọ si wę, “Ukinkinni, unu ile jenko d'a gba m to, make ni Ehuhuo-nsọ si, ‘Osolobue jenko d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbaiya.’ ³² Kani, m ghaguu onwan lihi, m sikọ d'e buni unu uzọ si Galili.”

³³ Pita nọ si Jizọsị, “O nwonnienyi ogen m'e gi gba i to, osuon'a ni ndi hoduni a na i to.” ³⁴ Jizọsị nọ si Pita, “M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” ³⁵ Pita nọ si, “Kaka, aghoriko m, osuon'a ni mme lę 'yu jenko d'a nwun!” Umu-azun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jizọsị E Mę Ekpere Imę Ugba Gese mani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ 'Ya Jizọsị lę umu-azun a nọ si ebe w'a kpo Gese mani. O nọ si umu-azun a, “Nodi ni ali ebeni ni m jenzuka d'e mę ekpere.” ³⁷ O nọ weri Pita lę umu Zebedi ebuo, o nọ sukuruma, obi nọ ferime ę. ³⁸ 'Ya o nọ si wę, “Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi ni ebeni son m mu ęnya.”

³⁹ O nọ jenshi ihun ekere, tuha enwen ę ye ali, mę ekpere, si, “Baba, omeni o ri nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kani, uche i y'a mę, ele uche m.” ⁴⁰ O nọ bia d'e kunrun umu-azun a; o hun ni wę ri uran, o nọ si Pita, “Ya wu, onu e ri-eka son m mu ęnya mgbahunme okuloku ohu? ⁴¹ Mu ni ęnya, mę ni ekpere, amangbe unu a danye ime onwanwan; ezioku-ezioku, mmọn ihian a chogho, kani ndun guu ehü.”

⁴² O nọ puzi nke mgbe ebuo d'e mę ekpere, a si, “Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i 'ya mę.” ⁴³ O nọ biazị ebe wę ri, hun wę kę wę ri uran, makele ęnya wę a nyintoguo.

⁴⁴ O nọ lazi wę to, pu d'e mę ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ 'Ya o nọ bia d'e kunrun umu-azun a, si wę, “Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, ogen hu e ruguo—e we wę Nwa nke Ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni ęnyi jenme. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo.”

A Nwunrụn Wẹ Jizọsị

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jọn 18.3-12)

⁴⁷ Jizọsị rịkwọ e ku okuni, ke Judasị hun wu onye ohu ime umu-azuun a mmebuo bia. Judasị le igunrun hi-ogbe wi-we bu ophia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi zihę we. ⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa we ihien we siko d'e gi marin Jesu. O si, "Onye m jenkọ d'e gi isu-onu kele, 'ya wu onye hu, nwunrun n'a." ⁴⁹ O no bia d'e kunrun Jizọsị ozigbo, si, "Uwa-oma, Onye-nkuzi!" O no su e onu. ⁵⁰ Jizọsị no si a, "Di-enyi, me ihien i bia d'e me!" 'Ya we no kwondon Jizọsị, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi we le Jizọsị wi no tinpu eka, sepuha ophia-agma a, banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin. ⁵² 'Ya Jizọsị no si a, "Wekin ophia-agma i azuun, makeni ndi ile e bu ophia-agma, siko d'a gha ophia-agma nwun. ⁵³ I ro ni asa m eka rijo Nedi m, o zihę ni m ihien kari igunrun ndi mmon-ozia agha mmebuo ozigbo? ⁵⁴ Kani, m me erira, nani ke we jenkọ d'e gi mezu ihien ndi ri ime Ehuho-nsọ hun ku n'o jenkọ d'a ri enina?"

⁵⁵ Ogen hu ke Jizọsị gi si igunrun hu, "Unu gi ophia-agma le egbe bia d'a nwunrun m nọke si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m'a nodi ali ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kani, ihien ndini ile ri nwan e me keni ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ mezu." 'Ya umu-azuun a ile no na a to, gbama oso.

E We Wẹ Jizọsị Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchu-ejan

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jọn 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ 'Ya ndi nwunrun Jizọsị no we e jenni Kayafasi wu onye-isi nchu-ejan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kani Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchu-ejan, bu egbata we te e te. Ya Pita no banye, son ndi-nche nodi ali keni o hun njendeme ihienni.

⁵⁹ Ogenni, ndi-isi nchu-ejan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien w'e gi buokin Jizọsị onu keni we gbu e; ⁶⁰ kani, ahunni we, osuon'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omeguu, mmadu ebuo no nwan puha, ⁶¹ si, "Onyeni si, 'M jenkọ d'a saeka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhuhin eto tunkin e.' " ⁶² 'Ya onye-isi nchu-ejan no lihi, si, "Y'e nwon ihien i jenkọ d'a shari? Ki wu ihien ndini we ri a si ni 'ya k'i me?" ⁶³ Kani, Jizọsị ekuni ihien owule. Onye-isi nchu-ejan no si a, "E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraisti, Nwa Osolobue."

⁶⁴ Jizọsị no si a, "Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafeguu, unu siko d'a hundę Nwa nke Ihian ebe o nodi ali eka-nni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o ri elu orukpu o gi lala."

⁶⁵ 'Ya onye-isi nchu-ejan no tika efe hun 'ya le enwen e wu onye-isi nchu-ejan yi, si, "O kuole aru! Ki enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini ke unu ro?" We no za, si, "Ikpe a maol'a, o jenkọ d'a nwun!" ⁶⁷ We no ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hu ime we no ma a ora, ⁶⁸ si, "Iyu hun si ni i wu Kraisti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye fian i ihien?"

Pita A Ghorị N'ọ Marịn Jizọsị

(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jọn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, 'ya nwa-agboo wu odibo no bia d'e kunrun e, si a, "Iyu le Jizọsị onye Galili wizikwo." ⁷⁰ Kani, o no ghorị id'enya we ile, si, "Amarin m ihien i ri e ku."

⁷¹ Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agboo ozo wu odibo no hun a, si ndi turu ebegu, "Onyeni le Jizọsị onye Nazareti wi." ⁷² O no ghorizi, kundę Osolobue, si, "Amarinde m okennyę hu!"

⁷³ O nobezi ekere, ndi turu ebahun no bia d'e kunrun Pita, si a, "I wu onye ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i." ⁷⁴ 'Ya Pita no kunme Osolobue, si,

“Amarinḍe m okennyẹ hu.” Ozigbo hu, okpa nọ kwan. ⁷⁵ Ya Pita nọ nyanhan oku Jizosị ku, ni, “Okpa gini d'a kwan, i jenkọ d'a ghorị mgbe etọ ni y'a marin m.” O nọ shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E We Wẹ Jizosị Si Ogwa Pailetị

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jọn 18.28-32)

¹ O ru ogeṅ utuntun, ndi-isi nchu-ejan ile le ndi-isi nọ tugbame iroro ke w'a don gbu Jizosị. ² We nọ ken e egbun, we e jenni Pailetị, onye Rom hun wu Govano ri a kini we.

Judasị E Hogbu Enwen E

(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Ogeṅ Judasị hun re e ye we gi hun a ni a maguọ we Jizosị ikpe-onwun, o nọ kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi akpuru egho ola iri-kwasị-ogun hu, ⁴ si, “E meole m njo m gi re onye nwonleni ihien o me.” Kani, we nọ si a, “O gbashiarini enyi; ohun wu mkpa i!”

⁵ O nọ tu akpuru-egho ola ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwen e. ⁶ Ndi-isi nchu-ejan nọ tuturu akpuru-egho ola ndi hu; we nọ si, “O furuni ni enyi bu we che ebe w'e donme ihien ime Ulo-nsọ, make ni egho edeke ro (egho-mme).” ⁷ Ya we nọ tu iroro, gi e nonrin ogige onye a kpunte, gi e memẹ ikpekepe itumunye. ⁸ Ya hain we gi a kpo ogige hu “Ogige Edeke” d'e rukwo tanni. ⁹ Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku nọ mezu, ni, “We nọ weri akpuru-egho ola iri-kwasị-ogun hu, hun wu onu egho ndi Izrelu kweri ni 'ya ke we siko d'e non okennyẹ hu; ¹⁰ gi e nonrin ogige Okpunte rike ke Onye-nwonna-enyi don gwa m.”

Pailetị A Ju Jizosị Utaa

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jọn 18.33-38)

¹¹ Ogeṅ ihien ni gi ri e me, Jizosị turu ihun Pailetị wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. Pailetị nọ si, “Iyü wu eze ndi Ju?” Jizosị nọ si a, “Iyü ku.” ¹² Kani, ogeṅ ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Pailetị nọ si a, “Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?” ¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke kpunte ohu—nke wu n'o tikenme Pailetị wu Govano enya.

A Ma We Jizosị Ikpe Onwun

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jọn 18.39; 19.16)

¹⁵ Ogeṅ Memme-Nghafe owule, Govano a hapu ni we onye-ngan owule we cho. ¹⁶ Ogeṅ hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizosị] Barabasi. ¹⁷ Ogeṅ we gi gbakikomeguu, Pailetị nọ si we, “Onye ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizosị wu] Barabasi ra Jizosị hun w'a kpo Kraisti?” ¹⁸ (Pailetị ku ihien ni make ni o maringho ni iwe ke we gi we Jizosị wu Kraisti ye e.) ¹⁹ Ogeṅ o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e nọ zi ozi jenn'e, si a, “Wepukwo eka oku onye ezi-omume hu, make ni e giguọ m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni.” ²⁰ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi Izrelu nọ nwan gwa igunrun hu we si Pailetị hapuni we Barabasi, gbu Jizosị. ²¹ Pailetị nọ siri we, “Onye ime we ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?” We nọ si, “Barabasi.” ²² Pailetị nọ si, “Ki m'e gi nwan Jizosị hun w'a kpo Kraisti me?” We ile nọ si, “Kpogbu e enu obe.” ²³ O nọ si, “Ki hain? Elee eje-ihien k'o me?” Kani we ile e yikenmede, si, “Kpogbu e elu obe.” ²⁴ Ogeṅ Pailetị gi hun ni ihien o ri e ku e nwonna isi ebe we ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o nọ weri mirin kwopu eka id'enya igunrun hu, si,

“Edeke onyeni ari m eka; eka onu k’o rizi!” ²⁵ Igunrun hu ile no si, “Edeke e ‘ya ri enyi le umu enyi isi!” ²⁶ ‘Ya o no hapuni we Barabasi, o fianguu Jizosi mkpinsin, o no w’e ye we kpogbu.

Ndi-agma A Kpa Jizosi Ye Emu

(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)

²⁷ ‘Ya ndi-agma Paileti no weri Jizosi si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya we no fihunme e. ²⁸ We no yipu a ewuru e, yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ²⁹ We no weri agalaba osisi-ogun, gi e kpa okpu-eze, bu e che e isi, bu okpo che e eka-ihien; e gbu n’e osekp, a kpa a e ye emu, a si a, “Agu!! Eze ndi Ju!”

³⁰ We no ju a eson, napu a okpo hu we te buche e eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogen we gi kpaguu a ye emu, we no yipu a ewo ufie hu, yimezi e ewuru e. We no duru e d’a kpogbu elu obe.

A Kpoma We Jizosi Elu Obe

(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

³² Ebe we jenko, we no kunrun onye Sairini ohu w’a kpo Saimonu, we no w’a y’e olu buru obe Jizosi. ³³ Ogen we gi ru ebe w’a kpo Gogota (‘ya wu Ebe-Okpokom’isi), ³⁴ we no ye Jesu manya we buche olulu-anu ra, kani, ogen o gi danmin a, o no ju n’o rako a. ³⁵ Ogen we gi kpomaguu a elu obe, ‘ya we no tu nkpo, gi e keru ewuru ndi o yi. [Onwan me keni ihien onye-amuma ku hun uzo mezu—makeni onye-amuma si,

“E keru we ekwa m,

a tu we nkpo,

gi e keru ewuru m.”]

³⁶ We no nodi ali, e che e nche. ³⁷ We de ihien we gi m’a ikpe ye enu obe hu. Ihien we de wu, “Onwan wu Jizosi, Eze ndi Ju.”

³⁸ We kpomazi ndi ohin ebuo che n’e, onye ohu elu obe ri eka-nni e, onye ohu elu obe ri eka-ekpen e. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a si, “Iyu hun jenko d’e tikpo Ulo-nsu, gi akpu-uhuhin eto tundonzi e, zuopuha nwan enwen i! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan.” ⁴¹ Eriira ke ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si, ⁴² “O zuofuha ndi ozo, kani o sani eka zuopuha enwen e. Iya wu eze Izrelu nu! ‘Ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi kweri n’e. ⁴³ O tukwasu Osolobue obi; Osolobue ‘ya zuopuha a nwan owuni o suoghwa a. Makeni, o si, ‘Mme wu Nwa Osolobue.’” ⁴⁴ Eriira ke ndi ohin ndi hu we kpogbu ‘ya le we donzikwo kpari e.

Onwun Jizosi

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

⁴⁵ Efinnai hu, gha okuloku mmebuo, ogen hu enya anwun gi a ri isi, d’e ru okuloku eto, okiki no gba ali hu ile. ⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosi no gi oken olu yi oro, si, “Elai, Elai, lama Sabakitani?” ‘Ya wu, “Osolobue m, Osolobue m, ki hain i gi la m to?” ⁴⁷ Kani, ogen ndi hu ime ndi turu ebahun gi nu a, we no si, “O ri a hi Elaija!” ⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime we no gba oso, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y’e ‘ya n’o ra. ⁴⁹ Kani, ndi ozo si, “Cheri ni, ni enyi lee omeni Elaija jenko d’a bia d’a zuopuha a.” ⁵⁰ Jizosi no gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hu, ekwa we gi gbobepu Ebehu kachanrin-nsu ime Ulo-nsu no bawapu ebuo, gha elu d’e ru ali. Ali no mahihie, omuma hu e tiwa; ⁵² ili ndi nwunni no kpupu, ndi nsu bu oda nwunni no lihi. ⁵³ Ogen Jizosi gi ghaguu onwun lihi, we no puha, si obodo nsu hu wu Jerusalem,

* **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-ọgụn:28** ewuru ndi nze le ndi-idafin

ndi bu oḁa nọ hụn wẹ ebẹhụ. ⁵⁴ Oḁen oḁi-agma hụ lẹ ndi-agma 'ya ni wẹ ri e che Jizosị nche gi hụn ali-omahihie lẹ ihien ndi hụ meni, egun nọ bia wẹ, wẹ nọ si, "Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!"

⁵⁵ Ikpoho bu oḁa gha Galili sonhen Jizosị e yen'e eka rizi ebahun, wẹ ri a gha ebe teni e lee ihien ri e meni. ⁵⁶ Ndi hụ ime wẹ wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi lẹ Josefụ lẹ nne umu Zebedi.

Olili Jizosị

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru oḁen enyasi, oḁafin ohu w'a kpọ Josefụ, onye obodo Arimatia, nọ bia. Okennyeni wuzikwo onye e son uzọ Jizosị. ⁵⁸ O nọ jẹn d'e kunrun Paileti, si a buye e ehụ Jizosị. 'Ya Paileti nọ si wẹ buye e ya. ⁵⁹ Josefụ nọ buru ehụ hụ; gi ekwa line nwunni fuma a, ⁶⁰ bu e che ime ili ohun o kwademeni enwen e, hụn wẹ gu nọke okporo ye ime omuma. O nọ gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hụ, pu. ⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hụn-ebọ nọdi ali bu ihun zinme ili hụ.

E We Wẹ Ndi-nche D'e Chedon Ili Hụ

⁶² Oḁen uhuhon Nkwademe gi ghafegu, o ru enyasi, oḁen Uhuhon Izu-iken gi bidon, ndi-isi nchu-ejan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paileti, ⁶³ si a, "Di-okpa, enyi a nyanhangho ni oḁen onye-ntuni gi ri ndun, o si, 'Akpū-uhuhon eto ghafegu, m jenkọ d'e lihi.' ⁶⁴ Si wẹ nwan d'e gbokinkenme ili hụ ohunma-ohunma d'e ru akpū-uhuhon eto hụ, amangbe umu-azuun a abia d'e zunrun ehụ a, gwama ihian ile ni, 'O ghaguo onwun lihi'; oḁen hụ ndufie ikpazuun hụ a kari nke ibuzo njo." ⁶⁵ Paileti nọ si wẹ, "Weri ni nwan ndi-agma; jẹn ni d'e chedon e ke unu siko d'a saeka." ⁶⁶ 'Ya wẹ nọ jẹnme, kpukinkenme ili hụ, bu ndi-nche to ebẹhụ.

Isi Nke Eṣatọ-kwaṣi-ogun

Jizosị A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Oḁen Uhuhon Izu-iken gi ghafegu, oḁen eki gi fonme nke uhuhon ibuzo ime izu-uka (hūn wu nwan uhuhon sonde), Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hūn-ebọ nọ jẹn d'e lele ili hụ. ² Idemizi, ali nọ mahihie oḁa-oḁa, makeni mmon-ozu Di-nwonnienyi gha elu-igwee bia, nupu omuma hū hi-ogbe, nọdi ali elu e. ³ O hū e be nwanran-nwanran rike amuma, ewuru e hū e nwun nọke igwere. ⁴ Egun e nọ bia ndi nche, ehū nọ mama wẹ nni, wẹ nọ richanrin ke ndi nwunhūnni. ⁵ Kani, mmon-ozu hū nọ si ikpoho ndi hū, "Atule ni egun, a maringho m ni unu ri a cho Jizosị, hūn wẹ kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebeni; o lihigu k'o don ku. Bia ni d'e lee ebe o te ri. ⁷ Jẹnme ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, si wẹ, 'O ghaguo onwun lihi, o buruguo ni unu uzọ si Galili; ebẹhū ke unu jenkọ d'a nọ hūn a!' A gwaguokwo m unu." ⁸ 'Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ighoghọ gha ili hū pu ozigbo, gbama oso d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizosị nọ kunrun wẹ, si, "Darū ni!" 'Ya wẹ nọ bia d'e kunrun e, fiedon e oku, fe e. ¹⁰ 'Ya Jizosị nọ si wẹ, "Atule ni egun, jẹn ni d'a gwa umune m wẹ jẹn Galili, ebahun ke wẹ k'a nọ hūn m."

E Ye Wẹ Ndi-nche Egho-azuun, Si W'e Kule K'o Me

¹¹ Oḁen ikpoho ndi hū gi jenkọ, ndi hū ime ndi-nche hū nọ si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchu-ejan ihien ile meni. ¹² Oḁen ndi isi nchu-ejan lẹ ndi-isi gi zugwu, tugbamagu iroro, wẹ nọ ye ndi-agma hū ego hi-ogbe, ¹³ si wẹ, "Gwakwo ni ihian ile ni, 'Umu-azuun a bia d'e zunrun e ime abali ebe enyi ri

uran.' ¹⁴ Omenì onwan e ru ntin Govanọ wụ Pailetì, ẹnì jenkọ d'e mę obi ru ẹ alì, hụn a nì nsongbu arìkọnì ụnụ." ¹⁵ 'Ya wẹ nọ narin wẹ egbo hụ, mę ihien wẹ gwa wẹ. Echen kẹ wẹ rìkwọ a kọ akìkọnì imę ndì Ju d'e ru tannì.

Orun Hu Ri Mkpa Jizosi Ye Umu-azuun A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶ Ya umu-azuun mmanai hu nọ nwan si ugu hu ri Galili, ebahun Jizosi gwa wẹ. ¹⁷ Ogen wẹ gi hụn Jizosi, wẹ nọ fe ẹ, kanì ndì hụ imę wẹ nwon obi-ẹbuọ. ¹⁸ Jizosi nọ jenzunhan, si wẹ, "E yeole wẹ m iken ile ri elu-igwee le elu-ụwa. ¹⁹ Jenme ni nwan d'e mę ndì alì ile ri ichen-ichen nì wẹ wuru ndì e son nì m; e gi nì efan Nedi le Nwa le Mmon-nsọ e mę wẹ mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni wẹ, nì wẹ hụn ụzọ e mę ihien ile m si ụnụ mę. Ezie, m nọye nì ụnụ ogen ile d'e ru ogugu-ogen."

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Makị Dọn De Ẹ

Onye Jẹnko D'a Kwanị Kraistị Uzọ

(Azaya 40.3; Malakaj 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizosị hụn wụ Kraistị, Onye ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dọn bidon: ² Nọkẹ kẹ wẹ dọn de ẹ ime ẹhụhụọ Azaya onye-amuma,

“Osolobue sị, ‘Lee ẹ, m rị e zi onye-ozị m n'o buru n'i uzọ, n'ọ kwan'ị uzọ.’

³ Olu onye ohu rị a han ime atụ, a sị,

‘Kwa nị nị Di-nwonnị-enyi uzọ; mēme nị uzọ a n'o zinrin!’ ”

Jonu Hụn E Mē Mirin-Chuku A Kwadememe Wẹ Make Obibia Jesu

⁴ Jonu hụn e mē mirin-Chuku nọ pūha, mama okwa ime atụ, a sị wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ mē wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghoṣi n'e roghariguo wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵ Ndi ile rị umu-alị ndi risonme Judia lẹ ndi Jerusalem ile hụ e jẹn d'e kunrun Jonu, wẹ hụ e kupūha njo wẹ, ọ hụ e mē wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonu yi ewuru wẹ gi ẹnenren anu w'a kpọ kamelụ mēme; akpukpọ-anu k'o gi kēme ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube lẹ mirin-ẹnwun rị ofia.

⁷ Ọ hụ a sị wẹ, “Onye kanị m lala m azuun, erudenị m onye jẹnko d'e hulua alị topu eriri akpukpọ-uku a. ⁸ M rị e gi mirin mmaka e mē onu mirin-Chuku, kanị, 'ya nwen jẹnko d'e gi Mmon-nsọ mē unu mirin-Chuku.”

Jonu E Mē Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13–4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hụ, Jesu nọ gha Nazareti rị azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonu nọ mē ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hụn Jesu gihu gha ime mirin pūha, ọ nọ hụn kẹ elu-igwere kpupu, hụn kẹ Mmon-nsọ gi udi nduru hidanla, bia d'a nokwasị a. ¹¹ 'Ya olu nọ gha elu-igwee sị, “Iyū wụ ezi Nwa m; ihiẹn i a suoka m.”

¹² Ozigbo hụ, Mmon-nsọ nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ Ọ nọ nodi ebahun akpu-uhuhin ogunnaị, iya lẹ eje-anu rị ichen-ichen. Ekwensu hụ a nwan a; ndi mmon-ozị hụ e yen'ẹ ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ogen wẹ gi kpokingu Jonu ye ime ulo-ngan, Jesu nọ bia Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵ Ọ hụ a sị, “Ogen e zuguo, Alị-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari nị, unu e kweri ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sonne

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizosị ghako mkpenren “Ohimin” Galili, ọ nọ hụn Saimonu lẹ Anduru nwenẹ ẹ ebe wẹ rị a tu oga e ye ime mirin ahụn, makeni azun kẹ w'a kun. ¹⁷ Jizosị nọ sị wẹ, “Sonme nị m, m sikọ d'e mē onu wuru ndi a kuha ihian rike azun.” ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ to ozigbo, sonme ẹ.

¹⁹ O jenshi ihun ekere, o no hun Jemisi le Jonu, umu Zebedi ebe we ri ime ugbo-mirin we e donzi oga we. ²⁰ O no kpo we ozigbo; we no na nedi we le ndi we we orun to ime ugbo, sonme e.

*Jesu A Chupu Eje-mmom Ri Ime Okennyehi Ohu
(Luk 4.31-37)*

²¹ We no shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o no banye ulo-ofufe ri ebeku d'a kuzi. ²² Nkuzi e no tu we enya, makele o kuzi noker onye oku ri eka ele noker ndi-nkuzi Iwu. ²³ Ogen hu dai, o nwon okennyehi ohu eje-mmom ri ime e, hun ri ime ulo-ofufe we. Okennyehi hu no yi oro, si, ²⁴ "Hapu enyi ye, k'i gi enyi e me, Jesu onye Nazareti? I bia d'e tikpo enyi? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nsa Osolobue." ²⁵ Kani, Jizosi no jugbo eje-mmom hu, si a, "Kpume onu; gha ime e puha!" ²⁶ Eje-mmom hu no se okennyehi hu, gi oken olu yi oro, gha ime e pu. ²⁷ O no tu we ile enya, we hu a ju ibe we, si, "Ki wu hunni? Onwan wu nkuzi ohun—hun iken ri! O gwade eje-mmom oku, we hu a gbaye e!" ²⁸ Ozigbo, otiti e no kpogbari egbere Galili ile.

*Jizosi A Zuon Di Bu Oda
(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)*

²⁹ Hun Jesu gihu gha ime ulo-ofufe ahun pu, iya le Jemisi le Jonu no banye iwe Saimonu le Anduru. ³⁰ Emu ri a ku nne nwunye Saimonu, o dine edine, ehun okun ri e nwun e. Ozigbo, we no gwa Jesu ni emu ri a ku a. ³¹ Jizosi no jen d'e kunrun e, kwondon e eka, weli e enu, ehun okun hu no hapu a; o no leme we obia.

³² O ru ogen enyasi, ogen anwun gi roguu, we no wehen'e ndi emu ile le ndi eje-mmom ri ime we. ³³ Ndi obodo hu ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu no zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmom bu oda, o nini eje-mmom ndi hu ku oku make ni a maringwo we onye o wu.

*Jizosi E Zisonme Ozioma Ime Galili
(Luk 4.42-44)*

³⁵ O ru uzo-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o no zopu egwa, jenne ebe ihian rileni, o no ebeku memekpere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le we wi no choma a. ³⁷ Ogen we gi hun a, we no si a, "Ihian ile ri a cho i." ³⁸ O no si we, "Ni enyi shizi ni obodo ndi ozor ri ehun ebeni, keni m zizikwo ozioma ime we. Make ni 'ya wu ihien m bia d'e me." ³⁹ O no ghagbari azuun Galili ile, e zisonme ozioma ime ulo-ofufe we ri ichen-ichen, a chupusonme eje-mmom.

*Jizosi A Zuon Onyehi Oti
(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)*

⁴⁰ Okennyehi ohu emu oti ri a ku no bia d'e kunrun Jesu, gbu osekp, rima a, si a, "Omeni y'a chogho, nibe i saeka zuo m, a ri m ochan." ⁴¹ Omiken e no me Jizosi, o no tinpu eka metu a, si a, "A chogho m! Dinhin, ni ri ochan!" ⁴² Ozigbo, oti hu no gha ehun a pu, o no ri ochan! ⁴³ Jizosi no zi okennyehi hu lama ozigbo, ogen o gi dokemegu a eka ntin, ⁴⁴ si a, "A gwakwole onye owule ihieni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchu-ejan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hu Mozizi ku ime Iwu gi chu-ejan, ni gi ghosi we ni y'a riguo ochan." O no si a lama. ⁴⁵ Kani, okennyehi a ghagu ebahun pu, o no kusonmede ihieni ebe ile. O kukeme ihieni, nke wu ni Jesu asazini eka puha ime obodo ebe ihian a no hun a, kama, o ghasonme azuun ihian bileni, kani we huzikwo a gha ebe ile a bia ebahun d'e kunrun e.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuọ Onye-oro

(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuohin ole a ghaguu, Jesu no kinhen Kapanom, o no kpogbari n'o ri ulo. ² Ndi bu oda no gbakikome, nke wu ni uzọ eruzini we, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hu a gwa we oku-Chuku. ³ 'Ya ke ikennyẹ no buhen'e okennyẹ ohu oro kinmin; ikennyẹ eno bu e. ⁴ Makeni ahunni we uzọ d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebegu, we no nyinrin elu ulo, be oghe ye e elu ebe Jesu wuzo. E beguu we oghe ye e, we no gha ebegu do onye hu oro kinmin le ute e ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosi gi hun okukwe we, o no si onye hu oro kinmin, "Nwa m, a gbaghariguọ we i njo i."

⁶ O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisonme ali ebahun, we hu e ro ihienni ime obi we, a si, ⁷ "Ki hain okennyeni gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri-eka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo!?" ⁸ Ozigbo, Jesu no marin ime mmon ihien we ri e ro ime obi we. O no si we, "Ki hain onu gi e ro udi iroroni ime obi unu?" ⁹ Elee hun ka nfe: isi onye-oroni, 'A gbaghariguọ we i njo i'—ra isi a, 'Lihio oto, heri ute i ni jenne ijen?' ¹⁰ Kani, ni m ghosi onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwu." O no si onye-oro hu, ¹¹ "M si i, lihi oto, heri ute i, lama iwe i!" ¹² O no lihi oto, heri ute e ozigbo, gha ebahun pu—id'anya we ile; nke wu ni o tu we ile enya, we no jama Chuku mma, si, "Enyi ahuntuni ihien no enina mbu!"

Jesu A Kpo Livai

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ 'Ya Jesu no jennezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian no fihunme e, o no kuzi we. ¹⁴ Ebe o ghafeko, o no hun Livai nwa Alifosi k'o nodi ali odu ndi ugwo-isi, o no si a, "Sonme m." Livai no lihi oto, sonme e.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi ozọ we gi njo marin hu e son Jesu le umu-azuun a e ri ihien-oriri, makeni ndi ri e son n'e bu oda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hun ri ime ndi Itu-Farisi gi hun ni 'ya le ndi njo hu le ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, we no si umu-azuun a, "Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi le ndi ozọ we gi njo marin e ri, a ra?" ¹⁷ Ogen Jesu gi nu ihien we ri e ku, o no si we, "Ndi ehuru ri iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo, kama, ndi njo ke m bia d'a kpo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azuun Jonu le ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. We no bia d'a ju Jesu, si, "Ki hain umu-azuun Jonu le umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?" ¹⁹ Jizosi no za we, si, "Ni ndi bia agbamehuhuo bu onu ebe okennyẹ ri a gba ekukwo ri ime igunrun we? Mba nu! Ebe we le okennyẹ hu ri a gba ehuhuo ri, ebuko we onu. ²⁰ Kani, ogen lala hun we jenko d'e gi wepu okennyẹ hu ri a gba ekukwo ime we, ogen hu, e bume we onu."

²¹ "O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi e kwakin e, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme."

²² "O nwonzikwoni onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi e gbaye e, manya hu a gbawapu a, ke manya ke ihien we gi gbaye e a la iwi. 'Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun."

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Uhuoḥin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe we ghako ime ugbo hu, 'ya umu-azuun a no ghorima oka-witi. ²⁴ 'Ya ndi Itu-Farisi no si a, "Ki hain we gi a gho ihien ugbo Uhuoḥin Izu-iken, we ri a dan Iwu."

²⁵ 'Ya Jesu no si we, "Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya le ndi we ile wi? ²⁶ K'o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-ejan, ri bredi-nsọ hu w'e bupuhani Osolobue, hun o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-ejan; kani Defidi ri e eri, yezikwo ndi 'ya le we wi."

²⁷ 'Ya Jesu no nwan si, "Make orinimma ihian ke we gi tume Uhuoḥin Izu-iken, egin we ufiri Uhuoḥin Izu-iken ke ihian. ²⁸ 'Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuoḥin Izu-iken ri."

Isi Nke Eto

Okennyẹ Eka Ohu Nwunhun (Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ 'Ya Jizosi no banyezi ulo-ofufe. Ime ulo-ofufe ebahun, o nwe okennyẹ eka ohu nwunhun rin'a. ² We no keme Jesu nke ni we hun k'o jenko d'a zuo a Uhuoḥin Izu-iken keni we gi e ma a ikpe. ³ 'Ya o no si okennyẹ hu eka nwunhun, "Puha ihun ebeni." ⁴ O no si we, "Elee hun ke Iwu kwadon ni we e me Uhuoḥin Izu-iken? Ime ihian ihien ri mma ra ime ihian eje-ihien? Izuo ihian ra igbun'e?" Kani a gba w'a nkintin.

⁵ Jizosi no gi iwe lehunme we, make ni o fuka a ni obi we e zeke. 'Ya o no si okennyẹ hu, "Tinpu eka i." O no tinpu a, eka a no ri mma. ⁶ Ndi Itu-Farisi no pu; 'ya we ni ndi itu Herodu no zume ume ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmọn A Kọma Jizosị Enya

⁷ Jesu le umu-azuun a no pu, jenne mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e oda no gha Galili sonme e. ⁸ Ndi bu oda ghazikwo Judia le Jerusalem le Idumia le azuun nokunme Taya le Sidonu bia. Ndin bia make ni we nu ihien ile Jesu ri e me. ⁹ O no si umu-azuun a kwademen'e ugbo-mirin make ufiri igunrun hu, amamgbe w'a kpangbu e. ¹⁰ Make ni ndi ile emu ri a ku ri a fufa a keni we metu a eka, make ni o zuogu ndi bu oda mbu. ¹¹ Ogen owule ndi eje-mmọn ri ime we gi hun a, a dann w'a ali, yi oro, si, "Iy wu Nwa Osolobue!" ¹² O gbakem me eje-mmọn ndi hu mkpinsin-eka, si we ekukwole onye o wu.

Jizosị E Tume Ndi-ozị Pu-ichẹn Mmẹbuo (Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Omegu, Jesu no si elu oke, kpo ndi hun o cho, we no bia d'e kunrun e. ¹⁴ O no hoi mmadu mmebu, kpo we ndi-ozị pu-ichẹn, ni we du e nodi, n'o zipu we d'e zi ozioma ¹⁵ lezikwo ni we hun uzọ nwe iken w'e gi a chupu eje-mmọn. ¹⁶ Mmadu mmebu hu o tume wu: Saimonu (hun Jesu tu Pita); ¹⁷ Jemisi le Jonu—we ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu "Bonagesi", 'ya wu Umu Akpabo); ¹⁸ le Anduru le Filipo le Batolomi le Matiu le Tamosi le Jemisi nwa Alifiosị le Tadiosị le Saimonu hun te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we, ¹⁹ lezi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogen ikpazuun.

Jizosị le Bezibọ Onye-isi Eje-mmọn ile (Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Ya Jesu no lama; igunrun ihian no gbakikomezi, nke wu ni 'ya le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogen ezi-le-ulo Jesu we gi nu a, we no bia ni we weri e, makele we nu ke ndi ihian ri e kusonme, a si, "Era a pumaguo a!"

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bia no si, "Onye-isi eje-mmọn ile wu Bezibọ ri ime e; iken Bezibọ onye-isi eje-mmọn ile k'o gi a chupu eje-mmọn." ²³ 'Ya

Jizọsị nọ kpọzụnhan wẹ ebe ọ rị, gi ilu gwa wẹ oku, sị, “Nanị kẹ Ekwensu a dọn chụpụ Ekwensu?”²⁴ Alị-eze ọwụlẹ kebeni, asakozi ẹka wuzo. ²⁵ Ikpun-ulo kebeni, asaeka turu. ²⁶ 'Ya wu, omeni Ekwensu e buguọ lumani enwen e, omeni o kebeguọ—ọ sako ẹka turu, nke e a guguo!

²⁷ Kanị, o nwonni onye jenkọ d'a s'eka banye iwe diken, kirị ihien rị iwe e mmani o bu ụzọ kenmegu a—ogen hu k'o nọ saeka banye, kirị ihien rị iwe e.

²⁸ “M rị a gwa onu ezioku, wẹ siko d'a gbaghari njo ile ihian me le eje-oku ọwule wẹ ku; ²⁹ kanị agbaghariko wẹ onye ọwule ku aru banyeni Mmon-nso, onye hu e meole njo itebite.” ³⁰ O ku ihienni makeni wẹ rị a sị nị “Eje-mmọn rị ime e.”

Nne Le Umune Jesu

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nne Jizọsị le umune Jizọsị nọ bia, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, sị a bia. ³² Igunrun ihian nodisonme ali, fihunme e; 'ya wẹ nọ sị a, “Nne i le umune i ikennyẹ le [umune i ikpoho] rị ihun-ezi, a ju ukwere i.” ³³ 'Ya ọ nọ shiari wẹ, sị, “Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennyẹ?” ³⁴ Ọ nọ lehunme ndi hu nodisonme ali, fihunmen'e, sị, “Lee nne m le umune-m-ikennyẹ ebeni! ³⁵ Onye ọwule hun e me uche Osolobue wu nwene-m-okennyẹ le nwene-m-okpoho le nne m.”

Isi Nke Ẹnọ

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu nọ nodi mkpenren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwen e ogbe nọ fihunme e, nke wu ni ọ nọ banye ime ugbo rị ime mirin ebahun d'a nodi ali, igunrun hu ile nọ nodi akpakali mkpenren mirin Galili ebahun. ² Ọ nọ gi ilu kuzi wẹ ihien bu oda. Ime nkuzi e, ọ sị wẹ, ³ “Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴ Ogen o gi rị a gha a, mkpuru ndi hu ime wẹ a danye okp'uzo, nnunu nọ bia d'e ripu wẹ; ⁵ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ali omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, makeni o jenteni ime ejan. ⁶ Ogen anwun gi wa, ọ ma a, ọ nọ shinwun, makeni mkpogun arị a; ⁷ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ime ogun, ogun ahun nọ sue, dungbu e, ọ mizini mkpuru; ⁸ kanị ndi hu ime wẹ a danye ali rị mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndi hu ime wẹ a bawaye ụzọ iri kwasị ogun, ndi hu ime wẹ ụzọ ogun eto, ndi hu ime wẹ ụzọ ogun isen.”

⁹ Ya ọ nọ sị, “Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Hai O Gi E Gi Ilu A Kuzi

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogen 'ya sọ gi nodi, ndi fihunmen'e le umu-azuun a mmebuo hu nọ juma a nkowa ilu hu. ¹¹ Ọ nọ sị wẹ, “Onu kẹ wẹ ye oghere imarin ihien-mini risonme Alị-eze Osolobue, kanị nke ndi rị ogbe, ilu kẹ wẹ gi a gwa wẹ ihien ile; ¹² keni ihien hu Ekukwo-nso ku hun ụzọ mezu, Ekukwo-nso sị,

‘Wẹ siko d'e lee ilee

kalẹ eleghako wẹ ụzọ,

a nu onunu-onunu

kanị aghotako wẹ,

amamgbe wẹ e gbehuto d'e kunrun Osolobue,

ọ gbaghari wẹ njo wẹ.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Hu O Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ 'Ya ọ nọ jụ wẹ, sị, “Ọnụ aghọtani iluni? Nani kẹ unu e gi nwan ghota ilu ile?” ¹⁴ “M gi onye-ugbo ahun e ku onye ri a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu oku ndi hu wẹ ghaye, hun o me ni ogen wẹ gi nu a, Ekwensu nọ bia ozigbo d'e wefu oku hu wẹ kun ime wẹ. ¹⁶ Ndi hu wẹ ghaye ali omuma wu ndi hu nu oku hu, e gi wẹ ighoghọ nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kani, e nwe wẹ nkpoğun; w'a tohu ekere suọ. Nsongbu mobu ukpokpo gi ufiri oku ahun wẹ nu bia, a danpu wẹ ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndi hu wẹ ghaye ime ogun wu ndi hu nu oku hu, ¹⁹ kani ufiri ni wẹ ri e hue uhue banyeni ihien unani le ni aku-le-uba* uwa ri a la wẹ enya le egun ihien ndi ozo, wẹ ile banhan, a kpangbu wẹ oku hu, ọ mikozi mkpuru.

²⁰ Kani ndi hu wẹ ghaye ali ri mma wu ndi hu nu oku hu, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uzo iri kwasi ogun, ndi hu ime wẹ a bawaye uzo ogun-eto, ndi hu ime wẹ a bawaye uzo ogun-isen.”

Ukpe Ri Okpuru Afere

(Luk 8.16-18)

²¹ 'Ya Jizosi nọ sizi wẹ, “Onye e wehe ukpe e bu e e che okpuru afere, mobu okpuru bedi? Ele enu obu-ukpe ke w'e bu e e che? ²² O nwonni ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mobu ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onye nwe ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

²⁴ 'Ya ọ nọ si wẹ, “E gikwo ni ihien unu nu e don! Mkpu i gi mayeni ihian ke wẹ jenkọ d'e gi mayeni i, kani wẹ siko d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onye hun nweni ke wẹ siko d'e yecheni; kale onye hun nwonleni a napude w'a ke hun o nwe.”

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Ri E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu nọ sizi wẹ, “Ali-eze Osolobue nọ ke ebe okenye ohu nọ ghigha mkpuru ye ali ugbo, ²⁷ jenne—o hu a ranhin e tenhin uhinhin le efinnai, ihien o kun nọ pu, sue, bu okenye hu a marin k'o don me. ²⁸ Ali e gi eka a e yeni ihien-akunkun eka e sue, a mi mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi e a puha, ọ mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaguhu, okenye ahun e weri ihien o gi a gho ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogen igho-mkpuru e rugo.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Jizosi nọ sizi, “Kini ke enyi e gi ma atu Ali-eze Chuku? Elee ilu ke enyi siko d'e gi kowa a? ³¹ O rike mkpuru mostadi, hun o me ni 'ya kachanrin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kani wẹ kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozo ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnunu a bia d'a ku ekuu e ye elu e.”

Ilu-ilu Ke Jizosi Gi E Ku Oku

³³ Jesu nọ gisonme ilu bu oda nọ enina gwa wẹ oku-Chuku; ọ gwa wẹ ke wẹ a sa eka ghota; ³⁴ ọ gwani wẹ oku mmaka, ilu suọ k'o gi gwachanrin wẹ oku; kani, 'ya le umu-azuun a suọ nodi, ọ kowachanrin ni wẹ ihien ile.

Jizosi A kusi Ebiri-mirin

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogen enyasi uhuhin hu, Jizosi nọ si wẹ, “Ni enyi fetu ni azuun mirinni hun-ebọ.” ³⁶ 'Ya wẹ nọ lato igunrun ahun; umu-azuun nọ banye ime ugbo hu hun Jizosi le enwen e ri ime e, wẹ le 'ya nọ gi ugbo ahun jenne. O nwezikwo ugbo ndi ozo son Jesu. ³⁷ Idenmizi, oken ebi nọ kpoma, ebiri-mirin nọ kpobanma ime ugbo hu, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kani Jizosi ri ibe azuun ime

* **Isi Nke Ẹnọ:19** “Aku-le-uba” ke wẹ ka a kpọ, kani İka a kpọzi a efee.

ugbo ahun, bu isi kwasị ofi-isi, a ranhin uran. Umụ-azuun a nọ kpọtien ẹ, sị, “Onye-nkuzi, y'a hunn'a ni enyi e d'a nwunhun!”

³⁹ Jizosị nọ tenhin, jugbo ebi hu, sị “ohimin” hu, “Kusị! Me juu!” Ebi ahun nọ kusị, uzọ ile nọ me rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu nọ sị umu-azuun a, “Kị haịn egun gi a tu onu? Unu e ke nwekwo nwan okukwe?”

⁴¹ Egun nọ tuma we oda-oda, 'ya we nọ juma ibe we, sị, “Onye wude onwan, o gi me ni ke ufere ke ohimin a gbaye ẹ?”

Isi Nke Isen

*Jesu A Zuọ Okennyẹ Eje-mmọn Rị Imẹ ẹ
(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)*

¹ We nọ fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)*.

² Hun Jizosị gihu gha ime ugbo hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ nọ gha ikpekpe puha d'e kunrun ẹ. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonn onye e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni we gi ẹgan kpoma a. ⁴ Makeni mgbe ole-le-ole ke we te gipu ẹgan kpoma a ukule ẹka: o tibepu ẹgan ndi ahun, o kpagipu igwe ndi ahun rị a ukule. O nwezini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ O wahunme ikpekpe le elu ugu risonme ebahu, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen ẹ ehụ, ke ukinkin ke efinnai.

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya o nọ gbaburu ẹ, gbun'e osekp. ⁷ O nọ gi oken olu yikenme oro, sị, “K'i sikọ d'e gi m me Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachanrinni? E gi m ẹfan Osolobue rịo i, eyelẹ m afunfun!” ⁸ O ku ihienni makeni Jesu a siguol'a, “Iyū wu eje-mmọn, gha ime okennyẹ ahun puha!”

⁹ 'Ya ke Jesu nọ ju a, sị, “Kị wu ẹfan i?” O nọ shari, sị, “Efan m wu Igunrun, makele enyi bu oda.” ¹⁰ 'Ya o nọ rikenme Jesu y'a chupule we ime egerẹ hu.

¹¹ Ogen hu, o nwe igwee ezin rị a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hu, ehụ ebahun we rị. ¹² Eje-mmọn ndi hu nọ rịo a, sị, “Chu enyi yesonme ime ezin ndini; ni enyi ban ime we.” ¹³ O nọ ni we; 'ya eje-mmọn ndi hu nọ gha ime okennyẹ hu puha, banyesonme ime ezin ndi hu, ezin ndi hu ile nọ gi oso kpotu, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen we. Ezin hu ile rị ihien nọke nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hu nọ gbajenme d'a gwa ndi obodo we le umu-ali ndi rị egerẹ hu ihien meni. We ile nọ puha d'e lee ihien meni. ¹⁵ 'Ya we nọ bia d'e kunrun Jesu; we nọ hun onye hu igunrun eje-mmọn te rị ime ẹ: o nodihu ali, o yi hu ekwa, o gi hu ezigbo uche ẹ—egun nọ tu we. ¹⁶ Ndi o me enya nọ gwa we ihien me okennyẹ hu eje-mmọn te rị ime ẹ le ezin ndi hu.

¹⁷ 'Ya we nọ rịoma Jesu n'ọ gha egerẹ we pu.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko ime ugbo, okennyẹ hu eje-mmọn te rị ime ẹ nọ rịo a n'o sonme ẹ.

¹⁹ Kanị Jesu nọ ju, sị a, “Laburu ndi nke i d'a gwa we oken ihien Osolobue meni i, le k'o mehan ni omiken.”

²⁰ 'Ya okennyeni nọ pu, ghagbama obodo iri hu nogbamanị w'a kpo Dikapolisi, a gwa we ihien Jesu men'e. O nọ tu we ile nu n'a enya.

*Jesu A Zuọ Okpoho Ihien Rị A Gba, Kpọtien Nwata Nwunhunni
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Ogen Jizosị gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe nọ fihunme ẹ mkpenren mirin ebahun. ²² Onye ohu w'a kpo Jairosi, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe nọ bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya o

* **Isi Nke Isen:1** mọbu: Gerasa

nọ dannị Jesu alị; ²³ rịọkwenmẹ ẹ, sị, “Emu rị a kụ nwa m okpoho hụn nta, o d'a nwun. Dodo bịa d'e bu ẹka i kwasị a, zụọ a, keni ọ rị ndun!”

²⁴ Ya Jizosị nọ sọnmẹ ẹ. Igunrun hi-ogbe nozi sọnmẹ wẹ, wẹ ile hụ a fufu Jizosị.

²⁵ Imẹ igunrun hụ, o nwẹ okpoho ihien rị a gba kete ahua mmẹbuo. ²⁶ Ọ hụnjunguọ ẹnya ẹka ndi idibię, d'e ru ni ihien a guu a ẹka, kanị, hụn nkẹ o gi dnhin, ọ hudę a jowaye njo. ²⁷ Makeni ọ nuguo banyeni Jizosị, ọ nọ gha azuun nokunmẹ Jizosị imẹ igunrun hụ, metu ẹkwa a ẹka; ²⁸ makeni ọ si enwen ẹ, “Omeni m k'a sahu ẹka metu ẹkwa a ẹka, m siko d'a rị mma.” ²⁹ Hụn o gihu metu ẹkwa Jesu ẹka, ihien rị a gban'a nọ kusị ozigbo—kẹ ẹhụ don mę ẹ, ọ nọ marin n'ọ dnhinguo. ³⁰ Ozigbo, Jesu nọ marin ni iken a ghaole imę ẹ pu, o gbeshuto imę igunrun hụ, sị, “Onye metu ẹkwa m ẹka?”

³¹ Umụ-azuun a nọ si a, “I hụ a hụn igunrun ihian rị a fufan'i, y'a jumazi ‘Onye metu m ẹka?’ ” ³² Kanị Jizosị hukwo e lehunmẹ ẹnya n'ọ hụn onye ọ wu. ³³ Makeni okpoho hụ a maringuo ihien mę n'ẹ, ya ọ nọ gi egun lę ẹhiu-omuma-nni bịa d'a dannị Jesu alị, gwapuchanrin a ezioku. ³⁴ Jesu nọ si a, “Nwa m, okukwe i e meguo i dnhin; lama, udon 'ya rị ni i, dnhinchanrin imę nsongbu i.”

³⁵ Ebe Jizosị rikwo e ku, ndi-ozu nọ gha iwe Jairosi bịa, si a, “Nwa i a nwunhinguo, k'i nozi e songbuni onye-nkuzi?” ³⁶ Kanị, ogen ihieni wẹ rị e ku gi feban Jesu ntin†, ọ nọ si Jairosi, “Atule egun, ka kwerihu!”

³⁷ Jesu anini ndi ozo son ẹ kari Pita lę Jemisi lę Jonu nwene Jemisi. ³⁸ Ogen wẹ gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hụ wu Jairosi, Jesu a hūn oken isusu lę ndi rị a kwan ẹkwan, e goshi elu. ³⁹ Ogen o gi banye imę ulo, ọ nọ si wẹ, “Kị wu isusuni? Kị onu rị a kwanni? Nwata ahun a nwunhunni, ọ rihu uran!” ⁴⁰ 'Ya wẹ nọ muma Jesu emu. Kanị, ogen o gi chupuguu wẹ ile ezi, ọ nọ weri nedi lę nne nwata ahun lę umu-azuun a eto ahun ya lę wẹ wi, wẹ ile nọ wiri banye mmughe ebe nwata hụ dine. ⁴¹ 'Ya ọ nọ kwodon nwata hụ ẹka, si a, “Talita, kum!” 'Ya wu, “Nwata okpoho, m si i lihi!”

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun nọ lihi oto, jehunmeme. (Nwata hụ wu nwa ahua mmẹbuo.) Ọ nọ tukenmẹ wẹ ile ẹnya. ⁴³ Jesu nọ dokenmẹ wẹ ẹka ntin, si wẹ a gwakwole onye owule ihien meni, ọ nọ si wẹ, ye nwata hụ ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosị (Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jizosị a gha ebegu pu, ọ nọ si obodo ẹ wu Nazareti*, umu-azuun a nọ sọnmẹ ẹ. ² O ru Uhuohin Izu-iken, ọ nọ kuzime imę ulo-ofufe. O tu ndi bu oda rị a nun'a ẹnya, wẹ hụ a si, “Elebe kẹ okennyeni nọ nwonhen ihien ndini ile? Elee amamihien wu hunni wẹ ye ẹ? Elebe k'ọ nọ nwonhen iken o gi a run oken orun-atumenya ndini ọ rị a run? ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwene Jemisi lę Josisi† lę Judasi lę Saimonu? Ele ẹnyi lę umune-ẹ-ikpoho rị ebeni?” 'Ya kẹ izize ẹ nọ ban wẹ, wẹ nọ legberi ẹ.

⁴ Jizosị nọ si wẹ, “W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka imę obodo ẹ lę ebe ndi nke ẹ rị lę imę ezi-le-ulo a.”

⁵ Ọ sani ẹka run orun-atumenya ebegu, kari ndi buleni oda emu rị a kụ o bu ẹka kwasị zụo. ⁶ Ọ nọ tu a ẹnya ni enwe wẹ okukwe.

Jesu E Zipu Umụ-azuun Mmẹbuo Hu (Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

† **Isi Nke Isen:36** mọbu: Kanị, Jesu egonden ntin ihien wẹ rị e ku.

* **Isi Nke Isin:1** obodo ọ nọ sue

† **Isi Nke Isin:3** Josefu

'Ya ke Jesu no jensommememe obodo-obodo mesonme ekere-ekere ri egbera hu, a kuzi we. ⁷ O no kpo umu-azuun a mmebuo hu, zipu we mmadu ebuo-ebu, ye we iken w'e gi a chupu eje-mmon. ⁸ O si we, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu egbo, ebule ni ekpa. ⁹ Yiri ni akpukpoku; ka ewerile ni ewo ozo che ni hun onu yi. ¹⁰ O siri we, "Ulo owule onu banye, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko we onu ntin, unu pukoni, kpukpupu ni ejan ri onu ukutu toni we. Iya jenkod'a wuru ihien w'e gi shiagbu we eri."

¹² 'Ya we no jenne d'e gwasonme we roghari; ¹³ a chupusonme we eje-mmon bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo we.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Eze wu Herodu no nu ihien ndini Jesu ri e me—makeni efan Jesu a kpo gbari ole. O nwe ndi ri a si, "Jonu hun e me mirin-Chuku ro, o ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumenya ndini." ¹⁵ Ndi hu ime we si, "Elaija ro." Ndi ozo si, "Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu." ¹⁶ Kani, ogen Herodu gi nu a, o no si, "Jonu hun m bepu isi a ghaole onwun lihi."

¹⁷ Herodu ku enina makeni Herodu le enwen e zi we d'a nwunrun Jonu, ken e egbu, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodias nwunye nwen Herodu wu Filipo, hun Herodu jen d'a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, "Iwu ekwerini n'i weri nwunye nwen i luma; i ri a dan Iwu Osolobue." ¹⁹ Ize Jonu no zeme Herodias; o te cho n'o gbu Jonu, kale o sani aka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu makeni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume le onye ri nsu, Herodu anini we gbu e. O suo Herodu n'o gon ntin oku Jonu osuon'a n'o gbu e mgbu obi ogen owule o gi nu a.

²¹ Ome guu, efe no puhani Herodias uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhuhin hu, Herodu no kpo oriri hi-ogbe. Ndi o kpo 'ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo le ndi oki-agma, le ndi we marin amarin ime Galili. ²² Ogen nwa Herodu okpoho hun w'a kpo Herodias; gi puha, ten egu, o no suo Herodu le ndi-obia a usuo oda-oda; Herodu no si nwata hu, "Ri o m ihien suo n'i, m jenkod'e ye i y'e." ²³ O no kun iyi, si, "Ihien owule i ri o m, m sikod'e ye i y'e, osuon'a n'i si m kebe ali-eze m uzuo ebuo ye i azuun ohu." ²⁴ Nwata okpoho hu no jen d'a ju nne e, si, "Kini ke m sikod'a ri o?" Nne e no za a, si, "Isi Jonu hun e me mirin-Chuku." ²⁵ Ozigbo, o no gbakin-azuun buru eze, si a, "M cho n'i gi mgbadon S ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku kiken!" ²⁶ Ihien ni no fu eze, kani, make iyi o kun le ndi obia a, o choni n'o si nwata-okpoho hu mba. ²⁷ O no zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che e nche jen d'e behe isi Jonu. Onye-agma hu no jen ime ulo-ngan, bepu Jonu isi. ²⁸ O no gi mgbadon buhe e, bu e ye nwata-okpoho hu, nwata-okpoho hu no bu e jenni nne e. ²⁹ Ogen umu-azuun Jonu gi nu ihien ni, we no bia d'e buru ehuru a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri (Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Ogen ndi-ozu hu pu-ichen gi lua, we no fihunme Jizosi; we no gwa a ihien ile we run le ihien ile we kuzi. ³¹ O no si we, "Puha ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekere!" (O ku ihien ni makeni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) ³² Iya le we suo no banye ugbo-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun we ke we jenkod'e, we no marin ni uwe ro, ya we no gha obodo ri ichen-ichen weri ukutu gbama oso, buni we

‡ **Isi Nke Isin:22** mobu: nwa Herodias okpoho § **Isi Nke Isin:25** afere

uzo ru ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ugbo puha, o hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken we e jun e obi, makeni we no ke atunrun nwonleni onye-ndu, o no kuzime we ihien bu oda.

³⁵ Ogen eki gi gime, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si, "O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohii a gbamagu; ³⁶ gbashia ndini ni we shi ali-ofia le obodo ndi mesonme ekere-ekere ri ehụ ebeni d'e nonrin ihien we jenkọ d'e ri." ³⁷ Jesu no si we, "Onu le enwen unu, ye ni we ihien we sikọ d'e ri." We no ju a, si, "Ni enyi hun egho orun akpu-uhuohin ogun-iri nonye ndini ile bređi we k'e ri?" ³⁸ Jesu no si we, "Ogbe bređi ole ke onu gi? Jen ni d'e lele e." Ogen we gi leleguu a, we no si a, "Ogbe isen le azun ebuo." ³⁹ O no si we gwa ndi hu nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebegu.

⁴⁰ Ndi hu no nodisonme okudu-okudu: ndi hu ime we madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hu ime we iri-kwasi-ogunna, iri-kwasi-ogunna. ⁴¹ O no wesi ogbe bređi isen hu le azun ebuo hu enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. O no bebe bređi ndi hu buye umu-azuun a d'e ye we. O no kebezikwo ni we azun ebuo ndi hu.

⁴² We ile no rijunchanrin efo. ⁴³ Ogen we gi tutukomeguu bređi le azun we rihodu, o jun ukpali mmebuo. ⁴⁴ Ikennyer ri ime ndi ri ihien-oriri hu wu mmadu ogun-iri kwasi nnu-mmebu, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin (Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Jesu no zipu umu-azuun a ozigbo, si we banye ime ugbo keni we bu n'e uzo si Besaida hun ri azuun ohimin hu hun-ebu. 'Ya nwen nke no gbashia igunrun hu. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiagu we, o no si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ugbo e ru etintinna mirin ahun bu Jesu suo ri akpakali. ⁴⁸ O no hun a n'o ri a fu we orun inyanshi ihun makele ufere ri e bukin we azuun. Ihien rike okuloku eto utuntun, o no jenhon ijen elu mirin d'e kunrun we. O te k'a ghafe we. ⁴⁹ Ogen we gi hun a k'o jenkọ ijen elu mirin, we ro ni onye-mmor ro, 'ya we no yi oro — ⁵⁰ makeni egun tuma we ke we ile hun a. Jesu no kuye ni we oku ozigbo, si, "Mme ro, atule ni egun!" ⁵¹ Ya o no banye ni we ime ugbo, ufere hu no kus. O no tukenme umu-azuun a enya, makeni ⁵² aghotan we orun-atumenya ahun o gi bređi hu run, makeni obi we ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti (Mat 14.34-36)

⁵³ Ogen we gi fetuguu "ohimin" hu, e ru we obodo Genesareti, we no lime ugbo-mirin we ebegu. ⁵⁴ Ozigbo we gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebegu no marin ni Jesu ro. ⁵⁵ We no gi oso ghagbame egbere hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule we nu ni 'ya k'o ri. ⁵⁶ Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, we hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a rio Jesu ni we metuhu ntin ewuru e eka; ndi ile hun metu a eka no dinhin.

Isi Nke Ẹsa

Odinali Ndi Nedi Kani (Mat 15.1-9)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia no fihunme Jesu. ² We no hun a ni ndi hu ime umu-azuun a ri e gi eka runi e ri ihien-oriri, ya wu, eka we kwoleni ke we don a kwọ.

³ (Makeni ndi Itu-Farisi le ndi Ju ile ara ri ihien-oriri mmani we kwọ eka hun we gi e donme enwen we nsọ. W'e gi e e mezu omenali ndi nedi we kani; ⁴ we

gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we chanchanguu enwen we;* o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun we gi e donme omenali; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozọ we gi igwe mememe, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien we gi e dine.)

⁵ Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun no nwan ju Jesu ajuju, si, "Ki hain umu-azuun i gileni e donme omenali ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?"

⁶ O no si we, "Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunnai ebeku we no de e ni:

'Ndinu gi ugbon-onu
a gbaye m,

kalu obi we
e teke ebe m ri;

⁷ ofufe olal'iwu

ke we ri e fe m,
w'a kuzi omenali ihian tume
noke si Iwu Osolobue ro.'

⁸ Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omenali ihian."

⁹ O no si we, "Onu marin ke unu don a kpachanpu enya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzọ e donme odinali unu! ¹⁰ Makeni, Mozizi si, 'Gbaye nedi i le nne i', sizi, 'Onye owule kpari nedi e mobu nne e, we k'e gburiri a.' ¹¹ Kanu, unu si ni onye sihu nedi e mobu nne e, 'E wegwo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,' ¹² ohun e higuu, unu a nikozi a meni nedi e mobu nne e ihien owule. ¹³ Enina ke unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzọ chedon omenali unu a kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda no enina."

Ihien Ndi E Meru Ihian (Mat 15.10-20)

¹⁴ Jesu no kpozunhanzi igunrun hu, si we, "Onu ile, gon ni m ntin, ni unu ghota: ¹⁵ O nwonna ihien a banye ime ihian hun e merun'a. Kama, ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a." ¹⁶ [Onye nwe ntin o gi a nu ihien y'a nu.] ¹⁷ Ogen o gi na igunrun hu to banye ime ulo, 'ya umu-azuun a no si a kowa ni we ilu hu. ¹⁸ 'Ya o no si we, "'Ya wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotani ni ele ihien banye ime ihian e meru a? ¹⁹ Makeni o banyeni ime obi e, kanu, ime efọ a k'o banye, o gha erira shi mgbugbu-nsin." (O gi ihien ni ku ni ihien-oriri ile ri ochan†.) ²⁰ O no sizi, "Ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a. ²¹ Makeni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, ²² ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi mme-nwon-enwen-m, enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. ²³ Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a."

Okukwe (Mat 15.21-28)

²⁴ Jizosi no gha ebeku buli, shi egbere Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin n'o ri ebahun, kanu o sani aka zueri.

²⁵ Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbun'e osekp. ²⁶ Okpoho ahun wu onye ali ozọ, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no rio Jesu n'o chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. ²⁷ Jesu no si a, "Ni umeka rigude, makeni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umeka tuye ni nkite." ²⁸ 'Ya okpoho hu no si a, "Ezioku ro

* **Isi Nke Ɛsa:4** ...we gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we chanchanguu enwen we ke we don a chanchan gi donme enwen we nsọ. † **Isi Nke Ɛsa:19** Ya wu ni we jenkọ d'a saaka ri we ile.

Di-nwɔnni-̄enyi; kale, nkite rị okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umūeka nọ e ri a dantọ alị.”²⁹ Ya Jesu nọ sị a, “Make ufiri ihienni i ku, lama, eje-mmọn hụ a ghaole ime nwa i pu.”³⁰ Ogen o gi ru ulọ, o nọ hụn nwata hụ k'o dinę elu beđi, eje-mmọn hụ a puęu.

Jesu A Zuọ Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

³¹ Jesu nọ gha egerę alị Taya pu, ghashi alị Sidonu puha azuun obodo iri hụ noębamani hụn w'a kpo Dikapolisi, hụn nokunme “Ohimin” Galili.³² We nọ wehe n'e okenye ohu, onye ntin-okin hụn ghaleni e ku oku ohunma, we nọ rịo Jesu n'o bu eka kwasi a.³³ Jesu nọ weri e pu ebahun igunrun hụ rị. We e si usuo ebe ihian rileni, o nọ ru mkpinsin eka ye e ime ntin, juu eson ye mkpinsin-eka, gi eson hụ de e ire.³⁴ Ya o nọ lee enya elu-igwee, gi okwonlwa sị, “Efa.” Efa wu “Shiapu”.

³⁵ Ozigbo, ntin okenye hụ nọ shiapu, ire e a topu, o nọ kume oku ohunma.³⁶ Jizosi nọ sị we agwale onye owule; kani k'o don rị a gwa we ekule, erira ke we don rị e kukunme e.³⁷ O tu we ile enya oda-oda, we nọ sị, “O me ihien ile ohunma! O mede onye ntin-okin numa ihien, mede onye odin kume oku!”

Isi Nke ̄satọ

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri

(Mat 15.32-39)

¹ Ogen hụ, igunrun ozo hi-ogbe nọ gbakikome; o meguu, makeni ihien we siko d'e ri aria, Jizosi nọ kpo umu-azuun a, sị we,² “Omiken igunrunni rị e me m, makeni mme le we a nopusole akpu-uhuohin eto, bu enwonzi we ihien we jenkọ d'e ri.³ M sị we bu egun lama, we siko d'a suohito uzọ makele ndi hụ ime we gha ebe tegbu enwen e bia.”⁴ Umu-azuun a nọ ju a, sị, “Elebe ke ihian jenkọ d'a nọ hūn bređi hūn siko d'e jun ndini ile efo ime ebeni ihian bileni?”⁵ O nọ ju we, sị, “Ogbe bređi ole ke onu nwon?” We nọ za, sị, “Esa.”⁶ Ya o nọ sị igunrun hụ nodisonme alị akpakali; o weri ogbe bređi esa hụ, o yeguu ekele, o nọ bebe we, we we ye umu-azuun a ni we ke ni ndi hụ 'ya, umu-azuun a nọ ke ni igunrun hụ 'ya.⁷ We nwonzikwo azun me kirikiri buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini we, o nọ sị umu-azuun a kezikwo ni we 'ya.⁸ Igunrun hụ nọ ri, efo e jun we, ifunfun e hoduni hūn we kponkikome jun ukpali esa.⁹ Ndi ri ihien-oririni rị ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o nọ gbashia igunrun hụ.¹⁰ Ya le umu-azuun a nọ banye ugbo-mirin ozigbo si egerę Damanuta.

Ndi Itu-Farisi Si A Ghosi We Ihien Ahima

(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jesu, dosonme e ndondo, sị a ghosi we ahima hūn siko d'a ghosi we n'o gha elu-igwee bia. We gi ihienni shi n'e onyan.¹² Kani, Jesu nọ sun oken uđen, sị, “Ki hain ndi agboni gi a cho ahima? Ezioku ke m rị a gwa onu, o nwonni ahima owule we jenkọ d'a ghosi agboni!”¹³ O nọ na we to, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azuun hūn-ebọ.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Nke Herodu

(Mat 16.5-12)

¹⁴ Umu-azuun a nyanhanni weri bređi; ogbe ohu suo ke we gi ime ugbo-mirin ebahu.¹⁵ Jizosi nọ do we eka ntin, sị we, “Elekwo ni enya! Kpachanpukwo ni enya make yisti ndi Itu-Farisi le nke Herodu.”¹⁶ We nọ sị ibe we, “O ku ihienni makeni enyi e gi bređi.”¹⁷ Jesu a maringuo ihien we ri e ku, o nọ sị we, “Ki hain unu gi e ku oku bređi onu gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzọ? Unu e ke ghotamakwo nwan? A kpokinguo we obi unu?”¹⁸ Onu nwe enya bu unu a ra gi e legha uzọ? Unu nwe ntin bu onu a ra gi we nu ihien? Unu a nyanhanni? ¹⁹ Ogen

m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwasị-nnu-mmebuo ogbe bredi isen, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?" We no si a, "Mmebuo." ²⁰ O siji we, "Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe bredi esa, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?" We no si a, "Esa." ²¹ Ya o no si we, "Unu e ke ghotakwo nwan?"

Jesu A Zuọ Okennyẹ Ɛnya-ishi Ime Obodo Besaída

²² E ru we Besaída, we no weheni Jesu okennyẹ ɛnya-ishi, riu a n'o metu a eka. ²³ O no weri okennyẹ hu eka, du e pu ime obodo hu, ogen o gi buguu eson che e ɛnya, buguu eka kwasị a, o no ju a, si, "O nwongho ihien i hun?" ²⁴ Okennyẹ hu e lee ɛnya elu, o no si, "M hu e legha ihian, kani we no ke osisi ri e jen ijen." ²⁵ 'Ya Jizosi no buzi eka che e ɛnya; o kparapu ɛnya, o no leghamazi uzo, leghama ihien ile ohunma. ²⁶ 'Ya Jizosi no zi e lama, si, "I lakoni, abanyekwole ime obodo d'a gwa we."

Pita E Ku Onye Jizosi Wu (Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu le umu-azuun a no si obodo ndi me ekere-ekere hun nokunme obodo Sizeria-Filipi; ebe we jenko, o no ju umu-azuun a, si, "Onye ke we si ni 'ya ke m wu?" ²⁸ We no za a, si, "O nwe ndi si ni i wu 'Jonu hun e me mirin-Chuku' ndi ozọ si, 'Elaija' ndi ozọ si, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.'" ²⁹ O no ju we, si, "Onye ke onu le enwen unu si nwan ni 'ya ke m wu?" Pita no za a, si, "Iyu wu Kraisti*, Onye Hu Osolobue Tume." ³⁰ Jesu no dokemwe we eka ntin, si we agwakwole onye owule onye o wu.

Jesu E Ku E N'o K'a Nwun, Lihizi (Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu no kuzime umu-azuun a, ni, Nwa nke Ihian jenko d'a ta oken afunfun ri ichen-ichen, ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu siko d'a ju a to. We jenko d'e gbu e; kani, hun m'e akpu-uhuhin eto, o jenko d'a gha onwun lihi. ³² O gwapu we ihien ndini, o gini ilu ku e. Pita no weri e si usuo jugboma a. ³³ Kani, o gb hutu, lee umu-azuun a, o no jugbo Pita, si, "Gha ebe m ri pu, Ekwensu! Make ni y'a rini e ro nke Osolobue, kani, nke ihian!"

³⁴ O no kpozunhan igunrun hu le umu-azuun a, si we, "Onye cho n'o wuru nwa-azuun m, onye hu jenko d'a juriri enwen e, buru obe† e, sonme m. ³⁵ Make ni, onye owule cho n'o ghe isi, isi e jenko d'a to a; onye owule tuhu ndun a make ufiri mme le ozioma jenko d'a zuopuha ndun a. ³⁶ Elee erere ke ihian jenko d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o tuhu ume-ndun a? ³⁷ Eghae, kini ke ihian jenko d'a saeka ye gi gbari ume-ndun a. ³⁸ Onye owule hun ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen e ɛnya rileni uzo ohu, mme wu Nwa nke Ihian siko d'e me ifenren onye hu ogen mme le ndi mmon-ozu ri nsọ jenko d'e gi bia—ogen ahun m jenko d'e gi ogho Nedi m bia."

Isi Nke Itenei

¹ Jesu no siji we, "Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwon ndi wuzo ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe we hun Ali-eze Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bia."

Jizosi E Nwonghuto (Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

* **Isi Nke Ɛsatọ:29** Mezaya † **Isi Nke Ɛsatọ:34** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi meme e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebuhu e che nche d'e ru n'o nwunhun.

² Akpu-uhuohin isin a ghafeguu, Jesu no weri Pita le Jemisi le Jonu, duru we shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le we suo no nodi ebefu. Id'anya umu-azuun a ebefu, Jesu no nwonhuto, ³ ekwa a no henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hun onye owule ri ime uwa jenko d'a saeka su we. ⁴ Ya ke Elaija le Mozizi no nwonpuha ebefu we ri, e son Jesu e ku oku. ⁵ Pita no si Jesu, "Onye-nkuzi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi mememede otu eto, ohu jenko d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija." ⁶ (O marinzi ihien o siko d'e ku, makeni egun ri a tu we). ⁷ Ya orukpu no puha d'e kpume we; olu no gha ime orukpu ebefu hanpuha, si, "Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e ntin!" ⁸ We no lehunme enya ozigbo, kanị a hunzini we onye owule kari Jesu suo.

⁹ Ogen we le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o no si we, "Agwakwole ni onye owule ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghaguu onwun lihi." ¹⁰ We noleni gwa onye owule, kanị we suo nodi, we hu e ku e, a ju ihien "igha onwun lihi" wu. ¹¹ Ya we no ju Jizosi, si, "Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenko d'e bu'zo biaguu?" ¹² O no za we, si, "Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bia keni o kwademechanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni 'ya hain Ekukwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihian jenko d'a ta oken afunfun, ni we siko d'e legberi e?" ¹³ M ri a gwa unu ni Elaija a biaguo, kanị e meguo w'a ihien suo ni we—rike ke Ehuho-nsọ don ku banyen'e."

*Jizosi A Zuo Nwata Okennyē Eje-mmōn Ri Ime E
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)*

¹⁴ Ogen we gi kunrun umu-azuun a ndi ozo, we no hun igunrun hi-ogbe fihunmeni we, le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu ke we ri a doson we ndondo. ¹⁵ Ogen igunrun hu ile gi hun Jizosi, o tu we enya oda-oda, we no ghaburu e d'e kele e. ¹⁶ Jesu no ju umu-azuun a, si, "Kini ke onu le we ri a do?" ¹⁷ Onye ohu ime igunrun hu no za a, si, "Onye-nkuzi, m wehe n'i nwa-m-okennyē; eje-mmōn hun ghaleni a ni a e ku oku ri ime e; ¹⁸ ogen owule o gi kwondon e, o bu e e gbe ali, ufofo a gboma a onu, o tama nkwenren-eze, ehio a ile e shiri. M si umu-azuun i we chupu eje-mmōn hu, kanị asani we eka."

¹⁹ Jizosi no si we, "Euu, agbo nwonleni okukwe! Elee ogen ke m'e sonru unu nodi?! Elee ogen ke m'e dinruni unu ndidi?! Wehe ni ni m nwata hu!" ²⁰ We no wehe ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmōn hu gihu hun Jesu, o no doma nwata hu, nwata hu no dan ali, kpereme, ufofo a gboma a onu. ²¹ Jesu no ju nedi nwata hu, si, "Kete elee mgbe ke ihienni bidon e?" O no si, "K'o ri nwa-ndu k'o doma a. ²² Imerinme ogen, o tu a e ye ime okun le ime mirin keni o gbu e. Kanị, omeni i saeka me ihien owule, y'e me ni enyi omiken, yeni enyi eka." ²³ Jesu no si a, "I si, 'Omeni i saeka?' O nwonni ihien we ghaleni e ri-eka e me ni onye nwe okukwe." ²⁴ Ozigbo, nedi nwata hu no dankpopu ekwan, si, "E kwerigho m, ye ni m eka ebe m noleni nwe okukwe!"

²⁵ Ogen Jesu gi hun a ni igunrun ri a gbaha d'e kunrun we, o no jugbo eje-mmōn hu, si a, "Iyu eje-mmōn odin hun ri a napu nwatani iku-okule inu-ihien, m si i gha ime nwatani pu! Abanzile ime e ozof!" ²⁶ Mmōn hu no yi oro; o dokemeguu nwata hu, o no gha ime e puha. Nwata-okennyē hu no richanrin ke ozun, nkesini ndi bu oda no si, "O nwunole!" ²⁷ Kanị, Jesu no kwondon nwata ahun eka, tu udon yen'e eka lihi, o no turu otu.

²⁸ Ogen Jizosi gi banyeguu ime ulo, umu-azuun a no ju a ebe ya le we suo ri a, si, "Ki hain enyi gileni saeka chupu a?" ²⁹ O no si we, "Ekpere* suo ke we gi a sa eka a chupu udini."

* **Isi Nke Itenei:29** mọbụ: ekpere le ibu-onu

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lih
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosị lẹ ụmụ-azụun a nọ pụ ebahun, ghasi Galili. Jesu achonị nị onyẹ ọwụlẹ marin ebe wẹ rị, ³¹ makeni ọ rị a kuzi ụmụ-azụun a, a sị wẹ, “Wẹ siko d'e we Nwa nke Ihian ye ndi siko d'e gbun'e; kanị, wẹ gbugu a, nke akpu-uhuhin eto, o lihi.” ³² Kanị aghotanị wẹ ihien ọ rị e ku, bu egun anini wẹ ju a utaa.

Onyẹ Kachanrin Ibe E Ime Umụ-azụun Jesu?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru wẹ Kapanom, ogen wẹ gi banyegu ime ulo, Jizosị nọ ju ụmụ-azụun a, sị, “Kị unu rida a do ogen enyi gi ri uzọ?” ³⁴ Kanị azani wẹ Jesu, makeni ke wẹ ri uzọ, wẹ ri a do onyẹ kachanrinni ime wẹ ile.

³⁵ Jesu a nodi ali, kpọ ụmụ-azụun a mmebuọ hu, sị wẹ, “Onyẹ ọwụlẹ cho n'ọ wuru onyẹ ibuzọ, ya wuru onyẹ ikpazun, ya wuru odibo onu ile.” ³⁶ Ya ọ nọ weri nwata ohu, bu e tume ihun wẹ. Ọ nọ kon eka ye e olu, sị wẹ, ³⁷ “Onyẹ ọwụlẹ nabanhan onyẹ ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onyẹ ọwụlẹ hun nabanhanini m, ele mme k'ọ nabanhan, kanị onyẹ hun zihē ni m k'ọ nabanhan.”

Onyẹ Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azun Nke Unu
(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, enyi hun okennyē ohu k'ọ rị e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi nọ sị a kusị a, makeni ọ rini e son enyi.” ³⁹ Kanị Jesu nọ sị a, “Akusile n'a; makeni o nwonni onyẹ gi efan m runghu orun-atumenya hun siko d'e kujakenrin oku m. ⁴⁰ Makeni onyẹ ọwụlẹ hun ghaleni a lu enyi ogun ri azun nke enyi. ⁴¹ Ezioku ke m ri a gwa onu, onyẹ ọwụlẹ ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Kraisti, jenko d'a narin ugwo orun a.”

Ihien E Buhe Njo
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² “Onyẹ ọwụlẹ hun me onyẹ ohu ime umueka ndini kwerini ni m me njo, ọ ka mma ni wẹ yime onyẹ ahun ọlo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin. ⁴³ Ya wu, omeni eka i a hain i me njo, bepụ a. Ọ ka mma ni i gi ehụ zuleni oke banye ndun kari ni y'e nwongho eka ebuo, bu y'e si okun-mmom, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴ Ohori ri ebahun a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁵ Omeni ukụ i a hain i e me njo, bepụ a: ọ ka mma ni dan nguro banye ndun kari ni y'e nwongho ukụ ebuo bu y'e si okun-mmom. [⁴⁶ Ohori ri ebahu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁷ Omeni enya i a hain i e me njo, gupu a, ọ ka mma ni gi enya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y'e nwongho enya ebuo, a tu wẹ i ye okun-mmom. ⁴⁸ Ohori ri ebahu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.”

⁴⁹ “Wẹ k'e gi okun me ihian suo ke wẹ don e gi nnu e me ihien a suo. ⁵⁰ Nnu ri mma; kanị, o tuhu usuo a, nani ke y'a don me e n'ọ suomazi usuo? A nọ ni ke nnu ebe ibe unu ri; e me ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu.”

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan
(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Jesu nọ gha Kapanom shi egberē Judia lẹ n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe ọ rị. Ọ nọ kuzime wẹ ke ọ don e me ogen ọwule.

² Ya ke ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jesu, gi ajuju shin'e onyan, sị a, “Iwu enyi e kwerigho ni okennyē kpechan nwunye e?”

³ Ọ nọ za wẹ, sị, “Kini ke Mozizi gwa onu?”

⁴ Wẹ nọ sị a, “Mozizi sị nị okennyẹ jenkọ d'a saęka de ęhuhụọ-mkpechan, kpechan nwunye ę.” ⁵ Kanị Jizọsị nọ sị wẹ, “Ufiri nị obi unu e zeke k'o gi deni unu iwuni, ⁶ kale, gha isi mbidọn ahun Osolobue gi ke ihien lala ‘Osolobue ke wẹ oken le onyennyẹ’ rike ke ękukwo-nsọ don ku ę, ọ nọ sị: ⁷ ‘Makę onwan, okennyẹ siko d'a lato nedi ę le nne ę, d'a banye ni nwunye ę, wẹ ębuọ e henrin ohu.’ ⁸ Wẹ ębuọ a wuru ęhu ohu. ‘Ya wu, ęlezi wẹ ębuọ, kanị ęhu ohu. ⁹ ‘Ya wu nwan nị ihien Osolobue wegbama, onye ọwule ekebele ę.”

¹⁰ Ogen wẹ gizi ri ime ulo, ‘ya umu-azuun a nọ juzi a oku mkpechanni. ¹¹ O nọ sị wẹ, “Onye ọwule kpechan nwunye ę luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye ę njo. ¹² ęrirazikwo, okpoho kpechan di ę, luma okennyẹ ozo ghere aghere—ọ zoguọ oku ye ofia.”

Jesu A Gọzi Umu-ndu

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umueka n'o metu wẹ ęka, kanị umu-azuun a nọ jugbo ndi hu weheni wẹ. ¹⁴ Ogen Jesu gi hun a, iwe nọ we ę, ọ nọ sị wẹ, “Nị nị umueka bia d'e kunrun m; akusile ni wẹ, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye ọwule nabanhanleni Ali-eze Chuku nọke nwa-ndu, abanyeko a.” ¹⁶ O nọ pari umueka hu, bu ęka kwasị wẹ, gọzi wẹ.

Odafin Hu

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ogen Jesu gi puko, okennyẹ ohu nọ gbaha d'e gbun'e osekpụ, sị a, “Onye-nkuzi oma, ki m'e me hun m'e gi nwehen ndun-itebile?” ¹⁸ Jesu nọ sị a, “Ki hain i gi kpo m onye-oma? O nwonni onye ri mma wezuka Osolobue. ¹⁹ Y'a maringho ihien Iwu ku: ‘Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarindle ihian ihien ę, gbaye nedi i le nne i.’ ”

²⁰ Okennyẹ hu nọ sị Jesu, “Onye-nkuzi, m hu e donme iwu ndini ile kete m'a marinle ihien*”

²¹ Kanị Jizọsị nọ gi ihien-osisu lee ę, sị a, “O nwe ihien ohu ri a kon'i: jen d'e rekwama ihien ile i nwe; we egho ę ye ndi igbenye—y'e gi ę nwe aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m.” ²² Ogen okennyẹ hu gi nu ihieni, ọ nọ ronme ihun, sukuru pu, makeni o nwe aku-le-uba oda.

²³ Jizọsị e lehunme ęnya, ọ nọ sị umu-azuun a, “N'ọ fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!” ²⁴ Okuni nọ tu umu-azuun Jizọsị ęnya. Kanị Jizọsị nọ sizi wẹ, “Umu m, nị Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ O ka nfe nị anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu ghafe ęnya oloden kari nị odafin banye Ali-eze Osolobue.”

²⁶ O tu wẹ ęnya oda-oda, wẹ nọ juma ibe wẹ, sị, “Onye siko d'a sazi nwan ęka nwe nzuopuha?”

²⁷ Jesu e lee wẹ, ọ nọ sị, “Ebe ihian ri, ọ niko me, kanị ele ebe Osolobue ri, makeni ihien ile ri nfe ebe Osolobue ri.”

²⁸ Pita nọ sị a, “Lee ę, ęnyi a latoguọ ihien ile sonme i.”

²⁹ Jesu nọ sị, “Ezioku ke m ri a gwa unu, o nwonni onye hun o meni o giguo ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-ę-ikennyẹ mobu umune-ę-ikpoho, mobu nne ę mobu nedi ę mobu umu a mobu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ikennyẹ le umune-ikpoho le nne le umu le ali—nwonhen wẹ ọzo ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebile ime uwa hun lalani. ³¹ Kanị, ndi bu oda wu ibuzo jenkọ d'a kpari azuun, ndi ikpazuun e buru ọzo.”

* **Isi Nke Iri:20** Ndi Ju weri ę ni ahua mmeto ke nwata-okennyẹ gi a marin ihien ri mma ęnya Osolobue le ihien rileni mma.

*Hụn M'ẹ Mgbe Ẹtọ Jizọsị Ku Oku Ọnwụn A Kuzi Ẹ N'ọ Shikọ D'e Lihi
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Jesu lẹ ụmụ-azụun a rị ụzọ hụn wẹ gi jẹnkọ Jerusalem. Jizọsị rị wẹ ihun, ọ hụ a tū ụmụ-azụun a ẹnya; egun hụ a tū ndị hụn sọnkọni wẹ. Jizọsị nọ werizi uwe mmẹbuo si usuo, gwama wẹ ihien jenkọ d'e men'e; ³³ ọ si wẹ, “Gon ni ntin, ẹnyi jenkọ Jerusalem; wẹ siko d'e we Nwa nke Ihian che ẹka ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ma a ikpe-ọnwun, w'ẹ ye ndi wulen ndi Ju. ³⁴ Wẹ jenkọ d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsin, gbu e; kanị hụn m'ẹ akp'ohin eto o k'e lihi.”

*Ihien Jemisi Lẹ Jonu Riọ Jesu
(Mat 20.20-28)*

³⁵ Ụmụ Zẹbedi wu Jemisi lẹ Jonu nọ puha ihun Jesu, si a, “Onye-nkuzi, o nwon ihien ẹnyi cho ni ẹnyi riọ i; ẹnyi cho n'i mē ni ẹnyi 'ya.”

³⁶ 'Ya ọ nọ si wẹ, “Kị ọnu cho ni m mē ni unu?” ³⁷ Wẹ nọ si a, “Kweri ni onye ohu ime ẹnyi jenkọ d'a nodi ali ẹka-nni i, onye ohu a nodi ali ẹka-ekpen i, ime Ali-eze ogho i.”

³⁸ Kanị Jizọsị nọ si wẹ, “Onu a marin ihien unu ri a riọ. Ni unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mobu gha ime ihien m jenkọ d'a gha—hunjun ẹnya ke mme?”

³⁹ Wẹ nọ si a, “Eyi jenkọ d'a s'eka.” Jesu nọ si wẹ, “Ezioku, onu jenkọ d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwo ẹnya ke mme; ⁴⁰ kanị ele mme jenkọ d'e ku onye k'a nodi ẹka-ihien m mobu ẹka-ekpen m; nke ndi wẹ kwademē n'ẹ ro.”

⁴¹ Ogen uwe iri hoduni gi nwan nu a, wẹ nọ bumeni Jemisi lẹ Jonu olulu. ⁴² Jesu nọ kpozunhan wẹ ebe ọ ri, si, “Onu a maringho ni ime ndi ali ndi ozo, ndi hūn a kini e mē nọke si wẹ nwon ndi wẹ ri a kị, ndi nwe okwa ri ime wẹ a ghosi ndi ri okpuru wẹ ni wẹ ka wẹ. ⁴³ Kanị emele ni erira; onye owule hūn cho n'o mē oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu jenkọ d'a wuriri igbon onu ile — ⁴⁵ make ni, ke Nwa nke Ihian abiani ni wẹ gba n'a odibo, kale, ọ bia n'ọ gba odibo, n'ọ ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda.”

*Onye Ẹnya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ 'Ya wẹ nọ ru Jeriko. Ogen 'ya lẹ ụmụ-azụun a lẹ igunrun ihian sọnkọni wẹ gi gha ime Jeriko puko, onye ẹnya-ishi ohu, hūn a riọ urio nodi ali mkpenren uzọ ebahun, efan a wu Batimiosị nwa Timosi. ⁴⁷ Ogen o gi nu ni Jesu onye Nazareti ro, ọ nọ yime oro, si, “Jesu! Nwa Defidi! Mē ebere m!”

⁴⁸ Ndi bu oda ime ndi ri ebahun nọ jugbo a, si a gba nkintin; kanị ọ nọ yikenmede oro ahun, si, “Nwa Defidi, mē ebere m!”

⁴⁹ Jizọsị nọ wuzo, si, “Kpoha n'a.” Wẹ nọ kpọ onye ẹnya-ishi hū, si a, “Kwondon obi i, lihi oto, ọ hū a kpọ i.”

⁵⁰ Ọ nọ fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihio oto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizọsị nọ si a, “K'i cho ni m mē ni i?” 'Ya onye ẹnya-ishi hū nọ si a, “Onye-nkuzi, m cho ni m leghama uzọ.” ⁵² Jesu nọ si a, “Jenme, okukwe i e meguo i ri mma.” Ozigbo, ọ nọ leghama uzọ, ọ nọ sọnmē Jesu.

Isi Nke Mmanai

*Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onye-mmere
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)*

¹ Ogeṅ wẹ gi rume Jerusaleṅ, nọkunmeme Befeji le Betanị, e ru wẹ ehu Ugu Olivu, Jesu nọ zi umu-azuun a ebuo ozi, ² si we, “Jen ni ime obodoni me ekere ri onu ihun: hun unu gihu banye ime e, unu jenko d'a hun nwa-jaki we keleni nyintu we limeto; topun'a, onu e weheni m'e. ³ Onye si unu, ‘Ki unu ri e meni ihienni?’ Si n'a hu, ‘Nna cho a, o jenko d'e wekinhen e kikenni.’ ” ⁴ We no jenne. We no hun nwa-jaki we limeto ihun-ezi ehu onumuzo ogele uzọ. Ogeṅ wẹ gi ri a topu a, ⁵ ndi hu ime ndi wuzo ebegu no si we, “Ki unu ri a topu ni nwa-jaki hu.” ⁶ We no ku ihien Jesu si we ku; we no kwere ni we weri e. ⁷ We no weheni Jesu nwa-jaki hu, gbama ewuru we ye enu e, o no nodi ali elu e. ⁸ Ke Jizosi nyinko a, ndi bu oda no gbama ewuru we e yiye elu e ye uzọ, ndi ozo no gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama we ye uzọ. ⁹ Ndi hun ri ihun le ndi hun ri e sonn'e hu e yi oro, a si,

“Hozana!

Onye ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi! ¹⁰ Ali-eze hu lalani wu ali-eze Chuku gozi agozi —

Ali-eze nedi enyi kanu wu Defidi.

Ojija-mma ya ri ni Osolobue ebahun kacharin elu e jen ime elu-igwee!”

¹¹ 'Ya Jizosi no banye Jerusaleṅ, si Ulo-nsọ. O no lehunmeharin ihien ile. Kanu, ebe o meni ohia a gbaguo; 'ya le umu-azuun a mmebuo no si Betani.

Jesu A Bu Osisi Figi Hu Onu

(Mat 21.18-22)

¹² Eki e fon, ebe we gha Betani lala Jerusaleṅ, egun hu a gun Jesu. ¹³ O lee enya, o no lecheni osisi figi ehuhuo jun elu e. O no jen d'e lele ke mkpuru figi hu elu e. Kanu, ogeṅ o gi ru ebahun, ehuhuo suo k'o hun elu e, makeni ogeṅ figi gi a mi e ke ru. ¹⁴ Jesu no si osisi figi hu, “O nwonni onye siko d'e rizi mkpuru i!”

Umu-azuun a nughọ ke o ku ihienni.

Jizosi E Jen Ulo-nsọ

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Ogeṅ wẹ gi ru Jerusaleṅ, Jesu nọ si ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri a zu afia ebegu—ke ndi ri e nonni ke ndi ri e reni. O no hukpumesonme teburu ndi a gbahuto egho le oche ndi ri e re nduru. ¹⁶ O nwonni onye o ni bu ihien owule ghafe ime Ulo-nsọ. ¹⁷ O kuzi ndi ri ebegu, si, “We de e ime Ekukwo-nsọ, si, ‘We siko d'a kpo Ulo m ulo-ekpere ndi ali ile ri ichen-ichen’, kanu onu e gigu a henrin ebe ndi ohin a wari!” ¹⁸ Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu a nu ihienni, we no choma uzọ w'e gi gbu Jesu. Egun e hu a tu we makele nkuzi e a nwunguo igunrun hu ile ri. ¹⁹ O ru enyasi, Jizosi le umu-azuun a no gha ime Jerusaleṅ pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe

(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fon uzọ utuntun, ebe we ghako uzọ hu, we no hun ni osisi figi hu a kpo guo nkun d'e ru nkogun. ²¹ Pita no nyanhan ihien meni, o no si Jesu, “Onye-nkuzi, lee-o, osisi figi hu i bu-onu a nwunhuguo!” ²² Jesu no za we, si, “Nwe ni okukwe ime Osolobue. ²³ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye si uguni, ‘We buli i elu, tu i ye ime ohimin’ bu onye hu enweni obi ebuo, kama o kweregho ni ihien o ku jenko d'e me, we jenko d'e men'e 'ya. ²⁴ Ifiri e, m ri a gwa unu, unu me ekpere ri ihien owule, kwere ni ni unu e nwehuguo a, unu k'e nwonhen e ²⁵ Ogeṅ owule i ri e me ekpere, gbaghari—omeni o nwon onye me i eje-ihien, keni Nedi i hun ri elu-igwee gbaghari i njo i.” ²⁶ [Kanu, omeni y'a gbagharini, Nedi i hun ri elu-igwee agbagharikokwo i njo i.]

A Ju Wē Jizosị Onyē Zi E
(*Mat 21.23-27; Luk 20.1-8*)

²⁷ Ya wē nọ banhanzi Jerusalem.

Ebe Jesu jenkọ ijēn ime Ụlọ-nsọ, ndi-isi nchụ-ejan lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi-isi ndi Ju nọ bia d'e kunrun ẹ. ²⁸ Wē nọ ju a, si, "Elee ikēn k'i gi e mē ihien ndini wē? Onyē ye i ikēni?" ²⁹ Jesu nọ za wē, si, "M jenkọ d'a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hu, a gwa m onu ikēn m gi ri e mē ihien ndini wē: ³⁰ Mirin-Chuku Jonu mē, o gha elu-igwee bia ra o gha ẹka ihian bia? Za ni m'a?" ³¹ Wē wē nọ tugbama iroro, si, "Kini ke enyi jenkọ d'e ku? Enyi si, 'O gha elu-igwee, ẹka Osolobue, bia,' o jenkọ d'a si, 'Ki haịn nwan unu gileni kweyeni Jonu?' ³² Kani enyi asikọ, 'O gha ẹka ihian bia.' "

(Egun ri a tu wē makeni ihian ile marin ni Jonu wu onyē-amuma nke-esi.)

³³ 'Ya wē nọ za Jesu, si, "Enyi a marin." Jesu nọ si wē, "Mmē nwen nke agwakokwo unu ikēn m gi e mē ihien ndini wē."

Isi Nke Mmēbuo

Ilu Jesu Gi Ndi Wē Ye Ugbo Lefu Enya Ta
(*Mat 21.33-46; Luk 20.9-19*)

¹ Jesu nọ tama ni wē ilu, si, "Okennyē ohu nwē ali vaini, hun o kenhunmē ugba, guzi olu wē nọ a pinpuha manya-vaini ye ime ẹ, tun ulo nche ime ẹ, bu ya wu ali vaini che ẹka ndi siko d'a run n'a e-gbu-e-ke, o nọ jēnmē ali ihian. ² O ru ogeñ vaini, o nọ zijen odibo ohu d'e kunrun ndi hu ugbo hu ri ẹka d'e wēhē hun wē keton'a. ³ Wē nọ kwondon onyē hu o zijen, gbu e ili, gbama a ẹka chupu. ⁴ Okennyē hu nọ zijen ni wē odibo ozo, wē nọ ti ẹ ihien isi, gbe ifenren ye ẹ ihun. ⁵ O nọ zizenzi ozo, wē nọ gbu ẹ. Eriira ke wē mezi ndi bu oda o zizenzi; e gbu wē ndi hu ime wē ili, gbu ndi hu ime wē ozun.

⁶ Onyē ohu suo hodu o kelēni zi: ezi nwa a. Omeguū, o nọ zijen ni wē nwa a, si, 'Wē jenkọ d'a gbaye nwa m.' ⁷ Kani ndi hu nọ si ibe wē, 'Onyeni siko d'e weri uku ẹ ile omeguū, bia ni ni enyi gbu ẹ keni ihien nke e ru ẹ ẹka wuru nke enyi!' ⁸ 'Ya wē nọ kwondon nwa a hu, gbu ẹ, gha ime ugbo hu tupu a."

⁹ "Ki onu ro ni 'ya ke onyē hu nwē ugbo hu jenkọ d'e mē? O siko d'a bia d'e tikpo ndi hu, we ali-vaini hu ye ndi ozo.

¹⁰ Unu e ke guntu ẹ ime Ehuho-nsọ ni
'Omuma hu ndi ri a tun ulo ju a wuruole omuma gi ulo.

¹¹ Di-nwōnni-enyi 'ya mē ẹ,
ihien a tu enya ro ebe enyi ri! "

¹² Makeni ndi-ndu ndi Ju a ghotaguo ni uwē k'o ta ni ilu hu, wē te nọ cho ni wē nwunrun a, kani egun ndi ri ebahun anini wē. Wē nọ la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(*Mat 22.15-22; Luk 20.27-40*)

¹³ Ya ndi-ndu nọ zi ndi hu ime ndi Itu-Farisi lẹ ndi itu Herodu d'a cho ihien ri Jesu onu, ni wē gi ẹ kwondon ẹ. ¹⁴ Wē nọ bia d'e kunrun Jesu, si a, "Onyē-nkuzi, enyi a maringho ni wu onyē ezioku, ni y'a ra lee ihian enya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'o ri. Gwa enyi nwan, o hugho mma ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o ri mma? ¹⁵ Ni enyi ku wē ra enyi akule?" Kani, Jesu a hunguo a ni wē gi ero bia, o nọ si wē, "Ki haịn unu gi e shini m onyan? Wēhē ni ni m akpuru egho dinariosi, ni m lele ẹ."

¹⁶ Wē nọ wēhēn'ẹ akpuru ego dinariosi ohu. O nọ si wē, "Isi lẹ efan onyē wu hunni?" Wē nọ si a, "Nke Siza ro."

¹⁷ Jizosị nọ sị wẹ, “We ni ihien Siza ye Siza, ọnu e we ihien Osolobue ye Osolobue.” Ihien o za nọ tūkenme wẹ ẹnya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lihi
(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri e ni ndi nwunni ara lihi. We nọ ju Jizosị utaa, sị a, ¹⁹ “Onye-nkuzi, Mozizi ye enyi iwu, sị, ‘Omēni okēnye a nwunhun, latọ nwunye e, bu o muni nwa, nwe-e-okēnye y'a luma nwunye nwe e hu, keni o mudonni nwe e nwunhunni umu.’ ²⁰ O nwon umune ikēnye esa; onye ibuzo ime we a lu nwunye, o nwunhun bu o muni nwa. ²¹ Hun me we ebuo nọ luma okpoho hu, o nwunhunzi bu o muni nwa. Erira ke hun me we eto jenzi. ²² We mmadu esa lugbari okpoho hu, nwunhunchanrin, bu a muni we nwa. Omegu okpoho hu nọ nwunhun. ²³ Ogen ndi nwunni jenkọ d'e gi lihi, onye k'o jenkọ d'a wu nwunye e, ebe o me ni we esa lugbari a?”

²⁴ Jesu nọ sị wẹ, “Unu a marin Ekukwo-nsọ, onu a marin iken Osolobue, ya hain unu gi e fie uzo, ele 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenkọ d'a ri ke ndi mmon-oziri elu-igwee. ²⁶ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ekukwo Mozizi, ebegu o nọ ku banyeni aku-ofia hu ri e nwun okun, ke Osolobue don si Mozizi, ‘Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu?’ ²⁷ ‘Ya wu n'o wu Osolobue ndi ri ndun, ele nke ndi nwunhunni. Unu e fiechanringuo uzo.’”

Iwu Kachanrin Mkpa
(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu nọ jenzunhan, nu ke we-we ri a do ndondo, hunzi ni Jesu za we ohunma, o nọ ju Jesu otaa, sị, “Elee iwu kachanrin mkpa?”

²⁹ Jesu nọ za a, sị, “Hun kachanrinni wu onwan: ‘Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, iya suo wu Nna.’ ³⁰ ‘I jenkọ d'e gi obi i ile le enwen* i ile le uche i ile le iken i ile nwe ihien-osusu Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.’ ³¹ Hun me e buo wu onwan: ‘Ihien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’ O nwonni iwu ozo ka ndini.”

³² Onye-nkuzi Iwu hu nọ sị Jizosị, “Y'e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k'i ku ni Di-nwonni-enyi suo wu Osolobue, ozo ari a, ³³ leni igi obi i ile le nghoha i ile le iken i ile nwe ihien-osusu Osolobue le ini ihien ibe i a suo i ke ihien enwen i don a suo i kachanrin ejan ile we dun okun le ejan ndi ozo ile mkpa a ri.”

³⁴ Ogen Jizosị gi hun a n'o za ohunma, o nọ sị onye-nkuzi Iwu hu, “Y'a nokunmeguo Ali-eze Osolobue.”

Ogen onwan gi meguo, o nwonzini onye egun ni ju Jesu ajuju.

Ajuju Banyeni Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume
(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi ri ime Ulo-nsọ a kuzi, o nọ sị, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraisti wu nwa Defidi?” ³⁶ “Bu Defidi le enwen e ku oku ghahani Mmon-nsọ, sị,

‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m;
nodi ali eka-nni m,
d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru uku i’

³⁷ Ebe o me ni Defidi le enwen e kpọ a ‘Di-nwonni-m,’ nani k'o don nwan wuru nwa Defidi?”

Ihien o ri e ku hu a suo igunrun hu usuo.

* **Isi Nke Mmēbuo:30** ume-ndun

Jesu A Dọ Wẹ Ẹka-ntịn Banyeni Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

³⁸ K'o dọn rị a kuzi, ọ si, “Kpachanpu nị ẹnya banyeni ndi-nkuzi Iwu, ọ sọ wẹ nị w'e yi ẹkwa tueni a ghahunmẹ; ọ sọzi wẹ nị wẹ e kele wẹ ekele pu-ichẹn ime afia; ³⁹ ọ sọ wẹ nị w'a nọdi isi-ocho ime ulo-ofufe, a nọdi isi-ocho wẹ gha e ri oriri. ⁴⁰ W'e gi ẹro e rigbu ikpoho di wẹ nwun lẹ ulo wẹ, e gi ekpere sueni e kpume ẹ. Ikpe-omuma wẹ jenkọ d'a ka njọ.”

Oyiye Ogbennyẹ Di Ẹ Nwun Ye
(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jesu nọ nọdi alị bu ihun zinmẹ ebe w'e buche oyiye, e lee kẹ igunrun hụ rị e buche egbo ime ebẹhụ. Ndi idafin bu oda hụ e buche egbo hini. ⁴² Ogbennyẹ ohu di ẹ nwun nọ bia d'e buche akpuru egbo kopa ẹbuo mẹ ẹkẹrẹ, 'ya wu ikobo. ⁴³ Jizosi nọ kpọ umu-azuun a, si wẹ, “Ogbennyẹni di ẹ nwun buchekari ihian ile hun rị e buche ego ime ebe w'e buche oyiye. ⁴⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu oda wẹ nwe ye, kani 'ya lẹ enwen ẹ, k'o mehan ogbennyẹ, yechanrin ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi.”

Isi Nke Mmèto

Jesu E Ku Ẹ Nị Wẹ Jenko D'e Tikpo Ulo-nsọ
(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Ogen Jizosi gi gha Ulo-nsọ puko, onye ohu ime umu-azuun a nọ si a, “Onye-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ulo ndini magbu enwen wẹ mma-o!”

² Jesu nọ si a, “Y'a hun oken ulo ndini? O nwonni ogbe-omuma ohu hun siko d'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ jenkọ d'a tu wẹ ile ye alị.”

Nsongbu Lẹ Ukpokpo
(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu sọ gi nọdi alị elu Ugu Olivu hun rị nchetari ihun Ulo-nsọ, Pita, Jemisi, Jonu lẹ Anduru nọ bia d'e kunrun ẹ, ju a ajuju ebe 'ya lẹ wẹ sọ rị a, si, ⁴ “Gwa ẹnyi, elee ogen kẹ ihien ndini siko d'e mẹ? Kị wu ahima w'e gi marin nị ihien ndini ile e d'e mẹ?”

⁵ Jesu nọ gwama wẹ, si, “Kpachanpukwo nị ẹnya amamgbe w'e dufie unu. ⁶ Ndi bu oda jenkọ d'e gi ẹfan m bia, si, ‘Mmẹ wu Kraisti, Onye Ahun Chuku Tume!’ Wẹ siko d'e gi ẹ dufie ndi bu oda. ⁷ Ogen unu jenkọ d'e gi nọ ukwere agha rị ichen-ichen lẹ kari-kari agha ndi wẹ risomme a lu, atukwole ni egun. Ihien ndini jenkọ d'e mẹ bu njendemẹ ogen e ke ru.

⁸ Alị siko d'a luson ibe wẹ, alị-eze ohu jenkọ d'a luson alị-eze ozo, alị-omahihie siko d'a rị ebe rị ichen-ichen; unwun siko d'a rị; kani, ihien ndini nọ kẹ ebe ime nohu memẹ okpoho.”

Ukpokpo

⁹ “O mẹ nke onu lẹ enwen unu, kpachanpu nị ẹnya; makeni wẹ jenkọ d'e wejen onu ogwa rị ichen-ichen; wẹ siko d'e gbu unu ili ime ulo-ofufe* rị ichen-ichen; onu jenkọ d'e wuzo ihun ndi-Govanọ rị a kini lẹ ndi-nze make ufiri m— unu k'e gi ẹ shia nị m ẹri ebe wẹ rị.

¹⁰ Wẹ k'e bu uzọ zigbariguu ndi alị ile ozioma. ¹¹ Ogen wẹ siko d'e gi nwunrun unu, we onu si ogwa, ehuele ni uhue ihien unu jenkọ d'e ku, kale, ku ni ihien owule Osolobue jenkọ d'e ye unu ogen hụ, makeni ele unu jenkọ d'e ku, kama, Mmon-nsọ siko d'e gi unu ku. ¹² Umune jenkọ d'e we umune wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jenkọ d'e we umu wẹ ye wẹ gbu; umu jenkọ d'a luson ndi munị wẹ, mẹ

* **Isi Nke Mmèto:9** Iya wuzikwo ogwa obodo owule ogen ahun.

wę gbu wę. ¹³ Ize unu jęko d'a ban ihian ile make ufiri m. Kanị onye hu din ndidi d'e ru njendemę ke Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-uru Hu

(Danęlu 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “Kanị, oge onu jęko d'e gi hun ‘Eje-uru ahun’ k'o wuzo ebe furuleni n'ọ ri (onye hun ri a gun ihienni 'ya ghoha a), oge hu, ndi ri Judia we gbasikwo elu-ugu. ¹⁵ Onye hun ri elu ulo ehidangukwole banyemezi ime ulo n'ọ jęko d'e weri ihien owule. ¹⁶ Onye ri ugbo ekinhenkwole d'e weri ekwa a. ¹⁷ O jęko d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun oge hu! ¹⁸ E me ni ekpere amangbe o gha e me oge oy! ¹⁹ Make ni oken afunfun jęko d'a ri oge hu—udi hun rituleni, gha oge Osolobue gi ke uwa d'e ru ogenni; udi a arikozi. ²⁰ Omeni Di-nwonni-enyi e te beluanı oge hu, o nwonni onye siko d'a s'eka wanahinni. Kanı, o gıguo ufiri ndi o horı, ndi nke e, belua oge hu.”

²¹ “Oge hu, onye si i, ‘Lee e, Kraısti ri ebeni!’ Mọbu, ‘Lee e, o ri ebahun,’ ekwerikwole ihien o ri e ku. ²² Ndi kpo enwen we Kraısti le ndi-amuma-ntu jęko d'a puha. We jęko d'a runsomę orun-atumęnya, ihien-ahıma ri ichen-ichen keni we dufie ihian, keni we dufiede ndi Osolobue horı—omeni o te k'a ni we me. ²³ Kpachanpukwo ni nwan ęnya, n'a gwatoęu m unu!”

Obibia Jesu

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ “Oge hu, oge afunfun hu ghafegu, ęnya-anwun jęko d'a gba ishi, ifon etikozi, ²⁵ kokise jęko d'a gha elu-igwere a danye ali, iken ri elu siko d'e zinzin. ²⁶ Oge hu ke ihian ile jęko d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁷ O jęko d'e zipu ndi mmon-ozı e jen ime uwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule—gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

Ihien Jesu Gi Osisı Fıgi Kuzı

(Mat 24.32-35; Luk 2.29-33)

²⁸ “Gi ni osisi fıgi munrun ihien: Hun o gihu forıma onu a marın ni udu-mirin e d'e bidon. ²⁹ Erıra k'o rizikwo, oge unu e gi hun ke ihien ndini ri e me, unu a marın ni Nwa nke Ihian a riguo ehı nsue, o ruguo onumuzo. ³⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu, agbonı a ghafeguko ihien ndini kebe mezu. ³¹ Elu-igwee le uwa siko d'a ghafe, kanı ihien ndi m ku a ghafeko.”

O Nwonni Onye Marın Uhuohın Hu Mọbu Oge Hu

(Mat 24.36-44)

³² “Kanı, o nwonni onye marın uhuohın o jęko d'e me mọbu oge o jęko d'e gi me ime uhuohın ahun, ke ndi mmon-ozı ri elu-igwee ke Nwa; Chuku-Nedi suo marın. ³³ Kpachanpu ni ęnya, munrun ni ęnya, make ni unu amarın oge o jęko d'a wu. ³⁴ Obibia Nwa nke Ihian jęko d'a ri ke ebe okenye ohu no jęko ali-ihian, o no bu ihien e che eka ndi idibo e, onye le orun a, onye le orun a; o no si onye-nche 'ya cheme nche. ³⁵ 'Ya wu, munrun ni nwan ęnya, makele onu amarın oge nna nwe ulo e gi lua—ke oge ęnyasi k'o gi lua-o, ke ime abalı ro-o, ke okpa kwan ro-o, ke eki fonme ro-o—o nwonni onye marinni. ³⁶ Omeni o bia idenmizi, amangbe o hun unu ke onu ri a ranhın ıran. ³⁷ Ihien m ri a gwa unu ke m ri a gwa onye owule: munrun ni ęnya!”

Isi Nke Mmęto

E Rini We Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57)

¹ Ogen o gi hodụ akpu-uhuohin ebuo ni Mmemme-Nghafe le Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu ru, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho ke w'a don gi nzuzue nwunrun Jesu d'e gbu. ² We no si, "Enyi emekokwo a ogen Mmemme, amangbe isusu gha a ri."

E Hukpu We Jesu Uden
(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)

³ Ogen Jesu gi ri obodo Betani, iwe Saimonu hun emu oti te ku, e ri ihien-oriri, okpoho ohu no buhe ogo alabasta uden e shin ohunma jun ime e; uden ahun nanran oda-oda—nadi ke we gi meme e. O no kuke ogo hu, hu uden hu kpu Jesu isi. ⁴ Kani ndi hu ime ndi ri ebahun no weme iwe, a si ibe we, "Ki we ri e wiwini udenni nanranni? ⁵ Nke e rekari we udenni ihien noke eghe orun akp'ohin ogun-mmisen, we eghe e ye ndi igbenye." We no koriamani okpoho hu oda-oda.

⁶ Kani, Jesu no si we, "Hapun'a! Ki unu ri e songbun'e? O feguo m ofufe ri mma. ⁷ Onu le ndi igbenye ri ebeni ogen ile, unu nwe iken meni we ohunma ogen owule unu cho; kani mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. ⁸ Okpohoni a nwanugo iken e; o hukpuguo m udenni ehio n'o gi kwademe olili m, o gini d'e ru. ⁹ Ezie, m ri a gwa unu ni ebe owule we siko d'e zi ozioma ime uwa, we jenko d'e ku ihieni o me, e gi e a nyanhan a."

Judasị E Kweri N'ọ We Jesu Ye We
(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ 'Ya Judasi nwa Iskarotu, onye ohu ime we mmebuo hu no jenne d'e kunrun ndi-isi nchu-egan keni o hun uzọ re Jesu ye we. ¹¹ Ogen we gi nu ihien o biani, efo no suo we usuo ohunma-ohunma; we no kwe e nkwa ni we jenko d'e ye e eghe. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Le Umụ-azuun A E Ri Oriri-Nghafe
(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.12-30)

¹² O ru uhuhin ibuzo Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, uhuhin hu we gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, umu-azuun Jesu no ju a, si, "Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?"

¹³ 'Ya Jesu no zi mmadu ebuo ime umu-azuun a, si we, "Jen ni ime obodo hu, okenye ohu bu ite-mirin jenko d'e kunrun onu; sonmen'e. ¹⁴ Si ni onye nwe ulo o jenko d'a banye, 'Onye-nkuzi si, "Elee hun wu mmughe m ahun me le umu-azuun m siko d'a no ri Oriri-Nghafe?" ' ¹⁵ O jenko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademe guo ohunma, no ni ebegu kwademe ni enyi ihien ile."

¹⁶ 'Ya umu-azuun hu no shi ime obodo hu, hun ihien ile ke Jesu don ku; we no kwademe ihien-oriri Nghafe.

¹⁷ O ru ogen enyasi, Jesu le umu-azuun a mmebuo no bia ebegu. ¹⁸ Ogen we gi nodiguu ali e ri ihien-oriri, Jesu no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e re m—onye mme le 'ya ri e ri ihien-oriri."

¹⁹ Efo asuzini umu-azuun a usuo; onye-onye hu a si a, "Ekwokwo mme! Mmero?"

²⁰ Jesu no za we, si, "Onye ohu ime onu mmebuo ro, onye hun mme le iya gba e suru bredi ime aferu ohu e ri. ²¹ Eghee, Nwa nke ihian k'a la rike ke Ehuho-nsọ don ku; kani nsongbu jenko d'a ri ni onye hun siko d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a!"

Oriri-nsọ
(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

²² Ogen wę gi ri e ri ihien-oriri ahun, Jesu nọ weri brędi, ọ goziguụ a, ọ nọ bebe ę, w'ę ye umu-azuun a, si, "Weri n'ę, onwan wu ęhu m."

²³ 'Ya ọ nọ weri ope, o yegu Osolobue ekele, ọ nọ ye wę ile 'ya. Wę ile nọ rarisonme. ²⁴ Ọ nọ si wę, "Onwan wu edeke m, hun wę gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hun wę gi biye nkwerigbama * Osolobue tume ęgbata 'ya le ndi nke ę. ²⁵ M ri a gwa unu ezioku, arakozu m manya vaini d'e ru ogen m jenkọ d'a ra a nke ohun ime Ali-eze Osolobue." ²⁶ Wę nọ bu ębu Mmemme-Nghafe; a bugu w'a, wę nọ gha ebahun jenme Ugu Olivu.

Jesu E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghoru N'o Maru A
(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

²⁷ Jesu nọ si wę, "Unu ile jenkọ d'a gba m to, makeni Ekukwo-nsọ si, 'M jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile jenkọ d'a gbayiya!'

²⁸ Kanu m ghaguo onwun lihi, m k'e bu ni unu uzọ si Galili."

²⁹ Pita nọ si a, "Anako m'i to! Osuon'a ni ndi ozo ile a la i to!"

³⁰ Jesu nọ si Pita, "Ezioku ke m ri a gwa i, ni tanni, ime abalini, okpa gini d'a kwan mgbe ębuo, i jenkọ d'a ghoru mgbe eto ni y'a maru m."

³¹ Kanu, Pita e kusi ęiken, si, "O nwonni ogen m'e gi la i to, osuon'a ni mme le 'yu siko d'a nwun!" Umu-azuun ile hoduni nọ kuzikwo ęri.

Jesu E Me Ekpere Ime Gesemani
(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ya wę nọ shi ebe w'a kpo Gesemani, Jesu nọ si umu-azuun a, "Nodi ni ali ebeni, ni m jen d'e me ekpere." ³³ Ọ nọ weri Pita le Jemisi le Jon jenme.

Ya obi nọ ferime ę, obi eruzin'e ali. ³⁴ Ọ nọ si wę, "Obi e d'a gbawapu m—o d'e gbu m; nodi ni ebeni, unu a munrun ęnya."

³⁵ Ọ nọ jenzukazi, tuha enwen ę ye ali, kpe ekpere, ni mbuni o jenkọ d'a ni me, nke a napu w'a ogen afunfun hu. ³⁶ Ọ nọ si, "Baba, Baba Nedi m! O nwonni ihien i ghaleni a s'eka e me; napu m mkpu afunfunni. Kanu uche i me, ele nke m."

³⁷ Ogen o gi kin-azuun, ọ hun wę ke wę ri uran. Ọ nọ si Pita, "Saimonu, i ri uran? 'Ya wu y'a s'eka munrun ęnya mgbahunme okuloku ohu?" ³⁸ Ọ nọ si wę, "Munrun ni ęnya; e me ni ekpere, amangbe onu a danban ime onwunwan; mmon ihian a choghọ, kanu ndun guu ęhu."

³⁹ Ọ nọ puzi d'e me ekpere, e mezikwo ekpere ohu hu. ⁴⁰ O kinhenzi azuun ebe umu-azuun a ri, hunzi wę ke wę ri a ranhin—ezigbo uran gi wę, asani wę ęka shiapu ęnya. Amarinzini wę ihien wę siko d'a si a.

⁴¹ O kinhenzi nke mgbe eto, ọ nọ si wę, "Unu rikwo a ranhin, e zuru iken? O higu! Ogen e rugu. Lee n'e, e we wę Nwa nke Ihian che ęka ndi-njo. ⁴² Lihi ni ni ęnyi jenme. Lee n'e, onye ri e reni m e rugu ęhu ebeni!"

A Nwunrun We Jesu
(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴³ Ozigbo hu, ke Jesu rikwo e ku oku hu, Judasi, onye ohu ime umu-azuun a nọ bia, 'ya le igunrun busonme ihien ogun—ke opia-agma, ke ębe. Ndi-isi nchu-ęjan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi zihę wę. ⁴⁴ (Onye hun ri e ren'e wu Judasi gwa wę ihien wę siko d'e gi maru Jesu, si, "Onye hun m jenkọ d'e su onu, iya wu onye hu unu choko, nwunrun n'a, onu e kwonkenme ę, duru ę jenme.") ⁴⁵ Ogen Judasi gi nwan bia, ọ nọ jemburu Jizosi, si a, "Onye-nkuzi!" Ọ nọ su ę onu. ⁴⁶ Ndi hu nọ kwondon Jesu, nwunrun a. ⁴⁷ Kanu, onye ohu ime umu-azuun a ndi ahun turu ebęhu nọ sepuha opia-agma, banpu odibo Onye-isi nchu-ęjan ntin. ⁴⁸ Jesu

* **Isi Nke Mmęnọ:24** mọbu: nkwerigbama ohun

nọ sị wẹ, “Kị unu buhe ni opia-agma le egbe d'a nwunrun m—nọke sị m wu onye-ohin? ⁴⁹ M ri ime igunrun unu ime Ulo-nso uhuhin ile a kuzi, unu anwunrunni m. Kanị ihien ndini ri e me keni ihien Ehuho-nso ku hun uzọ mezu.”

⁵⁰ Umụ-azun a ile nọ la a to, gbama oso. ⁵¹ Okorobia ohu, hun yihu ekwa line w'e yiye elu e suọ, nọ sonme Jesu. Wẹ nọ dodon ekwa a, cho ni wẹ nwunrun a, ⁵² kanị o nọ la ekwa a toni wẹ, gi oto gha ebahun gbapu.

E We Wẹ Jesu Jenni Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵³ Wẹ nọ weri Jesu si iwe Onye-isi nchu-egan. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ile nọ gbakikome ebegu. ⁵⁴ Kanị, Pita sonko Jizosi; egbata wẹ e teyezi ekere. O banye ezi ogwa Onye-isi nchu-egan, o nọ son ndi-nche nodi ali nyanma okun. ⁵⁵ Ndi-isi nchu-egan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien wẹ k'e gi hangbu Jizosi enen, keni wẹ gbu e, kale ahunni wẹ — ⁵⁶ osuon'a ni ndi bu oda e buokinole Jesu onu, oku wẹ adangbamani. ⁵⁷ 'Ya ke ndi hu ime ndi ri ebegu nọ lihi oto, buokin Jesu onu, si, ⁵⁸ “Enyi nu k'o ku n'o jenko d'e tikpo Ulo-nsoni wẹ gi eka tun, gi akpu uhuhin eto tun hun wẹ ghaleni e gi eka a tun.” ⁵⁹ Kanị, eri wẹ a dangbamazikwoni.

⁶⁰ 'Ya ke Onye-isi nchu-egan nọ lihi oto ihun wẹ ile, ju Jesu nju, si, “O nwonni ihien y'e ku banyeni ihieni ile wẹ ri e ku ni iya ke i me?”

⁶¹ Kanị Jesu a gba nkintin, o shiarini ihien owule. Onye-isi nchu-egan nozi ju a, si, “Iyu wu Kraisti, Nwa Onye Hu Richanrin mma?”

⁶² Jesu nọ si, “Mme ro; onu jenko d'a hundę Nwa nke Ihian ebe o nodi ali azun eka-nni Osolobue, Onye ahun Iken ile wu nke e, hunzi a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!”

⁶³ 'Ya Onye-isi nchu-egan nọ tika ekwa 'ya le enwen e wu Onye-isi nchu-egan, si, “Kị enyi rizi a choni osheri ozof?! ⁶⁴ Unu a nuguo aruni o ku. Kị wu uche unu?” Wẹ ile nọ si ni ikpe-onwun a magu o a.

⁶⁵ Ndi hu ime wẹ nọ juma eson kpu Jesu, e kpume w'e enya, fian a ihien, si a, “Bu amuma!” Ndi-nche nozi weri e, gbu e ili.

Pita A Ghorị N'ọ Marị Jizosi

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ke Pita ri ibe ali ime ezi-ogwa hu, okpoho ohu ime ndi idibo Onye-isi nchu-egan nọ bia ebegu. ⁶⁷ Ogen o gi hun Pita ebe o ri a nyan okun, o bu enya tuma a, si a, “Iyu le Jizosi onye Nazareti hu wizikwo.”

⁶⁸ Kanị Pita nọ ghorị, si, “Amarinde m ihien i ri e ku, aghotani m ihien i ri e ku.” O nọ pu ebegu, si onu-mgbon. 'Ya ke okpa nọ kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hu a hunzi a ebahun, o nọ gwama ndi wuzo ebegu, si, “Onyeni wu onye ohu ime we!” ⁷⁰ Kanị Pita a ghorizi.

O tebe, ndi turu ebahun nozi si Pita, “Ezioku-ezioku, i wu onye ohu ime we, make ni i wu onye Galili.”

⁷¹ Kanị, Pita nọ buma enwen e onu, kunde Osolobue, si, “A marin m okennyeni onu ri e ku oku e.”

⁷² Ozigbo, okpa nọ kwan nke mgbe ebuo, ya Pita nọ nyanhan oku Jesu gwa a; ni “Okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” 'Ya ndun nọ guu a, o nọ kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Mmisen

E Weri Wẹ Jesu Jenni Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

¹ Hụn eki gihu fọn, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi le ndi-nkuzi Iwu le ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama no zu, tugbama iroro ihien we sikọ d'e me. We no ken Jesu egbun, duru e pu, we e ye Paileti, hụn wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Paileti no ju a, si, "Iyu wu Eze ndi Ju?" Jesu no za, si, "Iyu ku e."

³ Ndi-isi nchu-egan no kusonme ihien bu oda we si ni 'ya k'o me. ⁴ Paileti no juzi a, si, "O nwonni ihien y'a za? Lee ihien ndini ile we ri e ku ni iya k'i me."

⁵ Jesu ekuzini ihien owule, nke wu ni o tu Paileti enya.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39-19.16)

⁶ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Paileti a gha ime ulo-ngan e wepuha ni we onye ohu owule we cho. ⁷ Mmemme-Nghafeni, o nwon okennyehi ohu w'a kpo Barabasi hūn ri ime ngan, iya le ndi ri a luson ndi-okiki; ndi ahun ya le we ri ime ngan gbu ochu ogen isusu. ⁸ Ya ke igunrun hu no nwan bia d'a rijo Paileti n'o me ni we k'o don e me mbu, ⁹ Paileti no ju we, si, "Unu a choghoni ni m hapu ni unu Eze ndi Ju?" ¹⁰ (Paileti ju we erira makeni o maringwo ni enya-ufu ke ndi-isi nchu-egan gi we Jesu ye e.)

¹¹ Ndi-isi nchu-egan no si igunrun hu gwa a n'o wepuha ni we Barabasi hūn nke o gi wepuha Jizosi. ¹² Paileti no ju we, si, "Ki onu cho nwan ni m gi okennyehi unu a kpo 'Eze ndi Ju' me?"

¹³ We no yi oro, za, si, "Kpogbu e!"

¹⁴ Paileti no ju we, si, "Ki hai? Elee njo k'o me?"

Kani, we no yikenmede oro, si, "Kpogbu e!"

¹⁵ Makeni Paileti cho n'o me ihien sikọ d'a suo igunrun hu usuo, o no hapu Barabasi yeni we; o fianguu Jesu mkpinsin, o no we ye ndi jenko d'a kpogbun'e.

Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu

(Mat 27.27-31; Jon 19.2-3)

¹⁶ Ya ndi-agma ri okpuru Paileti no weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; we no kpogbama itu-agma we. ¹⁷ We no yime e ewuru nanrani e nwun ufie-roni, ufie-roni*; we no gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. ¹⁸ 'Ya we no keleme e, a si, "Eze ndi Ju, isi i che!" ¹⁹ A fian w'a mkpinsin isi, jukpu e eson; e gbuni w'e osekp, e liyen'e aka. ²⁰ A kpaguu w'a ye emu, we no yipu a efe popu hu, yimezi e nke e. 'Ya we no weri e d'a kpogbu.

A Kpoma We Jesu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

²¹ E ru we uzọ, we no hūn okennyehi ohu w'a kpo Saimonu, ebe o gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hu no wa a ye e olu n'o buru obe ahun we jenko d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alezanda le Rufosi, onye ali Saigrini k'o wu).

²² We no we Jesu si ebe w'a kpo Gogota, hūn wu "Ebe Okpokom'isi." ²³ Ebehu ke we no ye e manya we gwogbama 'ya le ihien e lu ilu w'a kpo Maa n'o ra, kani Jizosi aran'a. ²⁴ 'Ya we no kpoma a enu obe. We no kebe ekwa a, tu nkpo keni we marin hūn onye-onye jenko d'e weri.

²⁵ Okuloku itenei utuntun ke we gi kpoma a elu-obe. ²⁶ Ihien we deye elu obe ni iya ke we gi ma a ikpe wu "Eze ndi Ju." ²⁷ We kpoma Jizosi le ndi ohin ebuo elu-obe ichen-ichen; onye ohu ri elu obe ri aka-ihien Jizosi, hūn-ebọ ri elu-obe ri aka-ekpen e, ²⁸ [keni ihien Ekukwo-nsọ ku hūn uzọ mezu—makeni Ehuhuo-nsọ si, "We gun a yeni ndi a dan iwu."] ²⁹ Ndi ghafekoni hu e finfin isi, a kpari e, a si, "Ha! Ele i si n'i jenko d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuhin eto tundonzi e?"

³⁰ Zupuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hu hidan."

* **Isi Nke Mmisen:17** ewuru ndi nze le ndi-idafin

³¹ Ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun we, a si ibe we, "O zuopuha ndi ozo, kani o sani aka zuopuha enwen e! ³² Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hun, kweri!"

Ndi ohin ebuo hu we kpoma we lẹ iya huzikwo a kpari e.

Jizosi A Nwunhun

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

³³ O ru ogen enya-anwun gi a ri isi, ali hu ile no gba ishi d'e ru okuloku eto efinnai hu. ³⁴ Ogen ihien noka okuloku eto gi ku, Jesu no gi oken olu yi oro, si, "Elo! Elo!! Lama Sabakitani?!" hun wu "Osolobue m! Osolobue m!! Ki hain i gi gbakito m azun?!"

³⁵ Ndi hu ime ndi wuzo ebegu a nu ihien o ku, we no si, "Gon ni ntin, o ri a hi Elaija!" ³⁶ Onye ohu ime we no gba oso, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye onunu mkpinsin, ye e ra, si, "Cheri ni, ni enyi lele ke Elaija jenkwo d'a bia d'e wetu e enu obe!"

³⁷ 'Ya Jesu no gizi oken olu yikenme oro, kwonbepu.

³⁸ Ekwu we gi gbobepu Ebegu- kachanrin-nsu ime Ulo-nsu no bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun e ebegu a hun ke Jesu don nwun, o no si, "Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue."

⁴⁰ O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala lẹ Salomi lẹ Meri nne Jemisi hun-nta lẹ Josisi†. ⁴¹ Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e aka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozo bu oda son e bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴² O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ohi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefụ onye obodo Arimatia no jen d'e kunrun Paileti. Josefụ wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che obibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye e ehio Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole, o tu a enya. O no kpo oki-agma hu, ju a k'o teguo Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o no si Josefụ jen d'e buru ehio hu. ⁴⁶ Josefụ no nonrin ekwa line, butu ehio Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu e che ime ili we gu rike okporo ye ime omuma zeni ke we e me. 'Ya o no gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu. ⁴⁷ Meri onye Mag'dala lẹ Meri nne Josisi‡ ri ebahun e lee ile, we no hun ebe we buto ehio Jesu.

Isi Nke Mmisin

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafeguu, Meri onye Mag'dala lẹ Salomi lẹ Meri nne Jemisi no nonrin ihien ndi e shin ohunma keni we jen d'e gi e te ehio Jesu. ² Uzo-utuntun uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuohin Sonde), ogen anwun gi wama, we no jenme ili Jesu. ³ Ogen we gi jenkwo, we hu a ju ibe we, si, "Onye jenkwo d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?" ⁴ Ogen we gi ru ebegu, lee enya, we no hun a ni e nupugwole we omuma hu higbu enwen e ogbe. ⁵ 'Ya we no banye ime ili hu, we no hun okorobia yi ekwa ochan tueru ali k'o nodi ali eka-nni, o no tu we enya.

† **Isi Nke Mmisen:40** Josefụ ‡ **Isi Nke Mmisen:47** Josefụ

⁶ Okennyẹ hụ nọ sị wẹ, “Atule ni egun; ọnu rị a cho Jesu onye Nazareti, hụn wẹ kpogbu. O lihiguo! O rizi ebeni. Lee ni ebe wẹ te buto a! ⁷ Jẹn ni nwan d'e zi umu-azuun a le Pita ni 'O buruguo ni unu uzọ shi Galili; ebehụ ke unu siko d'a nọ hụn a—k'o don gwa ọnu.’ ”

⁸ 'Ya wẹ nọ gha ili hụ pūha, gbama ọso, makele o tu wẹ enya, tu wẹ egun. O nwonni onye wẹ gwa ihien ọwule uzọ make ni egun rị a tu wẹ.

[Wẹ nọ be ni Pita le ndi 'ya le wẹ wi ihien ndini nke-nke. Omeḡuu, Jesu le enwen e nọ zipu umu-azuun a, wẹ gha ọwūwa-nya-anwun ru ndidan nya-anwun, wẹ d'e zi ozi nzuopūha-itebite, ozi hụ rị nsọ, rị ndun jenin ejen. Isee.]

*Meri Onye Mag'dala A Hụn Jesu Oḡen O Gi Ghaguu Onwun Lihi
(Mat 28.9-10; Jón 20.11-18)*

⁹ Uz'utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpo uhuhin-uka tanni), oḡen Jesu gi ghaguu onwun lihi, o nọ bu'zo nwonpūha ebe Meri onye Mag'dala rị—Meri onye Mag'dala hūn o gha ime e chupu eje-mmōn esa. ¹⁰ O nọ jenme d'a gwa ibe e ndi wẹ ile wi e sōn Jesu, ebe wẹ ile sukuru, a kwan ekwan. ¹¹ Kani, oḡen wẹ gi nū k'o ku ni Jizosi rizi ndun, n'ọ hunguo a, egini w'e don.

*Jesu E Nwonpūha Ebe Umu-azuun A Ebuo Jenko Emausu Ri
(Luk 24.13-35)*

¹² Onwan e meḡuu, 'ya ke Jesu nọ gi udi ọzo nwonpūha ebe umu-azuun a ebuo jenko ali-ofia rị. ¹³ Wẹ nọ kin-azuun d'a gwa umu-azuun a ndi hoduni, kani egizikwoni w'a don.

*Jesu E Nwonpūha Ebe Umu-azuun A Mmanai Ahun Ri
(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jón 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)*

¹⁴ Omeḡuu, Jesu nọ nwonpūha ebe umu-azuun a mmanai ahun rị e ri ihien-oriri. O nọ jugbo wẹ make obi-ebu wẹ le obi wẹ zeni, make ni egini wẹ ihien ndi hūn'a n'ọ ghaguo onwun lihi gwa wẹ don. ¹⁵ O nọ ye wẹ iwu, si, “Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihian ile ozioma. ¹⁶ Onye ọwule hūn kwerini, e me wẹ e mirin-Chuku, jenko d'e nwe nzuopūha; kale, onye ọwule hūn kwerileni, ikpe jenko d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini siko d'e sōn ndi kwerini: wẹ siko d'e gi efan m chupu eje-mmōn; wẹ jenko d'a su asusu ndi ọzo rị ichen-ichen wẹ marileni; ¹⁸ wẹ k'a saeka gi eka buru agwo; wẹ ri nshi, o nwonni ihien o jenko d'e me wẹ; wẹ jenko d'e bu eka kwasị ndi emu rị a ku, a dihin wẹ.”

*E We Wẹ Jesu Si Elu-igwee
(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)*

¹⁹ Oḡen Di-nwonni-nyị wu Jesu gi gwaguu umu-azuun a oku ndini, Osolobue nọ we e si elu-igwee d'a nodi ali eka-nni Osolobue. ²⁰ 'Ya umu-azuun a nọ jenme d'e zi ozioma ebe ile, Di-nwonni-nyị nọ noyeni wẹ, e gi orun-atumenya o gi rị e sōn e a ghosi ni ozi wẹ wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rike Ke Luku Dọn De E

Ihiyen We De Ni Ekukwoni

¹ Tiofilosi Ikpen ile ri ni, ndi bu oda a lilimagwo depuha ihiyen ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihiyen ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, make ni a kpachanpuwo m enya lebancharin ihiyen ndini ile enya gha mbidon lala, e rogo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron den'i k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihiyen we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozie Wehe Ozi Ni We K'a Mu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-ejan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-ejan, itu Abija k'o ri. Elizabeti nwunye e wuzikwo onye ebun Eronu ke ya. ⁶ We ebwo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmecharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kani amuni we nwa, makele Elizabeti wu agan, bu we ebwo a kago egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nsa a run orun nchu-ejan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenali ndi nchu-ejan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebenu-ri-nsa ime Ulo-nsa Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ 'Ya ke mmon-ozie Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmon-ozie hu wuzo azuun aka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehun no mama a nni oda-oda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozie hu no si a, "Atule egun Zekaraya! Osolobue a nugo ekpere i: Elizabeti nwunye i jenko d'a mun'i okennyel! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenko d'a ghogho oda; efu siko d'a suo onu usuo oda-oda; ndi bu oda jenko d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ make ni o jenko d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nsa siko d'a gha ebe o ri efu nne e jun ime e. ¹⁶ O jenko d'e me ndi Izrelu bu oda gbhuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenko d'e gi agungun le ikun onye-amuma wu Elaija me e—keni o me obi ndi nedi gbhuto si ebe umu we ri, me ndi nnupu-isi gbhuto d'e romo iroro ndi ezi-omume, iroro ndi marin ihiyen—gi e kwademe ndi alini make obibia Di-nwonni-enyi."

¹⁸ Zekaraya no si mmon-ozie hu, "Nani m'e don marin ni onwan siko d'e me? A kago m egedi, nwunye m a kagozi egedi." ¹⁹ Mmon-ozie hu no shiani a, si, "Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i ozioman. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihiyen ndi hu m ku don, ihiyen ndi hu hun jenko d'e mezu ogen e ru, i jenko d'a wu odin: 'ya sakozie aka ku oku d'e ru uhuohin ihiyen m ku jenko d'e me."

²¹ Ogen ihienni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, "K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nsa?" ²² Ogen o gi puha, o sani aka gwa we oku, 'ya we no marin n'o hunole ohun ime Ebahun-ri-nsa—make ni o to e gi aka a gwa we oku, o sazi ni aka ku oku.

²³ Ogen orun a a guu, o no lama iwe e. ²⁴ Omeogu, Elizabeti nwunye e no turu ime. Elizabeti aghani ime ulo pu orogbo ifon isen. ²⁵ O si, "Di-nwonni-enyi

e meke ni m ebe o no gi enya ri mma lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi nke m ri!”

Mmon-ozì E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Ogen efò-ime Elizabeti gi ri ifon isin, Osolobue no zi mmón-ozì ahun w'a kpò Gebrelù jèn obodo ohu me ekerè w'a kpò Nazaretì hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kunrun nwa-agboò ohu keleni marìn okennyè. Efan nwa-agboò hu wu Meri. Nwa-agboò ahun le okennyè ohu w'a kpò Josefù kwerigbama ni we jenkò d'a lu; Josefù wu onye ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. ²⁸ Mmon-ozì hu no bia d'e kunrun Meri, si a, “Darù! Onye Chuku gozi agozi! Chuku noyeni i anoyeni.”

²⁹ Oku mmón-ozì hu gwa Meri anizini obi ru Meri ali kaka; o hu a ju enwen e ke elee udi ekele wu onwan. ³⁰ Mmon-ozì hu no si a, “Atule egun. Osolobue e meguo n'i ohunma. ³¹ I k'a tu ime, mu okennyè; i jenkò d'a kpò a Jizosi/Jesu. ³² O k'a wu oken ihian; we jenkò d'a kpò a Nwa Onye Hu Kachanrini. Di-nwónni-enyi wu Osolobue jenkò d'e ye e ukpo nedi-e-kani wu Defidi; ³³ o k'a ki Izrelù, ikpun-ulo Jekopu, jennin ejen; ali-eze e aguko!”

³⁴ Meri no si mmón-ozì hu, “Nani k'o don me—bu m'e ke marìn okennyè?”

³⁵ Mmon-ozì hu no si a, “Mmon-nsò jenkò d'a biakwasì i; iken Onye Hu Kachanrini jenkò d'e kpume i. Ya wu, nwa i jenkò d'a mu k'a ri nsò—we k'a kpò a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozosi, Elizabeti nwene i a turuguo ime—ebeni o kagu egedi! Efo-ime ri a nwan ifon isin—onye nwen we te si n'o wu agan! ³⁷ Make ni, o nwónni ihien Osolobue ghaleni a saeka e me!”

³⁸ Ya Meri no si, “Iyaa; odibo Di-nwónni-enyi ke m wu—'ya ri ni m k'i don ku!” 'Ya mmón-ozì hu no la a to, pu.

Meri E Jen D'a Hun Elizabeti

³⁹ Omegu, 'ya Meri no kwademe ozigbo-ozigbo jenne obodo ohu hun ri oke ali Judia. ⁴⁰ O ru ebenu, o no banye iwe Zekaraya, kele Elizabeti. ⁴¹ Ogen Elizabeti gi nu ekele Meri, nwa ri a efò no tusi elu. 'Ya Mmon-nsò no gbajun Elizabeti. ⁴² 'Ya Elizabeti no gi oken olu dobepu oro, si, “Iyù ke we kachanrin a gozi ime ikpoho ile; nwa i siko d'a mu wu onye we gozi agozi! ⁴³ Nani ke ihien oma han enina don me m, ni nne Di-nwónni-m bia d'a hun m? ⁴⁴ Make ni, hun m gihu nu k'i kele, nwa ri m efò no gi ighoghò tusi elu! ⁴⁵ Ngozi ri ni okpoho hu hun kweri ni oku hun Di-nwónni-enyi gwa a jenkò d'e mezul!”

Ebu Meri Gi Ja Osolobue mma

- ⁴⁶ Meri no si,
 “Obi m ri a ja Di-nwónni-enyi mma;
⁴⁷ mmón m ri a ghoghò ime Onye-nzuopuha m wu Osolobue,
⁴⁸ make ni o giguò enya ri mma lee m —
 mme, hun wu odibo e mmakalaka!
 Ezioku-ezioku, gha nwan kikenni e jen,
 agbo ile siko d'a gha a kpò m onye we gozi agozi,
⁴⁹ make ni Onye Hu Nwon Iken e meole ni m oken ihien ri ichen-ichen;
 efan a rizikwo nsò!
⁵⁰ O mesonme ni ndi hun e humen'e isi omiken —
 gha agbo d'e ru agbo.
⁵¹ O tinpuguo aka a, kpa iken,
 kpoyiya ndi mpache le ihien we ri e ro.
⁵² O wetuguo ndi-nze uku elu ukpo we,
 bushi ndi nwónlèni ihien we wu enu.
⁵³ O giguò ihien ri mma yejun onye egun ri a gun efò,
 gbama odafin aka, chupu a.

⁵⁴ O yeguonị odibo ẹ wụ Izrẹlụ ẹka;
ọ nyanhanguo omikẹn ya lẹ enwẹn ẹ wụ Osolobue.

⁵⁵ O nyanhanguo a

k'o dọn kwe ndi nedi ẹnyi kanị nkwa —

k'o dọn kwe Ebrahim lẹ ẹbọn a ile nkwa jẹnrin ejen!”

⁵⁶ Ya Meri nọ sọn Elizabeti nọdi ihien rike orogbo ifon eto, o nọ lakin iwe e.

Omumu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵⁷ O ru oge Elizabeti k'e gi mu, o nọ mu okennyẹ. ⁵⁸ Ndi bikunmen'e lẹ ndi nke we nọ nu ni Di-nwonn-ẹnyi e meguo n'a oken omiken, we nọ sọn ẹ ghoghọ.

⁵⁹ Nke akpu-uhuohin esato, we nọ bia d'a kwa nwata hu ugun; we te k'a gun a Zekaraya nọke nedi ẹ, ⁶⁰ kale nne ẹ nọ si, “Mba-o! We jenkọ d'a kpo a Jonu.”

⁶¹ We nọ si a, “O nwonn onye nke unu hun a za efan hu!” ⁶² We nọ gi ẹka ju nedi ẹ efan we siko d'a kpo a. ⁶³ O nọ si we y'e omuma hun w'a kaye ihien, 'ya o nọ de, “Efan a wu Jonu.” O nọ tu we ile enya!

⁶⁴ Idumuzi, onu a nọ shiapu, ire ẹ a topu, o nọ kume oku, jama Osolobue mma. ⁶⁵ Egun nọ tuma ndi ile bikunmeni we; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini egberẹ oke Judia ile. ⁶⁶ Onye owule nun'a hu e ro ẹ, a si, “Kini ke nwatani jenkọ d'a wu?” We ri a ju enina makeni ẹka Di-nwonn-ẹnyi ri ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

⁶⁷ Mmon-nsọ nọ jun ime nedi ẹ wu Zekaraya, 'ya o nọ bu amumani:

⁶⁸ “Ojija-mma ya ri ni Di-nwonn-ẹnyi wu Osolobue Izrẹlụ!
Makeni o bialẹ d'e yeni ndi nke ẹ ẹka,

o gbapuhaguo we.

⁶⁹ O wepuhaguoni ẹnyi Mpın,
Oken Onye-nzuopuha, hun jenkọ d'a zuopuha ẹnyi —
onye ikpun-ulọ odibo ẹ wu Defidi.

⁷⁰ O meguu a k'o dọn ku ẹ edei,
ghahani ndi-amuma nsọ a,

⁷¹ n'o jenkọ d'a zuopuha ẹnyi ẹka ndi inenren ẹnyi ile
lẹ ndi iwe ẹnyi ri e we;

⁷² n'o siko d'e meni ndi nedi ẹnyi kanị omiken
nyanhan nkwerigbama nsọ a —

⁷³ nyanhan efan a,
hun o kunni nedi ẹnyi kanị wu Ebrahim
ogẹn o gi kwe ẹ nkwa —

⁷⁴ n'o siko d'a gbapuha ẹnyi ẹka ndi inenren ẹnyi,
amamgbe egun ghazi a tu ẹnyi ẹnyi gha e fe ẹ,

⁷⁵ kama, ẹnyi e gi iri-nsọ lẹ ime-ihien o cho
e fe ẹ,
ogologo ndun ẹnyi ile.”

⁷⁶ “Nke iyu wu nwa,
we jenkọ d'a kpo i
onye-amuma nke Onye Hu Kachanrinni;

i siko d'e buru ni Di-nwonn-ẹnyi uzọ,
keni i hun uzọ kwa n'a uzọ a;

⁷⁷ i jenkọ d'e me ndi nke ẹ marin
ke w'a dọn nwonhen nzuopuha
ghahani inwonhen mgbaghari njọ we.

⁷⁸ Onwan jenkọ d'e me
make efoma lẹ omiken Osolobue ẹnyi,

hụn o jenkọ d'e gi mę ukpę nzuopuha nwunmeni ęnyi,
⁷⁹ mę ę gha elu-igwee nwunmeni
 ndi hụn ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;
 du ukụ ęnyi
 ye uzọ udon.”

⁸⁰ Nwata hụ wu Jonu e sue, wuru onye zeni ime mmon; o no biri atu d'e ru uhuohin hu o puha d'a runma onun a id'ęnya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi *(Mat 1.18-25)*

¹ Ogen hu, eze-kani w'a kpo Siza Ogostusu no ye iwu, si we detuchanrin efan ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo we detu efan ihian ile; ogen Kwirinosi gi wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu efanni.) ³ Onye owule hu e jen obodo ę d'e deye efan.

⁴ Ya Josefụ no gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hụn ri Judia, obodo we no mu Defidi—makeni ikpun-ulo Defidi k'o gha puha. ⁵ Iya le Meri hụn we ebuo kwerigbama ni we jenkọ d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogen hu. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hu e ru, ime no memę e. ⁷ O no mu nwa ibuzo a, mu a okennyę, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu ę dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeni uzọ aria hụn we siko d'a nodi ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸ Uhinhin hu, o nwe ndi e du anu ri ofia egberę ahun, e lepu anu we ęnya. ⁹ Mmon-ozu Di-nwonni-ęnyi no nwonpuha ebe we ri, ogho Di-nwonni-ęnyi no nwunhunme we leke ukpe. 'Ya egun no tuma we. ¹⁰ Kani mmon-ozu hu no si we, “Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hūn siko d'e wehęni ihian ile ęregede ighoghọ. ¹¹ A muguo ni we unu Onye-nzuopuha tanni ime obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, hūn wu Di-nwonni-ęnyi! ¹² Onwan ke unu jenkọ d'e gi marin a: unu jenkọ d'a hūn nwa we gi ekwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri.”

¹³ Idęnmizi, igunrun ndi mmon-ozu elu-igwee no fopuha che ni mmon-ozu hu, a ja Chuku mma, a si,

¹⁴ “Ogho 'ya ri ni Osolobue
 ebęhu kachanrin elu ejen;
 udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa,
 ndi o ri e meni ohunma!”

¹⁵ Mgbe ndi mmon-ozu hu gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hu no si ibe we, “Ni ęnyi jęnru Betulehem d'a hūn ihienni meni, hūn Di-nwonni-ęnyi gwa ęnyi.” ¹⁶ We no jęnme ozigbo-ozigbo. We no hūn Meri le Josefụ le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri. ¹⁷ Ogen ndi hu a zun anu gi hūn Jesu, we no gwa we ihien mmon-ozu hu gwa we banyeni nwa hu. ¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a ęnya. ¹⁹ Kani Meri e buchannrin ihien ndini ile to ime obi ę, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, makeni ihien ile we nu le ihien ile we hūn richanrin ke mmon-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuohin esato, ogen we jenkọ d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmon-ozu hu ye ę ni nne ę d'a tu ime ę.

A Papuha We Jizosi Imę Ulo-nsọ

22 O ru ogeṅ Josefu le Meri e gi me Mmemme Idon-nsọ rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwonnienyi 'ya, 23 (ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ni, "We siko d'e wepuha ni Di-nwonnienyi nwa-okennyẹ ibuzo owule we mu"). 24 We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ebegu Iwu no si, "Nduru ebuo mobu umu oluikuku ebuo."

25 Ogeṅ hu, o nwon okennyẹ ohu w'a kpọ Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmon-nsọ noyen'e anoyeni. 26 Mmon-nsọ me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Kraisti, Onye Hu Di-nwonnienyi Tume. 27 Mmon-nsọ no duru Simionu si ime Ulo-nsọ. Ogeṅ ndi mu nwa hu wu Jizosi gi wehe e d'e me n'e ihien Iwu cho, 28 Simionu no pari nwa hu, ja Osolobue mma, si,

29 "Di-nwonnienyi,
i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
noke ke i don ku;

30 makele e giguọ m enya m hun nzuopuha i,

31 hun i kwademe id'anya ndi ali ile ri ichen-ichen:

32 Ukpẹ hun jenkọ d'a ghosi ndi ali ndi ozọ uche i,
ukpẹ hun jenkọ d'e wehe ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho."

33 Ihien ndi hu we ku banyeni nwata hu no tu nedi e le nne e wu Josefu le Meri enya. 34 'Ya Simionu no gozi we; ya o no si nne e wu Meri, "Gon ntin, we tume nwatanị n'o wuru onye we siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu."

"O siko d'a wu ahima, hun gha eka Osolobue bia, hun ndi ihian jenkọ d'a luson, 35 keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzọ puha ifon—ihien ufụ jenkọ d'e zupuzi iyu nwen obi rike opia-agma make ufiri nwatanị."

36 O nwon onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpọ Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpun-ulo Asha ro; o kaguọ egedi; di e a nwunhunguọ—ahua esa suo ke iya le di e bi ni di e d'a nwunhun. 37 O ri nwan nwa ahua eno kwasi ogun-eno. A ra gha Ulo-nsọ pu, o hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e me ekpere. 38 Ogeṅ ohu hu k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kume oku nwa hu keni ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

39 Ogeṅ Josefu le Meri gi megwu ihien ile Iwu Di-nwonnienyi cho, we no lakin obodo we bi wu Nazareti hun ri ime Galili. 40 Nwata ahun e sue, ka ehụ, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu e son e.

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nsọ K'o Ri Nwata

41 Ahua ile ke ndi mu Jizosi gi e jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe. 42 Ogeṅ Jesu gi ri nwa ahua mmebuo, we no jenzi mmemme hu ke we don e jen mbu. 43 Ogeṅ mmemme gi guguu, we no lama, kani nwata hu wu Jesu no dino Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

44 We ri e ro n'o ri ime igunrun ihian hu we ile gba lako, we noleni cho a d'e ru ni e jenu we ijen akpu-uhuohin ohu gbe-gbe-gbe—ya we no nwan choma a ebe ndi nke we le ndi owu we ri. 45 a chobe w'e, ahunni w'a, ya we no kinazuun, si Jerusalem d'a cho a. 46 Hun me akpu-uhuohin eto ke we gi hun a ime Ulo-nsọ, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon we ntin, a ju we otaa. 47 Nghota a le aziza a atukempe ndi ile ri e gon e ntin enya. 48 Ogeṅ ndi mun'a gi hun a, ndun a guu we; nne e no si a, "Nwa m, ki meni enyi ihienni? Mme le nedi i hu a gbaka-obi, a cho i."

* **Isi Nke Ebuo:36** Griki: Hana

⁴⁹ O no si we, “Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenkọ d'a riri iwe† Nedi m?” ⁵⁰ Kani aghotani we ihien o za we. ⁵¹ 'Ya Jesu no sonme we, we ile no lashi Nazareti. O hu e humeni we isi; nne e a nachanrin ihien ndini ile to ime obi e. ⁵² Jesu hu e sue, a ka ehio, a marinwaye ihien; ihien e hu a suo ke Osolobue ke ihian.

Isi Nke Eto

*Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi
(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)*

¹ Hun me e ahua mmisen ime okiki eze-kani w'a kpo Siza Taiberiasi, ogen hu Pontus' Paileti gi wu Govano ri a ki Judia—we kebe Izrelu le ali ndi nokunme n'e uzọ eno ogen hu: Herodu hu a ki Galili; Filipu nwen e hu a ki Ituria le Trakonitisi; Lisaniasi hu a ki Abileni. ² Anasi le Kayafasi wu ndi-isi nchuejan. Ogen hu ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atu. ³ 'Ya o no ghagbamachanrin egbere Iyi Jodani, a ma okwa—a si we bia d'e me mirin-Chuku, gi e ghosi n'e roghariguo we—keni Osolobue hun uzọ gbaghari we njo.

⁴ Erira ke we don de e ime ehuhuo Azaya onye-amuma, ni,
“Olu onye ohu ri a han ime atu,

a si,

‘Kwa ni ni Di-nwonna-enyi uzọ;
mememe ni uzọ a n'o zinrin.

⁵ We jenkọ d'e hakin odanmgbugbu ile,
me ugu le oke ile henrinsonme ali-aradan;
we jenkọ d'e me uzọ-ngirigo ile zinpu,
me uzọ-mkpoke ile rienpu —

⁶ ihian ile a hun nzuopuha Osolobue!’ ”

⁷ Ya Jonu no ri a gwa igunrun ndi hu ri a bia d'e kunrunn'e n'o me we mirin-Chuku oku, a si, “Igunrun eju-ali! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru hun jenkọ d'a ghosi ni unu e roghariguo! Aghakwole ni a si enwen unu, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Makeni, ezioku ke m ri a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini memesonme ni Ebrahim umu. ⁹ Anyun a rigwole nwan ukun-osisi, e che: osisi owule mileri mkpuru ri mma, e gbutu w'e, tu a ye ime okun.”

¹⁰ Igunrun ndi ahun hu a si a, “Kini ke enyi siko d'e me nwan?” ¹¹ O no si we, “Onye owule nwon ewuru ebuo jenkọ d'e weriri ohu ye onye nwonleni; onye owule nwon ihien-oriri siko d'e mezikwo erira.” ¹² Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e me mirin-Chuku no ju a, si, “Onye-nkuzi, kini ke enyi jenkọ d'e me?” ¹³ O no si we, “Anakarile ni ihien we si unu na.” ¹⁴ Ndi-agma no biazikwo d'a ju a, si, “Enyi nwen? Kini ke enyi jenkọ d'e me?” O no si we, “Aghazile ni e gi eka-iken a narin ihian ego; ebuokinzi ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu efo.”

¹⁵ Makeni we ri a tuchenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hu Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenkọ d'e zihē, lezi makeni we ri a ju enwen we ke Jonu ro, ¹⁶ Jonu no si we, “M gi mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kani onye kani m lala: efurudeni m onye jenkọ d'a topu eriri akpukpo-uku a! O siko d'e gi Mmon-nsọ le okun me unu mirin-Chuku.

¹⁷ O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenkọ d'a fuchanchanrin oka ile ri ebe o no a kupo oka, kpon akpuru a ye ebe o kpoto oka, kponkikome efifa kponye ime okun hun we ghaleni e tinyun.”

¹⁸ Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risonme ichen-ichen zi we ozioma.

† Isi Nke Ebuo:49 mọbu: orun

¹⁹ Jọnu nọ jugbo eze wu Herodu makeni o jẹn d'a luma Herodiasị wu nwunye nweñe ẹ lezi make eje-ihien ndi ozo bu oda Herodu me. ²⁰ 'Ya Herodu nọ mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E meguu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²² Mmon-nsọ no gi udi nduru hidan, bekwasi a. Olu no gha elu-igwee si, "Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a suoka m."

Ndi Mu Jizosi

(Mat 1.1-17)

²³ Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasi-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi noke nwa Josefu.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴ Heli wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Livai,

Livai wu nwa Meki,

Meki wu nwa Janai,

Janai wu nwa Josefu,

²⁵ Josefu wu nwa Matatiasị,

Matatiasị wu nwa Emosi,

Emosi wu nwa Nahum,

Nahum wu nwa Es'li,

Es'li wu nwa Nagai,

²⁶ Nagai wu nwa Maati,

Maati wu nwa Matatiasị,

Matatiasị wu nwa Semei,

Semei wu nwa Joseki,

Joseki wu nwa Joda,

²⁷ Joda wu nwa Johanani,

Johanani wu nwa Resa,

Resa wu nwa Zerubabelu,

Zerubabelu wu nwa Shiatelu,

Shiatelu wu nwa Neri,

²⁸ Neri wu nwa Meki,

Meki wu nwa Adi,

Adi wu nwa Kosam,

Kosam wu nwa Emadam,

Emadam wu nwa Eh,

²⁹ Eh wu nwa Joshua,

Joshua wu nwa Elieza,

Elieza wu nwa Jorim,

Jorim wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Livai,

³⁰ Livai wu nwa Simionu,

Simionu wu nwa Juda,

Juda wu nwa Josefu,

Josefu wu nwa Jonam,

Jonam wu nwa Eliakin,

³¹ Eliakin wu nwa Melia,

Melia wu nwa Mena,

Mena wu nwa Matata,

Matata wụ nwa Natani,
 Natani wụ nwa Defidi,
³² Defidi wụ nwa Jese,
 Jese wụ nwa Obedi,
 Obedi wụ nwa Buzi,
 Buzi wụ nwa Salumonu,
 Salumonu wụ nwa Nashonu,
³³ Nashonu wụ nwa Aminadabu,
 Aminadabu wụ nwa Adimini,
 Adimini wụ nwa Ani,
 Ani wụ nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wụ nwa Perenzi,
 Perenzi wụ nwa Juda,
³⁴ Juda wụ nwa Jekopu,
 Jekopu wụ nwa Aziki,
 Aziki wụ nwa Ebrahim,
 Ebrahim wụ nwa Tera,
 Tera wụ nwa Nahọ.
³⁵ Nahọ wụ nwa Serugu,
 Serugu wụ nwa Reu,
 Reu wụ nwa Pelegi,
 Pelegi wụ nwa Eba,
 Eba wụ nwa Sheła,
³⁶ Sheła wụ nwa [Kainani],
 [Kainani] wụ nwa Afasadi,
 Afasadi wụ nwa Shem,
 Shem wụ nwa Nua,
 Nua wụ nwa Lameki,
³⁷ Lameki wụ nwa Metusela,
 Metusela wụ nwa Enoku,
 Enoku wụ nwa Jaredi,
 Jaredi wụ nwa Mahalalelu,
 Mahalalelu wụ nwa Kenan* ,
³⁸ Kenan wụ nwa Enosi,
 Enosi wụ nwa Seti,
 Seti wụ nwa Adam,
 Adam wụ nwa Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Onwunwan Ekwensu Nwan Jesu
(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ 'Ya Jesu nọ gha Iyi Jodani lua. Mmon-nsọ jun ime e; Mmon-nsọ nọ duhunmeme e ime atu, ² Ekwensu nọ nwan a ebehu orogbo akp'ohin ogunna. O rini ihien owule ogen hu ile. Mgbe akp'ohin ogunna ahun gi zuguu, egun hu a gun a oda-oda. ³ Ekwensu nọ si a, "Owule i wu Nwa Osolobue, si omuman henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu nọ si a, "E deguo w'a ime Ekukwo-nsọ ni, 'Thian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*, "

⁵ 'Ya ke Ekwensu nọ w'e si ebe jen elu, gi njube-nya ohu ghosichanrin a alize ile ri elu-uwa; ⁶ si a, "M jenkọ d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwe ile che m eka—onye suni m ke m'e y'e. ⁷ Ya wu, i ke ni m nwan isi

* **Isi Nke Ẹtọ:37** mọbụ: Kainani (Onu-Hibru) * **Isi Nke Ẹnọ:4** Ditọronomi 8.3

alì, ihien ndini ile jenkọ d'e mę nke i.” ⁸ Jesu nọ sị a, “Ẹkukwọ-nsọ sị, ‘Ke ni Di-nwọnni-ẹnyi wu Osolobue i isi-alì; fe iya sọ!’ ”

⁹ 'Ya ke Ekwensu nọ weri Jesu si Jerusalem, bu ẹ che mkp'ọnụnu Ụlọ-nsọ, sị a, “Omẹni i wu Nwa Osolobue, gha ebeni taha enwen i ye alì. ¹⁰ Makeni, e deguọ w'a ime Ẹhuhuo-nsọ, sị, ‘O siko d'a sị ndi mmọn-ozì ẹ cheme i; ¹¹ wẹ jenkọ d'a pari i, amamgbẹ y'a kpogburu omuma.’ ”

¹² Kanì, Jesu nọ sị a, “Ẹhuhuo-nsọ sị, ‘Anwankwole Di-nwọnni-ẹnyi wu Chuku i.’ ”

¹³ Ekwensu a nwanchanringuu Jesu, 'ya ọ nọ la a to, e che oghere ọzọ.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili

(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ 'Ya ke Jizosi nọ kinhen Galili. Iken Mmon-nsọ jun ime ẹ. Efan a nọ kpogbari obodo ile ri ẹgbere hu. ¹⁵ Ọ nọ kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hu a ja a mma.

A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O Nọ Sue

(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)

¹⁶ 'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe ọ nọ sue; o ru Uhuohin Izu-iken, ọ nọ jen ulo-ofufe k'o don e jen mbu. Ọ nọ lihi oto n'ọ gun Ẹkukwọ-nsọ, ¹⁷ wẹ nọ y'e ehuhuo Azaya onye-amuma. Ọ fifipu a, *makeni ekukwo w'a fifima afifima ro*; ọ nọ chorì ebẹhu wẹ deye ni

¹⁸ “Mmon Di-nwọnni-ẹnyi nokwasì m anokwasì, makeni o tumeguọ m d'e zi ndi igbenye ozioma.

O ziguọ m

d'a sị ndi ri ime ẹgbun weri enwen wẹ,
sị ndi ẹnya-ishi hunma uzọ;
mme d'a gbapuha ndi wẹ ri a biangbu;

¹⁹ mme d'a ma okwa ni ahua hu e ruole
hun Di-nwọnni-ẹnyi e gi meni ndi nke ẹ ohunma.”

²⁰ Jesu nọ fifimazi ehuhuo hu, we ẹ ye onye e donme n'e; 'ya ọ nọ nodi alì. Ihian ile ri ime ulo-ofufe e bu ẹnya tuma a, ²¹ ọ nọ gwama wẹ, sị, “Ebeni wẹ gun ime Ẹkukwọ-nsọ e mezuguọ tanni ke unu don ri a nu a.”

²² Wẹ ile hu e ku oku ẹ ohunma, oku oma ndi hu ri a gha a onu a puha a tu wẹ ẹnya. Wẹ nọ sị, “Onyeni ele nwa Josefu?” ²³ O nọ sị wẹ, “A maringuọ m ni unu siko d'a tuni m iluni: ‘Dibiẹ, zuọ nwan enwen i!’ ‘Ihien ndi hun ẹnyi nu ni 'ya k'i mę ime Kapanom, mezi ẹ nwan ime obodo i.’ ”

²⁴ “M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo ẹ: ²⁵ kanì, ni m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro ni ikpoho di wẹ nwun bu oda ime alì Izrelu ogen Elaija, ogen ahun mirin gileni zue orogbo ahua eto le ifon isin, oken unun nọ mugbame alì ile, ²⁶ kanì o nwọnni hun Osolobue zi Elaija d'e kunrun; ọ na wẹ ile to, zi ẹ jen alì ọzọ—obodo Zarefatì hun ri alì Sidonu—d'e kunrun okpoho di ẹ nwun ri ebẹhu.

²⁷ Ndi-oti ri alì Izrelu ogen Elaisha onye-amuma buzikwo oda; kale o nwọnni hun ọ zuọ; ọ na wẹ ile to, zuọ Nemani onye alì Siria—onye alì ọzọ.”

²⁸ Ogen ndi ri ime ulo-ofufe hu gi nu ihieni, iwe nọ weme wẹ. ²⁹ A fulihi wẹ, nupu Jesu ime obodo hu, w'e si mkpenren oke hu obodo wẹ ri. Wẹ te cho ni wẹ gha elu ebahun kwantu ẹ, ³⁰ kanì Jesu nọ jenghafa etintinnai igunrun ahun, jennme nke ẹ.

Jizosi A Zuọ Okenye Eje-mmọn Ri Ime E

(Mak 1.21-28)

³¹ 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpọ Kapanom, hun rị Galili. Ọ nọ kuzime wẹ Uhuoḥin Izu-iken; ³² nkuzi ẹ nọ tu wẹ ẹnya, makeṅi o ku lẹkẹ onye oku rị ẹka. ³³ Okennye ohu eje-mmọn rị ime ẹ rị ime ulo-ofufe hu; ọ nọ yi oken oro, si, ³⁴ "Euu! Hapu ẹnyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bja d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nsọ Osolobue!"

³⁵ Kanị, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, "Gba nkintin! Gha ime ẹ puha!" Eje-mmọn hu nọ bu okennye hu gbe alị id'ẹnya wẹ ile, ọ nọ gha ime ẹ pu, kanị o run'a ehu.

³⁶ Ọ tu ndi hu ile ẹnya, wẹ hu a si ibe wẹ, "Kị wu onwan? O nwe iken hun o gi a gwa eje-mmọn oku rike onye oku rị ẹka, wẹ hu a puha" ³⁷ Oku Jesu nọ kpogbari egberẹ hu ile.

Jizosi A Zuọ Ogo Pita Le Ndi Ozọ Bu Oda
(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Jizosi nọ gha ime ulo-ofufe hu pu, si iwe Saimonu. Oken ehu-okun rị e nwun nne nwunye Saimonu; wẹ nọ juma Jizosi nani w'e m'e. ³⁹ Ozigbo, Jizosi nọ jemburu ẹ, wuzo ebẹhu, jugbo ehu-okun hu, ehu-okun hu nọ hapu a. Ọ nọ lihi otọ ozigbo, leme wẹ obia.

⁴⁰ Ogen anwun gi roma, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen rị a ku nọ we wẹ jenni Jizosi, ọ nọ bu ẹka kwasị onye-onye, zuochanrin wẹ ile. ⁴¹ Eje-mmọn huzi a gha ime ndi bu oda wẹ risonme ime wẹ a pu, e yi oro, a si, "Iyọ wu Nwa Osolobue!" Kanị, Jizosi hu a jugbo eje-mmọn ndi hu—o nini wẹ ku oku, makeṅi a maringwo wẹ ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma
(Mak 1.35-39)

⁴² Ogen eki gi fon, Jesu nọ gha ime obodo hu pu, si ebe ihian bileni, kanị igunrun ahun hu a cho a. Ogen wẹ gi hun a, wẹ nọ cho ni wẹ gbondon ẹ make ọ gha a la wẹ to. ⁴³ Kanị ọ nọ si wẹ, "M sikọ d'e ziri ozioma Alị-eze Osolobue ime obodo ndi ozọ, makeṅi 'ya ke Osolobue zihen m." ⁴⁴ Erira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Isen

Umụ-azuun Ibuọ Jesu Kpo
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuoḥin ohu, Jesu turu mkpenren "Ohimin" Genesareti*, igunrun ihian hu a fufa a, keni wẹ nu oku-Osolobue. ² Ọ hun ugbo-mirin ebuo wẹ limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi wẹ e gbu azun nato wẹ d'a su oga wẹ. ³ Jesu nọ banye ohu ime wẹ hun wu nke Saimonu, ọ nọ si a gha mkpenren ebẹhu nyanshi ihun ekere. Ya Jesu nọ nodi alị ime ugbo hu, gha ebẹhu kuzime igunrun hu.

⁴ Ogen o gi kuguu, ọ nọ si Saimonu, "Nyanshi ugbo ebe mirin nọ mi, ni unu tuyesonme oga unu, keni unu nwun azun." ⁵ Saimonu nọ si a, "Di-okpa, ẹnyi nọ ebeni eki e we fon, ẹnyi anwunni ihien-anai. Kanị, ebe o me ni i si ẹnyi tuye, m jenkọ d'a tuye oga ndi hu." ⁶ Wẹ nọ tuyesonme oga wẹ: wẹ nọ nwun azun bu oda, nke wu ni oga wẹ e te tikama. ⁷ 'Ya wẹ nọ fe ibe wẹ rị ime ugbo hun-ebọ ẹka wẹ bja d'e yeni wẹ ẹka. A bja wẹ, 'ya wẹ nọ kpon azun kponjun ime ugbo ebuo hu, nke wu ni e te rubanma wẹ ime mirin. ⁸ Ogen Saimonu wu Pita gi hun ihien meni, ọ nọ gbuni Jesu osekp, si, "Gha ebe m rị pu, Di-nwonn-ẹnyi, ni m wu onye njo!" ⁹ O ku erira makeṅi ọ tu ya le ndi 'ya le wẹ wi ẹnya ni wẹ gbu azun

† **Isi Nke Ẹnọ:44** alị ndi Ju * **Isi Nke Isen:1** Ẹfanni ke w'a kpozi "Ohimin" Galili

buhan o da erira. ¹⁰ Erira k'o rizi umu Zebedi wu Jemisi le Jonu, ndi hun we le Saimonu gba a run.

Ya Jesu no si Saimonu, "Atule egun; gha kikenni jenne, ihian k'i siko d'a gha a kaha rike azun." ¹¹ A dokpupuhaguu we ugbo we mkpenren mirin, 'ya we no la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuọ Onye-oti

(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okennyehu ohi oti fukpo ehụ ile ri obodo hu. Ogen o gi hun Jesu, o no dan ali, rima a, si, "Di-nwonna-nyị, mbuni y'a choghọ, i jenkọ d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!" ¹³ Jesu no tinpu eka, metu a, si a, "A choghọ m, ri ochan!" Oriahụ no gha ehụ okennyehu hu pu ozigbo. ¹⁴ Jesu no si a, "Agwakwole onye owule; ka jen d'e kunrun onye nchue-ajan ozigbo, n'o lele i, y'a chue-ajan ahun Mozizi si onye dingingu oti k'a chue, gi e ghosi ihian ile ni y'a dingingu." ¹⁵ Kanị, oku Jesu no kpokaride k'o kpohan mbu; igunrun bu oda hu e ruhe ni we gon e ntin le ni o zuo we emu we. ¹⁶ Kanị o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuọ Onye-orọ

(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonne Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebegu. Iken Di-nwonna-nyị wu Osolobue hu a hun Jesu jenkọ d'e gi gwọ oria. ¹⁸ Ogen ahun hura, ikennyehu gi ute bula okennyehu orọ kinmin no bia; we hu a nwan ni we bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹ kanị, ahunni we uzọ bubanhan a makeni igunrun hu jun ebegu. 'Ya we no nyinrin elu ulo hu, be oghe ye okpukpu e, gha ebahun do 'ya le ute e ye etintinna igunrun hu ihun Jesu.

²⁰ Ogen Jesu gi hun okukwe we, o no si okennyehu, "Owu m, a gbaghariguwo we i njo i." ²¹ Ya ndi-nkuzi Iwu hu le ndi Itu-Farisi no juma ibe we, si, "Onye wu hunni ri e ku aru?! Onye a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo?!" ²² Jesu a maringwo ihien ri we obi, 'ya o no si we, "Ki hain unu gi e ro udi iroroni?" ²³ Elee hun ka nfe okuku: i si, 'A gbaghariguwo we i njo i' ra i si, 'Lihio oto ni jenne ijen?'" ²⁴ "M jenkọ nwan d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwe iken o gi a gbaghari njo ime uwa." 'Ya o no si okennyehu hu orọ kinmin, "M si i nihi oto, heri ute i ni lama!"

²⁵ Okennyehu hu no nihi oto ozigbo—id'anya we ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶ O no tu we ile enya oda-oda, we no ja Osolobue mma. O tuka we egun; we hu a si, "Enyi a hunole ihien enyi huntuleni tanni!"

Jizosi A Kpo Onye Ugwo-isi W'a Kpo Livai (Matiu)

(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e meguu, Jizosi no pu; 'ya o no hun onye w'a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kinu ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosi no si a, "Sonme m." ²⁸ Livai no lihi oto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹ 'Ya ke Livai no gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi ozo huzi teburu ebegu e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi no son umu-azuun Jizosi kpeme, a si, "Ki hain unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?" ³¹ Jizosi no shari we, si, "Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku suo, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo ni we roghari, kanị ndi-njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya wẹ nọ sị Jesu, “Umụ-azụun Jonu e bu onu mbu-lee-ebọ, e me ekpere, umu-azụun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kanị umu-azụun i e ri, a ra.”

³⁴ Jesu nọ shiari wẹ, sị, “Unu asako eka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe wẹ lee okennyẹ ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa eka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyẹ hun ri a gba ekukwo lala, wẹ jenkọ d'e bu onu ogen hu.”

³⁶ Jizosi nozi tuni wẹ iluni: “O nwonni onye hun a dokari ekwa ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onye e gi ihien-manya akan a gbaye manya ohun. Make ni, o m'e, manya ohun hu siko d'a gbawa ihien-manya hu, manya hu a kwanhu, ihien-manya hu a la iwi. ³⁸ 'Ya wu, gba manya ohun ye ime ihien-manya ohun! ³⁹ O nwonni onye a raguu manya akan hun a cho nke ohun; make ni o jenkọ d'a si, 'Nke akan hu mma.' ”

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken (Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azụun a no ghorima mkpuru oka-witi, e gi eka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no juma wẹ, sị, “Ki unu ri e meni ihien Iwu si wẹ e mele Uhuohin Izu-iken?” ³ Jesu nọ shiari wẹ, sị, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya lee ndi 'ya lee wẹ wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nsọ hu w'e bupuhani Osolobue, ri e—yezi ndi 'ya lee wẹ wi, bu Iwu si onye owule erile bredi hu mmani ndi nchu-ejan suo.” ⁵ 'Ya Jesu nozi si wẹ, “Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Jesu A Zuo Onye Eka Nwunhun (Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuohin Izu-iken ozo, Jizosi no banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyẹ ohu eka-nni nwunhun ri ebegu. ⁷ Ndi-nkuzi Iwu lee ndi Itu-Farisi hu a cho ihien wẹ k'a si Jesu me; wẹ hu e ke e nke keni wẹ hun omeni o siko d'a gwọ oria Uhuohin Izu-iken, ni wẹ gi e ma a ikpe. ⁸ Kanị Jizosi a maringuo ihien wẹ ri e ro. O no si okennyẹ hu, “Lihi oto ni bia ihun ebeni d'e turu.” Okennyẹ hu no lihi oto, shi ebahun d'e wuzo. ⁹ 'Ya Jizosi no si wẹ, “Ni m ju unu ajuju: Kinị ke Iwu si enyi me Uhuohin Izu-iken? O si wẹ me ihien ri mma ra eje-ihien? O si wẹ zuo ihian ra o si wẹ gbu ihian?” ¹⁰ O lehunmeguu wẹ ile, o no si okennyẹ hu, “Tinpụ eka i.” Okennyẹ ahun no tinpu a, eka a no rizi mma. ¹¹ Kanị, eje-olulu no bume wẹ, wẹ no zume ume ihien wẹ jenkọ d'e me Jizosi.

Jesu A Hori Ndi-ozu Pu-ichen Mmebu (Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hu, Jesu no si enu ugu d'e me ekpere, nochanrin uchinchin hu ile e me ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpọ umu-azụun a, hori mmadu mmebu ime wẹ, kpọ wẹ ndi-ozu pu-ichen. Wẹ wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpọ Pita,
Anduru nwene Pita,
Jemisi,
Jonu,
Filipu,
Batolomi,
¹⁵ Matiu,
Tamosi,
Jemisi nwa Alifiosi;

lẹ Saimonụ hụn w'a kpọ “Onyẹ-Zilotu”, makeni o te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we;

¹⁶ ndi ozo wu Judasi nwa Jemisi lẹ Judas' Iskarotu hụn ren'e oge n ikpazuun.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuọ We Emu
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Oge n Jizosi lẹ ndi-ozu hu pu-ichen gi hidanguu, o no turu ali-aradan, 'ya lẹ igunrun umu-azuun a. Imerinme ndi ozo ndi hụn gha ebe ile ri ime Judia lẹ Jerusalem lẹ azuun ali Taya-le-Sidonu ri mkpenren Ohimin bia rizikwo ebahun; ¹⁸ we bia keni we gon e ntin lẹ n'o zuọ we emu ri a kuni we. Ndi hụn eje-mmọn ri e ye nsongbu biazikwo ebahu, we no dinhin. ¹⁹ Igunrun hu ile hu a cho ni we metu a eka, makeni iken ri a gha ime e a puha, a zuọ we ile.

Ndi Nke We Ka Mma
(Mat 5.1-12)

²⁰ O no bu enya zinme umu-azuun a, si, “Ngodzi wu nke unu ndi la enwen we toni Osolobue*, makele Ali-eze Osolobue wu nke unu!

²¹ Ngodzi wu nke unu, ndi hụn egun ri a gun oge nni, makeni efo jenkọ d'e jun unu! Ngodzi wu nke unu ndi hụn ri a kwan ekwan oge nni, makeni unu siko d'a mu emu.

²² Ngodzi wu nke unu we gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize unu, a gunpu unu onu ogun, a kpari unu, a gba ni unu oso!

²³ A ghoghọ ni, a tusi ni elu oge n owule we m'e! Makeni ugwo orun hi-ogbe ri e che unu ime elu-igwee. Makeni, erira ke ndi nedi we kani me ndi-amuma oge n mbu.

²⁴ Kani nsongbu ri e che unu, ndi wu odafin oge nni, makeni unu e riguo nke unu!

²⁵ Nsongbu ri e che unu ndi efo jun oge nni, makeni egun siko d'a gun unu! Nsongbu wu nke unu, ndi ri a mu emu oge nni, makeni unu jenkọ d'a gha a kwan, e goo!

²⁶ Nsongbu wu nke unu oge n owule ihian ile gi e ku oku unu ohunma, makeni erira ke ndi nedi we kani me ndi amuma-ugha oge n mbu.”

E Nwe Ni Ihien-osusuo Jenni Ndi Inenren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ “Kani m ri a gwa unu ndi ri e gon m ntin: e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu; e me ni ni ndi iwe unu ri e we ihien ri mma; ²⁸ a gozi ni ndi hụn a bu unu onu; e me ni ni ndi hụn e meja ni unu ekpere. ²⁹ Onye ma i ora nti ohu, y'e zinmen'e hụn-ebọ; onye napu i ewo i yiye elu e, yezi e hụn i yi ime e. ³⁰ Onye owule riu i ihien, y'e ye e. Onye weri ihien i, a dol'a 'ya. ³¹ E me ndi ozo ke i cho ni we e me i.”

³² “Omeni ndi ihien i a suo susuo ke ihien we a suo i, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihien-osusuo jenni ndi ihien we a suo!

³³ Omeni ndi hụn e me n'i ohunma ke y'e me ni ohunma, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi erira! ³⁴ Omele ndi i marin ni we siko d'a kukin i suo ke y'e zinye, elee ihien oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erira, keni we kukin we ihien we zinye we! ³⁵ Mba! Kama, e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu, e me ni ni we ohunma. E zinye ni onye owule, k'a tule ni enya ni we jenkọ d'a kukin unu. Unu me e, ugwo-orun unu jenkọ d'e hi-ogbe, unu jenkọ d'a wuru ezigbo umu Onye Hu Kachanrinni.

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbenye

Makēni, o mē ni ndị ọhụnma-ogodan lē ndị-njọ ẹfoma. ³⁶ E mē ni ebere kē Nēdi unu dōn e mē ebere.”

Amalē Ndị Ozo Ikpe
(Mat 7.1-5)

³⁷ “Amalē ndị-ozo ikpe, makē Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozo make Chuku gha e kuto i; gbaghari ndi ozo keni Osolobue gbaghari i.”

³⁸ “Ye ndi ozo keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, biantu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Makēni, kē i yehan ndi ozo kē Chuku jenkō d'e ye i.”

³⁹ Jizosị nozi tu ni we iluni: “Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O m'e, ele we ebuo a danban ime mgbugbu? ⁴⁰ Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. ⁴¹ K'i ri a hunni irinrin-nkun ri nwehe i enya, bu y'a hunni ogwe-nkun ri i enya? ⁴² Nani ke y'e don si nwehe i, 'Nwehe-onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya,' bu y'a hundeni ogwe-nkun hun ri 'yu le enwen i enya? Onye ihunnai! Bu uzo bupu ogwe-nkun ri i enya, keni i legha uzo ohunma wepu irinrin-nkun ri nwehe i enya.”

Osi Le Mkpuru A
(Mat 7.1-20; 12.33-35)

⁴³ “Osi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osi jo njo ara mi mkpuru ri mma. ⁴⁴ Mkpuru osi owule mi ke we gi a marin osi hu: w'a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika; w'a ra ghorị grepu elu abi-ogun w'a kpo brambu. ⁴⁵ Ezigbo ihian a gha ihien oma o buto ime obi e e wepuha ihien ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Makēni, ihien hun junpuha ime obi ke onu e ku.”

Ihien Jesu Gi Mmadu Ebuo Ri A Tun Ulo Kuzi
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Ki hain unu gi a kpo m 'Di-nwonna-enyi, Di-nwonna-enyi,' bu unu ara me ihien m ku? ⁴⁷ Ni m ghosi unu ke onye hun bia d'e kunrun ni m, a nu ihien m ri e ku, e gi e a run orun, no: ⁴⁸ o no ke onye hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide e no hukunrun ulo hu, kani, o sani eka mehunme ulo hu—makēni we tun a ohunma, [we tun a ye enu omuma].”

⁴⁹ “Kani, onye hun nu oku m bu a ra gi e run orun ri ke onye hu tun ulo ye ali-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hun mirin ahun gihu hukunrun ulo ahun, o dan ozigbo—dankpochanrin!”

Isi Nke Eṣa

Jizos' A Zuo Igbon Onye-isi Agha Ndị Rom
(Mat 8.5-13)

¹ Ogen Jesu gi gwachanringuu we oku ndini, 'ya o no si Kapanom. ² Onye-ndu agha ohu hun a ki ndi-agma Rom ogun isen ri ebegu. Onyeni nwon igbon ohu hun ri a mkpa oda-oda. Emu ri a ku igbon hu, o d'a nwun. ³ Ogen onye-ndu aghani gi nu banyeni Jesu, o no zi ndi hu ime ndi-isi ndi Ju d'a rio a bia d'a zuo igbon e. ⁴ Ogen we gi kunrun Jesu, we no riokenme e, si, “Okennyeni furu onye i jenkō d'e yeni eka, ⁵ makele ihien ali enyi wu Izrelu suo a asuo—iya tun ulo-ofufe enyi.” ⁶ Jesu no sonme we. Kani, ogen o gi rume ehio iwe onye-ndu-agma hu, 'ya okennyen hu no zihē ndi owu a d'e kunrun e, si a, “Di-okpa, esongbule enwen i, makēni eruni m onye hun i jenkō d'a banhan iwe e. ⁷ Ya hain m gi

weri ẹ ni eruni m hun jenkọ d'a bia d'e kunrun i. Ka kuhụ oku sụọ, igbọn m k'a dịnjin.”

⁸ “Makeni, mme nwẹn nwọn ndi m ri okpuru wẹ, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jenme; m'a siri hun-ẹbọ, 'Bia!' O bia; m'a si igbọn m, 'Me ihienni!' O me ẹ.”

⁹ Ogen Jesu gi nu ihienni, o tu a enya; o no gbehuto, bu ihun zime igunrun hu sonko n'a, si, “M ri a gwa unu ezioku, m'e ke huntu udi okukweni, ke ime Izrelu!” ¹⁰ Ogen ndi hu onye-ndu agha hu zijen gi lua, wẹ no hun a ni igbọn ahun a dịnjinu.

Jizos' E Weli Ni Okpoho Di Ɛ Nwun Nwa a Nwunni

¹¹ O nọbe ẹkere, Jesu no si obodo ohu w'a kpọ Neini. Umụ-azuun a le igunrun hi-ogbe sonjen ẹ ebẹhu.

¹² Hun o gi rume onu-mgbon obodo hu, e lee ozun wẹ bupuko d'e li—akpu-okennyẹ ohu hu sụọ nne ẹ mu ro bu di okpoho hu a nwunhingu. Igunrun ihian gha ime obodo hu sonko okpoho hu. ¹³ Ogen Di-nwonna-enyi gi hun a, ebere okpoho hu no me ẹ oda-oda, 'ya o no si a, “Akwanle ẹkwan.” ¹⁴ O no jenuha d'e metu ẹkpeti-ozun hu ẹka; ndi bun'ẹ no wuzo uzo ohu. 'Ya o no si, “Okorobia, m si i lihi oto!” ¹⁵ Okennyẹ hu nwunhunnị no nodi ali, kume oku. Jizosi no w'ẹ ye nne ẹ. ¹⁶ Egun no tu wẹ ile; wẹ no ja Osolobue mma, si, “Onye-amuma hi-ogbe a puhaguọ ime enyi!” “Osolobue a biaguọ d'e meni ndi nke ẹ ohunma!” ¹⁷ Ihienni Jesu me no kpogbama Judia ile le ali ile nokunmen'ẹ.

Ndi-ozu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi (Mat 11.2-19)

¹⁸ Ogen umu-azuun Jonu gi gwachanringu a ihien ndini ile Jesu ri e me, 'ya o no kpọ mmadu ẹbuọ ime wẹ, ¹⁹ zi wẹ jen d'e kunrun Di-nwonna-enyi d'a ju a, si, “Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'o lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?” ²⁰ Ogen wẹ gi bia d'e kunrun Jesu, wẹ no si a, “Jonu hun e me mirin-Chuku zi enyi d'a ju i, si, 'Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'o lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?’ ” ²¹ Ogen ohu hu, Jizosi no zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmom ime ndi bu oda, me ndi enya-ishi bu oda hunma uzo. ²² 'Ya o no si wẹ, “Unu ru, unu a gwa Jonu ihien unu hun le ihien unu nu: ndi enya-ishi e leghama uzo; ndi nguro e jenme ijen; ndi-oti a dịnjin, ri ochan; ndi odin a numa ihien; wẹ hu a kpotien ndi nwunni; e zi ndi igbenye ozioma. ²³ Ngozi wu nke onye hun gileni ifiri ihien o hun m ehụ nweme obi-ẹbuọ!”

²⁴ Ogen ndi ahun Jonu zihẹ gi puguu, Jesu no gwama igunrun hu oku Jonu, si, “Kini ke unu jen ime atu d'e lee ogen unu gi jen d'e kunrun Jonu ime atu? Ɛfifia ufere ri e buhunme? ²⁵ Kini ke unu jen nwan d'e lee? Onye yi ẹkwa oma nanranni? Kaka akp'ohu! Ime ogwa ndi-nze ke wẹ no a hun ndi hun e kon erira le ndi hun e bi obibi ehụ-ufu. ²⁶ Kini ke unu jen nwan d'e lee ebahun? Onye-amuma? Ɛgheẹ, m ri a gwa unu n'o karide onye-amuma. ²⁷ Makeni, Jonu wu onye hu wẹ ku oku ẹ ebahun Ehuhuo-nsọ no si,

‘Lee ẹ,
m jenkọ d'e zihẹ onye-ozu m
n'o buru n'i uzo,
keni o kwan'i uzo i.’ ”

²⁸ Jesu nozi si, “M ri a gwa unu, ime ndi ile okpoho mu, o nweni onye ka Jonu. Kani, onye hun kachanrin ẹkere ime Ali-eze Chuku ka Jonu.”

²⁹ Ndi ile nu ihien o ku kweri ni ke Osolobue don e me ihien ẹ ri mma—ke ndi ugwo-isi ri ime wẹ, makeni wẹ gon Jonu ntin, ni a me wẹ mirin-Chuku. ³⁰ Kani,

ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ju ihien Osolobue kwademe ni we—makeni we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹ “Ki m'e gi nwan ma atu ndi agboni? Nani ke we no?” ³² “We no ke umueka nodi ali imeafia, a hi ibe we, a si, ‘Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a souni, unu etenni egu; enyi e ye olu ekwan, unu a kwanni ekwan.’ ”

³³ “Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, ‘Eje-mmom ri ime e!’ ³⁴ Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, ‘Lee okennyeni! Onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!’ ”

³⁵ “K'osileri, ihien amamihiem mupuha ke we gi a marin a.”

Jesu E Jen Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onye Itu-Farisi ohu kpo Jesu d'e son e ri ihien-oriri iwe e, Jesu no jen, nodi ali, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwon okpoho ohu hun we gi eje-obibi e marin hun ri ime obodo hu. O nu ni Jesu ri iwe onye Itu-Farisi hu e ri ihien-oriri, 'ya o no wehe ogo-alabasta uden e shin ohunma jun ime e.

³⁸ O no nodi azuun ebe uku-ali Jesu ri, a kwan ekwan: o hu a kwan enya-mirin e ye Jesu uku-ali, e gi ntutu e e fikori a; o hu e su uku-ali Jesu onu, e hu uden hu e kpu e uku-ali. ³⁹ Ogen onye Itu-Farisi hu kpo Jesu oriri ahun gi hun ihieni, o no si enwen e, “Omehi okennyeni te wu onye-amuma nke-esi, nke o marin onye okpohoni ri e metu a eka wu—nke o marin udi ihian o wu—n'o wu onye-njo!”

⁴⁰ Jesu no si a, “Saimonu, m nwon ihien m cho ni m gwa i.” O no si a, “Onye-nkuzi, kume.” ⁴¹ Jesu no si, “O nwon onye mmadu ebuo gi ugwo. Onye ohu gi e egho orun akp'ohin iri kwasigunna, hun-ebu gi e egho orun akp'ohin ogunisen kwasin nu. ⁴² Asani we eka ku ugwo hu; 'ya o no gbaghari we ebuo, si we akuzile ugwo hu. Onye ime we ke ihien okennyeni ahun gbagharini we k'a ka nwan a suo?” ⁴³ Saimonu no si, “M weri e ni onye hun o gbaghari ugwo kan ro.” Jesu no si a, “Y'a zaguo a ohunma.”

⁴⁴ 'Ya o no gbehuto, bu ihun zinme okpoho hu, si Saimonu, “Y'a hungho okpohoni? A banhan m iwe i, y'e yeni m mirin gi chanchan uku m, kale o gigu enya-mirin e chanchan m oku, gi ntutu e fikori a; ⁴⁵ ke m banhan, y'e suni m onu gi kele m, kan 'ya nwen e ke subehikwo m nwan onu uku kete m'a biale; ⁴⁶ y'e huyeni m uden isi, kan o huguo uden e shin ohunma ye m uku. ⁴⁷ M ri nwan a gwa i n'a gbaghariguo w'a njo bu oda o me, 'ya hain o gi a ghosi oken ihien-osusouni; kan onye we gbaghari njo me ekere o me a ghosi ihien-osusuo me ekere.”

⁴⁸ Ya Jesu no si okpoho hu, “A gbaghariguo we i njo i.”

⁴⁹ Ndi hu ya le we ri e ri ihien-oriri no juma enwen we, “Onye ke onyeni wude o gi a gbaghari njo?”

⁵⁰ 'Ya Jesu no si okpoho hu, “Okukwe i a zopuhaguo i. Lama, udon y'a ri ni i.”

Isi Nke Ɛsato

Ikpoho Ndi Son Jizosi A Ghahunme

¹ Otebe ekere, Jizosi no ghasonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekere, e zi ozioma Ali-eze Osolobue; 'ya le umu-azuun a mmebuo hu wi, ² le ikpoho ndi hu ime ndi o chupu eje-mmom ime we le ndi o zuo oria ri ichen-ichen. Ikpoho ndini wu Meri hun w'a kpo onye obodo Mag'dala, hun o chupu eje-mmom esa

ime Ɛ³ le Juana hun Chuza di Ɛ wu onye-isi orun ime ogwa Herodu, le Suzana, lezi ikpoho ndi-ozo bu oda hun gi ihien we e yeni Jesu le umu-azuun a aka.

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ndi bu oda no ri a gha obodo ri ichen-ichen a bia d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeguu, Jesu no ta ni we iluni: ⁵ "O nwon onye-ugbo hun jen d'a gha mkpuru a. K'o don ri a gha mkpuru ime ugbo, ndi hu ime we a danye okp'uzo, we no zogbu e, nnunu no ripu a. ⁶ Ndi hu ime we a danye elu omuma, ogen we gi pupuha, a kpopu we nkun, makeni e nwen we mirin. ⁷ Mkpuru ndi hu ime we a danye ime ogun—we le ogun hu e suepuha, ogun no dungbu we. ⁸ Ndi hu ime we a danye ezigbo ali, e pu we, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mirude uzo ogun-isen." Ogen o gi kuguu ihieni, o no wesi olu elu, si, "Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!"

Ihien Haij O Gi Ri A Ta Ilu
(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Umu-azuun Jesu no si a kowa ilu hu. ¹⁰ 'Ya o no si we, "Osolobue e yegu unu oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni, 'We hu e lee ile, kanj arj w'a hun, we hu a nu, kanj arj w'a ghotu.' "

Jesu A Kowa Ilu Onye-ugbo
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ Jesu no si, "Onwan wu nkowa inu hu: Mkpuru hu wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu ndi hu nuni, kanj, Ekwensu a bia d'e wefu ozi we nu ime obi we amangbe we e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hu danye elu omuma wu ndi hu nu ozi hu, gi ighoghon nabanhan a. Kanj enwe we nkogun—o jennini ime obi we; w'e kwerihu ekere ogen, kanj nlele bia, a danpu we. ¹⁴ Mkpuru ndi hu danye ime ogun wu ndi hu nun'a—kanj, ebe we biko elu, uhue le aku-le-uba* le ihien a suo usuo ri uwanj a kpangbu we, mkpuru we akazini."

¹⁵ "Mkpuru ndi hun danye ezigbo ali wu ndi hu nu oku hu, gi obi we ile nabanhan a, kwonkenme e, dikenme ndidi—d'e ru ni a mipuha we mkpuru."

Ukpe We Gi Afere kpume
(Mat 4.21-25)

¹⁶ "Ihian ara mnye ukpe, gi ihien kpume e mobu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu e e che elu obu-ukpe, keni ndi ri a banhanj legha uzo." ¹⁷ "Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hun jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule we kpume hun jenkoleni d'a wa." ¹⁸ "Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu ri a nu e me; makeni ndi hun nweni gi e run orun ke we siko d'e yecheni; kale, ndi hun nwonleni ihien we gi nke we run, we siko d'a napude we hun nta we nwon."

Nne Le Umune Jizosi
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Ya nne le umune Jizosi no bia d'e kunrun e, kale asanj we aka nochime e make igunrun hu ri ebegu. ²⁰ Onye ohu no si Jizosi, "Nne i le umune-i-ikenye turu ezi e che; we cho ni we hun i." ²¹ Jizosi no si we, "Ndi hun a nu oku Chuku e gi e e bi—uwe wu nne m le umune m!"

* **Isi Nke Ɛsatọ:14** "Aku-le-uba ke we ka a kpo, kanj Ika a kpozj a efee."

*Jesu A Kusị Ɛbi**(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)*

²² Ụhụọhịn ohu, Jesu lẹ ụmụ-azụun a nọ banye ime ụgbọ-mirin, ọ nọ sị wẹ, “Nị ẹnị fetu nị azụun hụn-ẹbọ.” ‘Ya wẹ nọ jẹnme. ²³ Ebe wẹ nyanko, uran nọ buru Jizosị. Idumuzi, ẹbi nọ kpoma mirin hụ, mirin nọ junme ime ụgbọ, nke wu nị wẹ ile nọ rị eje-ọnọdị. ²⁴ Ụmụ-azụun a nọ jẹnburu ẹ, kpotien ẹ, e yi oro, a sị, “Onye-nwonn-ẹnị! Onye-nwonn-ẹnị! Ɛnyi e d'a nwun!” Jizosị nọ tenhin, jụgbọ ẹbi hụ lẹ ebiri-mirin hụ; wẹ ile nọ kusị, ebe ile nọ mę rajuu. ²⁵ ‘Ya ọ nọ sị ụmụ-azụun a, “Elebe kẹ okukwe unu rị?” Kani ọ tu wẹ ẹnya, tu wẹ egun; wẹ nọ juma ibe wẹ, “Onye wukwo nwan okennyeni? O yede ẹbi lẹ ebiri-mirin iwu, a gbaye w’ẹ!”

*Jesu A Zuo Onye Eje-mmọn Rị Ime Ɛ**(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)*

²⁶ ‘Ya wẹ nọ ru obodo Gadara hụn bu ihun zinme Galili. ²⁷ Hụn Jesu gihu gha ime ụgbọ hidan ye mkpenren mirin hụ, ‘ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ nọ bia d’e kunrun ẹ, okennyẹ ahun wu onye obodo hụ.

O tekemeke okennyeni yibeme ẹkwa; a ra nọdị ime ulo—ikpekpe k’o nọdị. ²⁸ Mgbe o gi hụn Jesu, ọ nọ dọbepu oro, dan nị Jesu alị; gi ndun ile o nwe yi, “Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini kẹ i cho n’i gi m me? Dodo, eyekwole m afunfun!” ²⁹ O ku ihienni makele Jesu a gwaguo eje-mmọn hụ ‘ya gha ime ẹ pu. (Eje-mmọn hụ e kwondon ẹ mbu-le-ẹbọ: o kwondon ẹ, osuon’a nị wẹ kpoma a ẹgan oku lẹ ẹka—chedon ẹ, o siko d’e tibepu ẹgan ndi ahun, eje-mmọn hụ e nurun ẹ si ime ofia lẹ ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu nọ sị a, “Kị wu ẹfan i?” ‘Ya ọ nọ sị, “Efan m wu ‘Igunrun.’ ” O za enina makeni eje-mmọn bu oda jun ime ẹ. ³¹ Eje-mmọn ndi hụ nọ rịo Jesu y’a chule wẹ ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hụ migbu enwen ẹ rị alị-mmọn.

³² O nwon igunrun ezin bu oda rị nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. ‘Ya kẹ eje-mmọn ndi hụ nọ rịo Jesu ‘ya nị wẹ banyesonme ime ezin ndi hụ. Jesu nọ nị wẹ banye. ³³ ‘Ya eje-mmọn ndi hụ nọ gha ime okennyẹ hụ puha, banyesonme ime ezin ndi hụ. ‘Ya igwee ezin hụ ile nọ kpotu oke hụ, zunban ime mirin Galili hụ, ragbu enwen wẹ.

³⁴ Ogen ikennyẹ ndi hụ rị e du ezin ndi hụ gi hūn ihien meni, wẹ nọ gbapu, weri oku hū ghagbame ime obodo hū ile lẹ ụmụ-alị ndi risonme ẹgbere ahun. ³⁵ ‘Ya ndi bu oda nọ puha d’a hūn ihien meni. Ogen wẹ gi ru ebe Jesu rị, a hūn wẹ okennyẹ ahun eje-mmọn ndi hū gha ime ẹ pu k’o nọdị alị ẹhū ukū Jesu: o yihu ẹkwa; uche ẹ e zu oke; egun nọ tuma wẹ. ³⁶ Ndi rị ebahun ogen ihienni gi me nọ gwa ndi hū kẹ okennyẹ hū don dnhin. ³⁷ ‘Ya ndi Gadara lẹ ẹgbere ahun ile nọ sị Jizosị ‘ya gha ebepu puni wẹ, makeni egun rị a tu wẹ oda-oda. ‘Ya Jizosị nọ banyezi ime ụgbọ mirin hū, kin-azun. ³⁸ Okennyẹ hū eje-mmọn ndi hū gha ime ẹ pu nọ rịo Jizosị n’o nị a sonme ẹ, kani Jizosị nọ zipu a, sị a, ³⁹ “Lashi iwe unu d’a gwa wẹ oken-ihien Osolobue meni i.” ‘Ya okennyẹ hū nọ jẹnme, ghasonme ebe ile ime obodo hū, kuko ihien hū Jizosị me n’ẹ.

*Jesu Lẹ Okpoho Ihien Rị A Gba Lẹ Nwata Nwunni**(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)*

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha alị ndi Gadara kinhen, igunrun ihian rị ebepu nọ nabanhan a, makeni wẹ ile rị e che ẹ. ⁴¹ Ebepu kẹ okennyẹ ohu w’a kpọ Jairosi nọ bia; okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe wẹ. O nọ dan nị Jesu alị, rịo a n’o bia iwe ẹ, ⁴² makeni akpu nwa okpoho ohu ọ mu hūn wu ihien nọ kẹ nwa ahua mmebuọ rị a nwunhūn. Ogen Jesu gi jenkọ, igunrun ihian hū a fufa a.

⁴³ O nwọn okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo ri ime igunrun ahun; ihien ile o nwọn a guchanringuo hun o gi e jen eka ndi dibie, kanj o nwonni onye hun saeka zuon'a. ⁴⁴ O no ghaha ibe azuun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi eka, ihien ri a gban'a no kus ozigbo. ⁴⁵ Ya Jizosi no si, "Onye metu m eka?"

Ogen we ile gi ghorj ni ele we, Pita no si Jizosi, "Di-nwonni-enyi, ihan ile fihunme i ma, a fufa i!"

⁴⁶ Kanj Jizosi no si, "O nwongho onye metu m eka. A maringho m ni o nweole iken gha ime m pu." ⁴⁷ Ogen okpoho hu gi hun a n'o sako eka zueri, o no puha —ehu hu a ma a nni; o no dan ni Jesu ali, no id'anya ndi ri ebegu gwa a ihien hain o gi metu a eka le k'o don dnhin ozigbo. ⁴⁸ Jizosi no si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo ri mma. Lama, udon 'ya ri ni."

⁴⁹ Ogen Jizosi gi ri e ku ihieni, onye ohu no gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a si a, "Nwa i a nwunhuguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

⁵⁰ Ogen Jizosi gi nu a, o no si Jairoi, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenko d'a dnhin."

⁵¹ Ogen Jesu gi ru iwe Jairoi, o nini onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. ⁵² We ile ri ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kanj Jesu no si we,

"Akwanzile ni; nwata hu anwunni, o rihu uran!"

⁵³ We no muma Jizosi emu, makeni a maringuo we ni nwata hu a nwunhuguo.

⁵⁴ Kanj Jizosi no kwondon nwata hu eka, si, "Nwata, lihi oto!"

⁵⁵ Mmon nwata hu no kinhen, o no rizi ndun; 'ya o no lihi oto ozigbo. Jizosi no si we ye nwata hu ihien-oriri. ⁵⁶ O tu ndi mun'a enya oda-oda, kanj Jizosi no si we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Umụ-azuun Mmēbuo Hu (Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Jesu no kpokikome umu-azuun a mmebuo hu, ye we iken hun eje-mmon ile e gi ri okpuru we le hun we e gi gwọ oria. ² Ya o no zipu we keni we jen d'e zi ozi Ali-eze Osolobue leni we jen d'a zuo ndi emu ri a ku. ³ O no si we, "Ewerile ni ihien owule unu jenkoni: ke okpo, ke eka, ke ihien-oriri, ke egbo; ewerile ni ekwa ozọ che ni hun unu yi. ⁴ Ulo owule we no nabanhan unu, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ⁵ Ebe owule we noleni nabanhan unu, unu pukoni obodo hu, kpukpupu ni ejan ri unu ukụ n'o wuru ihien we gi shiagbu we eri." ⁶ Umụ-azuun hu no jenne, a ghasonne we umu-ali ile ri ichen-ichen, e zi ozioma, a gwọ oria ebe ile we ru.

Obi Eruzini Herodu Ali (Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Ogen Herodu, hun ri a ki azuun Galili, gi nu ihien ile ri e meni, obi eruzin'e ali. Makeni o nwe ndi ri a si ni Jonu hun e me mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; ⁸ ndi hu ime we si ni Elaija a puhaguo; ndi hu ime we siji ni onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihiguo. ⁹ Herodu no si, "E bepuguo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m ri a nu otiti e?" "Ya o no choma n'o hun Jizosi.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri (Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Ndi-ozu hu pu-ichen a luaha, we no gwa Jesu ihien ile we mesonne ebe we jen. O no gi nzuzue weri we pu, we no si obodo w'a kpo Besaida. ¹¹ Kanj ogen

igunrun ndi ahun gi nu a, we no rusonme e. O no nabanhan we, gwa we oku Ali-eze Osolobue, zuo ndi hun cho nzuori.

¹² Ogen anwun gi roma, umu-azuun a mmebuo hu no bia d'e kunrun e, si a, "Si igunrunni lama, ni we jen obodo ndi me ekere-ekere le ali-ofia ri egbereni d'a chori ihien we siko d'e ri le ebe we k'a ranhin, makele o nwonni onye bi ebeni enyi ri." ¹³ Kani Jizosi no si we, "Unu le enwen unu, yeni we ihien we jenkọ d'e ri."

We no si a, "Ogbe-bredi isen le azun ebuo suo ke enyi nwon—mmani i cho ni enyi jen d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri." ¹⁴ Make ni we ri ihien rike ikennyegun-iri-kwasinnu-mmebuo (hun wu nnu-uku isen). 'Ya o no si umu-azuun a, "Donmesonme ni we okudu-okudu—ihien noke mmadu iri-kwasinogunnai nodisonme okudu-okudu." ¹⁵ Umu-azuun a no me k'o ku, we no si ndi hu ile nodisonme ali. ¹⁶ Jesu no weri ogbe-bredi isen hu le azun ebuo hu, o lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya o no bebe we, weye umu-azuun a ni we kesonme ni igunrun hu 'ya. ¹⁷ We ile no rijunchanrin efo. We no kponkikome hun hoduni, o no jun ukpali mmebuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu

(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Uhuohin ohu, Jesu suo nodi e me ekpere. Umu-azuun a suo nokunme e. O no ju we, si, "Onye ke we si ni iya ke m wu?" ¹⁹ We no si, "Ndi hu ime we si ni i wu Jonu hun e me mirin-Chuku; ndi hu ime we si ni i wu Elaija; ndi ozọ si ni onye ohu ime ndi-amuma mbu a ghaguo onwun lihi—ni iya k'i wu."

²⁰ O no nwan si we, "Onye ke unu le enwen unu si ni iya ke m wu?" Pita no za, si, "Iyu wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume."

Jesu E Ku E N'o K'a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi

(Mat 16.20-28; Mak 8.30-9.1)

²¹ 'Ya Jizosi no dokenme we eka-ntin, si we agwakwole onye owule ihien ni. ²² O nozi si we, "Nwa nke Ihian jenkọ d'a tariri oken afunfun eka ndi-isi le ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ju a, gbu e—kale, nke akp'ohin eto Osolobue siko d'a gha onwun weli e."

²³ O no si we, "Onye owule cho n'o sonme m, 'ya ju enwen e, buru obe* e uhuohin ile, sonme m. ²⁴ Make ni onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; kani, onye owule hun gi ufiri m tuhu ndun a jenkọ d'a zuopuha a. ²⁵ Elee erere k'o ban ni ihian, owuni o nwonchanringuu uwa ile, 'ya le enwen e e tuhu?"

²⁶ "Make ni, onye owule hun me ifenren mme le oku-onu m, onye hu ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mezi ifenren e ogen m jenkọ d'e gi gi ogho m le nke Chuku-Nedi le nke ndi mmon-ozu nsọ bia. ²⁷ M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d'e ru ni a hun we Ali-eze Osolobue."

Jizosi E Nwunhuto

(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ O ri ihien rike akpu-uhuohin esato Jesu kuguu ihien ndini, o no weri Pita le Jonu le Jemisi si elu ugu d'e me ekpere. ²⁹ K'o ri e me ekpere, ihun e no nwunhuto, ekwa a no nwunme nke ochan, gbukepuma. ³⁰ Idenmizi 'ya le ikennyegun ebuo no kume oku. Ikennyegun ndi ahun wu Mozizi le Elaija; ³¹ we gi ogho pu-ichen puha; we le Jizosi ri e ku oku ula o jenkọ d'a la ghaghani onwun o k'a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue. ³² Enya uran ri e me Pita le ndi 'ya le we nodi oda-oda, kani ogen uran gi fon we enya, we no hun ogho Jizosi,

* **Isi Nke Itenei:**²³ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi mememe e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu che nche d'e ru n'o nwunhun.

hunzikwo ikennyẹ ebuo ahun turuye ni n'ẹ. ³³ Hun ikennyẹ ebuo hu gi latoko Jesu, Pita no si Jesu, “Di-nwonni-enyi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi tun odu eto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu, nke Elaija wu ohu.” (O marin ihien o ri e ku, kaka!) ³⁴ Ogen o gi ri e ku ihienni, orukpu no paha d'e kpume we; egun no tuma umu-azuun a ndi hu ogen orukpu hu gi ri e kpume we. ³⁵ Olu no gha ime orukpu hu si, “Onwan wu Nwa m, Onye hun m hori—gon n'e ntin!” ³⁶ Mgbe olu hu gi kuguu, Jesu suo ke we hunzi.

Umu-azuun a eto hu ekupuhadeni oku ihienni we hun ogen hu we gi hun a; agwani we onye owule ihien we hun.

Jesu A Zuọ Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Rị Imẹ E
(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fon, ogen Jesu le umu-azuun a eto ahun gi gha elu ugu hu hidan, igunrun hi-ogbe no kunrun Jesu. ³⁸ Okennyẹ ohu no gha ime igunrun hu yi oro, si, “Onye-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya suo ke m mu! ³⁹ O nwe eje-mmọn e kwondon n'ẹ: o m'ẹ a dobepu oro, ufofo a puhama a onu; o ru a ehụ; a ra yen'ẹ efe! ⁴⁰ M riọ umu-azuun i we chupu a, asani we ẹka.” ⁴¹ Jesu no shiarị, si, “Eje-agbo nwonleni okukwe ke unu wu! Nani ke mme le unu jenkọ d'a nobiehan?! Elee ogen ke m k'e dinruni unu ndidi?!” ‘Ya o no si okennyẹ hu, “Wehe nwa i ebeni.” ⁴² Ogen nwata-okennyẹ ahun gi pula, eje-mmọn hu no kwantuzi ẹ, doma a, kani Jesu no jugbo eje-mmọn hu, zuo nwata hu, we ẹ ye nedi ẹ. ⁴³ Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa no tu ndi hu ile enya.

Jizos' E Kuzi Oku Onwun A
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Ke ihien ile Jesu ri e me rikwo a tu ihian ile enya, o no si umu-azuun a, ⁴⁴ “Azokwole ni ihienni m jenkọ d'a gwa unu kikenni: We siko d'e re Nwa nke ihian ye ndi ihian.” ⁴⁵ Kani umu-azuun a aghotan ihien o ri e ku. We zueme ni we iya, amangbe w'a ghota a—bu egun anini we ju a ihien o gi ẹ ku.

Onye Kachanrin Ibe E

⁴⁶ Ogen ohu, umu-azuun Jesu no doma oku onye hun jenkọ d'a kachanrinni ime we. ⁴⁷ Jizosi a maringwo ihien we ri e ro ime obi we, 'ya o no weri nwa-ndu ohu, w'e wuzo ehụ a, ⁴⁸ si we, “Onye owule gi ufiri efan m nabanhan nwata no enina nabanhan m, bu onye hun nabanhan ni m nabanhan onye hun zini m. Make ni onye hu kachanrin ekerẹ ime unu ile, iya wu onye hun kachanrinni.”

Onye Ghaleni A Nokin Unu Uzọ Rị Azuun Nke Unu
(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jonu no si Jizosi, “Di-nwonni-enyi, enyi hun okennyẹ ohu ri e gi efan i a chupu eje-mmọn, enyi no si a kusị a, make ni ele onye itu enyi.” ⁵⁰ Kani Jesu no si 'ya le umu-azuun ndi ozo, “Akusile n'a, make ni onye owule ghaleni a nokin unu uzọ ri azuun nke unu.”

Obodo Ju Jesu

⁵¹ Mgbe ogen hu we jenkọ d'e gi we Jizosi si elu-igwee gi rume, o no kwademechanrin obi ẹ jenme Jerusalem, o leni enya azuun. ⁵² O no zi ndi-ozu buru n'ẹ uzọ. We no banye obodo ohu ri ime Sameriya d'a kwademe n'ẹ ihien. ⁵³ Kani ndi ri ebepu anabanhann'a make ni Jerusalem ke enya a ri. ⁵⁴ Ogen umu-azuun a wu Jemisi le Jonu gi hun ihienni, we no si, “Di-nwonni-enyi, y'a choghọ ni enyi gha elu-igwee kpotu okun n'o ripu we [ke Elaija don me]?” ⁵⁵ Kani Jesu no gbhuto, jugbo we, [si, “Unu amarin udi obi unu nwon!]+ [Mme

† **Isi Nke Iteneji:55** mọbụ: “udi Mmọn unu wu nke ẹ”

wụ Nwa nke Ihian abianị d'e tikpọ ndun ihian, kama, m bịa d'a zuopuha we].”
⁵⁶ Ya le we nọ si alị ozo me ekere.

Ndi Hu Cho Ni We Sonme Jizosi
(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Ogen we gi jenkọ, okennyẹ ohu nọ si Jesu, “M k'e sọn i ebe owule i jenkọ.”
⁵⁸ Jesu nọ si a, “Ufu nwon okporo ebe w'e bi; nnunu nwonzikwo ekuu; kanị mme wụ Nwa nke Ihian enwon ebe m'e buche isi m.”

⁵⁹ Jesu si okennyẹ ozo, “Sonme m.” Kanị okennyẹ hu nọ si, “Di-okpa, ni m bu uzo jen d'e liguu nedi m.” ⁶⁰ Ya Jesu nọ si, “Hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni. Iyü nwen, jenne d'e zi ozi Ali-eze Osolobue.”

⁶¹ Onye ozo siji, “Di-okpa, m jenkọ d'e sọn i, kale, ni m buguu uzo jen d'a si ezi-le-ulo m, 'Nodi ni ohunma.' ” ⁶² Jizosi nọ si a, “Onye owule hun e buheguu eka orun e lee enya azuun, efuruni Ali-eze Osolobue.”

Isi Nke Iri

Jizosi E Zipu Mmadu Mmebuokwasi-ogun-etọ Ozo

¹ Onwan e meguu, Di-nwonnienyi nọ hori ikennyẹ mmebuokwasi-ogun-etọ ndi ozo. O nọ zipu we mmadu ebuo-ebu, ni we buru ne uzo jen obodo ile le ebe ile 'ya le enwen e jenkọ d'e jen. ² O nọ si we, “Ihien-ugbo we jenkọ d'a gho ebuke, kanị ndi jenkọ d'a ghon'a ebuni oda. Me ni nwan ekpere rio onye nwon ugbo n'o zi ndi orun d'a ghon'a ihien-ugbo e.

³ Jenme ni! Lee e, m ri e zipu unu rike atunrun e ye ime igunrun eworo*.
⁴ Ewerile ni ego; ebule ni ekpa; ewerile ni akp'uku; akusile ni uzo d'e kele onye owule. ⁵ Ulo owule unu banye, bu ni uzo kele, si, 'Udon 'ya ri ni uloni.' ⁶ Omeni onye udon ri ulo hu, udon unu a noyen'e; kanị, omeni o nwonni onye udon rin'a, udon unu e kinhen ni unu.

⁷ Nodi ni ulo ohu ahun ndi rin'a nabanhan unu, e ri, a ra ihien owule we ye unu, make ni o furu ni we ku ndi orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo owule unu banye, ni a nabanhan we unu, ri ni ihien owule we ye unu; ⁹ zuo ni ndi emu ri a ku ime obodo hu; si ni ndi ri n'a, 'Ali-eze Osolobue a riguo nsue.' ¹⁰ Kanị obodo owule unu banhan ni anabanhanni we unu, shi ni ogbara-ogbe, unu a nodi ebeku si, ¹¹ 'Ke ejan obodo unu hun ri enyi uku, enyi ri e tichanpu a atoni unu n'o shiagbu unu eri. Kanị, nyanhan ni ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!' ¹² M ri a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a ri ni eje-ali ahun wu Sodom nfe Uhuohin Okinkin-ikpe kari obodo hu!”

Jizosi A Ban Ni Obodo Ndi Hu Kwerileni Mban
(Mak 11.20-24)

¹³ “Oken nsongbu jenkọ d'a ri ni ndi obodo Korazin! Oken nsongbu jenkọ d'a rizikwo ni ndi obodo Besaida! Make ni, omeni ime eje-ali wu Taya-le-Sidonu ke we nọ run orun-atumenya ndi hun we run ime unu, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghariguu, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwen we, nodi akpakali—gi ghosi n'e roghariguu we! ¹⁴ Unu jenkọ d'a takari ndi Taya-le-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe.”

¹⁵ “Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro ni we siko d'e busi unu elu-igwee? Mba! We jenkọ d'a tutu unu ye ali-mmom!”

¹⁶ O nọ si umu-azuun a, “Onye owule gon unu ntin ri e gon m ntin; onye owule ju unu ri a ju m; onye owule ju ni m ri a ju onye hun zihen m.”

Ndi hu Jesu Zipu A lua

* **Isi Nke Iri:3** Griki: wofu

¹⁷ Omeguu, ikennyẹ mmebuo-kwasị-ogun-eto hu nọ gi oken ighoghọ lua. We nọ sị, “Di-nwonna-enyi, ke eje-mmon ri ichen-ichen humeni enyi isi hun enyi gihu gi efan i gwa we oku!” ¹⁸ Jesu nọ sị we, “A hungho m ke Ekwensu gha elu-igwee dan ‘nwaịn!’, rike ebe amuma nọ be. ¹⁹ Lee e! E yeole m unu iken hun unu e gi zo agwo le akpi oku ghafe, lezikwo hun unu e gi meri iken ile Enenren hu nwon—o nwonna ihien sikọ d'a ru unu ehụ. ²⁰ K'osilerị, egile ni ifiri ni eje-mmon hume ni unu isi ghoghọ, ka ghoghọ ni makeni e deyegwo we efan unu ime elu-igwee.”

Jesu A Ghoghọ

(Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogen ohu hu, Jesu nọ ghoghọ ime Mmon-nsọ, sị, “Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa! M ri e kele i makele 'y'e zuemegwo ni ndi marin ihien le ndi nwe nghota ihien ndini, we we ghosi umu-ndu. Eghere Baba, enina k'i cho n'o ri.” ²² “Nedi m e bugwo ihien ile che m aka. O nwonna onye marin onye Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwonzikwoni onye marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onye owule Nwa a cho n'o me e marin a.”

²³ Ya ke Jizosi nọ gbewoto, bu ihun zime umu-azuun a, kagwa we, sị, “Unu wu ndi we gozi agozi ni enya unu ri a hun ihien ndini unu ri a hun! ²⁴ M ri a gwa unu, ndi-amuma le ndi nze bu oda a chogwo ni we hun ihien unu ri a hun, ahunni w'a; a chozikwo we ni we nu ihien unu ri a nu, anuni w'a.”

Onye Samerija Hun Me Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d'e shini Jesu onyan. O sị Jesu, “Onye-nkuzi, kini ke m jenkọ d'e me ni m nwonna ndun-itẹbite?” ²⁶ Jesu nọ sị a, “Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?” ²⁷ Okennyẹ hu nọ za, sị, “‘Gi obi i ile, enwen† i ile, iken i ile lezi uche i ile nwe ihien-osuswo Di-nwonna-enyi wu Osolobue i; lezikwo ‘ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’” ²⁸ Jesu nọ sị a, “Y'a zagwo ohunma; me onwan keni i ri ndun.” ²⁹ Kani Okaa-Iwu hu cho n'o kuni enwen e ohunma, o nọ ju Jesu, sị, “Onye wu nwan ibe m?”

³⁰ Jesu nọ za, sị, “Okennyẹ ohu gha Jerusalem jenkọ Jeriko. O nọ danban aka ndi ohin, we nọ napucharin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu e ili—nke wu ni o hodu ekere n'o nwun, we nọ la a to uzo. ³¹ O nọ nwan me ni onye nchu-ejan ohu ghako uzo hu; kani, ogen o gi hun okennyẹ hu, o nọ ghakpen e. ³² Erira k'o gi mezikwo ni onye Livaị, onye a run ime Ulo-nsọ, ghako uzo hu; o hun okennyẹ ahun, o nozi ghakpen e. ³³ Kani, ogen onye Samerija ohu hun ghako uzo hu jenkọ alı-ihian gi puha ebe okennyẹ hu ri, hun a, omiken e nọ me e. ³⁴ O nọ jen d'e kunrun e, hu uden le manya yesonme ebe ile o ru ehii, kenmecharin a we ile. Onye Samerija hu gi anyinnyan—o nọ bu okennyẹ hu che enu anyinnyan hu, we okennyẹ ahun si ulo ndi ijen a nodi, nọ ebeku lefu a enya. ³⁵ Ogen eki gi fon, o nọ wepuha egwo orun akpu-uhuhin ebwo, ye onye hun e lepu ulo ndi ijen hu enya, sị a, ‘Dodo, lepu a enya; m kinhen, a kukin m'i ihien hoduni hun i gi lepu a enya.’”

³⁶ Ya Jesu nọ nwan sị onye-nkuzi Iwu hu, “K'i ro? Onye ime mmadu etoni henrin ibe okennyẹ hu danban aka ndi ohin?”

³⁷ Onye-nkuzi Iwu hu nọ za, sị, “Onye hun me n'e efoma.” Ya ke Jesu nọ sị a, “Jenme nwan d'e me erira.”

Jizosi A Bia Iwe Mata Le Meri

³⁸ Ogen Jesu le umu-azuun a gi jenkọ, we nọ banye obodo ohu me ekere. Okpoho ohu efan a wu Mata nọ nabanhan a iwe e: ³⁹ Mata nwe nwe-okpoho efan a wu Meri, hun nodi alı ehii ukwu Di-nwonna-enyi, e gon ntin ihien o ri e ku.

† **Isi Nke Iri:27** umẹ ndun

⁴⁰ Kani, Mata asani eka nodi make orun bu oda o ri a run mmulo; 'ya o no bia d'e kunrun Jesu, si, "Di-nwonna-enyi, o nwonna ihien i kpo a ni nwenem la orun ile toni mme soro? Gwa a nwan ya d'e yeni m eka." ⁴¹ Kani Di-nwonna-enyi no za a, si, "Mata, Mata! I ri e hue uhue, e songbu enwen i banyeni ihien bu oda — ⁴² bu ihien ohu soro ri mkpa; Meri a horiguho hun ka mma; anapuko w'a ya."

Isi Nke Mmanai

Jizosi A Kuzi Ke We Don E Me Ekpere (Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Jizosi ri ebe ohu e me ekpere; ogen o gi meguu, nwa-azuun a ohu no si a, "Di-nwonna-enyi, kuzi enyi ekpere—ke Jonu don kuzi umu-azuun a." ² Jizosi no si we, "Unu gha e me ekpere, si ni:

'Baba,

ni we donme efan i nsor;

Ali-eze i 'ya bia d'a kima.

³ Ye enyi ihien-oriri siko d'e zu enyi uhuhin-uhuhin;

⁴ Gbaghari enyi njo enyi,

makeni enyi a gbaghari onye owule mejani enyi a gbaghari.

Edubanle enyi ime onwunwan, [ka gbaoha enyi eka Eje-onye hu*].'

⁵ 'Ya Jizosi no si umu-azuun a, "Ni enyi weri e ni onye ohu ime unu jen iwe owu a ime abali d'a si a, 'Di-enyi, zinye m ogbe-bredi eto. ⁶ Owu m hun ri uzorijen rihu a banhan iwe m kikenni, kani enwe m ihien-oriri owule m siko d'e ye e.' ⁷ Ni enyi werizikwo a ni owu i ahun gha ime ulo si, 'Ewele m nsongbu; a kpokinguo we uzor; mme le umu m e dineguo. Asa m eka lihi oto d'e ye i ihien owule.' ⁸ M ri a gwa i ni osuon'a n'o gini ifiri ni i wu owu a lihi ye i bredi, o siko d'e ye 'ye makeni y'a riqobehini.

⁹ 'Ya wu, m ri a gwa i: rior, i k'e nwonhen; cho, i jenkod'a hun; du eka, we siko d'a gunpun'i uzor. ¹⁰ Makeni ndi ile hun rion jenkod'e nwehen; ndi hun choni jenkod'a hun; we siko d'a gunpuzikwoni ndi ile du eka uzor. ¹¹ Ime unu ile, elee nedi siko d'e ye nwa a agwo o rior a azun ¹² mobu ye e akpi omeni o rior a ekwan? ¹³ O me nwan ni unu hun wu ndi-njo ma ye umu unu ihien ri mma, nani ke Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi rior a Mmon-nsor? O yekariko we?"

Jesu Le Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhuhin ohu, Jesu chupu eje-mmon odin. Ogen eje-mmon hu gi puguu, okennyeh hu o te ri ime e no kume oku. O tukenme igunrun ri ebahun enya; ¹⁵ kani, ndi hu ime ndi ri ebahu no si, "Bezibo, hun wu onye-isi eje-mmon ile, 'ya ri e ye e iken o gi a chupu eje-mmon." ¹⁶ Ndi ozor no shini Jesu onyan, si a runghosi we orun-atumenya pu-ichen gha elu-igwee bia. ¹⁷ Kani Jesu a maringuo ihien we ri e ro, o no si we, "Ali-eze owule kebeni, nwon itu ri ichen-ichen ri a luson ibe we ogun, jenkod'e henrin ofia; ezi-le-ulo owule ndi ri n'a kebe, a luson ibe we ogun siko d'a dan."

¹⁸ "Ya wu, omeni ali-eze Ekwensu kebe ekebe, nwe itu ichen-ichen ri n'a hun a luson ibe we ogun, eghani ke ali-eze e e don turu?—bu unu si nwan ni m gi iken Bezibo a chupu eje-mmon. ¹⁹ Omeni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmon, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu we? Uwe jenkod'a ma unu ikpe!"

²⁰ "Kani, o me nwan ni iken Osolobue ke m gi a chupu eje-mmon, 'ya wu ni Ali-eze Osolobue e ruguole ebe unu ri."

* **Isi Nke Mmanai:4** mobu: eje-ihien

²¹ “Owụlẹ dikhẹ a kwademẹchanrịngụ ihien ọgụn a, nọdị e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenkọ d'e mę ihien o nwe. ²² Kani, omeni onye ka a iken a maye ę ọgụn, męri ę, o jenkọ d'a napuchanrịn a ihien ọgụn ile hun o gi don ęnya, buru ihien ę ile, kesonmę ni ndi ozo ya.” ²³ “Onye owule rileni azuun nke m ri a lusun m ọgun; onye owule hun ghaleni e ye ni m ęka a kkwama ri e kponyiya.”

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wę Chupuguu
(Mat 12.43-45)

²⁴ “Eje-mmọn ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenkọ d'a nọdị zu iken. Omeni o hunni, o siko d'a si enwen ę, ‘M siko d'e kin-azuun ulo hu m gha puha.’ ²⁵ O kinhen, hun a ni a zachanguo w'a, donkwamaguu a, ²⁶ o jen d'e wehezi eje-mmọn esa ozo ka 'ya le enwen ę njo, a bia we d'e biri ebegu. Onodi onye hu a ka njo kari ke o ri mbu.”

Ndi Wę Gọzi Agọzi

²⁷ Ogen Jesu gi ri e ku ihienni, okpoho ohu ri ime igunrun hu no gha ebahun si a, “Efo mun'i le eran i ra wuchanrịn ihien we gozi agọzi!” ²⁸ Kani Jesu no si, “Mba, ngozi wu nke ndi hun a nu oku Osolobue, e gi ę e bi!”

Ihien Mę Onye-amuma Wu Jona Wu Ahima
(Mat 12.38-42)

²⁹ Ogen ndi ri e ruhe ebe Jizosi ri gi ri e buwaye oda, o no kumezi, si, “Agboni jo njo! We si m ghosi we ahima pu-ichen, kani o nwonni ahima owule pu-ichen we jenkọ d'a ghosi we wezuka ihien me onye-amuma wu Jona. ³⁰ Ke Jona don wu ahima ebe ndi Ninive ri, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a wu ahima ebe agboni ri. ³¹ O ru Ogen Ichin-ikpe, eze-okpoho ali Shiba, ali hu ri azuun ndidan-mirin, jenkọ d'e lihi, shiagbu agboni eri. Makeni, o gha ali hu tegbu enwen ę bia d'e gon ntin amamihien Solomonu—bu onye ka Solomonu ri nwan ebeni. ³² O ru Ogen Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, makeni we roghari eroghari ogen we gi nu ozi Jona zi—bu onye ka Jona ri nwan ebeni!”

Ukpe Hun Ri Ehu
(Mat 5.15; 6.22-23)

³³ “O nwonni onye hun a muye ukpe e bu ę e zume mọbu e bu ę che okpuru afere. Mba, w'e buto a elu obu-ukpe—keni onye owule banhanni gi ę legha uzo.” ³⁴ “Enya i wu ukpe ri i ehụ. Omeni enya i ri mma, ukpe jenkọ d'e junchanrịn i ehụ. Kani omeni enya i a ri mma, ishi jenkọ d'e junchanrịn i ehụ. ³⁵ Hunkwọ a ni ukpe hun ri ime i ele ishi. ³⁶ 'Ya wu, omeni ukpe junchanrịn i ehụ ile, bu o nwonni mkpamkpa owule ri ime ishi, ehụ i ile siko d'e me ukpe-ukpe nọke ebe ukpe no e nwunkpu i.”

Jesu A Jugbo Ndi Itu-Farisi Le Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ Ogen Jesu gi kuguu, onye Itu-Farisi ohu no si a bia iwe ę d'e du ę ri ihien-oriri. 'Ya o no jenne; o no weri onodi a elu teburu ihien-oriri ahun.

³⁸ Ogen onye Itu-Farisi hu gi hun ni Jesu a chanchanni ehụ a ke we don a chan n'o d'e rime ihien-oriri, o no tu a enya. ³⁹ Ya ke Di-nwonni-enyi no si a, “Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuun mkpu le afere unu, kani enya-uku le eje-ihien jun ime unu. ⁴⁰ Ndi-nzuzu! Ele onye hun meme azuun a memezikwo ime ę? ⁴¹ Ka we ni nwan ihien ndi hun ri ime ę ye ndi igbenye; unu me ę, m ri a gwa unu, ihien ile jenkọ d'e nwunchan ni unu.

⁴² Nsōngbu rị nị ụnụ ndị Itu-Farisi! Ụnụ a kụsōnmēde ụzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e mē ofe a sūo—kē arabasi-minti kē riu kē ihien-akunkun ndi ọzọ rị ichen-ichen—bū ụnụ a natọ iye onyē ọwūlẹ ihien run'ẹ lẹ inwē ihien-osusuo jenni Osolobue—ndini te furu ụnụ k'a gha e mē; kani, ẹlẹ hūn ụnụ e gi latọ ihien ndi ahun ụnụ a ku.”

⁴³ “Nsōngbu rị nị ụnụ ndi Itu-Farisi! O sūo ụnụ nị ụnụ a nōdị isi-ocho ime ulọ-ofufe lēzi nị wē e kele ụnụ ekele pū-ichen ime afia ebe ihian rị. ⁴⁴ Nsōngbu rị nị ụnụ! Ụnụ nọ kē ili w'a ghafe elu ẹ bụ a marin wē nị ili rọ.”

⁴⁵ Onyē ohu ime ndi-nkuzi Iwu nọ sị a, “Onyē-nkuzi, i gha e ku ihien ndini wē, i rị a kparizikwo enyi nwen!”

⁴⁶ Jesu nọ sị a, “Nsōngbu rịkwonị ụnụ nwen, ndi-nkuzi Iwu! Ụnụ e buyesōnmē ndi ọzọ ibu a fū ọrūn obubu, kani ụnụ lē enwen ụnụ ara tinpude mkpinsi-eka ohu yeni wē ẹka bu ibu ndi ahun. ⁴⁷ Nsōngbu rị nị ụnụ! Ụnụ a tūn ili ndi-amuma hū ndi nēdi ụnụ kani gbu — ⁴⁸ hūn ụnụ gi a ghosị nị ụnụ kwadon ihien ndi nēdi ụnụ mē—makeni, uwē gbu ndi-amuma, ụnụ nwen nọ tūn ili ndi-amuma ahun wē gbu. ⁴⁹ Ufiri ihienni kē Osolobue gi gi Amamihien ẹ sị, ‘M jenkọ d'e zijen ni wē ndi-amuma lē ndi-ozī pū-ichen: wē jenkọ d'e gbu ndi hū ime wē, kpkpo ndi hū ime wē’ — ⁵⁰ keni wē jū agboni ukwere ẹdeke ndi-amuma ile wē gbu kete w'e kele ụwa — ⁵¹ ghakworị ẹdeke Ebelu d'e ru ẹdeke Zekaraya wē gbuto Ulo-nsọ, ẹgbata Ukpo nchū-ẹjan lē Ebehū-rī-nsọ. Eghē, m rị a gwa ụnụ, wē siko d'a jū agboni ukwere wē ile!”

⁵² “Nsōngbu rị nị ụnụ ndi-nkuzi Iwu! Ụnụ e wepugwo isafin amamihien: ụnụ lē enwen ụnụ abanyeni, ụnụ eyeni ni ndi rị a chọ nị wē banye efe banye!”

⁵³ Ogen Jesu gi ghagwu ebahun pū, ndi-nkuz Iwu lē ndi Itu-Farisi nọ korjama n'a ọda-oda, juchanma a ọnụ ihien bu ọda, ⁵⁴ a chọ ihien rị a ọnụ, keni wē hūn ihien wē e gi kwondon ẹ.

Isi Nke Mmēbūo

Gbakwonị Nị Ihunnaj Oso! (Mak 10.26-27)

¹ Kē mmadu nnu ole-lẹ-ole don rị a gbakikome, nke wu nị wē hū a zọ ibe wē ukū, Jizosị nọ bu ụzọ sị umu-azuun a, “Kpachanpu nị enya banyeni yisti* ndi Itu-Farisi—hūn wu ihunnaj wē. ² O nwonni Ihien ọwūlẹ kpumeni hūn jenkoleni d'e kpupu; o nwonni ihien zuerini hūn jenkoleni d'a wa. ³ Ya wu, ihien ọwūlẹ ụnụ ku ime ishi, ihian jenkọ d'a nū a ifonrin-ifon; ihien ọwūlẹ ụnụ gunma enwen ụnụ ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi ẹ yi oro elu ulọ.”

Onyē Wē K'a Tū Egun Ẹ (Mat 10.28-31)

⁴ “Ndi ọwū m, m rị a gwa ụnụ, atule ni egun ndi e gbu ehū sūo bụ o nwonzini ihien wē siko d'a s'eka mē kari ohun. ⁵ Kama, nị m ghosị ụnụ onyē ụnụ siko d'a tū egun ẹ: tū nị egun Osolobue, onyē hūn o mē ni o gbuchanrin ehū, o nwonghozikwo ikēn o gi a tū ihian e ye okun-mmōn. Eghē, tū nị egun ẹ! ⁶ Ẹlẹ isen 'ikobọ' ebūo kē w'e re achu† Kani, Osolobue ara zọ kē akp'ohu ime nnunū ndini. ⁷ Kē ntutu rị ụnụ isi, Osolobue a gungwo a. Atule ni nwan egun: ụnụ ka achu mkpa a rị ebe Osolobue rị—osun'a nị achu bu ọda rọ!”

Ikweri N'ị Wu Nke Kraistị Lẹ Ighorị Nị Y'elẹ Nke Ẹ (Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “M rị a gwapu ụnụ ezioku, onyē ọwūlẹ nọ id'enya ihian kweri n'ọ wu nke m, mmē wu Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'enya ndi mmōn-ozī Osolobue

* **Isi Nke Mmēbūo:**1 yisti: ihien bredi gi a fū † **Isi Nke Mmēbūo:**6 sparo

kwerizikwọ nị onyẹ hụ wụ nke m. ⁹ Kanị, onyẹ nọ id'enyā ihian ghori nị ẹlẹ nke m, mmẹ wụ Nwa nke Ihian jenkọ d'a nọ id'enyā ndi mmọn-ozī Osolobue kuzikwọ nị onyẹ hụ ẹlẹ nke m.” ¹⁰ “Ọzozī, wẹ sikọ d'a gbaghari onyẹ ọwụlẹ kuja oku mmẹ wụ Nwa nke Ihian, kanị agbagharikọ wẹ onyẹ ọwụlẹ kuja oku Mmọn-nso. ¹¹ Ogen wẹ jenkọ d'e gi wẹhẹ unu ulọ-ofufe mọbụ ebe ndi hun a kinị mọbụ ndi-nze ri d'e kin unu ikpe, ehuekwọlẹ ni uhue ke unu k'a don kinrin onu unu mọbụ ihien unu k'e ku. ¹² Makeni, ogen hụ ru, Mmọn-nso jenkọ d'a kuzi unu ihien furu unu k'e ku.”

Ilu Wẹ Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³ Okennyẹ ohu ri ime igunrun hụ nọ si Jizosi, “Onyẹ-nkuzi, dodo gwa nwene m n'o keye m uku nedi enyi lato nị enyi.” ¹⁴ Jizosi nọ si a, “Ọwụ m, onyẹ tume m onyẹ a hannị unu ebuo enen mọbụ onyẹ e keni unu ihien?”

¹⁵ 'Ya o nozi si wẹ, “Kpachanpukwọ nị enya, unu e gbondon enwen unu make udi enya-uku ọwụlẹ gha a ri ime ndun unu; makeni, ẹlẹ ihien ihian nwon wụ ezigbo ndun a, osuon'a n'o meke odafin.” ¹⁶ 'Ya Jizosi nọ ta nị wẹ iluni: “O nwon okennyẹ ohu wụ odafin, hun nwon ali. Ali hụ nọ men'e ihien oda-oda. ¹⁷ O nọ si enwen e, 'Enwon m ebe sikọ d'e zu m buto ihien ugbo m. Kinị ke m jenkọ d'e me?’ ¹⁸ O nọ si enwen e, 'Lee ihien m sikọ d'e me: m k'a totusonme oban m ile, tun ndi kanị wẹ; ebẹhụ ke m jenkọ d'e donme oka m le ihien m ndi ozọ. ¹⁹ Ogen hụ, m k'a si enwen m, “Enwen m, y'e nwonguọ ihien ile ri mma sikọ d'e zu i bi ahua bu oda lalan! Eyezile enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya suoma i usuo!” ’ ²⁰ Kanị Osolobue nọ si a, ‘Onyẹ nzuzu! Uhininni ke wẹ jenkọ d'a napu i ndun i—onyẹ jenkọ nwan d'e nwonrin ihien ndini ile i buto nị enwen i?’ ”

²¹ Igi mekin iluni, Jizosi nọ si, “Enina k'o ri nị ndi hụ a kpatọ nị enwen wẹ aku-le-uba kanị ẹlẹ wẹ odafin ime ihien Osolobue.”

Ehuele Uhue, Gi Osolobue Don Enya

(Mat 6.25-34)

²² 'Ya Jesu nọ si umu-azunun a, “Ya ke m gi ri a si unu ehuele uhue ihien unu jenkọ d'e ri ri ndun mọbụ ekwa unu jenkọ d'e yi. ²³ Ndun ka ihien-oriri; ehịu ka ekwa. ²⁴ Lekpo nị nnunu: w'a ra kun mkpuru mọbụ we ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mọbụ oban w'e buto ihien—kanị Osolobue hụ e ye wẹ ihien-oriri! Bu unu kade mkpa a ri oda-oda kari nnunu! ²⁵ Onyẹ ime unu sikọ d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okulokụ ohu tocheni? ²⁶ Omeni y'a s'eka me ihien mehan ntin enina, k'i ri nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ozọ?

²⁷ Lekpo ni ke obobo ofia don e sue: w'a ra nungbu enwen wẹ mọbụ kpa ekwa—kanị m ri a gwa unu nị, ke eze wụ Solomonu eyini ihien ọwụlẹ rihan mma ke obobo ohu ime ndini. ²⁸ Omele Osolobue e yime efifia ihien ri mma enina—efifia hun a ri ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

²⁹ 'Ya wụ, atole ni e ro ihien unu jenkọ d'e ri le ihien unu sikọ d'a ra; esongbule ni enwen unu banyen'e. ³⁰ Makeni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonme ihien ndini—bu nedi unu a maringho nị ihien ndini ri unu mkpa.

³¹ Kama, chomagude ni Ali-eze e—o sikọ d'e yezikwọ unu ihien ndini wẹ.”

Kpatọ Aku-le-uba Elu-igwee

(Mat 6.19-21)

³² “Umu-atunrun m, atule ni egun, makeni o suo nedi unu usuo n'o ye unu Ali-eze. ³³ Repu nị ihien unu nwe, we eghe e ye ndi igbenye, unu e gi uzoni meme ni enwen unu ekpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-le-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebẹhụ, ohin asako eka ru e; ekika a sako eka ripu wẹ.

³⁴ Makeni, ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi unu jenkọ d'a rizi.”

Kwademe Ni, Ni Di-nwõnni-enyi Lala

³⁵ “Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe unu e nwunsonme; ³⁶ no ni ke idibo ri e che nna we n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du eka, keni unu saeka gunpu n'a uzo ozigbo. ³⁷ O jenko d'a ri ni idibo ndi hu mma omeni nna we a lua, hun a ni we mu enya, kwademe, e che e! M ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a si we weri onodi we teburu, o konrin, gi eka a buye we ihien-oriri. ³⁸ O siko d'a ri ni idibo ndi ahun mma owuni ogen o gi lua—o suo n'a ni ime abali mobu igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a ni a kwademe guo we!

³⁹ Marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke ni a gbukpo iwe e banhan. ⁴⁰ 'Ya wu ni unu le enwen unu jenko d'a kwademezikwo, makeni Nwa nke Ihian siko d'a bia ogen unu tuleni enya a.”

Odibo Furu We Gi E D'anya Ra Hun Furuleni? (Mat 24.45-51)

⁴¹ Pita no si, “Di-nwõnni-enyi, enyi ke i ri a tu ni iluni ra i ri a tu ni ihian ile ya?” ⁴² Di-nwõnni-enyi no za, si, “Onye wu onye-nlepu-anya ahun furu we gi e d'anya, hun marin ihien, hun nna a tume n'o lehu n'a idibo ri ulo a enya, e ye we ihien-oriri we ogen o furu? ⁴³ O jenko d'a ri n'a mma omeni nna a lua, o hun a n'o hu e me ihien ahun o si a me! ⁴⁴ Ezioku ke m ri a gwa unu, nna a ahun jenko d'e we ihien ile o nwe che e eka lepu enya.”

⁴⁵ “Kani, omele odibo hu a si enwen e, ‘Nna m e biekezi d'a lua’, o gbume idibo ibe e hoduni ili—ke ikennyee ke ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tu, ⁴⁶ 'ya wu ni nna a jenko d'a lua idumuzi—uhuhin odibo hu tuleni enya a le ogen hun o marinleni. O siko d'a jakika a, we e che ebe ndi nnupu-isi ri.”

⁴⁷ “Odibo hun marin ihien nna a cho n'o me, bu o kwademeni enwen e n'o me e mobu o men'e, we siko d'a fian a mkpinsin oda-oda. ⁴⁸ Kani, odibo hu marinleni ihien nna a cho bu o me ihien w'e gi a fian mkpinsin, we jenko d'a fian a hun buleni oda.”

“Ihien bu oda ke w'a tu enya a eka onye we ye ihien bu oda; kani, hun ka oda ke w'a tu enya a eka onye we ye hun ka oda.”

Jesu E Kebe Ihian (Mat 10.34-36)

⁴⁹ “M bia d'a mu okun ye uwa; k'o ri m, o dunmaguole! ⁵⁰ Kani we jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ehufuko m d'e ru ni e meguu m ya wu mirin-Chuku. ⁵¹ Unu ri e ro ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani nkebe. ⁵² Gha ogenni jenme, mmadu isen hun ri ezi-le-ulo siko d'e kebe make ufiri m: eto gha a luson ebuo ogun, ebuo hu a luson eto; ⁵³ nedi ihian gha a luson nwa a okennyee, nwa-okennyee hu a luson nedi e; nne gha a luson nwa-a-okpoho, okpoho hu a luson nne e; nne-di siko d'a gha a luson nwunye nwa a, nwunye ihian jenko d'a gha a luson nne-di e.”

Ighota Ihien Ri E Meni (Mat 16.2-3)

⁵⁴ Jizosi no sizikwo ndi hu, “Unu hun ke mirin ri e ru azuun ndidan enyanwun, unu si ni mirin jenko d'e zue—o zue. ⁵⁵ Unu hunzi a ni ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu si ni uwowo jenko d'a ri—o me. ⁵⁶ Ndi ihunna! Unu ma ke w'e lee ali le igwere enya e ku ke uhuhin jenko d'a ri; ki hain unu gizileni a saeka e ku ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi?”

Iyu Le Onye Ikpe I Donkwo Egwa (Mat 5.25-26)

⁵⁷ “Ki hain unu gileni a marinde ihien ri mma unu jenko d'e me? ⁵⁸ Liliima ni iyu le onye-ikpe i don, unu gini d'e ru ogwa, amangbe o dokpun i ye oka-ikpe,

ọka-ikpe e we i ye onye ewuru-ogi—o tu i ye ime ụlọ-ngan. ⁵⁹ M rị a gwa i ezioku, i k'a to ebahun d'e ru ni y'a hanchanrin ihien ile we be i—d'e rude ikobo ka ntin.”

Isi Nke Mmēto

Rogharị! I Ju, Y'a La Ntikpo

¹ Ogen ohu hu ke ndi hu ime ndi ri ebēhu gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Paileti gbu ebe we ri a chuye ni Osolobue ejan, gi edeke we gwo ejan ahun we ri a chu. ² Jesu no shari we, si, “Unu ro ni ihien me ndi Galili hu ghosi ni uwe ka ndi Galili ndi ozọ ile njo e me? ³ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu le enwen unu erogharini, unu ile siko d'a lazikwo ntikpo ke we. ⁴ Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ulo-nche uku ahun ri Siluam dangbu ka ndi ozọ ile bi ime Jerusalem njo e me? ⁵ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu erogharini, unu ile jenkọ d'a la ntikpo ke we.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi Mileni Mkpuru Ta

⁶ Ya Jesu no ta ni we iluni: “Okennyeh ohu ku figi ime ali-vaini a. O hu a choha mkpuru elu figi hu, o hunni. ⁷ O no si onye hun e lepun'a ali vaini hu enya, ‘Lee e, kete ahua eto enwain ke m biama d'a cho mkpuru elu figini, ahunni m. Gbutu e! K'o ri e wiwini ali?’ ⁸ Kani, onye e lefu ugbo hu enya no si a, ‘Di-okpa, dodo hapuzi a ahua ohu suo, ni m hun uzọ guhunme e, buche e ejan hun e me ihien. ⁹ Omeni o mi mkpuru akan-ile, o hu mma; kani, owuni o mini, n'i siko d'e gbutu e, y'e gbutu e.’ ”

Jizosi A Zuọ Okpoho Eje-mmōn Hieme

¹⁰ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ri ulo-ofufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmōn ri ime e ri ebēhu. Eje-mmōn hu hieme e kete ahua mmesato—nke wu ni a ra saeka tinpu. ¹² Ogen Jizosi gi hun a, o no kpoche n'e, si, “Okpoho, y'a dnhinole emu i!” ¹³ Ya Jesu no bu aka kwasị a, o no tinpu ozigbo; o no jama Osolobue mma.

¹⁴ Kani iwe no we onye-isi ulo-ofufe ni Jizosi zuo emu Uhuohin Izu-iken, o no si ndi ri ebēhu, “Akpū-uhuohin isin ri a hun furu enyi e gi run orun—bia ni ogen hu d'a zuo isi, ele Uhuohin Izu-iken!” O hu e ku e, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwōnni-enyi no si a, “Ndi ihunnai! Onye-onye ime unu a topu oken-efin e mōbu jaki e ulo-anu we limeto a Uhuohin Izu-iken, du e e si ebe o jenkọ d'a no ra mirin; ele iya?”

¹⁶ “Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hun Ekwensu ken egbun kete ahua mmesato; o runi hun w'a topu Uhuohin Izu-iken?” ¹⁷ Ogen o gi ku ihienni, ifenren no me ndi inenren e. Kani igunrun ahun ri ebēhu hu a ghoghọ make ihien ile a tu enya o ri e me.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta (Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Ya Jesu no nwan si, “Kini ke Ali-eze Osolobue yi? Kini ke m'e gi ghosi k'o no? ¹⁹ Ali-eze Osolobue no ke ebe onye ohu no weri mkpuru mostadi, kun a ye ugbo-nta a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunu no bia d'a ku ekuu we ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Bređi Gi A Fu Ta (Mat 13.33)

²⁰ Jesu no sizi, “Kini ke m'e gi ghosi ke Ali-eze Osolobue no? ²¹ Enina k'o no: o no ke ebe okpoho ohu no weri ekere yisti bređi gi a fu, gwogbame 'ya le adana oka eto we gwe—d'e ru ni we ile a fuchanrin.”

*Onumuzo Hun Me Mwara
(Mat 7.13-14, 21-23)*

²² Ebe Jesu jenko Jerusalem, o hu a banyesomme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekerę-ękerę, a kuzi ndi ri ime we. ²³ Onye ohu no ju a ajuju, si, “Di-nwonni-ęnyi, ndi buleni oda sọo jenko d’e nwe nzuopuha?” Jesu no si we, ²⁴ “Gikwo ni ndun ile unu nwe lilima ni unu banye onumuzo hu me mwarara! Makeni ndi bu oda jenko d’e me ni we banye, kanị asako we ęka.”

²⁵ “Makeni, onye nwe ulo ma-ama gunma uzọ, unu e turu ezi ebahun duma ęka onumuzo, a si, ‘Di-nwonni-ęnyi, dodo gunpuni ęnyi uzọ!’ O jenko d’a za unu, si, ‘Amarin m ebe unu gha bia!’ ²⁶ Ogen hu, unu jenko d’e kume, si, ‘Ele ęnyi le iyu wi ri, ra? Y’a nọguozide ogbe ęnyi kuzi!’ ²⁷ Kanị o siko d’a si, ‘Amarin m ebe unu gha bia! Gha ni ebe m ri pu, unu ile hun e me njo!’ ²⁸ İkwana-ękwa le ita nkwenren-eze jenko d’a ri ogen unu jenko d’e gi hun Ebrahim le Aziki le Jekopo lezikwo ndi-amuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu we unu le enwen unu ye ezi!”

²⁹ “İhian jenko d’a gha ębamin-ęno uwa bia d’e ri oriri ime Ali-eze Osolobue—we k’a ghasomme azuun owuwa-ęnya-anwun le ndidan ęnya-anwun le azuun ugu le ndidan-mirin bia. ³⁰ Ezie, o nwongho ndi kpa azuun ogenni jenko d’a wuru ndi bu uzọ ogen ahun le ndi bu uzọ kikenni hun k’a wuru ndi kpa azuun.”

*Obodo Jerusalem Ri Jizosi Obi
(Mat 23.37-39)*

³¹ Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi no bia d’e kunrun Jizosi, si a, “Ghakwo ebeni pu, makeni Herodu cho n’o gbu i!” ³² Jesu no si we, “D’a gwa ni ni m ufu ahun e me ero ni m si, ‘Gon ntin, m ri nwan a chupu eje-mmön, a zuo emu tanni, ekile e mezi m ęriira, hun me e akpu-uhuhin eto, a runchanrin m orun m.’ ”

³³ Jesu nozi si, “K’osileri, m pukọ apuko—m siko d’a riri ri uzọ tanni le ekile le nwe-eki—makele Jerusalem sọo ke we no e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozọ.”

³⁴ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi we zihen’e! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kponkikome ndi ri ime i ke nneku-ohuhu don e kponkikome umu a e ye nku e, kanị y’a ninị m! ³⁵ Lee e, a la we nwan Ulo i ton’i! M ri a gwa i ni y’a hunkozi m d’e ru ogen i jenko d’a si ‘Onye hu gi ęfan Di-nwonni-ęnyi a bia wu onye we gozi agozi.’ ”

Isi Nke Mmęto

Jesu A Zuo Okennyę Ehu A Fun

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi no jen d’e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosi hu e ke e. ² Ya ke okennyę ohu ehu a fun nohu puha ihun Jizosi ebęhu. ³ Jesu no ju ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, si, “Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuohin Izu-iken ra o kwerini?”

⁴ Kanị we ile a gba nkintin. Ya Jesu no weri okennyę hu, zuo a, si a lama. ⁵ ‘Ya o no si we, “Omęni nwa i okennyę mobu oken-ęfin i danban omi Uhuohin Izu-iken, y’e wepuhako a ozigbo?” ⁶ Kanị, asani we ęka za ihien owule.

Iwelu-Enwen-Ihian-Ali Le Ime Ni Ndi Igbennyę Ohunma

⁷ Jesu a hun ke ndi obia ri a horisonme isi-ochę, o no kuzime we, si, ⁸ “Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhuo, ejenkwole d’a nodi ali isi-ochę. İkenkwo o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozi oriri hu. ⁹ Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri jenko d’a bia d’a si i, ‘Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.’ Ogen hu ifenren e megbu i, y’e gi ifenren jenme nwan d’a nodi ali ochę mmaka. ¹⁰ Kama,

wę kpọ ị oriri, jęn d'a nọdị alị oche mmaka, kęni onyę hụn kpọ ị oriri bịa, ọ sị ị, 'Ọwụ m, bịa d'a nọdị alị isi-ochę.' Ogęn ahụn ọghọ e jun ị ẹhụ ihun ndị wę kpọ 'yụ lę wę oriri ahụn."

¹¹ "Makęni onyę wesi enwęn ę enu, e wetu w'ę alị; onyę welụa enwęn ę alị, e wesi w'ę elu."

¹² 'Ya Jizọsị nọ sị onyę hụn kpọ a oriri, "Ị kpọ oriri, akpọlę ndi ọwụ ị mọbụ umunę ị mọbụ ndi-ịdafin ibe ị amamgbe w'a kpọgwari ị—ọ wuru nị a kụkinguọ wę ị ụgwọ."

¹³ "Kama, ị kpọ oriri, kpọ ndi igbęnyę lę ndi nguro lę ndi ụkụ rịlęni ikęn lę ndi ęnya-ishi."

¹⁴ "I jęnkọ d'e nwehęn ngozi makęni asa wę ęka kụkin ị y'ę—Osolobue siko d'a kụkin ị y'ę ụhụohin hụ ndi rị ọchan k'a gha ọnwun lihi."

Ilu Jesu Gi Ndi Wę Kpọ Oriri Hi-ogbe Ta
(Mat 22.1-10)

¹⁵ Ogęn onyę ohu imę ndi hụ bịa oriri hụ gi nụ ihienni, ọ nọ sị, "Ndi hụ siko d'e ri oriri hụ imę Alị-eze Osolobue e nwekẹkwọ ęwęre!"

¹⁶ Jizọsị nọ sị a, "Okęnyę ohu kpọ oriri hi-ogbe; ọ nọ kpọ ndi bu ọda oriri ahụn. ¹⁷ Ogęn oriri hụ e ru, ọ nọ zi odibo ę d'a gwa ndi ọ kpọ oriri, sị wę, 'Bia nị nị a kwademęguọ wę ihien ile!' "

¹⁸ "Kanị, wę ile nọ kumę ihien jęnkọ d'e mę wę abialę. Onyę ibuzọ sị odibo hụ, 'M nọnhụ alị; m siko d'e jęnriri d'e lele ę. Dodo, asa m ęka bịa.' ¹⁹ Onyę ọzọ nọ sị, 'M nọnhụ okęn-efin iri wę gi a run ugbo, m jęnkọ nwan d'e lele wę—dodo asa m ęka bịa.' ²⁰ Onyę ọzọ sị, 'M luhụ nwunye ma!—Asa m ęka bịa.' ²¹ 'Ya odibo hụ nọ bịa d'a gwa nna a k'o jęn. Olulu nọ bumę onyę hụ nwe ụlọ, ọ sị odibo ę, 'Jęsonmę nwan ọgbara-ogbe lę ụzọ-ụpụ ozigbo, d'e węhęsonmę ndi igbęnyę lę ndi-nguro lę ndi ęnya-mpin lę ndi ụkụ wę rịlęni ikęn.' ²² Omęguu, odibo hụ nọ bịa d'a sị a, 'Di-ọkpa, e męguọ m ihien ị zi m, kanị ebęhụ eke junkwo.' ²³ Ya nna odibo hụ nọ sị a, 'Shi nwan ụwaya lę nwa-ozue: lili ma n'ị mę ihian bịa—kęni ụlọ m jun. ²⁴ M rị a gwa unu nị o nwonni akpu onyę ohu imę ndi hụ wę bu ụzọ kpọ hụn jęnkọ d'a danmın ihien-oriri m!' "

Ihien Ison Jesu Chọ
(Mat 10.37-38)

²⁵ Igunrun ihian sonko Jesu, ọ nọ gbęhuto, sị wę, ²⁶ "Onyę ọwulę hụn bịa d'e kunrunni m, bu ihien m asuon'a kari ihien nedi ę lę nne ę lę nwunye ę lę umu a lę umunę-ę-ikęnyę lę umunę-ę-ikpoho—ęgheę, kę ndun a dę, ọ sakọ ęka wuru nwa-azuun m; ²⁷ onyę ọwulę burulęni obe ę sonmę m asakọ ęka wu nwa-azuun m."

²⁸ "Onyę ọwulę imę unu hụn chọ n'ọ tun okęn-ulo ebukọ ụzọ nọdị alị, chọpuhaguu ihien jęnkọ d'a ban n'a—n'ọ marin kę o nwonghọ ego jęnkọ d'e zu ę runchanrin a? ²⁹ Omęni y'e męni ęrira, ị gbęguu iyetọ a nị y'a sazinị ęka tunguu a, onyę ọwulę hụn ihien męni siko d'a mu ị emu. ³⁰ Wę jęnkọ d'a sị, 'Onyęni jęn d'a tunma ulọ bu ọ sani ęka tunguu a!'

³¹ Ra o nweđe eze jęnkọ d'e kunrun eze ọzọ hụn lala d'a lusun ę agha, hụn jęnkolęni d'e bu ụzọ nọdị alị leleguu kę n'ọ saęka gi mmadu nnu isen-kwasị-ogun o nwe lusun eze hụ gi mmadu nnu iri-kwasị-ogunnaị lala d'a lusun ę agha? ³² Omęni ọ sakọ ęka, o siko d'e zi ozi jęnni eze hụn-ębọ ogęn o kelęni nọkunmę ę—kęni wę ku kę w'e mę dọn."

³³ "Erirazikwo, o nwonni onyę ọwulę imę unu hụn jęnkọ d'a s'ęka wu nwa-azuun m mmanị ọ latochanrin ihien ile ọ nwon!"

Nnu Tuhu Usuọ A
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nnu rị mma; kanị omēni nnu e tuhu ụsụọ a, nanị kẹ wẹ jenkọ d'e gi mē ẹ n'ọ sụomazị ụsụọ a? ³⁵ O nwōnni erere ọ ban: ọ rịkọ mma alị; ọ rịkọ mma ihien wẹ gi e ye ihien-akunkun. W'a m'a e tuhu. Onyẹ hụn nwōn ntin o gi a nū ihien, y'a nū.”

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Atunrūn Tuhuni Ta (Mat 18.12-14)

¹ Ụhụọhịn ohu, oge nđi ile hūn a na ụgwọ-isi lẹ nđi wẹ gi njọ marin gi rị a bia d'e gōn Jizosị ntin, ² nđi Itu-Farisi lẹ nđi-nkuzi Iwu nọ dēnwinnwinma, a sị, “Okennyeni a nabanhan nđi njọ, e sōn wẹ e ri ihien-oriri.”

³ 'Ya Jizosị nọ ta nị wẹ iluni: ⁴ “Omēni onyẹ ohu ime ụnụ nwe atunrūn ogun-isen, nị ohu e tuhu ime wẹ, kinị k'o jenkọ d'e mē? O hapukọ ohu-aria-ogun-isen hū ogige ebēhū wẹ rị a kpa nni d'a chọ ohu hū tuhuni d'e ru mgbe ọ hūn a? ⁵ O hūn a, ọ ghoghoma—nke wū nị o sikọ d'a pa a che uvun, ⁶ bulua a ụlọ. O ru ụlọ, ọ kpogbama nđi ọwụ a lẹ nđi bikunmē n'ẹ, sị wẹ, ‘Sōn ni m ghoghọ, makēni a hūnguọ m atunrūn m te tuhuni.’ ⁷ M rị a gwa ụnụ nị ẹrira kẹ ighoghọ jenkọ d'a rị elu-igwee ọda-ọda makẹ ufiri onyẹ-njọ ohu rogharinị kari nđi ezi-omume ohu-aria-ogun-isen hūn o mē ni ọ rini mkpa nị wẹ k'e roghari.”

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ “Ra, omēni okpoho dōnmē egho ọrūn akpu-uhūọhịn iri, egho ọrūn akpu-uhūọhịn e tuhu, k'o jenkọ d'e mē? Elẹ o jenkọ d'a mūye ukpẹ, zachanrin ụlọ a, chọ a itan, chọ a imon—d'e ru mgbe ọ hūn a? ⁹ O hūn a, ọ kpokikomē nđi ọwụ a lẹ nđi bikunmē n'ẹ, sị wẹ, ‘Sōn ni m ghoghọ makēni a hūnguọ m egho m te tuhuni.’ ” ¹⁰ “M rị a gwa ụnụ nị ẹrira kẹ ighoghọ dōn a rị ebe nđi mmōn-ozī Osolobue rị makẹ ufiri onyẹ-njọ ohu rogharinị.”

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jizosị nọ sizi, “Okennyeni ohu mụ ikennyeni ẹbūọ. ¹² Hūn-nta nọ sị nedi ẹ, ‘Baba, kebe ihien ile, y'e ye m hūn k'e runi m.’ ‘Ya ọ nọ kebe ni wẹ ihien ile o nwe. ¹³ O ke mēhū akpu-uhūọhịn ole, hūn-nta nọ kpōnkwamē ihien ile wẹ keye ẹ, bu ẹ re, gha ụlọ pụ, si alị ohu teni, ebahūn k'ọ nọ ritita ego ẹ ebe ọ rị e bi obibi nwōnleni isi.

¹⁴ Oge n o gi rigūy ihien ile o nwōn, oken ụnwūn nọ mūgbama alị hū, elu nọ fuma a. ¹⁵ 'Ya ọ nọ jēnmē d'a rūnma nị onyẹ alị hū ọrūn. Onyẹ ahūn nọ zi ẹ si ebe ọ nọ a zūn ezin d'e yemē ezin nđi hū ihien-oriri. ¹⁶ O te rị a n'ọ gi ihien-oriri ezin e gbōn ẹgūn, kalẹ o nwōnni onyẹ y'ẹ ihien ọwūlẹ.

¹⁷ Oge n uche ẹ gi kinhen, ọ nọ sị, ‘Kẹ nđi ile nedi m we ọrūn nwōn hūn w'e ri e rihodu, mme nwen hū ebeni a ka enwen m ẹgūn?’ ¹⁸ ‘M jenkọ d'e lihi, buru nedi m; m jenkọ d'a sị a, ‘Baba, e meọlẹ m elu-igwee njọ, mezikwọ 'yū lẹ enwen i njọ. ¹⁹ Efuruzini m onyẹ wẹ sikọ d'a kpọ nwa i; weri m kẹ onyẹ ohu ime nđi hūn i we ọrūn.’ ’

²⁰ Ya ọ nọ buli, buru nedi ẹ. Kanị, ebe ọ rị ebe teni, nedi ẹ nọ lechen'ẹ; omiken ẹ nọ mē nedi ẹ ọda-oda, 'ya ọ nọ gbaburu nwa a, dide ẹ, su ẹ ọnū. ²¹ Ya nwa a nọ sị nedi ẹ, ‘Baba, e meọlẹ m elu-igwee njọ, mezikwọ 'yū lẹ enwen i njọ, efuruzini m onyẹ w'a kpọ nwa i*!’

²² Kanị, nedi ẹ nọ kpọ nđi idibo ẹ, sị wẹ, ‘Ogbahu-ogbahu! Wẹhẹ ni ẹkwa hūn kachanrin mma yime ẹ! Yime n'ẹ ọla mkpīnsin-eka! Yimen'ẹ akp'uku! ²³ Wepuha nị nwa-efin ahūn kachanrin mma ẹnyi zuntọ nị ụnū gbu ẹ! Nị ẹnyi

* **Isi Nke Mmisen:**21 ...weri m nọkẹ onyẹ ohu ime nđi i we ọrūn.

ri ni oriri, ni enyi ghoghọ—²⁴ make ni nwa m ni te nwunhun anwunhun, kani o ri nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani a hunguọ m'a nwan.' We no rime oriri, ghoghoma."

²⁵ "Ogen hu, nwa a hun kani ri ugbo. Ogen o gi lala, o rume ehụ ụlọ, o no nu ukwere egu we ri a kpọ, e ten. ²⁶ 'Ya o no kpọ odibo ohu, ju a, si, 'Kini ri e me?' ²⁷ Odibo hu no si a, 'Nwene i bia abia; nedi i e gbuguọ nwa-efin ahun kachanrin mma we zuntọ, make ni o nwehenzi nwa a ebe o ri ndun, o nwonna ihien men'e.' ²⁸ Iwe no weme nwene e hun kani, nke wu ni o kwerini banye ime ulọ; 'ya nedi e no puha, rima a. ²⁹ Kani, o si nedi e, 'Lee e, kete ahua ole-le-ole m ri a run ni ke igbon, enuputuni ni m'i isi. Kani, y'e yetudeni m ke nwa-ewu mmaka ni mme le ndi owu m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i ni giguu ihien i ile bupu igbaraja a lua nwan, y'e gbun'e nwa-efin hu kachanrin mma enyi zuntọ!' ³¹ Ya Nedi e no si a, 'Nwa m, mme le yu richanrin ebeni, ihien ile m nwon wu nke i. ³² Kani, o furu ni enyi ri oriri, ghoghọ, makele nwene i ni te nwunhun anwunhun, kale o ri nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani, a hunguọ w'a nwan.' "

Isi Nke Mmisin

Ilu Jesu Gi Onye-nlepụ-nya Nwe Akọ Ta

¹ Jizosi nozi si umu-azuun a, "O nwon odafin ohu, hun nwon onye e lepun'a ihien e enya. Odafin hu no numa ni onye hu ri e lefun'a ihien enya ri e ritita ihien e. ² Ya o no kpọ a, si a, 'Ki wu ihienni m ri a nu ni 'ya ke i ri e me? Kowachanrin ni m k'i don run—make ni y'e lepukozi ihien m enya.' ³ Onye nlepụ enya hu no si enwen e, 'Hunni nna m jenkọ d'a chụ m nwan orun, kini ke m jenkọ d'e me? Enwe m ndun m'e gi run orun-ugbo, bu ifenren aniko m riu urio. ⁴ A maringuo m nwan ihien m jenkọ d'e me, omeni a chụ we m orun, keni m hun ndi jenkọ d'a nabanhan m iwe we.'

⁵ 'Ya o no kpọ ndi gi nna a ugwo ohu-ohu. O no ju onye ibuzo, si, 'Ole k'i gi nna m?' ⁶ O no za, si, 'Galonu uden-olivu ogun-isen.' Onye-nlepụ-nya hu no si a, 'Lee ehuhuo we gi de e ebeni. Nodi ali, ejije-ejije, n'i dehuto a si galonu iri-kwasị-ogunnai.' ⁷ Ya o no juzi hun me e ebuo, 'Ole ke 'yu nwen gi?' O no si a, 'Eka oka-witi ogun-isen.' Onye-nlepụ-nya hu no si a, 'Lee ehuhuo we gi de e ebeni, dehuto a si ogun-eno.' ⁸ Ufiri ihienni o me, odafin hu no ja onye-nlepụ-nya hu hun furuleni we gi e don enya mma—make akoni o nwon. Eghē, make ni ndi uwanị ka umu ukpe akọ e nwon ebe we n'e son ibe we.'

⁹ Jizosi no si, "M ri a gwa i: gi aku-le-uba uwanị han owu, omeni o guu keni i hun onye jenkọ d'a nabanhan i iwe e biri jennin ejen."

¹⁰ "Onye owule hun furu we gi e don enya ebe ihien me ekere ri furuzikwo we e gi don enya ebe ihien hi-ogbe ri; onye owule hun furuleni ni we gi e don enya ebe ihien me ekere ri efuruko we e gi don enya ebe ihien hi-ogbe ri."

¹¹ "O me nwan ni y'a ghosiole ni y'e furuni we gi e don enya ebe aku-le-uba uwanị ri, onye jenkọ d'e ye i ezigbo aku-le-uba lepụ enya?" ¹² "Omeni y'e donmeni ihien onye ozọ ohunma, onye jenkọ d'e ye i nke i?"

¹³ "O nwonna odibo jenkọ d'e ri-eka fe nna ebuo; o jenkọ d'e ze ize ohu, nwe ihien-osusuo hun-ebọ mọbu o wechanrin enwen e ye ohu, lelia hun-ebọ. Y'a sako eka fe Osolobue le egho."

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Le Ihien Ndi Ozo (Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nuguu ihienni ile, we no ru Jesu imi, make ni egho a suoka we.

15 Kani Jizosi no si we, “Unu wu ndi hun e me ke si unu a rika mma id'ęnya ndi ozo, kani, Osolobue a maringwo obi unu. Makeni, ihien hun ihian weri n'o rika mkpa wu aru ęnya Osolobue.”

16 “Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ke we gi run orun d'e ru ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a. Kete mgbe hu, we hu e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hu e gi iken a zuo ni we banye e.”

17 “O ka nfe ni elu-igwee le uwa ghafe kari ni akpu ihien ohu ri ime Iwu a danpu, o suo n'a ihien kachanrin ntin we kaye mkpuru-ekukwo ri ime Iwu.”

18 “Okennyę owule hun kpechan nwunye e luma okpoho ozo ghere aghere; okennyę hun luma okpoho we kpechan ghere aghere.”

Odafin Hu Le Lazarosi

19 “O nwon odafin ohu, hun e kon ekiken odafin, e ri ke eze uhuhin ile.”

20 “O nwonzikwo okennyę ohu w'a kpo Lazarosi, ogbenye ro, ete jun e ehụ a ile. W'e bu Lazarosi a to onu-mgbon odafin hu ogen ile. 21 Lazaros' a chode n'o gi ifunfun ihien-oriri hun a dannahin odafin hu o gha e ri ihien-oriri gbon egun. O ru, nkite a biade d'a rachan ete ndi hu ri a ehụ.”

22 “Omegwu, ogbenye hu no nwunhun, ndi mmon-ozu no bu e si ebe Ebrahim ri. Odafin hu a nwunhunzikwo, we no li e. 23 Ime ali-mmom, ebe odafin hu ri a ta afunfun, o wesi ęnya elu, o no gha ebe teni lecheni Ebrahim, hunzi Lazarosi k'o nodiyen'e. 24 'Ya o no kpochen'e, si, 'Nedi ęnyi Ebrahim! Me omiken m zi Lazarosi n'o gi onunu mkpinsin-eka a deri mirin tanye m ire keni ire hun uzo juu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!' ”

25 “Ebrahim no si a, 'Nwa m, nyanhan n'i nwehanchanrin ihien ile ri mma ogen i gi ri ndun, bu Lazarosi nwehen ihien ile jo njo. Kani, ehụ fu e nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. 26 Wezukade ihien ndini ile, o nwonzikwo oghe shiagbu enwen e we donme egbata ęnyi le unu, nke wu ni onye owule cho n'o fetu shi ebe unu ri asako eka, bu o nwonni onye owule ri ebahun jenkwo d'a saeka fetu bia ebe ęnyi ri.' 27 'Ya odafin hu no si a, 'Baba dodo nwan, zi Lazarosi jen iwe nedi m— 28 ni m nwon umune ikennyę isen. Y'a jen d'a do we eka-ntin make we gha a bia ebeni afunfun ri.' ”

29 “Kani, Ebrahim no si a, 'E nwegho we Iwu Mozizi le Ihien ndi-amuma de; umune i we gon we ntin.' 30 Odafin hu no si a, 'Mbakwo nedi ęnyi Ebrahim, ohun ezuni! Kani, omeni onye gha onwun lihi jen d'e kunrun we, we jenkwo d'e roghari.' 31 Kani, Ebrahim no si a, 'Omeni egonni we Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ntin, ekweriko we—osukwon'a ni ihian gha onwun lihi d'a gwa we.' ”

Isi Nke Mmęsa

Njo Le Igbaghari-njo

(Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42)

1 Jizosi no si umu-azuun a, “Ihien ndi hun a han ihian e me njo jenkwo d'a biariri; kani, nsongbu ri ni onye hun we k'a gha eka a bia! 2 O ka onye hu mma ni we kenme olo y'e olu, tu a ye ime ohimin kari n'o han onye ohu ime ndi-ntani me njo.”

3 “Ya wu, kpachanpu ni ęnya! Nwene i me njo, jugbo a; o gbehuto obi, y'a gbaghari a. 4 Osuon'a n'o me i njo mgbe esa ime uhuhin, bu o biachanrin mgbe esa hu d'a si i, 'E gbehutogwo m obi; dodo.', i siko d'a gbaghariri a.”

Okukwe

5 Ndi-ozu hu pu-ichen no si Di-nwonni-ęnyi, “Me okukwe ęnyi waye.” 6 Di-nwonni-ęnyi no si we, “Omeni i nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi

megbu enw̄en ̄ nt̄in, i j̄enk̄o d'a sa ̄ka s̄i osisi Muberi-ni higbu enw̄en ̄ ogbe r̄i ebeni, 'Hueri, y'e j̄en d'a gbor̄i im̄e ohimin!' O j̄enk̄o d'a gbaye i."

K'o Furu N̄i Odibo E M̄e

⁷ "Onȳe im̄e un̄u k'o m̄e ni odibo ̄ hun gha ebe o j̄en d'a run ̄run im̄e ugbo m̄obu ebe o j̄en d'e lep̄u atunrun ̄nya l̄uha, y'a s̄i a 'B̄ia ozigbo d'a n̄od̄i al̄i n'i ri ih̄ien-oriri'? ⁸ Mba n̄u! I j̄enk̄o d'a s̄i a, 'M̄em̄e ni m ih̄ien-oriri ̄nyasi, y'a kwademe n'i buye m 'ya w̄u ih̄ien-oriri; y'e cheri m ni m riguu, ra, n'i kip̄u ih̄ien; i kebe ri, ra.' ⁹ Egh̄e, y'e kelek̄o odibo h̄u kaka ebe o n̄oh̄u m̄e ih̄ien i s̄i a m̄e. N'i kele ̄?"

¹⁰ "Ēr̄ira k'o r̄iz̄ikw̄o n̄i un̄u: un̄u m̄echanrinḡuu ih̄ien ile w̄e s̄i un̄u m̄e, s̄i n̄i, 'Idibo mmaka furul̄eni w'e kele k̄e ̄nyi w̄uh̄u, mak̄eni ih̄ien furu n̄i ̄nyi m̄e s̄ūo k̄e ̄nyi m̄eh̄u.'"

Onȳe B̄ia D'a Kpanm̄in Jiz̄osi

¹¹ Ogen Jiz̄osi gi j̄enk̄o Jerusalem, o n̄o ghasi ̄gbata Samerīa l̄e Galili. ¹² Ogen o gi banyek̄o im̄e obodo ohu m̄e ̄ker̄e, nd̄i oti iri n̄o kunrun ̄. An̄okunm̄echanr̄in̄i w'a; ¹³ w̄e n̄o hij̄enn'e, s̄i, "Jiz̄osi! Di-nw̄onni-̄enyi! M̄e omik̄en ̄enyi!" ¹⁴ Jiz̄osi a hun w̄e, o n̄o s̄i w̄e, "We ni enw̄en un̄u d'a gh̄os̄i nd̄i nch̄u-̄ejan n̄i w̄e gh̄os̄i w̄e n̄i un̄u a d̄ih̄inḡuo." E ru w̄e ̄zo, 'ya w̄e n̄o r̄i mma. ¹⁵ Ogen onȳe ohu im̄e w̄e gi hun a n̄o riḡuo mma, o n̄o kin-az̄uun, yik̄o, jak̄o Osolobue mma. ¹⁶ O n̄o dan n̄i Jiz̄osi al̄i, kpanm̄in a. Ok̄ennȳe h̄u w̄u onȳe Samerīa. ¹⁷ Jiz̄osi n̄o s̄i, "Ēl̄e mmad̄u iri k̄e w̄e z̄uo, m̄e w̄e r̄i ̄uchan? Elebe k̄e mmad̄u itenei h̄od̄un̄i r̄i? ¹⁸ Ya w̄u, o nw̄onni onȳe hun kin-az̄uun d'a ja Osolobue mma wez̄uka onȳe al̄i-oz̄oni?"

¹⁹ Ya Jiz̄osi n̄o s̄i ok̄ennȳe h̄u, "Lihi ̄oto n'i lama, okukwe i e m̄eḡuo i d̄inh̄in."

Ke Al̄i-eze D̄on A B̄ia (Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ O nw̄on nd̄i Itu-Farisi j̄u Jesu ogen Al̄i-eze Osolobue j̄enk̄o d'e gi b̄ia. O n̄o sh̄ari w̄e, s̄i, "Ēl̄e ̄nya k̄e w̄e gi a mar̄in n̄i Al̄i-eze Osolobue a b̄ial̄e d'a k̄ima. ²¹ O nw̄onni onȳe j̄enk̄o d'a s̄i, 'Lee ̄, ebeni k'o r̄i!' m̄obu 'Ebeni k'o r̄i', mak̄eni, ezīe, Al̄i-eze Osolobue a riḡuol̄e im̄e igunrun un̄u."

²² Ya o n̄o s̄i um̄u-az̄uun a, "Ogen lala hun o gi r̄i un̄u n̄i un̄u hund̄e ̄suon'a akp̄u-uh̄uoh̄in ohu hun r̄i im̄e ogen Nwa nke Ih̄ian, kan̄i un̄u ah̄unk̄o a. ²³ We k'a s̄i un̄u, 'Lee ̄ ebeni!' m̄obu 'Lee ̄ ebeni!' Kan̄i, ekwerikw̄ol̄e ni; es̄onkw̄ol̄e ni w̄e d'a ch̄oma a. ²⁴ Mak̄eni, k̄e am̄uma d̄on e be elu-igwere, a gha w̄e az̄uun ile hun a, ̄r̄ira k̄e Nwa nke Ih̄ian j̄enk̄o d'a r̄i uh̄uoh̄in o j̄enk̄o d'a b̄ia. ²⁵ Kan̄i, o j̄enk̄o d'e bu ̄zo taḡuu afunfun bu ̄oda, nd̄i agb̄oni a j̄uḡuu a.

²⁶ K'o d̄on r̄i ogen nke Nua k'o j̄enk̄o d'a r̄iz̄ikw̄o ogen nke Nwa nke Ih̄ian. ²⁷ W̄e h̄u e ri, a ra; w̄e h̄u a l̄u di l̄e nw̄unȳe, e we w̄e e ye w̄e a l̄ur̄u—d'e ru uh̄uoh̄in h̄u Nua banye im̄e uḡbo h̄u p̄u-ich̄en, ok̄en-mirin h̄u n̄o b̄ia d'e gbup̄uchanr̄in w̄e ile.

²⁸ O j̄enk̄o d'a r̄iz̄ikw̄o k̄e ogen Lot̄u. Ih̄ian ile h̄u e ri, a ra; e n̄on, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kan̄i, uh̄uoh̄in h̄u Lot̄u gha Sodom̄ p̄u, ok̄un l̄e ns̄in-̄nya-anw̄un n̄o gha elu-igwee z̄uetu k̄e mirin, gbu w̄e ile. ³⁰ Ēr̄ira k'o j̄enk̄o d'a r̄i uh̄uoh̄in h̄u Nwa nke Ih̄ian j̄enk̄o d'e kinhen.

³¹ Uh̄uoh̄in h̄u, onȳe r̄i elu ̄lo a, hun ih̄ien ̄ r̄i mm'ulo, y'e hidangukw̄ol̄e banyemezi im̄e ̄lo n'o j̄enk̄o d'e weri ih̄ien ̄w̄ul̄e. Ēr̄iraz̄ikw̄o, onȳe ̄w̄ul̄e r̄i im̄e ugbo y'a lashikw̄ol̄e ̄lo n'o j̄enk̄o d'e weri ih̄ien. ³² Nyanhankw̄o n̄i ih̄ien m̄e nwunȳe Lot̄u! ³³ Onȳe ̄w̄ul̄e ch̄o n'o ghe isi ̄, isi ̄ a t̄o a; onȳe ̄w̄ul̄e tuhu ndun a k'a z̄uop̄uha a. ³⁴ M r̄i a gwa un̄u n̄i uh̄inh̄in h̄u, mmad̄u ̄buo j̄enk̄o d'e din̄e elu-ukpo ohu, e weri w̄e onȳe ohu, na hun-̄ebo t̄o. ³⁵ Ikpoho ̄buo j̄enk̄o

d'a gha a kwọ ihien, e weri wẹ onye ohu, a la wẹ hun-ẹbọ tọ. [³⁶ Ikennyẹ ẹbuọ jenkọ d'a rị ime ugbo a run ọrun, e weri wẹ onye ohu, a la wẹ onye ohu tọ.]

³⁷ Ụmu-azuun a nọ ju a, si, “Di-nwonn-ęnyi, elebe ke ihienni jenkọ d'a nọ me?” Jizọsi nọ si wẹ, “Ebe ọwule ozun rị ke udele a gbakikome!”

Isi Nke Mmęsatọ

Imę Ekpere Ogen Ile

¹ 'Ya Jizọsi nọ lu ni ụmu-azuun iluni, gi ẹ ghosị wẹ mkpa ọ rị ni wẹ e me ekpere ogen ile bu anikọ wẹ ndun guu wẹ. ² Ọ si, “O nwe okennyẹ ohu a han enen hun rị ime obodo ohu. Okennyeni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihian. ³ O nwonzikwo okpoho di ẹ nwun, hun rị ime obodo hu, hun a biasonme d'a si a, ‘D'a hagbuni m onye rị e megbuni m enen!’ ⁴ Ọ biabe, okennyẹ hu a ju n'o lekọ a ęnya ihun. Kani, ọ nọbe, okennyẹ ahun nọ si enwen ẹ, ‘Osun'a ni m'a ra tu egun Osolobue mobu gbaye ihian, ⁵ m sikọ d'a hun a ni wẹ ye okpohoni di ẹ nwun ihien run'e, make nsongbuni ọ rị e ye m, make ehio gha a ghanahin m make obibiani ọ rị a bia ogen ile!’ ”

⁶ Di-nwonn-ęnyi nọ si, “Unu a nughọ ihien eje okennyẹ ahun a han enen ku. ⁷ Osolobue ahunkọ a ni wẹ ye ndi nke ẹ hun a kwanghosị a efinnai le uhinhin ihien runi wẹ? N'o bieke d'e yeni wẹ ẹka?”

⁸ “M rị a gwa unu n'o jenkọ d'e me ezioku puha ifon, mede ẹ ngwa, e nwehen wẹ ihien furu ni wẹ. Kani, ni Nwa nke Ihian hun ndi nwe okukwe ime uwa ogen o gi bia?”

Ilu Jesu Ta Ni Ndi Hun Ro Ni A Rika Wẹ Mma

⁹ Jizọsi nọ tani ndi ahun ro ni a rika wẹ mma, e lenia ndi ozo ile iluni: ¹⁰ Ọ si, “Ikennyẹ ẹbuọ jen Ulo-nsọ d'e me ekpere: ohu wu onye Itu-Farisi, hun-ẹbọ wu onye a na ugwo-isi wẹ gi njo marin. ¹¹ Onye Itu-Farisi nọ wuzo n'o me ekpere: ọ nọ kume banyeni enwen ẹ enina: ‘Osolobue, a kpanmin m'i ni anoni m ke ndi ozo: ele m onye a tunarin ihian ihien mobu onye-ntu mobu onye-ughere. A kpanmin m'i ni anodeni m ke onye ugwo-isi hu rị ebegu. ¹² M'e bu onu mgbe ẹbuọ ime izu-uka, m'e ye i uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien ọwule m nwe.’ ”

¹³ “Kani, onye ugwo-isi nọ wuzo ebe teni; ọ sadeni ẹka bu ihun zinme elu-igwee, kama, ọ hu a fian ẹka obi, a si, ‘Osolobue, dodo me omiken m, onye njo ke m wu!’ ” ¹⁴ Jesu nọ si, “M rị a gwa unu ni onye ugwo-isi hu ke Osolobue kuni ohunma n'o d'a lama iwe ẹ, ele onye Itu-Farisi hu. Make ni, onye busi enwen ẹ elu, e wetu w'e ali; onye welua enwen ẹ ali, e busi wẹ ẹ enu.”

Jizọsi A Gozi Umueka

(Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nwe ndi rị e wehede umueka wẹ pa ẹka ken Jesu metu wẹ ẹka, gozi wẹ. Kani, ogen ụmu-azuun a gi hun ihienni, 'ya wẹ nọ jugboma wẹ. ¹⁶ Kani, Jizọsi nọ si wẹ wehe umueka hu, ọ nọ si, “Ni ni umu-ndu bia d'e kunrun m; akusile ni wẹ—make ni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁷ M rị a gwa unu ezioku, onye ọwule hun nabanhanleni Ali-eze Osolobue rike nwata abanyeko a.”

Onye-ndu Ahun Wu Odafin

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onye-ndu ohu ju Jizọsi ajuju, si a, “Onye-nkuzi oma, kini ke m jenkọ d'e me ni m nwehen ndun itebite?”

¹⁹ Jizọsi nọ si a, “K'i rị a kponi m onye-oma? O nwonn onye rị mma wezuka Chuku suo. ²⁰ 'Ya maringho Iwu ndini wẹ: ‘Agherele; egbule ochu; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; gbaye nedi i le nne i.’ ”

21 Okennyẹ hụ nọ sị a, “M hụ e donmẹ iwu ndịni ile kete m'a marinle ihien.”
 22 Ogen Jizosi gi nụ ihienni, o nọ sị a, “O nwẹ ihien ohu i keleni me: repu ihien ile i nwon, y'e we egbo e ye ndi igbenyẹ, gi e wuru onye nwon aku-le-uba ime elu-igwee; y'a bia d'e sonme m.” 23 Kanị, ogen okennyẹ hụ gi nụ ihienni, efo a suozin'a usuo kaka—makeni o hike odafin.

24 Ogen Jizosi gi hun ni efo asuozin'a usuo, o nọ sị, “Nibe o fuka orun ebe ndi idafin a nọ banye Ali-eze Osolobue! 25 Ezioku-ezioku, o ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuka wu kamelu gha enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue.”

26 Ndi hun nụ ihienni nọ sị, “Onye k'a sazi nwan eka nwe nzuopuha?”

27 Jesu nọ sị we, “Ihien ihian ghaleni a sa eka e me, Osolobue k'a sa eka me e.”

28 Ya Pita nọ sị, “Lee e, enyi a laguokwo ihien ile enyi nwon to sonme i!”

29 Jizosi nọ sị we, “M ri a gwa unu ezioku, o nwonni onye owule hun o me ni o natoguo ulo mobu nwunye mobu umune mobu nedi le nne mobu umu—make ufiri Ali-eze Osolobue, 30 hun jenkoleni d'e nwehen we mmagi-mmagi ogenni, nwehen ndun itebite ogen hun lalani.”

Hun Me E Mgbere Eto Jesu Ku E N'o Jenko D'a Nwun, Lihizi (Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)

31 Jizosi nọ weri mmadu mmebuo hụ si usuo, si we, “Gon ni ntin! Enyi jenko nwan Jerusalem; ihien ile ndi-amuma de banyeni mme wu Nwa nke Ihian jenko d'e mezuchanrin.”

32 “We siko d'e we e che eka ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju; we jenko d'a kpa a ye emu, kpari e, ju a eson.”

33 “We siko d'a fian a mkpinsiin oda-oda; we k'e gbu e; kanị, hun me e akpu-uhuhin eto, o jenko d'e lihi.”

34 Kanị, o nwonni ihien mmadu mmebuo hụ ghoti ime ihienni ile o ku; oku ndi hụ wu ihien zuerini ebe we ri; aghotanị we ihien Jizosi ri e ku.

Jesu A zuo Onye Enya-ishi (Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)

35 Ogen Jizosi gi nokunmeme Jeriko, okennyẹ enya-mpin ohu nodi ali mkpenren uzọ hụ, a rịo urio.

36 Ogen onye enya-mpin hụ gi nụ uzun igunrun ghafekoni, o nọ ju we ke ki ri e me?

37 “Ya we nọ sị a, “Jesu onye Nazareti ghafeko.”

38 Ya o nọ yi oro, si, “Jizosi, Nwa Defidi, me omiken m!”

39 Ndi ri ihun igunrun hụ nọ jugbo a, si a kpume onu. Kanị, o nọ yikenmede, si, “Nwa Defidi, me omiken m!”

40 “Ya Jesu nọ wuzo, si we wehe okennyẹ hụ. Ogen o gi nozunhan, Jesu nọ ju a, si, 41 “K'i cho ni m me n'i?” O nọ sị, “Di-nwonni-enyi, m cho ni m leghama uzọ.”

42 Jizosi nọ sị a, “Leghama uzọ! Okukwe i a zogu i.”

43 Ozigbo, o nọ leghama uzọ; o nọ sonme Jizosi, a ja Osolobue mma. Ihian ile hun n'a nozikwo ja Osolobue mma.

Isi nke Mmitenei

Jizosi Le Zakiosu

1 Ya Jizosi nọ banye obodo Jeriko. Ogen Jizosi gi ghafeko ime e, 2 okennyẹ ohu w'a kpo Zakiosu ri ebegu. Zakiosu wu onye ohu ime ndi-isi ndi a na ugwo-isi; odafin ro. 3 O hụ a cho n'o legha Jesu, kanị o me mkpuru, o sani eka legha Jesu make igunrun hụ.

⁴ 'Ya ọ nọ gbaghafe igunrun hụ, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpọ Sikamọ, keni ọ hụn Jesu, maka ni ụzọ ahun ke Jesu jenkọ d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenu ebahun, o lee enya elu, ọ nọ si a, "Zakiosị, mengwa hidan, makele m jenkọ d'a nodiriri iwe i tanni."

⁶ Zakiosị nọ hidan ozigbo-ozigbo, gi ighoghọ nabanhan a. ⁷ Ihian ile hunn'a nọ denwinwinma, a si, "Okennyeni e jenu meguo iwe onye-njo!"

⁸ Zakiosị nọ wuzo ụzọ ohu, si, "Di-nwonni-enyi, lee e, m ri nwan e kebe ihien ile m nwe ụzọ ebuo; m jenkọ d'e we azuun ohu ye ndi igbenye. Omeni o nwon onye m megbu, m jenkọ d'a kikin e 'ya ụzọ eno."

⁹ Ya Jizosi nọ si a, "Nzupuha a biaole ezi-le-uloni tanni, maka ni okennyeni wuzikwo nwa Ebrahim. ¹⁰ Mmewu Nwa nke Ihian bia d'a cho ndi tuhuni ni m zuopuha we."

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Egho Gi Zu Afia Ta (Mat 25.14-30)

¹¹ Ke we don ri e gon ntin ihien ndini ọ ri e ku, Jizosi nọ ta ni we ilu. Maka ni o rumeguọ ehu Jerusalem, we ri e ro ni Ali-eze Osolobue e d'a biahu d'a kima kikenikeni. ¹² 'Ya ọ nọ si, "O nwe okennyeni ohu; okennyeni wu nwa-eze; o jenkọ ali ohu teni ni we d'e kin e eze. Uche e wu ni we kinguo a eze, ọ lahazi. ¹³ N'o d'e jenu me, ọ nọ kpokikome ndi idibo e iri, we egho orun uhuhon ogun-isen ogun-isen ụzọ iri ye we, si we, 'Gi ni eghoni zu afia d'e ru ni a lua m.' ¹⁴ Kani, ize okennyeni ahun ri e ze ndi ali a. We nọ zi ndi-ozu sone e, d'a si, 'Enyi achoni ni okennyeni ki enyi.' "

¹⁵ "Kani, e kinkwo w'a eze nwen.

Ọ nọ lua; ozigbo, ọ nọ kpọ ndi idibo e ndi hu o ye ego, keni ọ marin erere we nwehen.

¹⁶ Nke ibuzo a puha, si, 'Nna-enyi, e gigu m egho i ye m nwehen ụzọ iri elu e.' ¹⁷ Ọ nọ si a, 'Odibo oma! Y'e meke. Ebe o me ni y'a ghosiguo ni furu onye we gi e don enya ime ihien me ekere, weri obodo iri kima.' ¹⁸ Hun me e ebuo nọ puha, si, 'Nna-enyi, e gigu m egho i ye m nwehen ụzọ isen chen'e.' ¹⁹ Ọ nọ si a, 'Yu nwen, weri obodo isen kima.' ²⁰ Odibo ozọ nọ puha, si, 'Nna-enyi, lee egho i; m gi ekwa kenme e, bu e to ohunma. ²¹ Egun i ri a tu m, maka ni y'e zeke; y'e weri ihien i donmeni, a ghoru ihien i kuneni.' ²² Eze nọ si a, 'Eje-odibo! M jenkọ d'e gi oku onu i kin i ikpe. 'Y'a maringho ni e zeke m, ni m'e weri ihien m donmeni, a ghoru ihien m kuneni. Ele iya? ²³ Ọ hugho nwan mma. Ki hain nwan i gileni bu egho m che ni m ime ulo-egho*, keni, m bia, e weri m 'ya le omuninwa rin'a?' "

²⁴ "Ya eze hu nọ si ndi turu ebegu, 'Nupuha n'a ego hu, we e ye odibo ahun nwe ụzọ iri.' ²⁵ Kani we nọ si a, 'Nna-enyi, o nweguo ụzọ iri nu!' ²⁶ Eze nọ si we, 'M ri a gwa unu, ndi ile nwe ihien we gi ihien we ye we runpuha ke we jenkọ d'e yecheni. Kani, ndi nweni ihien we gi nke we runpuha, we jenkọ d'a napude we hun we nwon. ²⁷ O me nke ndi ineren m ahun choleni ni m wuru eze we, weheni we d'e gbu id'enya m ebeni.' "

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem (Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸ Ogen Jesu gi kugu ihienni, ọ nọ jenu Jerusalem o jenkọ. Ọ hu ihun; ndi 'ya le we wu hu e son e. ²⁹ O rume Befei le Betani, hun ri ugu w'a kpọ Ugu Olivu, ọ nọ zi umu-azuun ebuo ozi, ³⁰ si we, "Banye ni obodo ahun me ekere ri ihun; unu banye, unu sikọ d'a hun nwa-jaki we limeto ebegu, hun we nyintuleni

* **Isi nke Mmitenei:23** aza

kaka; topu n'a, unu e wehe e ebeni. ³¹ Onye si unu, 'Ki unu ri a topun'a?' Si n'a hu, 'Nna cho a.' ”

³² Ya ndi o zi ozi no jeme, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu don gwa we. ³³ Ebe we ri a topu nwa-jaki hu, ndi nwonn'e no si we, “Ki unu ri a topu ni nwa Jaki hu?”

³⁴ We no si, “Nna cho a.” ³⁵ Ya we no weri nwa-jaki hu jenni Jesu. We no gbama ewuru we yiesonme elu e ye elu anu hu; ya we no yeni Jesu aka nyinrin enu e. ³⁶ Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hu e gi ewuru we yiesonme elu e a gbama uzo.

³⁷ Ogen o gi ru ehụ Jerusalem, uzo ahun we gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azuun a no ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tu enya ndi we hun, a si,

³⁸ “Eze ahun gi efan Di-nwonn-enyi bia
wu onye Chuku gozi agozi!

Udon 'ya ri elu-igwee,
oghō 'ya ri ni Osolobue
ebe hu kachanrin elu ejen.”

³⁹ Kanị ndi hu ime ndi Itu-Farisi ri ime igunrun hu no si Jesu, “Onye-nkuzi, jugbo umu-azuun i!”

⁴⁰ Jizosi no si we, “M ri a gwa unu, ndini gba nkintin, omuma ndini ri ebeni jenkō d'e yime oro hu.”

Jizosi A Kwan Ni Jerusalem Ekwan

⁴¹ Ogen Jesu gi ru ehụ ya wu obodo wu Jerusalem, hun a, o no kwanma n'a ekwan, ⁴² si, “Eghe, iyu, iyude! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kanị, e zueme guo ni we i 'ya! ⁴³ Ogen lala, hun ndi inenren i jenkō d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmehanchanrin i, gha azuun ile zunbanhan ime i. ⁴⁴ We jenkō d'e tikpochanrin i—'yu le ndi ri ime i—o nwonn ogbe-omuma ohu we gi tun i hun we jenkō d'a lato elu ibe e, make ni y'a marinni ogen Osolobue gi bia d'e meni i ohunma.”

Jizosi A Chupu Ndi Ri Ulo-nsọ A Zu Afia (Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

⁴⁵ 'Ya ke Jizosi no banye ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri ebahun a zu afia, ⁴⁶ a si we, “We de e ime Ekukwo-nsọ ni Osolobue si, 'Ulo m jenkō d'a wu ulo w'a no e me ekpere', kanị unu e gigo a nwan henrin 'ebe ndi ohin a wari'.”

⁴⁷ Uhuohin ile, Jizosi hu a kuzi ime Ulo-nsọ. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho ni we gbu e, ⁴⁸ kanị, a hunni we uzo w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwunguo igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

A Ju We Jesu Ke Onye Zi E (Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Uhuohin ohu, ebe Jesu ri a kuzi, e zi ozioma ime Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi no puha, ² si a, “Gwa enyi, elee iken k'i gi e me ihien ndini? Onye ye i ikenni?” ³ Jesu no za we, si, “Mme nwen jenkō d'a ju unu ajuju ohu: gwa ni m, ⁴ mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha aka ihian bia?”

⁵ 'Ya we no tugbame iroro yen'e, si ibe we, “Kinị ke enyi jenkō d'e ku? Enyi si, 'O gha elu-igwee bia,' o jenkō d'a si, 'Kinị hain unu gileni gi ihien Jonu ku don?’

⁶ Kanị enyi si, 'O gha aka ihian bia,' we jenkō d'e gi omuma magbu enyi make ni we ile kweri ni Jonu wu onye-amuma.”

⁷ 'Ya wẹ nọ sị a, “Enyi amarin ebe ọ gha bia.”

⁸ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Mẹ nwen agwakọ unu onye ye m iken m gi e me ihien ndini.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo-vaini Run Ta

(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ Ọ nọ ta ni ndi ile ri ebahun iluni: “Okennyẹ ohu run ugbo-vaini, 'ya ọ nọ wẹ ẹ ye ndi jenkọ d'a runn'a e-gbu-e-ke, ọ nọ si ali ọzọ d'a nobie. ¹⁰ Ogen vaini e ru, 'ya ọ nọ zi odibo ohu jenni ndi hu ri a run 'ya wu ugbo ni wẹ keye ẹ ihien run'ẹ; kani, ndi hu nọ gbu ẹ ili, gba a ẹka la. ¹¹ Ọ nọ zijenzi odibo ọzọ; kale ndi hu nọzi gbu ẹ ili, gbe ifenren ye ẹ ihun, gba a ẹka la. ¹² Ọ nọ zijenzi odibo hun me wẹ ẹto; wẹ nọ rudẹ ohun ehụ, chupụ a. ¹³ 'Ya onye hu nwe ugbo-vaini hu nọ sị enwen ẹ, 'Kini ke m'e me nwan? M jenkọ d'e zi ezi nwa m, ikenkwọ a gbaye wẹ ẹ!’ ¹⁴ Kani, ogen ndi hu gi hun a, wẹ nọ sị ibe wẹ, ‘Onwan wu hun siko d'e nwonrin ugboni omeguu, ni enyi gbu ẹ keni ihien nke e ru ẹ ẹka henrin nke enyi!’ ¹⁵ 'Ya wẹ nọ gha ime ugbo-vaini hu dokpupụ a, gbu ẹ.”

Jesu nọ sị, “Kini ke onye hu nwon ugbo hu jenkọ d'e me ndi hu ri a run ugbo hu? ¹⁶ O siko d'a bia d'e tikpo wẹ, we ugbo hu ye ndi ọzọ.”

Ogen wẹ gi nu ihienni, wẹ nọ sị, “Chuku a ju!”

¹⁷ Kani, Jesu e lee wẹ, 'ya ọ nọ sị, “Ki wẹ den'ẹ nwan ime Ehuhuo-nsọ ni ‘Omuma hu ndi a tun ulọ jutọ, e henringuo omuma hun gi ulọ.’ ”

¹⁸ “Omuma hu jenkọ d'e tikpo onye owule dankwasị n'a; kani o siko d'e gwerien onye owule ọ dankwasị.”

¹⁹ Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchu-egan nọ cho ni wẹ nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo wẹ ni uwe k'ọ tuni ilu hu; kani, egun igunrun ahun anini wẹ.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ 'Ya wẹ nọ keme Jesu nke. Wẹ nọ zi ndi wẹ zi d'e kunrun ẹ, sị wẹ me leke sị wẹ gi ezioku bia—keni wẹ hun uzọ gi ihien o k'e ku kwondon ẹ, w'ẹ che ẹka Govanọ ri a kidon ni ndi Rom. ²¹ Wẹ nọ sị a, “Onye-nkuzi, enyi a maringho ni oku-onu i le nkuzi i kuru-oto; y'a ra lee ihian enya ihun, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'ọ richanrin. ²² Gwa enyi, Iwu enyi e kwerigho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o kwerini?”

²³ Kani, Jizosị nọ ghota ni ero ke wẹ gi bia, ọ nọ sị wẹ, ²⁴ “Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye le efan onye ri a?” Wẹ nọ za, sị, “Nke Siza ro.”

²⁵ 'Ya Jesu nọ sị wẹ, “We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue.”

²⁶ Ahunzini wẹ ihien wẹ siko d'e gi nwundon ẹ id'enya ndi hu. Oku hun ọ shiri wẹ a tikenme wẹ enya, wẹ nọ kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸ Wẹ nọ ju a ajuju, sị a, “Onye-nkuzi, Mozizi de ni enyi 'ya ime Ekukwo Iwu, ni: ‘Omēni okennyẹ a nwunhun bu nwunye ẹ amuni nwa, nwenẹ okennyẹ hu nwunni ya luru nwunye ẹ, ni wẹ mudonni nwenẹ ẹ nwa.’”

²⁹ O nwon nwan umune ikennyẹ esa. Nke ibuzọ a lu nwunye, ọ nwunhun bu ọ muni nwa. ³⁰ Hun me ẹ ebuo nọ luma okpoho hu; omeguu, ọ nọ nwunhun bu ọ muzikwoni nwa. ³¹ Ihien ohu hu mezikwo hun me wẹ ẹto le ndi ọzọ ile hoduni, d'e ru ni wẹ esa lugbari okpoho hu—a nwunhunchanrin wẹ, bu amuni

wę nwa. ³² Omęguu, okpoho nwen nọ nwunhụn. ³³ O ru ogeń ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye ke okpoho hu jenkọ d'a wu ime we ile ebe o me ni we esa lugbari a?"

³⁴ Jesu nọ si we, "Ndi ogeńni sọ a lu di le nwunye, e ye we a luru; ³⁵ kani o rikọ erira ogeń hu lalani. Makeni, ndi hu we jenkọ d'e weri ni we furu efuru, hun we jenkọ d'a gha onwun weli keni we bi ogeń hu a lukọ di le nwunye, eyeko we we luru. ³⁶ We sikọ d'a nọ ke ndi mmon-ozu; anwunkozu we. We wu umu Osolobue—makeni we wu ndi gha onwun lihi—elezi we ihian-mmaka. ³⁷ O me nke iweli ndi nwunni, Mozizi le enwen e e kuguod'a ime Ekukwo-nsọ ni we sikọ d'e weli ndi nwunni. Ebehu o nọ ku oku aku-ofia hu ri e nwun okun bu o dunni okun k'o nọ ku e, ebehu o nọ kpọ Di-nwonnini-enyi 'Chuku Ebrahim le Chuku Aziki le Chuku Jekopu'. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k'o wu, ele nke ndi nwunni, makeni ebe o ri, ihian ile ri ndun."

³⁹ Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ si, "Onye-nkuzi, y'a zaguọ ohunma!"

⁴⁰ Egun anizini we juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ 'Ya Jesu nọ si we, "Ki haın we gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴² Bu Defidi le enwen e e kuguọ oku ime ehuhuo Ebu-oma, si, 'Di-nwonnini-enyi si Di-nwonnini-m, "Nodi ali eka-nni m,

⁴³ d'e ru mgbe m giguu ndi inenren i henrin ihien i gi a zoma uku."

⁴⁴ O me nwan ni Defidi kpọ Kraisti 'Di-nwonnini-m', nani k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?"

Jizosi A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehu ihian ile ri e gon e ntin, Jizosi nọ si umu-azuun a, ⁴⁶ "Kpachanpu ni enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o sọ we ni w'e yi ewuru tueni a ghahunme; o sọ we ni w'e kelesonme we ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonme; o sọ we ni we a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe le ebe we nọ e ri oriri. ⁴⁷ W'e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpume e! We jenkọ d'a narin afunfun ka njo."

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Oyiye Ogbenny Di E Nwun Ye

(Mak 12.41-44)

¹ Jesu nọ lee enya, hun ke ndi idafin ri e bu oyiye we e che ime ebehu w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ; ² o hunzi ogbenny mgbeleke ohu di e nwun k'o buche ikobo ebuo. ³ 'Ya o nọ si, "Ezioku ke m ri a gwa unu ni okpoho ogbenny-mgbelekeni di e nwun kachanrin we ile e ye. ⁴ Makeni we ile gha ime hun bu oda we nwe wepuha, ye—kale 'ya nwen, ke o mehan ogbenny, o yechanrin ihien ile o nwe o gi bi."

Jizos' E Ku E Ni We K'e Tikpo Ulo-nsọ Ri Jerusalem

(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hu ime umu-azuun a hu e ku oku Ulo-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen we mma le oyiye pu-ichen ndi we ye Osolobue hun we gi cho Ulo-nsọ mma. Kani, Jizosi nọ si we, ⁶ "O me nke ihien ndini unu ri a gba-ilee, ogeń lala hun o gi meni o nwonnini kaka ogbe omuma ohu hun k'a hodu elu ibe e, we k'e tituchanrin we ile."

Nsongbu Lẹ Ukpokpo Lalani
(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ nọ jụ a, sị, “Onye-nkuzi, elee mgbe ke ihien ndini jenkọ d'e gi me? Kị wụ ahịma hụn siko d'a ghosị ni ihien ndini e d'e me?”

⁸ Jesu nọ sị wẹ, “Dorin ni enya make wẹ gha e dufie unu. Make ni, ndi bu oda siko d'e gi efan m bia, sị, ‘Mme wu Kraisti’, a sizi, ‘Ogen hu e ruguo!’ Kani, esonkwole ni we. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risonme a luson ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Make ni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzo me—kani ogugu-ogen abiakọ ozigbo hu.”

¹⁰ 'Ya o nozi sị wẹ, “Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a luson ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unwun le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a ri ebe ri ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu enya jenkọ d'a puha igwere.”

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; we unu ye wẹ ni wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi Ju ebe ri ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri efan m we unu jenni ndi nze le ndi Govano. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia ni m eri ebe wẹ ri. ¹⁴ Kwademe ni nwan obi unu ni unu erotoko ke unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Make ni m siko d'e ye unu amamihiem le oku-onu hun ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shiarị mobu papu.

¹⁶ Ndi munị unu le umune unu—ikennyẹ le ikpoho—le ndi nke unu le ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hu ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile make ufiri efan m. ¹⁸ Kani o nwonni akpu ntutu ohu ri unu isi hun jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenme ni ndidi keni unu hun uzo nwe nzuopuha.”

Jesu E Ku E Ni Wẹ Jenko D'e Tikpo Obodo Jerusalem
(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kani, unu hun ke ndi-agma fihunme Jerusalem, unu a marin ni ogen wẹ jenkọ d'e gi tikpo a ariguo nsue. ²¹ Ogen hu, ndi hun ri Judia wẹ gbasi elu-ugu ndi risonme ebenu; ndi hun ri ime Jerusalem wẹ gha ime e pu; ndi rileni ime e abanyekwole ime e. ²² Make ni ogen hu siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hun w'e gi mezuchanrin ihien ile wẹ de ime Ekukwo-nsọ. ²³ O jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun uhuhin hu. Make ni, oken nsongbu siko d'a ri alini; oken onuma k'e wẹ k'e gi son ndini. ²⁴ Wẹ jenkọ d'e gi opia-agma gbu wẹ; wẹ meriguu wẹ, e duru wẹ wẹ nke ndi wẹ meri, si ali ile ri ichen-ichen. Ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju jenkọ d'a gha a zo Jerusalem ukọ d'e ru ni ogen ali ndi ozo e zu.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Wẹ jenkọ d'a hun ihien-ahima ime enya-anwun le ifon le kokishia ri igwere. Ime uwa, ali ichen-ichen jenkọ d'a ri ime nsongbu, make oken uzun ohimin ri a zun le ebiri o ri a kpo; o siko d'a gba wẹ nghari-enya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenkọ d'e me uwa ile, make ni iken ndi ri igwere jenkọ d'e mehunme. ²⁷ Ogen hu ke wẹ jenkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸ Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, make ni ogen wẹ gi gbapuha unu a riguo nsue!”

Ihien Jesu Gi Osi Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

29 'Ya Jizosị nọ tū nị wẹ ilu: "Lekpọ nị osisi figi lẹ osisi ndị ọzọ ile: 30 Hụn wẹ gihu foma ẹhuhuo, unu lẹ enwen unu e gi ẹnya unu hūn a, gi ẹ marin nị udu-mirin e d'e bidon. 31 Erirazikwo, unu hūn kẹ ihien ndini ri e me, unu a marin nị ali-eze Osolobue a riguo nsue."

32 "M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni aguchanringuko ihien ndini wẹ kebe me. 33 Elu-igwee lẹ uwa jenkọ d'a ghafe, kani, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri."

Kwademe Enwen I!

34 "Kani, kpachanpu nị ẹnya, amamgbe oken ehufu, oken oriri-le-orira lẹ uhue ihien uwanị a nyindan obi unu, uhuhin hu a nwundon unu idumuzi kẹ onyan. 35 Makeni, uhuhin hu siko d'e kunrun ihian ile ri elu-uwa. 36 Munrun nị nwan ẹnya ogen ile; e me ni ekpere nị Osolobue me unu sa-eka wanahin ihien ndini ile jenkọ d'e meririni, sazikwo eka turu ihun Nwa nke Ihian."

37 Uhuhin ile kẹ Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsọ, kani ohi gba, o pu, si ugu ahun w'a kpọ Oliveti d'a nodi. 38 Uzọ utuntun ile ihian ile hu a bia d'e kunrun ẹ ime Ulo-nsọ, e gon ẹ ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

E Ri Ni Wẹ Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

1 Ogen Mmemme ahun wẹ gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu hūn w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, 2 ndi-isi nchu-egan lẹ ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzọ w'e gi gi nzuzue gbu Jizosị, makele egun ndi ali ri a tu wẹ.

Judasị E Kweri N'ọ Siko D'e Re Jesu

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

3 'Ya Ekwensu nọ banye ime Judasị hūn w'a kpọ Iskarotu, hūn wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu. 4 O nọ pu, jenne d'e son ndi-isi nchu-egan lẹ ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ ku kẹ o don re Jesu ye wẹ.

5 Ogen wẹ gi nu a, efo nọ suọ wẹ usuọ, wẹ nọ kweri nị wẹ jenkọ d'e ye ẹ egho. 6 'Ya o nọ kweri. O nọ choma ezigbo efe o jenkọ d'e gi we Jesu ye wẹ ebe ndi bu oda rileni.

Oriri-Nghafe

(Esodosi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

7 Uhuhin hu wẹ gi e bidon Mmemme wẹ gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu e ru, uhuhin ahun wẹ gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, 8 Jizosị nọ zipu Pita lẹ Jonu, si wẹ, "Jenne ni d'a kwademe ihien nị ẹnri ri Oriri-Nghafe."

9 Wẹ nọ ju a si, "Elebe k'i cho nị ẹnri nọ memẹ ẹ?"

10 O nọ si wẹ, "Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okenye ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun unu. Sonne banye ulo o siko d'a banye. 11 Si nị onye nwon ulo hu, 'Onye-nkuzi si i, "Elebe kẹ mmughe hu obia a nodi ri, hūn mme lẹ umu-azuun m jenkọ d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?" ' 12 O siko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hūn wẹ kwademe guu ohunma-ohunma; nọ nị ebegu kwademecharin ihien ile."

13 'Ya wẹ nọ jenne. Wẹ nọ huncharin ihien ile k'o don gwa wẹ, 'ya wẹ nọ kwademe Oriri Nghafe.

Oriri-nsọ

14 Ogen e ru, Jizosị nọ weri oche, ndi-ozu hu pu-ichen nọ son ẹ nodisonme ali-ni wẹ ri Oriri hu. 15 Jizosị nọ si wẹ, "A chokenmeka m nị mme lẹ unu ri

Oriri-Nghafeni m gini d'a ta afunfun! ¹⁶ Makeni, m ri a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien we gi e e ku jenkọ d'e gi mezu ime Ali-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya o no weri mkpu, o yeguu Osolobue ekele, o no si, “Weri ni onwan keru. ¹⁸ M ri a gwa unu ni arakozi m manya vaini d'e ru mgbe Ali-eze Osolobue bia.”

¹⁹ Ya o no weri ogbe-bredi, ye Osolobue ekele, bebe e, we e ye we, si, “Onwan wu ehii m, hun we ri e gi ufiri unu e ye. E me ni onwan e gi a nyanhan m.”

²⁰ Erira k'o donzikwo weri mkpu hu ye we, ogen we gi riguu, si, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu Osolobue tume, hun we gi edeke m biye aka—edekede m we gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee n'e, mme le onye jenkọ d'e re m ri ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihian siko d'a nwun ke Osolobue don ku, kanj nsongbu ri ni onye hu jenkọ d'e ren'e!”

²³ Ya we no juma ibe we ke onye ime we jenkọ d'e me ihienni.

Onye Kacharin?

²⁴ Ndi-ozu ahun pu-ichen no domazikwo ndondo ime igunrun we onye we siko d'e weri ni 'ya kacharin ime we ile. ²⁵ Jizosi no si we, “Ndi-nze uwa a ki ndi we ri a ki rike si uwe nwe we; ndi ri a kinj a za ‘Ome-ogho!’ ²⁶ Kanj, emekwole ni erira. Kama, onye kacharinni ime unu 'ya no ke onye kacharin nwata; onye-ndu 'ya no ke odibo. ²⁷ Egher, onye kade ibe e? Onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ra onye hun ri e buhe ihien-oriri, e jen ozi rin'a? Ele onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ka? Kanj, m ri nwan ime igunrun unu leke onye e jen ozi.”

²⁸ “K'osilerj, unu wu ndi son m nodi ime nsongbu ile we gi lele m, unu anatoni m: ²⁹ m ri nwan e ye unu Ali-eze a ki—noke ke Nedi m don ye m, ³⁰ keni unu hun uzọ son m ri, son m ra ime Ali-eze m; unu siko d'a nodisonme enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulo mmebuo ri Izrelu ikpe.”

Jizos' E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorj N'o Marin A (Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jon 13.36-38)

³¹ “Saimonu, Saimonu! Gon ntin! Ekwensu a siguo Osolobue ni a lele unu ile, keni o yo unu ke we don a yo oka. ³² Kanj, e meguo ni m'i ekpere Saimonu, amangbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbehutoguu obi kinhen azuun, y'a gba umune i uwe.”

³³ Kanj, Pita no si, “Di-nwonnienyi, a kwademeguwo m ni m jenkọ d'e son i jen ngan, sonde i nwunhun!”

³⁴ Jizosi no si a, “Pita, m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghorj mgbe eto ni y'a marin m.”

Eka Le Opa-agma

³⁵ Ya Jesu no ju umu-azuun a ajuju, si, “Ogen hu m gi zipu unu, si unu ewerile egho mobu buru eka mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” We no si a, “Mba, o nwonni.”

³⁶ Jesu no si we, “Ujeni, onye nwon egho ya weri e nwan; onye nwe eka ya buruzikwo a. Onye nwonleni opa-agma 'ya re ewuru o yiye elu e, gi e nonrin opa-agma. ³⁷ Makeni, m ri a gwa unu ni ihien ahun Ekukwo-nsọ ku, ni 'We jenkọ d'a gun a yeni ndi a dan iwu' jenkọ d'e mezuriri ebe m ri.

Ezie, ihien we de ime Ekukwo-nsọ banyeni m hu e mezu.”

Umu-azuun a no si a, “Di-nwonnienyi, lee e, opa-agma ebuo ri ebeni!”

³⁸ Ya o no si we “Ohun e higuwo.”

Jesu A No Elu Ugu Olivu Me Ekpere (Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹ Jesu nọ gha ime obodo hu pu, jenne elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azuun a no sonme e. ⁴⁰ Ogen o gi ru ebahun, o no si we, "Me ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan."

⁴¹ 'Ya o no jenshi ihun ekere, ihien rike ebe mburu e ru we ma a, gbu osekp, me ekpere, ⁴² si, "Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kani, uche i 'ya me, ele nke m." ⁴³ Ya mmon-ozu nọ gha elu-igwee d'e kunrun e, yeche n'e iken. ⁴⁴ Make ni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; obanje e no ke edeke ri a tatuni.

⁴⁵ Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o no bia d'e kunrun umu-azuun a; o no hun ni we ri uran, make ni ehuru ro we we gi kwan ekwan.

⁴⁶ 'Ya o no si we, "Ki unu ri a ranhinni? Lihi ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan."

E We We Jizosi Ye We, A Nwunrun W'a
(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-16)

⁴⁷ Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian no bia. Onye hu w'a kpọ Judasi, onye ohu ime ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu, duhe we. O no jemburu Jizosi d'e su e onu. ⁴⁸ Kani Jizosi no si a, "Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?"

⁴⁹ Ogen umu-azuun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenko d'e meni, we no si Jesu, "Di-nwonni-enyi, ni enyi gi opra-agma enyi lu ogun?!" ⁵⁰ Onye ohu ime we no banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin eka-ihien.

⁵¹ Jesu no si we, "Kusi ni ihienni!" 'Ya o no metu okennyehuru eka ntin, zuo a.

⁵² Ya Jizosi no si ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ le ndi-isi-hun we ile gba bia ebeku d'a nwunrun a, "Ki unu buheni opra-agma le egbe, rike si m wu onye-ohin? ⁵³ Ogen ahun mme le unu gba a ri ime Ulo-nsọ uhuhin ile, unu anwunni m. Kani hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!"

Pita a Ghori N'o Marin Jizosi
(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jon 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ 'Ya we no nwunrun Jesu, duru e jenne, we si iwe onye-isi nchu-ejan. Kani Pita sonko a azuun—bu egbata we e teyeghozi. ⁵⁵ Ogen ndi ri ebeku gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-ejan hu, nohunme okun ahun, Pita no nodiyeni we. ⁵⁶ Ogen nwa-agboho ohu hun wu odibo gi gi okun ahun we fiye legha Pita k'o nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, o no si, "Okennyeni le Jizosi te wizikwo!"

⁵⁷ Kani Pita no ghori, si, "Okpoho, amarin m'a!"

⁵⁸ O tebe, onye ozo a hun Pita, o no si a, "I wuzi onye ohu ime we!" Pita no si a, "Di-enyi, ele mme!"

⁵⁹ Ihien no ke mgbahunme okuloku a ghafegu, onye ozo nozi si, "Iru-uka arị a, okennyeni le Jesu wi, make ni onye Galili k'o wu!"

⁶⁰ Pita no si a, "Di-enyi, amarin m ihien i ri e ku!"

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa no kwan.

⁶¹ 'Ya Di-nwonni-enyi no gbekuto, bu enya zinme Pita. Pita no nyanhan oku Di-nwonni-enyi gwa a, k'o don si a, "Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghori mgbe eto ni y'a marin m." ⁶² Pita no pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu we Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu
(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyehuru ndi hu gi Jesu e che e nche no kpama a e ye emu, e gbu e ili. ⁶⁴ E kenkin we e enya, a ju a, a si, "Bu nwan amuma! Onye ime enyi fian i ihien?!"

⁶⁵ We no kusonmezi ihien ndi ozo bu oda, e gi e a kpari e.

*E Weri We Jizosi Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jon 18.19-24)*

⁶⁶ Ogen eki gi fon, Ndi-isi ile no zu ogwa—ke ndi-isi nchu-egan ke ndi-nkuzi Iwu. 'Ya we no duru Jizosi, duhe e Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun no si a, "Omehi 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwa enyi?" O no si we, "M gwa unu, unu e kweriko; ⁶⁸ m ju unu ajuju, unu azako. ⁶⁹ Kani, gha kiken jenne, Nwa nke Ihian jenkod'a nodi ali eka-nni Chuku, Onye nwe ikhen ile." ⁷⁰ We ile no si, "Iyu wu nwan Nwa Osolobue?"

O no si we, "Ya ke unu ri e ku ni ya ke m wu."

⁷¹ We no si, "Ki enyi ri a chozi ni osheri! Enyi e giguon tin enyi nu ihien o ku!"

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

*E We We Jizosi Jenni Govanu Wu Paileti
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jon 18.28-38)*

¹ 'Ya Ndi-isi Nkikwama hu ile no lihi oto, weri Jizosi jenni Paileti, hun wu Govanu ri a kidon ni ndi Rom. ² Ebehu ke we no kinme, si, "Enyi nwundon okennyeni k'o ri e dufie ndi ali enyi, a si we akuzile eze-kani wu Siza ugwo-isi. O sizikwo ni 'ya le enwen e wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, 'ya wu ni o wu eze."

³ Paileti no ju Jesu, si, "Iyu wu eze ndi Ju?"

O no si a, "Y'e kuguo a."

⁴ Ya Paileti no si ndi-isi nchu-egan le igunrun hu, "Ahunni m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe."

⁵ Kani, we hukwo e ku e, a si, "O gi nkuzi e e buheni ndi ile ri ime Judia isusu. Ime Galili k'o gha bidon, o ruguo nwan ebeni."

Paileti A Si We We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogen Paileti gi nu ihien, o no ju we ke okenye hu wu onye Galili. ⁷ Ogen o gi marin ni azuun Herodu ri a ki k'o gha bia, 'ya o no zi e jenni Herodu, hun rizi ime Jerusalem ogen hu. ⁸ Ogen Herodu gi hun Jesu, efu no suo a usuo oda-oda, makeni o teke o choma n'o hun a. Makeni, o nuguo otiti e, a tu enya n'o siko d'a hun a ebe o ri a run orun-atumenya. ⁹ 'Ya o no jusonne Jizosi ajuju bu oda, kale Jizos' a sharin'a ihien owule. ¹⁰ Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kokenme eje-ihien bu oda we si ni 'ya k'o me.

¹¹ Herodu le ndi-agma a nozi me Jesu rike onye-eti, kpa a ye emu. 'Ya Herodu no yime e ekwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuohin hu ke Herodu le Paileti henrin owu; we te wu enenren mbu.

E Wehe We Jizosi Ebe Ihian Ile Ri

¹³ Paileti no kpogbama ndi-isi nchu-egan le ndi-isi le ndi ali hu ile, ¹⁴ si we, "Unu wehe ni m okennyeni; unu si n'o ri e dufie ndi alini. E leleguo m'a nwan id'enya unu; ahunni m eje-ihien ndi hu unu si ni 'ya k'o me. ¹⁵ Herodu le enwen e ahunzikwoni eje-ihien owule o me, 'ya k'o gi zikinhen ni enyi 'ya azuun. Lee ni enya, o nwonna ihien okennyeni me hun we gi gbu e. ¹⁶ 'Ya wu, m jenkod'a si we fian a mkpinsin, a hatu m'e n'o lama."

¹⁷ (Ogen Mmemme-Nghafe owule Paileti k'e wepuhariri ni we onye-ngan ohu.)

¹⁸ Kani igunrun hu ile no yime oro, a si, "Wepu onyeni! Gbu e! Wepuha ni enyi Barabasi!" ¹⁹ (Barabasinu wu okenye ohu we buche ime ulo-ngan make ufiri isusu me ime obodo hu le ochu o gbu.)

²⁰ Makeni Paileti te cho n'o hapu Jizosi ye, o no gwamazi igunrun hu oku.

²¹ Kani we ile hukwo e yi oro, a si, "Kpogbu e! Kpogbu e!"

²² Paileti nọ gwazị ndị ahun oku hun me mgbe eto, si, “Kị haịn? Elee eje-ihien k'o me? Ahunni m ihien owule o me hun we e gi gbu e! 'Ya wu, m jenko nwan d'a fian a mkpinsi, hatu e ye.”

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(*Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jon 18.39–19.16*)

²³ Kanị we hukwo e yi oro, a gwakenme e 'ya kpogbu Jizosi. Oro we nọ kari eka; nke we nọ bun. ²⁴ 'Ya Paileti nọ ma Jizosi ikpe hu we cho n'ọ ma a. ²⁵ O nọ hatu onye hu we cho—onye hun we gi ufiri isusu le igbu-ochu buche ime ngan.

O nọ we Jizosi ye we kpogbu—nọke ke ndi hu don cho.

E Duru We Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(*Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jon 19.17-27*)

²⁶ Ebe ndi-agma dukọ a, we nọ hun okennyehi ohu w'a kpo Saimonu, onye obodo Sairini, hun gha ali-ofia lala ime obodo. We nọ kwondon e, bu obe hu kwasị a uvun, si a buru e sonme Jesu.

²⁷ Igunrun ihian hu e son Jizosi, we le ikpoho ndi ri a kwan ni Jizosi ekwan, e ti eka obi, e gon'e. ²⁸ Jesu nọ gbehuto, si we, “Ikpoho Jerusalem! Akwanle ni ni m ekwan, ka kwanmani ni enwen unu le umu unu. ²⁹ Makeni ogen zeni lalariri, hun we e gi si, 'Ndi-agan le ikpoho mutuleni nwa le ndi yetuleni nwa eran e nweke isi-oma.' ³⁰ Ogen hu ihian jenko d'a gha a si ugu, 'Dankwasị enyi ndo-o!', a si oke, 'Kpume enyi ndo-o!' ³¹ Makeni, o me nwan ni we ri e me ihienni ogen osisi gi ri ndun, kini k'e me o kpogu nkun?”

A Gun W'a Yeni Ndi Njo

(*Azaya 53.12*)

³² O nwon ikennyehi ebuo ozọ hun we duru we le Jesu d'a kpogbu—kanị ndini me eje-ihien.

A Kpoma We Jesu Elu Obe

³³ Ogen we gi ru ebegu w'a kpo “Okpokom'isi”, we nọ nọ ebegu kpoma Jesu elu obe, iya le ndi hu me eje-ihien—onye ohu azuun eka-nni e, hun-ebọ azuun eka-ekpen e.

³⁴ Jesu nọ si, “Baba, gbaghari we, makele amarin we ihien we ri e me.”

We nọ tu-nkpọ, gi e kerị ekwa a.

³⁵ Igunrun ihian turu ebegu, e lee ile; kanị, ndi-isi ndi Ju hu a kpa a e ye emu, a si, “O zuo ndi ozọ. 'Ya zuo nwan enwen e nu—mbuni iya wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume, Onye Hu o hori!”

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia we d'e kunrun e, ye e manya ru-uka, ³⁷ si a, “Omēni iyū wū Eze ndi Ju, zuopuha enwen i!”

³⁸ O nwezikwo ihien we deye elu obe hu. Ihien we de wu, “Onwan wu Eze ndi Ju.”

³⁹ Onye ohu ime ndi hu me eje-ihien hun we kpoma elu obe nọ kparime e, a si a, “Ele 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwen i, y'a zuopuhazikwo enyi!”

⁴⁰ Hun ebọ nọ jugbo hun ku ihienni, si, “Y'a ra tude egun Osolobue—ebe o me ni ikpe ohu ke we ma 'yu le iya? ⁴¹ Ikpe we ma enyi nwen furu efuru, makeni ihien enyi cho ke enyi ri a hun; kanị o nwonni ihien okennyehi me.” ⁴² 'Ya o nọ si Jesu, “Jizosi, ogen y'e gi bia rikē Eze, dodo nyanhankwo m-o!”

⁴³ Jesu nọ si a, “M ri a gwa i ezioku, tanni, i sikọ d'e son m nodi ime Ali Izu-iken wu Paradaisi.”

*Onwun Jizosi**(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)*

⁴⁴ Ihiẹn nọkẹ ọkụlọkụ mmebuo efinnai, ogeñ hu enya-anwun gi a ri isi, ohihi no gbachanrin ali hu ile d'e ru ọkụlọkụ eto efinnai, ⁴⁵ makeñi anwun amuzini. Ekwawẹ gi gbombepu Ebepu-kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo*. ⁴⁶ Ya Jesu nọ gi oken olu yi oro, si, "Baba, e bu m mmom m che i eka!" O kuguu ihienni, o nọ kwonbepu, nwunhun.

⁴⁷ Ogeñ onye-isi agha hu hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihiẹn meni, o nọ ja Osolobue mma, si, "Ezioku-ezioku, eka okennyeni ri ochan!" ⁴⁸ Ogeñ ndi hu ile gbakikome ebahun e lee ilee gi hunguu ihiẹn meni, wẹ nọ tiri eka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma le ikpoho ndi hu gha Galili sonhen e notezi ekere, e lee ihiẹn ndi ri e meni.

*Olili Jizosi**(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)*

⁵⁰ Ogeñ hu, o nwon okennyẹ ohu efan a wu Josefu, hun gha obodo Arimatia ri Judia bia. O wu ezigbo ihian le onye e bi obibi ri ochan. O ri e che obibia Ali-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama— ⁵¹ kanị, o kweyeni ni wẹ ime ihiẹn wẹ ku le ihiẹn wẹ me Jesu.

⁵² O nọ jen d'e kunrun Paleti, si a buye e ehụ Jizosi. ⁵³ 'Ya o nọ gha elu obe butu e, gi ekwa line kwama a, bu e che ime ili wẹ liyetuleni ihian hun wẹ gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hun wẹ gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumeguọ enyasi hun Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

⁵⁵ Ikpoho ndi hu gha Galili sonhen Jizosi nọ sonme Josefu, wẹ nọ hun ili hu, hunzi ke wẹ don donme ehụ Jizosi. ⁵⁶ Ya wẹ nọ lama d'a kwademe ihiẹn ndi e shin ohunma le udeñ wẹ jenko d'e gi te ehụ hu.

O ru Uhuohin Izu-iken, wẹ nọ zu iken—makeñi erira ke Iwu ku.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun*Jesu A Gha Onwun Lihi**(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)*

¹ Kanị, uzo-utuntun biribiri uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin Sonde), ikpoho ndi hu nọ weri ihiẹn ndi ahun e shin ohunma wẹ kwademeuu, jenme ili hu. ² Wẹ nọ hun a ni e nupuguo wẹ omuma wẹ gi nukin onu ili hu. ³ 'Ya wẹ nọ banye ime e; kale ahunni wẹ ehụ Di-nwonni-enyi wu Jesu. ⁴ O nọ gba wẹ nghari-enya. Ke wẹ don ri e ro e, idenmizi ikennyẹ ebuo yi ekwa ri e be nwanran-nwanran nọ wuzoye ni wẹ. ⁵ Oken egun nọ tuma wẹ, 'ya wẹ nọ bu ihun koma ali. Ikennyẹ ndi hu nọ si wẹ, "Ki hañ unu gi a cho onye ri ndun ebe ndi nwunni ri?" ⁶ O rizi ebeni; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan ni ihiẹn o gwa unu ogeñ o gi ri Galili: ni, ⁷ 'Wẹ jenko d'e bu mme wu Nwa nke Ihian che eka ndi njo, a kpogbu wẹ m; kanị hun m'e akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi.' "

⁸ Ya ikpoho ndi hu nọ nyanhan ihiẹn Jesu ku, ⁹ a gha wẹ ili ahun lua, wẹ nọ gwa madu mmanai hu le ndi ozọ ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hu wu Meri onye Mag'dala le Juana le Meri nne Jemisi; uwe le ikpoho ndi ozọ wẹ ile wi gba gwa ndi-ozu hu pu-ichen ihiẹn ndini. ¹¹ Kanị, ndi-ozu hu pu-ichen egin e don makeñi ihiẹn wẹ ri e ku ri wẹ hu ke oku nwonleni isi.

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:45** Esodosi 26.31-33

¹² Kanị Pita nọ lihi ọtọ, gbasi ili ahun; o hulua alị, nyonye, 'ya ọ nọ hun ẹkwa line hu wẹ te gi kwama Jesu, kanị o nwonzini ihien ọzọ ọ hun. Ọ nọ pu, e ro ihien menị.

Umụ-azuun A Jenko Emausu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lihi
(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jón 5.39, 45-47)

¹³ Uhuohin ohu ahun zi, umu-azuun Jesu ẹbuo jenko obodo ohu me ẹkere w'a kpo Emausu. (Gha Jerusalem d'e ru Emausu wu ihien ri ke maili esa.) ¹⁴ Wẹ hu e ku oku ihien ndi hu ile menị. ¹⁵ Ke wẹ ri e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi le enwen ẹ nọ nochime wẹ, sọn wẹ jensonme; ¹⁶ kanị anini wẹ wẹ koma a ẹnya. ¹⁷ Ya Jizosi nọ si wẹ, "Elee inyenren ke unu shiko ihienni ile jenko?"

Wẹ nọ biwuzo, ronme ihun. ¹⁸ 'Ya onye ohu ime wẹ w'a kpo Klopasi nọ si a, "Ọ nọke si 'yu sọo wu onye obia ri ime Jerusalem hun marinleni ihien ndi me ebahun kete uhuohinni?"

¹⁹ Jesu nọ si, "Ki me?"

Wẹ nọ si a, "Ihien ndi gbashari Jesu onye Nazareti: Okennyeni gi orun a le oku-onu a ghosichanrin n'ọ wu oken onye-amuma ri mkpa—ke ebe Osolobue ri ke ebe ihian ri— ²⁰ lezi ke ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-isi ẹnyi don we ẹ ye wẹ ni wẹ ma a ikpe-onwun; 'ya wẹ nọ ma a ikpe onwun, kpogbu ẹ; ²¹ kanị ẹnyi te nwon olile-ẹnya ni iya wu onye hun jenko d'a gbapuha Izrelu!"

"Eghee, wezukade ihien ndini ile, onwan me ẹ nwan akpu-uhuohin eto ihien ndini me. ²² Ozosi, ikpoho ndi hu ime ndi itu ẹnyi me ihien tu ẹnyi ẹnya; wẹ jen ili ẹ ọzo-utuntun tanni, ²³ kanị ahunni wẹ ẹhu a. Wẹ nọ kinhen d'a gwa ẹnyi ni a hunguode wẹ ohun ebe ndi mmọn-ozu puha d'a gwa wẹ ni ọ hu ndun. ²⁴ Ndi hu ime ndi ẹnyi le wẹ wi e jenguozu ili hu, wẹ nọ hunzikwo a ni ọ richanrin ke ikpoho ndi hu don ku; kanị ahunni wẹ 'ya le enwen ẹ."

²⁵ 'Ya Jizosi nọ si wẹ, "Euu! Unu e zuzuke; ọ fuka unu orun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ekwukwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'ẹ ni Mezaya jenko d'a taguu afunfun ndini o kebe banye ogho a?" ²⁷ 'Ya Jizosi nọ gha ihien Mozizi de ime Ekwukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrin ni wẹ ihien ile Ekwukwo-nsọ ku banyeni 'ya le enwen ẹ.

²⁸ Hun wẹ gi rume ehio obodo hu wẹ jenko, Jizosi nọ me rike si o k'e jenghafa; ²⁹ wẹ nọ rikemme ẹ, si a, "Du ẹnyi nodi ndo-o, ni ohi a gbamaguo, uhuohin tanni a gumaguo ma." 'Ya ọ nọ banye d'e sọn wẹ nodi.

³⁰ Ogen o gi nodi alị n'o sọn wẹ ri ihien-oriri, ọ nọ weri bredi, gozi ẹ; ọ nọ bebe ẹ, we ẹ ye wẹ. ³¹ Ebehu ke ẹnya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ marin ni iya ro. 'Ya ọ nọ fori, ahunzini w'a!

³² Wẹ nọ si ibe wẹ, "Ogen o gi a gwa ẹnyi oku ọzo le ogen o gi ri a kowa ni ẹnyi Ehuhuo-nsọ, ele ọ nọ ke si okun ri ime obi ẹnyi a dun?"

³³ Wẹ nọ lihi ọtọ ozigbo ahun, kin-azuun si Jerusalem; wẹ nọ hun umu-azuun mmanai hu le ndi ọzọ wẹ le wẹ wi ke wẹ gbakikome; ³⁴ wẹ ile gbakikomeni hu a si, "Ezioku ro! Di-nwonni-ẹnyi e lihiguo, Saimonu a hunguod a!"

³⁵ Wẹ ẹbuo nọ nwan gwa wẹ ihien me ọzo, gwazikwo wẹ ke wẹ don ghoha ni Di-nwonni-ẹnyi ro ogen o gi bebe bredi.

Umụ-azuun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lihi
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jón 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

³⁶ Ebe mmadu ẹbuo hu ri a gwa wẹ ihienni, Jizosi le enwen ẹ nọ nwonpuha idemizi, turu etintinnai wẹ. Ọ nọ si wẹ, "Udon 'ya ri ni unu."

³⁷ Wẹ ile nọ jusohi, ezigbo egun nọ tuma wẹ; wẹ hu e ro n'a hun wẹ onyemmon. ³⁸ 'Ya ọ nọ si wẹ, "Ki hain egun gi a tu unu? Ki hain unu gi e nwe obi-ẹbuo? ³⁹ Lee ni ẹka m; lee ni ukwu m: Mme ro! Metu ni m ẹka ni unu hun a ni

mme ro; onye-mmọn ara nwe uru le okpukpu ke unu don hun ni e nwogho m.”

⁴⁰ O kuguu ihieni, o no ghasi we aka a ebuo le oku a ebuo. ⁴¹ Ebe omeni ekwerikwoni we—makele o tu we enya leni ighogho jun we obi—ya Jesu no si we, “Unu e nwegho ihien owule w'e ri eri ebeni?” ⁴² We no ye e mkpikpi azun we shi, ⁴³ o no narin we iya, ri e id'enya we.

⁴⁴ Ya o no si we, “Thien ndini ke m gwa unu ogen mme ni unu gi ri: ni ihien ile we de banyeni m ime Iwu Mozizi le ime ihien ndi-amuma de le ime Ebu-oma jenkọ d'e mezuchanrinri.”

⁴⁵ 'Ya o no kpupu uche we keni we sa-eka ghotu Ekukwo-nsọ, ⁴⁶ si we, “Onwan wu ihien we de: ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwunhun, nke akpu-uhuhin eto o gha onwun lihi; ⁴⁷ ni we jenkọ d'e gi efan a zi ndi ali ile ozi nroghari le mgbaghari njo—ni Jerusalem ke we jenkọ d'a gha bidon.

⁴⁸ Unu wu osheri ihien ndini ile hun meye unu enya. ⁴⁹ Lee n'e, m jenkọ nwan d'e zihę ni unu Mmọn-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo ni ime obodo ebeni d'e ru ogen we yimeguu unu iken hu gha Elu-igwee bia.”

Jizosi E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ O no duru we gha ime obodo hu puha, duru we rukwori Betani; e ru we ebegu, o no kishi aka enu, gozi we. ⁵¹ Ogen o gi ri a gozi we, 'ya o no gha ime igunrun we pu, e we w'e shi elu-igwee. ⁵² 'Ya we no fe e.

We no gi oken ighogho lakin Jerusalem. ⁵³ We hu a no ime Ulo-nsọ ogen ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraisti Nọke Ke Jónu Dọn De E

Jesu Wụ Oku Osolobue

¹ Ogen mbidón, oku hụ rị arị; Oku hụ lẹ Osolobue rị; Oku hụ wụ Osolobue. ² Oku ahun lẹ Osolobue rị ogen mbidón. ³ Osolobue ke ihien ile rini ghahan'a; o nwónni ihien Osolobue ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Ime e ke ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanị ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mobu ghoha a.

⁶ O nwón okennyẹ ohu Osolobue zihẹ; efan a wụ Jónu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nu eri e, kweri. ⁸ Ele 'ya wụ ukpe hụ, kale o bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onye hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰ Osolobue ke uwa ghahan'a, kanị uwa amarinn'a ogen o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke e, kanị ndi nke e anabanhann'a. ¹² Kanị, ndi ile hun nabanhan n'a, ndi ile hun kwerini n'e, o ye we iken ni we wuru umu Osolobue: ¹³ ele ihian mu we; egini we uche ihian mu we, o nwónni okennyẹ owule han we mu we, kama, Osolobue mu we.

¹⁴ Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ son enyi biri elu-uwa. Efoma lẹ ezioku jun ime e! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jónu ku banyen'e, yi oro si, "Onwan wụ onye hun m rị e ku ogen m gi si, 'Onye hun lalanị m memegu ka m, makele o rị a rị ni we d'a mu m.' "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime e, enyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ We ye Iwu ghahanị Mozizi; kanị efoma lẹ ezioku ghaha eka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwónni onye huntu Osolobue, kanị akpu Nwa ohu o mu suo, hun wụ Osolobue, hun nokunme n'e, e meguo enyi marin a.

Osheri Jónu Hun E Me Mirin-Chuku Shia (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Onwan wụ eri Jónu shia ogen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchuejan lẹ ndi Livai d'a ju a, si, "Onye k'i wu?" ²⁰ Jónu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Ele m Kraisti Onye Nzuopuha hụ Osolobue Tume." O ghorini.

²¹ We nozi ju a, si, "Onye k'i wu? Iyü wü Elaija?"

O no si, "Mba."

"Iyü wü Onye-amuma hụ pu-ichen?"

O si, "Mba."

²² We no si a, "Onye k'i wu nwan? Gwa enyi keni enyi marin ihien enyi siko d'a gwa ndi zihẹ ni enyi. K'i jenkọ d'e ku banyeni enwen i?"

²³ O no gi ihien onye-amuma wü Azaya ku za we, si,

"Mme wü

'Olu hụ rị e yi oro ime atụ,

a si,

"Kwa ni uzọ Di-nwónni-enyi n'o zinrin!" ' "

²⁴ Ndi Itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ we zi ²⁵ no ju a, si, "Ki hain nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'ele Mezaya mobu Elaija mobu Onye-amuma hụ pu-ichen?"

26 Jónu nọ za wẹ, sị, “M gi mirin mmaka e mę mirin-Chuku, kanị o nwon onyẹ rị ime ụnụ hụn ụnụ marinleni. 27 Iya wụ onyẹ hụ lalanị m memęguu. Erudenị m onyẹ siko d'a topu akpukpo-uku a.”

28 Onwan mę ime Bętanị, nftetu Jodani, ebe Jónu nọ e mę mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

29 Eki e fon, o nọ hụn Jizosi k'o lala ebe o rị, Jónu nọ sị, “Lee n'ę! Onwan wụ Nwa-ebulu Osolobue hụn e wepu njo uwa! 30 'Ya wụ onyẹ m rị e ku oęen m gi sị, 'Omęguu, okęnyę ohu kanị m lala; iya ka m makeni o rị a-rị ni wẹ d'a mu m. 31 E te marin m'a, kanị m rị e gi mirin e mę mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.' ” 32 Jónu nọ shia ęri, sị, “M hụn Mmon-nsọ k'o gi udi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. 33 E te marin m'a, kanị onyẹ hụn zi ni m sị m, 'Onyẹ i jenko d'a hụn kę Mmon-nsọ hidan d'a nokwasị a d'e sọn ę nodi, iya wụ onyẹ hụ jenko d'e gi Mmon-nsọ mę ihian mirin-Chuku.’ 34 A hụnole m'a; e kuole m ni iya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume.”

Umụ-azuun Ibuzo Jesu Kpo

35 Eki e fon, Jónu ni umu-azuun a ebuo wuzo, 36 'ya Jónu nọ hụn Jesu k'o ghafeko, o nọ sị, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!” 37 Umụ-azuun Jónu ebuo ahun a nu k'o ku ihieni, wẹ nọ sọmę Jesu. 38 Oęen Jesu gi gbehuto, o hụn wẹ kę wẹ rị e sọn ę, o nọ sị wẹ, “K'i unu rị a cho?” Wẹ nọ za, sị, “Rabai, elebe k'i bi?” (“Rabai” wụ “onyẹ-nkuzi.”)

39 O nọ sị wẹ, “Bia ni d'e lee ę.” Wẹ nọ jęn d'a hụn ebe o bi; ihien rike okuloku ęno efinnai rị a ku oęen hụ; wẹ nọ du ę nodichanrin uhuhin hụ.

40 Onyẹ ohu ime umu-azuun ebuoni nu ihien Jónu ku sọmę Jesu wụ Anduru nwenę Saimonu Pita. 41 O nọ bu uzọ choęen nwenę ę wụ Saimonu, sị a, “Ęnyi a hụnole Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.” 42 Anduru nọ weri Pita d'e kunrun Jizosi. Jizos' e lee Pita, o nọ sị a, “Yu wụ Saimonu nwa Jónu. Efan i jenko d'a wụ Kefasi.” (Ani ęfanni asusu Griki wụ Pita, 'ya wụ “omuma.”)

43 Eki e fon, Jesu cho n'o jęn Galili; o hụn Filipu, o nọ sị a, “Sọmę m.” 44 (Filipu wụ onyẹ Besaida, obodo Anduru lę Pita.) 45 Filipu a hụn Natanelu, o nọ sị a, “Ęnyi a hụnole onyẹ hụ Mozizi de banyen'ę ime Iwu, hụn ndi-amuma dezikwo banyen'ę—Jesu onyẹ Nazareti nwa Josefuru ro.”

46 Natanelu nọ sị a, “Ni ihien owule rị mma s'ęka gha Nazareti puha?” Filipu nọ sị a, “Bia d'e lee.” 47 Oęen Jizosi gi hụn Natanelu k'o lala ebe o rị, o nọ sị, “Onwan wuchanrin onyẹ Izrelu hụn nwonleni ęro!”

48 Natanelu nọ ju a, sị, “Nani k'i don marin m?”

Jizosi nọ za, sị, “A hunguo m'i okpuru osisi figi hụ ni Filipu d'a kpo i!”

49 Natanelu nọ sị, “Onyẹ-nkuzi, ezie iyu wụ Nwa Osolobue; iyu wụ Eze ndi Izrelu!”

50 Jizosi nọ sị a, “Y'e kwerięle makeni m gwa i hụ ni m hụn i okpuru osisi figi?! I jenko d'a hụn ihien ndi ka onwan!” 51 O nọ sị wẹ, “M rị a gwa unu ezioku, unu siko d'a hụn kę elu-igwee kpupu, hụn kę ndi mmon-osi Osolobue rị e jęnjen, e jęnlua d'e kunrun Nwa nke Ihian.”

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

1 Hụn mę ę akpu-uhuhin ęto, o nwon agbamehuhuo rị obodo Kana rị Galili. Nne Jizosi rị ebahun. 2 Wẹ kpozikwo Jizosi lę umu-azuun a agbamekukwo hụ. 3 Oęen manya gi guu, nne Jesu nọ sị Jesu, “Manya wẹ a guu.” 4 Jizosi nọ sị a, “Okpoho, hatu m ye nu, oęen m e ke ru.” 5 Nne ę nọ sị ndi rị e jęn ozi, “Ihien owule o sị unu mę, unu e mę.”

⁶ O nwon ite-mirin isin we gi omuma memere ri ebahun. Ohu-ohu ime we jenko d'e ripu ogbogoro mirin isen mobu esa. W'e gi we e donme mirin we gi a chanchan ihien, hun we gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu no si idibo ndi hu, "Gbajun ni ite ndi hu mirin." 'Ya we no gbajun we d'a pu onu. ⁸ O no si we, "Kuru ni nwan ekere jenni onye-isi ocho." 'Ya we no me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho no danmin mirin hu henringuu manya, bu o marin ebe o gha bia, (kani, ndi hu ri e jen ozi a maringho), o no kpo okennyeh hu ri a gba-ekukwo, ¹⁰ si a, "Ndi ozo ile e bu uzọ e wepuha manya ka a suọ, ihian ile rajunguu efo we kebe wepuha hun suoleni; kale y'e bu hunni suoni to d'e ru ogegni."

¹¹ Ime Kana ri Galili ke Jesu no run orun-atumanya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azuun a no kwere n'e. ¹² Omequu, Jesu no si Kapanom—'ya le nne e le umune e le umu-azuun a, we no nodi ebegu ekere.

Jesu E Jen Ulo-nsọ

(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Ogen ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, 'ya Jesu no si Jerusalem. ¹⁴ O no hun ndi ri Ulo-nsọ ebegu e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe we nodiyesonme ni teburu we. ¹⁵ O no kpa iberi (aya), gi e chupu we ile le oken-efin we le nduru we ime Ulo-nsọ, buoyiya egho ndi a gbahuto egho, hukpumesonme teburu we. ¹⁶ O no si ndi ri e re nduru, "Wepu ni ihien ndini we ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe we no a zu afia!" ¹⁷ Umu-azuun a no nyanhan ni we de e ime Ekukwo-nsọ ni, "Adudu ulo i jenko d'e bu m ri."

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju no nwan si a, "Ghosi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue si i me ihienni."

¹⁹ Jizosi no za we si, "Tikpo ni Ulo-nsoni, e gi m akpu-uhuhin eto wesi e elu."

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju no si a, "Ulo-nsoni we gi ahua isin-kwasi-ogunna tun k'i jenko d'e gi akpu-uhuhin eto wesi elu?" ²¹ Kani Ulo-nsọ Jesu ri e ku oku e wu ehü a. ²² Ogen o gi ghaguu onwun lihi, umu-azuun a no nyanhan n'o kuoghọ ihienni, we no gi ihien Ehuhuo-nsọ ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian No

²³ Ogen Jesu gi ri ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe, ndi bu oda no kwere n'e makeni we hun orun-atumanya ndi o ri a run. ²⁴ Kani Jizosi ebuni enwen e ye we, makeni o maringuo ke ihian ile no. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian no, makeni 'ya le enwen e a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Eto

Nikodimosi A Bia D'a Hun Jizosi

¹ O nwon okennyeh ohu w'a kpo Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k'o wu. ² O gi ime uhinhin bia d'e kunrun Jizosi, si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringuo n'i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue ri bia, makele o nwonni onye jenko d'e ri-eka run orun-atumanya ndini i ri a run mmani Osolobue noyen'e."

³ Jesu no za, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mudonzi ihian, o saeka hun Ali-eze Osolobue." ⁴ Nikodimosi no si a, "Nani ke w'a don mudonzi ihian ebe o kaguu egedi? Ni ihian sazi eka banye efo nne e, a muzi w'a nke mgbe ebuo?"

⁵ Jizosi no za a, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mu ihian ghahani mirin le Mmon-nsọ, o sako eka banye Ali-eze Osolobue. ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun Mmon-nsọ mu wu mmon. ⁷ Y'a tule i enya ni m si ni we siko d'a mudonziriri unu." ⁸ Ufere e fesi ebe owule o cho—unu a nu uzun a, kani unu ara marin ebe

ọ gha a bịa mọbụ ebe o feko—erira k'ọ rị ebe onye ọwụlẹ Mmọn Osolobue mu rị.

⁹ Nikodimosi nọ si a, “Nani ke ọnwani e dọn saeka me?”

¹⁰ Jizosi nọ si a, “I wu onye-nkuzi ime Izrelu, bu y'a ghotani ihien ndini? ¹¹ Ezioku ke m rị a gwa unu, enyi rị e ku ihien enyi marin, a shia eri ihien enyi hun, kani unu ara nabanhan eri enyi. ¹² Ebe o me nwan ni m gwa unu ihien ndi rị elu-ụwa bu unu e kwerini, nani ke unu a dọn kweri omeni a gwa m unu ihien ndi rị elu-igwee? ¹³ Makeni, o nwonni onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bia—wu Nwa nke Ihian.”

¹⁴ “Erira Mozizi dọn wesi agwo hu elu ime atu ke we jenkọ d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onye ọwụlẹ hun kwerini n'e hun ụzọ nwon ndun itebite.”

¹⁶ “Makeni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni ndi rị ụwa oda-oda, 'ya haịn o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'ọ wuru ni onye ọwụlẹ hun kwerini n'e alakọ iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi rị ụwa ikpe, kama, o zi e keni we hun ụzọ nwon nzuopuha ghahan'a. ¹⁸ Ikpe amani onye ọwụlẹ kwerini n'e, kani ikpe a maguo onye ọwụlẹ hun kwerileni, makeni o kwerini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan ke we gi hangbu we enen: ni ukpe a biaguo ime ụwa, kale ishi ka ihian a suo kari ukpe, makeni eje ihien ke w'e me. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e me eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpe ri make eje-ihien we rị e me gha a puha ifon.”

²¹ “Kani ndi hun e me ihien ri mma a bia ebe ukpe ri, keni ihian ile hun a ni we rị e me ihien Osolobue cho.”

Jizosi Le Jónu Hun E me Mirin-Chuku

²² Omegu, Jizosi le umu-azuun a nọ si Azuun Judia, o nọ du we nodi ebehu, e me ndi ihian mirin-Chuku. ²³ Jónu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e me mirin-Chuku makeni mirin ri ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun e, o hu e me we mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jónu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jónu le onye Ju nọ doma oku ichan-ehu w'a chasonme hun wu odinali ofufe we gi e dọn enwen we nsọ. ²⁶ We nọ bia d'e kunrun Jónu, si a, “Onye-nkuzi, onye hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onye hun i gwasonme ndi ihian oku e, lee e nwan k'ọ rị ebeni e me mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun e.”

²⁷ Jónu nọ za, si, “O nwonni onye hun e nwehen ihien ọwụlẹ mmani we gha elu-igwee y'e ihien hu. ²⁸ Unu le enwen unu wu osheri m ni e kughọ m'a ni 'Ele m Kristi, kani we zi m buru n'e ụzọ.' ²⁹ Okpoho hun we rị a lu wu nke okennyehun rị a lu n'a. Ọwụ okennyehun rị a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon e ntin, a ghoghọ oda-oda o nu olu okennyehun rị a gba ekukwo. Ya wu ni ighoghọ m e zuole nwan oke. ³⁰ O k'a riwaye mkpa, kani mme nwen k'e belua.

³¹ Onye hun gha elu bia ka ihian ile; onye hun gha ụwa bia wu nke ụwa, o ku oku ihien ri ime ụwa. Hun gha elu-igwee bia ka ihian ile. ³² O hu a shia eri ihien o hun le ihien o nu, kani o nwonni onye e gi eri e e dọn. ³³ Onye ọwụlẹ gi oku e dọn a ghosiole ni Osolobue wu onye-ezioku. ³⁴ Makeni onye Osolobue zihie k'ọ wu, oku Osolobue k'ọ rị e ku, makeni Osolobue e yehodu n'a Mmonnsọ. ³⁵ Ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o wegwo ihien ile che e aka. ³⁶ Onye hun kweri ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onye hun ju n'o kwerikonni Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-le-onuma ke Osolobue k'e gi sionsonme e.”

Isi Nke Ẹnọ

Jizosi Le Okpoho Onye Sameria

¹ Ogen ahun, Jesu no nwan marin ni itu-ndi Farisi a nuguo ni umu-azuun ndi Jesu ri e nwehen e me mirin-Chuku kade nke Jonu. ² (Kani, ele Jesu ri e me we mirin-Chuku, umu-azuun a suo ri e me.) ³ Ya Jesu no gha Judia pu, kinko Galili. ⁴ O no ghasi ali Sameria makele o ri mkpa n'o k'a ghariri ebenu. ⁵ 'Ya o no puha obodo ohu w'a kpo Sika, hun ri ime Sameria, ehụ ali hu Jekopu ye nwa a wu Josefu. ⁶ Omi Jekopu ri ebenu; ndun guu Jesu make ijen o jen; otudeni, o no nodi ali ehụ omi hu. (Ihien rike okuloku mmebu efinnai ro, ogen hu anwun gi a ri isi.)

⁷ 'Ya ke okpoho ohu, onye ali Sameria, no bia d'a doru mirin. Jesu no si a, "Ye m mirin ra." ⁸ (Ogen hu, umu-azuun a e jennegu ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) ⁹ Okpoho onye Sameria hu no si a, "Nani ke iyu wu onye Ju don nwan a riu mme wu okpoho onye Sameria mirin?" (O ku onwan make ni ndi-Ju le ndi-Sameria ara meko.) ¹⁰ Jizosi no za a, si, "Omeni i te marin ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nke y'a riu a, o ye i mirin hun e ye ndun." ¹¹ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, omi ni mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ke y'a no nwan nwehen mirin hu e ye ndun? ¹² 'Yu ka Jekopu nedi enyi kani hun ye enyi omi ni, hun 'ya le umu a le ihien-uriri e ra mirin rin'a?" ¹³ Jesu no si a, "Onye owule hun ra mirinni, egun mirin jenk d'a gunzi a. ¹⁴ Kani, onye owule hun ra mirin hu m jenk d'e ye e, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hu m siko d'e ye e jenk d'e henrin ne isi-mirin hun ri ime e e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, ye m nwan mirin hu amangbe egun-mirin gha a gunzi m mobu a biamazi m ebeni d'a do mirin." ¹⁶ Jizosi no si a, "Jen d'a kpo di i, y'e kinhen azuun." ¹⁷ Okpoho hu no si a, "Enwon m di." Jesu no si a, "Ezioku ke i ku ebe i no si, 'Enwon m di', ¹⁸ make ni y'a lupugu di isen, bu okennyehun iyu le 'ya ri nwan ele di i; ezioku k'i ku!"

¹⁹ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, a hunole m'a ni i wu onye-amuma. ²⁰ Ndi-nedi enyi we kani no uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenk d'a nori e fe ofufe." ²¹ Jesu no si a, "Okpoho, gi ihien m ri e ku don: ogen lala, hun o gi me ni elezi enu uguni mobu ime Jerusalem ke unu siko d'a no fe Chuku-Nedi. ²² Unu amarin onye unu ri e fe; kani, enyi a maringho onye enyi ri e fe, make ni eka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. ²³ Kani ogen lala, o ruguode nwan, hun ndi hun e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmom le nke ezioku. Make ni ndi hun e fe ofufe no erira ke Chuku-Nedi cho ni w'e fe e ofufe. ²⁴ Osolobue wu Mmon, ele ihian; ndi hun k'e fe e ofufe siko d'e feriri a ime-mmom, gi ezioku fee e." ²⁵ Okpoho hu no si a, "A maringho m ni Onye Hu Osolobue Tume wu Mezaya, (hun w'a kpo Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile." ²⁶ Jesu no si a, "Mme hun ri a gwa i oku ro."

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a no lua. O no tu we enya oda-oda no ri e son okpoho e ku oku; kani o nwonna onye si, "K'i cho", mobu "Ki hain i gi ri e son e e ku oku." ²⁸ Ya okpoho hu no la ite mirin e to, kin-azuun si ime obodo; o no si ndi rin'a, ²⁹ "Bia ni d'e lee onye hun gwa m ihien ile m me. Onye ma ke 'ya wu Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti?" ³⁰ We no gha ime obodo puha, ruheme ebe Jesu ri.

³¹ Ogen hu, umu-azuun hu a riu Jesu, a si, "Onye-nkuzi, dodo ri ihien-oriri." ³² Kani o no si we, "M won ihien-oriri m'e ri hun unu marinleni." ³³ 'Ya umu-azuun a no juma ibe we, si, "O nwonde nwan onye wehe ne ihien-oriri ra?" ³⁴ Jizosi no si we, "Ihien-oriri m wu ime uche onye zini m le irunchanrin orun a. ³⁵ Ele unu a si, 'O hodu ifon eno ni ogen we gi a gho ihien-ugbo ru?' Kani m ri a gwa unu, lehunme ni enya ebe unu ri ni unu hun ni ihien-ugbo a kaguole hun w'a gho. ³⁶ Onye hun a gho ni ri nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hu

e kpònkikome mkpuru a toni ndun itebite, keni onye hun kunn'a le onye hun ghon'a hun uzò nwongbame ighoghò. ³⁷ O meguo nwan ke we don e ku,

'Onye ozò a kun,
onye ozò a gho.' "

³⁸ "M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ozò a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru we runpuha."

Ndi Sameria A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameria bu oda wu ndi obodo hu no kwerini Jesu makeni okpoho hu si, "O gwa m ihien ile m me!" ⁴⁰ Ogen ndi Sameria gi nwan bia d'e kunrun Jesu, we no rìo a n'o son we nodi. 'Ya o no son we nodi akp'ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda no gi ufiri ihien ndi o ri e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² We no si okpoho hu, "Elezi ihien i ku suo ke enyi gi kweri, makele enyi le enwen enyi a nuole onu a, marin ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa."

Jizosi A Zuo Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuhin ebuo gi ghafegu, Jesu no gha Sameria si Galili. ⁴⁴ (Jizosi le enwen e e kuguo a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili no nabanhan a, makeni a hunguo we ihien ile o me ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe (makeni we nwen e jenghozi mmemme hu).

⁴⁶ O no biazì obodo Kana hun ri ime Galili ebe o no gi mirin henrin manya.

O nwe okennyè ohu emu ri a ku nwa-a-okennyè ime Kapanom. Okennyèni wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogen okennyè hu gi nu ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no buru e, rìo a 'ya bia d'a zuo nwa a makeni o d'a nwun. ⁴⁸ 'Ya Jesu no si a, "Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekweriko." ⁴⁹ Onye-isi orun hu no si a, "Di-okpa bia ndo-o, nwa m gini d'a nwun." ⁵⁰ Jizosi no si a, "Lama, nwa i jenko d'a ri ndun." Okennyè hu no kweri oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lako, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogen k'o gi rima mma. We no si a, "Okuloku ohu efinnai unyanhun ke ehù-okun hu gi hapu a." ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogen hu ke Jizosi gi si a, "Nwa i jenko d'a ri ndun." Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpunulo a no kwerini Jesu. ⁵⁴ Onwan wu orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghaguo Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

¹ Omegu, Jesu no kin-azuun si Jerusalem makeni o nwon mmemme ndi Ju rinì.

² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri ehù Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpò mirin Betes'da [mòbu mirin Be'zata], hun nwon uzò isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme uzò ndi hu: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Makeni, o ru, mmøn-ozì Di-nwonni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzò banye ime mirin hu ogen we gi mehunmeguu a, o dnhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunnai.

⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a choghò n'i dnhin?" ⁷ Okennyè hu emu ri a ku no za, si, "Di-okpa, enwon m onye e bu m e che ime mirinni ogen owule we gi mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozò e bu m uzò banye."

⁸ Jizosị nọ sị a, “Lihi ọtọ! Heri ute i, jenme ijẹn!” ⁹ Ozigbo, okennyẹ ahun nọ dịnhin; ọ nọ buru ute ẹ, jenme ijẹn.

Ụhụọhịn ahun wụ ụhụọhịn izu-ikẹn. ¹⁰ ‘Ya ndi-ndu ndi Ju nọ sị okennyẹ hụ Jizosị zuo, “Onwan wụ Ụhụọhịn Izu-ikẹn, o furuni ni y’e bu ute i, i ri a dan Iwu.” ¹¹ Ọ nọ za we, sị, “Onye hun zuo ni m sị m, ‘Heri ute i, jenme ijẹn.’ ” ¹² We nọ ju a, sị, “Onye wụ onye hụ sị i, ‘Heri ute i jenme ijẹn?’ ” ¹³ Kani okennyẹ hụ we zuo amarin onye ọ wụ, makeni Jizosị a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omequu, Jizosị nọ hun a ime Ụlọ-nso, ọ nọ sị a, “Lee enya, y’a riguo nwan mma! Emezile njo, amamgbe ihien ka njo gha e me i.” ¹⁵ ‘Ya okennyẹ hụ nọ jemburu ndi-ndu ndi Ju d’a gwa we ni Jesu wụ onye hụ zuo n’a. ¹⁶ ‘Ya ke ndi-ndu ndi Ju nọ kpokpome Jesu makeni ọ ri e me ihien ndi nọ enina Ụhụọhịn Izu-ikẹn. ¹⁷ Kani Jizosị nọ sị we, “Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen siko d’a gha a runzikwo orun.” ¹⁸ Ifiri ihienni o ku, ndi-ndu ndi Ju nọ chokenmede ni we gbu ẹ. Makele, ele n’o dan iwu Izu-ikẹn suo, kani, ọ kpozikwo Osolobue Nedi ẹ—gi ohun ku ni ‘ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosị nọ sị we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche ẹ me ihien owule—mmani ihien ọ hun Chuku-Nedi ri e me; makeni ihien owule Chuku-Nedi me, ‘ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Makeni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, ọ ghosi Nwa a ihien ‘ya le enwen ẹ ri a run. O jenkọ d’e ye ẹ ikẹn gi run orun kade ndini we run keni ọ tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n’o ye. ²² Ozozị, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zihẹ n’ẹ.”

²⁴ “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye ziheni m, onye ahun e nweguo ndun itebite. Amako we onye hụ ikpe; kama, onye hụ a ghaguo onwun banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d’e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun’a jenkọ d’a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen ẹ, erira k’o yeziwọ Nwa *iken* n’o nwon ndun ime enwen ẹ. ²⁷ O yeguo Nwa a ikẹn n’o kin ihian ile ikpe—makeni iya wụ Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, makeni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenkọ d’e gi nu olu ẹ ²⁹ puha—ndi hun me mma jenkọ d’e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d’e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ “Asa m eka gi ikẹn m me ihien owule. M’a han enen ke Osolobue don gwa m—‘ya wụ ni ezigbo enen ke m’a han, makeni ari m e me uche m, kale uche onye hun zihẹ ni m. ³¹ M shiani enwen m eri, ‘ya wụ ni eri m wụ ntụ.

³² M nwon onye ozọ hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri ọ shia ni m wụ ezioku. ³³ Unu e ziguo we jenni Jónu, ọ shiaguo eri wụ ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kani m ri e ku ihienni keni unu hun uzọ nwon nzuopuha.) ³⁵ Jónu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu nọ gi ukpe ẹ ghoghọ ekere ogen.”

³⁶ “Kani m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jónu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, ‘ya wụ orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi zihẹ m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwen ẹ hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu ẹ; unu ahuntuni k’o nọ; ³⁸ oku ẹ ari ime ndun unu, makeni unu ekwerini ni onye hun o zihẹ.

³⁹ Ụnụ a mụ ihien ndi ri ime Ekukwo-nsọ a mukemme, makeni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itebite; bu Ehuho-nsọ ri a shiani m eri, ⁴⁰ kanị unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. ⁴¹ Ele m choko ojja-mma ihian; ⁴² kanị a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra suo unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhanni m, kanị onye ozo gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhana. ⁴⁴ Nani ke unu e don kwere? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kanị o nwonni ihien unu kpọ ija-mma hun gha eka onye hu 'ya suo wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenkọ d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, makeni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kanị omeni unu egin ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?"

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasị nnu-mmebuọ Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Onwan e meguu, Jizosi no fetu "Ohimin" Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpọzi "Ohimin" Galili ohimin Taiberiasị. ² Igunrun hi-ogbe hu e son e, makeni we hun orun-atumanya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no nodi ali ebegu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpọ Mmemme-Nghafe e rumegu.) ⁵ Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun e. O no si Filipu, "Elebe ke enyi a no non bredi keni ndini ri?" ⁶ (O ku ihienni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, makeni 'ya le enwen e a maringuo ihien o jenkọ d'e me.) ⁷ Filipu no za a, si, "Egho orun ifon isin ezuko non bredi siko d'e rusonme we eka-osuon'a ekere-ekere." ⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpọ Anduru, hun wu nwene Saimon' Pita, no si a, ⁹ "O nwon nwata-okennyu bu ogbe bredi isen we gi oka bali memu le azun ebuo ebeni; kale, ebe we siko d'a pu igunrunni?" ¹⁰ Jizosi no si, "Gwa ni we nodi ali."

(Irurue ri ebegu oda.)

Ya ndi hu no nodi ali—ihien rike ikennyu ogun-iri-kwasị-nnu-mmebuọ ri ime we, ('ya wu ihien nọke nnu-uku isen). ¹¹ Jesu no weri ogbe bredi ndi hu, o yeguu Osolobue ekele, o no keni ndi nodi ali 'ya; o no memuzi azun erira, we no ri ke we cho. ¹² Ogen efo gi junguu we, Jesu no si umu-azuun a, "Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amangbe ihien-anaị a la iwi." ¹³ 'Ya we no kponkwame we, che ime ukpali. Ifunfun bredi hoduni ime ogbe-bredi bali isen hu ogen ndi hu gi riguu jun ukpali mmebuọ.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hun orun-atumanya hun Jizosi run, we no gwama ibe we, si, "Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu enyi ri e lee enya a n'o jenkọ d'a bia ime uwa!"

¹⁵ Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bia d'e gi iken weri e, kin e eze, o no gha ebahun pu, 'ya suo no kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ O ru ogen enyasi, umu-azuun Jesu no shi "Ohimin", ¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenkọ Kapanom. (Ohii no gbachanrin bu Jesu eke biakwo d'e kunrun we.) ¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpọ. ¹⁹ Ogen we gi nyanru ihien rike maili eto mobu eno, we no hun Jesu ke o jenla ijen elu mirin, a nokunme ugbo. Egun no tuma we. ²⁰ Kanị o no si we, "Mme ro, atule ni egun!" ²¹ We no cho n'o banye ni we ime ugbo; ozigbo, ugbo hu no ru mkpenren mirin ali hu we jenkọ.

Igunrun Hụ A Choma Jizọsị

²² Eki e fón, ọ nọ we ndị ahụ nọdị azuun “Ohimin” hụ hụ-ẹbọ hụ ụmụ-azuun Jizọsị gha bịa Kapanom ọnya nị ụgbọ ohu sọ te rị ebehụ; nị Jesu esonni ụmụ-azuun a banye ime ụgbọ lẹ ni ụmụ-azuun a sọ gba gha ebehụ pu. ²³ Kanị ogeenni, ụgbọ ndị ọzọ gha Taiberiasị bịa rị nwan ẹhị ebahun we nọ ri bredi oge Di-nwonn-onyi gi yegu ekele. ²⁴ Oge ndi hụ gi nwan hụ nị ke Jesu ke ụmụ-azuun a arizi ebahun, we lẹ enwen we nọ banye ụgbọ ndi hụ chosonme Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wụ Ihien-oriri Hụ Hụ E Ye Ndun

²⁵ Oge we gi hụ Jesu azuun “ohimin” hụ hụ-ẹbọ, we nọ si a, “Onye-nkuzi, elee oge k'i gi puha ebeni?” ²⁶ Jesu nọ za we, si, “Ezioku ke m rị a gwa unu, unu rị a cho m make ni unu ri bredi, o jun unu ẹfọ, ẹlẹ make ni unu hụ ọrun-atumenya ndi hụ m run. ²⁷ Egile ni ifiri ihien-oriri hụ e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihien-oriri ahun siko d'a to jenin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihien-oriri hụ Nwa nke Ihian jenkọ d'e ye unu; make ni iya wu Nwa nke Ihian ke Chuku wu Nedi tume.”

²⁸ We nọ si a, “Ki ọnyị jenkọ d'a run hụ wu ọrun Osolobue cho ni ọnyị run?”

²⁹ Jesu nọ za we, si, “Onwan wu ọrun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kweri ni onye hụ o zihę.”

³⁰ We nọ si a, “Elee ọrun-atumenya k'i jenkọ nwan d'a runghosi ọnyị keni ọnyị hụ a, ọnyị e kweyeni ihien i ku? Kini ke i jenkọ d'e me? ³¹ Ndi nedi ọnyị kanị ri mana ime atụ; ya ke we de ime Ekukwo-nsọ, si, ‘O ye we bredi gha elu-igwee bịa ri.’ ” ³² Jizọsị nọ si we, “Ezioku ke m rị a gwa unu, ẹlẹ Mozizi ye unu bredi gha elu-igwee bịa; Nedi m wu hụ rị nwan e ye unu ezigbo bredi gha elu-igwee bịa. ³³ Make ni bredi Osolobue wu onye hụ gha elu-igwee bịa, hụ e ye uwa ndun.”

³⁴ We nọ si a, “Di-okpa, yeme ọnyị bredi oge ile.”

³⁵ Jizọsị nọ si we, “Mme wu bredi hụ e ye ndun. Egun agunko onye hụ bịa d'e kunrun ni m; ẹgun mirin agunko onye hụ kwerini ni m.

³⁶ Kanị, nọke ke m don gwa unu mbu, unu a huno m, kanị unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m siko d'a bịa d'e kunrun m; a chupuko m onye owule hụ bịa d'e kunrun ni m.” ³⁸ Make ni ẹlẹ m gha elu-igwee bịa d'e me uche m, kanị m bịa d'e me uche onye hụ zihę ni m. ³⁹ Onwan wu uche onye zihę ni m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkọ d'a gha onwan weli we Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Make ni uche Nedi m wu ni onye owule hụ hụ Nwa, kweri n'e, jenkọ d'e nwan ndun itebite; m siko d'e weli ẹ Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju nọ denwinwinma n'a make ni o si, “Mme wu bredi hụ hụ gha elu-igwee bịa.” ⁴² We hụ a si, “Ele Jesu nwa Josef wu onwan—hụ ọnyị marin ndi mun'a? Nani k'o don nwan a si, ‘M gha elu-igwee bịa?’ ”

⁴³ Jizọsị nọ za we, si, “Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonni onye jenkọ d'a s'eka bịa d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi hụ zihę ni m dọha a; m jenkọ d'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ We de ẹ ime Ekukwo ndi-amuma ni, ‘Osolobue siko d'a kuzi we ile.’ Onye owule hụ rị e gon Chuku-Nedi ntin, a munarin a, iya wu onye hụ a bịa d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n'o nwe onye hụ huntu Chuku-Nedi—onye hụ hụ gha ebe Chuku rị bịa, 'ya sọ huntu Chuku-Nedi.) ⁴⁷ Ezioku ke m rị a gwa unu, onye owule kwerini nwan ndun itebite.

⁴⁸ Mme wu bredi hụ e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kanị ri mana* hụ we ri ime atụ, kanị, a nwunhugwo we. ⁵⁰ Kanị onwan wu bredi hụ gha elu-igwee bịa hụ o me ni onye ri n'e anwunhunko. ⁵¹ Mme wu bredi hụ rị ndun hụ gha

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya ke we kpọ ihien-oriri hụ Osolobue gha elu-igwee zihę ni ndi Izrelu ime atụ oge Mozizi.

elu-igwee b̄ia. Onyẹ ọwụlẹ ri b̄redini j̄enkọ d'a r̄i ndun j̄enrin ej̄en. B̄redi h̄u m siko d'e ye makẹ ufiri ndun ndi r̄i ime ụwa wu ẹh̄u m.”

⁵² 'Ya kẹ ndi Ju ahun nọ doma ndondo ime wẹ, a si, “Nani kẹ okennyeni a don ye enyi ẹh̄u a ri?”

⁵³ 'Ya Jizos̄i nọ si wẹ, “Ezioku kẹ m r̄i a gwa unu, mmani unu ri ẹh̄u Nwa nke Ihian, ra ẹdeke ẹ, —unu enwonko ndun ime unu. ⁵⁴ Onyẹ ri ẹh̄u m, ra ẹdeke m, ọ wuru onyẹ nwe ndun itebite; m siko d'e weli ẹ Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Makeni, ẹh̄u m wu ezigbo ihien-oriri, ẹdeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onyẹ hun ri ẹh̄u m ra ẹdeke m, bi ime m, mme le enwen m bi ime ẹ.”

⁵⁷ “Kẹ m don r̄i ndun makeni Chuku-Nedi hun zihẹ ni m r̄i ndun, ẹri ra kẹ onyẹ hun ri ni m k'a don r̄i ndun makẹ ufiri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigbo b̄redi hun gha elu-igwee b̄ia; ọ noni kẹ ihien ahun ndi mbu ri, omegu a nwunhunkwo wẹ. Onyẹ hun ri b̄redini j̄enkọ d'a r̄i ndun j̄enrin ej̄en.”

⁵⁹ Ogen Jesu gi r̄i a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju r̄i ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, wẹ nọ si, “Okuni e zekewo! Onyẹ siko d'a saeka nabanhan a?”

⁶¹ Kani, Jizos̄i' a maringuo ni umu-azuun a ri e denwinwin makẹ ihieni o ku. Ọ nọ si wẹ, “Onwan k'e m ẹ unu ekwerizile? ⁶² Ki unu jenkọ d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihian k'o lakọ elu-igwee ebe ọ ri mbu? ⁶³ Mmonso iya suo e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmone le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kani ndi hu ime unu ekwerini.” (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringuo ndi hun jenkoleni d'e kweri le onyẹ hun jenkọ d'e re n'ẹ.) ⁶⁵ Ọ nọ siji, “Onwan hain m gi si unu n'o nwonna onyẹ jenkọ d'a saeka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi m ẹ n'ọ b̄ia.”

⁶⁶ Makẹ onwan, umu-azuun Jesu bu oda nọ kin-azuun, esonzini w'ẹ.

⁶⁷ Ya Jizos̄i nọ si umu-azuun a mmebuo hu, “Unu le enwen unu siko d'a puzide nwan ra?” ⁶⁸ Saimonu wu Pita nọ za a, si, “Di-nwonna-enyi, onyẹ kẹ enyi j̄enburuko? Iȳu nwon oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kwerigho, marizikwo, ni iȳu wu Onyẹ-nso Osolobue.” ⁷⁰ Jizos̄i nọ si wẹ, “Mme hori unu mmebuo, ele 'ya? Kani onyẹ ohu ime unu wu Ekwensu!” ⁷¹ (Judas̄i nwa Saimonu Iskarotu k'ọ ri e ku, makeni ọ wu onyẹ ohu ime umu-azuun mmebuo hu bu 'ya jenkọ d'e re ẹ.)

Isi Nke Eṣa

Ogen Umune Jesu Keleni Kweri N'ẹ

¹ Omegu, Jesu nọ ghagbari ime Galili, latogu Judia; o j̄enhunmeni ime Judia, makeni ndi-ndu ndi Ju r̄i a cho ni wẹ gbu ẹ. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu* e rugu. ³ 'Ya umune Jesu nọ si a, “O furu ni gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun orun-atumenya ndi i ri a run. ⁴ Makeni o nwonna onyẹ hun a run orun ime nzuzue owuni ọ cho ni wẹ marin a. Ebe o m ẹ ni i ri e m ẹ ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi ụwa.” ⁵ (Onwan m ẹ makeni kẹ umune ẹ de e kwerini n'ẹ.)

⁶ 'Ya Jizos̄i nọ si wẹ, “Ogen furu ni m e ke ru, kani ogen ile furu unu. ⁷ Izize unu ezeko ụwa, kale izize m e ze wẹ makẹ m r̄i a gwa wẹ ni ihien w'e m ẹ jo njo. ⁸ J̄enme ni nwan mmemmeni, mme le enwen m eke jenkọ mmemme hunni, makeni ogen furu ni m e ke ru.” ⁹ O kugu ihieni, ọ nọ nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

* **Isi Nke Eṣa:2** Livitikosi 23.34

¹⁰ Kani oge umune Jesu gi jeme guu mme mmehụ, o nozi jeme, kani nzuzue k'o gi jen.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mme mmehụ, we hu a si, "Elebe k'o ri?"
¹² Ndi ri igunrun risome ebenu hu a kasonme murinmurin. Ndin si, "Ezigbo ihian k'o wu," ndin si, "Mba, o rihu e dufie ndi ali." ¹³ Kani, make ni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we, o nwonna onye seka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Oge mme mmehụ gi rugu ahanmahan, Jizosi no si Ulo-nsọ d'a kuzime.
¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, "Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?" ¹⁶ Jesu no za we, si, "Nkuzi m ele nke m kani nke onye zihē ni m ro. ¹⁷ Omeni ihian a kwademe obi e n'o jenkọ d'e me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin omeni nkuzi m gha eka Osolobue bia ra m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kani onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntu a ri ime e."

¹⁹ "Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kani o nwonna onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?"

²⁰ Igunrun hu no za, si, "Eje-mmom ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?"

²¹ Jesu no si, "M run orun-atumanya ohu, o no tu unu ile enya. ²² Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kani ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kani bidon e.) Unu a kwade okennyē ugun Uhuohin Izu-iken keni unu hun uzọ mezu iwu hu. ²³ Omeni we hu a kwa okennyē ugun Uhuohin Izu-iken amangbe w'a dan Iwu Mozizi, ki hain unu gi e we ni m iwe make ni m zuochanrin okennyeni ehụ a ile Uhuohin Izu-iken? ²⁴ Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uzọ han enen ri mma."

Onye Ke Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, "Ele onwan wu okennyē hu ndi-ndu ri a cho ni we gbu? ²⁶ Lee e nwan k'o ri ebeni e ku oku id'anya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringwode we nwan ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume ra? ²⁷ Kani enyi a maringho ebe okennyeni gha bia; oge Kraisti jenkọ d'e gi bia, o nwonna onye jenkọ d'a marin ebe o gha bia."

²⁸ Oge Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-nsọ, o no weshi olu elu, si, "Ezie, unu a maringwo m, marinzi kwọ ebe m gha bia! Kani, egin m ihien eka m bia; onye hun zihē ni m furu we gi don enya—'ya ke unu marinleni! ²⁹ A maringho m'a make ni m gha ebe o ri bia, 'ya zihē m."

³⁰ 'Ya we no cho ni we nwunrun a; kani o nwonna onye metu a eka, make ni oge e e ke ru. ³¹ K'osileri, ndi bu oda ri ebenu no kwerini n'e; we hu a si, "Oge Kraisti wu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkari okennyeni orun-atumanya?"

E Zi We Ndi-unakpa Ulo-nsọ D'a Nwunhan Jesu

³² Ndi Itu-Farisi a nu ke igunrun hu ri e ku ihien ndin we banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi no zi ndi unakpa Ulo-nsọ d'a nwunhan a.

³³ Jizosi no si, "M jenkọ d'e son unu nodi ekere, omegu, a laburu m onye hun zihē ni m; ³⁴ unu jenkọ d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu e ri-eka bia." ³⁵ Ndi-isi ndi Ju no si ibe we, "Elebe ke okennyeni cho n'o jen, hun enyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jen ali ndi Griki—ali ndi wulen ndi Ju—ebe ndi nke enyi risome d'a kuzime ime igunrun ndi wulen ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihienni e ku: 'Unu siko d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako eka bia a.'?"

Mirin Hun E Ye Ndun

³⁷ Uhuohin ikpazuun mme mmehụ, hun wu uhuohin kachanrin mkpa, Jesu no wuzo oto, yi oro, si, "Omeni o won onye egun mirin ri a gun, 'ya bia d'e

kunrun m n'ọ ra! ³⁸ Onyẹ ọwụlẹ hụn kwerini ni m, ya ra; o siko d'a rị n'a ke Ehuhuo-nsọ dọn ku:

'Mirin hụn e ye ndun
jẹnkọ d'a gha ime ẹ
e hupuha ke iyi.' ”

³⁹ Jizọsị gi ọnwán e ku oku Mmọn-nsọ hụn ndi kwerini n'ẹ jẹnkọ d'e nwehẹn. W'e ke ye wẹ Mmọn-nsọ oge hụ makẹni Jesu e ke banye oghọ a.

Igunrun Hụ E Kebe

⁴⁰ Oge wẹ gi nū oku ndini, ndi hụ ime igunrun hụ nọ si, “Ezioku, ọnwán wu onyẹ-amuma Hụ pu-ichen.” ⁴¹ Ndi ọzọ si, “Ọnwán wu Kraistị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume!” Kani ndi hụ ime wẹ si, “Kraistị k'a ghade nwan Galili bia ra?! ⁴² Ehuhuo-nsọ e kuguon'a ni Kraistị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, siko d'a gha ebọn Defidi puha; n'o siko d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bia?” ⁴³ Oku banyeni Jizọsị nọ kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hụ ime wẹ te cho ni wẹ nwunrun a, kani o nwonni onyẹ metu a ẹka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni Wẹ Jesu

⁴⁵ Oge ndi-unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azun d'e kunrun ndi-isi nchuejan le ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, si, “Ki hain unu gileni wehe ẹ?” ⁴⁶ Ndi unakpa Ulo-nsọ hụ nọ za, si, “O nwonni onyẹ kutu oku ke okennyeni!”

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi nọ ju wẹ, si, “E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onyẹ-ndu mobu onyẹ Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'ẹ? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi wẹ bu onu ke wẹ wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hun jen d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onyẹ ohu ime wẹ nọ si wẹ, ⁵¹ “Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni wẹ ọzọ nū onu a mobu chopuha ihien o me ra?”

⁵² Wẹ nọ za, si, “I wuzide onyẹ Galili ra? Mu Ekukwo-nsọ n'i marin ni onyẹ-amuma ara gha † Galili bia.” [⁵³ Onyẹ ọwụlẹ nọ lashi iwe ẹ.

Isi Nke Ɛsatọ

Okpoho Hụ Zo-uku-ye-ofia

¹ Kani, Jesu nọ si Ugu Olivu. ² O ru ọzọ-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndi hụ ile nọ bia d'e kunrun ẹ, o nọ nodi ali, kuzime wẹ.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nọ wehe okpoho ohu wẹ nwun ebe o ri a zo-uku-eye-ofia. Wẹ nọ bu ẹ tume ihun ihian ile. ⁴ Wẹ nọ si Jizọsị, “Onyẹ-nkuzi, wẹ nwun okpohoni ebe o ri a zo uku e ye ofia. ⁵ Ime Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho nọ enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'ẹ?” ⁶ (Wẹ ju a ihienni ni wẹ gi ẹ kwondon Jizọsị, keni wẹ hun ihien wẹ k'a si ni ya k'o me.) Ya ke Jizọsị nọ hulua ali, gi mkpinsin-eka a deme ihien ali. ⁷ Oge wẹ gi to a ju a, o nọ lihi oto, si wẹ, “Onyẹ ọwụlẹ ime unu metuleni njo, 'ya bu ọzọ ma a omuma.” ⁸ 'Ya o nọ huluzi ali, deme ihien ali. ⁹ Oge wẹ gi nū ihienni, wẹ ile nọ puma, ohu-ohu, ndi kani bu ọzọ puma, d'e ru n'ọ hodu Jizọsị suo; okpoho hụ turuhukwo ebenu ihun Jizọsị. ¹⁰ Ya Jesu nọ lihi oto, si a, “Okpoho, elebe ke wẹ ri? O nwonni onyẹ ma i ikpe?” ¹¹ O nọ si, “Di-okpa, o nwonni.” Jizọsị nọ si a, “Mme nwen ẹ amakokwo i ikpe. Jenme. Kani, gha kikenni jenme, emezile njo.”]

Jizọsị Wu Ukpe Uwa

¹² Jizọsị nọ siji ndi ahun o te ri a kuzi, “Mme wu ukpe uwa. Onyẹ ọwụlẹ hụn ri e sonni m aghako ime ishi, kama, o siko d'e nwon ukpe hụ hụn e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi nọ shiani a, si, “I ri nwan a shiani enwen i eri, egiko wẹ eri i don.”

† **Isi Nke Ɛsa:52** ...onyẹ-amuma hụ pu-ichen aghako...

¹⁴ Jesu nọ za, si, “Ọsụon'a nị m shịa nị enwẹn m ẹri, ẹri m furu wẹ gi dọn, makele a maringhọ m ebe m gha bia le ebe m jenkọ. Ụnụ amarin ebe m gha bia mọbụ ebe m jenkọ. ¹⁵ Ụnụ e gi ihien ẹnya e legha a han enen. O nwonni onye m'a hannị enen. ¹⁶ Kanị o sụo n'a nị m jenkọ d'a han enen, enen m'a han wụ ezioku, makeni ele mme sụo a han a, kama mme le Chuku-Nedi hun zihę ni m gba a han a.

¹⁷ Ime Iwu unu, wẹ de ẹ nị ẹri mmadu ẹbuọ ke wẹ gi e dọn. ¹⁸ M rị a shiani enwẹn m ẹri; Nedi m hun zihę ni m rị a shiazikwo nị m ẹri.” ¹⁹ Ya wẹ nọ si a, “Elebe ke Nedi i rị?” Jesu nọ za, si, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi rị ehụ ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ a kuzi, bu o nwonni onye nwunrunn'a makeni ogen ẹ e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizosi nozi gwa wẹ, si, “M jenkọ d'a pu; unu siko d'a cho m—kanị unu jenkọ d'a nwuntọ ime njo unu. Unu asako ẹka bia ebe m jenkọ.”

²² Ndi-ndu ndi Ju nọ si, “O si nị ẹnyi asako ẹka bia ebe o jenkọ. 'Ya wu n'o jenkọ d'e gbude nwan enwẹn ẹ ra?’ Iya k'o gide nwan ihienni e ku ra?”

²³ Jizosi nọ za wẹ, si, “Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wu nke uwani, kanị ele m nke uwani. ²⁴ 'Ya haịn m gi gwa unu nị unu siko d'a nwuntọ ime njo unu. Unu jenkọ d'a nwuntọ ime njo unu mmani unu kweri nị m wu onye ahun m si nị 'ya ke m wu.’”

²⁵ Wẹ nọ si a, “Onye k'i wu?” Jesu nọ si wẹ, “Ihien hu m gwa unu isi mbidon ke m wu. ²⁶ M nwon ihien bu oda m k'a saeka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kanị, onye hun zihę ni m furu wẹ gi e dọn ẹnya, m rihu a gwa uwa ihien ndi m nu onu a.” ²⁷ (Kanị aghotanị wẹ n'o rị a gwa wẹ banyeni Chuku-Nedi.) ²⁸ 'Ya Jizosi nọ si, “Ogen unu jenkọ d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu ke unu jenkọ d'e gi marin nị m wu onye m wu—Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume—nị m'a ra gi uche m me ihien owule, kama, nị m rị a gwa unu ihien ndini wẹ ke Nedi m don kuzi m. ²⁹ Onye hu zihę ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, makeni ogen ile ke m gi e me ihien a sụon'a.”

³⁰ Ogen o gi rị e ku ihien ndini wẹ, ndi bu oda nọ kweri.

Ezioku Jenko D'e Me Unu Weri Enwẹn Unu

³¹ Jizosi nọ si ndi Ju hun kwerini n'e, “Omeni unu e son nkuzi m, 'ya wu unu wu umu-azuun m nke-esi. ³² Unu me ẹ, unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenkọ d'e me unu nwonrin enwẹn unu.” ³³ Wẹ nọ za a, si, “Enyi wu umu Ebrahim, ẹnyi awutuni igbon onye owule. K'i rị a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwẹn unu?’” ³⁴ Jesu nọ si wẹ, “Ezioku ke m rị a gwa unu, onye owule hun e me njo wu igbon njo. ³⁵ Igbon ara nwon onodi ime ezi-le-ulo jenin ejen, kanị, nwa nwon onodi ime ezi-le-ulo jenin ejen. ³⁶ 'Ya wu, omeni Nwa Osolobue me unu weri enwẹn unu, unu jenkọ d'e nwonrin enwẹn unu nke-esi. ³⁷ A maringhọ m nị unu wu umu Ebrahim, kanị unu rị nwan a cho nị unu gbu m, makeni oku m enwon onodi ime unu. ³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m rị, kale unu e me ihien unu nu onu nedi unu.”

³⁹ Wẹ nọ za a, si, “Ebrahim wu nedi ẹnyi.” Jesu nọ si wẹ, “Omeni ezie ro nị unu wu umu Ebrahim, nke unu hu e me ihien Ebrahim me. ⁴⁰ Kanị unu cho nwan nị unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ebrahim e meni ihien nọ ẹri! ⁴¹ Unu rihu e me ihien nedi unu e me.”

Wẹ nọ si a, “Enyi ele umu owu; Osolobue le enwẹn ẹ sụo wu Nedi ẹnyi nwon.”

⁴² Jizosi nọ si wẹ, “Omeni Osolobue wu Nedi unu, nke ihien m a sụo unu, makeni m gha ebe Osolobue rị bia; iya me m nwan rị ebeni. Ele mme gi ihien

eka m bia, iya zihę m. ⁴³ Kí haịn unu gileni a ghota ihien m ri e ku? Unu ari a ghota makeni unu asani eka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nedi unu, ihien Ekwensu nedi unu cho ke unu cho nwan ni unu me. Ogbu-ochu k'o wu gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—makeni ezioku ari ime e. O gha a tu ntu, o nwonni ihien o wu ebe o ri, makeni onye ntu le nedi ntu ile k'o wu. ⁴⁵ Ya haịn unu gileni kweri ihien m ri e ku, makeni m ri e ku ezioku. ⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saeka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa unu, ki haịn nwan unu gileni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye owule hun wu nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihien haịn unu gileni e gi oku Osolobue e don wu ni unu ele nke Osolobue.”

Jizosi Le Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju no za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wu onye Sameria, ni eje-mmom ri ime i?” ⁴⁹ Jesu no za, si, “Eje-mmom a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kanj unu ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e me ni we ye m ogho; kanj, o nwongho onye ri e me ni we ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju no si a, “O wegwo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmom ri ime i! Ebrahim le ndi-amuma a nwungho, kanj i si, ‘Onye owule hun donme oku m ahunko onwun.’ ⁵³ Yu ka nedi enyi wu Ebrahim hun nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro ni 'ya ke i wu?”

⁵⁴ Jizosi no za, si, “M ja enwen m mma, ojija-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nedi m, hun unu si ni 'ya wu Osolobue unu, ⁵⁵ bu unu amarin a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenkọ d'a wu onye ntu ke unu; kanj a maringho m'a; m'e me ihien o ku. ⁵⁶ Nedi unu kanj wu Ebrahim ghogho n'o jenkọ d'a hun ogen m; o hun a, efo no suo a usuo.”

⁵⁷ Ya ndi Ju no si a, “Y'e ke ru ahua iri-kwasi-ogunnai, y'a hunole Ebrahim?”

⁵⁸ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, ni we d'a mu Ebrahim, m ri ari!”

⁵⁹ Ya we no tuturu omuma ni we ma a, kanj Jesu no wari, gha ime Ulo-nso pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuo Okennyę We Mu Enya-ishi

¹ Ogen Jizosi gi ghafeko, o no hun onye enya kpu-ishi kete w'a mul'a. ² Umuzunun a no ju a, si, “Onye-nkuzi, onye me njo hun we gi mu okennyeni enya-ishi, iya le enwen ra ndi mun'a?” ³ Jesu no za, si, “Eleni okennyeni mobu ndi mun'a me njo, kanj we mu a enya-ishi keni iken Osolobue hun uzọ puha ifon ime ndun a. ⁴ Enyi siko d'a gha a run orun onye hun zihę ni m ebe eki keleni gi, makeni, ohi gba, o nwonni onye jenkọ d'a saeka run orun. ⁵ Hunni m ri ime uwa, mme wu ukpe uwa.”

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, o no ju eson to ali, gi eson hu memę urua, gi e te onye enya-ishi hu enya. ⁷ O no si a, “Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam.” (Ali efanni wu “E zijenguo.”) O no jen d'e fin ihun e, o no leghama uzọ, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'o te rijo urio hu a si, “Onwan ele onye hu a nodi ali a rijo urio?” ⁹ Ndi hu ime we hu a si, “Iya ro.” Ndi ozo si, “Mba, ele ya; kanj o yi e eyi.”

Kanj 'ya nwen no si, “Eghee, mme wu okennyę hu.” ¹⁰ We hu a ju a, a judonzi, a si, “Nani k'i don nwan leghama uzọ?” ¹¹ O no si, “Okennyę hu w'a kpo Jizosi/ Jesu memę urua gi e te m enya, o no si m, ‘Jen Siluam d'e fin ihun.’ ‘Ya m no jenme d'e fin ihun, m no leghama uzọ!’” ¹² We no ju a, si, “Elebe k'o ri?” O no si, “Amarin m.”

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Enya

¹³ We no weri onye hu enya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu mema urua gi e shiapu a enya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi no juma a k'o don leghama uzo. O no si we, "O bu urua che m enya, e fin m ihun m—e leghamaguo m nwan uzo." ¹⁶ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no si, "Okennyeni ele nke Osolobue makeni o rini e donme iwu Izu-iken." Ndi ozo si, "Nani ke onye-njo don saeka a run orun-atumenya ndini?" We no kebe. ¹⁷ We no siji onye enya-ishi hu, "Ki nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i enya?" O no si, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni enya te kpu e ishi d'e ru n'a kpo we ndi mun'a. ¹⁹ We no ju ndi mun'a, si, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a enya-mpin? Nani k'o don nwan leghama uzo?" ²⁰ Ndi mun'a no za, si, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mu a enya-mpin. ²¹ Kani, enyi amarin k'o don nwan leghama uzo mobu onye shiapu a enya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya sik'o d'e ku onu a." ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we. Makeni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenko d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hu Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hain ndi mun'a gi si, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ 'Ya we no kpozi okennyenye hu enya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, si a, "Ku ezioku n'i ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ O no za, si, "Amarin m omeni o wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kani ihien ohu m marin wu ni enya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan uzo!" ²⁶ 'Ya we no si a, "K'o me i? Nani k'o don shiapu i enya?" ²⁷ O no si we, "A gwaguo m unu, kani unu egin e don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?"

²⁸ 'Ya we no kpoma a iyi, si, "Nwa-azuun a ki wu, kani enyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Enyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kani nke okennyeni, enyi amarinde ebe o gha bia!" ³⁰ Okennyenye hu no za, si, "Onwan wu ihien a tu enya! Unu amarin ebe o gha bia, bu o shiapu m enya. ³¹ Enyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kani o gon onye hun e fe n'e le onye hun e me uche e ntin. ³² Kete uwa e bidonle, anutuni we ni onye owule shiapu enya onye we mu enya-mpin. ³³ Owule okennyeni ele nke Osolobue, o ke sa eka me ihien owule."

³⁴ We no za a, si, "Ime njo ke we nocharin mu i; i ri nwan a cho ni kuzi enyi?!" We no chupu a ime ulo-ofufe.

Enya-ishi Ime-mmom

³⁵ Ogen Jizosi gi nu ni a chupuguo w'a, o hun a, o no si a, "Y'e kwerigho ni Nwa nke Ihan?"

³⁶ O no za, si, "Onye k'o wu di-okpa? Gwa m, keni m hun uzo kwere n'e!"

³⁷ Jizosi no si a, "Y'a hunguo a—onye hun ri e du i e ku oku ro."

³⁸ O no si, "Di-nwonna-enyi, e kwerigho m." O no sekpu ali, fe e.

³⁹ Jesu no si, "M bia uwan d'a han enen, keni ndi enya-ishi leghama uzo, ndi hun e legha uzo a wuru ndi enya-ishi."

⁴⁰ Ndi Itu-Farisi nokunme n'e a nu ihieni o ku, we no ju a, si, "Enyi wuzikwo ndi enya-ishi?"

⁴¹ Jizosi no za we, si, "Omeni unu wu ndi enya-mpin, we e ke si ni unu me njo; kale, ebe unu si ni unu hu e legha uzo, njo unu hukwon unu."

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrun Ta

¹ “Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, onyẹ ọwụlẹ hụn ghalẹni ọnumụzọ banye ime ụlọ-atunrụn, kanị ọ gha ụzọ ọzọ nyinban, onyẹ ahun wụ onyẹ-ohin lẹ onyẹ e chekin ihian ụzọ a napụ a ihien ẹ. ² Onyẹ hụ gha ọnumụzọ banye, 'ya wụ onyẹ-ndu atunrụn ndị hụ. ³ Iya kẹ onyẹ nche a kpọpụ nị ụzọ; atunrụn ndị hụ e gón ntin olu ẹ. Ọ kpọ atunrụn a ẹfan, o dupuha wẹ. ⁴ O wepuhaguụ wẹ ile wụ ndị nke ẹ, o buruni wẹ ụzọ; atunrụn ndị hụ e sọn ẹ makẹni wẹ marin olu ẹ. ⁵ Esónkọ wẹ onyẹ wẹ marinlẹni, kama, w'a gban'a ọsọ, makẹni amarin wẹ olu ẹ.”

⁶ Jizọsị gi iluni gwa wẹ oku, kanị a ghotani wẹ.

Jizọsị Wụ Ezigbo Onyẹ-ndu Atunrụn Hu

⁷ Ya Jizọsị nozi sị wẹ, “Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, mme wụ ọnumụzọ atunrụn gha a banye. ⁸ Ndị ọzọ ile bu m ụzọ bịa wụ ndị ohin lẹ ndị e chekin ihian a napụ a ihien ẹ; kanị atunrụn ndị hụ egonni wẹ ntin. ⁹ Mme wụ ọnumụzọ. Onyẹ ọwụlẹ hụn gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenkọ d'a gha e jẹn, a lua, a hunsónmẹ ẹfifia o siko d'e ri. ¹⁰ Onyẹ ohin ara bịa wezuka n'ọ bịa n'o zun, n'o gbu lẹ n'o tikpọ, kanị m bịa keni wẹ nwon ndun, nwon ẹ mmagi-mmagi.”

¹¹ “Mme wụ ezigbo onyẹ-ndu atunrụn. Ezigbo onyẹ-ndu atunrụn gi ufiri atunrụn e ye ndun a. ¹² Nke onyẹ wẹ wehụ ọrun, hụn wuleni onyẹ-ndu atunrụn ndị hụ, hụn atunrụn ndị ahun wuleni nke ẹ, ọ hụn eworo* k'ọ lala, ọ la atunrụn ndị hụ to, gbapụ—eworo hụ nwunrụn wẹ, ọ chuziza wẹ. ¹³ Onyẹ wẹ we ọrun a gbapụ makẹni ọ wuhụ onyẹ wẹ we ọrun, ele iya nwon atunrụn, o nwonni ihien ọ kpọ atunrụn ndị hụ.

¹⁴ Mme wụ ezigbo onyẹ-ndu atunrụn. A maringhọ m atunrụn m; atunrụn m a maringhọzi m— ¹⁵ rike kẹ Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M rị e ye ndun m make ifiri atunrụn. ¹⁶ M nwon atunrụn ndị ọzọ rileni ime igunrunni. M jenkọ d'e wehezi wẹ. Wẹ jenkọ d'e gón ntin olu m, keni ọ wuru igunrun ohu lẹ onyẹ-ndu ohu. ¹⁷ Ihien m suọ Nedi m makẹni m rị e we ndun m e ye keni m werizi ẹ. ¹⁸ O nwonni onyẹ rị a napụ m ndun m; kama, mme rị e gi uche m e ye ẹ. Ọ rị m ẹka iyen'ẹ; ọ rizi m ẹka iwerizin'ẹ. Nedi m sị m me ihienni.”

¹⁹ Ya kẹ ndi-ndu ndi Ju nọ kebezi make ihien ndini ọ rị e ku. ²⁰ Ndị bu ọda ime wẹ hụ a sị, “Eje-mmọn rị ime ẹ; era rị a pu a! Kẹ ẹnyi rị e gonn'ẹ ntin?”

²¹ Ndị ọzọ hụ a sị, “Oku ndini ele oku onyẹ eje-mmọn rị ime ẹ. Nị eje-mmọn saeka shiapu ẹnya onyẹ ẹnya-ishi?”

A Ju Wẹ Jesu

²² Ogen hụ wụ ogen oyi. Wẹ rị ime Jerusalem, e me Mmemme wẹ gi e don Ulo-nsọ nsọ†, ²³ Jizọsị ghakọ ẹtụ-ulo Solomonu hụn rị Ulo-nsọ, ²⁴ 'ya ndi-ndu ndi-Ju nọ fihunmẹ ẹ, sị a, “Elee ogen kẹ y'e konmeru ẹnyi obi elu? Omeni 'yu wụ Kraisti, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, gwapu ẹnyi?”

²⁵ Jizọsị nọ za, sị, “A gwaguọ m ụnụ, kanị ụnụ ekwerini. Ọrun-atumẹnya ndi m gi ẹfan Nedi m a run wụ ọsheri m; ²⁶ kale ụnụ ekwerini makele ụnụ ele atunrụn m. ²⁷ Atunrụn m a maringhọ olu m; a maringhọ m wẹ; w'e sọn m eson. ²⁸ Mm'e ye wẹ ndun itebite; alako wẹ ntikpọ. O nwonni onyẹ siko d'a napụ nị m wẹ. ²⁹ Nedi m hụn we wẹ che m ẹka ka ihien ile; o nwonni onyẹ jenkọ d'e ri-ẹka wepu wẹ ẹka Nedi m.”

³⁰ “Mme lẹ Nedi m wụ ohu.”

³¹ Ndị-ndu ndi-Ju nọ burusonmezi omuma, cho nị wẹ magbu ẹ. ³² Jizọsị nọ za wẹ, sị, “A runghosiguọ m ụnụ ọrun-oma bu ọda gha ẹka Nedi m bịa: elee hụn ime wẹ kẹ ụnụ jenkọ d'e gini ufiri ẹ ma m omuma?” ³³ Ndị-ndu ndi-Ju nọ za, sị, “Ele ọrun rị mma kẹ ẹnyi k'a ma n'i omuma, kanị, aru i ku. Makẹni ihian mmaka k'i wụ bu i rị e weri enwen i n'i wụ Osolobue.” ³⁴ Jesu nọ za wẹ, sị, “Ele wẹ de ẹ

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu † **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka

ime Iwu unu, si, 'M si ni unu wu chi.'³⁵ Ebe o me ni w'a ra s'eka gbehuto oku ri ime Ehuhuo-nso, omeni o kpọ ndi hu we zijienni oku Osolobue mbu 'chi', 'ndi ri ke Chuku',³⁶ nani ke unu gi ri a si ni, mme, hun Chuku-Nedi don nso zihę ime uwa, ri e ku aru, makeni m si, 'M wu Nwa Osolobue?'³⁷ Omele arı m a run ihien Nedi m a run, egile ni ihien m ku don.³⁸ Kani omeni m hu a run we, osuon'a ni unu eginı ihien m ku don, gi ni orun-atumenya ndi m run don, keni o we unu enya ni Chuku-Nedi ri ime m, mme nwen ri ime Chuku-Nedi."³⁹ 'Ya we no chozi ni we nwunrun a, kani o no gbunahin we.

⁴⁰ Jizosi no kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebeku Jónu no me mirin-Chuku ogen mbu, o no nodi ebeku.⁴¹ Ndi bu oda no bia d'e kunrun e, we hu a si, "Jónu a runni orun-atumenya kaka akpu-ohu, kani, ihien ile Jónu ku banyeni okennyeni wu ezioku."⁴² Ndi bu oda no kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanai

Onwun Lazarosi

¹ O nwon okennyen ohu w'a kpọ Lazarosi hun emu ri a ku. Onye Betani, obodo Meri le nwenę e okpoho wu Mata ro.² Merini wu hun hu uđen e shin ohunma ye Di-nwonni-enyi wu Jesu ukw, gi ntutu e fikori a; nwenę e wu Lazarosi ke emu ri nwan a ku.³ 'Ya umunę-ikpoho ebuoni no zi ozi jenni Jizosi, si, "Di-nwonni-enyi, emu ri a ku onye ahun ihien e a suo i."

⁴ Kani, ogen Jizosi gi nu ihienni, o no si, "Emuni ele nke onwun, kama, o k'e wenen Osolobue ogho; o jenkọ d'a wu uzọ Nwa Osolobue jenkọ d'e gi nwonhen ogho."⁵ (Ihien Mata le nwenę-e-okpoho wu Meri lezi Lazarosi a suokwo Jesu asuo.)

⁶ O nuguu ni emu ri a ku Lazarosi, kuguu ihienni o ku, o no nodizi ebeku o ri akpu-uhuhin ebuo.

⁷ Omeugu, o no nwan si umu-azuun a, "Ni enyi kin ni azuun si Judia."⁸ Umu-azuun a no si a, "Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho ni we ma i omuma ebeku, i choko ni kinzi ebeku?"⁹ Jesu no si, "Ele mgbahunme okuloku mmebuo ke anwun gi a ri elu? Ndi hun a ghahunme ebe eki ri elu ara kpogburu, makeni we gi ukpe uwanı e legha uzọ.¹⁰ Kani ndi hun a ghahunme ime ukinkin a kpogburu akpogburu, makeni ukpe a ri ime we."¹¹ Ogen o gi kuguu ihienni, o nozi si we, "Uran e buruole owu enyi wu Lazarosi, kale, m jenkọ ebeku d'a kpotien e."

¹² Umu-azuun a no si a, "Di-nwonni-enyi, omeni o ri uran, o sikọ d'a ri mma."¹³ (Jizosi gi e e ku ni o nwunhuguo, kani we ri e ro n'ọ ri e ku uran mmaka.)

¹⁴ 'Ya Jizosi no gwapu we, si, "Lazarosi a nwunhuguo,¹⁵ kani, make ufiri unu, efo ri a suo m usuo ni arı m ebahun, makeni o k'e me unu kweri. Kani, bia ni nwan ni enyi jen d'e kunrun e."¹⁶ Tamosi (hun w'a kpọ Ejime) no si umu-azuun ibe e, "Ni enyi nwen jenzi, keni enyi son onye-nkuzi nwun!"

Jesu Wu Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Ogen Jizosi gi ru ebahun, o no hun a ni Lazarosi a rirole ime ili kete akpu-uhuhin eno.¹⁸ Betani nokunme Jerusalem, egbata we wu ihien rike maili ebuo.¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata ni we rokọ we obi make onwun nwenę-we-okennyen.

²⁰ Ogen Mata gi nu ni Jizosi lala, o no jenne d'e kunrun e, kani Meri nodi ali ime ulo.²¹ Mata no si Jesu, "Di-nwonni-enyi, omeni i te ri ebeni, nwenę m e ke nwun.²² Kani a maringho m ni ke kikenni o nwunhuguu, Osolobue jenkọ d'e ye i ihien owule i rıo a."

²³ Jizosi no si a, "Nwenę i jenkọ d'a gha onwun lihizi."

‡ **Isi Nke Iri:34** mọbu: Unu no ke Osolobue (Ebu-oma 82.6)

²⁴ Mata nọ sị a, “A maringhọ m n'o jenkọ d'e lihi oge ndi nwunni sikọ d'e gi lihi Uhuohin-ikpazuun.”

²⁵ Jizosi nọ sị a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwerini ni m, o sọo n'a ni we nwunhun anwunhun, we sikọ d'a ri ndun; ²⁶ onye owule ri ndun hun kwerini ni m anwunko, kaka. Y'e gigho a don?”

²⁷ Mata nọ za a, sị, “Eghee Di-nwonni-enyi, e kwerigho m ni 'yu wu Onye Hu Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hun we ri e lee enya a n'o lala ime uwa.”

Jizosi Kwan Ekwan

²⁸ Oge Mata gi kuguu ihienni, o nọ kin-azuun d'a kpo nwene e wu Meri. O nọ kagwa a, sị, “Onye-nkuzi ri ebeni, o ri a kpo i.” ²⁹ Oge o gi nu ihienni, o nọ lihi otọ ozigbo, jen d'e kunrun e. ³⁰ Oge hu Jesu e ke banye ime obodo hu—echen k'o rikwo ebe Mata nọ kunrun e. ³¹ Ndi Ju ahun we le Meri ri ime ulo ri a roko a obi a hun Meri k'o lihi otọ ozigbo pu, we nọ sonme e make ni we ro n'o jenkọ ili hu d'a kwan ekwan.

³² Oge Meri gi ru ebegu Jizosi ri, hun Jizosi, o nọ dann'a ali, sị a, “Di-nwonni-enyi, omeni i te ri ebeni, nwene m e ke te nwun!”

³³ Oge Jizosi gi hun a k'o ri a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le we wi ke we ri a kwan, o nọ metu a obi oda-oda, futu a.

³⁴ O nọ sị we, “Elebe ke unu liye e?” We nọ sị a, “Di-nwonni-enyi, bia d'e lee e.”

³⁵ Jizosi nọ kwan ekwan. ³⁶ 'Ya ndi Ju ahun nọ sị, “Euu, lee ke ihiene sọhan a!”

³⁷ Kani ndi hu ime we nọ sị, “Onyeni shiapu enya onye enya-ishi, o ke sa eka gbondon okennyeni anwunle?”

Jizosi A Gha Ime Onwun Weli Lazarosi

³⁸ O metukenmezi Jesu obi, o nọ bia ebe ili hu ri. Ili hu wu okporo hun we gi omuma hi-ogbe nukin onu a. ³⁹ Jizosi nọ sị, “Nupu ni omuma hu.”

Mata, nwene okennyehi nwunhunni nọ sị a, “Di-nwonni-enyi, o sikọ d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuohin eno we li e.”

⁴⁰ Jizosi nọ sị a, “Agwani m'i n'i jenkọ d'a hun ke Osolobue hihan ogbe omeni y'e kwerigho?”

⁴¹ E nupu we omuma hu, Jizosi nọ wesi enya elu, sị, “E kele m'i Baba, make ni y'a nugu ekpere m, ⁴² a maringwo m ni y'a nu ekpere m oge ile, kani ifiri ndini ri ebeni ke m gi ku ihienni, keni we kweri ni 'yu zihem.” ⁴³ Oge o gi kuguu ihienni, o nọ gi oken olu yi oro, sị, “Lazarosi, puha!” ⁴⁴ Okennyehi nwunni nọ puha, ekwa we gi li e a fukpume e: ohu fukpume oku le eka, ohu fukpumezi e ihun. Jizosi nọ sị we, “Topu n'a n'o jenme.”

E Rini We Jesu Ngo Keni We Gbu E

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bia d'a hun Meri, a hun ihiene ndi Jesu me, we nọ kweri n'e. ⁴⁶ Kani ndi hu ime we nọ jen d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa we ihiene Jizosi me. ⁴⁷ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-isi nchu-egan nọ kpo Ogwa Ndi-isi Nkikwama, sị, “Ki enyi jenkọ nwan d'e me? Lee ni orun-atumenya ile okennyeni ri a run! ⁴⁸ Omeni enyi a ni a runsonme enina, ihian ile jenkọ d'e kweri n'e; oge hu, ndi Rom ri a kini enyi sikọ d'a bia d'e me ihiene banyen'e, we sikọ d'e tikpo Ulo-nsọ enyi le ali enyi!”

⁴⁹ Ya ke onye ohu ime we efan a wu Kayafasi, hun wu onye-isi nchu-egan ahua hu, nọ sị we, “Unu a marin ihiene kaka! ⁵⁰ Unu a marin n'o ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi ali enyi ile a la iwi?” ⁵¹ (Kani, ezioku

rì n'a wụ nì ebe o mē ni Kayafasì wụ onyē-isi nchụ-èjan ahụ a hụ, amụma k'o bu ihien hụ—nì Jesu jenkò d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin nì amuma k'o bu. ⁵² Eledē ndi Ju sụo k'o k'a nwunni, kanì, keni o gizi onwun a wegbama ndi nke Osolobue ile risonme ebe ile.)

⁵³ Gha uhuhin hụ jenne, ndi-ndu ndi Ju no tuma iroro ke w'e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri e, Jesu akpazini ebe ihian ri ime Judia, kama o no gha ebenu pu, shi obodo ohu w'a kpò Ifrem, hun ri egberè nokunme atu—iya le umu-azuun a no ndi ebenu.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda no ghasonme ali ofia si Jerusalem d'e me omenali w'e gi e don enwen we nsò, hun we gi a kwademe memme hụ. ⁵⁶ We hụ a cho Jesu, a ju ibe we ebenu we wuzo ime Ulo-nsò, si, "K'i ro? O biakode memmeni ra?" ⁵⁷ Ogen hụ, ndi-isi nchụ-èjan le ndi Itu-Farisi e yeguo we iwu banyeni Jesu: nì owuni onyē owule marin ebe o ri, 'ya bia d'a gwa we, keni we hun uzò nwunrun a.

Isi Nke Mmèbù

E Hukpu We Jesu Uden (Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ogen o gi hodù akp'ohin isin nì Mmemme-Nghafe ru, Jizosi no jen Betani, iwe Lazarosi, okennyè hụ o gha onwun weli. ² We no shi nì Jesu ihien-oriri enyasi ahun. Mata hụ e jen ozi, e buye we ihien-oriri ahun; Lazarosi ri ndi ri e son e e ri ihien-oriri.

³ 'Ya ke Meri no wehe uden e shin ohunma nanrani we gi osisi nadi memme, hun we gwaleni. Uden hụ k'e jun ihien no ke ogo-nta ohu le nkirishi. O no hu e ye Jesu ukù, gi ntutu ri a isi e fikori a; ishin uden hụ no kungbama ulò hụ ile.

⁴ Kanì onyè ohu ime umu-azuun Jizosi, 'ya wù Judasi nwa Iskarotu (hun jenkò d'e re n'e), no si, ⁵ "Kì haìn we gileni re udenni, we eghe e ye ndi igbenne? O ruguo ihien rike eghe-orun akp'ohin ogun-mmisen." ⁶ (Ele ni ndi igbenne ri a mkpa haìn o gi ku ihienni. Kanì, onyè-ohin k'ò wù: iya nwe e donme ni Jesu we eghe; o werisonme eghe we ye e donme.)

⁷ Kanì Jizosi no si, "Hatu n'e, n'o gi e kwademe olili m.

⁸ Unu le ndi igbenne ri ogen ile, kanì mme nwen esonko unu ndi ogen ile."

E Rini We Lazarosi Ngo

⁹ Ndi Ju bu oda a nu nì Jesu ri Betani, 'ya we no bia ebahun. Kanì, ele ifiri Jesu sùo ke we gi bia, kanì, we chozi nì we hun Lazarosi, hun o gha onwun weli.

¹⁰ 'Ya ndi-isi nchụ-èjan no rimeni Lazarosi ngo ni we gbuzi ya nwen, ¹¹ makele ufiri e ke ndi Ju bu oda gi ri a ju nke we a to, e kwerini Jesu.

Onyè Mmeri A Banhan Jerusalem (Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Ogen eki gi fon, igunrun hi-ogbe hun bia Mmemme-Nghafe no nu nì Jesu lala Jerusalem. ¹³ 'Ya we no werisonme iguru, jen d'e kunrun e. Ya we no yime, "Ja nì Osolobue mma;

onyè ahun gi efan Di-nwonnì-enyi bia
wù onyè Chuku gozi agozi!

Eghe,

Eze Izrelu

wù onyè Chuku gozi agozi."

¹⁴ Jesu no chozi nwa jaki, nyinrin e jenne, noke ke Ekukwo-nsò don ku—Ehuhuo-nsò si,

¹⁵ "Obodo Zayonu, a tule egun!

Lee Eze i k'ò lala,
ò rì elu nwa jaki.”

¹⁶ Ùmụ-azuùn Jesu a ghotani ihienni ogeñ hu, kani, ogeñ Jesu gi nweringu ogho, we no nyanhan ni Ekukwo-nsò ku ihienni banyen'e, nyanhanzikwo ni we me n'e ihien ndini.

¹⁷ Ndi ri igunrun ahun we le Jizosi wi ogeñ o gi gha ili kpopuha Lazarosi, ogeñ o gi gha ime onwun weli e, hu a gwasonme ndi ozo ihien meni. ¹⁸ 'Ya hain igunrun hu gi bia d'e kunrun e—makeni we nu n'o run orun-atumenyani.

¹⁹ 'Ya ndi Itu-Farisi no si ibe we, “Unu hu a hun a?! Ihien ile enyi ri e me a ri a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sonmeguo a!”

Ndi Griki Hun Cho Ni We Hun Jesu

²⁰ Ogeñ hu, o nwe ndi Griki hun ri ndi jen Jerusalem d'e fe ofufe ogeñ mmemme hu. ²¹ We no jen d'e kunrun Filipu hun wu onye obodo Besaida ri ime Galili. We no si a, “Di-okpa, enyi cho ni enyi hun Jesu.” ²² Filipu no jen d'a gwa Anduru, ya we ebubuò no wiri jenne d'a gwa Jesu.

²³ Jesu no za we, si, “Ogeñ e ruguo hun w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. ²⁴ M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke e akariko ohu suo wezuka n'o dan ali nwunhun. O nwunhun, 'ya wu o mi mkpuru oda-oda. ²⁵ Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhunahin we; kani, nke ndi hu o me ni ndun we akan we mkpa elu uwan, ndun we k'a rini we—e nwe we ndun itebite. ²⁶ Onye owule hun cho n'o gba ni m odibo jenkò d'e sonri m, keni odibo m hun uzo son m nodi ebe m ri; Nedi m jenkò d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho.”

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

²⁷ “Obi ri nwan e feri m. Ke m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile ogeñ afunfunni bia ni m'? Mba! Makeni, 'ya hain m gi ri ebeni—m bia keni m hun uzo ta afunfunni. ²⁸ Baba, ye efan i ogho!’ ‘Ya ke olu no gha elu-igwee si, “E yegule m efan m ogho. M jenkò d'e yezi e ogho.”

²⁹ Igunrun ahun ri ebuhu nu olu hu. Ndi hu si akpabo ro, ndi ozo si mmon-ozu a gwaol'a oku!

³⁰ Kani, Jesu no si we, “Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. ³¹ Kikenni ke we jenkò d'a ma uwan ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwan. ³² Mmè nwen, ogeñ we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenkò d'a dohan enwen m ihian ile.” ³³ (O gi ihienni o ku ghosi udi onwun o jenkò d'a nwun.)

³⁴ Igunrun hu no si a, “Iwu enyi gwa enyi ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkò d'a ri ndun jennin ejen. Ki i ri a sini ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onye wu Nwa nke Ihian?”

³⁵ Jesu no si we, “Ukpe jenkò d'e sonzi unu nodizi ekere suo. A gha ni ogeñni unu nwon ukpe, amangbe ishi e kunrun unu. Makeni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenkò. ³⁶ 'Ya wu, kwerini ni ukpe ogeñni unu nwon ukpe, keni unu hun uzo wuru umu ukpe.”

Ogeñ Jesu gi kuguu ihienni, o no gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a ni Jesu runchanrin orun-atumenya bu oda id'enya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun uzo mezu: Azaya si, “Di-nwonna-enyi, onye kweri ozi enyi zi? Onye ke Di-nwonna-enyi ghosi iken e?”

³⁹ Asani we eka kweri, makeni, rike ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ “Chuku e meguo enya kpu we ishi, tiki obi we— amangbe we e gi enya we legha uzo,

gi obi wẹ ghọta,
e gbehutọ wẹ d'e kunrun m;
a zuọ m wẹ—'ya kẹ Chuku ku."

⁴¹ Azaya ku ihienni makeni ọ hun ọghọ Jizọsi, ọ nọ ku banyeni ọghọ a.
⁴² K'osilerị, ndi bu ọda hun rịde ime ndi-ndu wẹ kwerini Jesu ekweri. Kani,
egun ndi Itu-Farisi anini wẹ ku ẹ ebe ihian ri, amangbe wẹ a chupụ wẹ ime
ulọ-ofufe.

⁴³ "Ojija-mma ihian k'a ja wẹ ka wẹ a sọọ kari hun Osolobue k'a ja wẹ."

Thien Jesu Ku Kẹ Wẹ K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu nọ weshi olu elu, si, "Onye ọwule hun kwerini ni m ele mme k'o
kwerini, kani onye hun ziheni m k'o kwerini. ⁴⁵ Onye ọwule hun ni m, a
hunguọ onye hun ziheni ni m. ⁴⁶ M banhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe
ndi hun kwerini ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu
o me ne, amako m'a ikpe. Makeni, abiani m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a
zuopuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwerileni oku m, nwon onye k'a ma a
ikpe: ihien hun m ku, ya jenkọ d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Makeni, ele
m gi uche m e ku, kani Nedi m hun ziheni m ye m iwu ihien m sikọ d'a si le
ihien m sikọ d'e ku. ⁵⁰ A maringho m ni iwu ẹ e ye ndun itebite. 'Ya wu, ihien
m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku."

Isi Nke Mmèq

Jesu Chanchan Umụ-azuun A Uku

¹ Ni Mmemme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringuo ni ogen ẹ e ruguo hun o gi hapu
uwani, buru Nedi ẹ. Ebe o nwe ihien-osisuo ndi nke ẹ ri ime uwa, ọ nọ nwan
ghosichanrin wẹ ya wu ihien-osisuo d'e ru isi ẹ.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'ọ re ẹ.

Ogen wẹ gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringuo ni Chuku-Nedi e weole
ihien ile che ẹ ẹka, n'ọ gha ebe Osolobue ri bia le n'ọ laburuko Osolobue: ⁴ ọ
nọ gha ebe ọ ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu ẹ, jeri towele wẹ
gi e finchan ehụ. ⁵ Ọ nọ hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azuun a
uku, e gi towele hu o je e finchanpu wẹ iya. ⁶ Ọ ru Saimonu hun w'a kpo Pita,
Pita nọ si a, "Di-nwonni-enyi, iyu k'a chanmazi m oku?!" ⁷ Jizosi nọ za, si, "Ya
marin ihien m ri e me kikenni; kani omegu, i k'a ghota a." ⁸ Pita nọ si a, "O
nwonni ogen y'e gi chanchan m uku!" Jesu nọ si a, "Omeni achanchanni m'i,
y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita nọ si a, "Ya wu ni elede uku
m sọọ ki k'a chan, Di-nwonni-enyi—chanzi m nwan ẹka le isi!" ¹⁰ Jesu nọ za a,
si, "Onye hun wuguu ehụ, ọ rizini mkpa n'ọ wuzi ehụ, mmani uku a—makeni o
nwunchanringuo. Unu e nwunguo nke-esi—kani ele unu ile." ¹¹ Makeni Jesu
a maringuo onye hun jenkọ d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Ogen o gi chanchanguu wẹ oku, yiriguzi ewuru ẹ, o werizi onodi a teburu
hu. 'Ya ọ nọ si wẹ, "Unu a ghotaghọ ihien m me ni unu? ¹³ Unu a kpo m 'Onye-
nkuzi', a kpo m 'Di-nwonni-enyi'; o furu efuru, makeni 'ya kẹ m wu. ¹⁴ O me
nwan ni mme nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku,
o furu ni unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghosiole m unu nzomuku unu
jenko d'e son, keni unu mezikwo ni ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke
m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye wẹ zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omeni
unu a maringho ihien ndini, Osolobue jenkọ d'a gozi unu omeni unu e me wẹ.

¹⁸ Kani, ele unu ile ke m ri e ku; a maringho m ndi hun m hori. Kani, wẹ
jenko d'e gi ihien k'e meni mezu ihien Ehuho-nso ku, ni, 'Onye hun ri bredi m
e buguo numan m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihienni o gini d'e me, keni—o me,

nì ụ̀nụ̀ kwèrì nì m̀m̀m̀ ̀wụ̀ Onyè Hụ. ²⁰ Ezioku kẹ̀ m̀ rị̀ a gwa ụ̀nụ̀, onyè ọ̀wụ̀lẹ̀ hụ̀n nabanhan onyè hụ̀n m̀ zihẹ̀, nabanhan m̀; onyè ọ̀wụ̀lẹ̀ hụ̀n nabanhan nì m̀, nabanhan onyè hụ̀n zihẹ̀ nì m̀.”

Jesu E Ku Onyè Hụ̀n Siko D'e Ren'e

(*Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23*)

²¹ Ogè Jizọ̀sì gí kugụ̀ ị̀hiènni, obi eruzin'è alì, ọ̀ nọ̀ sị̀, “Ezioku kẹ̀ m̀ rị̀ a gwa ụ̀nụ̀, onyè ohu ime ụ̀nụ̀ jẹ̀nkọ̀ d'e we m̀ ye wẹ̀.” ²² Ụ̀mụ̀-azụ̀ ụ̀n a nọ̀ lemẹ̀ ibe wẹ̀, makèni ihien o ku gba wẹ̀ nghari-ènya, amarin wẹ̀ onyè ọ̀ rị̀ e ku. ²³ Onyè ohu ime ụ̀mụ̀-azụ̀ ụ̀n a, onyè hụ̀n ihien ẹ̀ a sọ̀ Jesu, nọ̀son Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonụ̀ w'a kpọ̀ Pita nọ̀ gí ẹ̀ka gwa a 'ya jụ̀ Jizọ̀sì onyè ọ̀ rị̀ e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azụ̀ ụ̀n hụ̀ nọ̀ nọ̀kunmèkènmè Jizọ̀sì, sị̀ a, “Di-nwọ̀nni-ènyi, onyè rọ̀?” ²⁶ Jesu nọ̀ za, sị̀, “Onyè hụ̀n m̀ jẹ̀nkọ̀ d'e ye brèdini, m̀ surugụ̀ a ime afere rọ̀.” 'Ya ọ̀ nọ̀ suru brèdi hụ̀ ime afere, we ẹ̀ ye Judasi nwa Saimonụ̀ Iskarotu.

²⁷ Ogè Judasi gí narịngụ̀ brèdi ahụ̀n, Ekwensu nọ̀ banye ime ẹ̀. Jesu nọ̀ sị̀ a, “Mẹ̀ ihien ị̀ k'e m̀m̀ ozigbo!” ²⁸ Kani, o nwọ̀nni onyè ọ̀zọ̀ rị̀ ebahun e ri ihien-oriri hụ̀n ghotà ihien Jesu gí gwa Judasi okuni. ²⁹ Makèni Judasi e kwondon ni wẹ̀ ego, o nwè ndi ro ni Jizọ̀sì rị̀ a gwa a 'ya d'e nonhen ihien wẹ̀ siko d'e gi m̀m̀m̀m̀m̀ hụ̀, mọ̀bụ̀ 'ya d'e ye ndi igbennye ihien. ³⁰ Ogè Judasi gí narịngụ̀ brèdi hụ̀, ọ̀ nọ̀ pụ̀ ozigbo; ime uchinchin rọ̀.

Iwu Ohun

(*Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8*)

³¹ Ogè Judasi gí pụ̀gụ̀, Jesu nọ̀ sị̀, “Wẹ̀ jẹ̀nkọ̀ nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gí Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omèni wẹ̀ bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen ẹ̀; o jẹ̀nkọ̀ d'e busi ẹ̀ elu ozigbo. ³³ Ụ̀mụ̀ m̀, m̀m̀m̀ ẹ̀ ụ̀n siko d'a nọ̀dizi ekere sọ̀. Ụ̀n jẹ̀nkọ̀ d'a cho m̀, ụ̀n ahunko m̀. Kẹ̀ m̀ don gwa ndi-ndu ndi Ju kẹ̀ m̀ rị̀ nwan a gwa ụ̀n: 'Ụ̀n asako ẹ̀ka bia ebe m̀ jẹ̀nkọ̀.' ³⁴ M̀ rị̀ nwan e ye ụ̀n iwu ohun: e nwè ni ihien-osusuo ibe ụ̀n. Kẹ̀ m̀ don nwè ihien-osusuo ụ̀n kẹ̀ ụ̀n k'a don nwè ihien-osusuo ibe ụ̀n. ³⁵ Omèni ihien ibe ụ̀n a sọ̀ ụ̀n, 'ya kẹ̀ ihian ile e gi marin ni ụ̀n wụ̀ ụ̀mụ̀-azụ̀ m̀.”

Jesu E ku E Ni Pita Jẹ̀nkọ̀ D'a Ghorì N'ọ̀ Marìn A

(*Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34*)

³⁶ Saimonụ̀ w'a kpọ̀ Pita nọ̀ sị̀ a, “Di-nwọ̀nni-ènyi, elebe k'i jẹ̀nkọ̀?” Jizọ̀sì nọ̀ za, sị̀, “Ebe m̀ jẹ̀nkọ̀, y'a sako ẹ̀ka son m̀ kikenni—kani omegụ̀, i jẹ̀nkọ̀ d'e son m̀.” ³⁷ Pita nọ̀ sị̀ a, “Di-nwọ̀nni-ènyi, kị̀ haìn o gi m̀ ni asako m̀ ẹ̀ka son i kikenni? M̀ k'a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu nọ̀ za, sị̀, “N'i nwunni m̀ onwun? Ezioku kẹ̀ m̀ rị̀ a gwa ị̀, ọ̀kpa gini d'a kwan, i jẹ̀nkọ̀ d'a ghorì mgbe eto ni 'y'a marin m̀.”

Isi Nke Mmèto

Jesu Sọ̀ Kẹ̀ W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nèdi

¹ Jizọ̀sì nọ̀ sị̀ wẹ̀, “Anile ni obi ụ̀n songbu ụ̀n. Kwèrì ni ni Osolobue; kwèrizikwo ni ni m̀. ² Iwè Nèdi m̀, mmughe bu oda rị̀ a. Omèni ẹ̀lẹ̀ ẹ̀rira, nke m'a gwa ụ̀n. M̀ shiko nwan d'a kwademe ni ụ̀n ebe ụ̀n jẹ̀nkọ̀ d'e bi. ³ M̀ jengụ̀ d'a kwademe ni ụ̀n ebe ụ̀n jẹ̀nkọ̀ d'e bi, e kinhen m̀ azuun d'e weri ụ̀n, keni ụ̀n rizikwo ebe m̀ rị̀. ⁴ Ụ̀n a maringuo ụ̀zo ebèhụ̀ m̀ jẹ̀nkọ̀.”

⁵ Tamosi nọ̀ sị̀ a, “Di-nwọ̀nni-ènyi, ènyi amarin ebe i jẹ̀nkọ̀, eghani kẹ̀ ènyi e don marin ụ̀zo a?” ⁶ Jizọ̀sì nọ̀ sị̀ a, “M̀m̀ wụ̀ ụ̀zo ẹ̀ ezioku ẹ̀ ndun. O nwọ̀nni onyè siko d'a sa ẹ̀ka bia d'e kunrun Chuku-Nèdi mmanị̀ ghahani m̀. ⁷ Omèni ụ̀n a maringuo m̀, ụ̀n jẹ̀nkọ̀ d'a marizikwo Nèdi m̀. Ụ̀n a maringuo a nwan gha kikenni jènme; ụ̀n a hunguo a.”

⁸ Filipu no si a, “Di-nwonni-enyi, ghosihu enyi Chuku-Nedi, efo e jun enyi.”
⁹ Jesu no si a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'y'a marin m? Onye owule hunni m, a hunguochuku-Nedi. K'i ri a sini, 'Ghosu enyi Chuku-Nedi.'”
¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kanj, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m sikod'a run orun ndi hun m ri a run; o jenkod'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rijo, m sikod'e me e, keni *mme wu* Nwa hun uzo wehe ni Chuku-Nedi ogho. ¹⁴ Unu gi efan m rijo m ihien owule, m jenkod'e me e.”

Jizosi E Kwe Nkwa N'o K'e Zihe Mmon-nso

¹⁵ “Omeni ihien m a suogho unu, unu jenkod'e donme iwu m, ¹⁶ a rijo m Chuku-Nedi n'o ziheni ni unu Onye-nkasi-obi ozod'o noyeni unu jenrin ejen. ¹⁷ Onye ahun wu Mmon-nso—onye hun a ghosu ezioku; uwa asaeka nabanhan a, make ni uwa asaeka hun a mobu marin a. Kanj unu a maringho a, make ni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Ele m k'a lato unu rike ndi nwonleni nne le Nedi; m sikod'a bia d'e kunrun unu.

¹⁹ O hodu ekere ni uwa hunbehi m, kanj unu jenkod'a hun m. Make ni m ri ndun, unu le enwen unu sikod'a rizi ndun. ²⁰ O ru uhuhin hu, unu jenkod'a marin ni m ri ime Nedi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi we e bi, uwe wu ndi ihien m suo. Ndi ihien m suo ke ihien we k'a suo Nedi m; ihien we jenkod'a suozikwo mme nwen, e we m enwen m ghosu we.”

²² Nwa-azuun a ohu w'a kpod' Judasi (kale ele nwa Iskarotu) no si a, “Di-nwonni-enyi, ki mezi i k'e gi ghosu enyi enwen i bu 'y'a ghosiko uwa?”

²³ Jesu no za a, si, “Onye owule ihien m a suo jenkod'e me ihien m ku. Ihien e k'a suo Nedi m, mme le Nedi m a bia d'e kunrun e, du e bi. ²⁴ Onye owule ihien m ghaleni a suo ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ele nke m, we wu nke Chuku-Nedi hun ziheni m. ²⁵ A gwaguo m unu ihien ndini hunni mme le unu ri; ²⁶ kanj, Onye-nkasi-obi wu Mmon-nso, hun Chuku-Nedi jenkod'e gi efan m ziheni, jenkod'a kuzi unu ihien ile; o sikod'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udun ke m ri a lato ni unu; udun nke m ke m ri e ye unu—ele ke uwa don e ye ke m'e ye. Anile ni obi unu songbu unu, atule ni egun. ²⁸ Unu a nuhokwe m si unu, 'M pukod' apukod' le ni 'm sikod'e kinhen d'e kunrun unu.' Omeni ihien m suo unu, nke unu hu a ghoghod' ni m jenkod'e kunrun Chuku-Nedi, make ni 'ya ka m. ²⁹ A gwatoguo m nwan unu ihien ni hunni o keleni me—keni, o me, unu e kweri. ³⁰ Ogen aria m'e gi gwamazi unu ihien bu oda, make ni onye hun a ki uwanj lala; o nweni iken owule o nwon ebe m ri, ³¹ kanj, m ri e me ni uwa marin ni ihien Chuku-Nedi suo m a suo, ni ihien Chuku-Nedi si m me ke m'e me; lihi ni nwan ni enyi gha ebeni pu.”

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisivaini Le Aganaba A

¹ “Mme wu ezigbo vaini; Nedi m wu hun e lepu a enya. ² Agalaba owule ri ime m hun milen mkipuru, o bepud'a; kanj agalaba hun mi mkipuru, o befond'e, keni o mikenme. ³ Oku m gwa unu e befonguo unu, me unu nwunchan, keni unu mikenme mkipuru. ⁴ Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme

ime ụnu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke e ara saeka mi mkpuru, mmani o nyankunma osisi e, erira k'o don wuru ni unu asako eka mi mkpuru wezuka ni unu nodisonme ime m.”

⁵ “Mme wu ukun vaini, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkpuru oda-oda, makeni, wezuka m, unu a s'eka me ihien owule. ⁶ Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepụ agalaba, o kpogu nkun; w'e kpongba me agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. ⁷ Omeni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, riu ni ihien owule unu cho; Osolobue jenkọ d'e me ni unu 'ya. ⁸ Omeni unu a mi mkpuru oda-oda, o jenkọ d'a ghosi ni unu wu umu-azuun m: ohun jenkọ d'e wehe ni Nedi m ogho.

⁹ Ke Chuku-Nedi don nwe ihien-osusuo ebe m ri ke m don nwe ihien-osusuo ebe unu ri; risonmekwo ni ndi ihien we a suo m. ¹⁰ Omeni unu e donme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a suo m—leke ke m don donme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e asuo Nedi m. ¹¹ A gwatogu m unu ihien ndini, keni ighoghọ m ri ime unu le ni ighoghọ unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu ke m don nwe ihien-osusuo unu.”

¹³ “O nwonni onye nwe ihien-osusuo ka onwan: ni ihian gi ifiri ndi owu a we ndun a ye. ¹⁴ Ndi owu m ke unu wu—omeni unu e me ihien m si unu me. ¹⁵ Arizi m a kpo unu igbon, makele igbon ara marin ihien di-nwon' e ri e me. Kama, m kpo unu ndi owu m makeni a gwaguo m unu ihien ile m nu onu Nedi m.”

¹⁶ “Ele unu hori m; mba, mme hori unu, tume unu keni unu jen d'a mi mkpuru—mkpuru hun siko d'a toni, keni Chuku-Nedi ye unu ihien owule unu gi efan m riu. ¹⁷ M ri e ye unu iwuni: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu.”

Izize Unu Jenko D'e Ze Uwa

¹⁸ “Omeni izize unu ri e ze uwa, nyanhankwo ni ni izize m bu uzo ze e. ¹⁹ Omeni unu te wu nke uwa, nke ihien unu a suo uwa rike nke e. Kani, ebe o me ni unu ele nke uwa makeni a hopuguo m unu ime uwa, 'ya hain izize unu gi e ze uwa. ²⁰ Nyanhan ni ihien m gwa unu, ni, 'Odibo ara ka nna a.' Omeni we kpokpo m ekpokpo, we siko d'e kpokpozikwo unu; omeni we me ihien m si we me, we jenkọ d'e mezikwo ihien unu si we me. ²¹ We k'e me unu ihien ndini we makeni unu wu nke m, unu ri a za efan m, makeni amarin we onye hun ziheni m. ²² Omeni abiani m d'a gwa we oku, ikpe njo e ke ma we; kani o nwonzini nwan ihien we k'e gi wanahin njo we me. ²³ Onye owule ri e ze izize m ri e zezikwo izize Nedi m. ²⁴ Omeni arunni m orun we runtuleni ime we, ikpe njo e ke ma we; kani, a hunchanringuo we nwan orun-atumenya ndi m run—bu ize mme le Nedi m hukwo e ze we. ²⁵ Kani, o ri enina ni we hun uzo mezu ihien hu we de ime Iwu we, ni, 'Izize m ri e ze we bu o nwonni ihien m me.’

²⁶ Kani, Onye nkasi-obi hu m jenkọ d'a gha ebe Chuku-Nedi ri ziheni unu bia, o jenkọ d'a shiani m eri. Onye nkasi-obi hu wu Mmon-nso—Onye hun a ghosi ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nedi ri bia. ²⁷ Unu le enwen unu siko d'a shiazikwo ni m eri, makeni mme le unu ri gha isi mbidon lala.”

Isi Nke Mmisiin

¹ “A gwatogu m unu ihien ndini amangbe unu a danpu ime okukwe. ² We jenkọ d'a chupu unu ime ulo-ofufe; ezioku-ezioku, ogen lala hun onye owule gbuni unu jenkọ d'e weride e ni orun oma k'o ri a runni Osolobue. ³ We jenkọ d'e me ihieni makele w'e ke marin Chuku-Nedi mobu mme le enwen m. ⁴ Kani, a gwatogu m unu ihien ndini, keni ogen w'e gi me, unu a nyanhan ni a gwatogu m unu.”

“E te gwani m unu ihien ndini isi mbidon, makeni m ri ime igunrun unu. ⁵ Kani m jenkọ nwan d'e kunrun onye hun ziheni m, bu o nwonni onye owule ime unu ju m ke elebe ke m jenkọ? ⁶ Hun nke unu e gi ju m'a, unu a sukuru makeni m gwa unu ihien ndini m gwa unu.”

Orun Mmon-nsọ Sikọ D'a Run

⁷ “Kani ezioku ke m ri a gwa unu, erere unu ro omeni a pu m; makeni, Onye-nkasi-obi abiakọ mmani m lama alama. Kani, m lamaguu ke m'a no ziheni unu 'ya. ⁸ Ogen o jenkọ d'e gi bia, o sikọ d'a ghosi ndi uwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe no. ⁹ ni aghotani we ihien njo wu—makeni njo wu ni e kwerini ni we m; ¹⁰ ni aghotani we ihien Osolobue cho—makeni mme nwen jenkọ ebe Nedi m ri, unu ahunkozi m; ¹¹ ni a ghotani we ke okinkin-ikpe no makeni Osolobue a maguọ onye hun a ki uwan ikpe.

¹² Ihien bu oda hodụ hun m cho ni m gwa unu, kani unu asako eka ghota a kikenni. ¹³ Ogen Mmon-nsọ, Onye hun a ghosi ezioku, k'e gi bia, o sikọ d'e du unu ye ime ezioku ile. Makele, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule o nu, 'ya k'o jenkọ d'e ku. O jenkọ d'a gwazikwo unu ihien ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenkọ d'e ye m ogho, makeni o sikọ d'e weri ihien wu nke m, hun m k'e ye e, gwa unu ya— ¹⁵ ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hain m gi si ni Mmon-nsọ jenkọ d'e weri ihien wu nke m gwa unu.”

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighoghọ

¹⁶ “O nobe ekere, unu ahunkozi m; o nobezi ekere unu jenkọ d'a hun m.” ¹⁷ Ndi hu ime umu-azuun a no si ibe we, “K'o gi ihieni o ri a gwa enyi e ku—ni, ‘O nobe ekere, unu ahunkozi m; o nobezi ekere unu jenkọ d'a hun m,’ o sizi, ‘Makeni m jenkọ ebe Chuku-Nedi ri?’” ¹⁸ We hu a si, “K'o gi ‘O nobe ekere’ e ku? Enyi aghotani ihien o ri e ku!”

¹⁹ Jesu a mariguo ni we cho ni we ju a ajuju, o no si we, “Unu ri a jutari ibe unu ihien m gi si, ‘O nobe ekere, unu ahunkozi m, o nobezi ekere, unu jenkọ d'a hun m.’” ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, unu jenkọ d'a kwan ekwan, goo—kani uwa jenkọ d'a ghoghọ; o k'a gha a fu unu. Kani, o nobe, ufu ahun e henrin ighoghọ.”

²¹ “Ime gha e me okpoho, o turu a aturu makeni ogen e e ruguo; kani o muguu, o nyanhankozi afunfun hu ebe o n'a ghoghọ n'o mubanhaguo nwa ime uwa. ²² Erira ke unu ri nwan a kwan; kani, m k'a hunzi unu—ogen hu, ighoghọ sikọ d'e jun unu obi, o nwonni onye jenkọ d'a napu unu ighoghọ unu. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien unu jenkọ d'a rijo m. Ezioku ke m ri a gwa unu, gi ni efan m rijo Chuku-Nedi ihien owule, o sikọ d'e ye unu 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogeni, unu egituni efan m rijo ihien owule; rijo ni, unu jenkọ d'e nwonhen, keni ighoghọ unu zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa unu ihien ndini; kani ogen lala hun m sikọ d'e gi gwapu unu banyeni Chuku-Nedi, egikozi m ilu ogen hu. ²⁶ O ru ogen ahun, unu jenkọ d'e gi efan m rijo. Ekuni m ni m jenkọ d'a riodonni unu Chuku-Nedi, ²⁷ makeni ihien unu a suo Chuku-Nedi le enwen e a suo; ihien unu a suo a asuo makeni ihien m a suo unu a suo, lezi makeni unu kweri ni m gha ebe Osolobue ri bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi ri bia ime uwa; m pukozu nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nedi.” ²⁹ 'Ya umu-azuun a no si a, “I ri e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen ke enyi marin nwan ni marinchanrin ihien ile, n'o nwonni onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri ni gha ebe Osolobue ri bia.” ³¹ Jesu no za, si, “Unu e kweriguo nwan? ³² Ogen lala—o rugode nwan, ogen unu jenkọ d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe e, na mme

suo to. Kani, ele mme suo wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguo m unu ihien ndini keni obi gi ifiri m ru unu ali. Ime uwa, unu jenkọ d'e nwon nsongbu; ka kwondon ni obi unu, n'e meriguo m uwa!”

Isi Nke Mmęsa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, o no lee enya elu-igwee, si, “Baba, ogen hu e ruguo! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzọ ye i ogho— ² ebe o me ni y'e buguo ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin n'i—'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraisti hun i zihę.”

⁴ “E yeguo m'i ogho ime uwan ghahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni uwa d'e bidon.”

⁶ “E meguo m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguo we ihien i ku. ⁷ A maringuo we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸ makele a gwaguo m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguo we ihien ndi hu; a maringuo we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kweriguo we ni 'yu zihę m.”

⁹ “M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; make ni, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arikozi m nwan ime uwa, kani we ri ime uwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun ri nsọ, gi efan i chemę we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹² Ogen mme le we gi ri, m gi efan i chemę we—efan ahun i ye m. E chemęguo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu. ¹³ Kani, m lala nwan d'e kunrun i; m ri e ku ihien ndini ime uwa keni we hun uzọ nwe ighoghọ m ime ndun we, nwe e hun zu oke.”

¹⁴ “E yeguo m we oku i, izize we no zeme uwa—make ni ele we nke uwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ele nke uwa. ¹⁵ Ari m a rijo ni n'i gha ime uwa wepu we; kama, m ri a rijo ni chemę we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. ¹⁶ Ele we nke uwa—k'o don me ni ele m nke uwa. ¹⁷ Gi ezioku don we nsọ: oku i wu ezioku. ¹⁸ Ke i don zihę m ime uwa ke m don ri e zi we e ye ime uwa.”

¹⁹ “M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nsọ nke-esi.

²⁰ Ele ndini suo ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenkọ d'e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. ²¹ M ri a rijo ni we ile wuruchanrin ohu, nọke ke iyu, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a rijo ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun uzọ kweri ni iyu zihę m. ²² E wegua m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³ keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyu zihę m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi.”

²⁴ “Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-osusuo i nwe jenni m n'i d'e kede uwa.”

²⁵ “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon'a ni uwa amarın n'i, mme nwen a maringho i, ndini we a maringhozi ni iyu zihę m. ²⁶ E meguo m we marin i, m jenkọ d'a gha e mezikwo we a marin i, keni ihien-osusuo i nwon ebe m ri hun uzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we.”

Isi Nke Mmésatọ

A Bia Wẹ D'a Nwunrun Jesu

(*Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53*)

¹ Ogen Jesu gi meguu ekpereni, 'ya le umu-azuun a no fetu Odanmgbugbu Kidronu. O nwe ugba ri ebegu; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun. ² (Judasi, hun ren'e a maringhozi ebahun, make ni Jesu le umu-azuun a a no ebegu e zu mbu-le-ebu.)

³ 'Ya Judasi no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nsọ, ndi hun ndi-isi nchu-egan le ndi itu-Farisi zihe, banhan ime ali vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringuo ihien ile jenkọ d'e me n'e, 'ya o no jenuha ihun, ju we, si, "Onye ke unu ri a cho?" ⁵ We no za, si, "Jesu, onye Nazareti." O no si we, "Mme ro." (Judasi hun ren'e wuzoyeni we ebahun ogen o gi ku ihienni.) ⁶ Ogen Jesu gi si we, "Mme ro", we no jenkins azuun, danchanrin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, "Onye ke unu cho?" We no si, "Jizosi onye Nazareti." ⁸ Jizosi no si, "A gwaguo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama." ⁹ (O ku ihienni keni ihien hu o ku mbu hun uzọ mezu: "Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.")

¹⁰ Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu oia-agma, no sepuha a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin eka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) ¹¹ Jizosi no si Pita, "Wekin oia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rakọ m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?"

E We Wẹ Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kani le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun. ¹³ We no bu uzọ we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'o kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghozi N'o Marin Jesu

(*Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57*)

¹⁵ Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozọ no sonme Jesu. (Onye-isi nchu-egan marin nwa-azuun ozọ hu amarin, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-egan.) ¹⁶ Kani Pita abanhanni. Ya nwa-azuun ozọ hu no kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okenye hu?" Pita no si, "Mba, ele mme."

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-egan A Ju Jesu Ajuju

(*Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71*)

¹⁹ Ogen ahun, onye-isi nchu-egan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu no si, "Id'enya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nsọ—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ K'i ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringuo we ihien m ku." ²² Ogen Jesu gi ku ihienni, unakpa ohu turu ehü ebahun no fian Jesu ihien, si, "Eri ra ke ya a gwa onye-isi nchu-egan oku!" ²³ Jesu no si a, "Omēni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kani, mbuni ezioku ke m ku, k'i fiani m ihien?" ²⁴ Ya Anasi no si we weri ya le egbun hu we ken e jenni Kayafasi onye-isi nchu-egan.

*Pita A Ghọrị N'ọ Marị Jesu**(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)*

²⁵ Pita turukwọ ebèhụ a nyan okun. 'Ya ndị ọzọ nọ sị, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyè hụ?" Kani, Pita nọ ghorị, sị, "Mba, ele mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchu-ẹjan, hụn wu nweñe okennyè hụ Pita banpu ntin nọ sị Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita nọ ghorizi. Ozigbo, okpa nọ kwan.

*E We We Jesu D'e Kunrun Paileti**(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)*

²⁸ Uzọ-utuntun biribiri, we nọ gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hun ri a kini. Kani, abanyeni we ime ogwa hu, makeni achoni we ni we meru enwen we, keni we hun uzo ri Oriri-Nghafe hu. ²⁹ 'Ya Paileti nọ jemburu we ezi, sị, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyeni?" ³⁰ We nọ sị a, "Omèni okennyeni ele eje-ihian, enyi eke weheni i y'e." ³¹ Paileti nọ sị we, "Weri n'e, ni unu le enwen unu d'e gi iwu unu kin e ikpe." Ndi-ndu ndi Ju nọ sị a, "Iwu unu tini enyi sị enyi egbulè onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti nọ sizi ime ogwa a, zi we kpọ Jesu; ya o nọ juma Jesu, "Iyu wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu nọ sị a, "Uche i k'i gide nwan a ju ajujuni ra ndi ọzọ gwa i oku m?"

³⁵ Paileti nọ sị a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i le ndi-isi nchu-ẹjan we i che m eka; k'i me?" ³⁶ Jesu nọ sị, "Ali-eze m ele nke uwan. Omèni ali-eze m te wu nke uwan, nke ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon we ebule m che eka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni."

³⁷ 'Ya Paileti nọ ju a, sị, "Eze k'i wu nwan?" Jizosi nọ shiari a, sị, "Iyu ku ni m wu eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri e ke we gi mu m; iya hain m gi bia ime uwa. Onye owule hun wu nke ezioku e gon ntin oku m." ³⁸ Paileti nọ ju a, sị, "Ki wu ezioku?"

Paileti e kuguu ohun, o nọ jemburuzi ndi hu ezi.

*A Ma We Jesu Ikpe-onwun**(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)*

Ya Paileti nọ sị ndi hu ri ezi, "Ahunni m ihien owule o me hun m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kani, ke omènali unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a choghọ ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?" ⁴⁰ We nọ yi oro, shiari a, sị, "Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!" (Barabasi ni ri ndi a luson ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmiteneji

¹ Ya Paileti nọ weri Jesu, we e ye ndi-agma, we nọ gbu e mkpinsin.

² Ndi-agma hu nọ gi mkpinsin ogun risonme kpa okpu-eze, bu e che e isi; e yime w'e ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ³ We nọ bia d'e kunrun e mgbe ole-le-ole, a sị, "Isi i chei, eze ndi Ju!" E jemburu w'e, a fian a ihien.

⁴ Paileti nọ jenzi d'a gwa we, sị, "Lee e, m jenkọ d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!" ⁵ Ya Jizosi nọ puha: o kpuhu okpu ogun; o yihu ewuru popu hu we yime e. Paileti nọ sị we, "Lee ni okennyè hu ebeni!"

⁶ Ogen ndi-isi nchu-ẹjan le unakpa Ulo-nsọ gi hun a, we nọ yi, "Kpogbu e! Kpogbu e!" Paileti nọ sị we, "Weri n'e nwan, ni unu gi eka unu kpogbu e; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe." ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, sị, "Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi sị n'o furu hun a nwunni, makeni o weri enwen e n'ọ wu Nwa Osolobue."

* **Isi Nke Mmiteneji:**2 ewuru ndi nze le ndi-idafin

⁸ Ogen Paileti gi nu hunni, egun no tukarid'a k'ọ tũhan a mbu. ⁹ O no shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajuju, si, "Elebe k'i gha bia?" Kanị Jesu ashiaarin'a. ¹⁰ Paileti no si a, "I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?" ¹¹ Jesu no shiaari a, si, "O nwonni iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'e. Ya wu, onye hu bu m che aka i me njo kanị." ¹² Gha ogen Paileti gi nu hunni jenne, o no mememe n'ọ hatu Jizosi ye; kale, igunrun hu no yi oro, si, "I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kanị wu Siza; makele, onye owule weri enwen e n'ọ wu eze ri a luson Siza ogun!"

¹³ Ogen Paileti gi nu oku ndini, o no wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo "Mgba-nkpo Omuma." (Kanị "Gabata" ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hu wu uhuohin we gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rume ogen anwun gi a ri isi, Paileti no si ndi Ju, "Lee ni eze unu!" ¹⁵ We no yi oro, si, "Gbu e! Gbu e! Kpogbu e!" Paileti no ju we, si, "Unu cho ni m kpogbu eze unu?" Ndi-isi nchu-ejan no shiaari a, si, "Siza, eze Rom, 'ya suo wu eze enyi nwon!" ¹⁶ Ya Paileti no we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu We Jizosi

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi agha no weri Jesu. ¹⁷ O no buru obe† gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpo "Ebe-Okpokom'isi." ("Gogota ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi-Ju") ¹⁸ Ebehu ke we no kpoma a elu-obe; we kpomazikwo ikenny ebuo elu obe ichen-ichen che n'e, onye ohu ri azunni, onye ohu ri azunni, Jizosi ri etintin we. ¹⁹ Paileti no de ihien buche elu obe hu. Ihien o de wu, "Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju." ²⁰ Ndi bu oda gun a, make ni ebahun we no kpogbu Jesu nokunme ime obodo hu lezi make ni we gi asusu ndi Ju wu Hibru le asusu ndi Rom wu Latini le asusu Griki hun ali ichen-ichen a su ogen hu de ihien hu. ²¹ Ndi-isi nchu-ejan ndi-Ju no si Paileti, "Edele e 'Eze ndi Ju,' kama, de 'Okennyeni si, "Mme wu eze ndi Ju." ' " ²² Paileti no shiaari, si, "E deguo m ihien m de."

²³ Ndi-agma hu a kpomaguu Jesu elu-obe, we no kiri ekwa ndi o yi kebe we uzọ eno, onye-onye no weri uzọ ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu e, hun nwonleni ebe we gi wegbama a make ni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hu a si ibe we, "Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onye siko d'e weri n'e." Onwan me ken i ihien Ehuho-nsọ ku hun uzọ mezu, Ekukwo-nsọ si,

"E keru we ewuru m,
tu mkpo gi weri ewuru m yiye elu e."

'Ya ke ndi-aghanị me.

²⁵ Ndi wuzo ehụ obe Jesu ogen ahun wu nne e, nwe nne e okpoho, Meri nwunye Klopasi le Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hun nne e le nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu ke we turu ebehu, o no si nne e, "Okpoho, hunni wu nwa i." ²⁷ O nozi si nwa-azuun a ahun, "Hunni wu nne i." Ya nwa-azuun hu no gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azuun, nne Jesu no du e biri.

Onwun Jesu

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Omeuu, make ni Jesu a maringuo ni ihien ile e mechanringuo, o no si, "Egun mirin ri a gun m." O ku okuni n'ọ gi mezu ihien Ekukwo-nsọ ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi

† **Isi Nke Mmitenei:**¹⁷ Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye we ma ikpe-onwun. O ru, onye we ma ikpe onwun e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbu'e. We kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi we ebehu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

mkpínsìn ihien-akunkun w'a kpo haísopu wesi e elu, su e ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, o no si, "O guguo!" Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dun We Jesu Obo Ekunkun

³¹ Make ni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni we lato ehio ndi ahun elu-obe ebeku, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani arikenmeka nsu. 'Ya we no si Paileti 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpoma elu obe ukuf, keni we butusonme ehuf we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jenne d'a kpagisonme ikennyef ndi hu we kpoebu we le Jesu ukuf—a kpagi we nke onyef ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebuf.

³³ Kani ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'o nwunhuguo, 'ya we noleni kpagi e ukuf. ³⁴ Kama, onyef ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gbapuha. ³⁵ (Onyef hu hun ke ihienni me e kuguo a, keni unuf le enwen unuf hun uf kweri. Ihien o ku wuf ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihien ndini me keni ihien Ekukwo—nsu ku hun uf mezuf: Ehuho—nsu si, "O nwonni akpu okpukpu a ohu hun jenkof d'a kpaginiS." ³⁷ Ekukwo—nsu e kuguzi ebe ofo, si, "We jenkof d'a gba onyef hu we dun ihien ilee."

Olili Jesu

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Omeugu, Josefuf, onyef obodo Arimatia, no jenne d'a si Paileti 'ya buye e ehuf Jizosi (Josefuf gi nzuzue e son uf Jesu make ni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Paileti no kweri, si a d'e buru ehuf Jesu; 'ya of no jenne d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogen mbuf no sonme Josefuf. Nikodimosi wehe uden e shin ohunma we gi ehuhuf maa le alo memef, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikennyef ebuf hu no buru ehuf Jesu, gi ekwa line fughame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwon ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we keleni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Make ni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izu-iken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweruf bu ehuf Jesu che ili ahun ri ebeku.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Uf-utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka*, ebe eki keleni fonugu, Meri onyef Magidala no jenne ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'of no hun a ni e nupuguf we omuma hun ri onu ili hu. ² Of no gi ofo jenne d'e kunrun Saimonuf hun w'a kpo Pita le nwa-azuun ofo hu ihien e a suof Jesu, si we, "E bupuguf we Di-nwonni-enyi ime ili hu bu enyi amarin ebe we buche e." ³ 'Ya ke Pita le nwa-azuun ofo hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azuun hun-ebuf hu no gbaghafa Pita, bu uf ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya of no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebeku, kani of banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sonkof a azuun e ru ebeku, of no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. Of no hun ekwa line ndi hu ali ebeku, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu. Ekwa hu te ri isi Jesu le line ndi ahun aruf uf ohu; kama, we fuma ekwa hu te ri isi Jesu, bu e to nkof ohu. ⁸ Ya nwa-azuun hun-ebuf hu, hun bu uf ru ili hu no banyezikwo; of hun, of no kweri. ⁹ (Ogen ahun, w'e ke ghokwof ihien hu Ehuho—nsu ku—n'o jenkof d'a gha onwun lihi.) ¹⁰ Ya umuf-azuun a ndi ahun no lashisonme iwe we.

‡ **Isi Nke Mmitenei:**31 Onwan ke we gi e me we a nwunknren. § **Isi Nke Mmitenei:**36 Esodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20 * **Isi Nke Ogun:**1 hun wuf nwan uhuhin Sunde

Meri Onye Magidala A Hun Jesu K'ọ Ghagụọ Onwun Lih
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan ekwan. K'o don rị a kwankwọ, o hulua ali, nyonye ime ili hụ, ¹² o nọ hụn ndi mmọn-ozị ebuo yi ekwa ochan ke we nodi ali ebahun ehịu Jesu te rị, onye ohu rị ibe isi e, hụn-ebọ rị ibe oku a. ¹³ We nọ ju a, si, "Okpoho, k'i rị a kwanni?" O nọ shari we, si, "E wepugo we Di-nwonn-m, bu a marin m ebe we buche e!" ¹⁴ Ogen o gi kuguu ihienni, o nọ gb hutu, hūn Jesu k'o turu ebegu, kanị o marin ni Jesu ro. ¹⁵ Jesu nọ ju a, si "Okpoho, k'i rị a kwanni? Onye k'i rị a cho?" Meri ro ni onye hūn e lefu ugbon-ta hū ęnya ro, 'ya o nọ si a, "Di-okpa, ọwunị 'yu bupu a, gwa m ebe i buche e, m k'e jen d'e buru e." ¹⁶ Jizosi nọ hi a, "Meri!" Meri nọ gb hutu bu ihun zinme e, gi asusu Hibru yi, "Raboni!" (Raboni wu Onye-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ si a, "Ekwondonle m eka, makeni m'e ke jen elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jen d'e kunrun umune m, y'a si we, 'M lako elu-igwee d'e kunrun Nedi m hūn wuzi Nedi unu, Osolobue m hūn wuzi Osolobue unu.' " ¹⁸ 'Ya ke Meri onye Magidala nọ jen d'a gwa umu-azuun Jesu, si, "A hūnguọ m Di-nwonn-ęnyi!" Ya k'ọ nozi gwacharin we ihien ndi hū o gwa a.

Jesu E Nwonnpuha Ebe Umu-azuun A Ri
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ ęnyasi uhuhin hū, hūn wu uhuhin ibuzo ime izu-uka, umu-azuun Jesu nọ kpokin enwen we ye ebe we rị makeni egun ndi-ndu ndi-Ju rị a tu we. Ya Jesu nọ nwonnpuha idenmizi d'e turu ime igunrun we, si, "Udon 'ya rị ni unu." ²⁰ Ogen o gi kuguu ihienni, o nọ ghosi we eka a ebuo le ekunkun a. Ogen umu-azuun a gi hūn Di-nwonn-ęnyi, ighoghọ e jun we obi. ²¹ Jizosi nozi nwan si we, "Udon 'ya rinu unu. Ke Chuku-Nedi don zi m ke m rị nwan e zi unu." ²² O kuguu ihienni, o nọ horokpu we, si, "Narin ni Mmọn-nsọ. ²³ Unu gbaghari ihian njo we, Osolobue a gbaghari we ya; omeni unu agbagharini we njo we, Osolobue agbaghariko we."

Jesu Le Tamosi Hun Ru-uka

²⁴ Tamosi (hūn w'a kpo Ejime), hūn wu onye ohu ime we mmebuo, arị ime we ogen Jesu gi bia. ²⁵ 'Ya umu-azuun ibe e nọ si a, "ęnyi a hūnguọ Di-nwonn-ęnyi." Kanị Tamosi nọ si we, "Mani m hūn ebe we dusonme e ntu ndi hū eka ebuo, bu mkpinsi-eka m che ebe ntu ndi hū rusonme e ehū eka ebuo, e bu m eka che ekunkun a—ekweriko m!"

²⁶ Hūn me e izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe le Tamosi rị. Uzo kpokin akpokin, kanị Jesu nọ nwonnpuha, turu ime igunrun we, si, "Udon 'ya rinu unu." ²⁷ 'Ya o nọ si Tamosi, "Bu mkpinsi-eka i che ebeni, lee eka m ebuo; tinpu nwan eka i buche m ekunkun. Aruzile uka; kweri!" ²⁸ Tamosi nọ za a, si, "Di-nwonn-m le Chuku m!" ²⁹ Jesu nọ si a, "I kweri makele y'a hūnguọ m? Ngozi wu nke ndi hūn keleni hūn bu e kweri we."

Ihien We Deni Ekukwoni

³⁰ O nweghozi ọrun-atumenya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ekukwoni hūn Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kanị, we deye ndini keni unu hūn uzo kweri ni Jesu wu Kraisti, Nwa Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwon ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Jesu E Nwonnpuhazị Ebe Umu-azuun A Ri

¹ Ihien ndini e meguu, Jesu nọ nwonnpuhazị d'e kunrun umu-azuun a mkpenren "Ohimin" Taiberiasị. ęnina k'o don me: ² Saimonu hūn wu Pita, le

Tamọsị (hụn w'a kpọ Ejime) lẹ Natanelu (onye obodo Kana rị Galili) lẹ umụ-ikennyẹ Zẹbedi lezi umụ-azuun Jesu ebuo ozo gba nodi. ³ Saimon' Pita no si ndi ahun ya le we ri, "E shi m d'e gbu azuun." We no si a, "Enyi sikọ d'e sonme i." 'Ya we no jenne. We no banye ugbo-mirin d'e gbume. Kanị, egbuni we ihien owule ukinkin hu ile.

⁴ Ogen eki gi fonguu, Jesu no turu mkpenren mirin; kanị umụ-azuun a amarin ni Jesu ro. ⁵ 'Ya k'o no ju we, si, "Umueka, o ke nwon azun unu gbu?" We no za, si, "Kaka akp'ohu." ⁶ O no si we, "Tu ni oga unu ye azuun eka-nni ugbo unu, unu jenko d'e gbu azun." 'Ya we no tuye oga hu, o te nizin we dobanhan ime ugbo, make ni azun we gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu no si Pita, "Di-nwonni-enyi ro mai!" Ogen Pita gi nwan nu ni Di-nwonni-enyi ro, o no yiri ewuru o yiye elu e (make ni o te yipuguu a). Ya o no tuban ime mirin. ⁸ Umụ-azuun isin ahun hodu ime ugbo no gi ugbo dokpunpuha oga hu azun jun mkpenren mirin. Gha ebenu we ri d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasị ogun-isin suo ro; o rucharinni polu ebuo. ⁹ Ogen we gi ru mkpenren mirin, we no hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bre di huzikwo ebenu. ¹⁰ Jesu no si we, "Wehe ni azun ime ndi hun unu gbu kiken ni." ¹¹ Ya Saimonu wu Pita no si ime ugbo-mirin, dokpunpuha oga hu mkpenren mirin. Azun hisonme ogbe jun e, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga hu e bukenmeke oda bu oga hu etikanị. ¹² Jesu no si we, "Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun." Bu o nwonni nwa-azuun a owule egun ni ju a, "Onye k'i wu?" make ni a maringwo we ni Di-nwonni-enyi ro. ¹³ 'Ya ke Jesu no jen d'e weri bre di hu ye we, werizikwo azun hu ye we.

¹⁴ Onwan me e mgbe eto umụ-azuun Jesu hun a k'o ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen we gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu no si Saimonu wu Pita, "Saionu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i kari ndini?" O no za, si, "Eghe Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suoghọ m." Jesu no si a, "Lefu umu-atunrun m enya." ¹⁶ Jesu no ju a hun me e mgbe ebuo, si, "Saionu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?" O no za, si, "Eghe Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suoghọ m." Jesu no siri a, "Lefu atunrun m enya." ¹⁷ Jesu no ju a 'ya hun me e mgbe eto, "Saionu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?" O no fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, "Ihien m a suoghọ i?" Pita no si a, "Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ihien ile; y'a maringho ni ihien i a suoghọ m." Jesu no si a, "Lefu atunrun m enya." ¹⁸ M ri a gwa i ezioku, ogen i gi ri okoro, y'e konrin, e jen ebe owule suo n'i; kanị i kaguu egedi, i jenko d'a tinpu eka i, ndi ozo e konme i, we i si ebe i choleni n'i jen." ¹⁹ (Jesu gi ihien ni o ku ghosi udi onwun Pita jenko d'a nwun gi wehe ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihien ni, o no si Pita, "Sonme m!"

Jesu Le Pita Le Nwa-azuun Ahun Ihien E A Suo Jesu

²⁰ Pita e lee enya azuun, o no hun nwa-azuun ozo hu ihien e a suo Jesu. (Hun noson Jizosi ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi ahun, nwa-azuun hu hun ju Jizosi, si, "Di-nwonni-enyi, onye jenko d'e re i?") ²¹ Ogen Pita gi hun a, o no ju Jesu, si, "Di-nwonni-enyi, okennyeni?" ²² Jizosi no si a, "Omeni m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i? Sonme m!" ²³ 'Ya okuni no kpoqbama ime igunrun ndi e son Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kanị, Jizosi ekuni n'o nwunko, ihien o ku wu, "Omeni, m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i?"

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onye hun ri nwan e ku oku ihien ndini; iya detuzikwo nwan ndini we; enyi a maringho ni ihien o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwo ihien ndi-ozo bu oda Jesu me. Omeni we dechanrin we ile ohu-ohu, e rogho m'a ni uwa ile erugoko ehuhuo we siko d'e gi de we.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'enya Ndi E Són N'e

¹ Tiofilosì-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguu iken Mmon-nsò gwa Ndi-ozì hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkò d'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhuguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozì hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunnaì, e gi uzò rì ichen-ichen a ghosì we n'ò ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi rì a bia, o hu a gwa we oku Alì-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'ò don a bia. Ebe ya le we rì e ri ihien-oriri, o nò sì we, “Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'ò k'e zihè, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kanì, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nsò me unu mirin-Chuku.”

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we nò ju a, sì, “Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafuha enyi ndi Izrelu eka ndi rì a kinì enyi kenì enyi kima enwen enyi?”

⁷ Jizosì nò shiarì we, sì, “Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi eka a tumè. ⁸ Kama, unu jenkò d'e nwonhen iken ogen Mmon-nsò k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-oshèri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru.” ⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, we hu e lee e, o nò buli elu, orukpu nò kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'ò lakò, ikennyè ebuò yi ewuru ochan tueni nò nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ sì we, “Ikennyè Galili, kì unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu rì wesi elu-igwee jenkò d'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'ò nakò enu-igwee.”

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azuun Jesu nò gha ugu hu w'a kpò Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuhin Izu-iken hun wu nkirishi maili ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we nò si mmughe hu rì ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifiosì le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi eka iken a nwan ni we chufu ndi Rom rì a kì alì we. ¹⁴ Ndinì ile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen we che ime e—uwe le ikpoho ndi ozò le Meri nne Jizosì lezikwo umune Jizos' ikennyè.

¹⁵ Ogen hu, Pita nò lihi otò ime igunrun ndi kwerini; (ihien rike madu ogunisin gbakikome ebèhu); ¹⁶ o nò sì, “Umune m, Ekukwo-nsò jenkò d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi rì noke ke Mmon-nsò don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo e ime orunni.” Ya ke Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyè ahun wu Judasi gi eghe eje-ihien hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu alì, etintin e nò gbawa, aku-efo a nò yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem nò nu ihienni, we nò gi asusu we kpò alì hu, “Hakedama” ya wu “Ogige edeke.”)

²⁰ Ya Pita nò kusonme, sì, “Makeni we de e ime Ekukwo Ebu-oma, sì, ‘We la ulò a to okpokoro, onye owule ebile e;

onye ozo ya weri okwa a.’

²¹ Ya wu nwan ni onye ozo jenkọ d'e sọn ẹnị wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennyẹ ndi hu sọnni ẹnị oge hu ile Di-nwonnị-ẹnị wu Jesu gi ri ime igunrun ẹnị— ²² ghakwori oge Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin we gha ime igunrun ẹnị weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e sọn ẹnị a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya we no hopuha madu ebuo—Josefu le Matiasị. W'a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya we no me ekpere, si, “Di-nwonnị-ẹnị, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosị ẹnị onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ keni o weri okwa le orun onye-ozu pu-ichen hun Judasi lato jenne ebeku furu n'e.” ²⁶ We no tu mkpo, o no hanrin Matiasị; we no we e cheni ndi-ozu pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nso A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu**

¹ Oge o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpo Pentikosu, ndi ile kwere ni ri uzọ ohu. ² Idemizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni nọke oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe we nodisonme ani. ³ Ya we no hun ihien risonme ke ire k'o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. ⁴ Mmon-nso no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, nọke ke Mmon-nso don ye we iken we gi e ku.

⁵ Oge hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-uwa, ri ime Jerusalem. ⁶ Oge we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-nya oda-oda; we no si, “Ndiri ile ri e ku oku ele ndi Galili? ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime ẹnị hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozo sone ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—ẹnị ile hu a nu ke we gi asusu ẹnị e ku oken orun a tu enya Osolobue runsone.” ¹² O tikenme we ile enya, gba we nghari-nya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

¹³ Kani ndi ozo hu a mu emu, a si, “E giguwe we manya ohun ragbu enwen we!”

Ozi Pita Zi Oge Mmon-nso Gi Biakwasiguu We (Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanai ndi ozo no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihienni ri e meni; gonkenme ni m ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndini ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihienni ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,
“Oge ikpazuun,
m jenkọ d'e hu Mmon-nso m kpu ihian ile.
Umụ unu ikennyẹ le umu onu ikpoho
k'e bu amuma;
ikorobia onu k'a hun ohun;

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihien nọke akp'ohin ogunmai (1.3). Gha oge Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwasi ogunmai.

ikennyẹ-oba unu k'a ro nro.

¹⁸ Eghẹe, oge hu,
m k'e hude Mmon-nsọ m kpu ndi idibo m—
ke ikennyẹ ke ikpoho,
e bu we amuma.

¹⁹ M k'a ghosisonmezikwo ihien a tu enya elu-igwere,
ghosisonme ahima elu-uwu—
ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰ Enya-anwu jenkọ d'a gba ishi,
ifon e nwunme edeke-edeke,
Uhuohin Di-nwonn-enyi kebe ru—
oken uhuhin hu nwe ogho.

²¹ Oge hu,
onye owule hun k'a kpoku efan Di-nwonn-enyi
k'e nwon nzuopuha.” ’

²² Ndi Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue wu onye hun zihẹ okennyẹ hu wu Jizos' onye Nazareti. O no gi e run orun-atumenya le ahunlele le ihien ahima bu oda ebe onu ri, gi e ghosi unu ni 'ya zihẹ e. Unu le enwen onu a maringuo ihien ndini ohunma-ohunma. ²³ Kani, nọke ke Osolobue hun marin ihien k'e me ihun don kwademe, we no we e che eka unu, onu no we e ye ndi ani ndi ozọ hun marinleni Osolobue—we no kpoma elu-obe, kpoqbuni unu 'ya. ²⁴ Kani Osolobue no gha onwun weli e, gha iken onwun gbafuha a, make ni onwun asako eka kwodon e. ²⁵ Make ni Defidi ku oku e, si,
'M'a hun Di-nwonn-enyi oge ile ebe o noyeni m;

make ni o ri eka-nni m,
emehunmeko m.

²⁶ Ya hain obi gi a suo m usuo;
ya hain m gi a bu ebu.
Ehu m enwekọde nsongbu,
make ni m nwe olile-nya.

²⁷ Make ni, y'a lakọ m to ime ili;
y'a niko Onye-nsọ i rehi.

²⁸ Y'e meguo m marin uzọ ndun;
i k'e me m ghoghọ ebe i ri.'

²⁹ Umune m, o furu ni m gwapu onu ni nedi enyi kani wu Defidi a nwunhugho, e li we e—ili e rikwo nwan ebeni d'e ru tanni. ³⁰ Kani, make ni o wu onye-amuma, make ni o maringuo ni Osolobue kwe e nkwa, kun enwen e, n'o jenkọ d'e tume nwa Defidi ohu eze n'o nodi ukpo ya le enwen e wu Defidi, ³¹ Defidi hun ihien ni n'o d'e me. O no ku e ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkọ d'a gha onwun lihi, ni anani w'a to ime ili leni ehu a eretoni ime ili.

³² Osolobue a ghaguo nwan onwun weli Jesuni: enyi ile wu osheri. ³³ E wesiguo w'a onodi ogho eka-nni Osolobue; o nahanguo Chuku-Nedi Mmon-nsọ hu Nedi kwe nkwa a. O no nwan hupuha ihien ni unu ri a hun, a nu. ³⁴ Make ni Defidi le enwen e aghani onwun lihi lashi elu-igwee, kani 'ya le enwen e ku, si,
'Di-nwonn-enyi si Di-nwonn-m,

“Nodi ali eka-nni m,

³⁵ d'e ru
mgbe m giguu ndi-inenren i
meme ihien i gi a zoma uku.” ’

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpoqbu elu obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti.”

Ndị Kwerini

³⁷ Ogen we gi nu ihienni, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, "Umune, kini ke enyi k'e me?" ³⁸ Pita no za we, si, "Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nso. ³⁹ Make ni unu ke Osolobue kwe nkwani n'o k'e zihe Mmon-nso—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi k'a kpori."

⁴⁰ Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu oda, gi e do we eka-ntin, a rijo we, si, "Zuofuha ni enwen onu ime agboni zinleni!" ⁴¹ We no me ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien noke madu ogun-iri kwasi nnu-esa† no banye ni we uhuhin hu. ⁴² Ndinjile ile no bu enwen we che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nso le ime ekpere.

Obibi Ndị Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsonme orun-atumenya le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nogbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵ W'e resonme ihien we nwon, e keyesonme onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ We hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nso uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nso ulo-ulo; a shiapu efo e gi ighogho e rigbama ihien-oriri iwe we, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien we hu a suo ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonni-enyi hu e bucheni we ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto*Pita A Zuo Onye-nguro*

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenko Ulo-nso ogen ekpere, ihien noke okuloku eto nke efinnai. ² O nwe okennyehi ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebenu. Uhuhin ile ke we gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nso hun w'a kpo "Onu-mgbon Ma mma," keni o hun uzo a rijo ndi ri a banye ime Ulo-nso ihien. ³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke we banyeko Ulo-nso, o no rjoma we ihien. ⁴ Pita no bu enya tuma a. (Eriha ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita no si a, "Bu enya zinme enyi!" ⁵ Okennyehi hu no bu enya tuma we, a tu enya n'o nwe ihien we k'e ye e. ⁶ Kani Pita no si a, "Enwon m egho owule, kani, m jenko d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto n'i jenne ijen!" ⁷ O no kwondon e eka-nni, weli e. Ozigbo, uku-ali a le olu-uku a no kenren. ⁸ Okennyehi hu no tusi elu, turu oto, jenne ijen. O no son we banye ime Ulo-nso, e jenne ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ we no lepaha a ni iya wu onye hun te a nodi ani Onu-mgbon Ma-mma a rijo urjo. Ihienni me ne no tu we enya, gba we nghari-enya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nso

¹¹ Ebenu o nyankunma Pita le Jonu ime ebenu w'a kpo Eto-ulo Solomonu, ihian ile no gbaha d'e fihunme we make ni ihienni meni tu we ile enya oda-oda. ¹² Ogen Pita gi hun ihienni, o no si ndi hu, "Ndi Izrelu, ki ihienni ri a tuni unu enya? Ki onu gbanj enyi ilee noke si iken enyi mobu ezi-omume enyi ke enyi gi me okennyehi jenne ijen?" ¹³ Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi enyi we kani, e yeguo odibo e wu Jizos' ogho—Jizosi, hun unu we ye we, hun unu ju id'enya Paileti—osun'a ni Paileti e te kuguo n'o k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onye-nso hu, Onye ahun ri ochan—si we hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu no gbu onye hun e ye ndun, kani Osolobue no gha onwun weli e. Enyi wu osheri ihienni. ¹⁶ Make ni we gi okukwe gi efan a don enya, efan a e meguo okennyehi

† **Isi Nke Ebuo:41** madu nnu-uku eto

kenren—okennyeni unu a hun, okennyeni unu marin. Eghẹe, itukwasị Jesu obi ke okennyeni gi nwan dinhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarin hain unu gi me ihienni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kani enina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi o gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me e, o jenkọ d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igba-ume ihien gi a ri mma hun uzo gha ebe Dinwonni-enyi ri bia, o zihelikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hun wu Jizosi.

²¹ Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, noke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nsọ. ²² Mozizi si, 'Di-nwonni-enyi wu Osolobue onu jenkọ d'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wefuha m. Unu k'e gonri ri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³ Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' ²⁴ Ndi-amuma ndi ozo ile e kughosi oku ihien ndini ri e me ogeni—ghakwori Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozo ile sonn'e. ²⁵ Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerigbama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ebrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehụ i puha ke ndi ali ile ri elu-owa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶ Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzo zihę ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha."

Isi Nke Ẹnọ

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-ejan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. ² Ize hu e ze we oda-oda makeni ndi-ozu ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenkọ d'a gha onwun lihi. ³ We no nwunrun Pita le Jonu. Kani, makeni eki e gigu, we no bu we to ime unon-gan d'e ru mgbe eki fon. ⁴ Kani ndi bu oda ime ndi nu oku hu kwere-ekwari; we no me ndi hun kwereini ihien noke ikennyę ogun-iri kwasị nnu mmebu, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-ejan ri a kini ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-ejan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-ejan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, "Elee iken mobu efan ke unu gi me ihienni?" ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nsọ jun ime e no za we, si, "Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dinhin, ¹⁰ marin ni nwan, onu le ndi Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghagu nwan onwun weli, ke ehụ okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu

'Omuma hu' unu 'ndi ri a tun ulọ ju',
hun 'wuruguu nwan omuma gi ulọ.'

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, makeni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu."

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiole. ¹⁴ Kani ebe o me ni okennyę hu dinhinni turuyeni we ebehu, asazini we eka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekere. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ "Kini ke enyi jenkọ d'e gi ndini me? O weguo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen.

Enyi a s'eka si n'o meni. ¹⁷ Kani, amamgbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we eka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanni." ¹⁸ Ya we no kpobanhanzi we, gbakenme we mkpinsin eka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kani Pita le Jonu no shiri we, si, "Omene o hugho mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kani, enyi le enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun le ihien enyi nu." ²¹ Ogen we gi ronguzi Pita le Jonu egun, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, makeni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni— ²² makeni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunna.

Ndi Kwerini A Rjo Osolobue N'o Wepu We Egun Enya

²³ Ogen we gi hatuguu we, we no laburu ndi itu-Kraisti ibe we. We no gwa we ihien ile ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gwa we. ²⁴ Ogen we gi nu ihieni, we ile no gi obi ohu wesi olu we enu, me ekpere, kpoku Osolobue, si, "Di-nwonnienyi, Onye ihien ile ri eka a, Onye hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile ri ime we, ²⁵ iyu gi Mmon-nsọ ku oku ghahani onu nedi enyi kani wu Defidi, hun wu odibo i*, si,

'Kini ke ndi ali ndi ozọ ri e buni olulu?

Kini ke ihian ri a tuni iroro na iwi?

²⁶ Ndi-nze uwa e konrinsonmeguo agha; ndi ri a kini e zugbamaguo

d'e bulumanị Di-nwonnienyi le Kraisti a—Onye hun o tume.'

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu le Pontus' Paileti le ndi ani ndi ozọ le ndi Izrelu zugbama ime obodoni, bulumanị odibo-nsọ i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihien ile we me danye k'i don cho le k'i don kwademe e. ²⁹ Di-nwonnienyi, lee nwan egun we ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun enya, y'e yeni we eka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu eka zuo ndi emu ri a ku, runsonme orun ahima le orun-atumenya ghahani efan odibo-nsọ i wu Jesu." ³¹ Ogen we gi meguu ekpere, ebegu we nodi no mehunme, Mmon-nsọ no jun ime we ile, egun no pu we enya; we no kume oku Osolobue, e kushi e iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwonni onye weri e ni ihien o nwon wu nke 'ya suo, kama, w'e weri e ni ihien onye nwe wu nke we ile. ³³ Ndi-ozii hu pu-ichen hu a kpa oken iken we gi ghosichanrin ni Di-nwonnienyi wu Jesu a ghaguo onwun lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni we eka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwonni onye ihien a ko ime we. Makeni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re e, e wehe egho we re e, ³⁵ e bu e a to ni ndi-ozii ahun pu-ichen. Ndi-ozii ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefụ me. Josefụ wu onye ebon Livai le onye ali Saiprosi. Ndi-ozii ahun pu-ichen tu e "Banabasi" (ali efanni wu, "Onye akasi obi"). Erira ³⁷ k'o don re ani a, wehe ni Ndi-ozii ahun pu-ichen egho e.

Isi Nke Isen

Ananayasi Le Nwunye E Wu Safaira

¹ Ya okennye ohu efan a wu Ananayasi le nwunye e w'a kpo Safaira nozi re ali. ² O no bu mgbube egho e to, wehe ni Ndi-ozii ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye e kweye n'e me ihieni o me. ³ Kani Pita no si, "Ananayasi, ki Ekwensu nu n'i tu Mmon-nsọ ntu, me i bu mgbube egho i re ali hu to? ⁴ N'i d'e re e, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, egho e ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien no enina? Elekwọ ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!" ⁵ Ogen Ananayasi gi nu

* **Isi Nke Enq:25** mobu: nwa i

ihienni, o no dan, nwunhun. Oken egun no tuma ndi nu ihien meni. ⁶ Ikorobia no puha, kwama a, buru e pu, d'e li.

⁷ Ihien no ke mgbahunme okuloku eto a ghafegu, nwunye e no banhan, kanj o marin ihien meni. ⁸ Pita no ju a, si, "Onu-eghoni ke yu le di i re ali hu?" O no si, "Eghee, 'ya ro." ⁹ Ya Pita no si a, "Ki hain unu gi kwerigbama ni onu lele Mmon-nsọ Di-nwonni-enyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenkọ d'e bupuzi i!" ¹⁰ O no danto ehụ ukụ Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w'a n'o nwunhuguo, we no buru e pu d'e li e nokunme di e. ¹¹ Oken egun no tuma ndi uka Kraisti ile le ndi ile nu ihien ndini meni.

Ndi-ozu Pu-ichen A Zuo Ndi Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozu ahun pu-ichen hu a runsonme orun-atumenya le ahima ichen-ichen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a no ebegu w'a kpo Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwonni onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kwere ni Di-nwonni-enyi nke-esi, a banni we, ke ikenny e ke ikpoho. ¹⁵ We e bufuhade ndi emu ri a ku okp'uzo, e bu we a to elu ute le ihien ndi ozu we gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzo kunrunde ndi hu ime we o ghafekoni. ¹⁶ Igunrun ihian hu a gha obodo ndi nohunme Jerusalem a bia, e wehe ndi emu ri a ku le ndi eje-mmom ri e ye nsongbu. We ile hu a dinhin.

E Kpokpo We Ndi-ozu Pu-ichen

¹⁷ Ya ke onye-isi nchu-ejan no cho ke w'e me e, ya le ndi ile ri e son n'e (ya wu, ndi we ile gba ri itu ndi Sadusi)—we no gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozu ahun pu-ichen tye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kani, ime uhinhin hu, mmom-ozu Di-nwonni-enyi no kpopu uzo ulo-ngan, dufuha we, si we, ²⁰ "Jenme ni d'e wuzo ime Ulo-nsọ; gwachanrin ni we oku ndun ohun ni." ²¹ Anuguu we ihienni, eki e fon, we no banye Ulo-nsọ d'a kuzime.

Ogen onye-isi nchu-ejan le ndi ya le we wi gi bia, we no kpoqbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini—ya wu ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama ani Izrelu. We no zi ihian jen unon-ngan d'e wehe Ndi-ozu hu pu-ichen. ²² Kani, ogen ndi unakpa Ulo-nsọ hu we zijen gi ru ebegu, ahunni we ndi-ozu hu pu-ichen ime ulo-ngan, we no kinhen d'a gwa ndi-isi, si, ²³ "We kpo kin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kanj ogen enyi gi kpopu uzo, o nwonni onye ri ime e." ²⁴ Ogen onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le Ndi-isi nchu-ejan gi nu ihienni, o gba we nghari-nya, we hu a ju enwen we ihien ri e meni. ²⁵ Ya onye ohu no bia d'a gwa we, si, "Lee n'e, ndi hu unu buche ime unon-ngan turuhu ime Ulo-nsọ, a kuzi we!" ²⁶ Ya ke onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi unakpa a no jenme d'e wehe we—kanj, egun ndi ri ebegu anini we gi eka-iken me e, amangbe w'e gi omuma magbu we.

²⁷ A ghagu we Ulo-nsọ wehe we, we no bu we tume ihun ndi ri Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchu-ejan no juma we utaa, ²⁸ si, "Enyi a gbaguo ni unu mkpinsin-eka, si onu e gizile efan onyeni a kuzi? Kanj unu a kuzigbamaguo Jerusalem ile ihienni, a chozi ni onu bu edeke okennyeni che enyi isi."

²⁹ Pita le Ndi-ozu ahun pu-ichen hoduni no shari we, si, "Osolobue ke enyi jenkọ d'e humeni isi, ele ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi enyi kanj weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi mememe. ³¹ Osolobue e wesiguu a nwan elu, bu e che eka-nni e, ebegu ogho ri, mememe e Onye-ndu le Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari we njo we. ³² Enyi wu

ndi ri a shia eri ihien ndini, enyi le Mmon-nso hun Osolobue ye ndi e humen'e isi.”

³³ Ogen we gi nu ihien ndini, ize no zeme we oda-oda, we no cho ni we gbu we. ³⁴ Kani, onye ohu ime we, hun ri Itu-Farisi no lihi oto: efan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'o wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O no si we wefuguu ndi-ozu ahun pu-ichen ezi ekere.

³⁵ Ya o no si Ndi-isi Nkikwama ibe e, “Ikennye Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu me ikennye ndini enya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, si n'o wu oken-ihian, ihien no ke madu nnu no sonme e. Kani e gbu we e, ndi hu sonme no gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judas onye Galili' no puha ogen hu we gi gun ihian, ndi bu oda no sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n'e a gbayiya.

³⁸ O me nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenkwo d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni we! Makeni, omeni ihien we bu obi mobu ihien we ri e me gha aka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kani, omeni o gha aka Osolobue bia, unu eri-eka kusu we; o ru e, onu e d'a lusonmede Osolobue ogun!”

Ya we no kweri ihien o ku.

⁴⁰ A kpobanhan we ndi-ozu ahun pu-ichen, we no fian we mkpinsin, gba we mkpinsin-eka enya, si we kubehi oku efan Jesu; ya we no hatu we. ⁴¹ Ndi-ozu ahun pu-ichen no gha Ogwa Ndi-isi Nkikwama hu pu, a ghoghohu ni Osolobue weri we ke ndi ru ogo inarin ifenren make Efan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, ke ime Ulo-nso ke ulo-ulo, we hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusini we kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Esa

¹ Ogen hu, ke ndi ri e son Kraisti gi ri e buwaye oda, ndi Ju hun a su Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) no kpeme—ni ndi Ju hun a su Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuhin-uhuhin. ² Ya ndi-ozu pu-ichen mmebuho hu no kpo gbama ndi ile kwerini, si we, “O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hun Mmon-nso jun ime we a ki we, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye we orunni— ⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue.”

⁵ Okuni no suo ndi uka ile usuo; we no hophu okennyehi ohu w'a kpo Stivin', hun nwon okukwe oda-oda, hun Mmon-nso jun ime e, a ki a; iya le Filipo le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasi le Nikolasi onye Antioku. (Nkolasi ele onye Ju, kani o te fe ofufe ndi Ju.) ⁶ Ya we no wepuha ndini ihun Ndi-ozu ahun pu-ichen, Ndi-ozu ahun pu-ichen no me ni we ekpere, bu aka kwasu we.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oda aka, ndi kwerini hu e buwaye oda ime Jerusalem; ndi nchu-ejan bu oda no gbehuto sonme Uzo Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

⁸ Ogen hu, makeni aka Osolobue rikenne ime okennyehi hu w'a kpo Stivin', o hu a run oken orun-atumenya le ihien-ahima hun ihian ile ri a hun. ⁹ Kani ndi hu ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo “Ulo-ofufe ndi Ju weriguu enwen we”, no lihi, donsonme e. Ndinu wu ndi Ju ghasonne Sairini le Alezandria le ndi ghazi Azuun Silisia le Eshia bia. ¹⁰ Kani a sani we aka son amamihien le Mmon-nso hun Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ We no gha azuun zi ndi we zi d'a si, “Enyi nu ke Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi le Osolobue.” ¹² We no kpasu ndi ali le Ndi-isi le ndi nkuzi-Iwu, we no jemburu Stivin', nwunrun a, wehe e Ogwa Ndi-isi

Nkikwama. ¹³ Wẹ nọ kpọpụha ndị ọsheri-ntu, ndị ọsheri-ntu hụ nọ si, “Okennyeni ara kujabehi oku ebeni rị nsọ lẹ Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuọlẹ k'ọ si nị Jesu onye Nazaretini jenkọ d'e tikpọ ebeni, gbeshuto odinali ile Mozizi tumesonmeni enyi.” ¹⁵ Ndị hụ ile rị ime Ogwa hụ nọ bu enya zime Stivin', wẹ nọ hụn a nị ihun ẹ nọ kẹ ihun mmọn-ozị.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndị-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchụ-ẹjan nọ jụ Stivin', si, “Thien ndini wẹ rị e ku wụ ezioku?”

² Stivin' nọ za, si, “Umune m lẹ ndi nedi enyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho me nedi enyi kanı wu Ebrahim hun a ime ali Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jen ani Haran d'e biri. ³ O nọ si a, ‘Latọ ali i lẹ ndi nke i, n'i si ali m jenkọ d'a ghosi i.’ ⁴ Ya k'ọ nọ la ali ndi Kal'di to, jen d'e biri ani Haran. Ogen nedi ẹ gi nwunhun, Osolobue nọ zihẹ ẹ alini unu bi nwan— ⁵ bu o yen'e ali owule ime ẹ—osun'a ama-uku ohu de. O kwe ẹ nkwa n'o jenkọ d'e ye 'ya lẹ umu a iya, bu o k'e mu nwa ogen hu. ⁶ Osolobue nọ sizi a, ‘Umu i jenkọ d'a wu itumunye ime ali ozo; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanı m k'e ye ali hu gi wẹ henrin igbon afunfun. Omegu, umu i k'a faha, bia d'e fe m ebeni’—‘ya kẹ Osolobue ku. ⁸ Osolobue nọ kwademe nkwerigbama, tume ẹ egbata ya lẹ Ebrahim. Ahima nkwerigbamanı wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuhin esato, o nọ kwa a ugun. Aziki nọ mu Jekopu, Jekopu nọ mu ndi nedi enyi mmebuo hu.”

⁹ “Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi enyi nọ gi enya-ufu re nwenẹ wẹ wu Josefu ye ndi w'e si Ijiptu. Kanı Osolobue nọ noyen'e; ¹⁰ o nọ zuopuha a ime nsongbu ẹ ile. O nọ m'e ni ihien ẹ sọ Fero eze Ijiptu, yezikwo Josefu amamihiẹn pu-ichen ogen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero nọ tume ẹ n'ọ ki ani Ijiptu lẹ ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omegu, oken unwan nọ nwan muma ime ali Ijiptu ile lẹ Kenan' ile, oken afunfun nọ bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi wẹ ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi wẹ gi nu ni ihien-oriri rị ali Ijiptu, o nọ zi ndi nedi enyi wẹ jen d'e nonlua ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo wẹ jen Ijiptu. ¹³ Ogen umune ẹ gi bia Ijiptu hun me ẹ mgbe ebuo, Josefu nọ nwan me wẹ marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefu. ¹⁴ Ya Josefu nọ zi ozi si nedi ẹ lẹ ebon wẹ ile bia ali Ijiptu. Wẹ ile bianı wu madu isen arija ogun-enọ. ¹⁵ Jekopu nọ nwan jenne ani Ijiptu. Omegu, o nọ nwunto ebeku, kẹ iya kẹ ndi nedi enyi wẹ kanı. ¹⁶ Wẹ nọ bukin wẹ ile obodo Shekem, li wẹ ye ime ili hu nọ kẹ okporo, hun rị Shekem, hun Ebrahim gi egbo nonnarin umu Hamo.”

¹⁷ “Ogen e rumẹ hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi nọ bakenme uba ime ali Ijiptu. ¹⁸ Omegu, Fero ozo hun marinleni Josefu nọ kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi wẹ oda-oda, gi eka-iken me wẹ latọ umu wẹ mu nke ohun, keni onwan gbu wẹ. ²⁰ Ogenni kẹ wẹ gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien ẹ sọ Osolobue. Ndi mun'a nọ gi nzuzue zun a iwe wẹ ifon eto. ²¹ Ogen wẹ gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero nọ munrun a, zun a nọkẹ nwa-efo a. ²² Wẹ nọ kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijiptu marin, o nọ wuru oken ihian—kẹ oku-onu kẹ orun.”

²³ “Ogen o gi rị nwa ahua ogunnaı, o nọ ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke wẹ wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun kẹ onye Ijiptu rị e meja onye ohu ime wẹ, o nọ nọ onye wẹ rị e meja ye azuun, megwarin'a, gbu onye Ijiptu hu rị e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umune ẹ k'a ghota ni Osolobue rị e gi ẹ a zuopuha wẹ, kanı aghotanı wẹ. ²⁶ Eki e fon, Mozizi nọ hun ndi Izrelu ebuo kẹ wẹ rị a lu ogun. O cho n'o gbọn wẹ: o

nọ sị, 'Ikennyẹ, ọ n'ụ wu umunye, k'ị unu r'ị a run'ị enwẹn ọ n'ụ ehu?' ²⁷ Kan'ị hun chọ oku nọ kwan a ye usuo, sị, 'Onye tumẹ i n'ị kima enyi, a hann'ị enyi enen? ²⁸ I chọ n'ị gbu m k'ị don gbu onye Ijptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi n'ụ ihienni, ọ nọ gbasi Midian'ị d'e biri ebẹhu r'ike abiamabia, nọ ebẹhu mu ikennyẹ ebuo."

³⁰ "Ogen ahua ogunnai gi ghafegu, mmọn-oz'ị nọ bia d'e kunrun e ime atụ hun nọkunme Ugu Sainai; ime okun r'ị e nwun ime akụ-ọfia ke mmọn-oz'ị ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihienni, ọ t'ụ a enya, ọ nọkunme e n'o legha a ohunma, ya ọ nọ n'ụ olu Di-nwonn'ị-enyi k'ọ gha ebẹhu s'ị a, ³² 'Mme wu Osolobue nd'ị n'edi i—Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu.' Ehu nọ mama Mozizi nni, egun an'ın'a lee enya. ³³ Di-nwonn'ị-enyi nọ s'ị a, 'Gbupu akp'uku i, make'ni al'ị i turu r'ị nsọ. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun nd'ị nke m r'ị a ta ime Ijptu; a n'ụle m ude'ni we r'ị a sun; a b'ia'le m nwan d'a zuopuha we. Bia nwan n'ị m zije'ni i Ijptu.' "

³⁵ "Mozizi nwe'ni we ju aju; onye nwe'ni we s'ị, 'Onye tumẹ i n'ị kima enyi, a hann'ị enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmọn-oz'ị hu ọ hun ime akụ-ọfia hu. ³⁶ Mozizi nọ gha al'ị Ijptu dufuha we—runko orun-atumenya le ihi'en-ah'ima ime an'ị Ijptu le Ohimin ufie le ime atụ, orogbo ahua ogunnai. ³⁷ Mozizini wu hun s'ị umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime nd'ị nke unu wepuha n'ị onu onye-amuma k'ọ don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun nd'ị nke Osolobue ahun r'ị ime atụ ogen ahun, iya le nd'ị n'edi enyi we le mmọn-oz'ị ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; ọ nọ nahan Osolobue oku r'ị ndun o ye e ye enyi."

³⁹ "Kan'ị nd'ị n'edi enyi kan'ị a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihi'en o ku, a jude w'a; we nọ lakin al'ị Ijptu ime obi we. ⁴⁰ We nọ s'ị Eronu, 'Meme n'ị enyi mmọn nd'ị k'e duni enyi; make'ni, enyi a mar'ınzi ihi'en me Mozizini gha al'ị Ijptu dupuha enyi.' ⁴¹ Ogen hu ke we gi kpu nwa-efin, chuyen'e ejan; we nọ rime oriri, e gi ihi'en eka we meme a ghoghọ. ⁴² Ya ke Osolobue nọ gbakitọ we azuun, ha we ye n'ị we femẹ ihi'en nd'ị r'ị igwere. Ya ke nd'ị-amuma de ebahun we nọ de, s'ị,

'Euu, ikpun-ulo Izrelu!

Mme ke unu gbusonmedeni anu nd'ị ahun,

chuyesonmeni ejan nd'ị ahun

ime atụ

orogbo ahua ogunnai ra?

⁴³ Bu unu e buru unu-mmọn Moleki

le kokise mmọn onu wu Refani,

mmọn nd'ị unu kpu

n'ị unu hun uzọ e fe we;

m k'e gi ifiri e chu onu shikwori Babilonu*.' "

⁴⁴ "Ogen ahun we gi r'ị a ghahunme ime atụ hu, nd'ị n'edi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi n'ị we le Osolobue r'ị. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi s'ị a run a n'ọ r'ị ke hun ọ ghosi a. ⁴⁵ Odu hu e ru eka nd'ị n'edi enyi hun r'ị ogen Joshua gi wu onye-ndu, we nọ bubanhan a ime al'ị hu Osolobue kwe nkwa. Ohun me ogen we gi banhan d'a nafu nd'ị al'ị nd'ị hu Osolobue chupu n'ị we an'ị. Ọ nọ nodi ebẹhu d'e ru ogen Defidi. ⁴⁶ Defidi nwon ewere ebe Osolobue r'ị; o me ekpere, r'io Osolobue n'ọ n'ị a tun n'ị 'ya wu Osolobue Jekopu ebe obibi. ⁴⁷ Kan'ị Solomonu wu onye tun n'ị Osolobue ulo hu.

* **Isi Nke Eṣa:43** M k'a chu unu ghafekwori Babilonu.

48 Kanị Onyẹ Hụ Kachanrịnni ara bi ụlọ wẹ gi ẹka tụn—iya ke onyẹ-amụma gi si,

49 ‘Osolobue si,

“Elu-igwee wụ ukpo m;

uwa wụ ihien m'a zoma ukụ.

Elee ụdị ụlọ k'i k'a tụn ni m,

elebe ke m'a nọ zu iken?

50 Ɛle mme memẹ ihien ndini ile?” ’

51 Ụnụ ndi isi-iken, hụ kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onụ e gbondon Mmon-nsọ oge ile rike ndi nedi unu don me! 52 Elee onyẹ-amụma ke ndi nedi unu kanị kpokpoleni? Uwe gbu ndi hụ ku oku obibia Onyẹ Ahun Ri Ochan wụ Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbun'e; 53 ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmon-ozii bia, kanị unu emen'e!”

E Gi Wẹ Omuma Magbu Stivin'

54 Oge wẹ gi nū ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma nọ bia wẹ, nkesini wẹ nọde ta n'a ẹka eze†. 55 Kanị, nke Stivin, Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; o nọ lee enya enu-igwee, hū ogho Osolobue, hūnzị Jesu k'o turu ẹka-nni Osolobue. 56 O nọ si, “Lee ni! M ri a hū elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hū Nwa nke Ihian ebe o turu ẹka-nni Osolobue!”

57 Kanị, wẹ nọ gi ẹka kikin ntin, do oro ye onu, zunburu e. 58 Wẹ nọ gha ime obodo dokpūnpūha a; ya wẹ nọ nwan mama a omuma—oge ndi osheri hū wehen'e gi gbupusonmeguu ekwa wẹ, yoto wẹ ukū okorobia ohu efan a wū Solu n'o lepū enya. 59 Oge wẹ gi ri a ma Stivin' omuma, o nọ me ekpere, si, “Di-nwōnni-enyi wū Jesu, nabanhan mmon m!” 60 Ya o nọ gbu osekpū, wesi olu elu, yi, “Di-nwōnni-enyi, agunkwole njoni yeni we!” O kuguu onwan, o nọ nwunhūn.

Isi Nke Ɛsatọ

Solu E Kpokpo Ndi Uka

1 Solu hū ebēhū oge wẹ gi ri a magbu Stivin', e ye wẹ ndu wẹ gbu e.

Gha uhūohin hū jēme, wẹ nọ kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. Wẹ ile nọ gbayiya, gbashisonme egerē Judia le Sameria—wezuka ndi-ozii hū pu-ichen. 2 Ikennyē ndi a tū egun Osolobue nọ bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; wẹ nọ kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhūn. 3 Kanị Solu hū a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpūnpūha ikennyē le ikpoho kweri ni Jesu, e we wẹ e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

4 Oge hū, ndi hū gbayiani hū e zi ozioma ebe owule wẹ ru. 5 Filipu nọ jēn Isi obodo Sameria, gwa wẹ banyeni Kraisti, Onyẹ Hū Osolobue Tume. 6 Oge igunrun ndi risonme ebēhū gi nū ihien Filipu ri e ku, hūnzị orun-atumēnya o ri a run, wẹ nọ gonkenme e ntin, 7 makeni eje-mmon ri ime ndi bu oda hū a puhasonme ime wẹ, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hū a dihin. 8 Oken ighoghō nọ ri ime obodo hū.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

9 Oge ahun, o nwe okennyē ohu ri ime obodo hū; efan a wū Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tū ndi Sameria ile enya; o hū a nyan isi n'o wū oken ihian. 10 Wẹ ile e gonkenme e ntin, gha onyē nta d'a pu onyē uku, a si, “Okennyeni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo ‘Oken-iken.’ ” 11 Wẹ e gon e ntin makeni o tekemeke o gi iken eje-mmon e me ihien a tū enya. 12 Kanị, oge wẹ

† **Isi Nke Ɛsa:54** Griki: tan'a nkwenren-eze

gi kwere ihien Filipu ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, we no me we mirin-Chuku, ke ikennye ke ikpoho. ¹³ Saimonu nwen no kwerizide; e meguu w'a mirin-Chuku, o no sonhunmeme Filipu; oken orun-atumenya le ihien ahima ndi o ri a hun Filipu ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozu hu pu-ichen hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, we no zijienu we Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen we gi ru ebegu, we no me ni ndi kwereini ekpere keni we nwonhen Mmon-nsa—¹⁶ (make ni o ke nwe onye Mmon-nsa biakwasu ime we ile, we gihu efan Dinwonni-enyi wu Jizosi me we mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu aka kwasu we, we no nwonhen Mmon-nsa.

¹⁸ Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozu hu pu-ichen buhu aka kwasu we, e nwehen we Mmon-nsa, o no wehe egbo n'o ye we, ¹⁹ si, "Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu aka kwasu ihian, o nwonhen Mmon-nsa."

²⁰ Pita no si a, "Iyu le egbo i na iwi! Make ni i ro ni k'a saaka gi egbo nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Y'a ri ime ihien, o nwonzikwoni ihien runi i ime e, make ni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihien, y'e me ekpere, riu Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Make ni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbu."

²⁴ Saimonu no si Pita le Jonu, "Dodo ni, me ni ni m ekpere, riu Di-nwonni-enyi, make ihien unu ku gha e me m."

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shiaguni Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lako, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmon-ozu Di-nwonni-enyi no si Filipu, "Lihi, gha azuun ndidan-mirin si uzọ hu gha Jerusalem si Gaza." (Uzoni ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenu; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o luni nwunye*. Iya wu onye hun e donme egbo le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lako nwan alako; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsa no si Filipu, "Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu." ³⁰ Ya Filipu no gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o no nu ke ikennye hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, "I hu nwan a ghotu ihien i ri a gun?"

³¹ Okennye hu no za, si, "Nani ke m'e don saaka ghotu omeni o nwonni onye kowanu ni m'a?" O no riu Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebegu Ekukwo-nsa no si,

"We no duru e
 noke atunrun we dushiko
 ebe we no e gbu atunrun;
 o gba we nkintin
 noke ke atunrun we ri a ko enenren
 don a gba nkintin.

³³ We no kpari e;
 we no ma a ikpe—
 bu o nwonni ihien o me.
 Onye jenkwo d'e kuzi oku umu a,
 ebe o meni e wepugo we ndun a enu uwa?"

* **Isi Nke Ɛsatọ:27** O nwe ikennye ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpoho le ndi ozo.

³⁴ Oken-okporo hu no si Filipu, “Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanị ri e ku oku e? 'Ya le enwen e ra onye ozo?’” ³⁵ Ya ke Filipu no gha ebeku o ri a gun zi e ozioma Jizosi. ³⁶ Ke we jenko nwan, we no hun mirin, oken-okporo hu no si, “Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?” ³⁷ [Filipu no si a, “Omēni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku.” O no za, si, “E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue.”]

³⁸ Ya o no si onye ri a nyann'a ugbo-anyinyan hu kusị; 'ya le Filipu no banye ime mirin, Filipu no me e mirin-Chuku. ³⁹ Ogen we gi gha ime mirin puha, idemizi, Mmon-nsọ Di-nwonna-enyi no juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo no ghoghoma, jenne nke e.

⁴⁰ Nke Filipu, ebe o nozi hun enwen e wu obodo w'a kpo Azotusu. O no jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egberu hu d'e ru n'o puha Sizaria.

Isi Nke Itenei

Ke Solu Dọn Gbehuto Sọmme Uzọ Jesu (Orun Ndi-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

¹ Kanị Solu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonna-enyi. Ya o no jeburu Onye-isi nchu-ejan, ² si a deye e ekukwo-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzọ-Jesu ebeku, o kenmehen we Jerusalem—ke ikennyu ke ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenko, nochimeme Damas'kosi, idemizi, ukpe no gha elu-igwee nwunhunme e. ⁴ O no dan; o no nu olu hun si a, “Solu, Solu, ki hain i gi e kpokpo m?”

⁵ O no si, “Onye k'i wu, Di-nwonna-m?” Olu hu no si, “Mme wu Jizosi hun i ri e kpokpo. ⁶ Ka lihi nwan, n'i banye ime obodo, ebeku ke we k'a no gwa i ihien i jenko d'e me.”

⁷ Ikennyu ndi 'ya le we wi turuhu ebeku—oku anizini we ku, makeni we nu olu hu bu ahunni we onye owule. ⁸ Ya Solu no lihi oto: enya a hukwo e ti, kanị o leghazini uzọ. We no kwondon e aka, we e ban obodo Damas'kosi. ⁹ O leghani uzọ, o rini, o rani—orogbo akpu-uhuhin eto.

¹⁰ Ogen hu, onye ohu w'a kpo Ananayasi ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzọ-Jesu. O no hun ohun ebe Di-nwonna-enyi no si a, “Ananayasi!” O no za, si, “Di-nwonna-enyi, lee m.”

¹¹ Di-nwonna-enyi no si a, “Lihi n'i jen ogele ahun w'a kpo Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyu ohu wu onye Tasosi hun w'a kpo Solu. O ri e me ekpere kikenni, ¹² o hunole ohun ebe okennyu ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu aka kwasi a, keni o leghamazi uzọ.”

¹³ Kanị Ananayasi no za, si, “Di-nwonna-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyeni le eje-ihien ile o me ndi-nsọ i ri Jerusalem. ¹⁴ O ri nwan ebeni makeni onye-isi nchu-ejan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpo efan i.”

¹⁵ Kanị Di-nwonna-enyi no si a, “Jenne, makeni okennyeni ke m hori n'o wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozo wulen ndi Izrelu le ndi-nze le ndi Izrelu; ¹⁶ mme le enwen m jenko d'a ghosi a oken afunfun o jenko d'e gi ufiri efan m ta.”

¹⁷ Ananayasi no jenne. O ru ebeku, o no banye ime ulo ahun, bu aka kwasi Solu, si a, “Solu nwene m, Di-nwonna-enyi wu Jesu hun i hun uzọ ogen i gi lala zihē m—keni i leghamazi uzọ leni Mmon-nsọ jun ime i.” ¹⁸ Ozigbo hu, ihien nọke okpukpu-azun no gha Solu enya danfuha, o no leghamazi uzọ. Ya o no lihi, we no me e mirin-Chuku; ¹⁹ o riguu ihien-oriri, ndun nozi ban a.

Ya le umu-azuun Kraisti ri Damas'kosi no nodi uhuhin ole-le-ole.

Solù E Zi Ozioma Imè Damas'kòsì

²⁰ Ozigbo, o nò kumè oku Jesu imè unò-ofufe ndi Ju risonmè ebèhù, a si wè nì, “Okennyeni wù Jesu wù Nwa Osolobue!”

²¹ O tù kè wè han nùn'a enya, wè hù a si, “Onwan èlè okennyeni te rì e kpokpo ndi hun a kpòkù èfannì imè Jerusalem? Èlè ya k'ò bìanì nwan ebeni, kèni o kèmmèrin wè jenni ndi-isi nchù-èjan?”

²² Kanì Solù hù e zewaye imè ozi o rì e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kòsì asanì èka e sòn è dọ makèni o hù a ghòsìchanrin nì Jizòsì wè rì e ku oku è wù Kraistì, Onyè Hù Osolobue Tume.

Solù A Wanahin

²³ O tebe, ndi Ju nò rin'e ngo nì wè gbu è. ²⁴ Kanì Solù nò nù ihien wè romè. Wè hù e che nche onù-mgbòn risonmè obodo hù uhinhin lè efinnai nì wè gbu è. ²⁵ Kanì ndi kwèri oku è rì e sòn'nè nò gi imè uhinhin bu è che imè ukpalì, gha oghere rì mgbòn obodo hù dọ a ye azuun hun-èbò.

Solù A Bia Jerusalem

²⁶ Ogèn o gi ru Jerusalem, o nò chọ n'ò banyeni ndi rì e sòn Uzọ-Jesu, kanì egun è rì a tù wè ile makèni ekwerini wè n'ò hènringuò onyè nke Jesu. ²⁷ Ya kè Banabasi nò nwan we Solù jenni ndi-ozì ahùn pù-ichèn, kòwa nì wè kè Solù dòn hun Di-nwònni-ènyi uzọ, kòwazini wè nì Di-nwònni-ènyi a gwaguò Solù oku; o gwazì wè kè Solù dòn ku oku èfan Jizòsì imè Damas'kòsì, e ku è e kusi è ikèn. ²⁸ Ya lè wè nò wìma imè Jerusalem, nì wè ile wù ohu. O hù e ku oku Di-nwònni-ènyi, e kushi è ikèn. ²⁹ O hù a gwa ndi Ju te rì alì ndi ozọ hun a sù Griki oku Jesu, e sòn wè a dọ—kanì, wè hù a chọ nì wè gbu è. ³⁰ Ogèn ndi kwèri ni Kraistì gi marin nì wè rì a chọ nì wè gbu è, wè nò we è si Sizarìa, gha ebèhù zipu a si Tasòsì.

³¹ Ya udòn nò rinì ndi uka rì Judia lè Galili lè Samerià. Mmòn-nsò hù a gba wè umè, wè hù e zekènmè, e buwaye òda, e gi egun Di-nwònni-ènyi e bì.

Pita E Jen Lida lè Jopa D'a Run Orun Di-nwònni-ènyi

³² Ogèn Pita gi rì e jensonmè ebe ile d'a hun kè ndi ile kwèrini nò, o nò jenzi d'e kunrun ndi kwèrini bi obodo Lida. ³³ Ebèhù k'ò nò hun okennyè ohu èfan a wù Enasi, hun dinèni kete ahua èsato enwain, makèni orọ kinmin è. ³⁴ Pita nò sị a, “Enasi, Jesu Kristi a zuọ ì nwan; lihi n'ì gbama bèdi i!” Ya o nò lihi otọ ozigbo hù. ³⁵ Ndi ile bi Lida lè Sharonu nò hun Enasi n'ò lihiguò, wè nò roghari, sònme Di-nwònni-ènyi.

³⁶ Ogèn hù, o nwòn okpoho ohu rì obodo Jopa hun e sòn uzọ Jesu; èfan a wù Tabita. (Onù Griki Tabita wù Dòkasi—ya wù “Ele.”) O mè oghò òda-òda, e yezikwò nì ndi igbènyè èka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogèn hù, emu nò kuma a, o nò nwunhun. Ogèn wè gi wuguu a èhù, wè nò bu è dinè imè mmughe rì ibe elu. ³⁸ Makèni Lida nòkunmè Jopa, ogèn ndi hun e sòn uzọ Jesu gi nù nì Pita rì Lida, wè nò zi ikennyè èbuò d'a rìò a, sị, “Dodo, biakèrin d'e kunrun ènyi.” ³⁹ Ya Pita nò lihi, sònme wè. Ogèn o gi ru ebèhù, wè nò w'è si mmughe hù rì ibe elu. Ndi ile di wè nwun nò fihunmè Pita, a kwan èkwan, a ghòsisonmè è ewuru tueni lè èkwa ndi ozọ Dòkasi kpa ogèn o gi rì ndun. ⁴⁰ Pita nò sị wè ile pù; o nò gbu osekpù, mè ekpere. Ya o nò gbehuto, bu ihun zime ozun hù, sị, “Tabita, lihi.” Ya Tabita nò shiapu enya. Ogèn o gi hun Pita, o nò nodì alì elu bèdi. ⁴¹ Pita nò we èka a ye è, yen'è èka lihi otọ. Ya Pita nò kpò ndi-nsò ile lè ikpoho ndi ahùn di wè nwun, we Tabita ghòsì wè, wè nò hun a n'ò rizi nwan ndun. ⁴² Ihienni nò kpogbarì Jopa ile, ndi bu òda nò kwèri ni Di-nwònni-ènyi. ⁴³ Pita nò nodì Jopa uhùòhìn ole-lè-ole, iwe onyè ohu w'a kpò Saimonu, hun a kwa akpukpò.

Isi Nke Iri

Pita Le Konehusu

¹ Ime obodo Sizeria, o nwon okennyeh ohu efan a wu Konehusu. Onye a ki ndi-
 agha ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpo Itu Itali. ² Okennyehi
 e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue.
 O yesonme ndi igbenyeh ri ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpo
 Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihien noke okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun
 ahun, mmnon-ozu Osolobue no banhan, si a, "Konehusu!" ⁴ Ya Konehusu no bu
 enya tuma mmnon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonni-m, ki ro?" Mmnon-ozu hu no
 si a, "Ekpere i le ihien ile i ri e ye ndi-igbenyeh e ruguo ebe Osolobue ri noke
 ihien w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okennyeh ohu efan a wu
 Saimonu hun w'a kpo Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun iwe e
 ri ehuh Ohimin." ⁷ Ogen mmnon-ozu hu gwa a oku gi puguo, Konehusu no kpo ndi
 idibo e ebuo le onye-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e
 ozi. ⁸ Ogen o gi gwaguo we ihien ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien noke okuloku mmebuo nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi,
 ikennyeh ahun no rumeh obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me
 ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e memeh
 ihien-oriri hu, idenmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke
 enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien noke ekwa shiani gha elu lala rike si we dodon
 e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon ukw eno le ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—
 richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanu Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonni-enyi! Erituni m ihien rini mobu
 ihien enyi a so."

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, "Akpokwole ihien Osolobue
 meguo n'o ri ochan ihien w'a so." ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihien
 nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun
 ke ndi-ozu hun Konehusu zi gihu ru ebuhu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe
 onye w'a kpo Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpo
 Pita hu ebuhu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmnon-nsu no si a, "Lee e, ikennyeh
 eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni
 mmeh zihew we." ²¹ Ya Pita no buru ikennyeh ndi hu, si, "Mmeh wu onye ahun onu
 ri a cho; ki hain unu gi bia?"

²² We no za, si, "Konehusu zi enyi. Onye a ki ndi-agma ro, o ki ndi-agma ogun-
 isen; o wu onye ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e
 ohunma. Mmnon-ozu ri nsu gwa a d'a kpo i, n'i bia iwe e keni o nu ihien i k'e
 ku." ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e.
²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizeria. Konehusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o
 kpokikomoguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owu a. ²⁵ Ogen Pita gi bia, Konehusu no
 jen d'e kunrun e, gbun'e osekp, fe e. ²⁶ Kanu Pita no me e lihi oto, si, "Lihi oto,
 ni ihian mmaka ke m wuhu." ²⁷ K'o don ri e son Konehusu e ku, o banye ime ulo,
 o no hun ni igunrun ihian a gbakikomoguo. ²⁸ O no si we, "Unu le enwen onu
 a maringho ni Iwu kwodon onye Ju k'e son onye ali ozo meko mobu jen iwe e.
 Kanu Osolobue a ghosiguo m m'a kpolo onye owule onye runi mobu onye we
 k'a so. ²⁹ Ya hain m gileni tu ke we bia d'a kpo m; m ri nwan a ju, ki unu kponi
 m?"

³⁰ Kọnẹlusu nọ za, si, “Nwẹnẹ mgbeni taịnọ, m rị iwe m e mọ ekpere, ihien nọ ke okulọkọ etọ nke efinnai; ya okennyẹ ohu nọ wuzo m ihun idenmizi. O yi ewuru rị e gbukeni. ³¹ O nọ si, ‘Kọnẹlusu, Osolobue a nuọle ekpere i, o nyanhanguo ẹka i rị e yeni ndi igbennye. ³² Zi nwan ozi jen Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpo Pita, o rị iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun rị ehụ Ohimin.’ ³³ Ya m nọ zi wẹ d'a kpo i ozigbo. Y'e mọke i gi bịa. Enyi ile rị nwan id'anya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonnienyi si i ku.”

Ozi Pita Zi Iwe Kọnẹlusu

³⁴ Ya ke Pita nọ gwama wẹ oku, si, “A hunguo m'a nwan ni Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, o nabanhan onye owule hun a tu egun e, e mọ ihien rị mma—a ra tu onye ali ihian wu. ³⁶ Unu a maringho ozi o zijienni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile le ihian ile. ³⁷ Unu a maringhozi ihien ile mọ ime ali ndi Ju. Ime Galili k'ọ gha bidon—ogon wẹ gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu si ihian ile d'e mọ; ³⁸ ya wu ni unu a maringho ke Osolobue don tume Jizos' onye Nazareti, gi Mmon-nsọ le iken gbajun e; le k'o don jenhunme, e mọ ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu rị a lu, make ni Osolobue noyen'e. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o mọ ime ali ndi Ju, ke hun o mọ ime obodo wẹ kani wu Jerusalem. Wẹ nọ gbu e ghahani ihogbu e elu obe wẹ gi osisi mọmọ. ⁴⁰ Kani hun m'e akp'ohin eto, Osolobue nọ weli e. Osolobue nọ ni ihian hunsonme e, ⁴¹ kani ele ihian ile—kama enyi suo, enyi ndi Osolobue hopuhaguu, ni enyi wuru osheri, enyi wu ndi son e ri, son e ra, k'ọ ghaguu onwun lihi. ⁴² O nozi si enyi hun a ni enyi zi ihian ile ozini, gwa wẹ ni iya wu Onye hun Osolobue tume hun jenkọ d'e kin ndi rị ndun le ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri ni onye owule hun kwerini n'e e nwonhen mgbaghari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ nọ biakwasị wẹ ile nu oku-Chuku hun Pita rị e ku. ⁴⁵ O nọ tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya ni Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun o si o k'e ye. ⁴⁶ Make ni, wẹ nu ke wẹ rị a su-asusu ndi ozo rị ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita nọ si, ⁴⁷ “Onye k'a si wẹ emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguwo wẹ Mmon-nsọ ke enyi don nwonhen” ⁴⁸ O nọ si wẹ gi efan Jizos' Kraisti mọ wẹ mirin-Chuku.

Wẹ nọ si a sonzi wẹ nodi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanai

Pita A Kowanị Ndi Ghotafie N'e K'o Jen

¹ Ya ndi-ozii ahun pu-ichen le ndi ozo kwerini rị Judia nọ nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kani, ogon Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini nọ du e kpeme, ³ si, “Ki hain i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son wẹ ri ihien-oriri!” ⁴ Ya Pita nọ gi uri-uri kowamani wẹ ke o don mọ, si,

⁵ “Ebe m rị e mọ ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m nọ hun ohun. Ime ohun hu, m nọ hun ihien nọ ke ekwa shiani k'ọ gha elu-igwee lala rike si wẹ dodon e ntin eno, o nọ ru ebe m rị. ⁶ Ogon m gi lekpo a, a hun m anu rị ichen-ichen nwe ukwu eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnunu e fee elu ime e. ⁷ M nọ nu olu si m, ‘Pita, lihi, gbu n'i ri.’ ⁸ Kani, m nọ si, ‘Mba Di-nwonnienyi, make ni ihien runi mọbu ihien enyi a so a bantu ni m onu.’ ⁹ Kani olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, ‘Thien Osolobue meguu

n'ọ rị ọchan, akpokwọl'a ihien w'a sọ.' ¹⁰ Ihienni e mepu mgbe eto, we no dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikennyẹ eto we gha Sizaria zi ozi bia ni m no ru ulo ebe enyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ no si m sonme we, m'e tule. Ikennyẹ isinni wu umune enyi ime Kraisti no sonmezi m, enyi no banye iwe okennyẹ hu. ¹³ O no gwa enyi k'o don hun mmon-ozu ohi puha, turu ime ulo a, si a, 'Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hun w'a kpọ Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.' ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ no biakwasị we k'o don biakwasị enyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m no nyanhan oku Di-nwonni-enyi ku: k'o don si, 'Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kanị Mmon-nsọ ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.' ¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohi hu o ye enyi ogen enyi gi kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m'e gi gbondon Osolobue!?"

¹⁸ Ogen we gi nu ihienni, o nwezini ihien we ku. We no ja Osolobue mma, si, "Ya wu ni Osolobue e yeguzide ndi wuleni ndi Ju oghere w'e gi gbehuto ime njo we, nwon ndun!"

Uka E Bidon ime Antioku

¹⁹ Ndi uka gbayiani ogen ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukworị Finishia, Saiprosi le Antioku, ziko ozioma; kanị ezini we onye owule mmani ndi Ju suo. ²⁰ Kanị, o nwegho ikennyẹ wu ndi ali Saiprosi le Sarin' ri ime we hun ru Antioku, gwazikwo ndi wuleni ndi Ju oku hu, zime we ozi Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. ²¹ Eka Di-nwonni-enyi noyen we, igunrun ihian no kweri, roghari, sonme Di-nwonni-enyi.

²² Ogen ndi uka ri Jerusalem gi nu a, we no zi Banabasi jen Antioku. ²³ Ogen o gi ru e, hun efoma Osolobue k'o ri orun, o no ghogho; o no dun we odun we wusonme ndi Di-nwonni-enyi gi e don-nya le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonni-enyi. ²⁴ Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Ogen hu, ndi bugbu enwen we oda no sonme Di-nwonni-enyi.

²⁵ Ya Banabasi no jenme Tasosi d'a cho Solu. ²⁶ Ogen o gi hun a, o no wehe e Antioku. Uwe le ndi uka ahun hu e zugbama orogbo ahua; we hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antioku ke we no kpoma ndi kwerini Kraisti "Kristiens'," ya wu, "Ndi Nke Kraisti."

²⁷ Ogen hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antioku. ²⁸ Ya ke onye ohi ime we hun w'a kpọ Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani iken Mmon-nsọ, ni oken ugani k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me ogen Klodiosi gi wu eze-kanị ri a ki Rom. ²⁹ Ndi e son uzọ Jesu no kwerigbama ni onye-onye jenk'e wehe ke eka a han, ni we zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. ³⁰ Ya we no nwan tu ihien ke we don ku; we no we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi uka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmẹbụo

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

¹ Ogen hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi uka, ken'o me we eje-ihien.

² O giguu opia-agma gbu Jemisi nwehe Jonu, ³ o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me ogen Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) ⁴ Ogen o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che eka itu-agma eno ndi-agma eno-eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'nya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. ⁵ Ya we no bu Pita to ulo-ngan; kanị ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozu E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpọ a eki ke we k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehụ onumuzo unon-ngan ahun e che nche.

⁷ Idenmizi, mmon-ozu Di-nwonnienyi no fopuha ebenu; ukpe no nwun ime mmughe hu we kpokin e ye ime ulo-ngan. Mmon-ozu hu no kpa Pita aka ekunkun, kpotien e, si, "Lihi oto ozigbo!" Ya egan ndi hu no gha a olu-eka danfu. ⁸ Mmon-ozu hu no si Pita, "Kenme akpukpo-ukun i, y'e yiri akp'uku i." Pita no me ihien o ku. O nozi si Pita, "Yiri ekwa y'e yiye e elu e, y'e sonme m." ⁹ Pita no son e gha ime ulo-ngan pu. Pita amarin ni ihien we ri e gi mmon-ozu ahun e me wu enya-uke, o ro no ri a hun ohun. ¹⁰ A ghafegu we itu ibuzo le nke ebuo ri e che nche, we no fuha onu-mgbon igwe hun we gha a puha ime ngan hu, banye ime obodo. Ya ke onu-mgbon hu no gi aka a gunpuni we, we no pu, puha ogele ohu. E jenzukazi we, idenmizi mmon-ozu hu no na Pita to.

¹¹ Ya enya no fon Pita, o no si, "O weguo m nwan enya ni Di-nwonnienyi zi mmon-ozu e d'a zuopuha m aka Herodu le ihien ile ndi Ju te ri a tu enya a."

¹² Hun o gihu ghota ihien meni, o no si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e me ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. ¹³ Ogen o gi du aka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu okpoho hun w'a kpọ Roda no puha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghota ni olu Pita ro, oken ighoghọ no jun e obi, nke wuni hun o k'e gi gunpu onu-mgbon hu, o gbanzi ime ulo d'a gwa we ni Pita turu onu-mgbon. ¹⁵ We no si a, "Era ri a pu i!" Kanị o hukwo e ku e ni ezioku ro. We no si, "Mmon-ozu e ro." ¹⁶ Kanị Pita hukwo a du aka. Ogen we gi nwan gunpu onu-mgbon, a hun w'a, o no tu we enya. ¹⁷ O no gi aka si we gba nkintin, o no kowa ni we ke Dinwonnienyi don wepuha a ime ulo-ngan. O nozi si, "Gwa ni Jemisi le ndi uka hoduni ihienni." Ya ke o no pu, si uzọ ozo.

¹⁸ Ogen eki gi fon, oken isusu no ri ime igunrun ndi-agma te ri e che Pita nche make ihien meni, we gileni marin k'o jen.

¹⁹ Ogen Herodu gi chogu a, o hunna; o no jukenme ndi nche hu onu—o no si we gbu we. Ya o no gha Judia pu, si Sizaria d'a nodi.

Onwun Herodu

²⁰ Ogen hu, Herodu ri e bu ni ndi Taya le Sidonu olulu. Ya we no zugbama d'a hun a. E bugu we uzọ jen d'a hun Blastosi hun e lefu ogwa Herodu enya, keni o kwere yeni we aka. Ya we no nwan jen d'e kunrun Herodu d'a riu a ni ya le we don—makeni ani Herodu ri a ki ke ali we gha e nwehen ihien-oriri.

²¹ Uhuohin we kaye e ru, Herodu no yiri ewuru-nze e, nodi ali ukpo e, gwama ndi hu oku. ²² Ndi ahun hu e yi oro, a si, "Oluni wu olu mmon, ele olu ihianmmaka!" ²³ Ozigbo, mmon-ozu Osolobue no titu Herodu, makeni o narin ojijamma hu hun nke o gi we e ye Osolobue. Ogori no bu e ri, o no nwunhun.

²⁴ Kanị oku Osolobue hu a gha ihun, ndi bu-oda hu e kwere.

Banabasi Le Solu E Kinhen Antioku

²⁵ Ogen Banabasi le Solu gi rangu ihien ahun we bia Jerusalem d'a run, we no gha Jerusalem kinhen Antioku. Ogen hu we gi kinko, we no weri Jonu hun w'a kpọzi Maki.

Isi Nke Mmeto

Ndi-uka E Zifu Banabasi Le Solu D'e Zi Ozioma

¹ O nwe ndi-amuma le ndi-nkuzi ri uka ri Antioku. Ndin wu: Banabasi, Simionu (w'a kpọ Onye-ogi), Lushiosi (onye ali Sairin'), Maneni (hun ya le

Hèròdù hùn rị a kịnị wụ ọwụ gha alị lala) lèzi Sọlù. ² Ogèn wẹ gi rị e fe Di-nwònni-ènyị, e bu ọnụ, Mmò-nso nọ si, “Wefuha nị nị m Banabasi lẹ Sọlù, nị wẹ hùn ụzọ d'a run ọrùn m kpọ wẹ d'a run.” ³ Ogèn wẹ gi bugu ọnụ, mēgu ẹkperè, wẹ nọ bu ẹka kwasị Banabasi lẹ Pọlù, zipu wẹ.

Banabasi Lẹ Pọlù E Zi Ozi Ime Alị Saiprọsi

⁴ Mmò-nso e zipugu Banabasi lẹ Sọlù, ya wẹ nọ si Selusia, gi ụgbò-mirin gha ebèhụ si anị Saiprọsi hùn mirin nòhunmè. ⁵ Ogèn wẹ gi ru Salamisi hùn rị ime Saiprọsi, wẹ nọ ku oku Osolobue ime ụlọ-ufufe ndị Ju risonmè ebèhụ. Wẹ lẹ Jónu wízikwọ, keni ọ hùn ụzọ e yeni wẹ ẹka.

⁶ Ogèn wẹ gi ghagbarigu alị hụ mirin nòhunmè d'e rukwọrị Pafosi, wẹ nọ kunrun onyè ohu gi eje-iken a run. Onyè Ju k'ọ wụ, onyè amuma-ntu; ẹfan a wụ Ba-Jizosi. ⁷ Ya lẹ Govanọ rị a kịnị wụ Sejos' Pọlosi rị. Sejos' Pọlosini wụ onyè nwè uche, ọ nọ zi wẹ kpọ Banabasi lẹ Sọlù, makèni ọ chọ n'ọ nù oku Osolobue. ⁸ Kanị onyè hụ e gi eje-iken a run wụ Ba-Jizosi hùn w'a kpọzikwọ Elimasi (makèni ẹfan a wuzikwọ Elimasi) hụ a papu oku wẹ, a lịlịma n'ọ mē Govanọ hụ wefu obi ẹ, amangbe o kwèrini Jizosi. ⁹ Kanị Sọlù hùn w'a kpọzikwọ Pọlù hùn Mmò-nso jun ime ẹ, a kị a, nọ bu ẹnya zimè onyè hụ gi eje-iken a run, ¹⁰ si a, “Nwa Ekwensu! Eñenren ihien ile Chuku chọ k'i wụ! Ero lẹ eje-ihien ile rị ichen-ichen jun ime! Y'a rukpobehiko ezioku Di-nwònni-ènyị, e mē ẹ n'ọ rị kè ntụ? ¹¹ Gón nwan ntin: ẹka Di-nwònni-ènyị jenkọ d'e bitu i kikenni—ẹnya k'e kpu i ishi, y'e leghakozì ụzọ ẹkerè ogèn!”

Ozigbo ahun, ebe ile nọ mē Elimas' igirigi-igirigi, gba a ishi ẹnya. Ọ nọ bisonmè ẹka, jenhunmè, a chọ onyè jenkọ d'e kwondon ẹ ẹka, e du ẹ. ¹² Ogèn Govanọ hụ gi hùn ihien mēni, ọ nọ kwèrini ni Di-nwònni-ènyị; nkuzi banyeni Di-nwònni-ènyị tū a ẹnya ọda-ọda.

E Zi Wẹ Ozi-oma Ime Antiokù Rị Pisidia

¹³ Pọlù lẹ ndị ya lẹ wẹ wị nọ gi ụgbò-mirin gha Pafosi jènme Pega hùn rị Pamfilia. Ebèhụ kẹ Jónu hùn w'a kpọ Makì nọ la wẹ tọ, lakin Jerusalem.

¹⁴ Wẹ nọ jenshi ihun, gha Pega si Antiokù hùn rị Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, wẹ nọ banye ime ụlọ-ufufe ndị Ju, ya wẹ nọ nọdì alì. ¹⁵ Ogèn wẹ gi gungu Iwu Mozizi lẹ ihien ndi-amuma de, ndi-isi unọ-ufufe hụ nọ zi ozi jenni wẹ, si, “Umune, omeni unu nwè oku unu k'e gi gba ndini rị ebeni umè, ku ni nwan.”

¹⁶ Ya Pọlù nọ lihi ọtọ, gi ẹka gwa wẹ gba nkintin, ọ nọ kumè, si, “Unu ndi Izrelu lẹ ndi ọzọ a tū egun Osolobue, gón ni ntin! ¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi ẹnyi kanì, mē wẹ ndi uku ogèn hụ wẹ gi bi anì Ijiptu, ya ọ nọzi gi iken hi-ogbe gha alì Ijiptu wepuha wẹ. ¹⁸ Ọ nọ dincharin ihien ile wẹ rị e mē ime atụ ọrọgbọ ahua ọgunnai. ¹⁹ Ogèn o gi tikpogu alì ẹsa rị Kenani, ọ nọ we alì wẹ ye ndi Izrelu n'ọ hērin nke wẹ. ²⁰ Wẹ nọ bi ebèhụ ọrọgbọ ahua iri-kwasì-ọgunnai kwasì nnu. Omegu, ọ nọ yesonmè wẹ ndi ahun hannì wẹ ẹnè d'e ru ogèn onyè-amuma wụ Samuelu. ²¹ Ogèn wẹ gi si nị wẹ chọ eze, Chuku nọ ye wẹ Sọlù nwa Kishi, onyè ebón Benjamini. Sọlù nọ kị wẹ ọrọgbọ ahua ọgunnai. ²² Ogèn Chuku gi napugu Sọlù eze, Chuku nọ tumè eze wẹ wụ Defidi. Ihienni kẹ Chuku ku banyeni Defidi, ‘A hunguọ m'a nị Defidi nwa Jese wụ ụdì ihian hùn a sụọ nị m, onyè hùn k'e mē ihien ile m chọ.’ ²³ Osolobue a ghaguọ ebón okennyeni wụ Defidi wepuha nị ndi Izrelu Onyè-nzuopuha wụ Jizosi nọkè k'ọ don kwe nkwa.

²⁴ Nị Jesu d'a puha d'e bidon ọrùn a, Jónu e ziguọlè ndi Izrelu ile ozi wẹ gi mē mirin-Chuku wẹ gi ghosì nị e roghariguọ wẹ. ²⁵ Ogèn ọrùn Jónu gi guma, Jónu nọ si, ‘Onyè kẹ unu ro nị 'ya kẹ m wụ? E lè m Kraisti. Mba. Kanì, o nwè onyè ohu lalanì m mēmegu, erudeni m hùn a topu eriri akp'uku rị a uku.’

²⁶ Umunè m, umu Ebrahim lè ndi ọzọ hụn a tū egun Osolobue, e zihèguo ni wè ẹnị ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kani, makèni ndi bi ime Jerusalem lè ndi-ndu wè amarin ni ya ro, makèni aghohazikwonì wè oku ndi-amuma hūn w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, wè nò gbu è, gi è mezu oku ndi hū—bū a marin wè. ²⁸ O sọ n'a ni a hūnni wè ihien ọwule wè gi ma a ikpe onwun, a si wè Paileti 'ya gbu è. ²⁹ Ogen wè gi mezuguu ihien ile wè de banyen'e ime Ekukwo-nsọ, wè nò gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu è, bu e che ime ili. ³⁰ Kani Osolobue nò gha onwun weli è. ³¹ Orọgbo akp'ohin ole-le-ole, o hū e we enwen è a ghosi ndi son è gha Galili bia Jerusalem. Ndinì wu nwan ndi osheri è ebe ndi nke ẹnị ndi Izrelu ri.

³² Ẹnyi wèhè ni onu ozioma, hūn wu ni: nkwa hū Osolobue kwe ndi nedi ẹnị kani, ³³ a wuruguo nwan ihien o mezuni ẹnị wu umu wè ghahani iweli Jesu—nọkè kè wè donzikwo de è ime Ebu-oma nke ebuo, si, 'I wu Nwa m;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.'

³⁴ O mè nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku è ime Ekukwo-nsọ, si,

'M k'e meni i ihien ndi hū ri nsọ
hūn m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya hain o gi kuzi uzọ ọzọ ime ebu-oma, si,
'Y'a niko Onye-nsọ i rehi.'

³⁶ O mè nke Defidi, ogen o gi meguu uche Osolobue ogen nke è, o nwunhūn, e li w'è ebe wè liye ndi nedi è kani, o nò rehi. ³⁷ Kani, onye hū Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umunè m, marin ni nwan ni wè gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; ³⁹ ni onye ọwule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya lè ihien ile onye ahun mè wi, bu Iwu Mozizi asako eka mè onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu ni nwan ẹnya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e mè unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'è, unu ndi emu!
Y'a tugbu onu ẹnya
keni unu la ntikpo—

makèni m ri e mè ihien
ogen nke unu,
ihien unu jenkoleni d'e kweri,
osun'a ni ihian gwa onu ya.' ”

⁴² Ogen Polu lè Banabasi gi puko, ndi hū nò riọ wè ni wè gwazi wè ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. ⁴³ Ogen wè gi gbashiagu, ndi Ju bu oda lè ndi wuleni ndi Ju hūn e fe ofufe ndi Ju nò sonmè Polu lè Banabasi. Polu lè Banabasi nò gba wè umè, si wè turukenmè ime efoma Osolobue meni ẹnị.

⁴⁴ Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebèhū ile nò jun, makèni ndi obodo hū ile e te d'e zuchanrin keni wè nū oku Osolobue. ⁴⁵ Kani, ogen ndi Ju gi hūn igunrun hū, ẹnya nò fuma wè. Wè nò papuma oku Polu, kumè eje-oku. ⁴⁶ Kani Polu lè Banabasi nò ku è, kushi è iken, si, “O te ri mkpa ni wè bu'zo gwaguū unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o mè ni unu a jūguo a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'è, ẹnị k'e weri è nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Makèni ya kè Di-nwonni-ẹnị si ẹnị mè. O si ẹnị,

'E tumeguō m unu
ni onu wuru ukpe
ebe ndi ali ọzọ wuleni ndi Ju ri,
keni unu wèhè nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' ”

⁴⁸ Ogen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihienni, efọ nọ sọọ wẹ usọọ, wẹ nọ ja oku Di-nwonn-enyi mma. Ndi ile hun wẹ hotọ, ni uwe k'e nwe ndun-itebite nọ kweri. ⁴⁹ Erira ke oku Di-nwonn-enyi don ghagbarichanrin egberẹ hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju nọ kpasu ikpoho wẹ marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele wẹ ndi-Ju le ikennyẹ wẹ marin a-marin ime obodo hu, wẹ ile nọ kpokpome Polu le Banabasi, chupu wẹ egberẹ wẹ. ⁵¹ Ya wẹ nọ tichanfu ejan ri wẹ uku to ni wẹ, gi gwa wẹ ni emeni wẹ ohunma; ya wẹ nọ gha ani hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghọ le Mmon-nsọ e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antioku Pisidia.

Isi Nke Mmeto

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihiẹn ohu hu me ime Antioku ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebehu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda nọ kwerini Jesu—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ² Kani, omeguzi, ndi Ju kwerileni nọ kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi wẹ obi, wẹ nọ bu lumanị ndi kwerini.

³ Wẹ nobie ebehu, e zi ni Di-nwonn-enyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonn-enyi nọ gi wẹ runsomme ihiẹn-ahima le orun-atumenya hun o gi ghosi ni ozi wẹ ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kani ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju le ndi-ndu wẹ gi cho ni wẹ meshi ndi-ozu hu pu-ichen iken, gi omuma magbu wẹ, ⁶ ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu nọ nu a; ya wẹ nọ gbasi Likonia. Wẹ nọ jensonme obodo ndi ri ebehu—ke Litra ke Debe ke ali ndi nohunme ni wẹ, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Litra le Debe

⁸ Ime Litra, o nwe okennyẹ ohu hun nodi ani; o jentuni ijen makeni o wu nguro kete w'a mul'a. ⁹ Okennyẹ ahun hu e gon ntin ebe Polu ri e ku oku. Polu nọ bu enya tuma a, hun a ni o nwongho okukwe hun o k'e gi dnhin. ¹⁰ Polu nọ yi, "Gi uku i ebuo wuzo oto!" Okennyẹ hu nọ tusi elu, jenne ijen. ¹¹ Ogen ndi hu jun ebehu gi hun ihiẹn Polu me, wẹ nọ gi asusu Likonia yi oro, si, "Ndi mmon e giote udi ihian hidan d'e kunrun enyi-oo!" ¹² Wẹ nọ kpọ Banabasi Zeusu, kpọ Polu Hemisi—makeni 'ya wu onye e kuni. ¹³ Ulo-mmom wẹ nọ e fe mmon ahun w'a kpọ Zeusu rihu mkpenren obodo hu. Ohen-mmom Zeusu nọ wehe oken-efin bu oda le obobo onu-mgbon obodo hu, makeni iya le igunrun hu cho ni wẹ chuyeni ndi-ozu hu pu-ichen ejan. ¹⁴ Kani ogen ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu gi nu ihienni, wẹ nọ doka ewuru wẹ, yisonme oro, gbaban ime igunrun hu, ¹⁵ si, "Ikennyẹ, ki unu ri e meni ihienni? Enyi wuhu ihian mmaka nọke unu. Enyi weheni onu ozioma, keni unu hun uzo gbehuto, la ihiẹn ndini nwonleni-isi to puha d'e kunrun Osolobue ri ndun, hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihiẹn ile ri ime wẹ. ¹⁶ Ogen mbu, o hapuguo ndi ali ile ri ichen-ichen ni wẹ bi k'o sọọ wẹ. ¹⁷ Kani, o gibehini ihiẹn-oma o ri e me a shia ni enwen e eri. O hu a gha enu-igwee e mesonme mirin e zueni unu, e yesonme unu mkpuru a ghorị ogen wẹ, e yesonme unu ihiẹn-oriri hun unu gi e rijun efọ, e me ighoghọ e jun onu obi." ¹⁸ Ke okuni ile Polu le Banabasi kude, o fukwo wẹ orun ni wẹ d'a s'eka gbondon wẹ achuyele ni wẹ ejan.

E Kinhen We Antioku Ri Siria

¹⁹ Kani ndi hu ime ndi Ju nọ gha Antioku le Ikoniom bia Litra. Wẹ nọ dorị igunrun hu ye azuun nke wẹ. Ya wẹ nọ ma Polu omuma, dokpunfu a ime obodo hu, e ro n'ọ nwunhunguo. ²⁰ Kani, ogen ndi kwerini gi fihunme e, o nọ lihi oto, banye ime obodo hu. Eki e fon, ya le Banabasi nọ si Debe.

E Kin We Azuun Si Antiokū Rī Siria

²¹ Ogen we gi ziguu ozioma ime Dēbe, kpohagunī Jesu ndi bu oda, we no kin-azuun, si obodo Listra, gha ebēhū si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokū rī Pisidia: ²² mēko ihien ndi rī e sōn Uzo-Jesu ime obodo ndi hū gi zekēnme; a gba we umē, a sī we wuzo ime okukwe. A sī we, “Enyi k'a tariri afunfun bu oda emeni enyi jenkō d'a banye Alī-eze Osolobue.” ²³ Ogen we gi ghagbariguu ūka ndi rī ebēhū, tumesonmeguni we ndi-isi, we no gi ekpere lē ibu-onu ha we ye ēka Di-nwonnienyi hūn we kwerini. ²⁴ Ya we no ghasi Pisidia pu Pamfilia. ²⁵ Ogen we gi ziguu ozioma ime Pēga, we no jēnme Atalia. ²⁶ Ya we no gi ugbo-mirin gha Atalia kin-azuun si Antiokū ebe we no bu we che ēka Osolobue ni we d'a runma orunni we runguu nwan. ²⁷ Ogen we gi ru Antiokū, we no kpogbama ndi ūka, gwa we ihien ile Osolobue gi we run lē k'o don kpogu ni ndi alī ndi ozō uzō okukwe. ²⁸ We no sōn ndi kwerini rī ebēhū nodi ekere.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Ūka Rī Alī Ichēn-ichēn E Zu Imē Jerusalem

¹ Ogen ahun, o nwe ndi gha Judia bia Antiokū, a kuzi ndi ūka, a sī, “Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sako ēka nwon nzuofuha.” ² Ogen Polu lē Banabasi gi duguu we kpe oda-oda, songuu we do oku hū ohunma-ohunma, ya ndi ūka no han Polu lē Banabasi lē ndi ozō ime ndi kwerini jēn Jerusalem d'e kunrun ndi-ozī ahun pu-ichēn lē ndi-isi kēni we ku okuni. ³ Ya ndi ūka no zifu we. Ogen we gi jenkō, we no banyesonme alī Finishia lē alī Sameria, gwasonme we kē ndi anī ndi ozō rī ichēn-ichēn wuleni ndi Ju don rī e roghari, e sōnme Jesu; ozini no mē ndi kwerini ghoghō oda-oda. ⁴ Ogen we gi ru Jerusalem, ndi-ūka lē ndi-ozī ahun pu-ichēn lē ndi-isi no nabanhan we, ya we no gwa we ihien ile Osolobue gi we run. ⁵ Kanī ndi hū ime ndi kwerini hūn rī itu ndi Farisi no lihi oto, sī, “We ka gwariri ndi alī ozō wuleni ndi Ju ni we k'a kwariri ugun, tizikwoni we iwu we donme Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndi-ozī ahun pu-ichēn lē ndi-isi no zugbama ni we leban okuni enya. ⁷ Ogen we gi dōbe okuni, Pita no lihi oto, sī we, “Umune m, unu a maringho kē Osolobue don hōpuha m ime unu mbu-mbu, gi m mē ndi alī ozō nu ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hūn marin obi ihian ile no shia ni we eri ghahani iye we Mmon-nso k'o don ye enyi. ⁹ O nwōnni ihien o sī n'o rī ichēn egbata enyi lē we, makēni o chanchanpuzikwo obi we makēni we kweri ekweri. ¹⁰ Kī hañ nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu okēn ibu e che ndi kwerini olu; ibu hūn o mēni kē enyi kē ndi nēdi enyi kanī asani ēka bu?” ¹¹ Pita no siji, “Mba! Enyi kweri ni kē enyi don nwe nzuofuha ghahani efoma Onye-nweni-enyi wu Jesu kē we donzikwo nwe.”

¹² Ndi hū ile zu ebēhū no gba nkintin, e gon ntin kē Polu lē Banabasi rī a gwa(zikwo) we ihien-ahima lē orun-atumenya Osolobue gi we runsōnme ime igunrun ndi anī ndi ozō wuleni ndi Ju.

¹³ Ogen we gi kuguu, Jemisi no sī, “Umune m, gon ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo kē Osolobue don mēni ndi alī ozō efoma, kēni o hūn uzō gha ime we wēpuha ndi k'a wu nke ē. ¹⁵ Ihienni lē ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nso dangbama. Makēni, ime Ekukwo-nso, ndi-amuma de, sī,

¹⁶ Ihienni meguu,
m k'e kinhen;
m k'a tundonzi ulot† Defidi,
hūn dannī;

* **Isi Nke Mmisen:14** Eriira kē ndi Ju don a kpo Saimonu. † **Isi Nke Mmisen:16** Emosi 9.11 Alī-eze

m k' a tundozi ihien wiwini;
 m k'e me e rizi k'o ri mbu,
 17 keni ndi ali ndi ozo ile hoduni
 hun uzo bia d'e kunrun Di-nwonna-enyi—
 ke ndi ali ndi ozo ile ahun
 hun m k'a kpo d'a za efan m.

Di-nwonna-enyi hun me we marin ihien ndini 18 ketekete ri e ku e'.

19 Ya wu, ihien m ri e ku wu ni enyi esongbukọ ndi ani ozo ahun wulen ndi-Ju hun ri e roghari d'e kunrun Osolobue. 20 Kama, enyi k'e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihien owule we gi ru mmon, makeni o ru a ru; w'a gherere; w'e rile anu owule we rukwon olu; w'e rile edeke. 21 Makeni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; we huzikwo a gun ni ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekukwo-ozu We Dejenni Ndi Wulen Ndi Ju Ri E Son Jesu

22 Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem no kweregbama ni we hanpuha ihian ime we, ni we son Polu le Banabasi jen Antioku. Madu ebuoni ke we hanpuha: Judasi hun w'a kpo Basabasi le Sailasi—we ebuo wusonme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. 23 We no we ekukwo-ozu ye we. Ihien we de ime e wu:

“Enyi ile wu umune unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozu ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenni umune enyi ndi wulen ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

24 Ebe o me ni enyi a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonme oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini we, 25 enyi e kweregbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni we sonhen ezi umune enyi wu Banabasi le Polu— 26 ndi hun bu ndun we che ob'eka make ufiri Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

27 Ya ke enyi zini nwan Judasi le Sailasi, keni we gizi onu we gwa unu ihien ndi hu enyi de. 28 Makeni o hugho Mmon-nsọ le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebuyeko onu ibu ozo—wezuka ihien ndini ri mkpa: 29 erile ni ihien-oriri we gi ru mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihien ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

30 Ya we no zipu we; we no si Antioku. Ogen we gi kpo gbamagu ndi uka hu ile, we no we ekukwo-ozu hu ye we. 31 Ogen we gi gungu a, we no ghoghọ makeni ozi rin'a gba we ume. 32 Judasi le Sailasi, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me we zekenme. 33 Ogen we gi nobe ebegu, ndi kwerini no gi udon zi we lani ndi zihē ni we. 34 [Kani Sailasi no si n'o k'a nodi ebegu.] 35 Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, we no nodi ime Antioku. We le ndi ozo bu oda no nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonna-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

36 A nobe we, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonna-enyi, ni enyi hun ke we ri.” 37 Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Maki. 38 Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. 39 We no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenme nke e. Banabasi no weri Maki, we no chori ugbo-mirin, buli, shi Saiprosi. 40 Kani Polu no weri Sailasi. Ndi uka no ha a ye eka Di-nwonna-enyi ke n'o yen'e eka. 41 O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebegu zekenme.

Isi Nke Mmisin

Timoti E Sọnme Pọlu lẹ Sailasi

¹ Pọlu e rugu Dẹbe, ọ nọ si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwere ni w'a kpọ Timoti; nne ẹ wu onye Ju kwere ni Jesu; kanị nedi ẹ wu onye Griki. ² Ndi kwere ni ri Listra lẹ Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Pọlu cho ni Timoti sọnme ẹ; ya ọ nọ gi ifiri ndi Ju ri Listra lẹ Ikoniom ebeku weri ẹ d'a kwa a ugun—makeni we ile amaringuo ni nedi ẹ wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We nọ nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozii ahun pu-ichen lẹ ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwo a ni we e donmehariri we ile. ⁵ Ya uka ndi hu nọ zekeme ime okukwe, e buwaye oda uhuhin-uhuhin.

Ohun Pọlu Hun Ime Trasi

⁶ We nọ fetu Azun Frigia lẹ Galeshia, ebe o me ni Mmon-nsọ a siwo we ekukwole oku-Chuku ime Azun Eshia. ⁷ Ogen we gi ru ebe we gha a banye Mishia, we nọ mememe ni we banye ime Azun Bitinia, kanị Mmon nke Jizos' anini we. ⁸ Ya we nọ ghafe Mishia jenne Trasi.

⁹ Ime uhinhin ahun, Pọlu nọ hun ohun: hun ke okenye ohu, onye Masedonia turuhu, a riro a, si, "Bia Masedonia d'e yeni enyi eka ndo-o!" ¹⁰ Ogen o gi hungu ohun hu, enyi nọ kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, makeni enyi gi ẹ don ni Osolobue si enyi d'e zi ndi ri ebeku ozioma.

Lidia E Roghari, Sọnme Jesu

¹¹ Ya enyi nọ banye ugbọ-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi nọ ru Njapolisi. ¹² Enyi nọ gha ebeku si Filipi, obodo ri mkpa ime Azun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi nọ nobie ebeku.

¹³ O ru Uhuhin Izu-iken, enyi nọ gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w'a nọ e me ekpere, enyi nọ nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebeku oku. ¹⁴ Okpoho ohu w'a kpọ Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re eka ananranini hun e nwun ufie-roni, ufie-roni. Di-nwonnienyi nọ shiapu obi ẹ n'o gi ihien Pọlu ri e ku don. ¹⁵ Ogen we gi megwu 'ya lẹ ikpun-ulo a mirin-Chuku, ọ nọ riro enyi, si, "Omehi unu e kweregho ni m wu onye kwere ni Di-nwonnienyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan." Nke ẹ nọ bun.

A Tu We Pọlu Lẹ Sailasi Ye Ime Ulo-ngan

¹⁶ Uhuhin ohu, ebe enyi jenko ebe we a nodi e me ekpere, enyi nọ hun nwa-agbo ohu wu igbon, hun eje-mmon o gi a hun uzo ri ime ẹ. O gi ihienni a kpahani ndi nwonn'e egho oda-oda. ¹⁷ Nwa-agboni hu e sonhunme Pọlu lẹ enyi ndi uwe lẹ Pọlu wi. O nobe, ọ dobefu oro, si, "Ndiri wu ndi-idibo Osolobue hun kacharinini! We ri a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha." ¹⁸ O mepu ihienni akp'ohin ole-le-ole, ọ nizini Pọlu din; Pọlu nọ gbekuto, si mmon hu, "M ri e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime ẹ puha!" O nọ puha ozigbo.

¹⁹ Kanị ogen ndi nwonn'e gi hun a ni ihien we gi a kpa egho a la, we nọ kwodon Pọlu lẹ Sailasi, dokpun we si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Ogen we gi wegwu we ru eka ndi-isi okiki, we nọ si, "Ikenny ndini ri e ye obodo enyi nsongbu; ndi Ju ke we wu, ²¹ we ri a kuzisonme odinali hun iwu enyi ndi Rom si enyi anabanhanle, enyi emele." ²² Igunrun hu nọ son we bulumanị we. Ndi-isi okiki nọ si we gbupu we eka, gbu we mkpinsin. ²³ Ogen we gi gbugwu we mkpinsin oda-oda, we nọ tu we ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon we ohunma-ohunma. ²⁴ O nọ me ihien ndi-isi si a me, bu we che mmughe hun richarin ime-ime unu-ngan. O nọ kpodon we uku che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Saịlasi hu e me ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon we ntin. ²⁶ Idenmizi, oken ali-omahihie no bidon, mahihie oda-oda—nke wu ni iyetọ ulo-ngan no mehunme; ozigbo ahun, uzọ ile no gunpu, egan we gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Ogen onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzọ ngan ri oghe, o no sepuha opla-agma a n'o gbu enwen e, makeni o ro ni ndi ngan a gbapuguo.

²⁸ Kanị Polu no yi oken-oro, si, “Egbukwole enwen i! Enyi ile hu ebeni!” ²⁹ Ya okennyę hu no si we buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Saịlasi osekp, ehu hu a ma a nni. ³⁰ Ya o no wepuha we ezi, si, “Ndi nwonni m, k'i me me ni m nwon nzuofuha?” ³¹ We no si a, “Kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu, i k'e nwon nzuofuha—ke 'yu ke ezi-le-ulo i!” ³² We no gwa 'ya le ndi ile ri iwe e oku nke Di-nwonni-enyi*. ³³ O no weri we ime abali hu d'a chanchan we ebe we rusonme ehu, we no me 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o no we we si ime ulo iwe e, bupuha ni we ihien-oriri; o hu a ghoghọ n'o kweriguo ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki no zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, “Hapu ikennyę ndi hu ni we lama.” ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hu no we ozi hu jenni Polu, si a, “Ndi-isi okiki zihę ozi, si we hatu onu ni onu lama. Puha ni nwan ni unu gi udon lama.” ³⁷ Kanị Polu no si, “E gbuguo we enyi ili id'ęnya ihian ile bu e lebanni we oku ęnya; a tuguo we enyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; we cho nwan ni we gi nzuzue hatu ęnyi? Mba! We gi eka we bia d'e wepuha ęnyi.” ³⁸ Ndi ewuru-ogi no bu okuni jenni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nu ni we wu umu-di-ali Rom, egun no tuma we. ³⁹ Ya we no bia d'a rio we. We no wepuha we, si we gha obodo hu pu—a gwa we, a gwadonzi. ⁴⁰ Ogen we gi ghaguo ulo-ngan fuha, we no si iwe Lidia. A hunguu we ndi kwerini, gbaguu we ume, we no gha ebehu pu.

Isi Nke Mmęsa

Nsongbu Hun Biani Polu We Imę Tesalonika

¹ Ogen Polu le Saịlasi gi ghaguu ime Amfipolisi le Apolonia, we no ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju ri ebehu. ² Polu no jenne unofufe hu k'o don e me ebe ile. O hu e jen e Uhuohin Izu-iken, Uhuohin Izu-iken. Erira k'o jen e mgbe eto. Hun ahun ile o ri e jen, o hu e gi usonron-usonron e gi ihien ri ime Ehuho-nsọ a gwa we oku, ³ a kowa ni we, a ghosi we ni Ehuho-nsọ ku e ni Kraisti, Onye hu Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hu a si we, “Jesuni m ri a gwa onu oku e wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume.” ⁴ Ndi hu ime we no kweri, we no sonme Polu le Saịlasi. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju le ikpoho ndi we marin amarın bu oda nozi kweri. ⁵ Kanị ęnya no fuma ndi Ju, we no chori ndi isi-mgbaka ri ime afia, we no yeni we eka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che ime obodo hu. A zunban we ime ulo iwe Jasın' d'a cho Polu le Saịlasi, keni we wepuha we weye ndi ali. ⁶ Kanị ahunni we we; we no dokpunrun Jasın' le ndi hu ime ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hu, e yi oro, a si, “Ikennyę ndini ri e bu uwa isi a kpoma ali a biaziole ebeni, ⁷ Jasın' a na we ye ulo! We ile ri a dan iwu eze-kanı wu Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rinı w'a kpọ Jesu.” ⁸ Ogen ndi obodo hu le ndi-isi we gi nu ihienni, obi eruzini we ali. ⁹ We no be Jasın' le ndi ozọ nhan; a naguu we we eka mbe, ya we no hatu we ni we lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

* **Isi Nke Mmisin:32** oku Osolobue † **Isi Nke Mmisin:37** Ogen hu, onye anı owule a s'ęka a wuru nwa-di-ali Rom omęni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mọbu n'o fe anı-eze Rom ohunma mọbu n'o gi eghe nonrin e.

¹⁰ Ozigbo ahun, ndi kwerini no gi ime uhinhin ahun zifu Polu le Sailasi si obodo Beria. E ru w'e, ya we no si ime ulo-ofufe ndi Ju. ¹¹ Ndi Ju ri Beria ka obi we a shiapu kari ndi ri Tesalonika. Makeni, we gichanrin obi we ile nabanhan oku hu, e leban enya Ehuhuo-nsọ uhuhin ile keni we marin ke ihien ndi hu Polu ku wu ezioku. ¹² Ufiri e, ndi bu oda ime we no kwere—ke ikpoho bu oda we marin amarin wuleni ndi Ju ke ikennyę bu oda wuleni ndi Ju. ¹³ Kani, ogen ndi Ju ri Tesalonika gi marin ni Polu e kuole oku Chuku ime Beria, we no biazị ebęhu d'a kpasu ndi ri ebęhu. ¹⁴ Ya ndi kwerini ri ebęhu no zipu Polu si ali ri ehü Ohimin; kani Sailasi le Timoti no ndiguu Beria ebęhu. ¹⁵ Ndi hun dupu Polu no du e rukworị obodo Atęsi; o no zi we gwa Timoti le Sailasi biakenrin d'e kunrun e, ya we no la a to.

Ozi Polu Zi Ndi Oka-ekukwo Imę Atęsi

¹⁶ Ogen Polu gi ri e che Timoti le Sailasi ime Atęsi, izize hu e ze e makeni o hun ni ali hu ile wu mmön-mmön. ¹⁷ O no gi ifiri e, o no gwama ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndi Ju, e son we a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndi owule ri ebęhu oku uhuhin ile.

¹⁸ Ndi hu ime ndi hun a cho ani oku hun ri itu ndi Epikuria le itu ndi Stoiki no son e doma. Ndi hu ime we si, "Kini ke onye ita-le-okuni ri e ku?" Ndi ozo si, "O no ke si o ri e ghoru mmön ohun." (We ku erira makeni o ri e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igba onwun lihi.) ¹⁹ Ya we no w'e jen ogwa hu w'a kpọ Eropagosi, si a, "Kowa ni nwan enyi ihien ohunni i ri a kuzi. ²⁰ Enyi anutuni ihien ndini i ri e ku; enyi cho nwan ni enyi ghota we."

²¹ O nweni ihien ndi obodo Atęsi ile le ndi obia bi ebęhu gi nwan ogen we e me kari iku ihien ohun le inu ihien ohun.

²² Ya Polu no wuzo ihun ndi ri ogwa Eropagosi, si, "Ndi Atęsi, a hunole m'a ni unu e feke ihien we e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m no hun ulo-mmön we deye ihienni: 'Onwan wu nke mmön hu enyi marinleni.' Ihien hu onu ri e fe, hun unu marinleni, ya ke m ri nwan a gwa unu oku e.

²⁴ Osolobue hun ke uwa le ihien ile ri ime e, Onye hun nwe elu-igwee le uwa, ara bi ime unu-mmön we gi eka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha eka ihian bia e fe e, nọke si o nwe ihien ri a kon'a. Mba, makeni 'ya le enwen e wu hun e ye ihian ndun le umeren le ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi ali ile ni we bigbari elu uwa ile, o no tumesonme ni we ogen nke we le ali we k'e bi. ²⁷ O me ihienni keni we hun uzọ cho Osolobue—ikenkwo a hun w'a ebe we ri e bisonme eka a cho a—kani, o nokunme onye-onye ime enyi anokunme. ²⁸ Makeni 'Ime e ke enyi no a ri ndun; ime e ke enyi no e jenhunme; ime e ke enyi no a ri.' O nweghode ndi nke unu e deni hun de e, si, 'Ezie, enyi nwen wuzikwo unu a.'

²⁹ Ebe o me ni enyi wu unu Osolobue, ele hun enyi e gi e ro ni Osolobue enyi no ke goru mobu ona (siva) mobu omuma—ihien ndi hu we gi ako-le-uche le iroro ihian kpu. ³⁰ Osolobue fepu enya ogen ihian gileni marin a. Kani, o siguo nwan ihian ile ri ebe ile we roghari. ³¹ Makeni, o kayeguo uhuhin o jenkọ d'e gi kin uwa ikpe zinrinni ghahani okennyę ohu o tume. O meguo ihian ile marin onye okennyę hu wu ghahani iweli e ogen o gi nwunhungu.

³² Ogen we gi nu banyeni igba onwun weli ihian, ndi hu ime we no kpa a ye emu; kani ndi ozo si, "Enyi cho n'i gwazi enyi oku ihienni." ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kani ikennyę ndi hu ime we no ban n'a, kwere ni Jesu. Onye ohu ime we wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya le okpoho ohu w'a kpọ Damarisi, lezi ndi ozo we ile wi.

Isi Nke Mmésatọ

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e meguu, Polu no gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebehu k'ọ no hun onye Ju w'a kpo Akwila, onye Azuun Pontusu, hun 'ya le nwunye e wu Prisilia gba gha ali Itali bia ebenu nke ohun, makeni eze-kani wu Klodiosi Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d'a hun we. ³ Makeni udi orun ohu ke ya le we a run, o no du we nodi, a rungbama orun—orun w'a run wu imeme ihien we gi e mememe odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku, a lilima n'o me we kweri—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Ogen Sailas le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu no gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Ogen we gi buluma n'a, kparime e, ya o no zinzinfu uzunzun ri a ekwa to ni we gi gwa we n'e meole we eje-ihien, si we, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kiken jenne, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebenu pu, si iwe okennyehi ohu w'a kpo Taitiosi* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taitiosi ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriosi wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonni-enyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nu ozioma Polu ri e zi nozi kweri, we no me we mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onye-nweni-enyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ makeni m noyeni i anoyeni. O nwonni onye k'e metu i eka, ru i ehụ, makeni m nwon ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o no nodi ebenu ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹² Kani ogen Galio gi wu Govano ri a kidonni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w'e jen ogwa Govano. ¹³ We no si Govano, “Okennyehi ri a si ihian gi uzo ozo wuleni hun Iwu ku feme Osolobue.” ¹⁴ Kani ogen Polu gi chohu n'o kume, Galio no si ndi Ju, “Omeni oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian le oku iwu unu ro, gi ni eka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!” ¹⁶ Ya o no chupu we ime ogwa. ¹⁷ Ya we ile no kwondon Sostenesi wu onye-isi uno-ofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kani Galio e feyedeni we enya.

Polu E kinhen Obodo Antioku

¹⁸ Polu a nobe Korenti, ya o no si ndi kwerini ri ebenu nodi ohunma, o no banye ugbo-mirin shi ani Siria. Iya le Prisila le Akwila wi. E ru we obodo Senkre, o no ko ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru we Efesosi, o no na we to ebenu: kani ya le enwen e no jenguu ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku. ²⁰ Ogen we gi si a nodizi, o no ju; ²¹ kani, ogen o gi puko, o si, “M k'e kinhen, omeni uche Osolobue ro.” O no gi ugbo-mirin gha Efesosi jenne.

²² Ogen o gi ru Sizaria, ya o no si [Jerusalem] d'e keleguu ndi uka, o no kin[zi] azuun lasi nwan Antioku.

²³ Ogen o gi nobe ebenu, o no pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azuun Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwerini ume.

Orun Apolosi Run Ime Efesosi le Korenti

²⁴ Ogen hu, onye Ju ohu w'a kpo Apolosi, hun we no Alezandria mu no bia Efesosi. Okennyehi ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵ A kuziguo w'a Uzọ-Di-nwonni-enyi; o nwekenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kani mirin-Chuku Jonu suo k'ọ marin. ²⁶ O no kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kani, ogen Prisilia le Akwila gi nu nkuzi e, we no weri e shi usuo d'a kowan'a Uzọ Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolosi gi cho n'o

* **Isi Nke Mmésatọ:7** mobu: Taitosi

fetu si Azuun Akaya, ndi kwerini no ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si we nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya, o yekenme ni ndi hun ri ebegu Osolobue yeguni aka kwere aka. ²⁸ Makeni o no id'anya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zachanrin a, gi Ehuho-nsọ ghosichanrin ni Kraisti hu Ehuho-nsọ ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmiteneji

Polu A No Ime Efesosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosi gi ri Korenti, Polu no ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebegu k'o no hun ndi ri e son Uzo-Jesu. ² O si we, "Unu e nwehengho Mmon-nsọ ogen onu gi kwere?" We no si, "Mba, enyi e ke nutude ni Mmon-nsọ ri a ri." ³ Ya o no si we, "Ele mirin-Chuku ke we me nwan unu?" We no si, "Mirin-Chuku Jonu." ⁴ Polu no si, "Jonu gi mirin me ndi rogharini mirin-Chuku, a gwa we kwere onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memegu—ya wu, we kwere ni Jesu." ⁵ Ogen we gi nu ihieni, we no gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu aka kwasi we, Mmon-nsọ no biakwasu we, we no suma asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (We ile ri ihien nọke madu mmebu.)

⁸ Polu no jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orugbo ifon eto, o hu e jen d'a gwa we oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-anya, keni we kwere. ⁹ Kani ogen ndi hu ime we gi gba isi-akwanran, ju n'e kwereko we, kujama oku Uzo-Jesu id'anya ihian ile ime unu-ofufe hu, Polu no la we to. O no weri ndi kwere ni pu d'a kuzime we uhuhun ile ime ulo hu onye w'a kpo Tairanosi a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihieni orugbo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azuun Eshia no nu oku Di-nwonna-enyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umu Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumenya pu-ichen, ¹² nke wu ni, we weride ekwa we gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehụ jenni ndi oria, emu we a la, eje-mmọn a gha ime ndi we ri ime we pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmọn no cho ni we gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu chufu eje-mmọn: we hu a si eje-mmọn ndi hu, "M gi efan Jesu hun Polu ri e ku oku e a si unu pu!" ¹⁴ Umu-ikennye esa onye Ju ohu w'a kpo Skiva ri ndi ri e me ihieni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchuejan kani. ¹⁵ Kani eje-mmọn hu no si we, "A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kani onye ke unu wu?" ¹⁶ Ya Okennye ahun eje-mmọn hu ri ime e no wukwasu we, kari we aka, me we mm'onuma, nke wuni oto ke we gi gha ulo hu gbapu, we le ehụ o rusonme we. ¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju no nu ihieni; egun no tuma we ile; efan Di-nwonna-enyi wu Jesu no nwekenme ogho.

¹⁸ Ozozu, ndi hu ime ndi kwere ni no fuha id'anya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi we te ri a run. ¹⁹ Ndi hun te gi iken eje-mmọn a run le ndi a gwọ eje-ogun no kponhensonme ekukwo ndi we gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'anya ihian ile. Ogen we gi gbako onu egbo ehuhuo ndi hu, o gba ihien no ke egbo orun akp'ohin nnu isen-kwasi-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonna-enyi no ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosi E Susuhu

²¹ Ogen ihien ndini gi meguu, Polu no kwademe obi e ime Mmon-nsọ n'o jenguu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebegu jen Jerusalem. O nozi si, "M jenguu Jerusalem, m k'e ruziriri Rom." ²² Ya o no zi madu ebuo ime ndi ri e

* **Isi Nke Mmiteneji:10** Griki: ndi Griki

yen'e eka—Timoti le Erastosi—si Azuun Masedonia; iya le enwen e no nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosi make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okennyeh ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmoh we n'e fee mmoh w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ O no kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozo we ile gba a run udi orun hu, si, "Ikennyeh, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e gigo ihienni o ri e ku, ni mmoh we gi eka memeh ele mmoh, dori ndi bu oda; ele ime Efesosi suo k'o ri e me ihienni, kanj, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Eledede eje-efan ihienni k'e ye orun enyini suo, kanj ulo-uku mmoh-onyenyeh uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!"

²⁸ Ogen we gi nu ihienni, olulu e bume we, we no yime oro, a si, "Mmoh-uku ke Atemisi ndi Efesosi wu!" ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunnun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kanj ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen n'e ozi, rio a, y'a makwole-ama ru ebegu we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—make ni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikome ni. ³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun. ³⁴ Kanj hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, "Oken-mmoh ke Atemisi mmoh ndi Efesosi wu!" We ile hu e yi ihienni ihien noke orogbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, "Ndi Efesosi, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosi ke ulo-uku mmoh uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo? ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Make ni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime ulo-mmoh; e kujani we oku mmoh-onyenyeh enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nwesonme uno-ikpe, ndi Govano hun a kinj huzi a; we jenme ebegu d'e kpe we. ³⁹ Kanj, omeni o nwonghozi ihien ozo unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Make ni, ihienni me tanni nwon iken buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—make ni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni." ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihienni, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebegu ume, o no puha ali Grisi*; ³ o no nodi ebegu ifon eto. Ogen o gi nwan

† **Isi Nke Mmitenei:**³⁹ hun e zu mgbe eto ahua

* **Isi Nke Ogun:**² Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri.

chọ n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Debe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndinu we no bu uzo jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonlani Yisti a ghafeguu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebegu izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oriri-nsọ, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bia d'e weli e, a hun w'a n'o nwuhunguo. ¹⁰ Polu no hidan, o no hunua, fiedon Yutikosi, si, "Atule ni egun, ni o hu ndun†." ¹¹ Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebeguu bredi Oriri-nsọ, keguu a, enyi e riguu, o no kusonmezi, eki e we fon, o no jenne. ¹² We nwen no weri nwata-okennyeh hu le ndun lama, obi no rucharin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

¹³ Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenneguu obodo Asosi, ebe Polu jenko d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—makeni o cho n'o gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu si Mitailini. ¹⁵ Enyi no gi ugbo-mirin gha ebegu pu, eki e fon, enyi no ru nchetari ihun obodo Kiosi; eki e fonzi, enyi no ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi no ru Miletusu— ¹⁶ makeni Polu a kwademeguo ni ele o k'a banye Efesosi, amangbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'o kere n'a ru Jerusalem uhuhin Mmemme-Pentikosu—omeni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesosi

¹⁷ Polu no gha Miletusu zi we d'a kpo ndi-isi uka Efesosi bia d'e kunrun e. ¹⁸ Ogen we gi bia, o no si we, "Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakworu uhuhin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m don weluchanrin enwen m ani, gi enya-mirin fe Di-nwonni-enyi, e dingbuchanrin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. ²⁰ O nwonni ihien owule m marin k'e yeni unu aka, e seri m isi; alatonu m ikuzi onu id'enya ihian ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonni-enyi wu Jesu.

²² Kani, m jenko nwan Jerusalem noke onye Mmon-nsọ tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebegu. ²³ Ihien m marinh wu ni ime obodo owule, Mmon-nsọ ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. ²⁴ Kani o nwonni ihien m kpo ndun m, sukpan ni m gbaguu oso‡ Osolobue si enyi gba, runggu orun Di-nwonni-enyi wu Jesu buche m aka—orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonni onye owule ime unu ile m no ime igunrun we zisonme ozi Ali-eze hun jenko d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonni onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Makeni, a gwachanringuo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni

† **Isi Nke Ogun:**10 Ekwkwọ Ndị-nze Nke Ebuo 4.32-36 ‡ **Isi Nke Ogun:**24 nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7

m enwēn m azuūn. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwēn onu le igunrun atunrun hun Mmon-nsọ buche unu eka enya. O tumeguṛo unu ndi-ndu keni unu du uka Osolobue, hun Osolobue gi edeke Nwa aS nwehen. ²⁹ A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰ Ndi hu ime onu jenko d'a rukpomade ezioku keni we gi e dori ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹ Ya wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni m iken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enya-mirin a do onye owule eka-ntin.

³² M ri nwan e we unu e che eka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu—me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nsọ.

³³ O nweni onye owule egbo e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴ Unu le enwēn onu a maringho ni m gi eka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵ E giguṛo m ihienni ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbennye eka, a nyanhan oku Di-nwonni-enyi wu Jesu le enwēn e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.' ”

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷ We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kachanrin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguṛo ebe we ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebegu si Patara. ² Ebegu ke enyi no chorị ugbo-mirin jenko Finishia, enyi no banye, jenme. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuūn eka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusi ali Taya—makeni ebegu ke ugbo ahun jenko d'a no butu ibu. ⁴ Enyi no chorị ndi ri e son Uzo-Jesu ri ebegu, son we nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nsọ we no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kani, ogen enyi le we gi noguu, enyi no pu, jenmezi ebe enyi jenko. We ile le inyenme we le umu we no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukworị mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebegu me ekpere, ⁶ enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenme, we nwen nke no lama.

⁷ Ogen enyi gi ghaguṛo Taya pu, enyi no ru Tolemasi; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebegu, son we nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizaria; ime Sizaria, enyi no shi iwe Filipu hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipu ri Madu Esa hu we hopuha ime Jerusalem ogen mbu. ⁹ Umu Filipu eno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Enyi nodi ebegu akp'ohin ole-le-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebegu, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bia. ¹¹ O no bia d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenme enwēn e uku le eka, o no si, “Mmon-nsọ si, ‘Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, w'e che eka ndi wulen ndi Ju.’ ” ¹² Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozo ri ebegu no rioma Polu make o gha e jen Jerusalem. ¹³ Polu no si, “Ki unu rida e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademeguṛo m ni m jenko Jerusalem—osun'a ni we jenko d'e gbu m ebegu make ufiri efan Di-nwonni-enyi wu Jesu—eledē ni we kenme m suo.” ¹⁴ Ebe o meni enyi asani eka gbeguto obi e, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, “Uche Di-nwonni-enyi ya me.”

¹⁵ Ẹnyi a nọberị ebèhụ, ẹnyi nọ kwademe, si Jerusaleṃ. ¹⁶ O nwẹ ndị rị e sọn Uzo-Jesu gha Sizaria hụn sọnmezi ẹnyi, weri ẹnyi si iwe Nnasin ebe ẹnyi k'a nọdị. Nnasin wụ onyẹ ohu ime ndị ibuzọ kwerini, onyẹ anị Saiprosi k'ọ wụ.

Ihiẹn Ndị-isi Sị Pọlụ Ya Mēni Uka Rị Jerusaleṃ

¹⁷ Ogeṅ ẹnyi gi ru Jerusaleṃ, ndị hụn kwerini nọ nabanhan ẹnyi ọhụnma-ọhụnma. ¹⁸ Eki e fọn, ẹnyi lẹ Pọlụ nọ wiri d'a hụn Jemisi; ndị-isi uka ile rịzikwo ebèhụ.

¹⁹ Pọlụ e kelegu wẹ, ọ nọ gi uri-uri kowachanrịn nị wẹ ihiẹn ile Osolobue gi orun 'ya wụ Pọlụ me ime ndị alị ndị ozo wuleni ndi Ju.

²⁰ A nuguu w'a, wẹ nọ ja Osolobue mma. Ya wẹ nọ si a, “Pọlụ nwene ẹnyi, y'a hụnole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; wẹ ile nwẹ adudu Iwu Mozizi—w'a gi ẹ gu egu kaka. ²¹ A gwaguo wẹ wẹ nị i rị a kuzi ndi Ju ile hụn bisonme alị ndi ozo wẹ lato Iwu Mozizi, a si wẹ a kwazile umu wẹ ugun, w'e donmezile omenalị ndi Ju.

²² Kị ẹnyi e me nwan? Wẹ k'a nuriri nị y'a biaguo. ²³ Me nwan ihienni ẹnyi jenkọ d'a gwa i. O nwon ikennyẹ eno rị ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyẹ ndini, 'yu lẹ uwe wiri jẹn d'e mezu omenalị idon-nsọ: y'a ku nị wẹ ugwo w'e gi kopu wẹ ntutu. Ihian ile k'e gi ẹ marin nị ezioku a rị ime ihiẹn wẹ nū nị 'ya k'i rị e me, a marizikwo wẹ nị 'yu lẹ enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kani, nke ndi wuleni ndi Ju hūn kwerini, ẹnyi e zizenguo nị wẹ ekukwo-ozī gwa wẹ ihiẹn ẹnyi kwerigbama wẹ siko d'e me. Ẹnyi si wẹ erile ihiẹn owule wẹ gi ru mmon; w'e rile edeke mobu anu owule wẹ rukwon olu; w'a gherele.”

²⁶ Ya Pọlụ nọ kweri. Eki e fọn, ọ nọ weri ikennyẹ ndi hu d'e mezu omenalị wẹ gi e don nsọ. Ogeṅ ya lẹ wẹ gi mezuguo omenalị idon-nsọ, ọ nọ banye ime Ulo-nsọ d'e me wẹ marin akp'ohin ole idon-nsọ hu siko d'a noru, wẹ kebe chu nị onyẹ-onyẹ ime wẹ ejan.

A Nwunrun Wẹ Pọlụ Ime Ulo-nsọ

²⁷ Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguo, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia nọ hūn Pọlụ ime Ulo-nsọ. Wẹ nọ kpasu igunrun hu ile, wẹ nọ kwodon Pọlụ, ²⁸ yime oro, a si, “Ndị Izrelu! Bia nị-o! Onwan wu okennyẹ hu hūn e jensonme ebe ile, a kuzi onyẹ owule, e kuja oku ndi Izrelu lẹ Iwu ẹnyi wu Iwu Mozizi lẹ Ulo-nsọ. Eledẹ ohun suo, o webanhanguozi nwan ndi wuleni ndi Ju ime Ulo-nsọ, meru ebeni rị Nso!” ²⁹ (Wẹ ku ihienni makeni wẹ hūn Trofimosi onyẹ Efesosi lẹ Pọlụ ime obodo, wẹ ro ni Pọlụ e webanhanguo a ime Ulo-nsọ.)

³⁰ Obodo hu ile nọ susuhu, ihian ile nọ zunpuha. Wẹ nọ kwodon Pọlụ, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. ³¹ Ogeṅ wẹ gi rị a cho nị wẹ gbu Pọlụ, ozi nọ ru onyẹ-isi-agma kani a kị itu-agma ndi Rom hūn rị Jerusaleṃ ntin nị Jerusaleṃ ile e susuhu. ³² Ozigbo ahun, onyẹ-isi-agma kani hu nọ werisonme ndi-agma lẹ ndi a kị ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hūn rị okpuru ẹ, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hūn wẹ ndi-agma hu, ya wẹ nọ gbubehi Pọlụ. ³³ Onyẹ-isi-agma kani hu nọ jemburu Pọlụ, nwunrun a. O nọ si wẹ gi egan ebuo kpoma a; ya ọ nọ si wẹ, “Onyẹ wu okennyeni? K'o me?” ³⁴ Igunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihiẹn ohu, ndini hu e yi ihiẹn ichen: onyẹ-isi-agma kani hu asazini eka chopuha ihiẹn hūn meni makeni isusu hu e hike. Ya ọ nọ si ndi-agma a we Pọlụ si ime baraki, ebèhụ uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenu wẹ nkponyi wẹ gha e nyinban, ya ke ndi-agma hu nọ buru Pọlụ makeni ẹnya tume igunrun hu. ³⁶ Igunrun ahun hu e sọn wẹ, e yi, “Gbu n'e! Gbu n'e!”

Pọlụ E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hu gi ri a cho ni we weri Polu si ime ebenu we bi, Polu no si onye-isi-agma kan hu, "N'i cheri ni m gwa i oku?" Onye-isi-agma kan hu no ju a, si, "Y'a su Griki?" ³⁸ Ya wu, ele 'yu wu onye Ijptu hu bulumanu ndi ri a kinu, kiri ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?" ³⁹ Polu no si, "M wu onye Ju. Tasosi ri Azun Silisia ke we no mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku." ⁴⁰ Hun onye-isi-agma kan hu gi ye e efe n'o ku, Polu no wuzo enu nkponyi, fe aka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbaguu nkintin, Polu no gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ "Umune m le ndi-nedi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!" ² Ogen we gi nu k'o ri a su asusu we wu Hibru, we no gbakenme nkintin. Ya Polu no kume: ³ "M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azun Silisia ke we no mu m, kan ime Jerusalem ebeni ke we no zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m ani ebe Iwu ndi-nedi enyi kan ri; m'e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dunni'a tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzon, kpokpo we ru onwun. M'a kpoma ke ikennyee ke ikpoho egan, a tu we e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onye-isi nchu-ejan le Ndi-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde we ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebenu ri e son Uzon egan, wehe we Jerusalem d'e ye afunfun."

Polu E Ku K'o Don Gbehuto (Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Ogen m gi jenko, e rume m ehụ Damas'kosi ogen hu anwun gi e ru isi, ukpe ohu nwungbu enwen e no gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m no nu olu hun ri a si m, 'Solū, Solū, k'i ri e kpokpo ni m?' ⁸ M no za, si, 'Onye k'i wu, Di-nwonnim?' O no si m, 'Mme wu Jesu onye Nazareti—hun i ri e kpokpo.' ⁹ Ndi hun mme le we wi a hungho ukpe hu, kan aghotani we ihien olu onye hun ri e kuni ri a gwa m. ¹⁰ Ya m no si, 'Di-nwonnim, kinu ke m k'e me?' Di-nwonnim-enyi no si m, 'Lih i otu n'i shi Damas'kosi—ebenu ke we k'a no gwa i ihien ile Osolobue keton'i i jenko d'e me.' ¹¹ Ebe o meni asazini m aka legha uzo—makeni ukpe hu e nwunkenmeka, ndi mme le we wi no kwondon m aka, duban m ime Damas'kosi."

¹² "Ime obodo hu, o nwon okennyee ohu w'a kpo Ananayasi, hun e fekenme ofufe noke ke Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebenu e ku oku e ohunma. ¹³ O no bia d'e kunrun m, turuye ni m, si, 'Solū nwene m, leghamazi uzo!' Ozigbo, m no leghamazi uzo, m no hun a. ¹⁴ Ya o no si, 'Osolobue ndi-nedi enyi a horiguu i n'i marin uche e, n'i hun Onye hu Ri Ochan, nuzikwo ke o gi olu e gwa i oku. ¹⁵ Makeni i jenko d'a wu osheri e, hun jenko d'e we ozi e jenni uwa ile, a gwa we ihien i hun le ihien i nu! ¹⁶ K'i ri nwan e che!? Lih ni we me i mirin-Chuku, keni we chanchanpu i njo i, ebe i kpokuko efan a.' "

Ke Osolobue Don Kpo Polu

¹⁷ "Ogen m gi luaguu Jerusalem, ebe m ri ime Ulo-nsu uhuhin ohu e me ekpere, idenmizi, o noke si uran buru m bu ele uran. ¹⁸ M no hun ohun. M no hun Jesu k'o ri a si m, 'Me nwan n'i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhako we ihien i jenko d'e ku banyeni m.' ¹⁹ Ya m no si, 'Di-nwonnim-enyi, we le enwen we a maringuo ni m'e jensonme ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n'i ili, a tu we ngan; ²⁰ a maringhozi we ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wu Stivin', ogen hu we gi ri e gbu e, ni mme kwondon ni ndi ri e gbun'e ewuru we.' ²¹ Ya o no si m, 'Jenme! M k'e zi i jen ebe teni d'e kunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju.' "

22 Igunrun ahun hu e gon Polu ntin d'e ru ebe o no ku okuni, ya we no yime, "Wefu ni onye no enina ime uwan! O furuni onye w'a ni ri ndun." 23 We hu e yi, e fe eka we, a buosi uzunzun elu. 24 Ya onye-isi-agma kan hu no si ndi-agma a webanhan Polu ime ebenu we bi; si we fian a mkpinsin no hun uzo ku ihien hain ndi Ju gi ri a hi a hunni ile, e yi udi oroni. 25 Kan ogen we gi kenmegu a ni we fian ihien, Polu no si onye ohu turu ehun nsue hun a ki ndi-agma ogun-isen, "Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-ali Rom' ihien bu ahangbuni w'e enen owule?" 26 Ogen hun a ki ndi-agma ogun-isen gi nu ihien, o no jemburu onye-isi-agma kan hu, si a, "K'i cho ni me? Okennyeh hu wukwo nwa-di-ali Rom!"

27 Ya ke onye-isi-agma kan hu no jen d'e kunrun Polu, si a, "Gwa m, i wu nwa-di-ali Rom?" Polu no si a, "Eghee." 28 Onye-isi-agma kan hu no si, "Egho m ku ni m d'a wuru nwa-di-ali Rom' e hiekwu-o!" Kan Polu no si, "We mudu m nwa-di-ali Rom." 29 Ozigbo hu, ndi ile te k'a fian Polu mkpinsin, no ku ihien meni, no seri isi we; egun hu a tu onye-isi-agma kan hu nke makeni o hungu ni Polu wu nwa-di-ali Rom bu o te kpomaguo a egan.

E We We Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

30 Makeni onye-isi-agma kan hu cho no marin ihien ndi Ju ri kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o no kpopu Polu egan, kpozu ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ile. Ya o no wehe Polu, bu e tumu ihun we.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

1 Polu no bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hu, si, "Umune m, e giolu m obi ri ochan bi elu m id'anya Osolobue d'e ru tanni." 2 Ya onye-isi nchu-ejan wu Ananayasi no si ndi nokunme Polu fian a ihien onu. 3 Ya Polu no si a, "Osolobue k'a fian 'yu nwen ihien; usu-ejan we gi ihien ochan tekin k'i wu! I nodi oche ebenu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i no si we fian m ihien?!" 4 Ndi hu nochime Polu no si a, "Egun a ni kpari onye-isi nchu-ejan Osolobue?" 5 Polu no si, "Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-ejan ro; makeni e deguo w'a ime Ekukwo-nsu, si, 'Ekujale oku onye-ndu onu.' "

Polu E Gi Ako Wanahin

6 Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi Itu-Farisi, o no yi oro, si, "Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. We ri nwan e kin m ikpe make olil'anya ni ndi nwunni jenkwo d'e lihi!" 7 Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi risonme ime Ndi-isi Nkikwama hu no doma, Ogwa ahun no kebe. 8 (Makeni ndi itu-Sadusi a si ni ndi nwunni elihiko, a siji ni ke ndi mmun-ozu ke mmun ari. Kan, ndi Itu-Farisi kwerichanrin ni ihien etoni ri ari.) 9 Eregede isusu no bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, doma okuni, si, "Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmun* mobu mmun-ozu gwa a oku?!" 10 Ogen isusu hu gi kenren, egun a bia onye-isi-agma kan hu ni w'e d'a dokika Polu, ya o no si ndi-agma a we jen d'e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

11 Ime uhinhin hu, Di-nwunni-enyi no nwunpuha, wuzoyeni Polu, si a, "Kwodon obi i! Makeni, k'i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k'i k'a don shiazu ni m eri ime Rom."

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9** Ekwu iyi we koma ke we ri e ku ebeni.

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d'e ru ni e gbugu we Polu. ¹³ We kari madu ogunna zu izuni. ¹⁴ Ya we no jemburu Ndi-isi nchu-egan le Ndi-isi, si we, "Enyi e kunguo Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d'e ru ni enyi e gbugu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-agma kan ndi Rom, n'o wehe ni unu Polu. Ku n'e nokesi unu cho ni unu lebankeme oku e enya; enyi nwen a kwademegu ni enyi gbu e o gini d'e ru ebeni."

¹⁶ Kani okorobia ohu nwene Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o no jenne baraki hu ndi-agma bi d'a gwa Polu. We no ni a banye d'a gwa a. ¹⁷ Polu no kpo onye ohu ri ebegu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, "We okorobiani jenni onye-isi-agma kani, n'o nwon ihien o k'a gwa a." ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d'e kunrun onye-isi-agma hun kani, si, "Onye-ngan hu wu Polu kpo m, si m wehe n'i nwata-okennyeni n'o nwon ihien o k'a gwa i." ¹⁹ Onye-isi-agma hun kani no kwodon nwata hu aka, we e si usuo, ju a, si, "K'i nwon y'a gwa m?" ²⁰ O no si a, "Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamagu ni we k'a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k'e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankeme oku e enya. ²¹ Kani, egonkwole we ntin, makeni ikennywe we hun wari ofia e che e kari ogunna. E kunguo we Osolobue, ni eriko we, arako we d'e ru mgbe we gbugu e; a kwademegu we nwan e che n'i kweri wehe e." ²² Onye-ndu-agma hun kani no si a, "Agwakwole onye owule ni 'y'a gwagu m okuni." Ya o no zi nwata-okennywe hu la.

E We We Polu Jenni Govano Wu Felisi

²³ Ebegu ke onye-isi-agma hun kani no kpo madu ebuo hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, "Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-agma ogun-iri e gi ukwu e jen, ndi-agma iri kwasị ogun-eto ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jenne. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k'e nyin, onu e du e jenni Govano wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e." ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kani no de ekukwo-ozu. Ihieni k'o de:

²⁶ "Mme wu Klodiosi wu Laisias ri e dejenni Govano wu Felisi; e kele m'i. ²⁷ Ndi Ju ile kwodon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni wadi-ali Rom ro, ya m no weri ndi-agma d'a gbaaha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonni ihien o me hun w'e gi tu a ngan mobu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihē n'i y'e ozigbo. A gwagu m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me."

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikwori Antipatrasi. ³² Eki e fon, ndi gi ukwu no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Govano, we Polu che ihun e. ³⁴ O gungu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azun Silisia ro, ³⁵ o no si, "M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia." O no si ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebegu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasi wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpo Tetulosi no bia ogwa Govano. We no kpe Polu aka Govano. ² Ya we no kpopuha Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe n'e, si,

“Onye ikpen ile rini, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzo ile ke efo gi a suokenme enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kani achoni m ni m rike i ogen, m ri a rio nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsu, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kani onye-isi-agma kani wu Laisasi no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me.”

⁹ Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govano gi fe aka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, “A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebuo kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonni onye owule we hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsu; o nwonni ndi we hun m ri a kpasu—ke ime uno-ofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we aka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kani m k'a saeka gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzo hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kani; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi ezi-omume ke ndi njo jenko d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri.”

¹⁷ “O teguo m biademe Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbennye aka, leni m hun uzo chu-egan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nsu: o me nke omenali idon-nsu, a rigule m uchan ogen we gi hun m; o nwonni igunrun mme le we wi; o nwonzikwoni isusu rini. ¹⁹ Kani o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebegu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mabu ya judele ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹ mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: ‘Unu ri e kinkwo m ikpe tanni makeni m kweri ni ndi nwunni jenko d'e lihi!’ ”

²² Kani Govano wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzo-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, “Unu jenko d'e cheri ni onye-isi-agma kani wu Laisasi bia m kebe han ni unu enen.” ²³ O no si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Govano le Nwunye E Oku-Chuku

²⁴ O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunye e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpo Polu. We no gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraisti wu Jizosi. ²⁵ K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalani, egun no tuma Felisi. O no si, “I k'e jennegu, m nwon efe a kpoz m'i.” ²⁶ O huzi a tu enya ni Polu jenko d'e ye e eghe; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpo Polu mbu-le-ebu, e son e e ku oku. ²⁷ Ahua ebuo a ghafegu, Poshosi wu Festosi no henrin Govano, nokin enya Felisi. Makeni Felisi choko ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasi Ogun

Pọlu A Sị Wẹ We Oku E Jenni Eze-kani Wụ Siza

¹ Hụn mę ę akp'ohin ęto Fęstosi bia d'a kima Azuun ahun, ọ nọ gha Sizaria jęn Jerusalem. ² Ebehu kę ndi-isi nchụ-ęjan lę ndi-isi ndi Ju nọ kinghosi a oku Pọlu, rịo a ³ n'o mę ohunma zihę ni wę Pọlu Jerusalem. Makeni e riguo wę ngo wę e gi gbu Pọlu uzọ, ọ lalanị. ⁴ Fęstosi nọ za wę, si, "Sizaria kę wę buto Pọlu, bu m kinko ebehu ęgwa. ⁵ Ya wu, ndi isi unu wę sonmę m jęn Sizaria, ni wę lę okennyę hu d'e kin, omęni o nwon eje-ihien owule o mę." ⁶ Ogen Fęstosi gi songuu wę nodi—o nokarinị akp'ohin ęsatọ mobu iri—o nọ si Sizaria. Eki e fon, wę nọ bia ogwa a. O nọ nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi wę d'e węhe Pọlu. ⁷ Ogen Pọlu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia nọ fihunmę ę, kinmę eje-ihien bu-oda jogbu enwen ę wę si ni 'ya k'o mę, bu asani wę ęka ghosi ni ezioku ro. ⁸ Kani Pọlu nọ kin onu a, si, "Adanni m iwu ndi Ju mobu iwu Ulo-nsọ mobu iwu eze-kani wu Siza."

⁹ Kani Fęstosi cho n'o meyen ndi Ju, ya ọ nọ juma Pọlu, "Y'a chogho ni jęn Jerusalem, ni wę nọ id'ęnya m kin i ikpeni ebehu?"

¹⁰ Pọlu nọ si, "Ogwa eze-kani wu Siza tumę kę m ri hunni, ebe furu wę k'a nọ kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m mę ndi Ju—'yu lę enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹ Omęni m mę eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uzọ m'e gi wanahin onwun. Kani, omęni o nwęni ihien w'e kwondon ęka ime ihien ndi wę si ni 'ya kę m mę, o nwonni onyę jęnko d'a saęka bu m che wę ęka. We ni m jęnni eze-kani wu Siza n'o gi ęka a kin m ikpe!"

¹² Ogen Fęstosi lę ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Fęstosi nọ si Pọlu, "Y'a siguo wę we i jęnni eze-kani wu Siza; Siza ahun k'i buruko."

E Węhe Wę Pọlu Ihun Eze Wụ Agiripa Lę Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-ne-ole a ghaguu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa lę (okpoho w'a kpo) Benaisi nọ bia Sizaria d'a si Fęstosi anua. ¹⁴ Ogen ahun wę gi nodi ebehu akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Fęstosi nọ wepuha ni eze hu oku Pọlu, si, "O nwon okennyę ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchụ-ęjan ndi Ju lę ndi-isi ndi Ju nọ wepuha oku ę, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kani, m nọ si wę ni ęnyi ndi Rom' a ra we onyę wę kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya lę ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, ọ hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷ Ogen wę gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m nọ zi wę kpo ogwa, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi wę węhe okennyę hu. ¹⁸ Ndi kpe n'e nọ lihi otọ kinmę, kani ęle udi eje-ihien m ro ni ya ri e se kę wę kin. ¹⁹ Kama, wę nọ kinsonmę oku ofufe hun wę lę Pọlu ri a do lę oku okennyę ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhunguni, kani Pọlu hu e ku ę e kushi ikęn n'ọ ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e mę gi chofuha ani oku ndini, ya m nọ ju Pọlu k'ọ chogho n'o jęn Jerusalem, ni wę nọ ebehu kin ę ikpe banyeni ihien ndini wę si ni 'ya k'o mę. ²¹ Kani ogen Pọlu gi si ęnyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kani wu Siza e gi ęka a leban oku ę ęnya, ya m nọ si wę kwondon ę d'e ru mgbe m saęka zi ę jęnni Siza." ²² Agiripa nọ si Fęstosi, "Nkę ọ suo m ni m gi ntin m nu onu okennyęni." Fęstosi nọ si a, "Ekile y'a nu onu a."

²³ Eki e fon nwan, Agiripa lę Benisi nọ gi okęn ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, wę lę ndi-isi-ęgha kani lę ndi wę marin amarin ime obodo hu wi banhan. Fęstosi nọ zi ndi orun a d'e webanhan Pọlu, wę nọ webanhan a. ²⁴ Fęstosi nọ si, "Eze wu Agiripa lę ihian ile ri ebeni, lee ni okennyęni ndi Ju ile ri e kpe ęka m, kę ime Jerusalem kę ebeni, e yi oro, a si n'o furuzini n'ọ ri ndun. ²⁵ Kani ahunni m njo o mę hun wę e gi ma a ikpe onwun. Kani, hunni ọ si ęnyi we ę jęnni eze-kani wu Siza, e kwerigho m ni m jęnko d'e zi ę jęnn'e.

²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon eka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ekukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebeni unu ile ri, tumadu ebe 'yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon eka de ya wu ekukwo-ozu, enyi jugu a ajuju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen e ni m zi onye-ngan jenni eze-kani bu o nweni ihien m hun ku ni iya ke we si ni ya k'o me."

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa no si Polu, "I nwon iken kinrin onu i." Ya Polu no tinpu eka, kinme enina:

² "Eze wu Agiripa, m weri e ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenko d'a no kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m me; ³ makeni y'a maringuo omenali ndi Ju ile le ihien ndi hun e se ni we oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni we te k'e ku ezioku, a maringuo we ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kachanrin e ze ime ofufe enyi le ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kani we ri nwan ebeni e kin m ikpe makeni m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi we kani nkwa; ⁷ ihien hu* ikpun-ulo mmebuo ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri e e fekenme Osolobue ukinkin le efinnai. Eze, olil'enyani m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya ke m me! ⁸ Ki hain o gi a fukemwe unu ndi ri ebeni orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?"

⁹ "Ezioku-ezioku, mme le enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun ke m me ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-ejan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; eledede ohun suo, we cho ni we ma we ikpe-onwun, e biye m eka. ¹¹ Imerinme ogen, m'a ghasonme uno-ofufe ile, e ye we afunfun, a liliima ni m me we ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu we bu m oda-oda, nke wu ni m'a chu we e rude obodo ndi ri ani ozo d'e kpokpo we."

Polu A Kowa K'o Don Gbehuto (Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Ebe m no a chu we erira, m no narin ndi-isi nchu-ejan iken le ekukwo jenko Damas'kosi.

¹³ Eze, e ru m uzọ, ogen anwun gi a ri isi, ya m no hun ukpe nwunnahin enya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme le ndi 'me le we wi. ¹⁴ Enyi ile no dan. Ya m no nu olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhu enwen i ehụ nọkẹ oken-efin ri a gba egbe di-nwonn'e uku.' ¹⁵ M no si, 'Di-nwonn-m, onye k'i wu?' Ya Di-nwonn-m-enyi no shari m, 'Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶ Kani, lihi n'i turu oto. Ihien hain m gi me i n'i hun m wu keni m tume i n'i wuru odibo m le osheri hun jenko d'a gwa ndi ozo ihien ndi i hun le ihien ndi m jenko d'a ghosi i. ¹⁷ M k'a gbapuha i eka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i eka ndi ali ndi ozo hun m ziko i d'e kunrun. ¹⁸ M ziko i d'a shiapu we enya, keni we hun uzọ gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari we njo, ye we onodi ime ndi hun we don nsọ, ndi ahun we don nsọ makeni we kweri ni m.' "

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹ "Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hun ime ohun hu gha elu-igwee bja. ²⁰ Kani, m no zime ozi hu ime Damas'kosi. E ziguu m ndi ri Damas'kosi ya, m nozi zi e ime Jerusalem le egberẹ Judia ile, e zizi m ndi ali

* **Isi Nke Isin-kwasi-ogun:**⁷ Nkwa Hu hun

ndị ọzọ ya, a sị wẹ gha ime njo wẹ gbehuto, buruhe Osolobue, memẹ ihien k'a ghoṣi ni e gbehuto guo wẹ. ²¹ Ufiri ihienni ke ndi Ju gi kwondon m ime Ulo-nsọ, a cho ni wẹ gbu m. ²² Kani d'e rukwo nwan tanni, Osolobue hu e yeni m eka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma le Mozizi ku n'o jenkọ d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonna ihien ọzọ: ²³ ni Kraisti k'a tariri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, nọke onye ibuzo gha onwun lihi, o jenkọ d'e wehe ni ke ndi ali enyi ke ndi ani ndi ọzọ ozi ukpe.”

²⁴ Hun Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi no weshi olu elu, yi, “Era ri a pu i, Polu! Oken-ekukwo i marin ri a pu i era!”

²⁵ Kani Polu no si, “Festos' ikpen ile rini, era ari a pu m! Onye owule enya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa le enwen e a maringuo ihien ndini! Obi ru m ali igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonna ihien w'a kon'a ime ihien ndini, make ni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸ Agiripa no si Polu, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹ Polu no shiri, si, “Ihien m ri a rio Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni elede yu suo, kani, ke iyu ke ndi ọzọ ile ri e gon m ntin tanni hun ọzọ ri ke mme—wezuka egan ndini wẹ kpoma m!”

³⁰ Ebehu ke eze le Govano wu Festosi le Benisi le ndi ọzọ wẹ le wẹ gba ri oche no lihi oto. ³¹ Ogen wẹ gi pukọ, wẹ hu a si ibe wẹ, “O nwonna ihien okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e mobu bu e che ime ulo-ngan.” ³² Agiripa no si Festosi, “Nke w'a hatu okennyeni ye omeni ele hun o si wẹ we oku e jenni eze-kani wu Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi Wẹ Ugbọ-mirin Buru Polu Jenme Rom

¹ Ogen wẹ gi kubepu a ni enyi k'e jen Itali, wẹ no we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che eka onye-isi-agma w'a kpo Juliosi, hun a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo “Itu Eze-Ogostosi.” ² Enyi ile no banye ugbomirin gha Adramitum bia, hun ri a kwademe n'o jensonme ali ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ehụ Ohimin hun wẹ no a banye ugbomirin. Ugbọ hu no buru enyi. Enyi le Aristakosi onye Tesalonika hun ri Azuun Masedonia wi. ³ Eki e fon, enyi no ru Sidon'. Juliosi no gi eka ri mma son Polu, ni a jen d'a hun ndi owu a ni wẹ ye e ihien ri a mkpa. ⁴ Enyi no gha ebehu buli si ohimin, a ghasonme ehụ ali Saiprosi—make ni ufere enyi kunrun ri e bukin enyi azuun, o nini enyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵ Ogen enyi gi ghafegu ehụ ali Silisia le Pamfilia, enyi no fuha Mira hun ri Azuun Lisia. ⁶ Ebehu ke onye-isi ndi agha hu no hun ugbomirin gha Alexandria jenkọ Itali, ya o no bu enyi ile che ime e.

Ijen A Fuma Orun

⁷ Enyi no gbama ekere-ekere akp'ohin ole-ne-ole—o fukemkeke enyi orun ni enyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni enyi jenshi ihun ib'eke ahun, enyi no ghasonme mkpenren Samonu hun ri ali Kriti. Mirin nohunme ali Kriti. ⁸ Enyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kani o fukemkeke enyi orun oda ni enyi d'e ru ebe w'a kpo “Ebe-Richanrin-Ugbomina”, hun nochime Lasia. ⁹ Make ni enyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun w'e bu*—ya wu, ogen eje-ebi gi a kpo ohimin hu e ruguole, enyi si ni enyi jenmezi, ijen jenkọ d'a jo njo, Polu no dun wẹ odun, si,

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9** ib'eke Septemba le Octoba

10 “Ekele m unu ile; a hunguṛo m'a nì ẹnì jènko d'a banye eje-ọnọdì omèni ẹnì jènmezi, ihien bu ọda jènko d'e huzikwo; eledè ibu lè ugbo suo, kanì kezì ndun ẹnì.” 11 Kanì onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo lè onye nwon ugbo ku don kari oku Polu. 12 Ebe o mē nì ebenì ugbo-mirin a nọdì a rì mma hun w'a nọdì oḡen winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpū ọkpūkū, ndì ka ọda nọ kweri n'ọ ka mma nì ẹnì jènme. Wē rì a tū ẹnà nì, ikenkwo, wē k'a saeka ru Finik'si d'a nọdì ebèhū oḡen mirin-oyi-ochan hū. Finik'si wū ebe ugbo e zientọ alì Kriti, o bu ihun zimè ib'èka ndidan ẹnà-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

13 Oḡen ufere reberebe hun a gha azuun ndidan-mirin a bja gi femē, wē nọ ro nì a hun wē ihien wē rì a cho; wē nọ tofū ugbo hū ebe wē lime ē, ghasonmē usuo-usuo ehū alì Kriti. 14 Kanì o ke mē-eme, oken ufere hun a kpokenmēni nọ kpoma. “Nọt-ista” kē w'a kpō ufere hū, makēni ọ gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-ẹnà-anwun. Ọ gha ib'èka Kriti fehe. 15 Ọ nọ kpokenmē ugbo hū, ọ nizinì wē gbehuto ugbo hū zimè ufere hū. Ya ẹnì nọ la ugbo tonì ufere hū, ọ nọ buru ẹnì jènme!

16 Ẹnì nọ kuban azuun ndidan-mirin alì ohu mē ekere w'a kpō Koda hun rì etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zueme ugbo hū ekere. Ẹnì nọ liliima wezuhan ugbo-nta rì ugbo hū ebe w'a nọ saeka dobanhan a, kanì ọ fū ẹnì orun ọda-oda. 17 Wē nọ dobanhan ugbo-nta hū ime ugbo. Ebèhū kē wē nọ gi eriri kenhunmē ugbo, kenkenmē ē. Makēni egun rì a tū wē amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin rì mkpenren Setisi†, wē nọ gbatopu eriri wē gi kenmē igwe hū nyinni w'a kpō drag'anko, nu igwe hū ye ime mirin—make ugbo hū ghazi a gbakennin. Ya ufere nọ buru wē lè ugbo jènme. 18 Ebi hū a kpokenmē ẹnì, e buhunmē ẹnì, nke wū nì, oḡen eki gi fon, wē nọ tuma ibu e ye ime mirin. 19 Hun m'è akp'ohin eto, ọ nọ ru hun wē gidè gi eka wē kpōn ihien wē gi a run orun ime ugbo-mirin ye ime mirin. 20 Oḡen o gi mē nì ẹnì ahunni kē ẹnà-anwun kē kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokenmē ẹnì, ẹnì enwenzini olil'ẹnà nì ẹnì jènko d'a hun isi puha.

Polu A Nọ Ime Nsongbu Hū Kasì Wē Obi

21 Makēni w'e ke rì ihien-oriri kete-ele-mgbe, Polu nọ turu ọto ime igunrun wē, si, “Ikennyē, nkē onu e ḡon m ntin nọdì Kriti. Omēni unu te ḡon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. 22 Kanì, m rì nwan a rìo unu, kwondon ni obi unu makēni o nwonni onye owule ime unu jènko d'a nwunni—ugboni suo jènko d'a na iwi. 23 Makēni mmon-ozì Chuku bja d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku ahun m wū nke ē, Chuku ahun m rì e fe. 24 Ọ sì m, ‘Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozì, Osolobue e meḡon'i ohunma donmen'i ndì 'yu lè wē rì ime ugbo, anwunko wē.’ 25 Kwonkenmē ni nwan obi unu, ikennyē, makēni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jènko d'a rì kē wē don gwa m. 26 Kanì ugboni k'a zunbanriri akpakali, kusì.”

27 Ime uhinhin hun m'è akp'ohin mmenọ, oḡen ebiri-mirin hū gi buko ugbo ẹnì elu Ohimin Adria‡, o ru ihien nọkè etintinnai abali, ọ nọ rì ndi a run ime ugbo kē sì alì rì nsue. 28 Ya wē nọ gi eriri wē kenmēye igwe lele kē mirin mihan, wē nọ hun n'o k'e luepu ogwe-nku eno; a gbaberi wē, wē nọ lelezi ē, wē nọ hun a n'o minruzini erira, n'o k'e luepu ogwe-nku eto suo. 29 Makēni egun rì a tū wē nì ẹnì jènko d'a sunkunma omuma, wē nọ gbatopu eriri anko§ eno rì ibe azuun hun wē gi e lime ugbo hū, nì, ikenkwo ọ hun uzọ zudon alì; wē hū e mē ekpere nì eki fon kēni wē legha uzọ.

† **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-Ọgun:17** hun rì mkpenren anì Libja ‡ **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-Ọgun:27** Iya kē w'a kpō nwan Ohimin Mediterenia. § **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-Ọgun:29** igwe mē onu suen-suen-suen wē gi e zudon alì

³⁰ Kani, ndi a run orun ime ugbo hu no wetu ugbo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me ke si we ri a gbatopu ankọ ri ihun ugbo. ³¹ Ya ke Polu no si Kaptin hu le ndi-agma a, “Mani ikennyeni nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun.” ³² Ya ke ndi-agma hu no bepụ eriri we gi kwondon ugbo-nta hu, mirin no buru ugbo-nta hu.

³³ Uz'utuntun biri-biri, Polu no riu we ri ihien-oriri, si, “Tanni me e akp'ohin mmenọ unu ri enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-ana. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu eka ri ndun wanahin, makeni o nwonni onye owule ime unu jenkọ d'e tuhu ke akpu ntutu ohu ri a isi.” ³⁵ Ogen o gi kuguu onwan, o no weri bredi, ye Osolobue ekele id'anya we ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun no ban we ile, we le enwen we no rime ihien-oriri. ³⁷ (Enyi ile ri ime ugbo hu ri madu eno aria ogun-mmenọ.) ³⁸ Ogen we ile gi rijunchanringuu efo, we no tu oka-witi hodu ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hu E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, we no legha ali ihun—bu ndi hu a marin ali o wu, kani we no hun ngugu-mirin—ebe mirin no tu onu hi ogbe. Ejan ri mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya we no bu obi ni we k'a nyanban ugbo ebegu, omeni o k'a ni we me. ⁴⁰ We no tofu ankọ ndi hu ye ime mirin. Ebegu ke we nozi tolulua eriri ndi hun kwondonsome amala we gi a nyan ugbo ahun, we no se eriri gi wesi ekwa ri ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo enu, zime ni ufere keni ufere hun uzo e bushi ugbo hu ihun. We no nyanrin ugbo hu don ihun ngugu-mirin hu keni ugbo we kusị mkpenren e. ⁴¹ Kani, ibe ihun ugbo hu no zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebegu; ebiri-mirin no kpukpọpuma ibe azuun a. ⁴² Ndi-agma hu te no cho ni we gbukwama ndi-ngan hu, amangbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, makeni Kaptin ndi-agma hu cho n'o zuopuha Polu, o ninu we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ si ndi hoduni we sonme we, ndi hu ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ugbo hu kpagipuha. Eriira ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonni onye nwunhuni.

Isi Nke Eṣatọ-kwaṣi-ogun

Ihien Polu Me Ime Ali Mota

¹ Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi no marin ni efan ali hu mirin nohunme wu Mota. ² Ndi ali hu no me ni enyi efoma pu-ichen: gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu no kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hu, uwowo okun hu no chupuha agwo, agwo hu no fifiri Polu eka. ⁴ Ogen ndi ani hu gi hun agwo hu k'o konrin e eka, we no si ibe we, “Ezie-eze, okennyeni wu izighe. Osun'a n'o wanahinguo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun.” ⁵ Polu no fe agwo hu ye ime okun hu, agwo hu a run'a ehụ. ⁶ We no tuma enya ni ehụ Polu fun mobu n'o dan idumuzi, nwunhun. E cheberi we, we no hun a n'o nwonni ihien me n'e, we no kuhuto onu, kume n'o wu mmon.

⁷ Onye-isi ali hu wu okenye ohu w'a kpo Pobliosi. Iya nwon ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O no nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Pobliosi dine edine, emu ri a ku a: ehụ-okun ri e nwun e; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu no jen d'a hun a, me n'e ekpere, bu eka kwaṣi a, o no dinhin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime ani hu no bia, o no

zuochanrìn wẹ ile. ¹⁰ Wẹ nọ mesonmẹ ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, wẹ nọ bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafegu, enyi nọ banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenne. Ugboni gha Alexandria bia, efan wẹ deye e wẹ gi marin a wu "Ejime", efan mmon ebuo ahun wẹ marin amarin. ¹² Enyi nọ kuban obodo Sirakusu, nodi ebeku akp'ohin eto. ¹³ Enyi nọ buli, gha ebeku si Regionu. Eki e fon, ufere nọ gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi nọ ru obodo Putioli. ¹⁴ Enyi nọ hun ndi kwerini ri ebeku. Wẹ nọ si enyi d'e du wẹ nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. ¹⁵ Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, wẹ nọ ghakwori ebe wẹ ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosi le ebeku Odu Uku Eto hu w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun wẹ, o nọ kele Osolobue, ndun nọ ban a.

Ihien Polu Me Ime Rom

¹⁶ Ogen enyi gi ru Rom, wẹ nọ ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n'e. ¹⁷ Hun m'e akp'ohin eto, o nọ kpọ ndi-ndu ndi Ju ri ebeku. Ogen wẹ gi biagu, o nọ si wẹ, "Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kanj a nwunrun wẹ m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a jugu m ajuju, wẹ nọ cho ni wẹ hatu m, makeni o nwonni ihien owule m me hun w'e gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kanj, ogen ndi Ju gi ju, si w'a hatule m, o nwonni ihien ozo hodu ni m me wezuka isi wẹ we m si ogwa eze-kanj wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. ²⁰ Ya hain m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil'anya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni."

²¹ Wẹ nọ si a, "Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nwe enyi owule ime ndi ri a gha ebeku a bia hun kujatu oku i. ²² Kanj, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: makeni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni wẹ ri e kuja oku e ebe owule." ²³ Wẹ nọ kaye uhuhon wẹ jenkọ d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhon hu, wẹ nọ ruhe ebeku o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa wẹ oku Ali-eze Osolobue, a lili n'o gi ihien Ekukwo-nsọ ku me wẹ kweri ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime wẹ nọ kweri ihien o ku, kanj ndi ozo a ju n'e kweriko wẹ.

²⁵ Wẹ wẹ nọ dosonme ndondo. Ni wẹ d'a lama, Polu nọ kuzi oku ohu: o si, "Ezioku ke Mmon-nsọ ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kanj oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, si,

²⁶ Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa wẹ, si,

"unu k'a nu, kanj
unu aghotako;
onu k'e lee ile,

kanj onu ahunko
ihien unu ri e lee.

²⁷ Makeni obi ndini arizi a ghota;

ntin wẹ e kingu;

a nyunmagu wẹ enya,

amangbe w'e gi enya wẹ legha uzọ,
gi ntin wẹ nu ihien,
gi obi wẹ ghota, gbehuto,
a zuo m wẹ."

²⁸ Marin ni nwan ni e ziguo wẹ ozi nzuopuhani gha aka Osolobue bia jenni ndi ali ndi ozo; wẹ k'e gon ntin!"

[²⁹ Oge n o gi kugu ihienni, ndi Ju hu no donsonme ndondo lama.]

³⁰ Polu bi nke e ebenu orogbo ahua ebuo; o hu a nabanhan ke we han ri a bia d'a hunn'a; ³¹ o hu e zi ozi Ali-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, e kusi e iken, o nwonna onye gbondonn'e.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Rom

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti. Osolobue kpo m, tumē m onye-ozu pu-ichen make Ozioma Osolobue.

² Oziomanu wu banyeni ihien hun Osolobue kwe nkwa a edei ime Ehuhuo-nsọ ghahani ndi-amuma a. ³ Oziomanu wu banyeni Nwa a wu Jizosi Kraisti Dinwonnienyi—hun bia nọke ihian; ebon Defidi ke we mu a ye; ⁴ Osolobue gi iken Mmon-nsọ a ghosizikwo n'ọ wu Nwa Osolobue ghahani igha onwun weli e.

⁵ Make ufiri efan Osolobue, Osolobue e meguoni enyi efoma ghahani Nwa a ni wu Jesu Kristi Dinwonnienyi; o yeguzi enyi orun ndi-ozu pu-ichenni ghahan'a, keni enyi hun uzọ duhe ndi ali ndi ozọ ile wuleni ndi Ju d'e kwerin'e, humen'e isi; ⁶ kezi unu le enwen unu, makeni we kpozikwo onu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hun ri Rom, ndi we kpo d'a wuru ndi-nsọ. Efoma le udon gha aka Osolobue Nedi enyi le Dinwonnienyi wu Jesu Kristi a bia ya rini unu.

Polu A Kpanmin Osolobue

⁸ Nke ibuzo, m ri a kpanmin Osolobue m ghahani Jesu Kristi make unu ile, makeni we ri e ku oku okukwe unu ime uwa ile. ⁹ Osolobue, hun m gi obi m ile e fe ghahani izisonme ozioma Nwa a, wu osheri m ni m'a nyanhan unu ogen ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e me ekpere, m'a risonme Osolobue n'o beye ni m oghere ni m saeka bia nwan d'a hun onu—omeni uche e ro. ¹¹ Makeni unu ri a da m—makeni m cho ni m yebeye unu ngozi ime-mmom, keni unu zekenme. ¹² Mba, keni mmē le unu hun uzọ gi okukwe enyi gbataru ibe enyi ume.

¹³ Umune m, m cho ni unu marin n'o teke m choma ni m bia d'a hun unu. (Kani we eke ni m bia.) M ri a cho ni m bia, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian ke m don me ime ani ndi ozuzi wuleni ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: ke ndi wa-enya ke ndi waleni enya, ke ndi jen ulo-ehuhuo ke ndi jenleni — ¹⁵ ya hain o gi a du m ni m bia d'e zizikwo unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Ri Ime Ozioma

¹⁶ Ifenren ozioma aru e me m, makeni ya wu iken Osolobue gi a zupuha onye owule kwerini, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹⁷ Makeni, ozioma ya nwe a ghosi ke Osolobue don e me ihian a wuru onye ri ke Osolobue cho: o me e ghahani okukwe onye ahun—gha mbidon d'e ru njendeme. O nolu ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si, “Onye ri ke Chuku cho ghahani okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hun Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-le-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasu njo ile le ihien ile rileni mma hun ndi-eje e me, ndi hun gi eje-ihien we e me e gbondon ezioku.

¹⁹ Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue we we enya, makeni Osolobue le enwen e e meguo n'o we we enya. ²⁰ Makeni, kete Osolobue e kele uwa, iken-itebite Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osuon'a ni ele we ihien we e legha enya, we e gi ihien ndi hun Osolobue ke a ghota we, a hun ke we no. Ya wu, o nwonni ihien ndi no erira k'e kin, dodo arikonu we ya, kaka! ²¹ Makeni, osuon'a ni a maringuo we Osolobue, eyeni we e mgbaye run'e, akpanmini w'a. Kama, iroro we a wuru ihien olal'iwu, uche we hun ghazileni a run a gbaguo ishi. ²² Ebe we ri e ro ni we marin ihien, e henrin we ndi-nzuzu; ²³ hun nke w'e gi fe Osolobue hun ghaleni a nwun, ye e ogho run'e, e fesonme we ihien we kpu akpu—ke ndi no ke ihian hun a nwunni

ke ndi no ke anu ri ichen-ichen, ke anu ndi nwe uku-enọ ke nnunu ke ihien ndi hun a rinji!

²⁴ Osolobue no gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesonme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehụ we mesonme ihien-ifenren; ²⁵ we no gi ntụ nokin enya ezioku Osolobue, fesonme ihien Osolobue ke, a kpo ni we isi-ali hun nke w'e gi fe Osolobue hun wu Onye-okike hun richanrin mma jenin ejen! Isee.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyel-le-ikpoho hun o me ni ya ke ihian e me. ²⁷ Eriira ke ikennyel we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hun ihian e me, egun ison ikennyel ibe we e me mgba hu a gungbu we: ikennyel le ikennyel ibe we hu e metari ihien ifenren—a narinzikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸ Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesonme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasonme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi muni we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efo a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kani we huzi e me we—eledel ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozọ ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwo ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozọ ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kani, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozọ enen, i ro n'i k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lelia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efoman keni i hun uzọ roghari? ⁵ Kani, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kponto ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenko d'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuhin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesonme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸ Kani, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rinji onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju.

¹⁰ Kani Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹¹ Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹² Ndi wuleni ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kani we me njo, a na we iwi, osuon'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³ Makeni ele ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e kuni ohunma, kani, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wuleni ndi Ju, hun nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osuon'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e.

¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihori we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Erira k'o jenko d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noke ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kani, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e giguwe we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, n'i wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni i wu onye a dun ndi nzuzu odun le onye a kuzi umeka—n'i nwon amamihien le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozọ, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kani yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, “agherele;” Kani yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Aruale mmon, ni eje-ihien ro.” Kani yu nwen, y'e jen uno mmon d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu—e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuho-nsọ si, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozọ gi e kutọ Osolobue.”

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwa-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kani, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ugun i kwa elezi ugun nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ugun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noke ndi kwa ugun—o sọ n'a ni akwanni we? ²⁷ Ya wu ni ndi kwaleni ugun nke ehü, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—makeni onu a dan Iwu hu, osun'a ni unu ke we detun'e, osun'a ni unu a kwaguo ugun. ²⁸ Makeni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ugun ele hun we kwa ehü, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kani, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmon le Mmon-nsọ ro, ele ihien ehü le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we aka Osolobue ele aka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozọ Mma?

¹ Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozọ mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi?
² O bukekwo! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu puha che aka ndi Ju.

³ Kani, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya? ⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o sọ n'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekukwo-nsọ don ku e, si,

“We k'a hun a
ni ihien i ku wu ezioku;
we kin i ikpe, i k'e ri enen;
i han enen,
w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kani, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonni k'o don me! Makeni, omeni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe? ⁷ Kani, omeni ntum ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon, e wehen'e ogho, ke w'a mazi ni m nwan ikpe ni m wu onye-njo? ⁸ Ki hain enyi gileni si, “Ni enyi mesonme nwan

njo keni ihien ri mma hun uzọ a puha ifon”? (Ya ke ndi ri e kuto ni enyi si ni 'ya ke enyi e ku.) We furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonna Onye Ri Ke Osolobue Cho

⁹ Ki mezi? Enyi ndi Ju ka ndi hun wuleni ndi Ju mma? Kaka akp'ohu! Enyi e kuguol'a ni njo ri a ki ihian ile—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ¹⁰ Erira ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si,

“O nwonna onye ri ke Osolobue don cho,
o nwondeni kaka akpu onye ohu;

¹¹ O nwonna onye a ghotani,
o nwonna onye a cho Osolobue.

¹² We ile a kpahugo;
we ile e henringuo ihien-eti;
o nwonna onye e me efoma,
o nwondeni kaka akpu onye ohu.

¹³ Oku a gha we ekpiri a puha ri ke
ishin gha ili ri oghe a puha;

we gi ire we e dufie,
edide agwo ke

oku ri we ugb'onu wu.

¹⁴ Ikpọ-iyi le eje-oku jun we onu.

¹⁵ Uku a kereka we igbu-ochu.

¹⁶ Ebe owule we jen,
we le ntikpo le nsongbu wi.

¹⁷ Amarintudeni we ihien ezigbo udon wu.

¹⁸ Egun Osolobue aride we enya.”

¹⁹ Enyi a maringho ni ihienni ile Iwu ku, ni ndi ri okpuru Iwu k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian ile ri uwa ile enya ni we ile jenko d'a ko ni Osolobue ke we jen. ²⁰ Makeni, “O nwonna onye Osolobue k'e kuni ohunma makeni o n'e me ihien Iwu cho,” makeni Iwu ke we gi e me ihian a marin ni ihian e meguo njo.

Ke Ihian A Don Ri Ke Chuku Cho

²¹ Kanị Osolobue a ghosiguo uzọ ihian gi a ri ochan—bu ele ghahani Iwu Mozizi. Kanị, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien ndi-amuma ku, Ehuhuo-nsọ a shiaguo eri ni ya wu uzọ ke ihian gi a ri ochan.

²² Uzoni hun gha eka Osolobue bia, hun we e gi ri ochan, wu ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri e n'o riguo ochan—o tuni onye we wu. Makeni, o nwonna ihien ri ichen ime ihian ile, kaka, ²³ makeni ihian ile e meguo njo, gha ime ogho Osolobue danfu. ²⁴ Ya wu ni efoma *Osolobue* suo ke Osolobue gi nwan e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵ Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwun Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihienni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya— ²⁶ makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonna onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpọ onye hu onye ri ochan.

Osolobue Suo Me E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷ Kiri ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonni, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya hain ihien we e gi nyan isi gizileni ri a. ²⁸ Makeni, enyi gi e don ni ghahani okukwe ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹ Makeni, Osolobue wu ohu suo. Ra Osolobue ndi Ju suo rode? Elezi nke ndi wuleni ndi Ju? Eghere, o wuzikwo nke ndi wuleni ndi Ju, ³⁰ ebe o me ni Osolobue wu ohu suo. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ohunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi ali ndi ozo, kuni we ohunma.

³¹ Enyi rida nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; enyi ri e gide e a kwadon e.

Isi Nke Eno

Ebrahim Le Okukwe

¹ Ime oku okukweni, ki enyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi enyi nke anu-ehu? Nani k'o jen?

² Omeni ihien hun Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma, nke o nwon ihien o gi nyan isi, kani ele ebe Osolobue ri k'o k'a no nyan ya wu isi. ³ Ki Ehuhuo-nsu ku? O si, "Ebrahim' kweyeni Osolobue, Osolobue no gi ifiri e gun a yen'e, kpọ a onye ri uchan."

⁴ Lee e nwan: onye run orun, a ku w'a ugwo-orun a. W'a ra si ni we "ye" e ihien-ofe, kama, w'a si ni ihien o run ro, ni we ku a ugwo-orun.

⁵ Kani nke ndi hun gichanrin okukwe don enya, ele orun, e kweyeni we Osolobue hun a si onye njo n'o riguo nwan ochan, okweyeni we kweyeni Osolobue k'o gi e kuni we ohunma, a kpọ we ndi ri ochan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi ri e ku ogen o gi ku oku ighoghọ hun rini onye hun Osolobue weri e n'o wu onye ri ochan—bu o nwonni orun oma owule o run: o si,

⁷ "Ngosi arikakwo ni
ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi we me,
ndi hun o fichanpu njo we;

⁸ ngosi arikakwo ni
onye hun Di-nwonni-enyi jenkoleni
d'a gun ni njo a!"

⁹ Onye nwede nwan ngosi hu Defidi ku oku e? Ndi hun kwa ugun suo ra ke ndi kwaleni ugun?

Enyi e kuguo a ni ufiri okukwe Ebrahim ke Osolobue gi kpọ a onye ri ke Osolobue cho. ¹⁰ Elee onodi ke Osolobue node gun ihienni yen'e? Ebe o kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'o kwaguu ugun, kani k'o keleni kwa. ¹¹ Osolobue no gi ikwa ugun ye e ahima, gi ghosi n'o ri-ochan, ya wu n'o riguo ochan ghahani okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe we kpozikwo we ndi ri ochan. ¹² Ebrahim wuzikwo nedi ndi hun kwa ugun, ndi hun o me ni ele ni we kwa ugun suo, kama, we nwonzikwo udi okukwe ohu hu Ebrahim nedi-enyi nwon n'o d'a kwa ugun.

Okukwe Ke We Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke we, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen e, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ochan ke w'e gi nwehen e.

¹⁴ Makeni, omeni ndi hun e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien o wuzi;

¹⁵ Makeni iwe-le-ọnụma Osolobue ke Iwu e wehe we dan a; kanị ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶ Ya wu, okukwe ke we gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hun uzọ wuru ihien-ofe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi we ye Iwu suo, kanị ke we han nwe okukwe ke Ebrahim' don nwe.

Makeni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (nọke ke Ehuho-nsọ don ku e, si, “E meguo m'i wuru nedi ndi anị ri ichen-ichen bu oda.”) O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hun o gi don enya; Osolobue hu hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onu a e me ihien rituleni n'o ri. ¹⁸ Ebrahim' no kweri, kwerikenme, a tu enya ni nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozọ o kwonon eka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi alị ichen-ichen bu-oda,” nọke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Eriira ke umu i k'e buhan oda.”

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluani, osun'a n'o nyanhangho ni ehụ a anwunhugwole (makeni o wu ihien nọke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osun'a n'o nyanhanghozi ni Sara nwunye e wu agan; ²⁰ o nini obi-ebu nu e d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenmede ime okukwe e, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hain Osolobue gi “gun a yen'e, kpo a onye ri ochan.”

²³ Ele Ebrahim suo ke we de ni oku hu, ni, “We no gun a yen'e.” ²⁴ Kanị, we dezikwo ni enyi nwen ya; makeni we jenkọ d'a gun a yeni enyi ni enyi a rigwo ochan—enyi ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'o nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli e—keni Osolobue hun uzọ kuni enyi ohunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Dngwo Nwan!

¹ Ebe o me nwan ni Osolobue e giguwo ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e dngwo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi—² onye hun Osolobue gha eka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodini o me efoma ye enyi, efomanị hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenkọ d'a banye ogho Osolobue!

³ Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a biasonmeni enyi, makeni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gunsomme agungun ri mma; ni igunsomme agungun ri mma e buhe olil'anya—⁵ bu olil'enyani ekpuyeko enyi, makeni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni enyi oda-oda—o hugwo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmon-nsọ a o ye enyi.

⁶ Makeni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njo onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o suokwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-eka rikin obi, gi ifiri onye rikemme mma nwun onwun. ⁸ Kanị Osolobue a ghosigwo enyi ke o nwehan ihien-osusuo enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njo, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! ⁹ Ebe o me nwan ni Osolobue e giguwo ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohunma, enyi jenkọ nwan d'a wanahinchanrin iwe-le-ọnụma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. ¹⁰ Makeni, omeni ogen enyi gi wu ndi-inenren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya dngwo, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Eledę ọhun sụọ, kanị, ẹnị hụzị a n'an ime Osolobue ghahani Di-nwonn- ẹnị wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghagu nwan aka a donzi egbata ẹnị le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njo don gha aka okennyeh ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile aka makeni ihian ile me njo. ¹³ Eghęę, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kanị, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian "Lee njo i me." ¹⁴ Kanị, o suokwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bia ogen hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kanị, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Onwun ke njo okennyeh ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kanị, Osolobue gha efoma okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi me menini ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozozị, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyeh ohu hu wu Adam' buhe. Makeni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kanị Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyeh ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha aka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Makeni, aka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo makeni okennyeh ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue siko nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri makeni okennyeh ohu hu wu Jizosi hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi e marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kanị ebe ime-njo no ba uba, ebegu ke efoma Osolobue no bakaride uba— ²¹ keni o hun uzọ me ni erira njo don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira me ihian nwehen ndun-itebite ghahani Di-nwonn- ẹnị wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, N'i Rini Osolobue Ndun

¹ Ki ẹnị k'e ku nwan? Ni ẹnị mesonme nwan njo keni efoma *Osolobue* hun uzọ a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke ẹnị, hun nwunnahinguu njo e don to ime njo e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e buguo we we che ime onwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e giguu we mirin-Chuku we me ẹnị ligbama ẹnị le Jesu, gi e me ẹnị wuru ndi son e nwun, keni ẹnị nwen hun uzọ lihi, bimezikwo ndun ohun, rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi *enyi wu Osolobue* gi nwe ogho.

⁵ Ebe o me ni ẹnị le ya a wuguu ohu enina ghahani onwun a, ẹnị le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igba onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ makeni ẹnị a maringho ni ya le onye hun ẹnị te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun uzọ nafu eje-ihian ahun ẹnị te wu iken, amamgbe njo gha a kizi ẹnị ke igbon. ⁷ (Makeni onye hun nwunhunni a wanahinguu njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

8 O mē nwan nị ẹnị e sọnguọ Kraịstị nwunhụn, ẹnị kweri ni ẹnị k'e sọnzikwọ a rịzị ndun—⁹ makeni ẹnị a maringhọ nị hunnị Kraịstị ghaguọ ọnwun lihi, ọ nwunkozi; ọnwun enwezi iken ebe ọ rị. ¹⁰ Makeni, ọnwun ọ nwun, njo k'ọ nwunnahin; mgbe ohuni sọ k'ọ nwun, ọ nwunkozi. Ndun ọ rị e bi kikenni, Osolobue k'ọ rị e bi n'e. ¹¹ Erirazikwọ, unu le enwen onu k'e weririri enwen onu nọke ndi nwunnahinguu njo le ndi nọ ime Kraịstị wu Jizosi a rị nị Osolobue ndun.

¹² Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e mē unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsomme ehụ unu; ¹³ ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e mē eje-ihien. Ka wechanrin nị enwen onu ye Osolobue nọke ndi hun we ghaguọ ọnwun weli hun rị ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye Osolobue nọke ihien-orun o gi e mē ihien ọ cho. ¹⁴ Njo akiko unu—makeni unu arizi e bi okpuru iwu kani okpuru efoma Osolobue ke unu rị e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵ Ki ẹnị e mezi nwan? Nị ẹnị mesonme nwan njo makeni okpuru efoma Osolobue ke ẹnị rị elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unu amarin nị onye unu hatu enwen unu yeni nị ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omēni njo rọ, ohun k'e buhe ọnwun; omēni ihume-isi rọ, ohun k'e mē unu wuru ndi rị ochan. ¹⁷ Kani, ekele ya rinị Osolobue, nị, ọ sọkwọ n'a nị unu te wu igbon njo, unu e giguọ nwan obi unu ile gbaye ihien rị nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸ a gbapuhaguọ we unu eka njo, unu nọ henrin igbon iri-ochan. ¹⁹ (M rị e ku e hu ke ihian e ku ken'ọ nị unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehụ unu ye ihien-uru le eje-obibi nọke igbon—hun unu te gi rị e bi eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan eka ohu hu we mkpamkpa-ehụ unu ye ezi-omume, keni unu rị nsọ.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwonni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e mē ogen ahun—hun rị nwan e mē unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kani, hunnị o mē nwan nị Osolobue a gbafuhaguọ unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu nị unu rị a rị nsọ. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³ Makeni, ugwo-orun njo wu ọnwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun rị ime Jesu Kristi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Eṣa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umune m, unu amarin nị ebe ihian rị ndun sọ ke Iwu nọ a ki a? (A maringhọ m nị m rị e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a mē ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhụn, iwu dile-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omēni ya le okennyē ozo a sọma mọbu luma bu di e hukwọ ndun, we k'a kpọ a onye zo-uku-ye-ofia; kani omēni di e a nwunhūnguọ, iwu hu egizi e. O luma okennyē ozo, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umune m, erira k'ọ rizi nị unu. Makeni unu wu mkpamkpa-ehụ hu Kraịstị gi nwunhụn, unu le iya gba nwunhụn; ya wu, unu a nwunnahinguo Iwu Mozizi, keni we hun uzo we unu ye onye ozo luru, onye hu Osolobue gha ọnwun weli, keni ẹnị banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Makeni, ogen hu enwen ẹnị gi rị a ki ẹnị, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensomme rị orun ime mkpamkpa-ehụ ẹnị, a runpuha ihien ọnwun gi e gbu. ⁶ Kani, ẹnị e nweringuo nwan enwen ẹnị, ẹnị arizi okpuru Iwu Mozizi, makeni ẹnị a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi ẹnị mbu, keni ẹnị hun uzo gi uzo ohun ahun Mmon-nsọ a ki feme Osolobue, elezi uzo akan, uzo ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Make ni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸ Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotienchanrin ihien olila-enya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua— ¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e dufie m, gi e gbu m. ¹² Ya wu, Iwu le enwen e ri nsọ; ihien hu Iwu ku rizikwo nsọ, ri mma enya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³ Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me e. O no puhachanrin ifon ni njo wu njo—make ni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e giguwo we ihien hu Iwu ku ghosi ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Enyi a maringho ni Iwu wu ihien ime-mmom, kani mme nwen wu ihian-mmaka hun nwonleni Mmom-nsọ—hun njo ri a kichanrin ke igbon o non enon. ¹⁵ M'a ra ghota ihien m ri e me. Make ni, m'a ra me ihien m cho ni m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶ Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kwere ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan ni elezi mme ri e me e, kani, njo hun ri ime m ri e me e. ¹⁸ Make ni, a maringho m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Make ni, m'a cho ni m me ihien ri mma, kani, m'a ra saeka me e. ¹⁹ M'a ra me mma hun m cho ni m me, kani eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesonme. ²⁰ O me nwan ni m'e mesonme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me e—njo hun ri ime m ri e me e.

²¹ Ya wu, a hunguwo m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien suo ke m'a sa eka e me.

²² Ezie, Iwu Osolobue a suo m asuo, a suoru m akpakali obi. ²³ Kani, a hun m iwu ichen ri orun ime ehụ m, a luson Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kini m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehụ m a run.

²⁴ Euu, uya e gbu m! Onye k'a gbapuha m eka ehụ ni ri e buheni m onwun?!

²⁵ Ekele ya rini Osolobue n'o jenk'e me e ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kani, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Esato*Ndun Mmom-nsọ Ri A Ki*

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Kraisti wu Jizosi. ² Make ni, iken iwu ahun Mmom-nsọ gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhaguwo enyi eka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun. ³ Make ni Osolobue e meguwo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni eka me, hun Iwu saleni eka me make ni iken ari ime ihian. Osolobue e meguwo a ghahani igi ifri njo zihę Nwa a n'o wuru ihian noke enyi ndi-njo, o nozi nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzọ mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kani ke Mmom-nsọ don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kani ndi hun e bi ke Mmom-nsọ don cho e ro iroro ke Mmom-nsọ, e me ihien Mmom-nsọ cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun,

kani, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako aka gbaye e. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saaka me efọ sọ Osolobue usuo.

⁹ Kani, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nsọ ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Kraisti ele nke Kraisti. ¹⁰ Kani, omeni Kraisti ri ime unu, ezie ro ni ehụ unu a nwunguo make njo, kani mmon unu ri ndun makeni unu e henringuo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Kraisti bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraisti, me n'o rizi ndun, siko d'e mezikwo ni ehụ unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'o cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunriri. Kani, unu ghaha Mmon-nsọ gbupu eje-ihien ndi hun ehụ e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kani Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!" ¹⁶ Mmon-nsọ le enwen e a shia eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru aka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru aka—ndi we le Kraisti gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Kraisti ta afunfun a, keni ogho a hun uzo ruzikwo enyi aka.

Ogho Hun Lalani Ni Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenkọ d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kani, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozo ile o ke ime egbon we ri, amangbe we ghazi e rehi, e son we umu Osolobue weri enwen we, son we nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden noke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike soso ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghosi ni ogho ahun ile lalanchanrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'o wepuha ehụ enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—makeni ilee-enya ihien, bu y'a hunguo a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hunguo ihien e lemezi enya a? ²⁵ Kani, emeni enyi e ke hun ihien enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nsọ

²⁶ Mmon-nsọ huzikwo e yeni enyi aka ebe o meni enyi e zuni oke.

Enyi amarin ihien enyi k'a rijo ime ekpere, kani Mmon-nsọ le enwen e gi isun-uden a riodonni enyi ebe Osolobue ri; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saaka e ku. ²⁷ Osolobue hun e legha obi enyi marin ihien Mmon-nsọ ri a rijo, makeni Mmon-nsọ a riodon ni ndi-nsọ ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a soso ihien ri mma, ndi ahun o kpọ make ihien cho n'o me.

²⁹ Osolobue a maringwole we mbu-mbu n'o d'a kpọ we. O maringwole we, o no

hotọ wẹ n'o jenkọ d'e mẹ wẹ ni wẹ ri kẹ Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzọ ime umu bu oda. ³⁰ Ndinị o hotọ k'ọ kpọ; o kpoguu wẹ, o nọ kuni wẹ ohunma, ya o nọ nwan we ogho ye wẹ.

Ihiẹn-osisuọ Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o mẹ ni ihiẹn ndinị nọ enina, kẹ enyi k'e ku nwan? O mẹ nwan ni Osolobue ri azuun nke enyi, onye k'a saeka nu enyi ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azuun, kama, o gi ifiri enyi ile we e ye, o yechanrinko enyi ihiẹn ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan eka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o mẹ ni Osolobue le enwen e ri e kuni wẹ ohunma? ³⁴ Onye k'a ma wẹ nwan ikpe—ebe o mẹ ni Jesu Kristi ri nwan eka-nni Osolobue a riodonni enyi!? Jesu Kristi hun nwunhunnị; eledẹ onwun suo k'ọ nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli e. ³⁵ Onye k'a sa nwan eka wepu enyi ime ihiẹn-osisuọ Kraisti nwe ebe enyi ri? Ni nsongbu saeka mẹ e? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni ekwa je; ra eje-onodi; ra opla-agma wẹ gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekukwo-nsọ gi si,

“Ifiri i

kẹ onwun gi a kpọ enyi ihun ogen ile;
wẹ e mẹ enyi kẹ atunrun
wẹ dukọ d'e gbu.”

³⁷ Mba nu, o nwonni hun k'a sa-eka! Ime ihiẹn ndinị ile, enyi wu ndi-mmẹri ka ndi-mmẹri ile, ghahani onye ahun nwe ihiẹn-osisuọ enyi! ³⁸ Makeni, o weguo m enya ni kẹ onwun kẹ ndun, kẹ ndi mmon-ozị kẹ eje-mmon ndi ri a kinị, kẹ ihiẹn ri ogenni kẹ ihiẹn ri ihun, kẹ iken ile rinị; ³⁹ kẹ ihiẹn jẹn elu kẹ ihiẹn mi mgbugbu, kẹ ihiẹn ozo owule wẹ ke eke—o nwonni hun k'a saeka wefu enyi ime ihiẹn-osisuọ Osolobue nwe ebe enyi ri, ihiẹn-osisuọ a hun ri ime Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi!

Isi Nke Itenei

Osolobue Le Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'enya Kraisti, ari m a tu ntu—ihori m ri a ghoni m idenya Mmon-nsọ ni ari m a tu ntu, ni ² oken ekwan jun m obi, ni ogen ile kẹ obi gizikwo a cho n'ọ gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke o ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun kẹ wẹ e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe kẹ Osolobue gi henrin umu; uwe k'ọ ghosi ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu wẹ marin amarin wu ndi nke wẹ; ebon wẹ kẹ wẹ muye Kraisti rike ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihiẹn ile ri okpuru e, hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

⁶ Eleni ihiẹn oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehụ Ebrahim puha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki kẹ umu wẹ jenkọ d'a kpọ umu i k'a gha bia.” ⁸ Onwan ghosi ni ele umu wẹ mu kẹ ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kani, umu wẹ mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe kẹ wẹ a gunye ni wẹ wu umu nke-esi. ⁹ Makeni, ogen Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihiẹn o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyẹ.”

¹⁰ Eledẹ ohun suo. Makeni, ogen Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu kẹ wẹ nwon, hun wu Aziki nedi enyi; ¹¹ kani, ni wẹ d'a mu wẹ, kẹ wẹ keleni mẹ ihiẹn owule—kẹ mma kẹ njo—Osolobue nọ gwa Ribeka oku, igi ghosi ni omeni Osolobue cho

n'o me ihien, o gi aka a a hori ihian, a kpo a—¹² ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kani siko d'e fe hun-nta.”¹³ O rihu ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si,
“M nwe ihien-osusuo jenni Jekopu;
kani, enwen m ihien-osusuo jenni Iso.”

¹⁴ Ni enyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka! ¹⁵ Makeni o si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me omiken e ke m k'e me omiken e; onye owule m cho ni m me ebere e ke m k'e me ebere e.” ¹⁶ Ya wu ele ihien ihian cho mobu ihien ihian run ke we gi e me e, kani omiken Osolobue suo. ¹⁷ Ime Ehuhuo-nsọ, Osolobue si eze ali Ijiptu wu Fero, “M tume i eze keni m gi i ghosi iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile.” ¹⁸ Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kani ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹ Kani unu k'a si m, “Omene enina k'o me, ki haenzi Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?” ²⁰ Kani, iyu wu ihian-mmaka, onye ki wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpu akpu juma onye kpun'a, “Ki haiz i gi kpu m enina?” ²¹ Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpukpu-urua kpu? O nwe iken igi e kpu ite we gi e me ihien-oghọ, o nwezikwo iken gi ya wu okpukpu-urua kpu ite we gi e gbu ani.

²² Kini ri a omene Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademeguun toni ntikpo, keni o ghosi iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e? ²³ Kini ri a, omene o me e keni o we oken ogho a ghosi ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademeto n'o k'e ye ogho, ²⁴ ya wu enyi, ndi ahun o kpo—hun o me ni ele ime ndi Ju suo k'o gha kpori enyi kani ke ime ndi Ju ke ime ndi wuleni ndi Ju. ²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwo-nsọ, ime ehuhuo Hozia, si,

“Ndi wuleni ndi nke m
ke m k'a kpo 'Ndi nke m.'
Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpo
'ali hu ri m obi.' ”

²⁶ Ebe ohu ahun we no si we,
'Unu ele ndi nke m'
ke we k'a nozi kpo we
'umu Osolobue ahun ri ndun.' ”

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si,
“Osoun'a ni ndi Izrelu buhan oda
ke ejan ri mkpenren iyi,
ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,
²⁸ makeni,

Di-nwonni-enyi siko d'e yekenrin ndi ali hu afunfun hu o ku,
ye we ya ru ali!” ²⁹ Eriira ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

“Omene Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te meni ni we gbuhodu ni enyi umu,
nke enyi a riguo ke Sodom, nke enyi a no ke Gomora.”

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wuleni ndi Ju, hun te rileni a cho ke w'a don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwehen; ³¹ bu ndi Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani aka ri ochan. ³² Ki haiz we gileni sa aka? Makeni egini we okukwe chu a, kama, we me e ke si ihien we run ke w'e gi ri ochan—ya we no kpo gburu “omuma-mkpo gburu ahun,” kpo gburu — ³³ rike ke we don de e ime Ekukwo-nsọ, si,

“Lee enya,
e butogu m omuma ime Zayonu
hun k'e me ihian kpo gburu;

nkume hụn k'e me we dan.
 Kanị,
 o kpuyekọ ndị kwerini n'e."

Isi Nke Iri

Ekpere Pọlu E Meni Ndi Izrelu

¹ Umune m, ihien hụn a gun m egun le ihien m'a riọ Osolobue ime ekpere n'o meni ndi ali m wu ni we nwe nzuopuha. ² M k'a saeka shia ni we eri ni ihien Osolobue a du we adu, kanị, amamihiyen aria. ³ Makeni, ifiri ni amarin we uzọ ahun Osolobue gi e me ihian a ri ochan bu we hu a nwan ni we me e uzọ nke we, eweni we enwen we che uzọ hu Osolobue gi e me ihian a wuru onye ri ochan. ⁴ Makeni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uzọ henrin onye ri ochan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ochan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: "Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi we ri ndun*." ⁶ Kanị, nke iri-ochan ghahani okukwe, ihien Ekukwo-nsọ ku wu, "Ajukwole ni enwen unu ke 'Onye k'e jen nwan elu-igwee?' (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mobu 'Onye k'e jen nwan an-mmom' (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)" ⁸ K'o si ihian me? O si, "Oku Osolobue ri unu nsue—o ri unu ugb'onu, ri unu ime obi." Elee oku ro? Oku-okukweni enyi ri e kusonme: ⁹ ni, i gi onu i ku e ni Jesu wu Di-nwonni-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli e, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰ Makeni, ihian gi obi e kweri, o wuru onye ri ochan; o gi onu a ku e n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹ Makeni, Ehuhuo-nsọ si, "O kpuyekọ onye owule kwerini n'e." ¹² Makeni eka ohu ke Osolobue gi e son onye owule, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi e e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu we ya oda-oda. ¹³ Makeni Ehuhuo-nsọ si, "Onye owule kpoku efan Onye-nwonni-enyi k'e nwon nzuopuha."

¹⁴ Kanị, nani ke w'a don kpoku onye we keleni kweri ni? Nani ke w'a don kweri ni onye we keleni nutu banyeni? Nani ke w'a don nu banyen'e omeni o nweni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omeni e zipuni we ndi-ozidi d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si ni "Obibia ndi-ozidi hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶ Kanị, ele ihian ile kweri ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwonni-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwenen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kanị, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nuguo w'a. O rihu ke Ehuhuo-nsọ don ku, si,
 "Olu we a puole, o ruole uwa ile;
 ihien we ri e ku e ruguo njendeme uwa."

¹⁹ M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si,
 "M k'e gi ndi nwonlani ihien we wu,
 me enya fuma unu ufu;
 m k'e gi anidi nzuzu
 kpasu unu iwe."

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni,
 "Ndi rilani a cho m,
 uwe hun m;
 e we m enwen m ghosi

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosi 18.5

ndi ghaleni a ju ukwere m.”

²¹ Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, “M shiafu aka m ke uhuhin han keni m nabanhan ndi nnupu-isini, ndi isi-ikenni.”

Isi Nke Mmanai

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

¹ Ni m ju nwan ajuju, “Osolobue a juguo ndi nke e wu ndi Izrelu?” Mba, kaka! Makeni, mme le enwen m wuzikwo onye Izrelu, nwa Ebrahim, onye ikpun-ulo Benjamini. ² Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanni ihien Ehuhuo-nsọ ku ebeku Elaija no ri e kpe ndi Izrelu aka Osolobue? Ke Elaija don si, ³ “Di-nwonna-enyi, e gbuchanringuo we ndi-amuma i, tikpopusunme ebe ndi w'a no a chuyen'i ejan. Mme suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!” ⁴ Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, “E butoguo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmon Baa oseku.”

⁵ Eriira k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run –nke o me ni efoma elezi efoma.

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekwokwo-nsọ don ku, si,

“Osolobue no me we amarinzile
ihien we ri e me;
me enya we eleghale uzo;
me ntin we anule ihien—
d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,
“Ihien-oriri we ya wuru onyan,
onyan we gi nwundon we,
ya wuru omuma hun e me we a kpogburu;
ya wuru ihien we gi megwari we.

¹⁰ Enya ya kpu we ishi,
amamgbe w'e legha uzo;
we hieto jenin ejen!”

¹¹ A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpogburu, we dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, makeni we me njo, nzuofuha a biagunni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Ke Nzuopuha ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye-ozu puchen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ ikenkwo ni m saeka gi uzoni me enya fukeme ndi ali m, keni m s'eka zuopuhade ndi hu ime we. ¹⁵ Makeni, omeni iju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni we k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun we bu uzo beri ye Osolobue hugho nsọ, ya wu ni ogbe bre di we gha beri e rizi kwọ nsọ; omeni mkpogun osisi ri nsọ, agala ndi rin'a huzikwo nsọ.

¹⁷ Omēni wẹ kwapụsọnme agala olivu wẹ kụn akun, we unu wu agala olivu- ofia cheni ndi hoduni d'e son wẹ ri erere ri olivu hu, ¹⁸ eleniakwole ni agala ndi hu mobu nyanma ni wẹ isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo ni ni ele unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹ Kani i k'a si, "Eghee, ifiri m ke wẹ gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m uzo." ²⁰ Ezioku ro. Kani, wẹ kwapu wẹ make ni ekwerini wẹ, bu unu nwen wẹ buche ebuche ri ebenu make ni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo ni egun e bi! ²¹ Make ni, omēni Osolobue ahata ni ndi Ju hun wu ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebe ni ke enyi no hun efoma Osolobue le eka-iken e: o gi eka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasi a me ni unu nodihukwo ime efoma a. Kani, omēni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen. ²³ Nke ndi Ju hu wẹ kwapu make ni ekwerini wẹ, wẹ kweri, Osolobue k'e we wẹ che osisi hu—make ni o k'e ri-eka me e. ²⁴ Omēni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien wẹ ghaleni e me, we unu che olivu wẹ kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi wẹ kwapu che osisi hun wẹ gha kwafu wẹ.

Omiken Suo Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

²⁵ Umune m, m cho ni unu marin eziokuni mini, ghota a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kani Izrelu agbasonmeko isi-akwanran jenin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wulen ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu. ²⁶ Erirazikwo, ndi Izrelu ile jenkwo nwan d'e nwon nzuopuha, noko ke ehuhuo-nsu don ku, si,

"Onye-nzuopuha k'a gha obodo Zayonu bia;
o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu."

²⁷ "Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le wẹ,
ogen m k'e gi wefu njo wẹ."

²⁸ Ebe ozioma ri, ndi Ju wu ndi ihenren Osolobue make unu. Kani, o me nke ohori, ndi ihien wẹ a suo Osolobue ke wẹ wu—make ndi nedi wẹ kani hun o hori. ²⁹ Make ni Osolobue ara gbehuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpo.

³⁰ K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhenguwo nwan omiken eka Osolobue make ni ndi Ju nupu isi, ³¹ erira k'o donzi me ni wẹ nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wuru uzo wẹ e gi nwonhenzikwo omiken eka Osolobue. ³² Make ni, Osolobue a gunguo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni o hun uzo me ni ihian ile omiken.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

³³ Euu! Osolobue e mekenmeko odafin!
Amamihien e le ako-le-uche e
e mike!

W'a ra saeka ghota iroro o tu!

W'a ra saeka ghota ke o me! ³⁴ Make ni Ehuhuo-nsu si,

"Onye marin uche Di-nwonna-enyi?"

Onye a dun a odun?

³⁵ Onye yetu e ihien owule,
hun o gi kukin e ya?"

³⁶ Eghee! Make ni, ihien ile gha eka a bia; ihien ile a ri ghahan'a; ihien ile a rizikwo n'a.

Ojija-mma ya rin'a jenin ejen! Isee.

Isi Nke Mmēbuo

Obibi Furu Ndi E Fee Osolobue

¹ Umune m, m gi nwan ifiri omiken Osolobue meni enyi a rjo unu, we ni ehụ unu ye Osolobue nọke ejan ri ndun we chuyen'e, ejan ri nsọ, ejan hun a suo n'a—onwan wu ezigbo ofufe hun furu unu k'e fe. ² Akirinle ni obibi uwanị, kama, ni ni Osolobue gbanwon unu ghahani igbehutochanrin iroro unu. Me n'e keni unu hun uzọ marin ihien wu uche Osolobue, hun ri Osolobue mma, hun a suo a usuo, hun zu oke.

³ Ghahani oyiye Osolobue gi efoma ye m, m si onye owule ime unu: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin enya lele enwen i, n'i marin ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpo enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime enyi don nwe ehụ ohu hun nwe mkpamkpa-ehụ bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'o ri ime Kraisti. Enyi ndi ri ime Kraisti bu oda, kani, enyi ile wu ehụ ohu. Onye-onye ri ime ehụ Kraisti hu wu nke ndi ozo ile. ⁶ Enyi nwesonme oyiye ri ichen-ichen ke Osolobue don yesonme enyi. Omēni oyiye ihian wu izi ozi Osolobue si a zi le ibu-amuma, y'a me e ke okukwe e han. ⁷ Omēni oyiye ijen-ozu ro, ya jenne ozi; omēni nkuzi ro, ya kuzime nkuzi; ⁸ omēni igi oku-Chuku a kpotien obi ihian ro, ya memē e; omēni iyeni ndi nwonleni eka ro, y'a ha eka ohunma-ohunma; omēni okiki ro, ya runshi ikēn; omēni ime omiken ro, ya gi ighoghọ e me e.

Ihien-osusuo

⁹ E nweni ihien-osusuo gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien ri mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya suoma unu oda-oda nọke umune; e ye ni ibe unu ogho kari enwen unu. ¹¹ Anikwole ni adudu unu benua, ka e zekenme ni ime-mmōn, a runni Di-nwōnni-enyi orun. ¹² A ghoghọ ni make olil'anya unu nwōn; e nwōn ni ndidi ime nsongbu unu; wuru ni ndi we gi e don enya ebe ime-ekpere ri. ¹³ E son ni ibe unu e yeni ndi nke Osolobue ihien ri a ko eka. A nabanhan ni ndi-obia.

¹⁴ A gozi ni ndi ri e kpokpo ni unu; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Son ni ndi ri a ghoghoni ghoghọ, unu e son ndi ri a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni ison ndi onodi we lua ali a kpa mobu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni ni unu ka ndi ozo mkpa a ri.

¹⁷ Emegwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni enya a hun a ni unu e me ihien k'a ri ihian ile mma enya. ¹⁸ Lilimakenme ni y'e me ihien ile furu n'i me hun udon e gi ri egbata 'yu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e megwarile ni; ka la ni mmegwari to ni Osolobue, makeni Ekukwo-nsọ si, "Di-nwōnni-enyi si, 'Mme k'e megwari; mme k'a kikin.'" ²⁰ Kama, "Omēni egun ri a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omēni egun ihien-orira ri a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Makeni i gha e me e, i ri a buo ikeke-okun a buoye e isi*." ²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmēto

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile we hume ni ndi-okiki isi. Makeni, o nwōnni okiki rini hun Osolobue tumeleni. Osolobue ya tume okiki ile rini. ² Ya wu, onye owule nupu ni ndi-okiki isi ri e nupu isi okpuru ihien Osolobue tume. Ndi e me erira ri e weheni enwen we afunfun. ³ Makeni, egun ndi ri a kini ara tu ndi e me ihien ri mma—ndi e me eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a choghọ nwan ni egun onye ri a kini tubehi

* **Isi Nke Mmēbuo:20** mobu: ...ifenren e megbu e.

i? Meme nwan ihien ri mma. O k'a ja i mma. ⁴ Makeni odibo Osolobue k'o wu—o n'a run orun make orinimma i. Kani, i me eje-ihien, egun e ya tumakwo i, makeni o pia hu o bu o gi e ye afunfun, o bukwon'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wu, iya ke Osolobue gi e ye ndi e me eje-ihien afunfun. ⁵ Ya wu, ihume ni ndi okiki isi ri mkpa. Ele make we gha e ye i afunfun suo, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶ Ya haizikwo unu gi a ku ugwo-isi: makeni ndi ri a kini wu ndi-idibo Osolobue hun e gichanrin ogen we ile a ki. ⁷ Ku ni nwan onye owule ihien unu gi e: omeni ugwo-isi ke i gi, y'a ku ugwo-isi; omeni eghe-ali mobu eghe ndi ozọ w'a na ro, y'a ku a; omeni mgbaye ke i gi we, y'e ye we mgbaye; omeni ogho ro, y'e ye we ogho.

Ugwo Enyi Gi Ihian Ile

⁸ Eghe, kupu ni onye owule ugwo unu gi we—mmani ihien-osusuo, w'a ra gibehi ugwo ihien-osusuo. Makeni, onye owule nwe ihien-osusuo ibe e e mezugwo Iwu. ⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: “Agherele; egbulu ochu, ezule ohin; anile ihien owule la i enya” le ihien ozọ owule Iwu ku ke we wegbama ime iwuni hun si, “Ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.” ¹⁰ Onye nwe ihien-osusuo ihian asaeka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-osusuo ibe e e mezugwo Iwu.

Obibi Ndi Ri Ime Ukpe

¹¹ E bi ni nwan enina makeni unu a maringwo ogen enyi ri ime e: ni ogen e rugwo unu e gi gha uran tenhin, makeni ogen nzuofuha enyi a rigwo nsue kari k'o ri oruru-ali hu enyi gi kweri. ¹² O tegwo ohii gba; eki e d'e fon. Ni enyi mebehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, enyi e yiri ewuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ogun. ¹³ Ni enyi e bi ni ohunma ke ndi ri e bi ogen eki gi ri enu. Enyi esonko ni we e jen eje-mmemme mobu a ra manya a tu; enyi aghereko ni mobu bime eje-obibi; enyi emeko ni ndi ikpe mobu ndi enya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Dinwonna-enyi wu Jesu Kristi noka ewuru; erozile ni ke unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ehun unu egun.

Isi Nke Mmeto

Amale Ni Ibe Unu Ikpe

¹ A nabanhan ni onye kweri ni Jesu hun okukwe e keleni ze, kani, elokwo hun unu e gi e son e hu a do ihien onye kweri le ihien o kwerileni:

² O nwe ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kani onye hun okukwe e zeleni e ri mkpehuhuo suo. ³ Onye hun e ri ihien ile y'e leiale onye ghaleni e ri ihien ile; onye hun a so nsọ ya amale onye hun e ri ihien ile ikpe, makeni Osolobue a nabanhangwo a. ⁴ Onye k'i wu i gi a ma odibo onye ozọ ikpe? Nna a k'e ku k'o turugho k'o turuni. Kani o k'e turu, makeni Di-nwonna-enyi k'a saeka me n'o turu.

⁵ Onye ohu weri e ni uhuhin ohu ka nsọ a ri kari uhuhin ndi ozọ; kani onye ozọ weri e ni uhuhin ile wu ohu. Onye-onye ya kwonkenme hun we e enya. ⁶ Onye hun weri e ni uhuhin ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonna-enyi e me erira. Onye hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonna-enyi e ri, makeni o ye Osolobue ekele make ihien-oriri hu. Onye hun a soni gi ifiri Di-nwonna-enyi a so—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonna onye owule ri ime enyi hun ri ni enwen suo ndun; o nwonzikwoni onye owule hun a nwunni enwen e suo. ⁸ Omeni enyi ri ndun, enyi ri ni Onye-nwonna-enyi ndun; omeni enyi a nwunhun, enyi nwunni Onye-nwonna-enyi. Ya wu, osuon'a ni enyi ri ndun mobu ni enyi nwun a nwun, enyi

wu nke Onye-nwonna-enyi. ⁹ Onwan haịn Kraịstị gi nwun, nwunguu, rizi ndun: keni o hun uzọ wuru Nna ndi ri ndun le ndi nwunni.

¹⁰ Iyü nwen, ki haịn nwan i gi a ma nwene i ime Kraịstị ikpe? Ki haịn i gi e lelia nwene-i-ime-Kraịstị? Enyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin enyi ikpe.

¹¹ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Di-nwonna-enyi si,

‘Ebe o me ezie ni m ri ndun,

onye owule k'e sekpu ni m;

onu ile k'e ku e ni mme wu Osolobue!’ ”

¹² Ya wu nwan ni, onye owule ime enyi sikọ d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emekwole Ni Ibe Unu Dan

¹³ Ya wu, ni enyi mabehi ni nwan ibe enyi ikpe. Kama, ni enyi kwademe obi enyi ni enyi ebutokoni nwene enyi ime Kraịstị omuma kpogburu mobu bu uke che n'e.

¹⁴ Rike onye nke Di-nwonna-enyi wu Jesu, o we m enya ohunma-ohunma n'o nwonna ihien-oriri owule rileni ochan; kani omeni ihian e weri ihien-oriri owule n'o ru aru, ya wu ni o ru aru ebe onye hu ri. ¹⁵ O me nwan ni ihien y'e ri ri e ye nwene i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-osusuo e bi. Egikwole ihien-oriri y'e ri tikpo onye Kraịstị nwunni onwun! ¹⁶ Kpanchanpukwo enya, amamgbe ihian a kpo ihien-oma i eje-efan. ¹⁷ Makeni Ali-eze Osolobue ele ihien-oriri le ihien-orira, kani obibi Chuku cho, udon le ighoghọ hun Mmon-nsọ e ye. ¹⁸ Onye owule ri e gi uzoni e fe Kraịstị, ihien onye hu a suo Osolobue usuo, ndi ozo e kuzi oku e ohunma.

¹⁹ Ni enyi liliima nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun enyi e gi e me ibe enyi a gha ihun ime okukwe. ²⁰ Egikwole ifiri ihien-oriri tikpo orun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwonna ihien-oriri runi, kani eje-ihien k'o wu ni ihian e ri ihien owule k'e me onye ozo dan. ²¹ O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo owule hun k'e me nwene i ime Kraịstị dan.

²² Ya wu, ihien owule i kweri banyeni ihien ndini, ya ri egbata 'yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kweri n'o hugho mma a ma enwen we ikpe. ²³ Kani, omeni ihian gi obi-ebu e ri ihien o ri e ri, ikpe a maguo a, makeni o rini e gi okukwe e ri e—makeni ihien owule ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinmma Ndi Ozo

¹ O furu ni enyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ohunma, ele ime ihien a suo ni enyi. ² Ni enyi e me ni ihien a suo ibe enyi hun k'a rini we mma, keni enyi hun uzọ enyi e gi me we sue ime okukwe. ³ Makeni Kraịstị emedeni k'o suo ya le enwen e; kama, o mehu ke Ekukwo-nsọ don ku, ebenu we de, si,

“Mkpari hu we kpari i,

mme gi isi buru e.”

⁴ We de ihien ile we deye ime Ehuhuo-nsọ keni we gi e kuzi enyi, keni enyi hun uzọ gi umu hun Ekukwo-nsọ a gba enyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-enya.

⁵ Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'o furu ime Kraịstị wu Jizosi, ⁶ keni onu ile hun uzọ gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwonna-enyi wu Jizosi Kraịstị ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

⁷ A nabanhan ni nwan ibe onu ke Kraisti don nabanhan unu, keni unu hun uzọ e weheni Osolobue ogho. ⁸ Make ni Kraisti bia d'a runni ndi Ju keni o ghosi ni Osolobue wu onye ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kani; ⁹ o biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Eriira ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Make ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebụ ija-mma.”

¹⁰ O sizi, “Ndi ali ndi ozọ hun wuleni ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghoghọ.”

¹¹ O sizi, “Ani ndi ozọ ile wuleni ndi Ju, ja ni Di-nwonn-enyi mma; ali ile, bunị n'a ebụ ija-mma.”

¹² Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onye ahun hun jenkọ d'e lihi, kima ndi ali ile; iya ke ndi wuleni ndi Ju k'e gi don enya.”

¹³ Osolobue, onye hun olile-nya gha eka a abia, ya gi ighoghọ le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don enya. Y'a me e, keni unu nwe olile-nya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nsọ.

Iken Polu Gi E De

¹⁴ Umune m, o weguo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihi en jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tumo m onye a runni Kraist' wu Jizosi ime igunrun ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-ejan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozọ hun uzọ wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsọ don nsọ. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Kraisti gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekukode m ihien owule kari ihien Kraisti gi m run ime igunrun ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringuo m ozioma Kraisti ghakwori Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Kraisti, amangbe m'a tunyezi ebe onye ozọ tunmaguu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, ni,

“Ndi we gwatuleni banyen'e k'a hun;
ndi nutuleni banyen'e k'a ghota.”

Polu A Tu Iroto Ijen Rom

²² Ifiri e ke m gileni sa eka bia d'a hun unu ogen ile m gi cho ni m bia.

²³ Kani, hunni o me nwan n'o nwezini ebe hoduni m k'a no run orun azuunni ile bu o mepuguo ahua ole-le-ole m choma ni m bia d'a hun unu, ²⁴ a kwademeguo m ni m k'a bia m jenkoni Speni. M bu e obi ni m k'a banhan d'a hun unu m jenkoni, keni unu ye ni m eka m jenkoni ebegu—mme le unu noguu ekere.

²⁵ Kani, m jenkọ nwan Jerusalem kikenni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebegu eka. ²⁶ Make ni ndi kwerini risonme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhaguo obi, shiapu efo tuni ndi igbenye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihien. Ezioku-ezioku, o furugho, make ni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugwo. Make ni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songuo uwe wu ndi Ju keru ngozi ime-mmom we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien uwan we nwe yeni we eka.

²⁸ M runguu ogboni, weguu ihien ile we tu ye we, m k'e jen Speni; m jenkoni a banhan m d'a hun unu. ²⁹ Ogen m'e gi bia d'a hun unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraisti bia.

Polu A Riọ Wẹ Ekpere

³⁰ Umunę m, m ri e gi ẹfan Di-nwọnni-ẹnyi wu Jizos' Kraịstị le ifiri ihien-osusuo gha ẹka Mmon-nsọ bia hun ẹnyi nwe jenni ibe ẹnyi a riọ unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a riokenme ni m Osolobue. ³¹ A riọ n'a n'o gbapuha m ẹka ndi kwerileni hun ri ime ali Judia; a riọzin'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenko ebegu d'e meni we, ³² keni m gi ighoghọ bia d'e kunrun unu, omeni Osolobue a choghọ, e son m unu nodiguu—gi ẹ zu iken, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onye hun e ye udon, ya noyeni unu ile. Isee.

Isi Nke Mmisin

Polu Ekele Ndi Ri Ichẹn-ichẹn

¹ Nabanhan ni nweñe-ẹnyi-okpoho wu Fibi, hun wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hun onu. ² M si unu gi ẹfan Di-nwọnni-ẹnyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'e ẹka owule o cho ni unu yen'e, make ni ya le enwen e e yepukani ndi bu oda ẹka, ke mme nwen.

³ Kele ni Prisilia le Akwila, ndi mme le we gba a run orun Kraịstị Jizosi. ⁴ Oku m te k'e gbu we. Ele mme suo ri e kele we, ke ndi uka ile risonme ali ndi wulen ndi Ju ri e kele we. ⁵ Kelezi ni uka hun a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetos. Iya wu onye ibuzo kwerini Kraịstị ime Azuun Eshia. ⁶ Kele ni Meri, hun runkenme ni unu orun. ⁷ Kele ni Andronikos le Junias, ndi Ju ibe m ke we wu, mme le we wi no unon-ngan. We wu ndi w'a gbaye ime ndi-ozu pu-ichen, uwe bu m uzọ wuru ndi nke Kraịstị.

⁸ Kele ni Amplayatos, ezi nweñe m ime Di-nwọnni-ẹnyi. ⁹ Kele ni Obanos, wu onye-orun ibe ẹnyi ime orun Kraịstị le ezi owu m wu Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apeles, hun we e ku oku e ohunma ime Kraịstị. Kele ni ezi-le-ulo Aristobulos. ¹¹ Kele ni Herodionu, hun mme le iya wu onye ali ohu. Kele ni ndi hun kwerini Di-nwọnni-ẹnyi ime ezi-le-ulo Nasisosi.

¹² Kele ni Traifina le Traifosa, ikpoho ndi hu a runkenmeni Di-nwọnni-ẹnyi orun. Kele ni ezi owu m wu Pesis, hun runkenmeni Di-nwọnni-ẹnyi orun. ¹³ Kele ni Rufos, hun Di-nwọnni-ẹnyi hori, ya le nne e hun e me mme le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritos le Flegonu le Hemisi le Patrobasi le Hemasi le umunę ndi ozo ime Kraịstị we ile ri ebegu. ¹⁵ Kele ni Filologusu le Julia. Kele ni Neriusu le nweñe-ẹ-okpoho. Kele ni Olimpas le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebegu.

¹⁶ Dide ni ibe unu ndide ri nsọ.

Ndi uka Kraịstị ile e zi ekele.

Oku Ikpazuun

¹⁷ Umunę m, dodo, o ri ẹka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wulen ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸ Make ni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna ẹnyi wu Kraịstị; kan we ri e fe efo we le ihien a gunni we. W'e gi onu-oma le oku a suo usuo e dufie ndi marinleni ihien.

¹⁹ Ihian ile a nuguo ke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efo ri a suo m usuo banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marinleni ihien ebe ime eje-ihien ri. ²⁰ O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpukpo Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwọnni-ẹnyi wu Jizosi ya noyeni unu.

²¹ Timoti, hun mme le ya wi a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²² Mme wu Tetios, hun de ekukwo-ozini gi ẹfan Di-nwọnni-ẹnyi e zi ekele unu. ²³ Gayosi, hun m ri

iwe ẹ, hụn ụka nọ iwe ẹ e zu, e zi ekele ụnụ. Ẹrastọsị, hụn e dọnmẹni obodoni egbo lẹ nwẹnẹ ẹnyi wụ Kwotus' e zi ekele ụnụ.

²⁴ [Ẹfoma Di-nwonnị-ẹnyi wụ Jizos' Kraịstị, ya nọyeni ụnụ ile. Iseẹ.]

Ojja-mma Ya rịnị Osolobue!

²⁵ Ojja-mma ya rịnị Osolobue! Iya wụ onyẹ hụn k'a saẹka gi ihien rị ime oziomani m rị e zi hụn wẹ gi a masonmẹ okwa banyeni Jesu Kristi, mẹ ụnụ zekenmẹ. Oziomani lẹ okwani rị e ku oku ihien-mini hụn te zueri ẹdei. ²⁶ Kani, e wepuhaguo w'a nwan ifon; wẹ rị nwan ẹ gi ihien ndi-amuma desonmẹ ime Ẹhuhuo-nsọ e mẹ ndi ali ile a marin a; Osolobue hụn rị ndun jenin ejen ya ye iwu si wẹ mẹ erira, keni ndi ani ile hụn ụzọ kweri, gi okweri hụ wẹ kweri humen'ẹ isi.

²⁷ Eghẹ, ojja-mma ya rịnị Osolobue! Osolobue hụn ya sọọ marin ihien ile! Ya rin'a jenin ejen ghahani Jizos' Kraịstị! Iseẹ.

Ehuhuo-Ozi Ibufo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ibufo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwokwo-ozini, mmẹ lẹ nwene ẹnyi wu Sostenesi. Kraisti wu Jizosi kpọ m, tumẹ m onye-ozii ẹ pu-ichen makeni uche Osolobue ro. ² Ẹnyi ri e dejenni ndi uka Osolobue hun ri obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue don nsọ ime Jesu Kristi; ndi we kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi ri e dejenni uwe lẹ ndi ile ri ebe owule, hun a kpọku efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi—Nna ẹnyi lẹ we. ³ Efo ma lẹ udon hun gha eka Osolobue Nedi ẹnyi lẹ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti bia ya nọyeni unu.

Ngosi Hun Ri Ime Kraisti

⁴ Ogen ile ke m gi e gi ifiri unu a kpanmin Osolobue, make ihien ile o gi gozi onu ime Kraisti wu Jizosi. ⁵ Makeni, ime Kraisti, unu e nweguo oyiye bu oda uzọ ile—ke oyiye iku-oku ke udi amamihien ile ri ichen-ichen— ⁶ ke o donzi ri a puha ifon ni ozi Kraisti e weriguo onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmon-nsọ akoni unu, ke unu don ri e che obibia Nna-ẹnyi wu Jizos' Kraisti.

⁸ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti k'e mezikwo unu turu d'e ru njendeme, make unu gha e nwon nkoriani Uhuohin Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hun kpọ unu d'e son Nwa a wu Jizos' Kraisti Nna-ẹnyi meko wu onye we e gi don ẹnya.

Ikpe Lẹ Nkebe Ime Uka!

¹⁰ Umune, m gi efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi a riọ unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amangbe nkebe gha a ri ime igunrun unu, kama, ni unu e nwe obi ohu, a chu ihien ohu.

¹¹ Umune m, m ri e ku onwan makeni ndi hu ime ndi ikpun-ulo Klo a gwaole m ni ikpe lẹ nkebe ri ime igunrun unu.

¹² Ikpe lẹ nkebe m ri e ku wu ni ndi hu ime unu ri a si, "Polu ke m'e son;" ndi hu si "Apolosi ke m'e son;" ndi hu si, "Kefasi wu Pita ke m'e son;" ndi hu si, "Kraisti ke m'e son."

¹³ Kraisti kebe ekebe? Polu ya nwunni unu onwun? Ra efan Polu ke we gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwọ m Osolobue n'o nwonni onye m me mirin-Chuku ime unu mmanị Krisosi lẹ Gayosi— ¹⁵ ya wu, o nwonni onye owule k'a si ni we gi efan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghee, e meghozikwo m ndi ikpun-ulo Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanhanzini m ke o nwongho onye ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Makeni, ele mirin-Chuku ke Kraisti zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ele nke onye ma donye oku, amangbe o no ke si elezi iken gha onwun Kraisti welua enwen ẹ ali nwun elu obe ke we gi a run a.

Kraisti Wu Iken Lẹ Amamihien Osolobue

¹⁸ Makeni, ozi banyeni onwun Kraisti nwun elu obe wu ihien nzuzu ebe ndi lako ntikpo ri; kani ebe ẹnyi ndi Osolobue ri a zuopuha ri, iken Osolobue k'o wu. ¹⁹ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

"M k'e wiwi amamihien
ndi marin ihien;
m k'e budan ako-le-uche
ndi nwon uche."

²⁰ Elebe ke onye hu marin ihien ri? Elebe ke oka-ehuhuo ri? Elebe ke onye hun kachanrin ali-oku amarin ri? Osolobue e meguni ni amamihien unu

wuru ihien nzuzu?! ²¹ Makeni, ebe o me ni uwa asani aka gi amamihien we marin Osolobue ebe o no gi amamihien e e me ihien, o suo Osolobue n'o gi nzuzu ri ozi enyi ri e zi zuopuha ndi hun kwerini.

²² Ndi Ju si we k'a hunriri orun-atumanya pu-ichen we kebe kweri; ndi elu Griki si mmani ya le amamihien we dangbama, ekweriko we. ²³ Kani enyi hu e zisonme ozi Kraisti hun we gi obe kpogbu: ebe ndi Ju ri, ihien atu-anya we e lenia a kpogburu ro; ebe ndi wuleni ndi Ju ri nzuzu ro. ²⁴ Kani, nke ndi Osolobue kpo, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju, Kraisti wu iken Osolobue le amamihien Osolobue. ²⁵ Makeni, "nzuzu" nwen gha aka Osolobue bia ka amamihien ihian; "ndun-ogugu" nwen gha aka Osolobue bia ka iken ihian.

²⁶ Umune m, lekpo ni ihien unu wusonme ogen Osolobue gi kpo unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpo ndi marin ihien; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu enya uwa, keni o gi we gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; o hori ihien ndi hun zeleni, keni o gi we gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihien ndi hu lua ali, hun w'e lenia elu uwani, le ihien ndi hu nwoleni ihien we wu ime uwani, keni o gi we wetu ihien ndi hu ri mkpa ali. ²⁹ Osolobue me erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue me unu gi nwan ri ime Kraisti wu Jizosi e bi. O meguo Kraisti wuru amamihien enyi—amamihien hun gha aka Osolobue bia, makeni Kraisti k'o gi me enyi wuru ndi ri ochan, don enyi nsọ, gbafuha enyi. ³¹ Erira ke Osolobue gi me n'o ri ke Ehuho-nsọ don ku, si, "Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonn-enyi me suo nyan isi."

Isi Nke Ebuo

Iken Osolobue, Ele Amamihien Ihian

¹ Umune m, ogen m gi bia d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi wakenme enya. ² Makeni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozo, emeko m oku ihien ozo owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni we kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nweleni ihien o wu ogen ahun, a kpachanpu enya ohunma-ohunma, e gi ehụ-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hun k'a suo ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi unu ni aka Mmon-nsọ le iken e ri a. ⁵ M me erira keni unu gi ifiri iken le aka Osolobue rin'a kweri, sonme Jesu, ele ifiri amamihien ihian.

Amamihien Osolobue

⁶ Kani, enyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehu ime okukwe ri, kani ele amamihien eluni—mobu nke ndi ri a ki ogenni hun lakowi. ⁷ Mba, enyi ri e ku oku amamihien Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hun Osolobue kwademe n'o d'e kede uwa n'o k'e gi e ye enyi ogho. ⁸ Ime ndi ri a ki uwani, o nwonn hun ghota ihienni; makeni, omeni we te ghota a, we e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kani, noke ke Ehuho-nsọ don ku,

"Enya ahuntuni,
ntin anutuni,
ihian erotuni
ihien Osolobue kwademe ni
ndi o nwe ihien-osusuo we."

¹⁰ Chuku a ghosiguo enyi ihien ndini ghahani Mmon-nsọ a. Makeni, Mmon-nsọ a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihien ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Erira k'o gizi wuru n'o nwonn onye marin obi Osolobue mmani Mmon Osolobue. ¹² Bu ele

mmon nke unani ke enyi nwehen, kani ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bia, keni enyi hun uzọ marin ihien ile hun Osolobue shiapu efọ ye enyi ofe. ¹³ Ihien ndini we Osolobue ye enyi ke enyi e ku nwan; enyi ara gi oku we gi amamihien ihian kuzi enyi ku we, kama, enyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi enyi e ku we; e gi oku gha eka Mmon-nsọ bia a kowa ihien ime-mmom hun gha eka Mmon-nsọ bia.

¹⁴ Onye hun nwonleni Mmon-nsọ ara nabanhan ihien gha eka Mmon Osolobue bia, makeni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saeka ghota we, makeni Mmon-nsọ sọ e me ihian a ghoha we. ¹⁵ Onye nwon Mmon-nsọ a ghotachanrin ke ihien ile no, kani o nwonni onye hun a saeka a ghota ya le enwen e. ¹⁶ Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si,

“Onye marin obi Di-nwonni-enyi?

Onye k'e ri-eka dun a odun?”

Kani, enyi e nwongho obi Kraisti hun enyi gi a marin obi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Eto

Ndi-uka Ri A Zuọ Eka-nke!

¹ Umune, asani m eka gwa unu oku ke ndi nwe Mmon-nsọ; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu umu-ndu ime Kraisti. ² Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; makeni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, ³ makeni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmon-nsọ, ke ihian-mmaka. Eghęe, ebe o me ni enya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonleni Mmon-nsọ? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? ⁴ Omeni ihian a si, “Polu ke m'e son;” ibe e si, “Apolosi ke m'e son;” ele unu no nwan ke ihian-mmaka? ⁵ Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha eka we kweri ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonni-enyi ye e run: ⁶ mme kun; Apolosi gba a mirin; kani, Osolobue wu onye me e sue. ⁷ Ya wu ni, ke onye hun kunni ke onye hun gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue sọ, hun e me e e sue, iya ri mkpa. ⁸ Onye hun kunni le onye hun gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onye-onye k'a narin ugwo a k'o don run. ⁹ Makeni, ndi-orun Osolobue ke enyi wu; enyi ri a rungbama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. ¹⁰ Ghahani eka Osolobue hun ri ime ndun m, e gbe guo m iyeto nọke okaa-ulo; onye ozọ ri nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwo enya k'o don a tunye elu iyeto ahun.

¹¹ Makeni onwonni onye owule k'a sa eka gbe iyeto ozọ kari hun rini, hun wu Jesu Kristi.

¹² Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hun a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o— ¹³ ke orun ihian no jenkọ d'a puha ifon, makeni Uhuohin hu lalan jenkọ d'e wepuha a ifon: we k'e gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onye-onye run ri. ¹⁴ Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a narin ugwo-orun a. ¹⁵ Kani, o dunpu okun, ihien sikọ d'e hunahin onye ahun, kani ya le enwen e k'e nwon nzuopuha, bu o k'a no ke onye we gha ime okun lofuha.

¹⁶ Unu amarin ni unu wu Ulo-nsọ Osolobue?! Unu a marin ni Mmon Osolobue bi ime unu?! ¹⁷ Onye owule meru Ulo-nsọ Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, makeni Ulo-nsọ Osolobue ri nsọ—bu 'ya wu Ulo-nsọ ke unu wu.

¹⁸ Edufiekwole ni enwen unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime unani, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. ¹⁹ Makeni, amamihien unani wu nzuzu enya Osolobue. Ya me Ehuhuo-nsọ gi si,

“O nwundon ndi marin ihien

ime ero we.”

20 Ẹhuhụọ-nsọ sịzị,
 “Di-nwọnni-ẹnyi a maringụọ
 nị iroro ndị marin ihien
 wụ ihien ọlal'iwii.”

21 Ya wụ, egizile nị nwan ihian a nyan isi, make ni ihien ile wụ nke unu: 22 ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wụ Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wụ nke unu; 23 unu wụ nke Kraisti; Kraisti wụ nke Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Ndị-ọrụn Kristi

1 Ya wụ, o furu nị ihian e weri ẹnyi ke ndi-idibo le ndi-ọrụn Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che ẹka. 2 Ihien w'a cho ẹka onye we bu ihien che ẹka wụ k'o furugho onye we gi e don ẹnya. 3 O me nke m, o nwekeni ihien o wu ebe m ri nị unu mobu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. 4 Ezie, obi m ri ochan—o nwonni eje-ihien m marin m me. Kani, ohun aghosini nị o nwonni eje-ihien m me; Di-nwonni-ẹnyi ya e kin m ikpe. 5 Ya wụ, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu nị nị Di-nwonni-ẹnyi bia. O jenkọ d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojijamma run'e ẹka Osolobue.

6 Umune m, e giguọ m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make orinimma unu, keni unu munarin ẹnyi ali oku ahun hun si, “Emeghafele ihien we de ime Ẹkukwo-nsọ,” make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenia ibe e.

7 Onye gwa i nị ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kini k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi nọke si ele ihien we ye i e ye ro?

8 Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e higuole odafin! Unu e me ke si unu e henringuole ndi-nze, bu ẹka ẹnyi aria! K'o ri m, unu e henringuole ndi-nze nke-esi, keni ẹnyi son unu ki! 9 Make ni, o ri m ke si Osolobue e weguo ẹnyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Make ni, ẹnyi a wuruguo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmọn-ozu ke ihian. 10 Ẹnyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kani unu a marinka ihien ime Kraisti! Ẹnyi ri anunua, kani unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kani we hu e lelia ẹnyi! 11 Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwo nwan ẹnyi; ẹkwa ara zu ẹnyi ukun; w'e meshi ẹnyi iken; ulo aria. 12 Ẹka ẹnyi ke ẹnyi gi a luru d'e ru nị ehụ a gboro ẹnyi. We kpari ẹnyi, ẹnyi a gozi we; we kpokpo ẹnyi, ẹnyi e din e; 13 we kuto ẹnyi, ẹnyi e gi onu-oma son we; ẹnya uwa, ẹnyi e henringuole ẹfifia mmaka le unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

14 Ari m e de ihien ni keni ifenren me unu, kama, m gi e a dun onu odun nọke umu m ri m obi. 15 Eghe, o suo n'a nị onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe nedi bu oda, make ni m henrin nedi unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. 16 Ifiri e, m ri nwan a dun unu odun: kinrin nị m nwan. 17 Ya hain m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don ẹnya ime Onye-nwonni-ẹnyi. O k'a nyanhan nị unu ke m'e me ihien ime Kraisti, nyanhan nị unu ya ke m'a kuzi e ime uka ile ri ebe ile.

18 Ndi hu ime unu a pachemeguọ nwan make ni we ri e ro nị abiakọ m. 19 Kani m lala egwa, omeni Di-nwonni-ẹnyi a chogho. M bia, a hun m iken ndini ri a pacheni nwon, ele oku-onu we suo. 20 Make ni, Ali-eze Osolobue ele oku-onu oku-onu, iken ke we gi a marin a. 21 Elee hun ka unu mma? Ni m wehe mkpinsin ra nị m gi ihien-osusuo le ẹka-anunua bia?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

¹ E kughode w'a ni ughere ri ime igunrun unu, udi hun ndi a ruu mmọn ghaleni a gherede—ebe okennyẹ no na nedi e nwunye! ² Bu unu hu a honron! Ele ezigbo ekwan nke unu a kwanma, chupu onye ahun me ihienni ime igunrun onu?!

³ Ya wu, osuon'a ni ari m ebegu unu ri elee-m, elee-i, m hu a ime-mmọn; a hangbuguole m okennyẹ me ihienni enen rike si m hu ebegu. ⁴ Unu gihu efan Nna enyi wu Jizosi gbakikome—mme nwen k'a rizi ebegu ime-mmọn, iken Nna enyi wu Jizosi k'a rizikwo ebegu— ⁵ unu e we onyeni che eka Ekwensu ni we hun uzọ tikpo ehụ a, keni mmọn a hun uzọ nwọn nzuopuha Uhuohin Nna enyi wu Jesu Kristi. ⁶ Isi unu ri a nyan ari mma! Unu amarin ni we buchehu ekere yisti, o ghagbama ogbe hu ile we gi e memẹ bređi, fuchanrin a? ⁷ Wepu ni nwan yisti akan, keni unu wuru ogbe ohun yisti rileni—hun unu wu nke-esi. Make ni e gbugu we Kraisti wu Ebulu-nghafe enyi, gi e chu ejan Mmemme-Nghafe. ⁸ Ya wu, ni enyi gi nwan bređi hu yisti rileni, hun wu ishlapu-efo le ezioku, me ya wu mmemme, ele yisti akan hun wu iwe le eje-obibi.

⁹ E degu ni m unu ehuhuo-ozu mbu, si unu le ndi-ughere emekole. ¹⁰ Elekwu ndi uwanị kwerileni hun a ghereni mobu ndi enya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihien we mobu ndi a ruu mmọn ke m ri e ku. Omeni uwe ke m te ri e ku, ya wu ni unu k'a gha ime uwanị pu. ¹¹ Kani, m ri nwan e deni unu, a si unu esone onye owule kpọ enwen e onye-kwerini meko, omeni o ghere aghere mobu ni o nwe enya-uku mobu ni o ruu-mmọn mobu ni o kpari ihian, a kpọ iyi mobu ni o ra manya a tu, mobu ni o tunarin ihian ihien e. Unu le udi ihian no erira erigbamadele. ¹² Elee hun biri mme le ihanni ndi ri ogbe enen? Ele ndi ri ime uka ke unu k'a hannị enen? ¹³ Osolobue ya nwe kin ndi ri ogbe ikpe: “Chupu ni nwan eje-ihian hu ime igunrun unu.*”

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndi Uka Ibe I Ogwa

¹ Onye owule ri ime unu hun ya le ibe e ri e se oku, o ru egun a ni a we oku ahun jen eka ndi kwerileni, hun nke o gi jemburu ndi kwerini? ² Unu a marin ni ndi-kwerini, ya wu ndi-nsọ, jenkọ d'a hannị uwa enen? Omeni onu k'e kin uwa ikpe, ki wuni onu a saeka donzi oku mehu ekere? ³ Unu amarin ni enyi jenkọ d'e kin ndi mmọn-ozu ikpe? O ri wuzi ikpe mmaka ri ime uwanị! ⁴ O me nwan ni unu nwọn ikpe no erira, ki unu e bun'e e jenni ndi hun oku ri ime uka gbasharileni? ⁵ M ri e ku ihienni keni ifenren me unu! Ya wu ni o nwonni onye marin ihien ime unu, hun k'a s'eka donzi oku ri egbata ndi-kwerini— ⁶ hun onye kwerini gi e wejen ibe e eka ndi-kwerileni?!

⁷ Ezie, ni ikpe ride ime igunrun unu ghosi ni e merichanringuole we unu. Ibe i me i njo, y'a ra wefu enya? We megbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸ Hun nke unu e gi me erira, unu le enwen unu hu e mede ibe unu eje-ihien, e megbude we—ke ndi-uka ibe unu!

⁹ Unu a marin ni ndi e me eje-ihien abanyeko Ali-eze Osolobue? Anikwole ni we dufie unu! Ndi-ughere le ndi a ruu-mmọn (*ndi e fe ihien ozo*) le ndi hun a zo-uku-eye-ofia le ndi a na nwunye ihian le ikennyẹ hun ikennyẹ ibe we a gba le ikennyẹ hun a gba ikennyẹ ndi ahun, le ¹⁰ ndi-ohin le ndi enya-uku le ndi-manya le ndi a kpari ihian, a kpọ iyi le ndi a tunarin ihian ihien e abanyeko Ali-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini ke ndi hu ime unu te wu, kani Osolobue no chanchan

* **Isi Nke Isen:13** Ditononmi 17.7

unu; o nọ don unu nsọ; o nọ gi ifiri efan Jizos' Kraịstị wu Nna ęnyi kuni unu ohunma ghahani Mmon Osolobue ęnyi.

Gba Ni Ni Ughere Osọ

¹² “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kani, ele ihien ile e ye eka. “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kani emeko m igbon ihien owule. ¹³ “Ihien-oriri wu nke efo; efo wu nke ihien-oriri.” Kani, Osolobue k'e tikpo we ebuo.

Ehu ele nke ughere, kani, nke Di-nwonna-ęnyi ro; Di-nwonna-ęnyi wuzikwo nke ehu. ¹⁴ Osolobue gi iken e gha onwun weli Onye-nwonna-ęnyi; o k'e welizikwo ęnyi nwen. ¹⁵ Unu amarin ni ehu unu wuchanrin mkpamkpa ehu Kraistị? Ni m gi nwan mkpamkpa ehu Kraistị henrin mkpamkpa ehu igbaraja? O meko! ¹⁶ Unu amarin ni onye ya le igbaraja gba ranhin le igbaraja e henringwo ehu ohu? Makeni, ime Ehuhuo-nsọ, we si, “We ebuo e henrin ehu ohu.” ¹⁷ Kani, onye hun we enwen e cheni Di-nwonna-ęnyi le Di-nwonna-ęnyi e henringwo ohu ime-mmón. ¹⁸ Gbakwo ni ni ughere osọ! Njo ndi ozo ile ihian e me ele ime ehu, kani, onye hun ghereni me ehu a njo. ¹⁹ Ra unu amarinde ni ehu unu wu Ulo-nsọ Mmon-nsọ hun ri ime unu, *Mmon-nsọ* hun unu gha eka Osolobue nwónhen, ni ele unu nwón enwen unu? ²⁰ We non unu e non. E gi ni nwan ehu unu e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Eṣa

¹ Ni ęnyi leban nwan ihien ndi hu unu de ęnya.

Olulu Di-le-nwunye

“O hugho mma omeni okennyę ebuni uku tukwasị okpoho.” ² Kani, makeni ughere jun uzo ile, okennyę owule ya luru nwunye; okpoho owule ya luru di. ³ Di k'a gha e me ni nwunye e ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di e erira. ⁴ Makeni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ehu a me, di e nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ehu a me, nwunye e nwe ku. ⁵ Egile ni ehu unu a jo ibe unu efo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekerę ogen, keni onu hun uzo bu enwen onu che ime ekpere. Omegu, onu a nogbamazi, amamgbe Ekwensu a nwan onu, makeni unu a saeka kwondonsome enwen unu. ⁶ Kani m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kani, onye-onye nwón oyiye nke e, hun gha eka Osolobue bia—hunni nwe nke e, hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kani, omeni asako we eka kwondon enwen we, we luru—makeni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi luguni, iwu m ri e ye we wu onwan (kani ele mme ri e ye we ya, Di-nwonna-ęnyi ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kani o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e suokin.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwonna-ęnyi): omeni okennyę wu onye itu-Kraistị nwón nwunye hun kwerileni ni Kraistị, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu onye itu-Kraistị nwón di hun kwerileni ni Kraistị, bu di e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹⁴ Makeni di hun kwerileni ni Kraistị a wuruole onye we don nsọ make ifiri nwunye e *hun kwerini Kraistị*; nwunye

hụn kwerilęni a wuruęuolę onyę wę dọn nsọ makę ifiri di ę hụn kwerini. Omęni ęlę ęrira, ụmụ ụnụ e ke rị nsọ, kanị wę hụ nwan nsọ.

¹⁵ Kanị omęni hụn kwerilęni ni Kraịstị a jụ hụn kwerini Kraịstị, ya rị ęrira. O rị ęrira, o nwọnni iwu gi hụn kwerini, makęni udọn kę Osolobue kpọ nị ęnyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringhọ kę ęka i kę w'a gha zuọpuha di i? Di, y'a maringhọ kę ęka i kę w'a gha zuọpuha nwunye i?

Nọdị Onọdị I Rị Kę Osolobue Kpọ I

¹⁷ K'osilerị, onyę-onyę ya bime obibi Di-nwọnni-ęnyi keye ę; wę nọdị kę we nọ oęn Osolobue gi kpọ wę; ebe okuni rị, ọnwan kę m'a kuzi ime ụka Kraịstị ile.

¹⁸ Omęni ihian a kwaguọ ugun nị Osolobue d'a kpọbanhan a ime Kraịstị, y'a chọkwolę n'ọ wepu apa ugun ọ kwa; omęni ihian akwanị ugun nị Osolobue d'a kpọbanhan a ime Kraịstị, y'a cholę n'ọ kwa ugun. ¹⁹ Ikwa-ugun enwọnni ihien ọ wu; akwanị-ugun enwọnni ihien ọ wu; ihien rị mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onyę-onyę ya nọdị onọdị ọ rị oęn Chuku gi kpọbanhan a. ²¹ I wu igbọn oęn o gi kpọbanhan i? Anilę ohun sọngbu i; kanị omęni y'a hụn ụzọ y'e gi weri enwẹn i, ye e weri enwẹn i. ²² Makęni, omęni ihian wu igbọn oęn wę gi kpọbanhan a ime Di-nwọnni-ęnyi, onyę weriguu enwẹn ę k'ọ wu ime Di-nwọnni-ęnyi. Ẹrịrazikwo, onyę hụn wulęni igbọn oęn wę gi kpọbanhan a wu nwan igbọn Kraịstị. ²³ Osolobue nọn ụnụ ęnọn; awurulęni igbọn ihian.

²⁴ Umunę m, nọdị nị nwan onọdị ọwulę ụnụ rị oęn Osolobue gi kpọbanhan ụnụ e fe Osolobue.

Ndị Nwọnlęni Di Mọbu Nwunye

²⁵ Nị ęnyi ku nwan nke ndị lulęni di mọbu nwunye. O nwọnni ihien Di-nwọnni-ęnyi sị m ku banyeni ọnwan, kanị m rị e ku uche m, nọkę onyę furu wę gi e dọn ęnya ghahanị ẹfoma Di-nwọnni-ęnyi. ²⁶ Kę ihien rị oęnni, e roghọ m'a n'ọ furu nị ụnụ nọdị kę ụnụ nọ.

²⁷ Omęni i nwọn nwunye, acholę n'i jụ a mọbu kpechan a; omęni y'e nwọnni nwunye, acholę n'i luru. ²⁸ Kanị, i luru nwunye, y'e męni njọ; okpoho kelęni lu di luru di, o męni njọ.

Kanị, ndị lunị jęnkọ d'e nwọn nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun kę m chọkọ nị m napu ụnụ. ²⁹ Umunę m, ihien m gi ę e ku wu nị oęn hodunị ehizini; gha kikęni jęnme, ndị hụn nwondę nwunye wę bime nọkę sị enwọn wę; ³⁰ ndi rị a kwanni, wę bime nọkę sị a rị wę a kwan; ndi rị a ghoghoni wę bime nọkę sị a rị wę a ghoghọ; ndi hụn e nọnni, wę bime nọkę sị o nwọnni ihien wę nwe; ³¹ ndi hụn gi ihien ụwa e bi, wę ewerilę ę kę sị ọ rika mkpa, w'e gilę ę dọn-ęnya. E bi ni ęrira makęni ụwanị rị oęnni ghafekọ aghafekọ.

³² Achoni m nị ụnụ e rogbu enwẹn ụnụ. Okęnyę hụn gilęni nwunye e ro ihien Di-nwọnni-ęnyi, o ro k'ọ dọn mę ihien ẹfọ gi a sụọ Di-nwọnni-ęnyi usụọ.

³³ Kanị onyę hụn nwọn nwunye e ro ihien ụwa, o ro k'ọ dọn mę ihien ẹfọ gi a sụọ nwunye ę usụọ— ³⁴ ęrira kę obi ę e kebe. Okpoho mọbu nwa-agbọ hụn nwọnlęni di e ro ihien Di-nwọnni-ęnyi, o ro k'ọ dọn dọnmęchanrịn ęhụ a lę mmọn a nsọ; kanị okpoho hụn nwọn di e ro ihien ụwa, o ro kę o dọn mę ihien ẹfọ gi a sụọ di ę usụọ. ³⁵ M rị e ku ihienni kęni ọ rị nị ụnụ mma, ęlę ni m gi ę gbọndon ụnụ, kanị, kęni ụnụ hụn ụzọ bi k'ọ furu, buchanrịn obi ụnụ che ebe Di-nwọnni-ęnyi rị.

³⁶ Kanị, omęni ihian rị e ro ni ọ rini e męmę onyę hụn wę ębuọ kutọ nị wę k'a lu ohunma, bu o temęguọ hụn okpoho mọbu nị hụn okęnyę a sakozị ęka din—ọ rị hụn okęnyę nị wę luma, ya mę ihien hụ ọ chọ, wę luma, ęlę njọ.

³⁷ Kanị onyę hụn kwademęguu obi ę n'ọ luko, n'ọ luko okpoho hụ ya lę iya kutọ, bu ọ rini a du a n'ọ luma a—kama, ọ hụ a sa ęka e kwondon enwẹn ę—onyę

ahun e meghozikwo ohunma omeni o luni. ³⁸ Ya wu, onye hun luni me ihien ri ma, kani onye hun luleni me ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a luriri di e, ka si a me ni di e ahun hu ndun. Kani di e nwunhun, o nwon iken luru onye suo n'a—ka si a me ni onye nke Di-nwonni-enyi k'o nurun. ⁴⁰ O me uche m, o nodi k'o ri, ya ke o k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kani e rogho m'a ni mme le enwen m nwonzikwo Mmon Osolobue.

Isi Nke Ẹsato

Ihien-oriri We Gi Rua Mmon

¹ Ni enyi ku nwan nke ihien-oriri we gi rua mmon.

Enyi a maringho ni, “Enyi ile marin ihien” bu imarin-ihien e me ihian a honron mmaka, kani, ihien-osusuo ke we gi e me ihian e sue hun wu usue nke-esi.

² Onye owule ri e ro ni o nwongho ihien o marin eke marin ihien o furu n'o marin. ³ Kani, onye hun nwe ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wu onye Osolobue marin.

⁴ O me nwan nke iri ihien-oriri we gi rua mmon, enyi a maringho ni, ime uwa ile, o nwonni ihien mmon we kpu akpu mobu hun we koma wu, enyi a maringhozi ni Chuku ohu suo ri—ozo a ri a. ⁵ Ikenkwo o nwongho ihien ndi w'e fe noka si we wu Chuku bu ele we Chuku—ke ndi ri elu-igwee ke ndi ri elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmon w'e fe barahi a barahi; ndi w'a kpo “nna” barahizikwo a barahi.) ⁶ Kani, nke enyi wu ni Chuku ohu suo ri; iya wu Nedi enyi; ihien ile gha aka a a-bia; iya ke enyi ri a ri ni ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile gahan'a; enyi ri a ri gahan'a.

⁷ Kani, ele ihian ile nwe amamihienni. Makeni, o nwegho ndi o me ni irua-mmon a mumaringuo, nkesini, we rihu ihien-oriri we gi rua mmon, e weri w'e ke ihien we gi rua mmon, obi we a ru, gbume we mgbu—makeni obi we ezeni. ⁸ Bu ihien-oriri ara me enyi nochime Osolobue: ele enyi ka njo omeni enyi erini, ele enyi ka mma omeni enyi ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu ni nwan enya amangbe unu e mema ni onu e weriguo enwen onu, meghafe e oken, o henrin ihien umune onu zeleni k'a kpogburu. ¹⁰ Makeni, omeni onye nke Kraisti, hun obi e zeleni, a hun iyu, hun si ni marin ihien, ebe i ri ulo-mmon e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri we gi rua mmon? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onye itu-Kraisti ibe i, hun Kraisti gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihieni i ni” na iwi. ¹² Unu gha e me umune unu njo enina, a han we e me ihien obi we zeleni gi a rusonme, Kraisti ke unu ri e me njo.

¹³ Ya wu, omeni ihien m'e ri k'e me nwen m danye ime njo, erikozi m anu ahun m'e ri, amangbe m'e me nwen m dan.

Isi Nke Itenei

Ihien Ru Onye-ozu Pu-ichen

¹ Ele mme nwon enwen m? Ele onye-ozu pu-ichen ke m wu? Ahunni m Jesu wu Nna enyi? Unu ele ihien m runpuha ime orun m ri a runni Di-nwonni-enyi?

² Osun'a ni ele m onye-ozu pu-ichen enya ndi ozo, m wu onye-ozu pu-ichen ebe unu ri! Ni unu ri ime Onye-nwonni-enyi a ghosiguo ni m wu onye-ozu pu-ichen ime Di-nwonni-enyi.

³ Ihienni ke m ri a za ndi hun ri e kin m ikpe.

⁴ Enyi eruni ndi we k'e yeriri ihien-oriri le ihien-orira? ⁵ Enyi enwe iken iluru onye kwerini keni enyi le iya a wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi ozo le umune Onye-nwonni-enyi le Kefasi (wu Pita) don e me? ⁶ Ra we memeni mme le Banabasi suo ya ni enyi k'e giriri aka enyi nurun ihien enyi e gi e bi? ⁷ Elee

onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a run ugbo vainị hun ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onye e du anu hun ghaleni a ra mirin-eran we gha anu hu wepuha?

⁸ M ride nwan e ku ihienni nọke ihian mmaka ra? Ele enina ke Iwu Osolobue ku e? ⁹ Ime Iwu Mozizi, we de si, “Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi.” Efin ke Osolobue ride e ro ra? ¹⁰ Ele ifiri enyi k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri enyi ke we gi de e. Makeni, onye ri a kun oka le onye ri a kukponi furu ni we e me e, e nwon olile-enya ni o nwegho hun k'e ru we eka. ¹¹ Omeni enyi a kunguọ ihien ime-mmom ime igunrun unu, o hie omeni enyi a ghorarin unu ihien uwanị unu nwe? ¹² Omeni unu hu e ye ndi ozo ri a run orun Osolobue ihien ndini runi we, ele enyi k'o te furu ni unu ka e ye?

Kani enyi a doni unu ihien ndini runi enyi, kaka! Hun nke enyi e gi me erira, enyi no dingbucharin ihien owule—hun nke enyi e gi bu uke cheni ozioma Kraisti. ¹³ Unu amarin ni ndi hun a run orun ime Ulo-nsọ gha Ulo-nsọ e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marin ni we e keye ndi a run orun ebe w'a no a chu ejan ihien we gi chu ejan? ¹⁴ Erirazi kwọ, Di-nwonni-enyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien we gi e bi.

¹⁵ Kani, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m we. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kani, anyanko m isi ni m ri e zi ozioma, makeni iwu ro ni m k'e ziriri a. Nsongbu k'a ri ni m omeni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu orun ozioma, ugwo-orun rini m; omeni ewepuhani m obi m ile run a, orun we ye m run ro, m k'a runriri a.

Eka-orun Le Ugwo-orun

¹⁸ Ki wuzi nwan ugwo-orun m? Ugwo-orun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do we ye m ihien runi m nọke onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni ari m okpuru ihian. Kani, e giguọ m enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun uzọ wehezini Kraisti ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun uzọ wehe ndi Ju d'a marin Kraisti; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekwọ ni mme le enwen m ri okpuru Iwu.) M'e me e keni m hun uzọ wehe ndi hun ri okpuru Iwu d'a marin Kraisti. ²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu ri, e bime m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m hun uzọ wehe ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Kraisti. (Elekwọ ni iwu Osolobue a ri a ki m, kani m ri okpuru iwu Kraisti.) ²² M ru ebe ndi zeleni ri, e henrin m onye zeleni, keni m hun uzọ wehe ndi zeleni d'a marin Kraisti.

E henringuọ m ihien ile ri ichen-ichen ebe ndi ile ri ichen-ichen ri, keni m gi uzọ owule rini zopuha ndi hu ime we.

²³ Ifiri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni we gha a gba oso we gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi hun a do onu e bu oda, kani onye ohu suo e nwehen ihien we ri a zuo. Gbakwo ni nwan hun unu e gi nwehen ihien ahun unu ri a chu.

²⁵ Onye owule hun a do onu ime egumegu, a napusonme enwen e ihien ile ri ichen-ichen. W'e mecharin ihienni ile keni we gi okpu onye-mmeri ahun we ri do tu we ugon—okpu mmeri hun e wiwini. Kani, enyi ri e me nke enyi ni enyi hun uzọ nwonhen hun ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba oso ke onye marinleni ihien o chuko; m'a ra du ikpa ke onye ri a du ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ehụ m iken, e gi e e henrin igbon m—amamgbe m'e ziguu ndi ozo ozioma, mme nwen a wuru onye we ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Nị Nị Irụa-mmọn Osọ

¹ Umunę m, m chọ nị unu marin ihien me ndi nedi enyi we kani, marin a ohunma-ohunma. We ile ke orukpu hu du; we ile ghafechanrin Ohimin- Ufie hu; ² we ile henrinsonme ndi e son uzọ Mozizi ghahani mirin-Chuku ahun we me we—orukpu hu du ni we le Ohimin hu we ghafe ke we gi me we mirin-Chuku. ³ We ile ri ihien-oriri ohu ahun hun gha ime-mmọn bia; ⁴ we ile razikwo ihien ohu ahun hun gha ime-mmọn bia—make ni we ra mirin hun gha omuma hu sonkonị we puha, hun gha ime-mmọn bia. Omuma hu wu Kraisti. ⁵ Ke ihien ndini ile meni, imerinme we emeni ihien suo Osolobue usuo efọ, we no nwuntosonme ime atu.

⁶ Ihien ndini we meni no wuru ni enyi ihien-nghosi we gi a do enyi eka-ntin, amangbe eje-ihien gha a na enyi enya k'o don la we. ⁷ Emekwole ni ndi a rua mmon ke ndi hu ime we—hun we de ime Ehuhuo-nsọ, ni “Ndi hu no nodi ani,

e ri, a ra;

we no lihi oto, tenme egu,

mesonme ihien we gi a rua mmon.”

⁸ Enyi agherekokwo ni ke ndi hu ime we don me, hun madu nnu-uku eto-kwasi-ogun (madu ogun-iri kwasi nnuna ari nnu-ogun-eto) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ Enyi a chokokwo ni ihien ri Di-nwonnienyi onu ke ndi hu ime we don me, agwo no tagbu we; ¹⁰ edenwinwinkwole ni ke ndi hu ime we don me, mmon-ozu ahun etikponi no gbupu we.

¹¹ Ihien ndini me ni we wusonme ihien nleri. We detu ihien ndini igi do enyi eka ntin—enyi ndi ri e bi ogen ikpazuunni ihien ile e gi mezuchanrin. ¹² Ya wu, onye hun ri e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo enya amangbe o dan. ¹³ O nwonni onwunwan biani unu hun ghaleni a biani ihian. Osolobue wu onye we gi e don enya, o niko onwunwan k'a kari unu eka biani unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu ke unu a don me e, keni unu sa eka meri e.

¹⁴ Ifiri onwan, umunę m, gba ni ni irua-mmọn osọ! ¹⁵ Ndi nwe uche ke m ri a gwa oku; gi ni eka unu lele ihien m ri e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmeko ke enyi ile le edeke Kraisti ri e meko? Bredi ahun enyi e ye Osolobue ekele, e keru, ele mmeko ke enyi ile le ehụ Kraisti ri e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bredi ohu suo ro, ya wu ni ehụ ohu ke enyi wu, osuon'a ni enyi bu oda—make ni enyi ile gba e ri bredi ohu hu. ¹⁸ Ro ni k'o ri ndi ali Izrelu: we ile hun e ri ihien we gi chụ ejan e songuonị we me ihien we ri e me ebe ahun we no a chụ ejan? ¹⁹ Kini ke m ri nwan e ku? M gi e nwan ri e ku ni ihien-oriri we gi rua mmon nwon ihien o wu mobu ni mmon nwon ihien o wu? ²⁰ Mba. Kama, m ri e ku ni eje-mmọn ke ndi a rua mmon a chuye ni ejan w'a chụ, ele Osolobue. Achoni m ni unu le eje-mmọn meko. ²¹ Unu asako eka a rari ihien ri mkpu Di-nwonnienyi, a rarizikwo ihien ri mkpu eje-mmọn. Unu asako eka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonnienyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmọn. ²² Kini? Enyi rida nwan a cho ni enyi me enya fuma Osolobue ufura? Enyi ka a e ze?

Bu Enya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ We si, “Ihien owule ihian cho n'o me ya me e” Kani, ele ihien ile ihian e me e ye eka. We si, “Ihien owule ihian cho n'o me ya me e.” Kani, ele ihien ile e me okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye owule y'a choma orinimma ndi-ozo, ele nke e.

²⁵ Ri ni ihien owule we re odun anu, ajusonmele ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni make ni Ehuhuo-nsọ si, “Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonnienyi.” ²⁷ Onye wulen onye itu-Kraisti kpo i oriri, bu y'a chogho

n'i jẹn, i ru e, ri ihien ọwule we ye i, ajusonmele onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, "We gi ihienni ru mmon," erile e nwan—make ufiri onye hu gwa ni le make obi gha e gbume ihian mgbu, make ni, ["uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue."] ²⁹ M si, "Make obi gha e gbume ihian mgbu." Obi onye ahun ke m ri e ku, ele nke i.

I k'a si, "Ki we ri e gini obi ri e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi me ihien m marin ni ele eje-ihien? ³⁰ Omeni e meguo m ekpere, kelegu Osolobue, ni m d'e rime e, ki we ri e gini ihien m ri e kuto m, bu e yeguhio m Osolobue ekele ni m d'e rime?" ³¹ Ke oriri ke orira ke ihien ozo owule unu e me—e mechanrin ni we ile uzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e me okukwe onye owule uke, ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo ke ndi uka-Osolobue. ³³ E bi ni hu ke mme: m'a lilima uzo ile ni m'e me ihien a suo onye owule. Make ni ele orinimma m ke m ri a cho, kani orinimma ihian ile, keni we hun uzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanaj

¹ Eson ni nzom'oku m ke m don e son nzom'oku Kraisti.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M ri a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmechanrin omenal ndi itu-Kraisti ndi hu ke m don gwasonme unu ni 'ya ke we e me e.

³ Kani, m cho ni unu ghota ni Kraisti wu onye-isi okennyew owule, di wu onye-isi nwunye e, Osolobue wu onye-isi Kraisti. ⁴ Okennyew owule kpume isi e e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e. ⁵ Kani, okpoho owule bu isi-oghe e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e ebe o no bu isi-oghe, make ni ya le ikpunpu ntutu wu ohu. ⁶ Make ni, omeni okpoho ekpumeke isi e, ya kofu nwan ntutu e. Kani, omeni ihien-ifenren ro ni okpoho ko ntutu e mobu kpunpu a, ya kpume e.

⁷ Okennyew efuruni n'o kpume isi e ebe o me ni o yi Osolobue, o wuzikwo ogho Osolobue; kani okpoho wu ogho okennyew. ⁸ Make ni, aghani we okpoho memew okennyew, kama, we gha okennyew memew okpoho; ⁹ egin we ifiri okpoho ke okennyew, kama we gi ifiri okennyew ke okpoho. ¹⁰ Ya hain o gi me ni okpoho k'e nweriri ihien ri a isi o gi a ghosi ni o nwongho onye o ri okpuru e—make ifiri ndi mmon-ozu.

¹¹ Kani, ime Di-nwonna-enyi, okennyew ri okpoho mkpa, okpoho ri okennyew mkpa. ¹² Make ni, k'o don me ni okennyew ke we gha memew okpoho, erira k'o don me ni okpoho ke we gha a mufuha okennyew. Bu ihien ile gha aka Osolobue bia. ¹³ Gi ni aka unu lele ihienni: o huhio mma ni okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? ¹⁴ We k'a gwazi unu a gwa ni ntutu okennyew ruke o wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kani, nke okpoho ru, ogho a ro, make ni we ye e ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kani, onye cho n'o doma ihienni, enyi enwe uzo ozo enyi gi e me e—ke enyi ke ndi uka Osolobue.

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Ime ihien ndini m jenkwo d'e ku, a jakwo m onu mma. Make ni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzo, a nuguo m ni onu zu ozuzu uka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwongho ihien hain m gi gi e don. ¹⁹ W'a ru uka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e me ihien ri Osolobue mma. ²⁰ Kani, ihien ahun unu e ri, unu zu, elekwo Oriri-nsọ Di-nwonna-enyi. Kaka! ²¹ Make ni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke e, echeko we ndi ozo, nke wuni onye ohu e buru

ęgun, kanị ibe ę e giguo manya rajunchanrịn ęfo, o hu a tude we! ²² Kịnị! Unu enwon ulo unu a no ri, ra? Ra unu ri e legberi uka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonleni ihien owule ihun? Kịnị ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi ę jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonni-ęnyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re ę, ni we d'e we ę ye, Di-nwonni-ęnyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yegu Osolobue ekele, o no bebe ę; o no si, "Onwan wu ehụ m, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi ę a nyanhan m." ²⁵ Eriira k'o mezikwo ogen we gi riguu ihien-oriri ęnyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, "Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihieni—ogen owule unu gi a ra a unu gi ę a nyanhan m." ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonni-ęnyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwun Di-nwonni-ęnyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonni-ęnyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonni-ęnyi uzọ furuleni ri e me ehụ le edeke Di-nwonni-ęnyi njọ. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpoğu enwen ę, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehụ Nna-ęnyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen ę isi. ³⁰ Ya haın ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhuni. ³¹ Kanị, omeni ęnyi te buzo lekpoğu enwen ęnyi, Di-nwonni-ęnyi eke ma ęnyi ikpe, ye ęnyi afunfun ęnina. ³² Kanị, Di-nwonni-ęnyi kin ęnyi ikpe, ye ęnyi afunfun, o ri e ye ęnyi afunfun k'e yeni ęnyi aka, amangbe ęnyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni ęgun gi ihian, ya riguu ihien-oriri iwe ę, amangbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenko d'e me.

Isi Nke Mmębuo

Oyiye Mmon-nsọ E Yesonme

¹ Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nsọ. M cho ni onu ghota a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e femę mmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri ę, m cho n'o we unu ęnya ni o nwonni onye gi ikę Mmon Osolobue e ku hun k'a si, "Jesu ari mma." O nwonzikwoni onye k'a saeka si, "Jesu wu Di-nwonni-ęnyi" sukpan ni Mmon-nsọ me ę n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kanị Mmon-nsọ ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-ęnyi ri udi ichen-ichen, kanị Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi ikę Osolobue e me ri ichen-ichen, kanị Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmon-nsọ e yesonme onye-onye ime ęnyi oyiye, keni onye hu gi ę yeni ndi uka ile aka. ⁸ Osolobue gha aka Mmon-nsọ ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi aka Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozọ oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozọ okukwe, ghazi ya wu Mmon-nsọ ye onye ozọ oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozọ oyiye irun orun-atumęnya, ye onye ozọ oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozọ oyiye o gi a marin udi mmon ri orun, yezi onye ozọ oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozọ oyiye isuhuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmon-nsọ ohu hu, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonme onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehụ Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ẹhụ ohu sụọ kę ihian nwe, kanị mkpamkpa-ẹhụ bu ọda rị ime ẹ. Kanị, kę mkpamkpa ndị hụ buhanle ọda, ẹhụ ohu sụọ kę wẹ wụ. Ẹrira k'ọ rizikwo ẹhụ Kraisti. ¹³ Makeni, Mmon-nsọ ohu hụ kę wẹ gha gi mirin-Chuku wẹ mę ẹnyi bu ẹnyi ile che ime ẹhụ ohu—kę ndị Ju kę ndị alị ndị ọzọ wụleni ndị Ju; kę ndị wụ igbon kę ndị wulenigbon; wẹ nọ mę ẹnyi ile rarisonmę Mmon-nsọ ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ẹhụ ele mkpamkpa ohu sụọ, kanị mkpamkpa bu ọda rọ. ¹⁵ Uku ihian si, “Makeni ele m ẹka, ele m nke ẹhụ,” ele ohun k'e mę ẹ awuzile mkpamkpa-ẹhụ. ¹⁶ Omeni ntin si, “Makeni ele m ẹnya, ele m nke ẹhụ,” ele ohun k'e mę ẹ awuzile mkpamkpa-ẹhụ. ¹⁷ Omeni ẹhụ ile wụ ẹnya-ẹnya, k'o k'e gi nụ ihien? Omeni ẹhụ ile wụ ntin-ntin, k'o k'e gi nụ ishin? ¹⁸ Mba, ezioku rị n'a wụ ni, Osolobue e giguọ ẹka a donmesonmę mkpamkpa owule rị ẹhụ k'o don cho a. ¹⁹ Omeni wẹ ile wụ mkpamkpa ohu, elebe nke ẹhụ a rị? ²⁰ Kanị, k'ọ rị wụ ni mkpamkpa-ẹhụ bu ọda, kanị ẹhụ ohu sụọ rọ. ²¹ Ẹnya e ri-ẹka si ẹka, “O nwonni ihien m gi i e me!” Isi e ri-ẹka si uku, “O nwonni ihien m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ẹhụ ndị hụ nokesi wẹ ka anuna rikemede mkpa nkesini omeni arị w'a, ẹhụ ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ẹhụ ndị ahun ẹnyi e weri ni enwon wẹ ogho kę ẹnyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndị hun furuleni ẹnya e legha kę ẹnyi kade ohunma e donzi, amamgbe wẹ a hun wẹ kę wẹ rị.

²⁴ Kanị mkpamkpa-ẹhụ ndị ahun nwe ogho achokani udi ndonzini. Ẹnina kę Osolobue donmę ẹhụ—o we ogho kanị ye mkpamkpa ndị hụ nokesi arini wẹ mkpa—²⁵ make nkebe gha a rị ime ẹhụ, kama, ni mkpamkpa owule hun uzọ e gi ẹka ohu e lepu ibe wẹ ẹnya. ²⁶ Omeni mkpamkpa ohu nwon nsongbu, wẹ ile e buru nsongbu hụ; ọ bọ mkpamkpa ohu, wẹ ile e son ẹ ghogho.

²⁷ Unu ile wụ ẹhụ Kraisti. Onye-onye ime unu wusonmę mkpamkpa rin'a.

²⁸ Imę ndị uka, Osolobue e tumesonmęguo ndị rị ichen-ichen: nke ibuzo wụ ndi-ozu pu-ichen; hun mę ẹ ẹbuo wụ ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si wẹ zi, hun mę wẹ eto wụ ndi-nkuzi; ndi ọzo wụ ndi a run orun-atumenya, ndi a zuo emu, ndi e yeni ndi ọzo ẹka, ndi nwe oyiye iki-okiki le ndi a su asusu rị ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wụ ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wụ ndi-amuma le ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wụ ndi-nkuzi? Ihian ile a run orun-atumenya? ³⁰ Ihian ile nwon oyiye izuo-emu? Ihian ile a su asusu rị ichen-ichen? Ihian ile a sūhuto wẹ? ³¹ A nwankenmę ni nwan ni unu nwonhen oyiye ndi hụ ka mkpa a rị. Kanị, ni m ghosi unu uzọ ahun kachanrinden.

Isi Nke Mmęto

Ihien-osusuo

¹ Omeni m'a su asusu ile—kę nke ihian kę nke ndi mmon-ozu—bu e nwon m ihien-osusuo, m wuhu egogo mobu okpokoro-ogbogoro rị a zun uzun!

² O mezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini le hun m gi a marinchanrin ihien ile; o mezikwo ni m nwonchanrin okukwe ile—nwede hun m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihien-osusuo, o nwonni ihien m wu!

³ Osun'a ni m wechanrin ihien ile m nwon ye ndi igbenye, ọ sūokwon'a ni e kweride m ni wẹ kpọ m okun make okukwe m—ikenkwo e gi m'e nyan isi—kanị, omeni e nwon m ihien-osusuo, ọ banko ni m erere owule!

⁴ Ihien-osusuo nwe ndidi; ihien-osusuo e mę efoma; a ra we iwe-ẹnya; a ra nyan isi; a ra pache.

⁵ Ihien-osusuo a gbaye ihian; a ra cho nke ẹ sūo; a ra bukenrin olulu; ihien-osusuo a ra a guntọ eje-ihien wẹ e mę ẹ. ⁶ Eje-ihien a ra sūo ihien-osusuo usuo—ezioku kę ọ ghogho ni.

⁷ O nwonni ihien a guu ihien-osusuo ndun, a ra kweribehi ni ihien ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-enya, ndun ndidi ara guu a.

⁸ Ihien-osusuo k'a to jenrin ejen. Kani, nke ibu-amuma le izini Osolobue ozi, ogen e k'a ghafe; o me nke asusu ichen-ichen, ogen we k'a ghafe; o me nke amamihięn, ogen e k'a ghafe.

⁹ Ogęnni, enyi amarinzuni; amuma enyi e bu le ozi enyi e zini Osolobue ezuni.

¹⁰ Kani, ogen hun zu oke e gi bia, e bu we hun zulen oke che usuo. ¹¹ Ogen m gi ri nwata, m'e ku ke nwata, m'e ro iroro ke nwata, m'a tu iroro ke nwata. A kaguu m ehụ, m no na obibi nwata to. ¹² Ogęnni enyi a hun bishi-bishi rike onye ri e lee ughegbe* rileni mma. Kani, o ru ogen hu, enyi le iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikenni, enyi amarinzuni, kani ogen hu, m k'a marınchanrin ihien ile ke Osolobue don marınchanrin m.

¹³ Ihien eto hun a toni wu: okukwe, olil'anya le ihien-osusuo. Kani, hun kachanrinni wu ihien-osusuo.

Isi Nke Mmęto

Oyiye Asusu Le Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Liliima ni nwan ni unu e nwon ihien-osusuo leni unu a chokenme oyiye Mmon-nso—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Makeni, onye hun ri a su asusu "ire", asusu we rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'o ri a gwa, makeni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nso e ku ihien-mini. ³ Kani, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe we sue, gba we ume, kasi we obi. ⁴ Onye hun a su asusu we rileni a ghota ri a gba enwen e ume. Kani, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵ K'o ri m, unu ile a su asusu "ire" ri ichen-ichen. Kani hun m ka a cho wu ni unu e gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onye hun ri a su asusu "ire" we rileni a ghota—sukpan ni ihian suhuto ihien ahun o ku ye asusu we k'a ghota, keni o gba ndi uka ume.

⁶ Umune m, lee n'e nwan: omeni m bia ebe onu ri, ni a suma m asusu "ire" onu rileni a ghota, nani ke m'e don yeni unu eka, wezuka ni m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihien Osolobue ghosi m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marın ihien unu marınleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihien?

⁷ Erira k'o rizide ihien ndi hu rileni ndun we gi a ku egu—noke ekpiri mobu ubo: omeni eyeni we olu we enya, nani ke ihian e don ghota ihien onye ri a kponi we ri e ku? ⁸ Opi we gi a kpogbama ndi jenko agha ye olu we ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹ Erira ke nke unu rizikwo: unu gi asusu ozo hun we rileni a ghoha ku oku, nani ke we e don marın ihien unu ri e ku? Ya wu ni ufere ke unu ri a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda ri enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien we gi e e ku. ¹¹ O me nwan ni aghotani m olu ahun, m k'a wu otumunye enya onye ri e gi e e ku oku, ya le enwen e a wuru otumunye enya m. ¹² Erira k'o ri ebe unu le enwen unu ri: ebe oyiye Mmon-nso ri a du unu, liliima ni nwan ni unu e nwekenme we, ni unu e gizikwo we a gba ndi-uka ume, e me uka a gha ihun.

¹³ Ya wu, onye gi asusu we rileni a ghota ku oku, ya me ekpere n'o nwon iken suhuto ihien o ku ye asusu ndi o ri a gwa oku k'a ghota. ¹⁴ Makeni, m gi asusu

* **Isi Nke Mmęto:**12 Igwe we finchanrin ohunma ke we gi e henrin ughegbe ogen ahun.

m marinlęni mę ekpere, mmọn m hu e mę ekpere, kanị, uche m arị a ghọta, o nwonni ihien uche m rị a run. ¹⁵ Kị m'e mę nwan? M k'e gi mmọn m mę ekpere, kanị, m k'e męzikwọ ekpere m k'a ghọta. M k'e gi mmọn m bu ębu, kanị m k'a buzikwọ ębu m k'a ghọta. ¹⁶ Omęni ęle ęriira, i gigu mmọn i ja Osolobue mma, nanị ke ogbori a don nwan si "Ise!" gi kweyeni ekele ahun i kele Osolobue, ebe o męni onye hu amarın ihien i rị e ku? ¹⁷ Ikęnkwo y'a jagughọ Osolobue mma nke-esi, kanị o nwonni ke ojija-mma i don yeni okukwe hun-ębo ęka sue.

¹⁸ A kpanmın m Osolobue ni mme ka unu ile asusu "ire" ichen-ichen a su. ¹⁹ Kanị, ime ozuzu ndi-uka, o ka m mma ni m ku mkpuru-oku isen m ghota, hun ndi ozo k'a ghota, o ban ni we erere, kari ni m gi asusu "ire" we ghotaleni ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰ Umune m, erole ni iroro ke umueka! Kama, ebe njo ri, a wu ni umueka, kanị, o me nke iroro, e ro ni iroro ke ndi ka-ehu.

²¹ Ime Ehuhuo-nsọ, we de e ni Di-nwonni-ęnyi si,
"Ndi asusu ozo,

le onu itumunye
ke m k'e gi gwa ndini oku;
kanị ęle we k'e gonzikwo m tan ntin."

²² Ya wu, ndi kwerileni ke we gi asusu-ire a ghosi ęka Osolobue, ęle ndi kweriguni; kanị, ndi kweriguni ke we gi "Osolobue si" a gwa oku, ęle ndi kwerileni.

²³ Ya wu, o me nwan ni ndi uka ile zu, ihian ile a suma asusu ire, ni onye marinlęni ęnya ihien ndini mobu onye kwerileni a banhan, o kuko ni era ri a pu unu? ²⁴ Kanị, omęni ihian ile gi asusu w'a ghota e zini Osolobue ozi, onye hun kwerileni mobu onye marinlęni ęnya ihien ndini banhan, ihien ihian ile ri e ku a mama a ikpe, o juma enwen e nju. ²⁵ Ihien ri a obi k'a puha ifon, bu o nweni onye o gwa ihien owule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, "Ezioku-ezioku, Osolobue ri ime igunrun unu!"

Igi Usoron E Me Ihien Ime Uka

²⁶ Kini furu nwan ęnyi k'e me, umune m? Unu zu, onye-onye nwe ihien o k'a s'eka me: ikęnkwo ębu ro; ikęnkwo nkuzi ro; ikęnkwo ihien Osolobue ghosi ihian k'o cho n'o ku; ikęnkwo ozi we jenkọ d'e gi asusu ndi ozo zi ro; ikęnkwo we jenkọ d'a sūhutọ oku ye asusu we k'a ghota. E me ni ihien ile k'o k'a don yeni ndi ile ri uka ęka, gba we ume. ²⁷ Omęni ihian k'e gi asusu ndi ozo zi ozi, ya wuru madu ębuo—o kari-ęka, madu eto. We ku e onye-ohu onye-ohu. Kanị onye siko d'a sūhutoni k'a riri a. ²⁸ Kanị, omęni onye k'a sūhutoni arị a, ndi te k'a suni we gba nkintin ime uka; we gwama enwen we le Osolobue oku ime obi we.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghota zini Osolobue ozi, madu ębuo mobu eto we ku—ndi hoduni we gonme ntin, e leban ihien we ri e ku ęnya.

³⁰ Omęni Osolobue a ghosi onye nodi ali ihien, onye ri e ku oku ya kusị.

³¹ Unu ile k'a sa nwan ęka e zi ozi Osolobue si unu zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba we onye owule ume.

³² Ozozị, mmọn onye amuma le onye e zini Osolobue ozi ri okpuru onye ahun—o k'a saęka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ęle Chuku isusu, kanị Chuku udon le usoron k'o wu.

Rike ke ęnyi don e me e ime uka ndi-nsọ ile, ³⁴ ikpoho we gba nkintin ime uka ile. ęnyi ara ni we ku oku. We we enwen we che okpuru. Iwu e kughosi ęriira.

³⁵ Omęni we nwon utaa, we ru unọ a ju we di we ya, makeni ihien ifenren k'o wu ni okpoho k'e ku oku ime uka.

³⁶ Ra ęka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu suo k'o ru ęka?

³⁷ Onyẹ ọwụlẹ sị n'ọ wụ onyẹ-amụma lẹ onyẹ e zini Osolobue ozi, n'o ze eze ime mmọn, ya ku ezioku ni ihien ni m ri e de ni unu wu ihien Onyẹ-nwonn-enyi si we e me. ³⁸ Onyẹ ọwụlẹ sị ni ẹlẹ ezioku, weri n'ẹ ni 'ya nwen ẹlẹ ihien ahun o si ni 'ya k'ọ wu.

³⁹ Umune m, igi asusu we k'a gho ha bu amuma lẹ izini Osolobue ozi ya duma unu; k'a sikuwe ni w'a sule asusu "ire".

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e me ihien ile, e me ẹ n'ọ na enya.

Isi Nke Mmisen

Ndi Nwunni Jenko D'a Rizi Ndun

¹ Umune m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime ẹ; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omeni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmani unu kwerihu nke olal'iji.

³ Make ni, ihien ni rikememe mkpa ime ihien ndi ru m aka ri ihien ibuzo m me n'o ruzikwo unu aka: ni Kraisti gi ufiri njo enyi nwun noko ke Ehuho-nsọ don ku ẹ ẹde; ⁴ ni we li ẹ; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue no weli ẹ—noko ke Ehuho-nsọ don ku ẹ ẹde; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmebu wu ndi-ozu pu-ichen nozi hun a.

⁶ Omegu, ihien kari madu ogun-isen kwasi nnu ime ndi kwerini nogbamani no hun a. Imerinme we hukwo nwan ndun, kani ndi hu ime we a ranhinguo—ya wu, a nwunhinguo we. ⁷ Omeguzi Jemisi no hun a; omeguzi ndi-ozu pu-ichen ile no hun a. ⁸ Nke ikpazuun ime we ile, mme nwen nozi hun a: mme hun no ke nwa we mu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwonn onyẹ m han ke 'ya. Erudeni m onyẹ w'a kpo onyẹ-ozu pu-ichen, make ni m kpokpo uka Osolobue. ¹⁰ Kani, m wu nwan ihien m wu ghahani efoma Osolobue, bu efoma hu o meni m alani iwi. Kaka! Mme runkaride onyẹ ọwụlẹ ime we. Kani, ẹlẹ ni mme run—kama, aka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osun'a ni mme zi mobu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndi Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraisti, kini ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti—ya wu ni Kraisti aghani onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwoni ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi ride nwan e buokin Osolobue onu—make ni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraisti ogen we gi nwunhun, ndi ranhingu, a laguo iwi. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'anya ime Kraisti, ya wu ni nke enyi kachanrin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti, gi ẹ henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen ẹ ime ndi nwunni, gi ẹ ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Make ni, ebe o me ni aka onyẹ ohu ke onwun ghaha bia, igha onwun lihi a ghaguozikwo aka onyẹ ohu bia. ²² Make ni, k'o don me ni ihian ile a nwun

* **Isi Nke Mmisen:**20 Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun we wefuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, we kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke we ri.

onwun makeni we le Adam wu ohu, erira k'o donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni we le Kraisti wu ohu. ²³ Kani, o ru onye o lihi, o ru onye o lihi: Kraisti wu onye ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biazị, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun meguu, njendeme ogen e ru, hun Kraisti jenkọ d'e gi we Ali-eze che aka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile le onye owule ri a kini le onye owule iken owule ri aka a. ²⁵ Makeni, Kraisti k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru uku a. ²⁶ Enenren ikpazuun o k'e tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, “Osolobue e buguo ihien ile che e okpuru uku.” Ya ke Ehuhuo-nsọ ku. Kani, omeni Ehuhuo-nsọ si ni “ihien ile ri okpuru uku a” o wechanrin enya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru uku ari ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguu ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bia d'a rizikwo okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile enya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepuni ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki enyi ri ni nwan e buni enwen enyi e che ihien onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Kraisti wu Jesu Nna enyi me ime ndun unu. ³² Emeni olil'enya ihian-mmaka suo, olil'enya ndunni suo, ke m gi kweri luson eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,
 “Ni enyi ri nwan;
 ni enyi ra—
 makeni o ru eki,
 enyi a nwunhun!”

³³ Anikwole ni we dufie unu! “Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!”

³⁴ Tenhin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—ni ndi hu ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Sikọ D'e Gi Lihi

³⁵ Kani, ikenkwọ ihian k'a juma ke “Nani ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehu ke we k'e gi bia?” ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhunguu anwunhun. ³⁷ Ozozu, i gha a kun ihien, ele ehu o jenkọ d'e gi puha ke y'a kunye, mkpuru gba-oto ke y'a kunye: ikenkwọ mkpuru okawiti mobu mkpuru ihien ozọ. ³⁸ Kani Osolobue e ye e ehu hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehu nke e. ³⁹ Ehu ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozọ; nnunu nwon udi ozọ; azun nwonzikwo udi ozọ. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-uwu; kani ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-uwu wu udi ichen. ⁴¹ Enya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Erira k'o jenkọ d'a ri ogen Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehu we li wu hun e rehini, kani hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kani hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kani hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehu ihian-mmaka, kani ehu ime-mmọn we e legha k'o k'e weli† Omeni ehu-mmaka ri a ri, ya wu ehu ime-mmọn rizikwo a ri. ⁴⁵ Erira ke we de e ime Ekukwo-nsọ, si, “Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun,” Adam ikpazuun e henrin Mmon hun e ye ndun.

† **Isi Nke Mmisen:**44 ehu ime-mmọn hun w'e legha enya. Luk 24.33-46; Ndi Filipi 3.21

⁴⁶ Kanị eļe hụn ime-mmon bu ụzọ bịa, kama, hụn wụ ihian-mmaka bu ụzọ bịa, n'o d'e ru onye ime-mmon hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha ụwani bịa, onye we gi ejan memere ro; hụn-ebọ gha elu-igwee bịa. ⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memere ri, erira ke ndi hụn we gi ejan memere ri; ke onye hụn gha enu-igwee bịa ri, erira ke ndi hụn wụ nke elu-igwee rịzikwo. ⁴⁹ Ke enyi don nwon nwan ehụ hụn yi onye nke ejan, erira ke enyi k'a donzi nwon ehụ hụn yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wụ ihien m ri a gwa unu: ehụ-le-edeke asako eka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hūn ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: ele enyi ile k'a nwun (ranhin), kanị, enyi ile jenkọ d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-nya ohu, hūn we gi hu gbu opi ikpazuun hu! Make ni, ogen opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehū ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hūn ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Make ni, ehū enyini hūn e rehini k'e nwonhutoriri henrin hūn ghaleni e rehi; ehū enyini hūn a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehū hūn ghaleni a nwun.

⁵⁴ Ogen ehuni e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringuu hūn ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nsọ e mezuguo: ni

“E meriole we onwan,
nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwan!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwan!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?”

⁵⁶ Ihien onwan gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kanị ekele ya rini Osolobue, hūn e ye enyi mmeri hu ghahani Nna enyi wu Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Di-nwonni-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Di-nwonni-enyi alakọ iwi.

Isi Nke Mmisin

Ihien We Tu Ni Ndi Nke Osolobue

¹ Ni enyi ku nwan oku ihien we ri a tuni ndi nke Osolobue ri Jerusalem. Me ni ihienni m gwa uka ndi risonme Galeshia me: ² uhuhin ibuzo owule ime izu-uka, onye-onye ime onu y'a gha ihien Osolobue ye e wepuha, e donme—amangbe m'a bia unu a tuma ihien. ³ M bia, e we m ehuhuo-ozu ye ndi onu hanpuha, e zi m we bu oyiye unu shi Jerusalem. ⁴ Omeni o huoghọ mma ni mme le enwen m jen, e sonjen we m.

Ihien Polu Chọ N'o Me

⁵ M sikọ d'a bia d'a hūn unu—m ghagbariguu Masedonia—make ni m bu e obi ni m k'a ghaha Masedonia. ⁶ Ikenkwọ e son m unu noye mobu a nodichanrinde m ogen oyi*; keni unu hūn uzọ yeni m eka ijen m—ebe owule m jenkọ d'a chọ ni m jen. ⁷ Ogenni, achoni m ni m hūnhu unu ghafe. Make ni, m chọ ni, m bia, a noye m—omeni Di-nwonni-enyi a ni m.

⁸ Kanị m k'a nodi ime Efesosi d'e ru ogen Mmemme-Pentikosu, ⁹ ni ezigbo oghere m'e gi runpuha ihien a fuhagunni m—osun'a ni ndi odakin buzikwo oda.

¹⁰ Omeni Timoti a biaghọ, unu e mekwọ obi ru e ali ime igunrun unu, make ni orun Nna-enyi ohu ahun m ri a run k'o ri a run. ¹¹ Ya wu, onye owule y'e legberikwol'a. Hūn n'a n'o gi udon la, keni o bia d'e kunrun m—ni m ri a tu enya ya le umune enyi ndi hu. ¹² Nke nwenen enyi wu Apolosi, a rikokenmeguo

* **Isi Nke Mmisin:6** ogen winta

m'a n'o sọnhen umunę ęnyi ndi ọzọ hụ d'a hụn ụnụ, kanị o ke chọ n'ọ bia. Kanị, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bia.

Oku Ikpazuun

¹³ Dọnrin ni ęnya; turukęnmę ni ime okukwe ụnụ; atule ni egun; zekęnmę ni.

¹⁴ Gi ni ihien-ọsusuọ e mę ihien ile ụnụ e mę.

¹⁵ Umunę, ụnụ a maringwo ni ikpun-ulo Stefanasi wu ndi ibuzo kwerini Jesu ime Azuun Akaya. Ozọ wu n'e buchanringwo wę enwen wę che irunni ndi nke Osolobue ọrun. ¹⁶ M ri a si ụnụ hụn a ni ụnụ e mę ihien ọwule ndi no erira si ụnụ mę hụn k'e yeni wę ęka run ọrun hụ—kę uwe kę ndi ile e sọn wę a run ọrun hụ, a runshi ę ikęn.

¹⁷ Obibia Stefanasi le Fotunatosi le Akayatosi bia hụ a suọ m. A nokingwo wę ęnya ụnụ nwen rileni ebeni. ¹⁸ Wę gba mmọn m umę, gbazikwo nke ụnụ. A gbaye ni nwan ndi no ęnina.

¹⁹ Uka ndi risonme Azuun Eshia e zi ekele ụnụ. Akwila le Priska† le uka hụn e zu iwe wę e kele ụnụ ohunma-ohunma ime Nna-ęnyi. ²⁰ Umunę ęnyi ile ri ebeni e zi ekele. Dide ni ibe ụnụ odide ri nsọ.

²¹ Mmę wu Polu gi ęka m de ekeleni. ²² Ibu-onu ya rinị onye ọwule ihien Di-nwonn-ęnyi ghaleni a suọ!

Di-nwonn-ęnyi, bia!

²³ Efo ma Di-nwonn-ęnyi wu Jizosi ya noyeni ụnụ.

²⁴ M nwe ihien-ọsusuọ jenni ụnụ ile ime Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwokwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen nke Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. Mmẹ le Timoti nwenẹ enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri ali Kọrẹnti ke enyi ri e dejenni Ehuhuo-ozini, uwe le ndi nsọ ile hun we ile gba ri Azuun Akaya*.

² Efo ma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nweni-enyi wu Jizosi Kraisti bia ya rini unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³ Ojija-mma ya rini Osolobue hun wu Osolobue le Nedi Di-nwenni-enyi wu Jizosi Kraisti. Nedi omiken k'o wu, Osolobue hun nkasi-obi ile gha eka a a bia.

⁴ Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozo ri ime nsongbu owule obi. ⁵ Makeni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraisti, erira ke Osolobue donzikwo a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraisti.

⁶ Omeni nsongbu ri a biani enyi, o hu a biani enyi keni we gi e kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omeni we ri a kasi enyi obi, we ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi ali e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya enyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umune m, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Eshia: we songbu enyi oda-oda, karide hun enyi le enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹ Ezie, o te ri enyi ke si a maguo we enyi ikpe-onwun. Kani, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi enwen enyi don enya.

¹⁰ Iya gbapuha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gbapuha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafuhazi enyi— ¹¹ unu gha e son ndi ozo e gi ekpere e yeni enyi eka, keni ndi bu oda hun uzo gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efo ma meni enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Haij Polu Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shiani enyi eri ni enyi gi obi ri ochan le ezioku Osolobue bi obibi enyi ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egini amamihien uwa bi, kani eyemeka Osolobue. ¹³ Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kani m ri e lee enya ni unu k'a ghotachanrin enyi, ¹⁴ ke unu don nwan ghota enyi ekere. Eghee, unu a ghotaguo ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosi k'a bia—noke ke enyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m enya haij m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkonj Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m eka m jenkonj Judia.

¹⁷ Ogen m gi tu iroroni, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, “eghee, eghee” le “mba, mba” mgbe ohu? ¹⁸ Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni “eghee le

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya le Grisi e d'e me ihien ohu.

mba” nke onye e ku ebuo. ¹⁹ Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpozị Sailasi, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si “eghe,” a si “Mba;” kama, ihien ri ime e ogen ile wu “eghe.” ²⁰ Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezuchanrin, a wu “eghe.” Ya hain enyi gi a si “Isee” ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹ Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukenme ime Kraisti; iya tume enyi, ²² ye enyi ahima a ghahani iwe Mmon-nso a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e meni enyi.

²³ Kani, m ri a kpo ku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazị Koręnti wu ni a choni m ni m bia a jugboma m unu. ²⁴ Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighogho hun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

¹ Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakozị m ijen k'e buheni unu ufu. ² Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m meguu ihien ufu? ³ M de ni onu ehuhuo—ozu hu m de, amangbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghogho, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. ⁴ Ekwan le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo—ozu. E deni m'e n'o fu unu, kani m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

⁵ Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kani o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni “o nwegho k'o don me ezioku” makeni achoni m ni m benyeni oku. ⁶ Udi afunfunni ndi ka oda buche aka ye onye no enina e higu. ⁷ Gbaghari n'a nwan, unu a rokọ a obi, amangbe o sukurughafe oken, ndun okukwe a guu a. ⁸ Ya wu, dodo, o ri aka unu, ghosizi n'a n'o ri unu obi.

⁹ Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo—ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mechanrin ihien ile m si unu me.

¹⁰ Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'anya Kraisti, ¹¹ keni enyi gi e gbondon Ekwensu, amangbe o tunarin enyi ihien ri mma—makeni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

¹² Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonna-enyi a kpopuguo uzọ m'e gi run'a orun ebegu. ¹³ Kani, obi eruni m ali, makeni ahunni m Taiotosi wu nwene m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jenme Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

¹⁴ Kani ekele ya rini Osolobue—makeni, Osolobue hu e yesonme enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmmeri ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmmeri, e gi enyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule enyi jen, noke ishin-oma ri e kungbamani. ¹⁵ Makeni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke enyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lako iwi ri. ¹⁶ Ebe ndi ahun lako iwi ri, enyi ri e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuopuha ri, enyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan aka me ihien ndini? ¹⁷ Enyi anoni ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue leke si ibu-afia ro; kama, rike ndi ri ime Kraisti, enyi e

ku oku-Chuku rịkẹ ndi-ezioku lẹ ndi Osolobue zi, rịkẹ ndi rị id'anya Osolobue e ku.

Isi Nke Ẹtọ

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

¹ Ẹnyi a jamazide nwan enwen ẹnyi mma ra? Ẹnyi rịde nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo biani unu keni unu kweri nabanhan we ra? Ẹnyi rịde nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? ² Mba! Unu lẹ enwen unu wu ehuhuo-ozu ẹnyi, hun we deye ime obi ẹnyi, hun ihian ile marin lẹ hun ihian ile a gun. ³ Ihiẹn we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozu Kraisti de, hun o gha eka ẹnyi zihẹ. Ede hun we gi peni de, kanị hun we de ghahani Mmon-nsọ Osolobue—Osolobue hun ri ndun; ege hun we deye ibe omuma—rịkẹ Iwu mbu ahun, kanị hun we deye ime obi ihian.

⁴ Eriira ke obi ruhan ẹnyi ali ebe Osolobue ri ghahani Kraisti. ⁵ Eleni ẹnyi lẹ enwen ẹnyi nwe iken me ihien owule hun ẹnyi e gi si ni o nwon ihien gha eka ẹnyi a bia. Osolobue ya e me ẹnyi gi e nwon iken e me ihien owule ẹnyi e me. ⁶ Osolobue ya me ẹnyi gi saeka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ege nke Iwu we de ede, kanị nke ime-mmọn. Makeni hun we de e gbu egbu, kanị Mmon-nsọ e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Lẹ Nke Ohun

⁷ O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun we kayesonme ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani eka lee Mozizi enya ihun makeni ogho ri n'a ri e gbuke—ogho hun fapukoni—⁸ ogho ofufe hunni we gha eka Mmon-nsọ e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹ Omeni ofufe hu hun we gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun we gi a kpo ihian onye ri ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰ Ezioku ri n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—makeni hun ka ogho e nwon e kpumegu a.

¹¹ O me nwan ni nkwerigbama mbu hu lẹ ofufe rin'a, hun we bugu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jenin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

¹² Ebe o me nwan ni ẹnyi nwon udi olile-enyani, ẹnyi e ku, ekushi iken. ¹³ Ẹnyi anoni ke Mozizi hun gi ekwa kpume ihun, amamgbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun ri e gbukeni no fapuchanrin. ¹⁴ Ezie, we kpume nghota we ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, we gha a gun mobu e gon ntin ke we ri a gun Ehuhuo-nkwerigbama akan hu, ekwa hu huzikwo ebehu—makeni ime Kraisti suo ke we no e wepu ya wu ekwa. ¹⁵ Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule we gi a gun Iwu Mozizi, ekwa hu e kpumechanrin uche we. ¹⁶ Kanị, ihian buruhe Dinwonnini-ẹnyi, o wepu a ekwa hu kpume uche e ¹⁷ “Di-nwonnini-ẹnyi” ahun we ri e ku oku e wu Mmon-nsọ: ebe owule Mmon Di-nwonnini-ẹnyi ri, ebehu ke ihian no e weri enwen e. ¹⁸ Ẹnyi ile, hun we kpupugu ekwa hu ihun, ri nwan e legha ogho Di-nwonnini-ẹnyi nọke onyinyon ri ime ughegbe; we hu e nwonhutọ ẹnyi ni ẹnyi hun uzọ ri ke ihien ahun ẹnyi ri e legha, e nwe ogho hu, e nwe waye e. Ihienni gha eka Di-nwonnini-ẹnyi, hun wu Mmon-nsọ, a bia.

Isi Nke Ẹnọ

Ndi-ozu Nke Ukpe

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni Osolobue e meguni ẹnyi omiken ye ẹnyi orunni, ndun ara gu ẹnyi. ² Ẹnyi a juguo ihien-ifenren ndi hu ihian e zueme, juzikwo

ime-ero le ịtu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghęę! Kama, ęnyi hu e kuchanrịn ezioku k'o nọ, e gi ę e wepuha enwen ęnyi a ghosị ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hun uto e lele ke ęnyi nọ.

³ Omeni echen ke ozioma ęnyi ri e zi zueri, ndi ri a la iwi suo k'o zuerini. ⁴ Nke we wu ni mmon hun ri a ki uwanị e kenkingwo uwe ndi kwerileni ęnya, amangbe w'e legha ukpe ozioma ogho Kraisti; Kraisti, hun o me ni onye hunn'a a hungwo Osolobue. ⁵ Makeni ele ozi enwen ęnyi ke ęnyi ri e zi; ęnyi ri e zi ozi ni Jizos' wu Kraisti wu Di-nwonni-ęnyi, ni ęnyi le enwen ęnyi wu idibo unu make ifiri Jizosi. ⁶ Makeni Osolobue ohu hu hun si, "Ukpe ya nwunme ebe ishi ri" ya nwun nwan ime obi ęnyi hun ęnyi gi nwe iken legha ogho Osolobue ihun Kraisti.

Ihien Ri Mkpa W'e Buche Ime Ihien E Tikponi

⁷ Kani Osolobue buche orun oziomani ri oken mkpa ime ęnyi—ęnyi hun wu ite-ayogbe hun e tikponi, keni o we ęnya ni ikenni pu-ichen ęnyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanị ęka ęnyi bia. ⁸ W'e songbu ęnyi uto ile, kani asani we ęka biangbu ęnyi; ihien ndi hun a gba ęnyi nghari-ęnya hu a, kani ndun ara guu ęnyi; ⁹ we e kpokposonme ęnyi, kani Osolobue a juni ęnyi to; w'a kutu ęnyi, kani ęnyi ara nwun. ¹⁰ Ihien ehụ ęnyi a hun ogen ile e me ihian a hun onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hun ni ęnyi hukwo ndun, e gi w'e marin ni Jesu ri ndun. ¹¹ Makeni, hunni ęnyi ri ndun, ihien onwun gi a kpo ęnyi ihun a bia ni ęnyi ogen ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ehụ ęnyini hun a nwunhunni a hun ni Jizosi ri ndun. ¹² Ya wu ni onwun ri orun ehụ ęnyi, kani, ndun k'o ri a runfuha ime unu.

¹³ Kani ebe o me ni ęnyi nwon agungun okukwe ohu ahun we ku oku ę ime Ekukwo-nsọ, si, "M kweri ekweri, ya hain m gi ku ihien m ku," ęnyi nwen kwerezikwo ekweri, ya hain ęnyi gi ri e ku oku-Chuku ęnyi ri e ku. ¹⁴ Makeni, ęnyi a maringho ni Osolobue hun gha onwun weli Nna ęnyi wu Jesu jenko d'e welizikwo ęnyi k'o don weli Jesu, webanhan ęnyi le unu ebe 'ya le enwen ę ri.

¹⁵ Ezie-egie, ihienni ile wu n'o rini unu mma, keni ndi efoma Osolobue ri e ru ęka hun uto e buwaye oda, ekele ri a biani Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶ Ya wu, ndun aguko ęnyi. Osun'a ni ehụ ęnyi ri a kpo nkun, ęnyi hu e nwonwaye ndun ohun ime-mmon uhuhin-uhuhin. ¹⁷ Makeni, ekere afunfunni ęnyi ri a ta ogenni, hun ghaleni e bie, ri nwan a kwademe ęnyi a toni ogho itebite hun we ghaleni a saeka e ku ke o han. ¹⁸ Eghęę, makeni ęnyi ari e lee ihien ęnya e legha, kani ihien ęnya ghaleni e legha; makeni ihien ęnya e legha k'a ghari, kani ihien ęnya ghaleni e legha k'a to jenin ejen.

Isi Nke Isen

¹ Makeni ęnyi a maringho ni omeni e tikpo we ehụ ęnyini, oduni ęnyi bi ime ę ime uwanị, ęnyi e nwongho ulo hun Osolobue tun, hun we gileni ęka tun, hun ri elu-igwee, ulo hun k'a to jenin ejen. ² Ime oduni ęnyi ri kikenni, ęnyi hu a sun-uden, o hu a gun ęnyi oda-oda ni we yime ęnyi ehụ ęnyi hu—ulo ęnyi hu, hun ri elu-igwee—³ hun o me nwan ni ęnyi yiriguu a, ęnyi e meko ndi gba oto. ⁴ Makeni, hunni ęnyi rikwo ime oduni, ime ehuni, ęnyi hu a sun uden makeni ibu ri a nyin ęnyi. Eleni ęnyi cho ni ęnyi gba oto, kani, ęnyi cho ni we yimezi ęnyi hun-ebo ahun, keni ndun luefu hun a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hun kwademe ęnyi toni onwonhuton wu Osolobue. O yegwo ęnyi Mmon-nsọ nọke mbiye, gi ghosi n'o k'e me ę.

⁶ Ya wu, obi e ru ęnyi ali ogen ile, osun'a ni ęnyi a maringho ni omeni ęnyi ri ime uloni wu ehụ ęnyi, ęnyi ari ebe Di-nwonni-ęnyi ri, ⁷ makeni ihien ęnyi kweri

banyeni Kraịstị ke ęnyi gi e bi obibi, eļe ihien ęnya ęnyi rị e legha. ⁸ Eghęę, obi e ru ęnyi alị, nke wu nị o kade ęnyi mma nị ęnyi gha ime ęhunị pu, laburu Di-nwonnị-ęnyi d'a nọdị ulo ęnyi hun rị ebe o rị. ⁹ Ifiri e, ęnyi a lịlịma nị ęnyi e me ihien a sụo a usuo efo oge ile—ke ęnyi rị ndun ime ęhunị wu ulo ęnyi ke ęnyi ari. ¹⁰ Makeni ęnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraịstị n'o kin ęnyi ikpe, keni onye-onye hun uzọ narin ugwo-orun ihien o run k'o rị ime ęhunị—ke mma ke njo.

Orun Iwekinhen İhian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Makeni ęnyi a tu egun Di-nwonnị-ęnyi, ya hain ęnyi gi a lịlịma nị ęnyi me ndi ozo kweri; kanị Osolobue a maringho ęnyi le enwen ęnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don nị unu nwen a maringhozikwo ęnyi ime obi onu.

¹² Ekwokwo nị ęnyi rizi a gwa onu nị ęnyi a rika mma! Mba. ęnyi rị e ye onu ihien k'e me onu gi ęnyi nyan isi, keni unu saeka za ndi gi ihien ęnya e legha a nyan isi hun nke we gi gi ihien rị ihian obi nyan isi.

¹³ Makeni, omeni ęnyi e me ke ndi uche we zulenị, ifiri Osolobue ro; omeni ęnyi e me ke ndi uche we zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-osusuo Kraịstị nwe jenni ihian ya rị e nu ęnyi, makeni o wegwo ęnyi ęnya nị, ebe o me ni onye ohu a nwunguonị ihian ile onwun, ya wu nị ihian ile a nwunguo. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amamgbe ndi rị ndun gha e bizini enwen we, kama, nị we e bini onye hu gi ifiri we nwunhun, Osolobue e gi ifiri we weli e.

¹⁶ ęnyi arizi nwan e gi ęnya-ihian e lee ihian. O sụn'a nị ęnyi te gi ęnya-ihian e lee Kraịstị mbu, ęnyi ara gizi e e lee e. ¹⁷ Ya wu, onye owule rị ime Kraịstị a wuruole onye we kedonzi; ihien akan a ghariguo, lee e, ihien ile e henringuo nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha eka Osolobue bia, onye hun donzi egbata ęnyi le iya, wekinhen ęnyi ebe o rị ghahani Kraịstị; o no nwan ye ęnyi orun iwekinhen ndi ozo ebe o rị. ¹⁹ Ya wu nị Osolobue rị ime Kraịstị, e donzi egbata ya le ndi uwa; ara gizi njo we son we. O wegwo nwan ozi ya wu idonzi-egbata che ęnyi eka zisonme. ²⁰ Ya wu nị ndi-ozị Kraịstị ke ęnyi wu, Osolobue gi ęnyi e ku onu a; ęnyi gi nwan efan Kraịst' e ku: dodo, o rị eka unu, “Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!” ²¹ Osolobue gi ifiri ęnyi gi Kraịstị hun meleni njo owule henrin onye me njo, keni ęnyi hun uzọ henrin ndi rị ochan.

Isi Nke Isin

¹ Nokę ndi we le Osolobue gba a run, ęnyi rị nwan a gwa unu oku: dodo, o rị eka unu, anile ni efoma Osolobue hun unu nabanhanguu la iwi. ² Makeni Osolobue si,

“Hun o gihu ru oge furu ni,
m no nu olu unu;
o ru uhuhin nzuopuha,
m no yeni unu eka.”

Lee n'e, kikenni wu oge hu furuni! Tanni wu uhuhin nzuopuha!

³ ęnyi ari e me onye owule uke, amamgbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun ęnyi rị a run nị Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, ęnyi a ghosichanrin nị ęnyi wu ndi-orun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no rị ke si ihien ile e wiwichanringuo nị ęnyi; ⁵ we hu e gbu ęnyi ili, e gbu ęnyi mkpinsin; w'e bu ęnyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu ęnyi e gbu; ęnyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu egun. ⁶ Ozozị, ęnyi hu e donme obi ęnyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a rị nso ime-mmon, e nwe efoma, e nwe ihien-osusuo ibe ęnyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozozị, ęnyi e ku ezioku, ęnyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho suo ke ęnyi gi a lu, iya suo rị ęnyi eka-nni,

rị ęnyi ęka-ekpęn. ⁸ Wę hụ a gbaye ęnyi, e legberizikwo ęnyi; w'e ku oku ęnyi ọhunma, e kujazikwo oku ęnyi; w'e mę ęnyi kę si ęnyi ęlę ihien ęnyi si ni iya kę ęnyi wu; kanị iya kę ęnyi wu. ⁹ ęnyi nọ kę ndi wę marinleni, kanị a maringwo wę ęnyi; ęnyi nọ kę ndi rị a nwunni, ka lee n'e nwan, ęnyi hụ ndun! W'e ye ęnyi afunfun, kanị ęnyi anwunni. ¹⁰ Ihien ękwan e mesonme ęnyi, kanị, ęnyi a ghoghọ oge ile; ęnyi nọ kę ndi igbennye, kanị ęnyi e mę ndi bu ọda a wuru idafin; ęnyi nọ kę ndi nwonleni ihien owule, kanị ihien ile wu nke ęnyi.

¹¹ ęnyi a shiapugwo ni onu ndi Koręnti ęfo! Unu a hunchanringwo k'o rị ęnyi obi. ¹² ęnyi arị e zuemeni unu ęfo—kanị unu e zume nke unu. ¹³ M rị nwan a rịo unu nọkę umu m: mę ni ni m kę m don meni unu: shiapuchanrin ni nwan ęfo.

Donme Ni Ulo-nso Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni wę kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko kę ezimome le eje-obibi nwede? Elee mmeko kę ukpe le ishi nwede? ¹⁵ Elee oge kę Kraisti le Ekwensu gide kwerigbamama? Kini ride ęgbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee oge kę Ulo-nso Osolobue le mmon gide nweme mmeko?

ęnyi wu Ulo-nso Osolobue, Chuku hụ rị ndun—nọkę kę Osolobue don ku ę, si,

“M k'e biri ime ndun wę,
e jehunme ime igunrun wę.

M k'a wuru Chuku wę,
a wuru wę ndi nke m.' ”

¹⁷ “Di-nwonna-ęnyi si,
gha ni nwan ime igunrun wę puha,
unu a nodi azuun ichen;
emetukwole ni ihien owule ru unyin ęka:

oge ahun kę m'e gi nabanhan unu;

¹⁸ a wuru m nedi onu,
onu a wuru umu-m-ikennyę le umu-m-ikpoho,
Iya kę Di-nwonna-ęnyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke Eṣa

¹ Ndi rị m obi, ebe o mę nwan n'o kwesonmegwo ęnyi nkwa ndini wę, ni ęnyi chanchan nwan enwen ęnyi, chanpu ihien owule hun e meru ehụ le ime-mmon, e gi egun Osolobue a hun a ni ęnyi richanrin nso.

Nke Wę Kę Polu Rị E Ro

² Nabanhan ni ęnyi ime obi onu; o nwonna onye ęnyi mę eje-ihien; o nwonna onye ęnyi wiwi; o nwonna onye ęnyi tunarin ihien ę. ³ Arị m e ku onwan ni m gi ma unu ikpe, makeni e kuole m'a mbu ni unu rị ęnyi obi—nke wu ni ęnyi k'a saeka son unu nwun, ęnyi k'a sazikwo ęka son unu rị ndun. ⁴ M'e gi unu a nyan isi ọda-oda; m'e gi unu a dukemę ęka obi; unu a gba m umę ọda-oda; ime nsongbu ęnyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ighoghọ ọda-oda.

⁵ Makeni, kę oge ęnyi gi rude Masedonia, ehụ ęnyi e ezuni iken kaka; wę kpkpo ęnyi azuun ile—oku-le-uka fihunme ęnyi, egun hụ a tu ęnyi ime obi ęnyi. ⁶ Kanị Osolobue, hun a kasị ndi ndun guchanrin obi nọ gi obibia Taitosi kasị ęnyi obi. ⁷ Eledę obibia a suo kasị ęnyi obi, kanị, nkasị-obi hun ya le enwen ę nwe make ihien o hun ebe unu rị, kasizi ęnyi obi. Makeni, o gwaghọ ęnyi kę m don rị a da unu! Kę eje-ihien hụ meni don wute unu! Kę m rihan unu obi! Ya kę m nọ ghoghokenme.

⁸ Ifiri ẹ, ọsụon'a nị ihien m de ime ẹhuhuo-ozì ahun a fugho unu, akwanzini m mmani—(kani e te kwangho m, makeni m hun a nị e gigo m ya wu ẹhuhuo m de me unu ihien ufu—osun'a ekere ogen suo ro.) ⁹ M ri nwan a ghoghoh. Ari m a ghoghoh n'o fughoh unu, kani, n'o fughoh unu hun unu gi roghari—ya wu nị unu a nigho a fu unu udi hun Osolobue cho. Ya wu nị enyi a runi unu ehụ owule, kaka. ¹⁰ Makeni ihien futu ihian ke Osolobue don cho, o me ihian gbehuto obi, bihuto eka, o wehe nzuopuha. Mmani ara ri a! Kani ihien futu ihian ke o don a fu ndi uwa, o buhe onwun. ¹¹ Unu ahunni nwan ke ime ihien ri mma ri a du unu makeni ihienni fu unu ke Osolobue don cho?! Unu ahunni nwan k'o rihan unu mkpa ighosi nị enya unu eruni ihien meni! Lee k'o ri e zehan unu ize! Lee k'o tuhan unu enya! Lee ke m ri a dahan unu! Lee oken adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hun mēfieni! Unu a ghosichanringuo nị eka unu a ri ihien meni.

¹² Ya wu, osun'a nị m de ni unu ẹhuhuo hu, ele ifiri onye me eje-ihien mobu onye we meja ke m gi de e. Kama, m de e n'o we unu enya id'anya Osolobue nị enyi ri unu obi nke-esi. ¹³ Onwan a kasiguo enyi obi.

Elede obi suo k'o kasi enyi; kama, ighoghoh Taitosi mede enyi ghoghokenme, makeni, unu ile e meguo nwan obi ru e ali! ¹⁴ Eghēe, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe o ri me m. Isi enyi nyan ebe Taitosi ri e me nwan ezioku nọke ke ihien ile enyi gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵ Ifiri ẹ, ihien unu ri nwan a suokenme e—o gha a nyanhan ke unu ile don hume isi, a nyanhanzi egun le ehụ-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M ri nwan a ghoghoh—makeni m gichanrin unu don enya.

Isi Nke Eṣatọ

Kẹ Ndi Uka Don E Ye

¹ Umune, enyi cho nwan nị unu marin efoma Osolobue me ni uka risonme Azuun Masedonia: ² osun'a nị we ri ime oken nsongbu, cheni igbenye-mgbeleke we wu, oken ighoghoh we nwe ime Di-nwonnienyi anini onodi we gbondon we, we no ye, ye oda-oda! ³ Mme ri a shiani we eri nị we wefuha obi ye ke we nwonhan, yekaride ke we nwonhan! ⁴ We rikemme enyi, enyi dodo me ohunma bu we cheni ndi ri a tu ihienni we ri a tunni ndi nke Osolobue; ⁵ kani, we yekaride ke enyi tu enya a: e buguu we uzọ we enwen we ye Di-nwonnienyi, ya we no nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen we ye enyi.

⁶ Ya hain nwan enyi gi si Taitosi, hun bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu eka runfu a. ⁷ Ya wu, ke unu don nwan e me ohunma ime ihien ile—ke okukwe ke iku-oku ke imarin-ihien ke adudu ri mma ke ihien-osusuo hun ri egbata enyi le unu, erira ke enyi chozi nị unu me ohunma ebe orun-eyemekani ri.

⁸ Ele ni m ri e ye iwu, kama, m choko nị m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi e chopuha ke ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo e. ⁹ Makeni, unu a maringho ke Onye-nwonnienyi wu Jesu Kristi mehan efoma: nị, k'o mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbenye keni unu gha ogbenye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihienni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzọ runma a; elede ohun suo, unu k'o bude uzọ duma nị unu me e. ¹¹ O ruguo nị: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu nị unu run a isi-ibuzo hu. ¹² Makeni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee enya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m cho n'o ri nị ndi ozo nfe, o wuru nị unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunni unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu

a ban nị wẹ; o ruzi, ọda wẹ nwọn e wẹhẹ ni ọnu ihien ri ọnu mkpa—ọ wuru ahanmahan. ¹⁵ Ẹrira ke wẹ de ẹ ime Ẹhuhuo-nsọ, nị
 “Nke onye hun kponrin ọda
 ehikeni;
 nke onye hun kponrin ekere
 emekeni ekere.”

Taitosi Le Ndi Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rin Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make orinmma onu che obi Taitosi. ¹⁷ Elede n'o kwere aririo enyi rio a suo, kanj, ebe o me ni kikenni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ Enyi zila 'ya le nwe-eyi hu ndi ile kwere marin ohunma-ohunma makeni o zisonme ozioma. ¹⁹ Elede ni ndi ile kwere marin nwe-eyi hu suo, kanj uka ile kwerebamade, tume e n'o son enyi, enyi gha e jensonme a run orun-eyemekani enyi gi e ye Di-nwonni-eyi le enwen e ogho, a ghosizi ni enyi cho n'o rin umune enyi mma.

²⁰ Enyi bu obi ni ihian ahunko ihien w'e gi koriani enyi make oyiyeni hi-ogbe enyi ri a na, ²¹ makeni, o rika enyi mkpa ni enyi run a hun ri mma, ele enya Di-nwonni-eyi suo, kanj enya ndi ozozu.

²² Enyi zilazi nwe-eyi ozu cheni we, nwe-eyi hun enyi leleguu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kikenni k'o kazidudu hu e nwon kari mbu, makeni obi rukeme e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu aka ro; nke umune enyi ndi ozu hu 'ya le uwe wi, we wu ndi-ozu pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osusu we, keni ndi uka ile hun uzu gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihien We Tunj Ndi Uka Ri Jerusalem

¹ O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tunj ndi kwere ri Jerusalem. ² Makeni, a maringho m ni ihieni hu a du unu. Adudu unu hain m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masedonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademele kete akan-ahun; adudu onu a kpasuguo ndi bu oda ime we. ³ Kanj m zila ni unu umune-eyi ndini, amamgbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka ogenni. Kama, m cho ni unu kwademe, e che—ke m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademeni, ndi Masedonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihieni—o ri wuzi unu le enwen unu. ⁵ Ya hain o gi ri m mkpa ni m zi umune enyi ndi hu, ni we bu uzu biaguu d'e kunrun onu d'a kwademecharin ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uzu wuru oyiye unu wepuha obi unu ye, eleni we waye unu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenkọ d'a ghorj hun buleni oda; onye hun kun oda jenkọ d'a ghorizikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e ele; y'e yele noke si we wa a ye e olu—makeni onye a shiapu efo e ye ke ihien e a suo Osolobue. ⁸ Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uzu e nwecharin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uzu e ye oda ogen owule orun ri mma gi fuha. ⁹ Ẹrira ke Ẹhuhuo-nsọ don ku e, si,

“O buoyesonme ndi-igbennyehien
 oda-oda;
 o k'e mesonme ihien Chuku cho
 jenin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hụn e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenko d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghorị mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghorị a oda-oda. ¹¹ O k'e me onu wuru ndi-idafin uzọ ile, keni onu hun uzọ a hakenme aka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda aka. Eriira ke iha-ekani k'a don weheni Osolobue ekele. ¹² Makeni, ihienni unu ri e wepuha obi unu e me siko d'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kani ele ohun suo, o k'e mezikwo ndi bu oda e kelesonme Osolobue. ¹³ Unu k'e gi orun-eyemekani weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosi ndi bu oda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya hain unu gi ye we le ndi ozo oda. ¹⁴ Ihien unu k'a suokenme we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa aka meni we ihienni.

¹⁵ Ekele ya rini Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mme wu Polu ri a riu unu; m ri e gi nwayo, e gizi aka-alulua Kraisti, a riu unu. Mme hun we si ni m'e welua enwen m ali omeni mme le unu nodi elee-m, elee-i, kani m ghahu ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ² M ri a riu unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-owa oku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³ Makeni, osuon'a ni enyi bi ime uwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-owa don a lu. ⁴ Makeni, ihien-ogun enyi ele nke ndi-owa, kama, ihien-ogun enyi nwonsonme iken Osolobue, hun we gi e tikposonme ebe zeni le ihien ndi hu zeni. Enyi e tikposonme atumiroro-legend ⁵ le ihien owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarinle Osolobue; enyi a nwondon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶ Enyi a kwademeguho hun enyi e gi gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humechanrin isi uzọ ile.

⁷ E leban ni ihien enya ohunma: omeni o wegwo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸ Di-nwonna-enyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o suo n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹ Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozu m e ron unu egun. ¹⁰ Makeni, o nwe ndi a si, "Ehuhuo-ozu Polu e ze eze, ele we ihien we gi e gu egu; kani, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwonden ihien we gi oku-onu a e me!" ¹¹ Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihien ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzọ ozo ke enyi jenko d'e me enyi bia ebegu.

¹² Enyi esonkokwo ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni aghotani we. ¹³ Kani o me nke enyi le enwen enyi, enyi a nyanghafeko isi oken. Ihien ri ogbo Osolobue keye enyi run ime orun izi-ozoma suo ke enyi k'e gi nyan isi. Ogbo hu rude ebe unu ri. ¹⁴ Ya wu ni enyi arunghafeni ogbo enyi ogen enyi gi weheni unu ozioma—hun o me ni enyi wu ndi ibuzo bia ebegu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozioma Kraisti. ¹⁵ Enyi ari a nyanghafi isi oken—ya wu enyi ara gi orun ndi ozo run a nyan isi. Olil'enya enyi wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, keni enyi hun uzọ e nwonwaye oghere enyi e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶ enyi a hun uzọ gha ali unu si ali ndi ozo d'e zi ozioma. Ogen hu, oku igi orun ndi ozo a nyan isi arikozi.

¹⁷ Ehuhuo-nsọ si,
 "Onye k'a nyan isi
 ya gi ihien Di-nwonna-enyi me nyan isi."

¹⁸ Makęni, ęle onye hun a ja enwen ę mma ke we e ku oku ę ohunma, kani onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanai

Polu Le Ndi-ozu pu-ichen Ntu

¹ K'o ri m unu e din m ni m zuzu ękerę. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ² Enya ri a fu m make onodi unu, udi enya-ufu hun gha ęka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okennyę ohu suo nkwa ni m jenko d'a luye ę ya. Okennyę ahun wu Kraisti. M kwe nkwa ni m jenko d'e we onu ye ę ebe onu kelęni marin okennyę. ³ Kani, egun ri a tu m ni we jenko d'e dufie onu, nọke ke Ekwensu don gi ęro dufie Ivu, me unu e fezile Kraisti ofufe ezioku le hun rulęni: ⁴ makęni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozọ hun wulenı hun ęnyi zi unu ozi ę; ara fu unu orun inabanhan mmon ozọ mobu ozioma ozọ hun wulenı hun unu gha ęka ęnyi nwehen. ⁵ Kani, o weni m enya n'o nwegho ke ndini unu a kpo "okęn ndi-ozu pu-ichen" don ka m. ⁶ Ikenkwọ a ma m ku oku; kani, a maringho m ihien—ęnyi e giguọ uzọ ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷ M me njọ m gi welua enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, keni Osolobue gi ę busi unu elu? ⁸ Ogen m gi ri a runni unu orun, uka ndi-ozu ye m ihien, a narin m we bu ele we ke m gi ę a runni, o no ke si m ri e zunarın we ihien we—keni m hun uzọ runni unu. ⁹ Ke m ri ime igunrun unu, ogen ihien gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, makęni umunę ęnyi gha Masędonia bia weheni m ihien ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Erira k'o jenko d'a risonme: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰ Makęni ezioku Kraisti ri ime m, m ri e ku ę n'o nwonni ihien jenko d'a saeka napu m ihienni m gi a nyan isi ime Azun Akaya ile! ¹¹ Ki hain nwan? Makęni enwe m ihien-osusuo unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihien-osusuo unu!

¹² M jenko d'e mesonme ihienni m ri e me, amangbe ndi hu ri a nyan isi ni we wu ndi-ozu pu-ichen a hun oghere hu we choko hun ihian e gi si ni ęnyi le we wu ohu. ¹³ Ndinı ęle ndi-ozu pu-ichen nke-esi; ndi-ndufie ke we wu. We ri a za ndi-ozu pu-ichen Kraisti e gi ę e kpume ihun. ¹⁴ Onwan ele ihien a tu enya! Makęni, ke Ekwensu le enwen ę e mede ke si o wu mmon-ozu ukpe! ¹⁵ Ya wu ni ele ihien a tu enya omęni ndi-orun a hu e me ke si we wu ndi a run ihien ri mma. We jenko d'a narın ugwo-orun furu ihien we ri e me.

Afunfun Polu Ta Makęni O Wu Onye-ozu Pu-ichen

¹⁶ Ni m kuzi ę, erokwole ni ni m wu onye-nzuzu! Kani, omęni iya ke unu ri e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, keni m hun uzọ nyan isi ękerę.

¹⁷ Ele Di-nwonni-ęnyi si m ku ihienni m cho ni m gi nyan isi—kani, m ri e kuhu rike onye-nzuzu. ¹⁸ Ebe o me ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jenko d'e mezikwo erira. ¹⁹ Unu le enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan we, a suoka unu. ²⁰ Unu a nabanhanka onye owule hun e me unu ke igbon, mobu hun e rigbu unu mobu hun a tunarin unu ihien onu mobu hun e me ke si o rika mkpa mobu hun a made unu ora! ²¹ Osuon'a ni ifenren m ro, ni m ku ę: obi ęnyi ezeruni erira.

Kani, ihien owule we nwe egun ni we gi nyan isi, egun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m ri e ku ke onye nzuzu.) ²² We wu ndi Hibru? Ya ke mme nwen wuzi. We wu ndi Izrelu? Ya ke mme nwen wuzi. We wu umu Ebrahim? Ya ke mme nwen wuzi. ²³ We wu ndi-orun Kraisti? M ri e ku rike onye isi zulęni oke: mme ka we onye-orun Kraisti a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jen, mme ke we ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole ke we fianpu m mkpinsin.

Onwun a kposonmezi m ihun. ²⁴ Mgbe isen ke ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunnai we ahun.

²⁵ Mgbe eto ke ndi Rom fianpu m mkpinsin. A magwo we m omuma mgbe ohu. Mgbe eto ke ugbo-mirin m ri ime e tikpupu. A nogo m elu mirin uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—uhinin le efinnai, ibe osisi suo ke m hun kwondon aka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risonme uzo-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozo k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwen we ndi kwerini bu ekwerini we a kposonme m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme egun ihien-oriri le ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risonme onodi oyi gi a tu m; ekwa a kosonme m. ²⁸ Wezukade ihien ndi ozo ile, uhuhin ile ke m gi e bu ibu iroro orinmma aka ile. ²⁹ Onye ke ndun guu, hun ndun ogugu a guleni mme nwen ndun? Onye ke we me dan ime okukwe, o noleni fukem me?

³⁰ Omeni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m ke m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho ni ele m ri a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Di-nwonna-enyi wu Jesu—ojija-mma ya rin'a jenin ejen! ³² Ime obodo Damas'kosi, Govanokipuru eze Aretasi buto ndi-nche onu-mgbon obodo hu, keni o nwundon m, ³³ kani we no gi ukpali gha oghere ri mgbon hu wetu m, m no wanahin a.

Isi Nke Mmębuo

Ihien Osolobue Ghosisonme Polu

¹ O ri mkpa ni m nyansonme isini—osun'a ni o nweni erere o ban. Ni m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Di-nwonna-enyi ghosi m.

² A maringho m onye nke Kraisti ohu, hun we weri shi elu-igwee nke eto ahua mmenoghanike ime-ehu k'o me k'o gha ime ehupu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m ni we weri onyeni—amarin m k'o ri ime ehura o gha ime ehupu, Osolobue ya marin—⁴ w'e shi ali Izu-iken wu Paradaisi, o no nu ihien ndi we ghaleni a gwa ihian, ihien ndi we ghaleni a ni ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onye no enina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m suo ke m'e gi nyan isi. ⁶ Kani, o mede ni m cho ni m nyan isi, ele ya wu ni m wu onye-nzuzu, makeni ihien m k'e ku wu ezioku. Kani, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari ihien we hun m me le hun we nu m ku—⁷ makeni ihien ndini m hun a puka ichen. Kani, igi gbondon m amangbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue no bu nsongbu che m ehurike ebe we no kpo ogun ye ihian ehupu. Nsongbuni wu onye-ozu Ekwensu. We we e che m ehun'o hun uzo a lu m, amangbe m'a pacheme. ⁸ Mgbe eto ke m rido Di-nwonna-enyi banyeni ihien ni, n'o me e hapu m. ⁹ Kani Di-nwonna-enyi no si m, “Mba; eyemeka m e higujo i, makeni ebe ndun noleni ri ihian ke icken m no a puhacharin ifon.” Ya wu, m gi nwan ighoghona nyan isi ni ndun ari m, keni icken Kraisti hun uzo risonme ime m. ¹⁰ Ya wu, make ufiri Kraisti, o hugho m mma ni ndun ari m; ni w'a kpari m, ni m'a ta afunfun, ni we e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ichen a biani m. Makeni, ogen owule ndun gileni ri m ya ke m gi e kenren.

Orinmma Ndi Korenti Ri Polu Obi

¹¹ E męguo m ke onye-nzuzu! Unu haịn m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma—makeni o nwonni ke ndini unu ri a kpo oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osuon'a ni o nwonni ihien m wu.

¹² Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runchanrin ihien bu oda we gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³ Ki we me ni uka ndi-ozo hun we meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademęguo m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anako m unu ihien owule, emeko m ibu. Makeni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghęe, makeni ele umu a kpatoni ndi mu ni we ihien, ndi muni we nwe a kpatoni we. ¹⁵ O k'a suogbude m igi ihien ile m nwon yeni unu eka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nweyaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

¹⁶ Unu nwe iken si, "Osuon'a ni ezie ro ni y'e buyeni enyi ibu, y'e męgho enyi ero, dufie enyi, teri enyi." ¹⁷ Nani ke m don me e? M gide nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? ¹⁸ Mmę rijo Taistosị n'o bia d'a hun unu; m no zizikwo nweę-enyi hun-ebọ hu chen'e. Taistosị a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu ke enyi gun? Ele usonron ohu ke enyi gi run?

¹⁹ Unu ride e ro ni enyi gi ihienni ile enyi ri e ku e kinrin onu enyi ebe unu ri ra? Mba. Enyi ri e ku nọke ndi ri ime Kraisti; enyi ri e ku rike ndi ri id'anya Osolobue. Ndi ri m obi, enyi ri e me ihien ile enyi ri e me ni enyi gi e yeni unu eka sue ime okukwe.

²⁰ Egun ri a tu m ni ikenkwo, m bia, ahunko m unu ke m don cho, unu nwen ahunko m ke unu don cho; egun ri a tu m ni, ikenkwo, ikpe le enya-ufu le eje-olulu jenkọ d'a ri; ni ndi hu ime unu k'a choma nke-we, nke-we; ni nkuto, oku-azuun, mpache le isusu jenkọ d'a ri. ²¹ Egun ri a tu m, ni, ikenkwo Osolobue m e welua m ali ebe unu ri—ogen m'e gi biazị, ikenkwo a kwanma m ekwan make ndi bu oda me njo mbu, hun keleni gbehuto obi we banyeni ihien ndi hu ru unyin we me le ughere le ihien-ifenren ile we mesonme.

Isi Nke Mmęto

Mkpinsin-eka Le Ekele Ikpazuun

¹ Onwan k'e me e mgbe eto m lala d'a hun unu: "Osheri madu ebuo mobu eto ke we siko d'e gi gi ikpe owule don." ² A gbaguo m ndi hu me njo mbu le ndi ozo hoduni mkpinsiin-eka—ke m bia hun me e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba we ya hunni m rileni ebehu, ni, m bia, egiko m eka alulua son onye owule— ³ ebe o me ni unu cho ni m ghosi onu ni Kraisti ri ime m e ku nke-esi. Kraisti a ra gi eka-alulua e son onu—mba! O gi iken e me ihien ime onu. ⁴ Osuon'a ni we kpogbu e elu-obe nọke onye nwonleni iken, o huzi nwan ndun ghahani iken Osolobue. Ime e, enyi nwen nke rizikwo ke ndi nwonleni iken; kani, o me nke eka enyi k'e gi son unu, enyi k'e son e gi iken Osolobue bi, gi iken Osolobue hu son unu.

⁵ Lekpo ni enwen unu, ni unu marin ke unu hu ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin ni Jizos' Kraisti ri ime unu? Unu a maringho nu—sunkpan ni unu a danguo nlele hu.

⁶ M nwon olil'enya ni unu k'a hun a ni enyi nwen adanni nlele hu. ⁷ Kani, enyi hu e me ekpere a rijo Osolobue, amamgbe unu e me ihien owule rileni mma—ele keni we si ni enyi puha ohunma, ni enyi a runka orun ime igunrun unu, kama, keni onu mehu ihien ri mma—osuon'a ni enyi no ke ndi dan nlele hu. ⁸ Makeni,

ẹnyi a saẹka mẹ ihien ọwụlẹ e gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku suọ ke ẹnyi e mẹ.

⁹ Ẹnyi a ghoghọ aghoghọ omẹni ẹnyi ezeni bu ọnu e zeghọ. Ekpere ẹnyi wu ni ọnu zuchanrin oke. ¹⁰ Ya haịn m gi deni ọnu ihien ndini ogenni m keleni bia ebahun ọnu ri, amamgbe m'a bia, e gi m iken hu Di-nwonn-ẹnyi ye m gi du ọnu gi ẹka-iken son ọnu—iken hun o ye m gi mẹ ọnu sue, ẹlẹ hun m'e gi tikpo ọnu.

¹¹ Nke ikpazun, umunẹ m, ghoghoma ni; [nodi ni ohunma!] Bihuto ni ẹka; a gba ni ibe ọnu ume; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Ọnu mẹ enina, Osolobue hun udon lẹ ihien-osusuo gha ẹka a bia k'a nọyeni ọnu.

¹² Dide ni ibe ọnu odide ri nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele ọnu.

¹³ Ẹfoma Di-nwonn-ẹnyi wu Jesu Kristi lẹ ihien-osusuo Osolobue lẹ mmeko ri ime Mmon-nsọ ya nọyeni ọnu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshia

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mobu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmē le umune enyi ime Kraisti ndi mmē le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshia ya.

³ Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

⁴ Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gbapuha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rini Osolobue Nedi enyi jenin ejen! Isee.

Ozioma Ozọ Aria

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkezi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozoma ozọ”. ⁷ Ele ni ozoma ozọ ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozoma Kraisti. ⁸ Kani, osuon'a ni enyi le enwen enyi mobu mmon-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozoma” ozọ hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jenin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozoma” ozọ wuleni hun onu nabanhanguu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jenin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M rida nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomagu o m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echen ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozoma m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi m'e. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nugu o ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokem uka Osolobue, cho ni m tikpo a.

¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmē ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenal ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m rida efu nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozọ wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mobu buche ni m ihien owule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzo wuru ndi-ozu pu-ichen, kama, m no shi Arebia ozigbo. O meguu, m no gha ebegu kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahu eto a ghafeguu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwonni onye ozọ m hun ime ndi-ozu pu-ichen hoduni, wezuka Jemisi nwene Di-nwonni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'enya Osolobue, ni ihieni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntul!

²¹ Omeguu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egerē Judia e ke marin m omarin-enya ogen ahun. ²³ We nu a hu a nu ni we si ni “Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!” ²⁴ We no gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

¹ O mepu ahua mmenọ, m nọ shizi Jerusaleṃ. Mmẹ le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebegu makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m nọ kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mmẹ le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amangbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwu mobu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mmẹ le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Griki ro— ⁴ kani oku ikwa a ugun e te puhagho make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyeni ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chedon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun nọ ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yeguo m orun igbashia ozioma ebe ndi kwaleni ugun ri, ya wu ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbashia n'a ebe ndi kwa ugun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ugun, iya gizikwo mmẹ nwen a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri nọke ndi-isi, gi hun ni eka Osolobue ri ime m, we nọ na mmẹ le Banabasi eka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We nọ kweri n'o hugho mma ni mmẹ le Banabasi jenne d'a runma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwe le enwen we a runma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun. ¹⁰ Ihien ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bia Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, makeni o mēfie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Makeni, ke ndi ahun Jemisi zihē kelēni bia ebegu, Pita e son ndi wuleni ndi Ju e ri ihien-oriri. Kani, ogen ndini gi biagu, Pita nọ nọye nko, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, makeni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebegu nọ son e mmẹ ihunnai ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihien we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m nọ nọ id'anya we ile si Pita, “Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?”

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, “Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo 'ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.’

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweriguo ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, makeni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele makeni enyi e donme Iwu Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi nọ ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tundonzime m ihien m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹ Eghee, makeni, e giguu m ihien ri ime Iwu nwunnahin Iwu, keni m hun uzo rini Osolobue ndun. ²⁰ A kpogbuguo we mmẹ le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mmẹ ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m.

Ndunni m ri nwan e bi ime ehu, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihien-osusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emeko m efoma Osolobue wuru ihien na iwi—make ni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!”

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Euu ndi Galeshia, ndi-nzuzu! Onye me onu ihien ni? Bu id'anya unu ke we no ghosichanrin ni we kpogbu Kraisti elu obe. ² Ihien ohuni suo ke m cho ni m marin: gwadele ni m, nani ke unu don nwehen Mmon-nsọ? Unu nwehen e ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Erira ke unu e zuzuhan? Eka Mmon-nsọ ke unu gha bidon; onu ri nwan a lilima ni onu gi iken unu—iken ihian—mehchanrin a? ⁴ Ni m judele unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iwu? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nsọ a, a run orun atu-nya ime igunrun unu, o ye unu ya make ni unu ri e donme Iwu Mozizi ra make ni unu hu a nu e kweri ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuho-nsọ si ni “O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Osolobue cho.” ⁷ Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwerini. ⁸ Ekukwo-nsọ e kutoguo a ni Osolobue jenkọ d'e gi ifiri okukwe ndi wuleni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, “Ndi ani ile jenkọ d'e nwehen ngozi ghahani i.” ⁹ Ya wu, ndi hun kwerini k'e son Ebrahim hun kwerini wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Make ni, Ehuho-nsọ si, “Onye owule hun ghaleni e donme ihien ile we de ime ehuho Iwu, e henringuo onye we bu onu!” ¹¹ O wegugu nwan enya n'o nwonna onye owule hun Osolobue jenkọ d'e kuni ohunma make ni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, make ni, Ehuho-nsọ si ni, “Okukwe ke onye ri ke Chuku cho k'e gi ri ndun,” ¹² bu ele okukwe ke Iwu gi a run, make ni, Iwu le enwen e e kuguo ni, “Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun make ni o ri e donme we.”

¹³ Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Make ni, Ekukwo-nsọ si ni, “Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu.” ¹⁴ O gbafuha enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzo biani ndi ali ndi ozo ile hun wuleni ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzo gi okukwe nwonna Mmon-nsọ hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuhin ile kowa ihien: madu ebuo kwerigbamahu banyeni ihien owule, biyeguu a eka, o nwonna onye owule k'a saeka kagbu e mobu we ihien owule chen'e. ¹⁶ Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuho-nsọ asini “Umụ i” ya wu, hun kari onye ohu; kani o si “nwa i” ya wu ohu suo—hun wu Kraisti. ¹⁷ Ihien m gi e e ku wu ni Osolobue e biyeguo nkwerigbama hu eka, tume e; ya wu ni Iwu we webanhan ogen o gi mepu orogbo ahua iri-kwasị-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyeguu eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Make ni, omeni idonme Iwu ke we gi e nwonna ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ebrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Kị wụzị nwan mkpa Iwu hụ rị? Wẹ webanhan a nị ihian e gi ẹ a marin njo le mmefie, a marinzi njo wẹ le mmefie wẹ, d'e ru ogen nwa ahun, onye hụ wẹ kwe ya wụ nkwa e gi bia. Wẹ gha ẹka ndi mmọn-ozị tumẹ ya wụ Iwu, wẹ ẹ ye ukọ ye wẹ. ²⁰ Kanị w'a ra cho ukọ ebe onye ohu sọọ nọ e mę ihien. Osolobue gi ẹka a mę ihien ẹ ogen o gi kwe Ebrahim nkwa ahun.

²¹ Ari m'e ku nị Iwu wụ enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Make ni, omeni wẹ te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme ẹ, o wuru onye rị ochan. ²² Kanị Ehuho-nsọ e kuguo a nị ihian ile rị ime egbun njo, ku ẹ hun we ẹnya, keni o wuru ni ụzo ohu sọọ ke wẹ gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Ụzo ohu hụ wụ ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don ẹnya: onye kwere, o nwehen ẹ. ²³ Ke ẹnyi keleni kwere ni Kraisti, Osolobue bu ẹnyi donme okpuru Iwu, kpokin ẹnyi ye, nọke ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴ Ya wụ, Osolobue tumẹ Iwu n'ọ wuru ẹnyi onye bu mkpinsin e lepu ẹnyi ẹnya, d'e ru nị Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okweri ẹnyi jenkọ d'e kwere ni Kraisti kuni ẹnyi ohunma. ²⁵ Kanị, hunni ẹnyi kweriguu nwan, ẹnyi arizi okpuru onye-nlepu-ẹnya.

²⁶ Unu ile wụ umu Osolobue ghahani okweri unu kwere ni Kraisti wu Jizosi, ²⁷ make ni, onu ile, hun wẹ bugu che ime Jesu Kristi ghahani ime onu mirin-Chuku, e yirigu Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien rị ichen egbata ndi Ju le ndi wulen ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen ẹ; egbata ikenny le ikpoho: ẹnyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O mę nwan nị ẹnyi wu nke Kraisti, ya wu nị ẹnyi wu umu Ebrahim, nị ẹnyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Eto

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m rị e ku wu ni, ebe nwa ahun jenkọ d'e nwonrin ihien nedi ẹ keleni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen ari a, osun'a nị ihien ile wu nke ẹ. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a ẹnya d'e ru ogen hụ nedi ẹ kaye. ³ Eri a k'ọ rị ẹnyi ke ẹnyi keleni ru ogo, ya wu ke ẹnyi keleni kwere, ẹnyi wusonme igbon ihien ndi hun a kị obibi rị ime uwanị. ⁴ Kanị, mgbe ogen gi zu, Osolobue nọ zihę Nwa a; okpoho mu a; wẹ mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zihę ẹ n'ọ hun ụzo gbari ndi rị okpuru Iwu, keni ẹnyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Make ni unu wu umu, Osolobue nọ zihę Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun rị nwan ime ẹnyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi m!" ⁷ Ya wu nwan nị y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o mę ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien ẹ.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hụ furulen w'e fe, unu e fe wẹ e fe. ⁹ Kanị hunni unu maringuu Osolobue—mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hụ ndun guu? Unu cho nị unu henrinzi igbon wẹ? ¹⁰ Unu e mesonme memme wẹ gi a nyanhansonme uhuhin le ifon le ogen le ahua rị ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, nị ikenkwo orun ile m run ebe onu rị a lagu iwu!

¹² M rị a rịo unu umunę m, rị nị ke mme, make ni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³ Unu a maringho nị emu rị a kuni m ogen ahun wu ihien wẹheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴ Kanị, osun'a nị ehụ hun rị e songbuni m wuru nị unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m nọke si m wu mmọn-ozị Osolobue, nọke si m wu

Kraịstị lẹ enwẹn ẹ. ¹⁵ Kị mezi ighoghọ hụ ile ụnụ nwe oge hụ?! M k'a s'eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke ụnụ e te gye m akpuru-nya ụnụ, omeni o te k'e yeni m eka! ¹⁶ Ke m henrinni enenren onu make ni m gwa ụnụ ezioku?

¹⁷ Ndị ahun ri nwan a lili ma ni we dori onu, kani ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe ụnụ ri, keni ụnụ buchanrin obi ụnụ che ebe we ri. ¹⁸ O hughokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku e—omeni ifiri ihien ri mma ro, omeni w'e me e oge ile—ele mme le ụnụ nodihu suo.

¹⁹ Umụ m hun ri m obi, ime ụnụ e memezi m, oku ụnụ a kpamazi m, d'e ru ni ụnụ e sonmechanrin Kraịstị. ²⁰ K'o te ri m, m ri nwan ebe ụnụ ri kikenni, keni m hun uzọ gbewoto olu, make ni obi eruzini m ali ebe ụnụ ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹ Gwadele ni m, ụnụ ndi choko ni ụnụ ri okpuru Iwu, ụnụ anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²² We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikenny ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne hun-ebọ nwe enwen e, ele igbon. ²³ We mun'a hun nne e wu igbon ke ihian don a mu nwa; kani we mun'a hun nne e nwe enwen e ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴ Enyi k'a s'eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuni nokin nya nkwerigbama ebuo. Ohu wu hun we no elu Ugu Sainai mme. Ohun ke Haga nokin nya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵ Haga nokin nya Ugu Sainai, hun ri ime atu ali Arebia. O ghosi obodo Jerusalem hun ri ogenni, make ni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kikenni. ²⁶ Kani Jerusalem hu hun ri enu- igwee nwon enwen e, ele igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷ Make ni Ehuho-nsọ si,

“Ghohoma nwan!

Iyu wu agan,

hun mutuleni nwa!

Kwankpoma ebu! Yime oro!

Iyu, hun marintuleni ufu-nwa!

Make ni, umu okpoho hu we jutọ,

a kariguọ

nke okpoho hu ya le di e bi!”

²⁸ Umune m, ụnụ wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, nọke ke Aziki don wu. ²⁹ Kani, o ri nwan k'o ri oge hu: oge ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hun we mu ghahani Mmon nke Osolobue. ³⁰ Kani, kini ke Ehuho-nsọ ku? O si, “Chupu igbon hu le nwa a; make ni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hun nwon enwen e keru uku.”

³¹ Umune m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hun nwe enwen e ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

¹ Kraịstị gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi weriguu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

² Gon ni ntin! Mme wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu ugun, ya wu ni o nwonni erere Kraịstị k'a ban ni unu. ³ M ri a gwazi okenny e owule hun k'a ni we kwa a ugun ya kwademekwo nwan n'o donmechanrin Iwu ile. ⁴ Onye owule ri nwan e donme Iwu, e gi e e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguokwo ime Kraịstị pu; o ghaguokwo ime efoma Osolobue danpu. ⁵ Kani, okukwe le iken Mmon-nsọ ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenkọ d'e kuni enyi, hun enyi ri a tu nya a. ⁶ Make ni,

ime Kraịstị wụ Jizọsị, ikwa-ugun lẹ akwanị-ugun enwōnni ihien ọ wụ. Ihien rị mkpa wụ okukwe hụn gi ihien-ọsusuọ a ghosị n'ọ hụ a.

⁷ Ụnụ te rị a gba-ọsọ ọhụnma! Onye bu uke che ni ụnụ, ụnụ gizileni e sọn ezioku? ⁸ Ełẹkwọ Osolobue hụn kpọ ọnụ dūnye ọnụ ụdị ọdūnyeni! ⁹ Ọ rihụ kẹ wẹ dọn e ku ẹ, “Ekerẹ yisti sụọ kẹ w'e buchehụ, ọ ghagbarị flawa brẹdi hụ ile.”

¹⁰ Kani, makeni a maringhọ m ihien Di-nwōnni-enyi k'a saeka mę ime ndun ọnụ, obi ru m alị nị ụnụ erokọ ihien ichen, sọnmę nkuzi ọzọ. Onye hụ rị e nuhunmęni ụnụ—onye ọwule ọ wụ—k'a narinriri afunfun rin'a.

¹¹ Umunę m, omęni echen kẹ m rikwọ a kuzi nị ikwa-ugun rị mkpa, kị haịnzi wẹ gi e kpokpo m? Omęni ezioku rọ nị m rị a kuzi nị ikwa-ugun rị mkpa, ya wụ nị ozi m rị e zi banyeni obe Kraịstị e ke gha e buhę oku. ¹² K'ọ rị m, ndi hụ rị e ye ụnụ nsongbu e jęn d'a warade enwen wẹ, ełede ikwa-ugun sụọ!

Anile Enwen I Kị I

¹³ O mę nke ụnụ umunę m, Osolobue kpọ ụnụ d'e weri enwen ụnụ. Kani, egikwọle ni nị ọnụ e weriguọ enwen ọnụ męmę k'ọ rị ọnụ, rikę ihian-mmaka; ka gi ni ihien-ọsusuọ e fetari ibe ụnụ. ¹⁴ Makeni, wẹ wegbamachanrin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hụn wụ “Ihien ibe i k'a sọriri i kẹ ihien enwen i dọn a sụọ i.” ¹⁵ Kani, omęni ụnụ hụ a tagbu ibe ọnụ e ri, kpachanfukwọ nị nwan enya, amamgbe ọnụ e gbupụ ibe ọnụ!

Mmon-nso Le Ihian-mmaka

¹⁶ M si ụnụ, a nị nị nwan Mmon-nso a kị ụnụ, make ụnụ gha e mę kẹ ihian-mmaka. ¹⁷ Makeni, ihien ihian-mmaka a chọ ełe ihien Mmon-nso a chọ; ihien Mmon-nso a chọ ełe ihien ihian-mmaka a chọ. Wẹ ebụọ a lusun ibe wẹ ọgun, nke wụ nị, y'a saeka mę ihien i chọ. ¹⁸ Kani, omęni Mmon-nso rị e du ụnụ, ya wụ nị ụnụ arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e mę puhachanrin ifon; wẹ wụ ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ irua-mmōn, ibu-nshi lẹ igi iken ejemmon a run, idu-enenren, ikpe, enya-ufu, eje-olulu, ichọ nke-i nke-i, nkebe, izuọ eka-nke, ²¹ iwe-enya, igbu-ochu, ira-manyanya tu, eje-mmemme lẹ ihien ndi ọzọ nọ erira. M rị nwan a gba ụnụ mkpinsin-eka kẹ m dọn gba ụnụ ya mbu, nị ndi hụn e mę ihien ndi nọ erira a bankọ Alị-eze Osolobue.

²² Kani, ihien Mmon-nso a mipuha wụ: ihien-ọsusuọ, ighoghọ, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye wẹ gi e dọn enya, ²³ ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onye mę ihien ndini adanni iwu ọwule. ²⁴ Ndi hụn wụ nke Kraịstị wụ Jizọsị a kpogbuguọ ihian-mmaka wẹ te wụ lẹ ihien a gunn'a lẹ ihien a sụn'a enu obe Kraịstị. ²⁵ Ebe o mę ni Mmon-nso e ye enyi ndun, nị enyi e bi ni nwan kẹ ndi Mmon-nso rị a kị. ²⁶ Ełe hụn enyi e gi a pache mọbụ a kpasu ibe enyi iwe mọbụ e we ni ibe enyi iwe-enya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

¹ Umunę m, onye mę njọ, ụnụ ndi rị e bi kẹ Mmon-nso chọ, gi ni nwayo wekinhen ẹ. Ka kpachanpukwọ nị enya amamgbe onwunwan a biazikwọ nị ụnụ nwen. ² E bu ni ibu ibe ọnụ. Ụnụ gha e mę ẹ, ya wụ nị ọnụ hụ e męzu iwu Kraịstị. ³ Onye rị e ro n'ọ nwonghọ ihien ọ wụ bu o nwōnni ihien ọ wụ rị e dufie enwen ẹ. ⁴ Onye-onye ya lele ihien ọ rị e mę. Omęni ọ hughọ mma, ya honron make ihien rị mma o mę, ka y'e gile enwen ẹ tuni onye ọzọ, ⁵ makeni onye-onye furu n'ọ buru ibu ẹ.

⁶ Ndi wẹ rị a kuzi oku-Chuku furu ni wẹ keye ndi rị a kuzi ni wẹ oku-Chuku ihien-oma ọwule wẹ nwon. ⁷ Edufiekwọle ni enwen ọnụ: Osolobue anikokwọ

onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghorị. ⁸ Omēni ugbo wē kunye e wu ime-ihien a suo ni wē, wē k'a gha ugbo hu ghorị ntikpo; omēni ugbo ime-ihien a suo Mmōn-nsō kē wē kunye e, wē k'a gha ebēhu ghorị ndun-itēbite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gwkwōlē enyi. Makēni, omēni enyi anini ndun gwu enyi, oge ru, enyi jenkō d'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka Ikpazuun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPuru-ekukwo NDini NO JAGBO-JAGBO M GI eka M DENI onu. ¹² Ndi hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du eka obi, uwe ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amangbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehū nyan isi: ni unu e donmegwo omēnali hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguwo we obe hu kpogbu uwanī—o wuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwani-ugun arini mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udon le omiken ya rini ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, makeni apa ehū we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehū.

¹⁸ Umune m, efoma Onye-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmōn. Ise.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosi

Ekele

¹ Mmē wu Polu de Ekukwo-ozini. M wu onye ozi pu-ichen Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosi, ndi we gi e don-nya ime Kraisti wu Jizosi. ² Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Onye-nwonna-nyeni wu Jesu Kristi bia, ya noyeni unu.

Ngozi Enyi Nwon Ime Kraisti

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onye hu wu Osolobue le Nedi Onye-nwonna-nyeni wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi ngozi ime-mmom ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraisti.

⁴ Ni Osolobue d'e kede uwa, o hotoghole enyi ime Kraisti, makeni o nwe ihien-osusuo ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nsu, nwonna nkorani enya Osolobue. ⁵ O no kwademe ni, o ru, o munnun enyi ye ikpun-ulọ a ghahani Jesu Kristi—makeni o sughọ a, makeni uche e ro. ⁶ O me e keni we gi e ja Osolobue mma make oken efoma o me, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makeni enyi ri ime Kraisti, enyi a wuruole ndi we gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguọ enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi me e. ⁸ O gi amamihiem le nghota a ile me ni enyi oken efomani. ⁹ O no nwan me enyi marin ihien o bu obi, hun o te zueme; ihien hun o kwademe ketekete n'o jenkọ d'a runfuha ime Kraisti. O meguo enyi marin a makeni o sughọ a n'o me erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraisti—ke ihien ri elu-igwee ke ihien ri enu-uwa.

¹¹ Makeni enyi ri ime Kraisti, ihien Osolobue e ruguo enyi aka—makeni Osolobue, hun e me ihien ile hun o me n'o gi e mezu uche e, gi aka a hoto enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O me e keni enyi ndi ibuzo tukwasi Kraisti obi hun uzọ wuru ihien we gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nweke ogho.

¹³ Ke unu le enwen onu, onu henrinzikwo ndi nke Kraisti ogen onu gi nu oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehen nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue no bu Mmon-nsu o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmon-nsu ke Osolobue e bu uzọ e ye; iya ke Osolobue gi a ghosi ni enyi jenkọ d'e nwonhenchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehe ni Osolobue ojija-mma n'o nweke ogho.

Ekpere Polu Me Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya hain o gi me ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwonna-nyeni wu Jesu le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele make ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e me ekpere. ¹⁷ M'a riu Nedi hun nwe ogho, hun wu Osolobue Onye-nwonna-nyeni wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmom imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—ke unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸ M'a riu a onwan keni enya ime-mmom unu shiapu, unu a hun uzọ marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpo unu, marin ke ihien o kwademe o jenkọ d'e ye ndi-nsu a hihan ogbe, marinzikwo k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghotazi ke iken o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, iken hun we ghaleni a sa aka e ku k'o han, hun han ke iken o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu iken k'o ghosi ogen o gi gha onwun weli Kraisti, m'e nodi ani aka-nni e

ime elu-igwee; ²¹ nke wuni Kraisti kachanrin okiki ile le iken ile ri ichen-ichen le ihien ile w'a gbaye agbaye le efan le nzere ile—eledede ndi ri ogenni suo, kani kezi ndi ridede ogen hun lalani. ²² Osolobue e wegwo ihien ile che e okpuru uku, tume e Onye-isi uka, Onye ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehụ a; ime uka ke ihien ile banyen'e ri; ya le enwen e wu onye hun ri ebe ile, hun e me ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

Wę Gha Onwun Wepuha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njo le mmefie ² unu ri e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hun iken eje-mmom ri elu ri okpuru e, mmom hu hun ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi ke we, e me ihien owule a suo ehụ enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e me ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi noke ndi ozo ile. ⁴ Kani, makeni Osolobue e meke onye-omiken, makeni o nwe oken ihien-osusuo ebe enyi ri—⁵ ke ogen hu enyi te gide wu ndi nwunni make njo enyi, o no gha onwun wepuha enyi, me enyi son Kraisti rizi ndun.

Efoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶ O ghagwu onwun weli enyi, o no wesi enyi elu k'o don weshi Kraisti, me enyi son Kraisti nodi ani ime elu-igwee—makeni enyi ri ime Kraisti. ⁷ Osolobue me onwan n'o gi efoma hun o me ni enyi ime Kraisti me elu ile lalani marin efoma a—hun we ghaleni a sa eka e kucharin k'o han. ⁸ Makeni, efoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu me e, ihien Osolobue ye unu ofe ro—⁹ ele make ihien ihian run, amangbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien Osolobue me enyi wuru ke enyi wu. Osolobue ya ke enyi ye ime Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzo e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni enyi ketekete ni uwe ke enyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraisti

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hun ndi Ju a kpo “ndi kwaleni ugun,” a kpo enwen we “ndi kwa ugun”—o suo n'a ni ugun we ri e ku oku e wuhu nke ehụ suo, ihien eka ihian e mememe. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraisti; ogen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tume egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'enya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kani, makeni unu ri ime Kraisti wu Jizosi, e giguwo we nwan edeke Kraisti, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te ri ebe teni. ¹⁴ Makeni, Kraisti le enwen e wu udon enyi—makeni o meguo ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o giguwo ehụ a le onwun a titu mgbon hun te ri egbata we, ihien hu te ri egbata we, e buhe enenren. ¹⁵ O giguwo onwun ahun o nwun kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokin enya azuun ebubuho hun te rini, gi uzo ahun wehe udon egbata we—o mekozi ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju, kani ndi kwerini Kraisti.

¹⁶ Kraisti me e keni o gizi erira wekinhenni Osolobue azuun ebubuho hu ime ehụ ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzo ni gbupu iwe ri egbata we, wehe udon.

¹⁷ Ya Kraisti no bia d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi ani ndi ozo hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸ Ghahani Kraisti, enyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi enyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

¹⁹ Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru unu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰ Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹ Iya gi azuun ile ri unu hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonni-enyi. ²² Ime Kraisti, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmọn d'a wuru ebe obibi ime-mmọn hun Osolobue e bi ghahani Mmọn-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

¹ Ozioma Kraisti wu Jizosi m ri e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi ri ime ngan. ² A maringho m ni unu a nuguo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghosi efoma a run make orinimma unu; ³ unu a nuguzi k'o don ghosi m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghota a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴ Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihieni mini, ke m ghotahan Kraisti. ⁵ Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghosi ndi-ozu pu-ichen nsọ a le ndi-amuma nsọ a ya ogenni ghahani Mmọn-nsọ. ⁶ Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi ani ndi ozo a riguzi ndi ihien Osolobue e ru aka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehuhu ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi ri ime Kraisti wu Jizosi.

⁷ E henringuo m onye-orun ozioman ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi ri orun ime ndun m. ⁸ Osuon'a ni ahandeni m ke onye hun kachanrin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oyiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozo ozi ihien ndi ahun jun ime Kraisti, hun nwonleni oken, ⁹ leni m ghosi ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰ Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi aka me amamihien Osolobue hun nwe ihun ri ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun ri enu-igwere enya.

¹¹ Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonni-enyi. ¹² Makeni enyi ri nwan ime Kraisti wu Jizosi, egun ari a tu enyi ibanye ebe Osolobue ri—ebe o me ni enyi kwerini Jizosi.

Dikenme Ni Nwan

¹³ Ya wu, m ri nwan a rio unu: anikwole afunfun m ri e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Kraisti

¹⁴ Make onwan, m ri e gbu nwan osekpun ihun Nedi enyi, ¹⁵ onye hun ezi-le-ulo ile ri elu-igwee le uwa gha aka a nwehen efan we. ¹⁶ M ri a rio a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme ime obi unu ghahani Mmọn-nsọ a. ¹⁷ M rizi a rio a ni unu wuru ndi Kraisti birichanrin ime obi we makeni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkpoğun, e wuzowaye ime ihien-osusuo— ¹⁸ keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osusuo Kraisti shiahan, k'o suehan, k'o jengan elu le k'o mihan; ¹⁹ unu a ghota ya wu ihien-osusuo a, hun we ghaleni a ghotachanrin—keni ihien ile ri ime Osolobue hun uzo jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-aka gi iken e ri orun ime enyi runkari ihien ile enyi k'a saeka rio mobu ro, runkari a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime aka a ke ghahani Kraisti wu Jizosi d'e ru agbo ile, jennin ejen. Isee.

Isi Nke Enọ

Ke Mkpamkpa Ehu Ile Dọn Wuru Ehu Ohu

¹ Mmẹ, hụn wụ onyẹ-ngan makeni m rị e jenni Di-nwọnni-enyi ozi, rị nwan a rịọ unu nị unu bi obibi furu okpukpọ Osolobue kpọ onu. ² E wenuachanrịn nị enwen unu alị oge ile; e me nị juu; e gi nị ndidi e sọn ibe unu. E gi nị uzoni a ghoji ihien-osusuo onu nwe. ³ Liliima nị uzọ ile nị udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmonnsọ a bia. ⁴ Ehu ohu le Mmonnsọ ohu rị, nọke k'o don me ni olile-nya ohu ke Osolobue kpọ unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu rọ; okukwe ohu rọ; mirin-Chuku ohu rọ. ⁶ Osolobue ohu rọ—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizi kwọ ime ihian ile.

⁷ Kani we yesonme onyẹ-onyẹ ime enyi oyiye ichen-ichen nọke ke Kraisti don cho n'o ye e. ⁸ Ya ke Ekukwo-nsọ gi si, “Oge o gi lashi elu,

o weri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Oge Ekukwo-nsọ gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzo hidanguu, shi ebenu kachanrịn e mi ime ani. ¹⁰ Ya wu nị onyẹ ohu hu hidanni wuzikwo onyẹ hun lashi elu, ghafechanrịn elu-igwere, keni o hun uzọ gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi e jenhunmeni e zi ozioma, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi ukọ-Chuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile nị we d'a run orun Kraisti leni o gi we e me ehu Kraisti wu uka a gha ihun rike ulọ we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue rị, wuru ndi ka ehu, sueruchanrịn ogo Kraisti, nochanrịn ke 'ya. ¹⁴ O me e make enyi gha a wuzi umueka, ndi ebi e bushi ihun-le-azuun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, nị enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osusuo e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira suekunrun Kraisti, hun wu isi ehuni, richanrịn ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraisti gi ehu. Makeni, iya me ehu ile gi nyangbamachanrịn ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me mkpamkpa owule a sa eka a run orun run'e ohunma, hun ehu ile gi a rị iken, e sue, e nwe waye ihien-osusuo.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷ Ya wu, m rị e gi efan Di-nwọnni-enyi a gba unu mkpinsin eka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwonni ihien we marin ebe ezioku rị, obi we kpokinzi kwọ akpokin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin rị ichen-ichen, a rizi we a sa eka e kwodon enwen we.

²⁰ Kani, elokwo erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹ Eghẹ, unu a nugo banyen'e, unu a muguo ezioku hun rị ime Jesu.

²² Unu a muguo nị unu jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hu unu te rị e bi tuhu—onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun le azuun, hun ihien olila-nya dufieguu. ²³ Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴ unu e yiri onyẹ ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun rị ke Osolobue don cho nke-esi, rị nsọ nke-esi. ²⁵ Ya wu, atuzile ni ntụ! Kama, a gwa nị ibe unu ezioku, makeni enyi le ibe enyi wu ehu ohu. ²⁶ Olulu nwe iken bu i, ka anil'a han i me njọ. Olulu y'e bulẹ i nị eki gi. ²⁷ Eyele ni Ekwensu efe.

²⁸ Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma orun nwonleni nkoriani, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwondon aka. ²⁹ Anile ni eje-oku puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian uwe, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzọ e yeni ndi hun ri e gon ntin aka. ³⁰ Emekwole ni ihien k'a fu Mmonnsọ Osolobue, make ni iya ke we gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhin hu Osolobue k'a gbafuha ndi nke e. ³¹ Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³² Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Kraisti.

Isi Nke Isen

Obibi Umụ Ukpe

¹ Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kinrin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ² E gi ni ihien-osusuo e bi—noke ke Kraisti don nwe ihien-osusuo enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³ Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni we nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. ⁴ Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme Osolobue ekele. ⁵ Marinkwo ni ni o nwonni onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmon) jenko d'a ban Ali-eze Kraisti le Osolobue! ⁶ Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, make ni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷ Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸ Make ni unu te ri ime ishi, kani hunni unu wuruguu nwan nke Di-nwonni-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe— ⁹ make ni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰ Liliima ni ni onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonni-enyi usuo.

¹¹ Esonle ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghaleni a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹² Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³ Kani, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no—¹⁴ make ni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuhuo-nsọ gi si, “Onye-uran, tenhin!

Gha onwun lihi,
keni Kraisti nwunkpu i.”

¹⁵ Kpachanpu ni nwan enya ke unu don e bi; ebele ni ke ndi marileni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. ¹⁶ Egile ni oghere owule unu nwe gupu egu, make ni ogenni jo njo. ¹⁷ Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota ni ihien wu uche Di-nwonni-enyi. ¹⁸ Arakwole ni manya tu, make ni ihien-ifenren ro ni manya ri a ki ihian; ka a ni ni Mmonnsọ e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile—¹⁹ unu e gi ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nsọ a gwa enwen unu oku, a bu ni Di-nwonni-enyi ebu a suo usuo ime obi unu; ²⁰ e gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua ni ni ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraisti. ²² Nwunye, e welua ni di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonni-enyi. ²³ Make ni, di wu isi nwunye e noke ke Kraisti don wu isi uka—uka, hun wu ehụ Kraisti—hun Kraisti wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri ni di e isi ani ime ihien ile ke uka don e wenua ni Kraisti isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Kraisti don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye—²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nsọ, ²⁷ keni o gi enina wefuha ni enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni alili—hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nsọ, nwonleni ihien we gi korian'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo enwen e. ²⁹ Makeni, o nwonni onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e memẹ e ohunma—nọke ke Kraisti don e me uka—³⁰ makeni enyi wu uka wu mkpamkpa ehụ a. ³¹ “Onwan haịn okennyẹ k'e gi lato nedi e le nne e, banni nwunye, we ebuo e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e miki; m gi e e ku banyeni Kraisti le uka. ³³ K'osilerị, di owule ya nwe ihien-osusuo nwunye e k'o don nwe ihien-osusuo enwen e; nwunye owule y'a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Lẹ Ndi Mu Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonni-enyi don ku e, makeni onwan wu ihien furu ni unu me. ² “Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³ “keni o ri n'i mma, y'e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴ Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonni-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Lẹ Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndi wu idibo mobu igbon, e gi ni egun le ehụ omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin ni obi unu ile e me e, nọke si Kraisti ke unu ri a gbaye. ⁶ Elekwọ id'anya we suo—ebe unu n'a cho ni we ja unu—kama, e gi ni akpakali obi unu e me ya wu uche Osolobue—rike igbon Kraisti. ⁷ A shiapuni efo a run orun unu—nọke si unu ri a runni Di-nwonni-enyi ya, ele ihian. ⁸ Makeni unu a maringho ni Di-nwonni-enyi jenkọ d'a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen e ro.

⁹ Ndi ihian ri okpuru we, e mezikwo ni we erira. Eronzile ni we egun. Unu a maringho ni unu le we nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonni-enyi; nwenkenme ni iken e ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹² Makeni, ele ihian (nwe ehụ le edeke) ke enyi le we ri a do, eje-mmọn ichen-ichen ke enyi le we ri a do: ndi-isi we le ndi-okiki we le eje-mmọn ndi hun a ki ishini gba elu-uwa le eje-iken ime-mmọn ndi ri elu-igwere.

¹³ Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun uzọ saeka turu ogen eje-uhuhin e gi bia; keni unu saeka mechanrin ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴ Turukenme ni nwan! Unu e gi ezioku kenme ukun nọke akpukpo onye-agma gi e kenme ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-cho nọke ewuru igwe ahun onye-agma gi e chedon obi. ¹⁵ Yiri ni adudu izi-ozoma hun e wehe udon uku, gi n'e henrin akp'uku, nọke akp'uku onye-agma; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni okukwe, nọke ikpan onye-agma, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu kpuru ri ke okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu opia-agma Mmon-nsọ, kwondon.

¹⁸ E me ni ekpere nọke ke Mmon-nsọ don cho ogen ile; unu e gi udi ekpere le aririọ owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu

unu; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwo ni ni mme nwen ekpere, keni m shiapu onu ni m zi ozioma, Osolobue e ye m ihien m sikod'e ku; o wepu m egun enya, e kusi m'e iken; e me m we marin ihien ri ime ozioma—²⁰ m yi nwan egan make ni m ri e zi ya wu ozioma rike onye-nnokin enya Kraisti. E me ni ni m ekpere ni m hun uzo e kushi e iken k'o furu ni m'e ku e.

Ekele Ikpazuun

²¹ Ezi nwe ne enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun we gi e don enya ime Nna-enyi k'a gwachanrin unu ihien ile, keni unu marin k'o ri m le ihien m ri e me. ²² Iya ke m zilani ni unu ya—ni unu marin ke enyi ile no, ken'o hun uzo kasizikwo unu obi. ²³ Udon Chuku-Nedi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya rini ndi nke Kraisti ile—'ya le ihien-osusuo hun okukwe ri ime e. ²⁴ Efo ma Osolobue ya rini ke we han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Filipi

¹ Polu le Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Kraisti wu Jizosi. Enyi ri e dejenni ndi ile ri ime Kraisti wu Jizosi, ndi nke Osolobue, hun ri Filipi ya—uwe le ndi-isi we le ndi-orun uka we. ² Efoma le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighoghoe me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m aka ime orun ozioma—ghakwori uhuhin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogenni. ⁶ O weghe m enya ni Onye hu hun bidon orun-omani ime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuhin Kraisti wu Jizosi k'e gi bia. ⁷ O furughe ni oku unu a ri m enina, make ni unu ri m obi ogen ile! Eghoe, make ni mme le unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m ri ime ngan, ke ebe m ri a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha aka Kraisti wu Jizosi bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien le nghoha, e nwe, e nwe waye— ¹⁰ keni unu hun uzoe sa aka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mobu nkoriani Uhuhin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru ri mma Chuku cho, hun gha aka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho le ojija-mma.

Jesu Ri Ime M E Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma aka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile ri ogwa eze-kani wu Siza le ndi ozo ile marin ni ifiri Kraisti ke m gi ri ngan.

¹⁴ Ngan m ri e meguozi obi rukememe ndi itu-Kraisti ibe enyi bu oda ani ime Di-nwonna-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kani, ndi ozo bu ihien ri mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien ri mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Kraisti, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon le ikwadon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we ri e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a puha; we ri a chohu ni we we afunfun cheni afunfun m ri a ta ime nganni m ri.

¹⁸ Kani o nwonna ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghoghoe, wu ni we hu e gi uzoe ile e zi ozi Kraisti, ke we bu ihien ri mma obi e zi e ke we bu eje-ihien obi.

Eghoe, m k'a gha a ghoghoe, ¹⁹ make ni a maringuo m ni we k'a hatu m—ghahani ekpere unu le eyemeka Mmon-nso Jesu Kristi. ²⁰ M nwekenme olile-enya ni egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, ni m k'e kuzi oku e kikenni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehue m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹ O me nke m, m ri ndun, m ri ni Kraisti; m nwunhun, erere ro. ²² Kani, m ri ndun ime ehuni, a runpuha ni m Kraisti mkpuru: amarinzi m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azuunni, e roshi azuunni: k'o ri m, a la m uwanit to d'e du Kristi nodi—make ni ohun ka mma. ²⁴ Kani, m ri ndun, iya k'a ka unu aka e yeni.

²⁵ Makeni o weguo m enya ni m ri ndun k'a ka unu aka e yeni, a maringuo m ni m k'a nodi, runsomme ihien m ri a run ebe unu ile ri, keni unu hun uzọ a gha ihun ime okukwe, a ghoghọ ime okukwe. ²⁶ Ya wu ni we k'a hatu m, a biazị m d'e kunrun unu—obibia m a wuru ni unu ihien unu e gi nyankemme isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisomme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru ni, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—ni ntin ke m gihu nu ukwere unu, e gi m'e don ni unu gi mmom ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a luni uzọ-Kraisti hun ri ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don ni unu egin egin ndi-inenren unu belua okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi we ni we k'a la ntikpo, ghosizikwo we ni unu nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenkọ d'a han a me erira. ²⁹ Makeni, Osolobue e yeguo unu ezigbo oghere ife Kraisti, ele ghahani ikwerini n'e suo, kanị ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu ri nwan a ta n'a— ³⁰ makeni unu e shimeguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m ri e shi mbu—unu a nuguozị ni m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Ni Enwen Unu Ali Ke Kraisti

¹ Omeni iwu ndi nke Kristi a gba ume; omeni ihien-osusuo e me ihian a roko ibe e obi; omeni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsọ; omeni ihian e me ni ibe e efoma, a ni k'o ri ibe e e metu a obi— ² me ni nwan ni ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osusuo, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chorị nke i suo mobu ni we hun i. Ka e welua ni enwen unu ali, e ye ibe unu ogho kari enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen e suo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraisti wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'o wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;
we no mu a ihian.

O wurugwu nwan ihian,
⁸ o no wenua enwen e ali, e hume isi,
d'e ru ebe o no kweri ni we gbu e—
kweride hun we gi kpogbude e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,
Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrinni,
ye e efan
hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,
we kpohu efan Jesu/Jizosi,
ihien ile ri enu-igwee le elu-awa le okpuru awa
k'e gbu osekp.

¹¹ Onu ile k'e ku e
ni Jesu Kristi wu Nna—
oghọ e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Ri Orun Ime I, Runma Nwan

¹² Ifiri e, ndi ri m obi, ke unu don a gbaye m ogen ile, e me ihien m gwa unu, ogen mme le unu gi ri uzọ ohu, e mekenmezide e hunni m rilen'a, mesomme ni

nwan erira: e gi ni egun le ehụ-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya ri orun ime onu ogen ile, e me onu a sa eka a hori ni uche e ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwonleni nkoriani, ndi eka we ri ochan, unu Osolobue obibi we nweleni ntupo—oson'a ni we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni uzọ ohu; no ni ime igunrun we e nwun, e ke ime uwan ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bia, ni oso m gba le orun m run alani iwi.

¹⁷ Ya wu, oson'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efo ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoh! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoh.

Nyemeka Timoti Le Epafroditosi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi k'a ni m zihę ni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozọ hun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinimma unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kani, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringuo mkpa o ri; unu a maringuo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m zihęni unu iya egwa—m maringuhu ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonni-enyi ni mme le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osileri, e roguo m n'o ri mkpa ni m zihęni unu Epafroditosi. Nwene m k'o wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu zihę, hun ri a runni unu ghahani iyeni m eka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kani, Osolobue no me omiken e—kani ele iya suo k'o me n'e, o mezikwo ni mme nwen ya, amamgbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukenme m ni m zihęzi e, keni unu hun a, efo a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ighoghoh nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonni-enyi; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eka ebe o ri e yeni m eka unu saleni eka yeni m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

¹ Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwinrin ime Di-nwonni-enyi.

Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e cheme unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbu

² Kpachanfu ni enya ebe nkitę ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; eghee, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekiika ihian ehü ni we ri a kwa ugun ri! ³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ugun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmön ghahani Mmön-nsq; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya—⁴ oson'a ni mme nwen e nwęghozikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghee, emeni ndi ozọ enwonghoh ihien we wu rike ihian hun w'e gi nyan isi, mme ka we e nwe: ⁵ We kwa m ugun ke m ri nwa akp'ohin esato; m wu nwa-di-ali Izrelu—onye ikpun-ulọ Benjamini; onye Hibru keti-keti—onye-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idonme Iwu Mozizi, m te wu onye-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo uka Kraisti; nke iri-ochan ghahani idonme Iwu Mozizi, ahunni we ihien owule w'e gi koriani m.

Ihiyen Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e giguu m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu suo—e weriguu m ihien ile noka ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kachanrin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonna-m—hun m giguu ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraisti, ⁹ risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kweriguoni Kraisti, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha aka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰ M cho ni m marin Kraisti le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ ken'o nwe de ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Eleni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³ Umune, ari m'e ro ni e ruguu m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m runggu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenko d'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpo enyi oku elu-igwee o kpo enyi ghahani Kraisti.

¹⁵ Ya wu, enyi ile ka-ehu ime mmon furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kani, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e n'o ghota ihieni. ¹⁶ Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umune m, son ni ndi ozo a kinrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-inenren obe Kraisti. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹ We shiko ntikpo; efo we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-awa ihien-awa ke we e ro.

²⁰ Kani, o me nke enyi, enyi wu umu-di-ali enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onye-nzuopuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebuhu lala. ²¹ O k'e nwonhuto ehue enyi ndini zelani, hun a nwunni, mememe we ni we no ke ehue a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani iken hu o gi saeka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Eto

¹ Umune m ri m obi, hun ri a dani m, unu wu ighoghoho m le ihien we k'e gi tu m ugon! Ndi ihien we a suo m, wuzo ni nwan ime Di-nwonna-enyi erira!

Ndunmodun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ebuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—noka ndi ri ime Di-nwonna-enyi. ³ Eghete, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don enya, m ri a riu i ni yeni ikpoho ndini aka, makeni e songuu we m luni ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mme le we gba a run orun—hun efan we ri ime Ehuhuo nke ndun.

⁴ A ghoghoho ni ime Di-nwonna-enyi ogen ile! E kuzi m'e: a ghoghoho ni!

⁵ Ihian ile we gi aka ri mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwonna-enyi lala egwa. ⁶ Ehuele ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni aririo le ekele a gwa Osolobue ihien ri unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun ihian ghaleni a ghota—o k'e chememe obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umunę m, igi mękin, m sị unu, e bu ni obi e che ihien ọwule wu ezioku, ihien ọwule w'a gbaye, ihien ọwule furuni; ihien ọwule nweleni nkoriani, ihien ọwule a suo ihian usuo efọ, ihien ọwule we gi a ja ihian; omunę ọwule richanrin mma, ihien ọwule furu w'a ja mma. ⁹ E mesonme ni ihien ndi hun unu munarin m, ihien ndi hu unu gha eka m nwehen, ihien ndi unu nu onu m le ihien ndi unu hun m eka. Unu me we, Osolobue udon k'a noyeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoghokakwo m ime Onye-nwonni-enyi ni unu e giguọ nwan ogeni nyanhan, ghosizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m eka, kanị unu ahunni oghere unu e gi me e. ¹¹ Ele ni ihien ri a fu m orun ke m gi ri e ku ihien. Mba, make ni a murungwo m ke m don a ni ihien m nwe e jun m efọ. ¹² A maringho m ihien o wu ni ihien ri a ko ihian, marinziwo ihien o wu ni ihian nwe oda. A mugwo m ihien rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe ọwule le ogen ọwule: ke m rijun efọ ke m bu egun; ke e nwonke m ke enwe m enwe. ¹³ M k'a saeka me ihien ile ghahani Kraisti, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osileri, unu e meke unu gi yeni m eka buru nsongbu m.

¹⁵ Unu ndi Filipi a marinchanringwo k'o me ogen hu enyi gi zime ozioma ebe unu ri—ni o nwonni uka ozo gi ihien we nwe yeni m eka gi son m run ogen m gi gha Masedonia pu kari unu suo. ¹⁶ Ke ogen m gide ri Tesalonika, eledę mgbe ohu suo ke unu zihę ni m ihien ogen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Eleni m choko ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M ri a cho ni we gun orun-oma unu yeni unu keni o wehe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kucharingwo m ihien ile furu ni m! E nwonchanringwo m ihien ile ri m mkpa—nwonkaride! Hunni Epafroditosi weheguu ni m ihien ile unu ye e biani m, efọ e jungwo m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'o wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a suo a usuo. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenkọ d'e yechanrin unu ihien ọwule ri unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke aku-le-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rini Osolobue wu Nedi enyi jenrin ejen. Isee!

Ekele Ikpazuun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi-nso Kraist' Jizos' ile. Umunę enyi ime Kraisti hun mme le we ri ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nso ile e zi ekele, tumadu ndi ri ogwa eze-kanị wu Siza.

²³ Efo ma Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi me ya noyeni mmon unu.

Ekukwo-Ozi Polu Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmē wu Polu de ehuho-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi, make ni uche Osolobue ro. Mmē le Timoti nwenē enyi gba de e.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umune furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³ Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere. ⁴ Eghē, make ni, enyi a nugo oku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osusu unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri— ⁵ make ni unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nugo banyeni ihien ri elu-igwee le olile-enyan we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu—hun wu ozioma. ⁶ Ya wu ozioma e rugo unu aka. Ozioman hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Erira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghotu efoma Osolobue me nke-esi.

⁷ Epafrasi hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu ozioman. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rin unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸ O gwaguo enyi ke unu nwehan ihien-osusu hun ri ime Mmon-nso.

⁹ Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihien le nghota ime-mmon, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo me e keni unu e bi obibi furu Di-nwonna-enyi, obibi hun a suo n'a, e junchanrin a efo uzo ile— a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi iken e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu keni unu saaka gi agungun ri mma le ighoghonghingbuchanrin ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa aka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, make ni we ri ime ukpe.

¹³ O ri erira make ni o zuopuhaguo enyi okpuru iken ishi, we enyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguu nwan edeke e gbafuha enyi, gbaghari enyi njo—make ni enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wu

¹⁵ Enya hun Nwa a ni wu Kraist' a hunguo Osolobue we ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibuza, Onye-isi hun ihien ile we ke eke ri okpuru e. ¹⁶ Make ni, aka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi w'e legha ke ndi we ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmon ke ndi-okiki we. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni we ile.

¹⁷ O ri ari ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wu isi uka hun wu ehua. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—we ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹ Make ni, o suo Osolobue usuo n'o me ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰ O suozikwo Osolobue n'o ghaha aka a wekinhen ni enwen e ihien ile o ke—ke we ri elu-uwa ke we ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe e, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbamani—unu e bisonme eje-obibi. ²² Kani o giguonwan ehuru o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira keni unu wuru ndi o jenko d'e wepuha ihun e—ndi nweleni ntupo le nkoriani. ²³ Onwan k'e me—omeni unu e wuzoghonuma, omeni unu e turukenme ime okukwe, omeni unu aghani ime olile-nya hu ri ozio ma unu nu pu—ozio ma hun we ziguu ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Ozio manike we tumeme wu Polu d'a run.

Orun Polu Noke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴ Oghoghonuma ke m'a ghoghonuma make afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ehuru m a tapu ni Kristi afunfun hoduni we k'a tani ehuru a wu uka. ²⁵ Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumeme m d'a run n'o rini unu mma. Orun hu wu igwachanrin ihian ile oku Osolobue k'o don ku e—²⁶ me we marin ihien hu Osolobue zume ketekete, hun agbo ile ghani marinleni—kani o kpupuguo a nwan ghosi ndi nke e.

²⁷ Chuku me e makeni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien-mini mehan oken ihien-oghonuma, me we marin ni ndi wulen ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni nya ni unu jenko d'e nwe ghonuma ahun lalani.

²⁸ Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri e gi amamihien ile Osolobue ye enyi a do onye owule eka-ntin, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehuru ime Kristi—keni enyi hun uzo wepuha we ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile keleni huntu m elee-m, elee-i. ² M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-osusuwo wuru obi ohu, a hun we uzo ghochanrin ihien Osolobue—obi e ruchanrin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen e. ³ Ime Kraisti ke Osolobue zume amamihien le nghota ile.

⁴ M ri e ku onwan amangbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵ Makeni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukenme ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghonuma; m hu a hun a makeni, osoton'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebenu ime-mmom.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi noke Di-nweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime e; ⁷ gba ni nwan nkpogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulu, e wuzo ohunuma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmin Osolobue ohunuma-ohunuma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'o nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofu unu ime okukwe. Makeni, o nweghonuma ndi ri a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmom le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwani ke we ri a kuzi. Ele nya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi. ⁹ Kani, ehuru Kraisti ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue richanrin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraisti—makeni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ele hun keleni me ogen ahun.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ungun ime-mmom—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi eka kwa, kama, hun Kraisti le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Makeni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wefaha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraisti. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwun weli Kraisti, don enya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ungun wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue no me unu son Kraisti ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraisti, gi erira bu e che usuo. ¹⁵ O no napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'enya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

¹⁶ Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nsoriri ichen-ichen we gizi e zu iken. ¹⁷ Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalani—ezigbo e wu Kristi.

¹⁸ Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehun iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmom-ozigbi gi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nweleni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmom-nsoriri a ki iroro e. ¹⁹ O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehun—hun e ye ehun ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsomme mkpamkpa ile rin'a; e me e no hun uzoriri e sue udi usue hun gha eka Osolobue a bia.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

²⁰ O me nwan ni unu e songuo Kraisti nwunhun, unu a nwunnahinguo mmom le iwu a han ihien e me k'o me elu uwani. Ki hain nwan unu gi e bi noke si unu wu nke uwani? Ke unu a gbayeni omenali ndini we? ²¹ “Ekwondone!” “Adamine!” “Emetule eka!”? ²² Omenali ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. ²³ Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usoron ndini, o no ke si a marinka we ihien—tumadu ke we don a wa omenali ri ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we ali hun wulen nke ezigbo e, e meshi ehun we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian eka e kwondon enwen e amangbe o mesonme eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

¹ O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi ali azuun eka-nni Osolobue. ² Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. ³ Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zueme ime Osolobue. ⁴ Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenkoro d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

⁵ Gbu ni nwan egun ihien-awa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-enya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmom.) ⁶ Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalani ni ndi e nupu ni ozioma isi. ⁷ Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

⁸ Kani, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin. ⁹ Atukwole ni ibe unu ntu, makeni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. ¹⁰ Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. ¹¹ Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noke ndi Ju le ndi

wulenị ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti suo—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

¹² Rike ndi Chuku hori, ndi ri nso, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. ¹³ E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwen e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghariri ibe unu ke Di-nwonna-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

¹⁴ Hun kadeni, yiri ni ihien-osusu, makeni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. ¹⁵ E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenko e me ime igunrun unu—makeni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpo unu d'e nwon noko ndi ri ehuhu. A kpanmin ni Osolobue. ¹⁶ Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihien le akole-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozor nso. ¹⁷ E gi ni efan Di-nwonna-enyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghahani Di-nwonna-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichen-ichen

¹⁸ Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, makeni erira k'o furu n'i bi—noko onye nke Di-nwonna-enyi.

¹⁹ Di, nwe ihien-osusu nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰ Umu, e hume ni ni ndi muni unu isi ime ihien ile, makeni ya ke Di-nwonna-enyi cho ni unu e me noko ndi nke e.

²¹ Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amamgbe ndun a guu we.

²² Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebuhu e lee unu, unu e mememe ni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonna-enyi. ²³ Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noko si unu ri a runni Di-nwonna-enyi ya, ele ihian.

²⁴ Nyanhankwo ni ni Di-nwonna-enyi ghenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noko ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonna-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵ Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonna onye k'a pun'a.

Isi Nke Eno

¹ Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni eka ri mma e son we, emegbule ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri eluigwee.

Ndunmodun

² E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

³ E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpopu ni enyi uzor enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzor e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. ⁴ E me ni ni m nwan ekpere, keni m saeka a kowa a hun w'a ghota—k'o furu ni m e me.

⁵ E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu.

⁶ Oku-onu unu ya wuru hun e ye eka, a suo ke nnu, keni unu sa eka a shiarị onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpazuun

⁷ Ezi nwen e enyi wu Taijikosi hun furu we gi e don enya jenko d'a gwachanrin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonna-enyi k'o wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu ume. ⁹ Iya le ezi

nwene enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwachanrin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰ Aristakosi onye-ngan ibe m e kele unu. Maki nwa-nwene Banabasi e kelezi unu. (Enyi a gwatogu unu nabanhan Maki—omeni o bia ebenu.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpozị Jostusu, e kelezi unu. Madu etoni suo wu ndi Ju, ndi kwa ugun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹² Epafrasi hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafrasi e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O riosonme Osolobue n'o me unu wuzo noke ndi ka-ehu, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saeka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a suo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umune enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nwene enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶ We gungu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akiposi, “Hunkwo a ni runchanrin ogbo we keye i ime orun Di-nwonna-enyi.”

¹⁸ Ni m gi aka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ohunma Osolobue me ya noyeni unu.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndi Teshalonika Ndi Teshalonika, Nke Ibuzo

¹ Polu le Sivanosi* le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya. Efo ma le udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndi Teshalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan onun onu ri a run make ni onu kwere ekweri le ihien-oma ile onu ri e me make ihien-osusuo onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-enya ebe Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguu unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu eginu oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken le ihien Mmon-nsa e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wecharin unu enya ni ezioku k'o wu.

Eleda ohun suo: unu a maringuzi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rini unu mma. ⁶ Unu ile no kinrin enyi le Onye-nwonna-enyi, gi ighoghohun gha aka Mmon-nsa bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwere ni risonme Masedonia le Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwonna-enyi a ghaguo aka unu ghagbari—eleda ime Masedonia le Akaya suo, a nucharinguo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmon gbeghuto d'e fema ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amangbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Teshalonika

¹ Umune, unu le enwen unu a maringuo ni ijen enyi bia ebe unu ri alani iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebenu ni enyi d'a bia Teshalonika d'e zi unu ozioma. Kani, suon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—make ni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don weri enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu onun izi-ozioma che enyi aka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'o suo ihian—kama, enyi e ku n'o suo Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kani unu le enwen unu a maringhozikwo—ni enyi eginu oku a suonu we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwoni enya-uku bia—gi ihien ozo kpuru ihun! ⁶ Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷ Suon'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi noke ndi-ozu pu-ichen Kristi, enyi

* **Isi Nke Ohu:1** Saɪlasi

emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi eka-alulu a e son unu noke ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Makeni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademe ni ele ozioma Osolobue suo ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, makeni o suo enyi asuo—makeni unu a riguo enyi obi oda-oda!

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run orun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amangbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nsu, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani.

¹¹ Unu a maringho ni enyi gi eka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu:

¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a riu onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpwo unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhann'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan orun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umune, nke unu rizi ke nke ndi uka risonme Azuun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta eka ndi ali unu ke we le enwen we ta eka ndi Ju. ¹⁵ Ndi Ju, hun gbu Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghaleni a suo Osolobue; a luson onye owule—¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi anu ozo ozi we k'e gi nwon nzuori! Erira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kani, iwe-le-onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuuni.

Ke We Dahan Polu We!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekere ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kani, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu umu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazu d'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kani Ekwensu gbondon enyi.

¹⁹ Egher, ki wuzi nwan olile-enya enyi? Ki wuzi nwan ighogho enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonni-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu? ²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighogho enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi eka din e, enyi no si ni osuon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwen enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Kraisti d'a gba unu ume, me unu zekenme ime okukwe unu—³ amangbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Kraisti. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uzọ ohu, ni we jenkọ d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan erira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m eka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwannguo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶ Kani, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o weheguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusu unu nwe. O kuguozi ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷ Umune, ya wu ni e gigo we nwan okukwe unu gba enyi ume ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸ Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonna-enyi.

⁹ Euu, nani ke enyi a don saeka keleguu Osolobue make unu, make ighoghohole enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Kraisti? ¹⁰ Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uzọ ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

¹¹ Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonna-enyi wu Jizosi! ¹² Di-nwonna-enyi ya mezikwo ihien-osusuo unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusuo enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. ¹³ Ya me obi unu zekenme ebe iri-nso ri, amangbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi ogen hu Di-nwonna-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nso a, k'e gi bia.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Soro Osolobue

¹ Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonna-enyi wu Jizos' a riro unu: bisonme ni obibi hu unu mumarin enyi ni 'ya a soro Osolobue usoro—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. ² Make ni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ye unu.

³ Make ni, uche Osolobue wu ni unu ri nso; ni unu juchanrin ughere; ⁴ ni onye-onye ime unu marin k'o don kwondon ehu a, donme e nso, me e nwe mgbaye; ⁵ ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marinleni Osolobue; ⁶ ni ihian eweriko ihien nwen e mobu megbu nwen e ime ihien ni. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkinsin-eka, ni Di-nwonna-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷ Make ni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpo enyi d'e bi, kani obibi ri ochan.

⁸ Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kani nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nso a.

⁹ O me nke inwetari ihien-osusuo noke umune ime Kraisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Make ni, Osolobue e gigo eka a kuzi unu inwe ihien-osusuo ibe unu.

¹⁰ Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuo ndi ile kwerini ri Azun Masedonia. Kani, enyi ri a riro unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu. ¹² Unu e gi e me ndi kwerileni a gbye obibi unu, gi e hun ni o nwonna ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³ Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwonleni olile-enya don a kwan. ¹⁴ Make ni, ebe o me ni enyi kweri ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kweri ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhunni).

¹⁵ Ni enyi gwa unu onwan make ni oku Di-nwonna-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun ogen Di-nwonna-enyi k'e gi bia, ebukoni ndi hu ri uran uzọ d'e kunrun Di-nwonna-enyi. ¹⁶ Make ni, o ru ogen hu, Di-nwonna-enyi k'e gi oken olu ku oku; we k'a nu olu onye-isi ndi mmon-ozu; opi Osolobue k'a han—Di-nwonna-enyi wu Kraisti a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraisti hun ranhingu ni e buguu uzọ gha onwun lihi. ¹⁷ Ogen hu, we k'a juru enyi ndi

họdunị, ndị rikwo ndun, cheni we ime orukpu, enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwonn-enyi ime-elu—erira ke enyi k'a don buru Di-nwonn-enyi d'e son e nodi jenin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasi ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

¹ Kani, umune—o me nke ogen le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Makeni, unu le enwen unu a maringwo ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwonn-enyi k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Ogen hu we k'e gi ri a si, “Udon a rigwo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun we idenmize, noke ebe ime no memehu okpoho! Mwanahin arikozi a!

⁴ Kani nke unu, umune, onu ari ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize noke ohin. ⁵ Makeni, umu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; enyi ele umu ukinkin mobu umu ishi. ⁶ Ya wu, enyi aranhinko ni ke ndi ozọ; kama, ni enyi munrun ni enya, ni enyi donrin enya. ⁷ Makeni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tu gizi a ra a tu. ⁸ Kani, ebe enyi wu ndi e bi ebe eki ri elu, ni enyi donrin ni nwan enya; ni enyi yiri okukwe le ihien-osuswo ke ewuru igwe onye-agma gi e gbondon obi e, enyi e yiri olile-enya nzuopuha noke okpu onye-agma gi e gbondon isi e. ⁹ Makeni, Osolobue etumeni enyi d'a narin afunfun iwe-le-onuma a; kama, o kpo enyi d'e nwonnin nzuopuha ghahani Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁰ Makeni, Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi nwunni enyi onwun keni enyi hun uzọ son e ri ndun—ke enyi ri ndun ogen o gi bia ke enyi a nwunhungwo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu ume—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu eka ni w'e sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpazuun Le Ekele

¹² Kani, umune, enyi ri a riu unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu enya ime Di-nwonn-enyi, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-osuswo we, e gi ifiri e e ye we mgbaye kachanrinni—make orun we ri a run. Udon ya risonme egbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umune, enyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsin-eka; a kasi ni ndi-ujọ obi; e yeni ni ndi zeleni eka—ka gi ni ndidi e son onye owule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwonn onye owule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozọ ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghogho ni ogen ile. ¹⁷ E me ni ekpere ogen ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, makeni onwan ke Osolobue cho eka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nsọ ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi— ²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkenme hun ri mma.

²² Gba ni ni udi eje-ihien owule oso.

²³ Osolobue le enwen e, hun udon gha eka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nsọ: ya donmechanrin mmon unu le ume-ndun unu le ehun onu ohunma—amamgbe onu gha e nwon nkoriani ogen Di-nwonn-enyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onye hun kpo onu furu we gi e don enya, o jenkọ d'e me e!

²⁵ Umune, e me ni ni enyi ekpere!

²⁶ Dide ni umune enyi ile odide ri nsọ.

²⁷ M ri e gi efan Di-nwonn-enyi a si onu gunni ndi ile kwerini ehuhuo-ozini.

²⁸ Efoma Onye-nwonn-enyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Teshalonika Ndi Teshalonika, Nke Ebuo

¹ Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efo ma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Osolobue E Donmeka Unu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmin Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osusu onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tani afunfun. ⁶ Ezioku ro, makeni, o furughu ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenkwo d'e me e ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—'ya le ndi mmnon-ozini e hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwunni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonna-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndin k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonna-enyi le iken o gi nwe ogho ri wepu we— ¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nsu a ye e ogho, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'o makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, makeni unu kweri oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya hain enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a riu Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alan iwi; enyi a riuo a n'o gi iken e runzuchanrin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le onun owule unu gi okukwe a run— ¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ogho, gizi ifiri Jesu ye onu ogho—ghahani efo ma Osolobue le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Danchanrin Iwu Ile

¹ Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenkwo d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkenin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozini owule—we si n'o gha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonna-enyi a biagu.

³ Anikwole ni onye owule gi uzowule dufie unu: Uhuohin hu abiakwo mmani oken nnupu-isi hu biagu, e wefuhagu we Onye hu a danchanrin iwu ile—Onye hu a danchanrin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le enwen e. ⁴ O k'a gha a lusun mmnon le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni iya kachanrin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsu Osolobue, weri ocho, kpo enwen e Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri uzọ ohu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e rugu we kebe wepuha a.

⁷ Make ni iken hu e buhe idan-iwu a rigule nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kani, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a danchanrin iwu ile—hun Dinwonna-enyi wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpogu. Di-nwonna-enyi k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonna-enyi gi bia gbu e la iwi.

⁹ Obibia Onye hu a danchanrin iwu ile k'a wu eka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumenya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lakọ ntikpo, make ni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a jugu we ezioku zihę ni we oken ndufie ahun we jenkọ d'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntụ. ¹² Osolobue k'e me e keni we gi e ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a sọ.

We Hoto Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kani, nke unu, umune enyi, onu ndi Di-nwonna-enyi bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Make ni, Osolobue hoto unu isi-mbidon nọke mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nsọ Mmon-nsọ le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan hain Osolobue gi nwan kpọ unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokenme ni nwan! Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo-ozu kuzi.

¹⁶ Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-nya ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekenme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Dinwonna-enyi hun uzọ ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ² E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gbapuha enyi eka ndi eje-obi le ndi eje-ihian, make ni ele ihian ile kwerini Osolobue.

³ Kani, Di-nwonna-enyi furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekenme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Make ni enyi a maringhozi ihien Onye-nweni-enyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonna-enyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghota ihien-osusuo Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akutupukwole Ni Eka

⁶ Umune, enyi gi nwan efan Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu eka hun nke o gi bi ke enyi don gwa unu akpakwole. ⁷ Make ni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin enyi. Enyi akutupuni eka ogen enyi le unu gi ri uzọ ohu; ⁸ enyi anarinni onye owule ihien-oriri bu enyi akuni ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amangbe enyi a wuruni onye owule ime unu ibu. ⁹ Elekwọ ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kani, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu

e leri e bi. ¹⁰ Kẹ oge ẹnị gide rị ime igunrun ụnu, ẹnị ye ụnu iwuni: “Onye ju n’o runko, y’e rile.”

¹¹ Kanị, ẹnị a nugo nị ndị hụ ime ụnu kutofu ẹka, e busonme ẹka e che orun rulenị we; o nwonni ihien w’a run. ¹² Ẹnyi gi efan Onye-nweni-ẹnị wu Jesu e ye ndị nọ erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien ẹka kuma we; we gi ẹka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien rị mma y’a gukwole ụnu.

¹⁴ Onye owule gbayeleni ihienni ẹnị rị nwan e deni ụnu, ụnu a koma a ẹnị, gban’a oso—keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n’a ke enenren, ka a gba n’a mkpinsi-ẹka ke nwenen ụnu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwonni-ẹnị le enwen e, onye hun udon gha ẹka a abia, ya ye onu udon ogen ile le uzọ ile. Di-nwonni-ẹnị ya noyeni onu ile.

¹⁷ Mmẹ wu Polu gi ẹka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-ẹka m, enina ke m’e biye ekukwo-ozu m ile ẹka.

¹⁸ Efo ma Nna ẹnị wu Jesu ya rini onu ile.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ibuzo

¹ Mmē wụ Polu de ekukwo-ozini; m wụ onyē-ozī pū-ichēn Kraistī Jizōsī. Osolobue wụ Onyē-nzuopuha ̄enyi lē Kristi wụ Jesu onyē ̄enyi gi dōn ̄enya tume m. ² M rī e dejenni Timoti wụ nwa m esi ime okukwe. ̄Efoma lē omikēn lē udōn hūn gha ̄eka Chuku-Nēdi lē Jesu Kristi Nna ̄enyi bīa ya rīnī ī.

Mkpinsin ̄eka Banyeni Eje-nkuzi

³ Nōdī nwan Efesōsī kē m dōn gwa ī oge m gi jēnkō Masēdonia, kēni ī gwa ndī hū rī a kuzī ihien wulēni ezioku w'a kuzizilē ihien ndī hū wē rī a kuzī; ⁴ w'e gōnzilē ntīn akikō nwonlēni isi lē itu-mpupu ihien hūn w'e tusōnmē hūn nwelēni njēdenmē—makēni ihien ndīnī e mē ihian a masōnmē omūma nwelēni alī hūn nkē o gi yeni ihian ̄eka bi obibi okukwe hūn Osolobue chō. ⁵ Ihien hain i k'e gi gwa wē ̄erira wū nī ihian hūn uzō gi ihien-ōsūsūō e bi—ihien-ōsūsūō hūn gha obi rī mma lē ihōrī rī mma lē okukwe gha akpakalī obi puha. ⁶ O nweōlē ndī lato ihien ndīnī, kpahu, sōnmē oku nwonlēni isi. ⁷ Wē chō nī wē wūrū ndī nkuzi Iwu Mozizi, bū aghōtanī wē ihien ndī wē rī e ku mōbū ihien ndī wē rī e ku oku wē—e ku, a dū ̄eka obi.

⁸ ̄Enyi a marīnghō nī Iwu rī mma—omēni ihian a marīnghō gi ̄e mē ihien wē gi ifiri ̄e ye Iwu. ⁹ O furu nī ihian ghōta nī ̄elē ifiri ndī ezi-omumē kē wē gi ye iwu. Kama, wē gi ifiri ndī a dan iwu lē ndī e nupu-isi ye ̄e, uwē lē ndī ghalēni e fe Osolobue lē ndī e mē njo, ndī e mē ihien runī lē ndī e lelīa ihien rī nsō, ndī e gbu nēdi wē mōbū nne wē lē ndī izighe. ¹⁰ Wē yezi ̄e makē ndī ughere, makē ikēnyē hūn e mēsōn ikēnyē mgba lē ikpoho hūn e mēsōn ikpoho mgba, ndī e re ihian lē ndī e nōn ihian, ndī-ntū, ndī a shīa ̄eri-ntū lē ndī e mē ihien ndī ozo owulē wē lē ezigbo nkuzi ghalēni a dangbama. ¹¹ Ezigbo nkuzini rī ime ozioma hūn Osolobue, Onyē hū rīchanrīn mma, buche m ̄eka.

Ikele Chuku Makēni O Mē Ebere Nabanhan ̄enyi

¹² M rī a kpanmīn Kraistī wū Jizōsī Di-nwonni-̄enyi hūn ye m ikēn m gi rī a run ̄orun, makēni o weri m nōkē onyē o gi dōn-̄enya, we m ̄orun, ¹³ osuon'a nī m te kutō a, kpokpo ndī nke ̄e, gi ̄eka-ikēn sōn wē. Kanī o nō mē ebere m, makēni amarīn m ihien m rī e mē oge ahūn, m'e ke kwerizikwō oge ahūn. ¹⁴ Di-nwonni-̄enyi nō gi ̄eka rī mma sōn m, mē nī m omikēn oda-oda, wezi okukwe lē ihien-ōsūsūō rī ime Jizōsī ye m oda-oda. ¹⁵ Okuni wū ezioku hūn furu w'a nabanhanrīn: nī, “Kraistī wū Jizōsī bīa ime ūwa d'a zuopuha ndī njo”—hūn o mē nī mmē kachanrīn njo ime uwē ile.

¹⁶ Kanī, ufiri ̄e kē Osolobue gi mēni m omikēn, mmē hūn kachanrīn njo e mē, kēni Kraistī wū Jizōs' hūn uzō gi m ghōsīchanrīn ndidi zu oke, gi m mē ihien nleri, kēni ndī ozo, hūn k'e kweri n'ē gi ̄e marīn nī wē lē enwēn wē jēnkō d'e nwon ndūn itēbitē.

¹⁷ Eze Itēbitē kē Osolobue wū! Eze Ghalēni a nwūn! Onyē wē ghalēni e legha ̄enya! Chuku ohu sūō rīnī! Mgbaye lē oghō ya rīn'a jēnrin ejēn! Iseē.

Gi Oku Osolobue Lē Ihōrī Rī Mma Lunī Osolobue Ogun

¹⁸ Timoti nwa m, m rī e ye i iwu ndīnī nōkē kē amūma ndī wē busōnmē banyeni i mbū dōn ku, kēni ī saēka gi ihien wē ku ime amūma ndī ahūn lū ogūn hū rī mma, ¹⁹ e kwōnkēnmē okukwe lē ihōrī rī mma. O nweōlē ndī lato

ihorị wẹ, sukpopu okukwe wẹ. ²⁰ Himenosi le Alezanda ri ime wẹ. E weguo m wẹ ebuo ye Ekwensu n'o me wẹ ihien, keni wẹ marin kubehi aru.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Ime Uka

¹ Igi bidon nwan, m si onu a risonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni we ekpere; a riodonni ni we; e gi ni ifiri we a kpanmin a, ² e mezini ni ndi-nze le ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzọ e bi obibi me juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³ Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a suo Osolobue wu Onye-nzuofuha enyi usuo, ⁴ makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marizikwo ezioku.

⁵ Makeni,

Osolobue ohu suo ri;

Onye ohu suo rizikwo

hun e wegbama Osolobue le ihian.

Onyeni wu Kraist wu Jizosi

hun wuzikwo ihian;

⁶ hun we enwen e ye,

keni o wuru ihien w'e gi gbapuha ihian ile—

Osolobue a shiaguo eri banyeni ihienni ogen furuni.

⁷ We tume m onye e zisonme ozi ihienni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozu wuleni ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, ari m a tutu!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyer ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi aka ekpere elu, ya wurukwo aka ri nsu, elukwo hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu mma, mobu iyi goru mobu ihien-mma mobu ekwa ndi nanranni. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹ We gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kilu okennyer; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' ke we buzo ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kani Osolobue jenkwo d'a zuofuha ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osusu le iri-nsu, e kwondon enwen we.

Isi Nke Eto

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, "Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run."

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manyu mobu onye aka-iken, kani onye e me nwayo; ele onye-ikpe mobu onye egbo a suo. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-aka a ki ikpun-ulo a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbye ihian uzọ ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani aka ki ikpun-ulo a, nani k'o don lepu uka Osolobue enya? ⁶ O wuko onye roghari nke ohun, onye sonme uzọ Kraisti nke ohun, amangbe o honronma bu

* **Isi Nke Ebuo:12** nwunye ihian

o nwọnni ihien ọ marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷ O k'a wuziriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunma, amamgbe ọ danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸ Erirazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we eka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manya mobu ndi egbo ri enya. ⁹ We k'a wuriri ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰ We k'e buriri uzo lelegu we. Omeni enwon we nkoriani, we runma ni uka.

¹¹ Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manya; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹² Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu su; ndi a ki umu we le ikpun-ulo we ohunma. ¹³ Ndi hun run orun-ukan ohunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e mezikwo obi rukem we ali ime okweri we kwerini Kraisti-Jizosi.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴ M bu e obi ni m lala d'a hun i egwa. Kani, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵ keni, omeni m bie d'a bia, ni marin k'o furu ni ihian e bi ime ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶ W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ pūha;

o no ghosi ni iya ro nke-esi

ghahani Mmon-nsọ;

ndi mmon-ozu a hungho a.

Ihian e zisonmegu ozi e ali ichen-ichen;

e kwerigu o ni w'a ime uwa.

O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Ẹnọ

Eje-nkuzi

¹ Mmon-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraisti, sonme mmon ndi hun e dufeni le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ² ebe we n'e son nkuzi ndi-ntu le ndi ihunna ihori we nwunguu noka si we gi igwe-okun dagbu e. ³ We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun uzo e ri, e ye e ekele. ⁴ Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonni hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narin a, ⁵ make ni oku Osolobue le ekpere e don e nsọ.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶ I gwa umune enyi ime okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-orun Kraisti-Jizosi, hun we gi ihien ndi ri ime okukwe-Kraisti le ezigbo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷ Lato ilu ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi marinleni ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸ Make ni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kani igi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uzo ile, make ni w'e ri erere e ime ndunni le ime ndun lalani." ⁹ Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ohunma-ohunma. ¹⁰ Ya hain enyi gi a

* **Isi Nke Ẹtọ:16** Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

rungbu enwẹn ẹnyi, a lugbu enwẹn ẹnyi, makẹni ẹnyi gi Osolobue rị ndun don-nya, Osolobue hun wu Onye-nzuopuha ihian ile—tumadu ndi kwerini.

¹¹ A gwa we ni we k'e meriri ihien ndini, a kuzi we ya. ¹² Anikwole onye owule legber'i ni wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi e, ihien-osusuo a, okukwe e le k'o donme obi e ochan. ¹³ M gini d'a bia, hun a ni ihu a gunpuha Ekukwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmon we, a kuzi we ogen ile. ¹⁴ Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen hu we gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasị i.

¹⁵ Hun a ni ihu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime we, keni ihian ile hun a ni ihu e me we ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i ẹnya; e mesonme ihien ndini we. Makeni, i gha e me we, i sikọ d'a zuofuha ke enwen i ke ndi ri e gon i ntin.

Isi Nke Isen

Ẹka W'e Gi E Sọn Ndi Ri Ichẹn-ichẹn Ri Uka

¹ Aganle okennyẹ-oba, ka gi mgbaye gwa a oku leke onye ri a gwa nedi e oku; a gwa ikennyẹ ri ibe ani oku leke umunẹ-ikennyẹ; ² a gwa ikpoho-oba oku leke onye ri a gwa nne e; a gwa ikpoho ri ibe ali oku leke umunẹ-ikpoho—ka donmechanrinkwo enwen i ochan.

³ E lepu ndi di we nwun hun nwele ni eyemeka nke-esi ẹnya, ni gi e tu ni we uya. ⁴ Omeni okpoho di e nwun e nwongho umu, mobu umu-oye, ndini we murungude ke we don a run ihien furu ni we runni ndi ezi-le-ulo we, e gi eka we ri e yeni ndi muni we a kuginbelua we ugwo, makeni iya a suo Osolobue. ⁵ Nke okpoho di e nwun hun wu ogbennye nke-esi, hun nwonle ni onye owule, o k'a ri e gi Osolobue e don ẹnya, e mesonme ekpere, a rijo Osolobue uhinhin le efinnai. ⁶ Kani, hun ri e bi obibi ehụ-ufu anwunhunguole—osun'a ni o ri ndun. ⁷ Hun a ni y'e yezi we iwu ndini amangbe we a wuru ndi nwon nkoriani. ⁸ Onye owule ghaleni e lefu ndi nke e ẹnya, tumadu ikpun-ulo a, a jugo okukwe-Kraisti, onye ahun ka onye kwerileni njo.

Ikpoho Di We Nwun Hun Uka Jenko D'e Lepu Ẹnya (Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di e nwun hun ruguu ahua ogun eto mobu kari suo ke we jenko d'a gunye ikpoho di we nwun hun uka jenko d'e lepu ẹnya; o k'a wuriri onye lukarileni di ohu. ¹⁰ O k'a wuriri onye we gi orun oma o runsonme marin: ya wu, n'o zungho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu we unyin uku; n'o yeghoni ndi ri nsongbu eka; n'o gigho enwen e kwani orun oma uzọ ile.

Ikpoho Di We Nwun Hun Keleni Ka Egedi

¹¹ Ka ekwerile gunye ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi. Makeni, ihien a gun ehụ nwe iken ban egbata we le Kraisti, a choma we ni we luru di. ¹² Ogen hu ikpe a ma we makeni e tikpoguo we nkwa ibuzo we kwe.

¹³ Wezukade ohun, o ru, a munrun we eka-nkuto pu, a gha unọ-unọ. Eled eka-nkuto pu suo, a si si-si-si, e busonme eka e che orun rulen we, e kusonme ihien furulen ni we ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndunmodun m wu: ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi we luru di, we mu umu, we e lepu ikpun-ulo we ẹnya—amangbe enenren a hun oghere o gi kuja oku ẹnyi. ¹⁵ Makeni, ndi hu ime ikpoho ndini we a kpahuguo, sonme Ekwensu.

¹⁶ Okpoho owule kwere ni Jesu hun ndi di we nwun wu ndi-igbennye nke-esi ri ikpun-ulo we, ya yeni we eka, make uka gha e bu oken ibu—keni uka hun uzọ saeka e yeni ndi ahun di we nwun hun nwele ni onye e yeni we eka nke-esi eka.

Eka Wẹ Gi E Sọn Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka ri a ki ohunma ru w'e ye ogho le ugwo-orun furu w'e ye ndi-isi—uzo ebuo, tumadu ndi ri a gbakemme ebe iku oku-Chuku le ikuzi n'e ri.

¹⁸ Makeni, Ekukwo-nsọ si, “Ekenmele efin onu ebe o ri a zokpo oka,” sizi, “Onye-orun e furughọ hun w'a ku ugwo-orun a.”

¹⁹ Wẹ kinghosi i ihien owule banyeni onye-isi, egikwole e don, mmani madu ebuo mobu eto puha osheri. ²⁰ Nke ndi hun e mesonme njo, jugbo we id'anya ihian ile, keni egun hun uzo tuma ndi hoduni.

²¹ M ri a gba i mkpinsi-eka id'anya Osolobue le Kraisti wu Jizosi le ndi mmon-ozu nsọ: e donme iwu ndini; egbeyekwole ni onye owule; elekwole ihian enya ihun.

²² Ahuhukwole bu eka kwasi onye owule tume e onye orun-uka, bu y'e leban n'a enya ohunma. Kpachanfu enya amangbe y'e bi eka ye njo ndi ozo me; donme enwen i ochan.

²³ Arazile mirin suo, kama, a rari ekere manya make ufiri efo i le make emu hun a ku n'i mbu-le-ebu.

²⁴ O nwe ndi njo we a puhachanrin ifon, a ma we ikpe we kebe kinme we ikpe, kani nke ndi ozo, njo we a ra fuha ifon egwa, kani o hu e son we, we kinguu we ikpe o puha ifon. ²⁵ Erira ke orun oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osuoden'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jennin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wu igbon mobu odibo eka ihian we weri ndi we ri okpuru we ni e rugho we ogo mgbaye, a gbayechanrin we—make ihian gha e kuto efan Osolobue le ihien enyi ri a kuzi. ² Emeni ihian ri e fe onye kwerini, y'e benwakwole mgbaye o ye e makeni we wu umune ime okukwe. Kama, ya fedee e kari, makeni onye ri e ri erere orun a wu onye kwerini le onye ri Osolobue obi.

A kuzi we ihien ndini, e nu we e me we.

Eje-nkuzi Le Ihien E Buhen'e

³ Onye owule hun a kuzisonme ihien ozo wuleni ezioku, onye hun ghaleni e kweye ni oku ndi hu zu oke Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti ku le nkuzi furu ofufe Osolobue, ⁴ rihu a pache; o nwonni ihien o marin. Adudu ido-ndondo le iru-uka mkpuru-oku wu nsongbu e. Eje-aduduni e buhe iwe-enya, ikpe, nkuto, inyonsomme-ihian onyinyon rileni mma ⁵ le idosonme ndondo—hun o meni o nwe ndi e men'e. Uche ndi no erira ari mma; ezioku a nahinguo we. We ri e ro ni ife Osolobue wu uzo we gi e nwe erere. [Esonkwole ndi no erira a kpa.]

Ezigbo Aku-le-uba

⁶ Ifede Osolobue wu erere hi-ogbe nke-esi omeni ihian a ni ihien o nwe jun e efo. ⁷ Makeni, o nwonni ihien enyi wehe ime uwa, o nwonzikwoni ihien owule enyi jenkọ d'e weri ime e enyi pukoni. ⁸ Ya wu, o mehuru ni enyi e nwongho ihien-oriri le ekwa*, ya jun enyi efo. ⁹ Kani, ndi ri a cho ni we hi odafin a danbansomme ime onwunwan; egun ri ichen-ichen nwonleni isi a nwundon we ke onyan—egun ri ichen-ichen hun a ru ihian ehuru, a do ihian e ye ime iwi le ntikpo. ¹⁰ Makeni, ekpiri-egho wu mkpogun udi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu ime okukwe kpahu ebe ihi-odafin n'a du we, mesonme ihien bu oda obi gi e gbusonme we mgbu.

Ndunmodun Rini Onye-orun Osolobue

* **Isi Nke Isin:8** le ebe enyi e buche isi

¹¹ Kani, iyū wū onyē nke Osolobue, na ihien ndini ile to. Chuma ezi-omume Osolobue cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osusuo, ndidi le ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenme ndun itebite hun Osolobue gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'anya ndi bu oda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobue hun e ye ihien ile ndun le Jizos' Kraisti hun no id'anya Pontus' Paleti ku ezioku, kwerichanrin n'o wu Onye o wu†, m si i ¹⁴ donmeharhin iwuni; enwonkwole ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donme e d'e ru obibia Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobue jenkō d'e me n'o mezu ogen furuni. Osolobue, Onye hun richanrin mma, Onye ya suo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze le Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya suo wu onye ghaleni a nwun; Onye hun bi ime ukpe we ghaleni a saeka a nokunme; Onye ihian leghatuleni bu asako we eka legha a! Mgbaye le okiki itebite ya rin'a! Isee.

Ihien We K'a Kuzi Ndi-idafin

¹⁷ Nke ndi wu odafin ime ndunni, gba we mkpinsi eka, si we a pachele mobu gi aku-le-uba don enya, aku-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don enya, iya wu onye hun e yesonme enyi ihien ile, e yekwasi, keni efō hun uzo a suo enyi usuo. ¹⁸ Si we mesonme mma, a wu odafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozō ihien— ¹⁹ e gi uzoni e donmetoni enwen we aku-le-uba wu aku-le-uba nke-esi, e gi e e gbetoni enwen we ezigbo iyeto make ogen hu lalani, keni we hun uzo kwondon ndun hu wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni efō we ri a kpo, “Amamihien” bu ele ya. ²¹ Makeni, o nweguo ndi ghaguu ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien.

Efoma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekukwo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuo

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Kraisti wu Jizosi makeni uche Osolobue ro. We tumē m onye-ozu pu-ichen d'a run orun w'e gi mē nkwa Osolobue gha—nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraisti wu Jizosi. ² M ri e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omiken le udon, hun gha eka Chuku Nedi le Kraisti wu Jizosi Di-nwonna-enyi bia ya rini i.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³ M ri a kpanmin Osolobue, hun m gi obi ri ochan e fe noke ke ndi nedi m kanj don gi obi ri uchan fe e. M'a kpanmin a m gha a nyanhan i ogen ile ime ekpere m—ke uhinhin ke efinnai.

⁴ M gha a nyanhan enya-mirin i, o hu a ri m ni m hun i, keni ighogho jun m obi. ⁵ M ri a nyanhan okukwe i hun gha akpakali obi i puha; okukwe ohu hu hun bu uzorime nne-i-kanj wu Loisile nne i wu Yunisi, hun m marin n'o rizikwo nwan ime i. ⁶ Ufiri e, m ri a nyanhan ni ni funwun oyiye Osolobue hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen m gi bu eka kwasi i. ⁷ Makeni, Osolobue eyeni enyi mmom egun, kama, mmom iken le ihien-osisuo le ikwondon-enwen-ihian k'o ye enyi. ⁸ Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onye-nwonna-enyi, emezikwole ifenren mme nwen hun gi ifiri e ri ime ngan. Kama, gi iken Osolobue ye i tari afunfun nke i hun ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobue wu onye zuopuha ni enyi, kpore enyi oku ri nsore. Ele orun-oma enyi run hain o gi kpore enyi, kanj makeni erira k'o cho n'o me e lezi make ifiri efoma a hun o me ni enyi ime Kraisti wu Jizos' ni uwa d'e bidon—¹⁰ o no nwan me e n'o puha ifon ogenni ghahani obibia Onye-nzuofuha enyi wu Kraist' Jizosi bia ime uwa. Kraisti wu Jizosi e meriguo onwun, napu a iken. O giguu Ozioma wepuha ndun le ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri oziomanj k'o gi tumē m onye e zisonme ozi, onye-ozu pu-ichen le onye-nkuzi, keni m d'e zisonme e, a run orun rin'a; ¹² ifiri e ke m gizikwo ri a ta afunfun enina. Kanj ifenren ari e me m, makeni a maringho m onye m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saeka chedon ihien hun m buche e eka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³ Sonme udi nkuzi ahun zu oke i nu onu m; e gi okukwe le ihien-osisuo hun ri ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahun we buche i eka; me e ghahani eyemeka Mmon-nsore hun bi ime enyi.

¹⁵ Y'a maringho ni ndi ile ri Azuun Eshia a gbakitoguo m azuun; Figelosi le Homojinisi a gbaguozide m to.

¹⁶ Osolobue ya me ni ezi-le-ulo Onesiforos' omiken, makeni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. ¹⁷ Kama, o ruhu Rom, o no chosonmede m d'e ru n'o hun m. ¹⁸ Di-nwonna-enyi ya me ni Onesiforosi nwehen omiken eka a Uhuohin hu! Iyu le enwen i a maringho eka ile o yeni m ime Efesosi.

Isi Nke Ebuo

Onye-agma Kraisti Furuni

¹ O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Kraisti wu Jizosi e zekenme. ² Weri ihien ndi hu i nu onu m id'anya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenkod'a saeka kuzizi ndi ozo ya.

³ Tari afunfun noke ezigbo onye-agma Jesu Kristi. ⁴ O nwonni onye-agma hun e kon aka e ye oku-elu; makeni onye-agma k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e usuo efo. ⁵ O nwonni onye a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. ⁶ Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. ⁷ Romi ihien m ri e ku; Di-nwonni-enyi k'e me i ghota ihien ile.

⁸ Nyanhan Jizosi wu Kraisti hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. ⁹ Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan noke onye-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

¹⁰ Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo aka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraisti wu Jizosi le ogho itebite rin'a.

¹¹ Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omēni enyi e songuo a nwunhun,
enyi k'e songikwo a ri ndun;

¹² omēni enyi e din ndidi,
enyi k'e songikwo a ki;

omēni enyi a ju a,
o k'a juzikwo enyi;

¹³ enyi wubehi ndi we gi e don-anya,
ya le enwen e k'a wusonme onye we gi e don-anya,
makeni o sako aka ju enwen e.”

¹⁴ Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsin-aka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye aka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Suo Osolobue

¹⁵ A lili ma ni y'a ghosi ni wu onye Osolobue kwadon; onye-orun nweleni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. ¹⁶ Lato oku nwonleni-isi hun ghaleni e yeni ihian aka fe Osolobue, makeni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷ Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama noke ete ri a bani. Himenosile Filetosile ri ime ndi no erira. ¹⁸ Madu ebuoni a ghaguo ime ezioku pu, makeni we ri e ku ni Osolobue e weliguole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihienni e wiwi okukwe we. ¹⁹ Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: “Di-nwonni-enyi a maringuo ndi wu nke e” le “Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonni-enyi ya la njo to.”

²⁰ Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi aria ichen-ichen—ele aria we gi goru le hun we gi ola kpu suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi urua kpu rizikwo ari. O nwe aria we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹ Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu aka ime obibi we k'a wuru aria nwe ogho; wuru aria we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, aria w'e gi me ihien ile ri mma.

²² La ihien ndi ahun a nasonme ikorobia enya to; y'a chusonme ezi-omume, okukwe, ihien-osusuo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonni-enyi. ²³ Adole ndondo nwonleni isi hun ndi marileni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe— ²⁴ bu odibo Di-nwonni-enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi, ²⁵ e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye n'e ebe we no ghotafe. Osolobue nwon iken me we gbehuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶ [meme uche

Osolobue;] wanahin onya Ekwensu te gi kwondon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Eto

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kani, ghotu onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekememe k'a bia. ² Makeni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egbo a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me ihien runi. ³ We k'a wu ndi efu-njo, ndi oku ghaleni a guu efu, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwondon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suo; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suo usuo ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezuchanrin omenalri ri ime ofufe Osolobue, kani iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e gi ero a rubansonme ikpun-ulo d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kani w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹ Kani, o bieko a kusi we we, makeni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile noko nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuun

¹⁰ Nke i, ya hunguwo nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusuo m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioku, ime Ikoniom le ime ali Litra. Y'a maringho oken ukpokpo hun m din; kani Di-nwonni-enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³ Kani ndi eje-ihian le ndi ndufie jenkwo d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozo, ndi ozo hu e dufie we.

¹⁴ Kani iyu nwen, mesonme ihien hun i mu, hun i kwerikenme, makeni y'a maringho onye i munarin a; ¹⁵ y'a maringwozi Ekukwo-nsu—gha ehun nwa-ndu i lala, Ekukwo-nsu hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghahani ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekukwo-nsu gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzo, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Eno

¹ M ri a gbakenme i mkpinsi-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenkwo d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m rizi a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusonme e ogen ile—ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasi obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³ Makeni ogen lala hun ihian jenkwozileni d'e gi kweri din ndidi nusonme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme n'o nu ihien a suni we, we k'a chorisonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴ We k'a gbakito ezioku azuun, sonme ilu. ⁵ Kani, iyu nwen, donrin enya e leban ihien ile enya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mechanrin ihien ile orun i cho.

⁶ O mę nke m, wę rị nwan e hupu m nọkę manya wę gi a chụ ęjan; oęen m'e gi lama e ruguọ. ⁷ A luguọ m ezigbo oęun hu! A gbaguọ m oşo hu! E sọnguọ m ụzọ okukwe hu! ⁸ Gha kikęnni jęnme, ihien hoduńi nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-nwonn-ęnyi, Oka-Ikpe ahun ghaleni a tu ntụ, jęnkọ d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugón. Ełe mme sụo k'o k'e ye ę, kanı ndi ile buchanrin obi wę che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankęnme n'i bia d'e kunrun m ęgwa, ¹⁰ ni Demas' a laguọ m to shi Tesalonika—makęni ihien uwanı ri a sụo a; Kresens' e shiguọ Galeshia; Taikos' e jęnmeęuọ Damashia. ¹¹ Luku sụo sọn m nodi. Cho Maki n'i wehe ę i lalanı, makęni o wu onye e yekęnme ni m ęka oda.

¹² E ziguọ m Taikos' shi Efesosı. ¹³ I lalanı, wehe ęwuru hu w'e yiye elu ę hun m lato ęka Kaposı ime Trasi; wehezi ękukwo ndi hu, tumadu ndi hun wę gi akpukpo-anu męmę.

¹⁴ Alęzanda hun a kpu uzun kopa mekęnme m eje-ihien. Nna ęnyi jęnkọ d'a ku a ugwo ihien o me. ¹⁵ Iyü le enwen i k'a kpachanpukwo n'a ęnya make oęun ile hun o lusun ozi ęnyi.

¹⁶ Oęen wę gi kpo m ikpe ibuzo, o nwonn onye puha d'e kuye ni m, ihian ile la m to. W'e gile ę ma wę ikpe! ¹⁷ Kanı Di-nwonn-ęnyi noyeni m anoyeni; o no ye m iken, kęni m hun uzọ ziru ozioma ali, zi ę n'o ruchanrin ndi anı ndi ozo ile wulenı ndi Ju ntin; m no hun isi wanahin onu ęworo. ¹⁸ Di-nwonn-ęnyi jęnkọ d'a gbafuha m make eje-ihien owule gha a ru m ęhu, o zuo m, kęni m hun uzọ banye Ali-eze ę hun ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jęnrin ejen! Iseę.

Ekele Ikpazuun

¹⁹ Kele Priska le Akwila le ikpun-ulo Onesiforosı. ²⁰ Erastosı esonni ndi ozo, o nodi Koręnti; m la Trofimosı to ime Miletusu makęni emu ri a ku a. ²¹ Nwankęnme n'i bia oęen oyi gini d'e ru. Yubulosı le Pudęnsi le Lainosı le Klodiosı le umune ęnyi ile e zigho ekele.

²² Di-nwonn-ęnyi ya noyeni mmón i. Efo ma Osolobue ya noyeni onu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Taitosị

¹ Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozu pu-ichen Jizos' Kraisti. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken'o gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we femē Osolobue k'o furu. ² M ri a run keni we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitosị, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efo ma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Kraisti wu Jizosi Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitosị K'a Run

⁵ Ihien hain m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzọ donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzọ tumesonme ndi-ndu uka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpo we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozo e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manya mobu onye aka-iken mobu onye e gi enya-na a cho egho.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsq, onye e kwodon enwen e.

⁹ O k'a mariri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasị obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, keni o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozo, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mefie.

¹⁰ Make ni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpu le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Make ni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egho a kuzi a sukposonme ikpun-unu.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kuguod'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule."

¹³ Ihien ni o ku wu ezioku. Gi ifiri e a jugbo we ohunma-ohunma, keni we hun uzọ turu ohunma ime okukwe, ¹⁴ gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitogu ezioku azuun si we e me.

¹⁵ Ndi ruleni e weri e ni ihien ile ri uchan, kani, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe we ri: ke uche we ke ihori we ruchanrinda aru. ¹⁶ We si n'a maringho we Osolobue, kani we e gi ihien w'e me a ghosi n'a marin w'a. We wu ihien izize; we a gba isi-akwanran; o nwonni orun-oma we furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien We K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Kani iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikennyẹ-oba w'e bukenrinle olulu; wẹ wuru ndi ghaleni e gi ihien wẹ buche wẹ eka e gu egu, ndi e kwondon enwen wẹ, ndi zeni ime okukwe le ihien-osusuo le ndidi.

³ Kuzizikwo ikpoho-oba ni wẹ e bi obibi furu ndi ri nsọ e bi; wẹ e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, wẹ wuru ndi a kuzi ndi ozo ihien ri mma— ⁴ keni wẹ s'eka e me ikpoho ri wẹ ebe ali munrun ke w'a don nwe ihien-osusuo di wẹ le umu wẹ, ⁵ wuru ndi e kwondon enwen wẹ, ndi e donme enwen wẹ, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen wẹ e che okpuru di wẹ—amangbe ihian e kuto oku Osolobue.

⁶ Erirazikwo, kuzi ikorobia ni wẹ wuru ndi e kwondon enwen wẹ.

⁷ Gi enwen i henrin ihien wẹ e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku le onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, keni ifenren me ndi inenren makeni ahunni wẹ eje-ihien wẹ e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo le ndi ri okpuru ihian wẹ e humeni ndi wẹ ri okpuru wẹ isi; si wẹ a lili ma ni wẹ e me ihien a suo ndi hu wẹ ri okpuru wẹ. W'a shiagwarile wẹ oku. ¹⁰ W'e zunle wẹ ohin. Kama, wẹ ghosichanrin ni wẹ wu ndi furu wẹ gi e don-nya ogen ile, keni wẹ gi obibi wẹ e me nkuzi Osolobue Onye-nzuofuha enyi a wuru ihien a la enya.

¹¹ Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuofuha a puhagوني ihian ile. ¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma enya Osolobue le ihien-olila-nya uwan, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto le itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee enya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuofuha enyi jenkọ d'e gi ogho bia. ¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen e ye, n'o gbafuha enyi ime njo ile, keni o gi e chanchanpuhani enwen e ndi k'a wu nke e, don wẹ nsọ, a wuruchanrin wẹ ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi wẹ, a gba wẹ ume, a jugbo wẹ. E mechanrin wẹ ile rike onye oku richanrin eka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Eto

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni wẹ ni wẹ e we enwen wẹ e che okpuru ndi-ndu le ndi-okiki, wẹ e hume isi; wẹ kwademe ni wẹ e me ihien owule ri mma. ² Gwa wẹ ekutole onye owule, wẹ e mele oku, wẹ wuru ndi e me juu le ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Makeni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi le ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari izize ibe enyi. ⁴ Kani, ogen efoma le ihien-osusuo Osolobue Onye-nzuofuha enyi gi bia, ⁵ o no zuofuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kani, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi le ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nsọ ⁶ hun o ghaha eka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntụ: n'o k'e keye enyi ndun itebite. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi wẹ iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin enya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kani, lato ndondo nzuzu le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme le ndondo le ikpe banyeni Iwu Mozizi, makeni oku ndi hu wu ihien la iwi, o nwonni erere ri ime wẹ.

¹⁰ O mę nke onye e kebeni, do a ęka-ntin nke ibuzo, y'a dozi a ya nke ębuo; o tokwo e mę ihien ahun o mę, y'a la a to—'yu le ıya enwezile mmeko, ¹¹ makeni ya maringho ni uche onye no ęira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o gigo njo o ri e mę ma enwen ę ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m zihę n'i Atemasi mobu Taikikosi, y'a nwan iken i ile n'i bia Nịkopolisi d'e kunrun m, makeni a kwademęguo m obi m ni m k'a nodi ebęhu oęen oyini lalani.

¹³ Mę ihien ile i k'a s'ęka mę n'i yeni Oka-iwu wu Zenasi le Apolosi ęka wę jenkoni ijen wę; hun a n'o nwonni ihien koni wę. ¹⁴ Ndi nke ęnyi wę munrun imesonme ihien ri mma, keni wę saęka e ye ęka oęen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

¹⁵ Ndi ile mme le wę ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien ęnyi a suo make okukwe ęnyi.

Efoma Osolobue ya rini onu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Filemọnu

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan make ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ le Timoti nwenę-ęnyi gba de e. Iyü wu Filemọnu ezi onye-orun ibe ęnyi ke ęnyi ri e dejenne'e—iyü ² le uka hun a no iwe i e zu le Afia nwenę-ęnyi-okpoho le Akiposi onye-agma ibe ęnyi. ³ Efoma le udon hun gha eka Chuku Nedi ęnyi le Di-nwonnienye wu Jesu Kristi bia ya rinu onu.

Ihien-osusuo Le Okukwe Filemọnu Nwe

⁴ Filemọnu, m'a kpanmin Osolobue m oge ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Make ni, m hu a nu ni nwe ihien-osusuo jenni ndi nsọ ile le ni i kwerichanrin ni Di-nwonnienye wu Jizosi. ⁶ Ekpere m wu ni okweri ęnyi le 'yu kweri ni Jesu jenkọ d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihien ile wu nke ęnyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nwenę m, ihien-osusuo i nwon e meguo m ghogho oda-oda, o gbagozi m umę oda-oda—make ni Osolobue e gigo i gba ndi nsọ umę.

Polu A Riodonni Onesimosi

⁸ Make ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu ni me ihien furu ni me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihien-osusuo riu i a riu. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin ęnya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan make ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riu i. ¹⁰ M ri a riu i make nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹ O nwonnienye erere o ban ni mbu. Kani o banguo nwan erere nke-esi—ban ni, banzikwo ni m.

¹² M zikinla ni iya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila ni. ¹³ O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin ęnya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan make ufiri ozioma. ¹⁴ Kani, achoni m ni m me ihien owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihien gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwo we napu i ya ekerę keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenin ejen—¹⁶ elezi nọke igbon, kani nọke nwenę i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kani, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonnienye.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m nọke onye 'yu le iya gba a run, nabanhan a nọke si mme ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihien owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Polu gi eka m e de onwan: *eghee, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mme nwon gwazi i ni i gi m ugwo enwen i.

²⁰ Eghee nwenę m, ni m gide efan Di-nwonnienye ri oghoni eka i. Gi ifiri Kraisti gba m umę.

²¹ M ri e deni i ihienni make ni a manringho m ni k'e humę-isi—a manringho m ni k'e mekaride ihien m gwa i.

²² Ozozu, kwademe ni m mmughe obia a nodi, make ni m ri a tu ęnya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mme le unu a hun uzọ nodizi.

Ekele Ikpazuun

²³ Epafra si e kele i. Mmẹ le Epafra si gba ri nwan nganni make ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Maki le Aristakosi le Demasi le Luku e kelezikwo i. ²⁵ Efoma Di-nwonnienye wu Jesu Kristi ya noyeni mmon unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejenni Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogẹn mbu, Osolobue gi uzọ rị ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogẹn ikpazunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogẹn o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azuun ekanni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ make ni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; make ni, elee mmon-ozu ke Osolobue situ,
“Nwa m ke i wu;
a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m” mabu siji,
“M k'a wuru nedi e,
o wuru nwa m.”?

⁶ Ogẹn Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,
“Ndi mmon-ozu Osolobue ile, fe n'e.”

⁷ Nke ndi mmon-ozu, ihien Osolobue ku wu ni
“Chuku me ndi mmon-ozu e e henrin ufere;
o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwunni.”

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,
“Euu, Osolobue!
Ukpo i no a ki

k'a to jenrin ejen;
ezi-omume wu okpo i
hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;
njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—
gi hukpu i uden-ighoghoho,
tume i,
ye i onodi
hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰ Osolobue siji Nwa a,
“Di-nwonna-enyi,
iyu ke uwanu ogen mbidon;
eka i memegwere
le ihien ndi ri n'a.

¹¹ We k'e wiwi,
kani i k'a riferi;
we k'a fafu rike ekwa.

¹² I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;
gi ozu nokin enya we,
ke we don e yihuto ewuru.
Kani, yu nwen egbehutoko;

* **Isi Nke Ohu:3** Jn 14.9

ndun i enwonko ogugu.”

¹³ Elee mmọn-ozị ke Osolobue sịtu,
“Nodi ali aka-nni m ebeni,
d'e ru mgbe m giguu ndi inenren
i memẹ n'i ihien i gi a zoma uku”?

¹⁴ Kini ke ndi mmọn-ozị wude? Ele mmọn ndi e jen ozi ke we wu; mmọn ndi Osolobue zihẹ d'a run orun make orinimma ndi jenkọ d'e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuofuhani!

¹ Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu.
² Makeni, omeni ozi mbu hu, Iwu ahun, we gha aka ndi mmọn-ozị ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wukenme ihien we gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mobu dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, ³ nani ke enyi k'a don nwan wanahin omeni enyi e lelia oken nzuofuhani no enina? Nzuofuhani Dinwonni-enyi le enwen e bu uzo zime ozi e; hun ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, ⁴ Chuku le enwen e nozi shia eri ni ozi we wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni aka a k'o gha bia ke orun atumenya ke hun o gi ghosi iken e. O shiaghokwo eri ghahani oyiye Mmon-nsọ o yesonme k'o don cho.

Jesu Wu Onye-nzuofuha Zu-oke

⁵ Ele ndi mmọn-ozị ke Osolobue tume ni we k'a ki uwa hun lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! ⁶ O nwonghode ebe we no ku oku e ime Ehuho-nsọ, si,
“Kini ke ihian wude nwan
i gi e ro e?

Ki ihian mmaka wude
i gi e lepụ a enya?

⁷ Ye meole ndi mmọn-ozị kari a
ekere ogen;

⁸ Ye giguu ogho le mgbaye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e buguo ihien ile che e okpuru uku”, ya wu ni o nwonni ihien rileni okpuru uku a. Bu enyi hu a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze” makeni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Makeni o cho n'o zuofuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsọ wu Jesu ke ndi o ri e don nsọ a wuruguo nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpo we umune e. ¹² O si,
“M siko d'a gwa umune m oku efan i;
enyi gbakikome,

m siko d'a ja i mma.”

¹³ O sizi,
“M k'e gi e don enya,” sizikwo,
“E lee mme le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehule-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken

onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete w'a mule we. ¹⁶ Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmom-ozu k'o bia d'e yeni eka, kani umu Ebrahim. ¹⁷ Ya hain Osolobue gi me e n'o rihanrin ke enyi wu umune e uzọ ile, keni o hun uzọ wuru onye-isi nchu-ejan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime orun Osolobue, n'o hun uzọ chuni ihian ejan w'e gi wepu njo we le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan eka e yeni ndi hun we ri a nwan eka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

¹ Umune m ri nsọ we kpọ mme le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-ejan rin'a, ² hun ghosi n'o furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tume n'e ri, noke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³ Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, noke ke onye tun ulo don ka ulo ogho e nwon. ⁴ (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kani Osolobue ya run ihien ile). ⁵ Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kani o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenko d'e ku omegu. ⁶ Kani, Kraisti run ohunma noke Nwa hun ulo Osolobue ri eka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwọ ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupuwo Isi

⁷ Ya wu, noke ke Mmom-nsọ don ku,
 “Unu nu olu Osolobue tanni,
⁸ etikinkwole ni obi unu—
 ke ndi nedi unu don me
 ogen ahun we gi nupu isi;
 ke we don me
 uhuhin hu we cho ihien ri m onu ime atu.
⁹ Ndi nedi unu no no ebenu cho ihien ri m onu,
 m no ghosi we iken m
 orogbo ahua ogunna—
¹⁰ makeni iwe agbo hu we m.
 M no si,
 ‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu,
 w'e ke marin ke m'e me.’
¹¹ M no gi iwe kun enwen m, si,
 ‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”

¹² Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amangbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu. ¹³ Kani, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhin-uhuhin, hunni “tanni” ahun we ku oku e ime Ehuhuo-nsọ keleni ghafe, amangbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. ¹⁴ Makeni enyi le Kraisti k'a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumali ahun enyi gi bidon d'e ru njendem. ¹⁵ Noke ke we don ku e ime Ehuhuo-nsọ:

“Unu nu olu Osolobue tanni,
 e tikinkwole ni obi unu,
 ke ndi nedi unu don me
 uhuhin hu we nufu isi.”

¹⁶ Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijiptu dupuha? ¹⁷ Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosonme ime atu? ¹⁸ Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹ Enyi a hungu a nwan ni abanyeni we makeni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

¹ Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenk'o d'a banye d'e zu iken hu o kwademe—keleni ghari nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu iken ahun.

² Makeni, enyi a nugh'o ozioma ke we don nu a, kani ozi we nu abanni ni we erere, makeni ari we ndi gi okukwe nabanhan a. ³ Enyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu iken hu n'oke ke Osolobue don ku ime Ehuho-ns'o, si, "N'oke ke m don gi iwe kun enwen m, ku,

'Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!'"

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osun'a n'o runchanringu'o orun a kete o tunle iyeto uwa. ⁴ O nwongho ebe o no ku oku uhuhin nke esani ime Ekukwo-ns'o, si, "Hun me e akpu-uhuhin esa, Osolobue no zu iken orun ile o run." ⁵ O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si, "Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe."

⁶ Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d'e zu iken hu huzi a, bu ndi hu bu uzo nu ozioma abanyeni makeni we nupu isi, ⁷ Osolobue no kayezi uhuhin ozo, kpo a "**tanni**." O no ku e ime Ehuho-ns'o ghahani Defidi—ebehu enyi rutu eka n'o si,

"Unu nu olu e **tanni**,
etikinkwole ni obi unu."

⁸ Makeni, omeni Joshua e te dubanguo we d'e zuru iken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuhin ozo.

⁹ Ya wu nwan ni izu-iken orun hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰ makeni, onye banye d'e son Osolobue zu iken, o zu iken orun a, n'oke ke Osolobue don zu iken orun a. ¹¹ Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d'e zu iken hu, amangbe o gha e nwon onye danpuni ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹² Makeni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nko, tukari o pia-gha onunai owule—o zubanchanrin ime d'e rude ume-ndun le mmon, d'e rude oken-ehu le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra ari we mma. ¹³ Ebe Osolobue ri, o nwonni ihien zuerini. Egher, ihien ile gba oto enya onye hu enyi jenk'o d'e ye mgbako, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizosi Wu Oken Onye-isi Nchu-egan Enyi

¹⁴ Ebe o me ni enyi e nwongho oken onye-isi nchu-egan wu Jizosi Nwa Osolobue, hun ghafegu elu-igwere, banye ebe Osolobue ri, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. ¹⁵ Makeni onye-isi nchu-egan enyi ele hun marinleni ni enyi e nwon iken, kani hun we nwanguu uzo ile n'oke enyi, bu o meni njo. ¹⁶ Ni enyi wefu nwan egun, bia ukpo efoma Osolobue, keni enyi nwehen omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—ogen o gi ri enyi mkpa.

Isi Nke Isen

¹ We a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchu-egan, e tume, keni o nokin enya we ebe ihien Osolobue ri, e ye Osolobue oyiye, e

gi ifiri njo a chụ ejan. ² O maringwo ke we don e gi eka alulua e son ndi marinleni ihien le ndi-mmefie makeni o runahinzikwo ya le enwen e arunahin. ³ Iya hain o gi me ni o k'a gha a churiri ejan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴ Ihian ara ye enwen e okwan le ogho rin'a. Osolobue suo ya a kpo ihian, e ye e ya. Eriira k'o don kpo Eronu. ⁵ Eriirazikwo, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi nchu-ejan—Osolobue ya tume e, Osolobue hun si a,
“Nwa m k'i wu;

a ghosigwo m tanni n'i wu nwa m.”

⁶ Ebe ozo ime Ehuwo-nso, o siji,
“Onye nchu-ejan k'i wu jennin ejen—
udi nke Mekizedeki.”

⁷ Ogen Jizosi gi ri elu uwan, o me ekpere, a rio Osolobue aririo; e gi oken-ekwan le enya-mirin a kpo Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime onwun, Osolobue no nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue. ⁸ Oson'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin isi. ⁹ O giguu a nwan zu oke, rucharin ogo, o no wuru onye hun nzuopuha itebite gha eka-a a biani onye owule k'e humen'e isi— ¹⁰ makeni Osolobue e tumeguo a onye-isi nchu-ejan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibuwo Ri Ime Ofufe Kraisti

¹¹ Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kani o fuka orun okowa, makeni unu arizi a s'eka a ghota. ¹² Eghoe, makeni, o te furu nwan ni unu ri a kuzi ndi ozo, kani unu e henringwozi ndi we k'a kuzimezi ihien ibuzo ri oku Osolobue! Unu e henringwozi ndi we k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni! ¹³ Makeni onye owule ri a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho ri, makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴ Kani, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka eh; nke ndi hun zunguu enwen we ghahani imesonme ihien we ri a mu d'e ru ni a marin we ihien ri ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

¹ Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Kraisti, hun enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun uzo ka eh ime okukwe. (Ele hun enyi e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni e ye ndun, le ikwerini Osolobue ² le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-ichen le ibu eka kwasii ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³ Eghoe, enyi siko d'e jeshi nwan ihun—emeni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makeni, asako we eka me ndi hun latoguu okukwe we ni we gbehutozi obi we, kwerizi: ndi hun o me ni Osolobue e te shiapugwo we enya; a daningwo we oyiye elu-igwee; Mmon-nso e ruguo we eka; ⁵ a damingwo we oku Osolobue, hun a n'o rika mma; a hunguo we iken ogen hu hun lalani— ⁶ bu a lazikwo we Osolobue to!

Asakozu we eka wekinhen we d'e gbehutozi obi we, makeni we ri a kpo gbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me enwen we.

⁷ Ali hun a ra mirin hun e zueyesonmen'e, e gi e me ihien we kun e sue, a banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin eka Osolobue. ⁸ Kani, o pume ogun le ekirika, o banni erere owule, lehu ni Osolobue e d'a bu a onu, okun we k'e gi la iwi 'ya ri e che e.

⁹ Kani, umune enyi ri enyi obi, oson'a ni enyi ri e ku enina, obi ru enyi ali ni nke unu jenk'o d'a ka mma; ni nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a.

¹⁰ Makeni, Osolobue ara megbu ihian; o zoko orun unu run le ihien-osusuwo unu

gi ifiri efan a ghosị ghahani iyeni ndi nke e eka—hun unu rikwo nwan e me. ¹¹ Kani, enyi chokenme ni onye owule ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu ri a tu enya a hun uzọ mezu; ¹² amamgbe unu a lama nzunzun ime okukwe onu; kama, ni unu e son nzom'oku ndi hun gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hun Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenko d'a gozi i ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kani we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghosi ni k'o don ku e k'o ri, oku e bi. ¹⁷ Erirazikwo, ogen Osolobue gi cho n'o ghosi ndi o kwe nkwa n'o gbehutoko ihien o bu obi, o no kun enwen e yen'e, gi e ghosi n'o siko d'e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbehuto —ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghosi ni Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme enyi ndi gbaon ni ne ume, keni enyi hun uzọ kwonkenme olile-enya hu o si enyi nwon. ¹⁹ Olile-enyani wu agbun zeni, hun furu we gi e don enya, hun k'e kwodon enyi, che enyi—agbun hun we gi lime ume-ndun enyi. Olile-enyani e we enyi a ghafe ekwa mgbonbepu hu, e weban enyi ime-ime ebehu Osolobue ri; ²⁰ ebehu Jesu buruguu ni enyi uzọ banye make ufiri enyi—makeni o wuruguo onye-isi nchu-egan jenin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Eṣa

Ke Mekizedeki No (Jenesisi 14.17-20)

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu-egan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ² Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha uzọ iri, we uzọ ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chuku-cho”. Ozozu, Mekizedeki-ni wuzikwo eze ali **Salem**, ya wu “Eze **Udon**,” makeni Salem wu Udon. ³ O nwe nedi; o nwe nne; o nwonni ndi we si ni uwe mu a. O nwe mbidon; o nwe ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-egan jenin ejen. ⁴ Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu ni Ebrahim nedi-enyi kani le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzọ ohu ime uzọ iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livai wu ndi nchu-egan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzọ ohu ime uzọ iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzọ-ohu-ime-uzọ-iri, osuon'a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kani, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebon we, bu o narin Ebrahim' uzọ ohu ime uzọ iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye owule a maringuo ni onye kani ya nwe a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livai, ndi hun a narin uzọ-ohu-ime-uzọ-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omeguu a nwunhun we. Kani, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuhuo-nsu ku n'o hu ndun. ⁹ Ya wu, enyi k'a sazide eka si ni Livai le enwen e, hun umu a a narin uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ghaha eka Ebrahim ku Mekizedeki uzọ-ohu-ime-uzọ-iri, ¹⁰ makeni Livai rikwo ehụ nedi e kani wu Ebrahim ogen hu Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchu-egan, Udi Nke Mekizedeki (Ebu-oma 110.4)

¹¹ Ya wu, omeni udi ejan ebon Livaṭ a chu—ejan ahun ya le Iwu hu we ye we wi bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki hain nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu-ejan ozo—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² We wepu udi ejan le ndi nchu-ejan rini, ni e webanhan we udi ozo, we k'e webanhanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

¹³ Jesuni, hun ihien ndini ri e zin eka, wu onye ebon ozo, bu o nwontuni onye ebon hu run orun rike onye nchu-ejan. ¹⁴ Makeni, o we enya ni Onye-nwonnienyi wu onye ebon Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebon efan ogen o gi ku oku ndi nchu-ejan. ¹⁵ Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu-ejan ozo, hun no ke Mekizedeki a puhaguo nwan. ¹⁶ Ele ebon hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu-ejan ozoni gha puha; ya wu, ele ebon o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchu-ejan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jenin ejen. ¹⁷ Makeni ihien Ehuhuo-nsu ku banyen'e wu, "I wu onye nchu-ejan jenin ejen, udi nke Mekizedeki."

¹⁸ Ya wu, Osolobue a kagbuguo Iwu mbu, makeni ndun a ri Iwu hu, makeni Iwu hu asani eka me ihien hun ri mkpa—¹⁹ makeni Iwu mbu hu e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhanguo nwan uzo ohun, olile-enya ohun, hun ka mma, hun enyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

²⁰ Osolobue kun enwen e gi biye ihienni eka. O kunni ihien owule ogen o gi tume ndi nchu-ejan mbu hu ndi, ²¹ kani o kun enwen e tume Jizosi onye nchu-ejan. Makeni Osolobue si a, "Di-nwonnienyi e kunguo enwen e, o gbehutoko obi e.

O si,

"I wu onye nchu-ejan jenin ejen, udi nke Mekizedeki!" "

²² Ihien ichenni hain nwan Jizosi gi wuru onye obi gi e ru enyi ali ni nkwerigbama ohunni ka mma. ²³ Ihien ozo ri ichen rizikwo: ndi nchu-ejan mbu hu bu oda makeni onwun a nini onye owule ime we runsonme ya wu orun. ²⁴ Kani, ya nwen awubehiko onye nchu-ejan makeni o ri a-ri jenin ejen. ²⁵ Ya wu n'o k'a saeka zuopuhachanrin ndi hu ghaha eka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhachanrin we d'e ru njendemu, makeni o ri ndun jenin ejen, a riodonni we ebe Osolobue ri. ²⁶ Onye-isi nchu-ejan no enina e furugho enyi: onye-isi nchu-ejan hun ri nsu, hun meleni njo, hun nwonleni ebe o no ru, hun ya le ndi-njo wulen ohu, hun we busiguu elu, ye e onodi kachanrinni ime elu-igwee. ²⁷ O noni ke ndi-isi nchu-ejan ozo hu; o rini mkpa n'o k'a chusonme ejan uhuhin-uhuhin: o giguu ifiri njo a chu ejan, o gi ifiri njo ndi ozo chu. O chuguo ejan mgbe ohu, chuchanrin a—ogen hu o gi we enwen e ye. Iya wuzikwo ejan ikpazuun.

²⁸ Iwu Mozizi e tume ihian-mmaka zulen oke ni we wuru ndi-isi nchu-ejan; kani Osolobue e giguu oku o ku tume Nwa Osolobue hun zu oke jenin ejen n'o wuru onye-isi nchu-ejan. Osolobue kun enwen e yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osuon'a ni Iwu Mozizi a riguole.

Isi Nke Eṣaṭo

*Onye Nchu-ejan Ohun Le Nkwerigbama Ohun
(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)*

¹ Isi-oku ri ihienni enyi ri e ku wu ni enyi nwon nwan udi onye-isi nchu-ejan hun ri oche eka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebuhu ogho kachanrinni ri—

² hụn rị a rụn Ebehụ Kachanrịn Nso ime Ọdụ-ofufe hụ wụ nke ezigbo ẹ hụn rị elu-igwee, Ọdụ-ofufe hụ hụn Osolobue le enwen ẹ memẹ, ẹle hụn ihian gi ẹka memẹ.

³ Ihiẹn haịn wẹ gi e tume onye-isi nchụ-ẹjan ọwule wụ keni ọ yesonme oyiye, a chusonme ẹjan. Ya wụ ni o k'e nwezirihi ihiẹn onye nchụ-ẹjanni ẹnyi rị e ku oku e ye. ⁴ Omēni elu-ụwa k'ọ rị, o ke wụ onye nchụ-ẹjan kaka—ebe o mē ni ndi nchụ-ẹjan hụn a chụ ẹjan ke Iwu Mozizi don ku hụ a.

⁵ Ebehụ wẹ nọ e fe ofufe hụn rị elu-ụwa yihụ nke ezigbo ẹ hụn rị elu-igwee eyi, onyinyon ẹ rọ. Makeni, oge hụ Mozizi gi jenkọ d'a rụn Ọdụ-ofufe hụ, Osolobue nọ gba a mkpinsi-ẹka, si a, “Hunkwo a ni i rụn ihiẹn ile n'o yi hụn wẹ ghoji i elu-ugu.” ⁶ Kani, Jesu e nwehengwo ọrụn ka nke wẹ mma, ebe o mē ni ọ wụ onye e donzi ẹgbata ime nkwerigbama hụn ka nke wẹ mma—nkwerigbama Osolobue tume, kwesonme nkwa ka mma.

⁷ Makeni, omēni ya wụ nkwerigbama ibuzọ zuchanrịn oke, o k'e nwon mkpa ọ rị ni Osolobue k'e webanhan nke ẹbuo. ⁸ Kani Osolobue hụn ihiẹn rileni mma ime ndi nke ẹ, makeni ya wụ nkwerigbama ibuzọ ezuchanrinni oke, 'ya haịn o gi si,

“Di-nwōnni-ẹnyi si,

'Lee ẹ,

oge lala,

hụn m k'e gi tume nkwerigbama ọhụn
ẹgbata mme le ndi Izrelu le Juda;

⁹ ọ rikọ ke nkwerigbama hụ
mme le ndi nedi wẹ kani nwon,
uhuhin hụ m kwodon wẹ ẹka
gha ali Ijptu dupuha wẹ.

Makeni edonmeni wẹ
nkwerigbama m—

'ya haịn
m gi la wẹ to.'

Ya ke Di-nwōnni-ẹnyi ku.

¹⁰ 'Di-nwōnni-ẹnyi si, onwan wụ nkwerigbama hụ
hụn m jenkọ d'e tume
ẹgbata mme le ndi Izrelu,
o meguu:

m jenkọ d'e bu iwu m rị ichen-ichen
che ime uche wẹ,
de wẹ ye ime obi wẹ.

M k'a wụ Osolobue wẹ,
a wuru wẹ ndi nke m.

¹¹ Elezi hụn ihian k'a kuzime ibe ẹ,
mọbu gwama ibe ẹ,
“Marinkwo Onye-nwōnni-ẹnyi.” Kaka!

Makeni,
wẹ ile jenkọ d'a marin m;
gha onye kachanrịn ntin ime wẹ
d'e ru onye kachanrinni.

¹² Makeni,
m k'e mē ni wẹ omiken,
gbagharị wẹ eje-ihien ndi wẹ mē;
a nyanhankozị m njo ndi hụn wẹ mesonme.' ”

¹³ Hunni o ri nwan e ku oku nkwerigbama ohun, ya wu n'o meguo nke mbu wuru nwan ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu o hu a kawaye egedi, ya wu ni ogen e e d'a guu.

Isi Nke Itenei

Ke We E Fee Ofufe Mbu Ahun

¹ Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hun we gi e fe Osolobue, nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hun ri elu-uwani.

² Odu-ofufe ahun we run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo ke teburu le obu-ukpe ahun ri; ogbe bre di ndi ahun w'e donme elu teburu ogen ile rizikwo ebegu. W'a kpo mmugheni "Ebe ri nsu." We gi ekwa gbobepu mmugheni ihun le azuun. ³ We ghafu ekwa mgbobepu hun ebou—ya wu, hun ri egbata mmughe ebou, a banye we mmughe hun m'e ebou, hun w'a kpo "Ebe Kacharin nsu." ⁴ Ebeni ke ihien hu we gi goru memu, hun we no elu e a dun nsensi okun, ri. Ekpeta-nkwerigbama hu rizikwo ebeni. We gi osisi run a, gi goru nyankwama ehia a ile, ke ime e ke azuun a. Ime e ke mkpu goru hu we buche ihien ahun we risonme ime atu hun we kpo mana ri; okpo Eronu ahun gborini le ibe omuma ebou hu we kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebegu.

⁵ Elu ekpetini ke ndi mmon-ozu ebou we kpu ri. Ihien w'a kpo ndi mmon-ozu ebou wu cherobim. Uwe a ghosi ni ogho Osolobue ri ebegu. We shiafu nku we elu ekpeti ahun. Ihien w'a kpo elu ekpeti ahun wu Oche-omiken.

Kani, enyi a s'eka kuru ihien ndini ali kiken.

⁶ Enina ke we donmesonme ihien ndini we. Ndi nchu-egan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni we, hun we gi e mezu omenali ofufe. ⁷ Kani, onye-isi nchu-egan suo a banye mmughe hu me e ebou. Mgbe ohu suo k'o banye e ahia. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hun o jenkou d'e gi chu ejan. O chu ya wu ejan make njo ya le enwen e le njo ndi Izrelu kpachanpuleninya me. ⁸ Mmon-nsu gi ihien ndini a ghosi ni omeni echen ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzou we gha a banye Ebe ahun ri nsu nke-esi e ke puha. ⁹ We gi ihienni a kowa ogenni enyi ri ime e. Onwan ri a ghosi ni oyiye w'e yesonme le ejan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi ri e fe ofufe hu ri ochan. ¹⁰ Make ni oyiye le ejan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan ri ichen-ichen we gi e don ihien nsu. Ihien ndini ile wuhu omenali enya e legha, hun Osolobue tumu ni we ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tumu ihien ohun hun zu oke.

Ke We E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kani, Kraisti a biagu nwan noka onye-isi nchu-egan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyegu Odu-ofufe hun kani, hun ka a oke e zu, hun we gileni eka memu, ya wu, hun we gileni ihien uwani we ke eke memu. ¹² O giguo nwan mgbe ohu banyecharin Ebe Kacharin Nsu. Ekwokwo edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kani, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

¹³ Make ni, omeni ifekpu we hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni edeke Kraisti jenkou d'a sa eka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpuchanrin a, keni enyi hun uzou fe Osolobue ri ndun make ni ndun Kraisti hun nweleni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue ejan, ghahani Mmon-nsu itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbamani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu we kpo oku hun uzou nwonhen ihien hu k'a to jennin ejen Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen e, ebe o me ni o nwonguo onye

nwunhunnị hụn wẹ gi ndun a gbaṣuha wẹ, maḳe njo wẹ meṣonme okpuru nkwerigbama ibuzo hụ gha e ri isi wẹ.

¹⁶ Maḳeni, ihian kuguu ke wẹ k'a don ke uku e, wẹ siko d'a ghoṣiguu ni onye hụ a nwunhuguo, wẹ kebe gi ihien o ku runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhuguu suo ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o ri ndun.

¹⁸ Ya hain nkwerigbama mbu hụ gileni bidonde bu edeke anu wẹ gbu egbu ari a. ¹⁹ Maḳeni, ogen Mozizi gi gwachanringuu ndi hụ ihien ile Iwu hụ si wẹ e me, ya o no weri edeke nwa-efin [le ewu] wẹ gbu le mirin, gi enenren anu e nwun ufi-ufi le ukun efifa w'a kpo haisopu derisonme edeke le mirin hụ, fekpusonme ke Ehuhuo-Iwu hụ le enwen e ke ndi Izrelu ile—²⁰ a si wẹ, “Hunni wu edeke wẹ ri e gi e tumẹ nkwerigbama hụ hūn Osolobue kwademe ni unu.”

²¹ Erirazikwo ke Mozizi don fekpusonme Odu-ofufe hụ le ari a ile wẹ gi e fe ofufe.

²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni edeke ke wẹ gi e don ihien ile nsọ: omeni egbuni wẹ anu—omeni edeke ari a, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraisti E Wepu Njo

²³ O me nwan ni omenali ndi hụ ile ri mkpa igi don Odu-ofufe ri uwa nsọ—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ejan ka ndi hụ mma ke nke ezigbo e ri elu-igwee cho. ²⁴ Maḳeni, ele Ebehu wẹ gi eka mememe wẹ no e fe ofufe—hūn wuhu onyinyon nke ezigbo e ke Kraisti banye, kama, o banyeguo nwan elu-igwee le enwen e, weri onodi ebe Osolobue ri maḳe orinimma enyi. ²⁵ Elekwu hūn o k'e gi gi enwen e chusonme ejan, a chu, achudonzi rike ke onye-isi nchu-ejan ri elu-uwa don e me, e gi edeke wuleni nke e a banye Ebehu Kachanrin Nso ahua-ahua. ²⁶ Omeni nke Jizosi ri erira, nke o hū a nwun anwundonzi kete w'e kele uwa! Kanị, ezioku wu n'o biaguo nwan mgbe ohuni suo ogugu-ogenni, d'e wepuchanrin njo ghahani igi enwen e chu-ejan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhūn mgbe ohu, ohun meguu, okinkin-ikpe e son e, ²⁸ erira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue giguu Kraisti chu ejan mgbe ohu suo chuchanrin a, hūn Kraisti gi buru njo ndi bu oda, Kraisti lalazi hūn me e mgbe ebuo—elezi oku njo k'o lalani, kama, o lala d'a zuopuha ndi hūn ri e lekememe enya a.

Isi Nke Iri

Jizosi E Giguo Ejan Ohu Hū O Chu Chuchanrin Ejan Ile

¹ Ebe o me ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo e; ya wu ni ejan hū w'a chusonme ahua-ahua asako nwan eka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, me wẹ zu oke. ² Omeni o te sa eka a chanchanpu njo, nke ndi hūn e fe ofufe a chubehi ejan. Maḳeni, nke njo wẹ a wuru ihien wẹ chanchanpu mgbe ohu hū, chanchanpuchanrin a, obi e ke gha e gbuzi wẹ mgbu. ³ Kanị, ejan ndi hū w'a chu a nyanhansonme ni ndi ri a bia d'e fe ofufe njo wẹ ahua-ahua, a nyanhan ni wẹ ni w'e meṣonme njo, ⁴ maḳeni edeke oken-efin le ewu asaeka wepu njo. ⁵ Ya hain ogen Kraisti gi bia ime uwa, o si,

“Ke ejan-o, ke oyiye-o, o nwonni hūn i cho;
kama, ehū k'i kwademeni m.

⁶ Ke oyiye wẹ dun okun-o ke oyiye w'e ye maḳe ifiri njo-o,
o nwonni hūn a suo i usuo.

⁷ Ya m no si 'Lee e, Osolobue, a biaole m d'e me uche i—
nokẹ ke wẹ don de banyeni m ime Ekukwo-nsọ.' ”

⁸ Nke ibuzo, o si, “Ke ejan-o, ke oyiye-o, ke oyiye wẹ dun okun-o, ke oyiye w'e ye maḳe ifiri njo-o—o nwonni hūn i cho, o nwonni hūn a suo i usuo” (osun'a ni

Iwu si w'e mesonme ihien ndini). ⁹ Ya o nozi si, "Lee e, a biala m d'e me **uche** i."

Ya wu ni o bugu o nke ibuzo che usuo keni o tumu hun me e ebuo. ¹⁰ Iya wu **uche** Osolobue ke Kraisti me nwan, hun we gi nwan don enyi nsoghahani ejan Kraisti gi ehua a chu, chu a mgbe ohu, chuchanrin a.

¹¹ Onye nchu-ejan owule a run orun a uhuhin-uhuhin, a chosonme udi ejan ohu hu—ejan hun ghaleni asaeka e wepu njo. ¹² Kani, nke Kraisti wu ni ogen o gi gigu ifiri njo chu ejan ohu hu o gi chuchanrin ejan ile, o no nodi ali eka-nni Osolobue. ¹³ Kete mgbe hu, o ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren e mememe n'e ihien o gi a zoma uku a, ¹⁴ make ni o gigu ejan ohu me ndi hu o don nsogwuru ndi zu oke jennin ejen. ¹⁵ Mmon-nsogworo a shia eri o gi a ghosi enyi ni ihienni wu ezioku. O bu uzog si,

¹⁶ "Di-nwonni-enyi si,

'Onwan wu nkwerigbama hun m jenkog e tumu
egbata me le we ogen hu:

m jenkog e bu iwu m che ime obi we,

m k'e de we ye ime uche we.' " ¹⁷ O no siji, "Anyanhankogi m njo we le
mmefie we."

¹⁸ Ya wu, ebe we no gbaghariguhu njo ndini we, w'a ra chuzi ejan we gi e wepu njo.

Ni Enyi Nokunme Osolobue

¹⁹ Umune m, enyi e nwego nwan ihien obi gi e ru enyi ali a banye Ebe Osolobue ri make ihien edeke Jizosi me. ²⁰ Egha, make ni Jizosi a kwaguo ni enyi uzog ohun hu ri ndun ghahani ehua a, ya wu onwan a, hun o gi dowapu ni enyi ekwa mgbonbepu hu. ²¹ Ozogi, enyi nwon oken onye nchu-ejan hun ulog Osolobue ri eka a. ²² Ifiri ihien ndini we, ni enyi gi ni nwan obi enyi ile le obi erumali ndi gi ya wu onye nchu-ejan don enya buruhe Osolobue. Ni enyi bia nwan make ni o gigu edeke e fekpu obi enyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a ma enyi ikpe, gi mirin nwan wuchanpu enyi ehua.

²³ Ni enyi kwonkenme ni nwan olile-enya hu enyi nwon—make ni Osolobue hun kwe enyi nkwa furu onye we gi e don enya. O k'e mezu nkwa a.

²⁴ Ni enyi a chosonme ni uzog enyi e gi e me ibe enyi e nwe ihien-osisuo, a runzikwo orun ri mma. ²⁵ Ele hun enyi e gi a lato ison ibe enyi a gbackome ke ndi hu ime enyi don e me. Kama, ni enyi a kasi ibe enyi obi, tumadu hunni enyi ri a hun ke uhuhin Di-nwonni-enyi ri a riwaye nsue.

²⁶ Make ni, omeni enyi a kpachanpu enya tog njo e me, ebe enyi maringuu ezioku, o nwonzini ejan owule hoduni hun we jenkog d'a chu gi wepu njo. ²⁷ Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hun a tu egun le oken okun hun jenkog d'a dunpuchanrin ndi-inenren Osolobue. ²⁸ Make ni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu w'e, emeni we omiken e—madu ebuo mobu eto shiahu eri n'o me ihien hu, ²⁹ nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu we gi don we nsog, kpasu Mmon-nsog we gha men'e efoma iwe? ³⁰ Make ni enyi a maringho Osolobue, onye hun si, "Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;" siji, "Di-nwonni-enyi jenkog d'e kin ndi nke e ikpe." ³¹ Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye eka Osolobue hun ri ndun.

Nyanhan Ni Ke Unu Don Bidon

³² Ka nyanhankwo ni oruru-ali hu unu gi kwere, ogen hu we gi shiapuguu unu enya; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; ³³ ke we don kparisonme unu, kpokposonme unu, ke unu don sonde ndi

ozo we ri e me erira ta afunfun. ³⁴ Eghere, unu a tade ni ndi ri ulo-ngan afunfun ogen hu; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighogho din e, make ni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon hun ka mma le hun k'a to jenin ejen.

³⁵ Etuhukwole ni obi-erumali hu unu nwon ime Di-nwonni-enyi, make ni ugwo-orun rin'a e hikekwogbe. ³⁶ Make ni, o rika mkpa ni unu din ndidi, keni unu hun uzọ mesonme uche Osolobue, gi e nwonhen ihien hu o kwe nkwa a.

³⁷ Noke ke Ekukwo-nsọ don ku,

“O hodu ekere,
onye hun lalani a bia—
o bieko.

³⁸ Kani,
okukwe ke onye nke m hun ri ke m cho
k'e gi e bi.

O gbakin azuun,
ihien e asuoko m.”

³⁹ Kani, enyi a ri ndi hun a gbakin-azuun, gi erira tuhu; kama, enyi ri ndi k'a gha e nwon **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuopuha we.

Isi Nke Mmanai

Okukwe

¹ Ki wu nwan **okukwe**? Okukwe wu igi e don n'i k'e nwonhen ihien i ri a tu enya a; igi ihien don, bu y'a rini e legan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma.

³ Okukwe ke enyi gi a ghota ni oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu ni we gha ihien enya ghaleni a legha mememe ihien ndi hu enya e legha. ⁴ Ebelu nwe okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ejan ka nke Keni mma. Iya hain Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpọ a onye ri ke Osolobue don cho, shia n'a eri ni oyiye o ye ri mma. Make ni o nwe okukwe k'o gi wuru ni osuon'a n'o nwunhungu o hukwo e ku oku*. ⁵ Enoku nwon okukwe: iya hain Osolobue gi weri e shi elu-igwee ebe o ri ndun. O nwunhunni. A cho w'a, ahunzini w'a, make ni Osolobue e werigu o a. Make ni, ni Osolobue d'e weri e, Ekukwo-nsọ e kuol'a ni “o me ihien a suọ Osolobue.”

⁶ Bu ihian as'eka me ihien a suọ Osolobue, mmanai o nwegho okukwe. Make ni, onye owule bia d'e kunrun Osolobue k'e giriri a don n'o ri ari, n'o kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷ Nua nwon okukwe. Ifiri e, ogen Osolobue gi gwato a ni ihien metuleni jenko d'e me, o no gi e don, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, hun Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua me ke ikpe gi ma uwa. Nua no gi e wuru onye ri ke Osolobue don cho, wuru a make ni o nwe okukwe.

⁸ Ebrahim nwon okukwe. Iya hain o gi kwere ogen Osolobue gi kpọ a, si a shi ebe o jenko d'e ye e, o no jenne bu o marin ebe o jenko. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi ali hu Osolobue kwe e nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odu. Eri ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odu. ¹⁰ Ebrahim me erira make ni o bu obi le enya zinme obodo ahun nwon iyeto hun k'a toni, obodo ahun Osolobue gi eka a rofuha, tun.

¹¹ Okukwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osuon'a n'o kagu o egedi oda-oda; osuon'a ni Sara le enwen e wu agan. Make ni, Ebrahim gi e don ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e don enya, n'o jenko d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okenny e ohuni ehụ a nwunhungu ebe imu-nwa ri no mu umu bukenme oda—noke

* **Isi Nke Mmanai:4** Jenesis 4.10

kokise ri elu-igwere, nọke ejan ri mkpenren ohimin hun we ghaleni a saeka a gungu.

¹³ Ndinile kwondon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kani, e leheguni we ihien ndi hu, gi ighoghonabanhan we. We kwerizikwo ni we wu itumunye ime uwan, e kuzikwo a. ¹⁴ Ndi e ku enina ri a ghosi n'o nwonguo ali enya we ri hun wu nke we. ¹⁵ Omeni ali hu we gha puha ke we te ri e ro, efe te hu a w'e gi kin-azuun. ¹⁶ Kani, we ri a cho ali hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya hain ifenren gileni e me Osolobue iza Osolobue we, makeni, ezioku-ezioku, o nwegho obodo o kwademeni we.

¹⁷ Makeni Ebrahim nwon okukwe, ogen Osolobue gi lele e, o no bia d'e gi Aziki chu ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu no memem n'o gi akpu nwa a ohu chu ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku e, si, "Eka Aziki ke umu we jenk d'a kpo nke i k'a gha bia." ¹⁹ Ebrahim gi e don ni Osolobue k'a saeka weli onye nwunni. Ke ihien ile don me, o richanrinhu ke ebe o no gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwon okukwe. Iya hain o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e me ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwon okukwe: o d'a nwun, o no gozi onye-onye ime umu Josefubuo, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefubuo nwon okukwe: ogen o gi jenk d'a nwun, o no ku oku opupu umu Izrelu jenk d'a gha Ijptu pu, gwa we ke we k'e me okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwon okukwe. Ya hain we gi zueme Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, makeni we hun a ni o wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwon okukwe: ogen o gi suepuha, o no ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijptu. ²⁵ O hanrin n'o ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe o n'a cho n'o ri-awa, iri-awa hun ghaleni a to. ²⁶ O gi e don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Kraisti bian ihian wu aku-le-uba hun ka aku-le-uba ri Ijptu. O me erira makeni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷ Makeni o nwe okukwe, o no gha Ijptu pu; egun atun'a ni iwe jenk d'e we eze wu Fero. O leni enya azuun, kama, o dinsonme leke si o ri e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okukwe k'o gi me Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi me ni mmon-ozu hu ri e gbu umu ikenny ibuzo ndi Ijptu e gbuni umu ikenny ibuzo ndi Izrelu.

²⁹ Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okukwe ndi Izrelu nwe ke ugba Jeriko gi dan ogen we gi jenhunmeguu a akpu-uhuhin esa. ³¹ Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo—makeni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³² Ki m k'e kuzi nwan? Ogen aria, nke m'e te kume oku Gidioni le Baraki le Samsini le Jesta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu— ³³ ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi opia-agma gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-agma ndi ali ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kanj a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinsin; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzọ ebuo; e gi we opla-agma gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we aka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸ Uwanj efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹ Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kanj, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰ Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmēbuo

Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisti (Mat 11.28-30)

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi latu nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba osoni Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighoghohu hun ri e che n'e dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali aka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile aka ndi-njo—amamgbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okukwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zogode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu umenoke umu a ra? O si,

“Nwa m,
elegberile afunfun Di-nwonni-enyi gi a zun i;
anile ndun guu i ebe o ri a jugbo i;

⁶ makeni,
afunfun ke Di-nwonni-enyi gi a zun
onye o bu obi;

onye hun o nabanhan nokenwa a
k'o fian mkpinsin.”

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e noken ozunzun. Osolobue gi e a ghosi ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu ele umu nke-esi. ⁹ Ebe o me ni enyi a gbayegho ndi nedi enyi ri elu uwanj ogen we gi e ye enyi afunfun we gi zun enyi, o furuni ni enyi wepuha obi enyi bu enwen enyi che okpuru Nedi enyi nke ime Mmon wu Osolobue, keni enyi hun uzọ nwon ndun? ¹⁰ Ndi nedi enyi e yegho enyi afunfun ekere ogen ebe we n'a zun enyi ke we marinhan, kanj ya le enwen e wu Osolobue gi afunfun a zun enyi keni o rini enyi mma nke-esi, keni enyi son e ri nsọ. ¹¹ Afunfun w'e ye ihian we gha a zun a ra suo usuo ogen hu ihian gi ri ime e, ufu k'o fu. Kanj, omegu, o mipuha ni ndi we gi e zun mkpuru, hun wu udon le ibi ke Chuku cho.

* **Isi Nke Mmēbuo;1** Griki: orukpu

Ndunmōdun Lē Ẹka-ntin

¹² Gbakenmē ni nwan ẹka, unu a gbakenmezikwo mkpu-uku ndi ahun ri a ma nni. ¹³ Kwa ni ni nwan oku unu uzọ zinrinni, keni ukwu rileni iken hun uzọ dinhin, amamgbe o kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴ A lili ma ni ni udon a ri egbata unu le onye owule le ni unu a rizikwo nsọ, makeni onye rileni nsọ ahunko Onye-nwonni-enyi.

¹⁵ Hun n'a n'o nwonni onye efoma Osolobue fie; ni ize arini ime igunrun unu, buhe nsongbu, meru ndi bu oda—erira mkpogun don e suepuha. ¹⁶ Hunzikwo n'a ni o nwonni onye ri a ghereni, mobu onye noker Iso—hun nwonleni ihien o kpo ihien Osolobue, hun gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repu onodi nwa-ibuzo o wu. ¹⁷ Unu a maringho ni omegu, o no cho ni o nwonhen ngozi hu, kani a ju w'a; o sani aka gbehuto ihien, osuon'a n'o gi enya-mirin cho ngozi hu.

¹⁸ Makeni, ele ihien we a saeka e metu aka ke unu bia d'e kunrun—noker ke umu Izrelu don bia Ugu Sainai; ele oken okun ri e nwunni le ishi le ebe we no a kwan “okokoko!”; ele oken ufere ri a kponi. ¹⁹ Ele olu opi ri a hannu le olu ri e ku ihien o me ni ndi nun'a no rioma ni asa we aka nuzi— ²⁰ makeni obi we asani aka bu iwu o ti: ni, “Ihien owule ehụ a metu ugu hu, we magbu e, osuon'a ni anu ro!” ²¹ Ihien ile we ri a hun a wukemkeke ihien egun, nke wu ni, Mozizi le enwen e node si, “Egun ri a tu m, ehụ ri a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonu ke unu bia, obodo uku Osolobue ri ndun, Jerusalem hun ri elu-igwee; unu bia d'e kunrun igunrun ndi mmon-ozu we ghaleni a sa aka a gun; unu bia d'e kunrun ndi ri e me mmemme, a ghoghọ. ²³ Unu a biaguo d'e kunrun igunrun umu ibuzo Osolobue, hun we deye efan we elu-igwee. Unu a biaguo d'e kunrun Osolobue hun wu oka-ikpe ihian ile. Unu a biaguo d'e kunrun ndi bi elu ke Osolobue don cho hun Osolobue megu nwan mmon we zu oke. ²⁴ Jizosi ke unu bia d'e kunrun, onye hun e wegbama Osolobue le ihian ime nkwerigbama ohun. Unu a biaguo d'e kunrun edeke-nfesonme ahun hun ri e ku ihien ka mma kari mmegwari ahun edeke Ebelu si we megwari, makeni onwan si gbaghari.

²⁵ Hunkwo n'a nwan ni unu apani oku Osolobue, onye ahun ri a gwa unu oku ogeni. Makeni, omeni awanahinni we ogen hu we gi pa oku Mozizi hun no elu-uwani ogen ahun a do we aka-ntin, enyi asakokwo aka wanahin kaka, omeni enyi a pa oku Osolobue hun gha elu-igwee a do enyi aka-ntin. ²⁶ Ogen hu, uwa ke olu e zinzin; kani, ogeni, o kweguo nkwa, si, “M k'e zinzinzi ihien ile: elezi uwa suo ke m siko nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi kwọ elu-igwere ile le ihien rin'a.” ²⁷ Okuni o ku: “M k'e zinzinzi” ri a ghosi ni Osolobue siko d'e wepu ihien ndi hu we a sa aka e zinzinfu, ya wu ihien we ke eke, keni o hun uzọ hodu hun we ghaleni a saeka e mehunme. ²⁸ Ebe o me nwan ni enyi ri e nwonhen ali-eze hun we ghaleni a saeka e mehunme, ni enyi gi nwan ekele le egun le ehụ-omuma-nni fe Osolobue ofufe furu hun o nabanhan; ²⁹ makeni ezioku-ezioku, Chuku enyi wu okun hun e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmēto*Obibi Hun A Suo Osolobue Usuo*

¹ E nwe ni ihien-osusu umune unu ime Kraisti ogen ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obia gu egu—makeni, o nwonguo ndi gi enina nabanhan ndi mmon-ozu, lee we obia—bu a marin we ni ndi-mmon ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan noker si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken noker si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekenme ni olulu di-le-nwunye; ke

di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we*—make ni Osolobue jenkọ d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni egbo a suo unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efo. Make ni, Osolobue e kuole, si, “Ahapuko m unu mobu la unu to.” ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du eka obi, si,

“Di-nwonni-enyi wu onye e yeni m eka,
egun atuko m;

ki ihian k'a saeka me m?”

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinrin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosi Kraisti ri unyanhun k'o ri tanni; o k'a ri erira jennin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; make ni o rika mma ebe o no me ni eyemeka Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesonme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantuleni ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-egan nke enyi wu udi hun o me ni ndi nchu-egan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-egan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-egan njo ime Ebehu Kachanrin Nso, kanj w'e bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosi gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzọ gi edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni enyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebehu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ make ni enyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwanj enyi ri; kama, enyi ri a tu enya obodo hu lalani. ¹⁵ Ni enyi ghama ni nwan eka Kraisti a ja Osolobue mma ogen ile, make ni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan enyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghorj ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹⁶ Hun n'a ni unu hu e me mma le ni unu e keye ibe unu ihien unu nwon, make ni udi ejanni a suo Osolobue usuo.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu unu isi; e bu ni enwen unu e che okpuru we. Make ni, we ri e lepu umę-ndun unu enya. We jenkọ d'e ye Osolobue mgbakọ banyeni unu. Hun n'a ni we gi ighoghọ ye ya wu mgbakọ, ele enya-mirin, make o gha a jo unu njo.

¹⁸ E me ni ni enyi ekpere. Make ni, enyi a maringho ni obi enyi ri ochan, ni enyi a chozikwo ni enyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile enyi ri e me. ¹⁹ M ri a riokenme unu, me ni ihienni, keni we hun uzọ wekinhen m ebe unu ri egwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwonni-enyi wu Jesu, oken onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tume eka; ²¹ ya dodo yechanrin unu ihien ile ri mma hun unu e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a suon'a hun uzọ e me ime ndun enyi ghahani Jesu Kristi. Ogho ya rinj Jizos' Kraisti ogen ile jennin ejen! Isee.

Oku Ikpaun

²² M ri a rjo unu umune m, dodo, nabanhan ni oku nkasi-obini m de ni unu, n'o suekeni.

²³ M cho ni unu marin ni a hatuguo we nwenę enyi wu Timoti—n'o ghaguo ulo-ngan puha. Mme le 'ya jenkọ d'a wi m lalani d'a hun unu, omeni o biaghọ egwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu unu ile le ndi-nsọ ile. Ndi hun gha Itali bia ri ekele unu.

²⁵ Efo ma Osolobue ya rinj unu ile. Isee.

* **Isi Nke Mmęto:4** Di esonle okpoho ozọ; nwunye esonle okennyę ozọ.

Ekwkwo-Ozi Jemisi De

¹ Mmẹ wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebuo ali Izrelu, hun risonme ali ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihien

² Umune m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri n'e ni ihien unu e gi ghoghoro—³ make ni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzo wuru ndi ka eh, zu oke, nwonleni ebe we no a la azun.

⁵ Onye owule ri ime unu hun marinleni ihien o k'e me, ya me ekpere rio Osolobue hun a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye e amamihien. ⁶ Kani, ya gikwo okukwe rio; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Make ni, onye obi-ebuo nohu ke ebirimirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷ Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule aka Di-nwonni-enyi, ⁸ make ni onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa aka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹ Onye owule kwerini bu o wu ogbenye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushiguo a elu; ¹⁰ hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a ani. Make ni, ndi-idafin jenkoro d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, efifia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a aguu! Erira k'o rizi ni ndi-idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹² Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, make ni, o fuha ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia ni ihian, y'a sikwole, "Osolobue ri a nwan m." Make ni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴ Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien olila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umune m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷ Make ni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu-igwee, aka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rini hun ghalen e bi ekanai—a ra gbeguto, ara yebe ukpe, yeme ishi. ¹⁸ Iya kwademe obi e, shiapu efo mudonzi enyi, ghahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghori.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹ Umune m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukerininle oku; y'e bukerininle olulu—²⁰ make ni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekarin enwen onu; onu e welua enwen unu ali, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha umen-dun unu. ²² Kani, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu suo, hun ri e dufie enwen we. ²³ Make ni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nohu ke onye gihu ughegbe lee enwen e. ²⁴ Eghee. Make ni, o leghahu enwen e, gha ebegu pu, o zo ke o no ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenme,

męsonmę ihien ọ chọ—nị emęni wę ndị a nụ, a zọ ihien wę nụ, kanị ndị e gi ẹ e bi, Osolobue k'a gozi wę makęni wę rị e gi ẹ e bi.

²⁶ Onye hụn sị n'ọ rị e fe Osolobue bu ara kwondon ire ẹ, rị e dufie enwen ẹ; ofufe ẹ wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, ruleni aru ęnya Osolobue Nedi ęnyi wu hunni: ilepu ndi nwonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun ęnya ebe we rị a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umune m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonni-ęnyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-ęnyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omęni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ọla-eka goru, a banhan ebe onu rị e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebegu, ³ onu a gbaye hun ken ekiken ri mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni ri mma,” si hun ogbenye, “Wuzo ebegu,” mobu “Nodi ebeni ukw m ri”— ⁴ ohun a ghosigwoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m ri m obi, gon ni ntin! Osolobue a horigwoni ndi-igbenye? Eghę, ọ horigwo ndi-igbenye ime uwanị ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-qsusuo a nkwa. ⁶ Kanị, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu richanrin mma hun unu ri a za?

⁸ Omęni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de ẹ ime Ekukwo-nsọ, iwu hu hun si, “Ihien ibe i ya suo i ke ihien i don a suo i”—unu e megwo ihien ri mma. ⁹ Kanị, omęni unu e gbeyeni ihian, unu ri e me njo, ikpe a maole unu makęni unu ri a dan iwu. ¹⁰ Makęni, onye donmechanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a noke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Makęni, Osolobue ohu hu hun si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omęni y'e gbu ihian, y'a danchanringwo iwu hu ile—osun'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen ẹ kin ikpe. ¹³ Makęni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin ẹ ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'ọ ban n'i si ni i nwon okukwe, omęni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omęni ekwa ezuni onye nke Kraisti ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a ri a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo efo-o!”—kanị, y'e yen'e ihien ehun a cho. Elee erere k'ọ ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu eginini w'e run orun a nwunhugwo.

¹⁸ Kanị, ihian k'a si, “Onye le nke ẹ ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun ari a. Mme nwen, m jenko d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hun i gi kweri ni Osolobue ohu suo ri, ele iya? Y'e meke-o! Kanị, eje-mmom kwerezikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehun hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhugwo? ²¹ Ele ihien nedi ęnyi wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogę hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi ẹ chụ-ęjan elu ukpo nchụ-ęjan hu? ²² Y'a hun a? Okukwe ẹ le orun a rungbama; ihien o me ke okukwe ẹ gi zu oke. ²³ Eri a ke ihien hu Ehuho-nsọ ku don mezu, ni, “Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Chuku cho, kpo a owu a.”

24 Y'a hụn a nwan nị ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe sụo!

25 Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—oghen hu o gi nabanhan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zueme we, yeni we aka ghashi uzọ ozọ wanahin? 26 Ya wu, k'o don me ni ehụ ihian mmon rileni a nwunguọ, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwunguọ.

Isi Nke Ẹto

Izun Ire

1 Umune m, emele ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, make ni onu a maringho ni aka we k'e gi kin enyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. 2 O runahinsomeme enyi ile arunahin. Onye owule oku-onu ghaleni arunahin e zugu oke, o k'a sazikwo aka kwondochanrin ehụ a ile.

3 Enyi kenme eshin onu keni o hume ni enyi isi, enyi k'a saeka ki ehụ a ile. 4 Lezide ugbo-mirin: osun'a ni e hika we ogbe, osun'a ni oken ufere sụo nwon e bu we—sterin mehu ekere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe owule o cho. 5 Erira ke ire rizikwo—mkpamkpa-ehụ me ntin ro, kani o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekere a dunfu egboko! 6 Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che enyi ehụ! O rucharin ehụ ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmom a bia.

7 O nwonni udi anu owule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnunu hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako aka zun a. 8 Kani, o nwonni onye owule wu ihian hun k'a sa aka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. 9 Ya ke enyi gi a ja Onye-nwonni-enyi le Nedi enyi mma; iya ke enyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue onu! 10 Onu ohu hu ojja-mma gha a puha ke ibu-onu ghazi a puha! Umune m, o furuni n'o ri enina. 11 Ni isi-mirin ohu gha onu ohu a gbapuha mirin ri mma hun a sụo usuo le hun e lu ilu? 12 Umune m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a sụo nnu-nnu a s'eka wepuha hun a sụo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

13 Onye marin ihien nke-esi ime igunrun onu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia. 14 Kani, omeni eje enya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezumekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringho ihien, make ni ntụ k'i ri a tu.

15 Ekekwo enu-igwee ke udi amamihien hu gha bia! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, aka Mmon-nso aria; nke Ekwensu ro. 16 Make ni ebe owule enya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebenu ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

17 Kani, nke amamihien ahun gha elu-igwee bia—nke ibuzo wu ni o nwonni kaka eje-ihien owule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozọ; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunna arị a. 18 Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mipuha ezi-omume.

Isi Nke Ẹnọ

Awule Owu Uwa

1 Elebe ke ikpe risomeme ime igunrun unu gha a bia? Elebe ke ogun risomeme ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu

agha? ² Ụnụ chọ ihien nị ụnụ enwòhenni ihien ụnụ chọ, ụnụ e gbume ọchụ. Ihien na ụnụ ẹnya, nị ụnụ asanị ẹka nwehẹn ẹ ụnụ e kpeme ikpe, luma ọgun.

Ụnụ enwòh makeni ụnụ ara riọ. ³ Ụnụ riọ ụnụ ara nwòhẹn—makeni ihien ụnụ bu obi ari mma: ụnụ ri a riọ hụn ụnụ e gi mē ihien a sụọ nị ụnụ. ⁴ Ndi obi wē rileni ụzọ ohu! Ụnụ amarin nị iwu ọwu ụwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye chọ n'ọ wuru ọwu ụwa o henrin enenren Osolobue. ⁵ Ra ụnụ ri e ro ni Ẹkukwo-nsọ enwòh ihien ọ ri e ku ogen o gi sị nị “Enya a fu Mmọn hūn Osolobue we che ime ẹnyi ufū omēni ẹnya ẹnyi ri ụzọ-ẹbuo?”

⁶ Kanị Osolobue e yecheni ẹka, e yecheni ikēn; ya hañ Ehuhuo-nsọ gi sị, “Osolobue a nokin onye-mpache ụzọ, kanị, o yeni onye e welua enwen ẹ alị ẹka.” ⁷ Ya wu, bu ni nwan enwen ụnụ che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ọgun, ọ k'a gbanị ụnụ ọsọ. ⁸ Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme ụnụ. Kwopu nị ẹka ụnụ, ndi njọ! Chanchanpu nị obi ụnụ, ndi obi-ẹbuo! ⁹ Goo ni! Kwan nị! Enya-mirin ya gba ụnụ! Emu ụnụ ya henrin ẹkwan, ụnụ a na ighoghọ ụnụ to, sukuru!

¹⁰ Wenua nị enwen ụnụ alị ebe Di-nwònni-ẹnyi ri keni o bushi ụnụ enu.

Ekutole Ni Ibe Ụnụ

¹¹ Umunē m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe ụnụ, makeni onye ọwule kuja oku onye Itu-Kraisti ibe ẹ mọbu kin ẹ ikpe ri e kutọ Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo ọka-ikpe! ¹² Onye ohu sụọ ri hūn e ye Iwu, onye ohu hū wuzikwo Ọka-ikpe; iya a sa ẹka a zuopuha, iya a sazikwo ẹka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³ Lee ni ẹnya, ụnụ ndi hūn a sị, “Tanni mọbu ekile, ẹnyi k'e jen alini mọbu ani-nei; ẹnyi k'a nọ ahua ebēhu—zun afia, kpa egbo”— ¹⁴ bu ụnụ amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hūn a puha, ọ nohu ẹkere, o fopu! ¹⁵ Ihien furu ụnụ k'e ku wu, “Omēni uche Di-nwònni-ẹnyi ro, ẹnyi k'a ri ndun, mē ihienni mọbu ihien-nei.” ¹⁶ Kanị, hūn nkē ụnụ e gi e ku erira, ụnụ hū a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile nọ ẹnina wu njọ.

¹⁷ Ya wu nwan nị onye ọwule marin ihien furu o k'e mē bu o mēn'e, e mēle njọ.

Isi Nke Isen

Ndi-idafin, Kpachanfu Ni Enyal

¹ Ụnụ ndi-idafin, gon ni ntin: kwanmakwo nị ẹkwan; e gokwo nị—make nsongbu hūn lala nị nị onu!

² Aku-le-uba onu e wiwiguo! Ekika e ripuguo ẹkwa ụnụ! ³ Goru ụnụ le ọla onu a gbaguo nchara! Ncharani wē gba k'a shiagbu ụnụ eri; o jenko d'e ripu uru ri ụnụ ehū ke okun don e ri ihien. Ụnụ a kpatoguo aku-le-uba ime uwani ruguu njendeme. ⁴ Gon ni ntin! Egbo-oron ndi sun nị ụnụ ofia, hūn onu gi mmegbu ju nị onu akuko ugwo ri nwan a kwan! Ẹkwan ndi ghoni ụnụ ihien-ugbo e ruguozị Nna nwon ikēn ile ntin! ⁵ Ụnụ e biguo obibi ehū-ufu le iri-ụwa elu uwani. Ụnụ a zunguo akp'obi ụnụ toni uhuhin ogbugbu. ⁶ Ụnụ a maguo ndi nwonleni ihien wē mē ikpe, gbu wē—bu o nwonni ihien wē ju ụnụ!

Din Ndidi

⁷ Umunē m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwònni-ẹnyi a bia. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien ọ kunye alị hūn rikemē ẹ mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazuun zueyeguu a ohunma-ohunma. ⁸ Ụnụ nwen k'e

nwonzikwo ndidi erira, kwonkenme obi unu—makeni obibia Di-nwonna-enyi a riguo nsue.

⁹ Umune m, edenwinwinkwoleni ni ibe onu, make Osolobue gha a ma onu ikpe—makeni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰ Umune m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwonna-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹ Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nughokwe Jobu don din ndidi; unu a hunghozu udi obi Di-nwonna-enyi nwe, ni Di-nwonna-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹² Hun ka mkpa umune m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enu-owa ke ihien ozoo owule—ekunle ni hun owule. Kama, omeni egheere, si ni hu “egheere;” omeni mba ro, si ni hu “mba” amangbe ikpe-omuma a rini unu.

Ekpere

¹³ O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴ O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpoo ndi-isi uka ni we men'e ekpere, gi efan Di-nwonna-enyi hu ude kpu e. ¹⁵ Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwonna-enyi e weli e; omeni onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶ A gwa ni nwan ibe onu njo onu me, e meni ni ibe unu ekpere—keni unu hun uzoo dinhin. Ekpere onye ri e bi ke Chuku cho gi akpakali obi e me nwoniken, o runkenme orun.

¹⁷ Elaija wu ihian hun no ke enyi. Kani, osuon'a no wu ihian, ogen o gi mekenme ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto le ifon isin, ali ahunni mirin! ¹⁸ O no mezi ekpere, elu-igwere no ye mirin, ali no mi mkpuru a.

¹⁹ Umune m, omeni o nwon onye owule ime unu gha ime ezioku kpahu, ni onye ozoo e wekinhen e azuun; ²⁰ hun wekinhen e azuun ya marin ni onye hu wekinhen onye-njo ri e huni azuun k'a zuopuha umen-dun onye njo hu eka onwun, kpume njo bu oda.

Èhùhùọ-Ozi Ibuzọ Pita De Pita, Nke Ibuzọ

¹ Mmè wụ Pita hụ wụ onyè-ozì pụ-ichèn Jesu Kristi de èhùhùọ-ozini jènni ndị nke Osolobue rìlèni ụlọ, hụ rìsónmè alì ichèn-ichèn rì Azuun Pòntusu lè Galeshia lè Kapadosia lè Eshia lè Bitinia—² ndì Chuku Nèdi hòtò hụ Mmònsò dòn nsò—kèni wè hụ ụzọ humèni Jizosì Kraistì isi, lèni wè wùrù ndì wè fekpu èdeke è—a rì wè ọchan. Èfoma lè udòn ya rì nì ọnụ mmagi-mmagi.

Olile-ènya Hù Rì Ndun

³ Ojja-mma ya rì nì Osolobue, hụ wù Chuku lè Nèdi Onyè-nwònni-ènyi wù Jizosì Kraistì! O giguọ okèn omikèn è mụdònzì ènyi, mụ ènyi ye imè olile-ènya ọhùn rì ndun. O mè ihienni ebe ọ nò gha ọnwun weni Jizosì. ⁴ O mèguọ ènyi wùrù nwan ndì k'e nwehèn ihien ndì hù o dònmetòni ènyi, ihien ndì hù ghalèni e rehi mọbù a rùhù mọbù a fapù. O buguọ ihien ndini tònì unù imè elu-igwee. ⁵ O gi nwan ikèn o gi wùrù Osolobue è chemè unù, ghahani okukwe ọnù, kèni nzuofuha hù ọ kwademèguù, hù lalani ọgugu-ogèn, hù ụzọ ru ọnù èka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶ Ihienni Osolobue mè rì nwan e mè unù a ghoghò—osun'a nì wè rì nwan e gi afunfun rì ichèn-ichèn e lele unù èkèrè ogèn, ⁷ igi ghosì nì okukwe unù wù nke ezigbo è. Èrira kè wè e gi okun e lele goru makeni ọ rì mkpa—goru hù e wiwini! Bù okukwe unù ka goru mkpa a rì, ka a ọhunma-ọhunma! Ya wù, ọ rika mkpa nì wè lele okukwe unù, kèni ogèn Jizosì k'e gi bia, a ja wè unù mma, yezikwọ unù ọghọ lè mgbaye; ⁸ Jizosì hù ihien è rì a sùọ unù—osun'a nì unù e ke leghatu è; unù kwerin'è—ọ sùn'a nì unù arì nwan e legha a kikènni. Ọhùn e mè unù a ghoghò ọda-ọda—okèn ighoghò ọnù ghalèni a saèka a kowa! ⁹ Unù a ghoghò enina makeni unù hù e nwonhèn erere rì okukwe unù—ya wù, wè hù a zuofuha umè-ndun unù.

¹⁰ Nke nzuofuhani, ndì-amuma hù Osolobue gi ku oku efoma hù jenkọ d'e ru ọnù èka te chọkènmè alì a, dònrin ènya leban a ènya ebe wè n'a chọ nì wè ghoha a. ¹¹ Wè hù a jù enwèn wè ihien Mmònsò Kraistì rì imè wè rì e ku oku è ogèn o gi gwato wè afunfun Kraistì k'a ta lè ọghọ k'e sòn n'è—a jù enwèn wè onyè ọ rì e ku lè ogèn o gi jenkọ d'e gi mè. ¹² Osolobue nò ghosì wè nì èlè ifiri wè lè enwèn wè kè wè gi e ku ihien ndì ahun wè ku, kanì, ifiri unù. Unù a nuguọ nwan ihien ndì hù. Ọnù ndì ahun wèhèni unù ozioma kè unù gha nù wè. Ikèn Mmònsò ahun Osolobue gha enu-igwee zihè kè wè gi zi unù ya wù ozioma. Ndì mmònsò-ozì nke a chokade nì wè leghade ihien ndini!

Wè Kpọ Unù D'e Bi Obibi Rì Nso

¹³ Ya wù, kònrin nì nwan ọrùn imè obi unù, e dònrin ènya e bi; buchanrìn nì olile-ènya unù che ngozi hù Jesu jenkọ d'e gi efoma a wèhèni unù—ogèn o k'e gi bia. ¹⁴ Lèkè ezigbo umù hù e humè isi, emèzile nì ihien ndì hù te rì a gùn unù ogèn unù kelèni marìn Jizosì. ¹⁵ Kama, obibi unù ya rìchanrìn nsò ụzọ ile nòkè kè Osolobue hù kpọ unù dòn rì nsò. ¹⁶ Makeni Èkukwọ-nsò si, “Rì nì nsò, makeni mmè nwen rì nsò.”

¹⁷ Ebe o me ni Osolobue hun ghaleni egbeyeni onye owule ke unu a kpọ Nedi unu—Osolobue hun e gi ihien onye-onye me e kin e ikpe—gikwo ni nwan egun e bichanrin ogenni hoduni unu k'e bi elu-uwani unu wu itumunye.

Kę Wę Dọn Gbapuha Enyi

¹⁸ Unu a maringwo ke Chuku don gbapuha unu ime obibi-eti hu unu gha eka ndi muni unu nwehen; ni ele ihien e wiwini rike egbo ona (siva) mobu goru—ke we gi gbari unu, ¹⁹ kani, edeke hun rikenme mkpa—edek Kraisti, hun ri ke nwa-ebulu ehụ a zu oke nwonleni orusi. ²⁰ Osolobue a hotogwo a ni Osolobue d'e ke uwa, o ru ogen ikpazuunni, o no nwan wepuha a ifonrin-ifon make orinimma unu.

²¹ Unu a ghagwo nwan eka Kraisti bia d'e gi Osolobue don enya, Osolobue hun gha onwun weli Kraisti, ye Kraist' ogbo. Ya wu ni Osolobue ke unu kwerini; Osolobue ke unu ri e lee enya.

Onye Wę Gbafuha Nke-esi E Nwe Ezigbo Ihien-osusuo

²² Hunni unu chanchanguu nwan ume-ndun onu ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan eka a sotari ibe onu. Ya wu, gi ni nwan akpakali-obi unu e nwe ihien-osusuo ibe unu. ²³ Unu a wurugwo ndi we mudonzi. Ele mkpuru we gha a mu ihian hun a nwunni ke Osolobue gha mundonzi unu, kama, mkpuru ghaleni a nwun ke we gha mu unu. Mkpuru ahun wu oku Osolobue—oku ri ndun, hun a to jenin ejen. ²⁴ Make ni, Ehuhwo-nsọ si,

“Ihian ile nohu ke efifia;
ogho ile ihian nwon nohu ke obobo efifia.
Efifia shinwun, obobo a danpu!

²⁵ Kani, oku Onye-nwonna-enyi
jenko d'e turu jenin ejen!”

Oku hu wu ozioma hu we zi unu.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

¹ Ya wu, wpu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunna, iwe-enya le nkuto ile. ² Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hun ri ochan a do unu—keni unu hun uzọ a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e, ³ o me nwan ni ezioku ro ni unu a danmingwo efoma Di-nwonna-enyi, hun a ni Di-nwonna-enyi ri mma.

⁴ Unu a biagwo nwan d'e kunrun e: omuma hun ri ndun—hun ihian ju; kani omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu enya Osolobue. ⁵ Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hun uzọ wuru ndi nchu-ejan ri nsọ, hun gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hun Osolobue a nabanhan. ⁶ Make ni, Ehuhwo-nsọ e kugwo a, si,

“Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,
omuma gin'e;

omuma m hori ahori, rikenme mkpa.

Ifenren emeko onye hun kwerini n'e.”

⁷ Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kani nke ndi hun kwerileni—

“Omuma ndi ri a tun uno jutọ,
a wuruole hun gi ulo!”

⁸ O wurugwozi

“Omuma w'a kpogburu;
nkume a han we a dan.”

Makeni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

⁹ Kani, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nso; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzo e me onye owule a marin oken orun ri ichen-ichen Osolobue runsonme, Osolobue hun kpopuha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma. ¹⁰ Ogen mbu, unu “ele ndi nke Osolobue”, kani, unu a wurule nwan ndi nke e; mbu, “omiken e eruni unu aka”, kani omiken e e ruguo nwan unu aka.

Enyi Wu Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a rio unu nokene ndi obia le ndi rileni ani we, gbala ni ni egun ndi hun a gunsonme ihian hun a luson ume-ndun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozo ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu nokene si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu—e gi we ye Osolobue ogho ogen o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kini

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonna-enyi e hume ni ndi ile ri a kini isi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Govano ri Azun ichen-ichen a ki—nokene ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpukin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wuleni igbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwonrin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusu ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mabu igbon**, e weluacharin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzo ile—ele ndi-efoma le ndi aka-alulua suo, kani ke ndi aka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furuleni ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kponi unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzo e son nzom'uku a.

²² O metuni njo;

oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Ogen we gi kpari e,

o kparigwarini we;

ogen o gi ta afunfun,

o nyanni isi n'o k'e me ihien owule.

Kama,

o no we enwen e

kwan Osolobue,

onye hun a han ezigbo enen.

²⁴ Kraisti le enwen e gi ehua a buru njo enyi, bu e shi elu obe osisi ahun, keni enyi gi ehua a nwunnahin njo, gi ndun enyi mememe ihien Osolobue cho. Ehua we rusonme e ke enyi gi nwe nzuori. ²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kani onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du ume-ndun unu rike anu, e cheme e.

Isi Nke Ẹtọ

Di Lẹ Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osuon'a ni o nwegho ndi di kwerileni oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dobanhan we ime Osolobue—bu o nwonni oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anile ni mma unu wuru nke ehụ—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghaleni a fapu—mma ime-juu le agungun omehen—hun rikenme mkpa enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nsọ hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Ibrahim, a kpo a “nna-m.” Unu wu umu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusị unu.

⁷ **Ndi di**, erira k'o rizikwo ebe onu ri. Di, gi uche e son nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye e ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmọn; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suo unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpo gwari we iyi. Hun nke unu e gi megwari we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kponi onu, iya k'o cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo-nsọ si, “Onye cho ndun, onye cho ni elu e ri mma, ya wefu eje-ihien ire e; ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme e.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonni-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizikwo ekpere we.
Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma? ¹⁴ Kani, osuon'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu noke Di-nweni-unu, unu a kwademe ogen ile ni onu a kowan onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me e. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

¹⁷ Makeni o ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. ¹⁸ Makeni, Kraisti gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'o nwun, o nwunkozi, Onye ri ochan hun nwunni ndi njo onwun—keni o hun uzọ wehe enyi ile ebe Osolobue ri. We gbu e, o nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku no me e ri ndun ime-mmọn.

¹⁹ Ogen o gi ri ime-mmọn, o no jen d'e zi ndi-mmọn ri ime ngan ozi oma— ²⁰ ndi

hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suo; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. ²¹ We gi onwan gwato enyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kikenni no. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian eh, kama, ihian gi e a ghosi Osolobue ni o gi obi e ile bia d'e kunrun e. O zuopuha unu makeni Jesu gha onwun lihi. ²² Jesu Kristi a lashiguon nwan elu-igwee; o nodi nwan aka-nni Osolobue; ndi mmon-ozu ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru e.

Isi Nke Eno

Obibi Ndi We Gbehutoquu

¹ Ebe o me ni Jizosi narin afunfun noke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Makeni, onye gi ifiri Kraisti kpachanpu enya narin afunfun ime ndunni a juguo njo—² a ra bizi n'o me ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-awa ke Chuku don cho.

³ Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higuo. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsomme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jen ogbo manya, onu a ru mmon onu a marinzi hun unu ruako.

⁴ O tuka we nwan enya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi e e kuja oku unu. ⁵ Kanj we jenk d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

⁶ Onwan hain we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzon ri ndun ime-mmon rike Osolobue, osuon'a ni a naringuo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

⁷ Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwodon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me n'e make odakin gha a ri ekpere unu. ⁸ Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, makeni ihien-osusuo e kpume njo bu oda. ⁹ E gichanrin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyiye ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyiye o nwehen aka Osolobue e yeni ibe e aka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule hun a run orun owule ya gi iken Osolobue ye e run a, keni ogho hun uzon a bia ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogho le iken ile wu nke e jennin ejen. Isee.

Ita-afunfun Noke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya noke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghoghoma ni, makeni unu ri e son Kraist' a ta afunfun a—keni unu hun uzon nwe ighogh, e yi oro-ighogh ogen ogho a k'e gi puhachanrin ifon.

¹⁴ Omeni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wuruole ndi Osolobue gozi, makeni ohun ghosi ni Mmon ahun nwe ogho hun wu Mmon Osolobue nokwasi onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbu-ochu mobu izu-ohin mobu makeni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosonme oku.

¹⁶ Kanj, omeni y'a ta afunfun makeni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile e ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma ni ri a za efan hu, ni ri a za “Onye nke Kraisti.”

¹⁷ Makeni, ogen e ruole hun okinkin-ikpe e gi bidon—bu o k'a gha ime ulo

Osolobue bidon. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha eka enyi ndi nke Osolobue bidon, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozozu,

“Omēni nzuopuha fu ndi ezi-omume orun
nani k'o k'a ri ni ndi-njo

le ndi ghaleni e fe Osolobue?!”

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun—udi afunfun hun wu uche Osolobue—we we nwan enwen we che eka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

¹ M ri nwan a rijo ndi-isi ri ime unu—**m ri a rijo unu** nọke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogho ahun lalani: dodo ni, ² e lepu ni atunrun Osolobue hun we buche unu eka enya; e du ni we. Arunle ni nọke si we wa a ye onu olu, ka shiapu ni efu run a—nọke ke Osolobue don cho; egile ni ekpiri ihien unu k'e nwehen me e, ka me n'e make ni irun ni Osolobue orun ri a du onu. ³ Emele ni ndi we keye unu lepu enya nọke si unu nwe we; kama, a wuru ni ni we ihien-neri, ⁴ ken, oge Onye-isi ndi-ndu atunrun e gi bia, unu e nwehen okpu-eze ogho ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Make ni, Ehuho—nso si,

“Osolobue a nokin onye-mpache uzo,

kani,

o me ni onye e welua enwen e ani efoma,

e yen'e eka.”

⁶ Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni oge ru, o bushi unu elu—⁷ unu e bu mkpa ile unu nwe kwasia, make ni orinimma unu ri a obi.

⁸ E donrin ni enya; e che ni nche—make ni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme nọke eworo ri e deni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹ Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho ni ndi Itu-Kraisti ibe unu ile ri uwa ri a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰ Kani, unu taguu afunfun ekere oge, Osolobue hun e mecharin efoma ile, hun kpọ unu d'e du e nwonrin ogho-itebite ahun ri ime Jizos' Kraisti, k'e donzicharin ni unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodicharin ohunma, obi e rucharin unu ali.

¹¹ Iken ile wu nke e jenin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹² Sivanosi*, ya yeni m eka de ehuhuo—ozini me ekere; nwehe enyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e ken m gi e gba unu ume, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³ Uka ahun ri Babilonu, hun we hori ke we don hori unu, e zigho ekele unu. Nwa m wu Maki e keleghozikwo onu. ¹⁴ Dide ni ibe onu odide ihien-osusu.

Udon ya ri ni unu ile hun ri ime Jizos' Kraisti.

* **Isi Nke Isen:12** Iya wu Sailasị.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Pita** **De** **Pita, Nke Ebuo**

¹ Mmẹ wu Simionu hun w'a kpọ Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozii e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikemem mkpa hun enyi le enwen enyi nwon—okukwe hun we nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi le Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ² Efoma le udon ya rini onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nweni-enyi le Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O giguu iken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hun enyi e gi bi elu le hun enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hun kpọ enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweyaye ihien ndini o ye enyi. ⁴ Ogho a ahun le ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonme enyi oken nkwa ndi hun o kwesonme enyi, nkwa ihien w'a cho achọ ri ichen-ichen hun o cho ni enyi nwerin. O me e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa le ihien olila-enya hun e buhen'e.

⁵ Ufiri onwan, lilima ni nwan uzọ ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hun ghaleni e tu e cheni obi-nwene.

⁸ Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweyaye we, unu awuko ndi marin Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kani, o me nke onye hun nwonleni ihien ndini, o rini e leghakemem uzọ, enya-mpin k'o wu. O zogu ni a chanchanpuguu w'a njo mbu.

¹⁰ Lilima ni nwan uzọ ile, umune m, ni unu ghosi ni Osolobue kpọ unu nke-esi le ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu me e, o nwonni ogen unu e gi dan! ¹¹ Unu siko d'e gi e ru ogo ndi we k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Ali-eze itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi le Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hun Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—osun'anị unu a maringuole we; osun'a ni unu e turuguu ohunma ime ezioku hu we weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini we, hunni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴ Makeni, a maringuu m ni ogen m'e gi nwunhun, gbupu ehuni, a riguu nsue, rike ke Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghere, m k'a nwankemem uzọ ile gi hun a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini we, m ghaguu ehuni pu—m nwunhunguu.

¹⁶ Makeni ele akiko ndi ma ko akiko memem ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken le obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hun ogho a. ¹⁷ Chuku-Nedi ye Jizos' ogho le ikpen ogen hu o gi gha elu-igwee gi olu e ku oku. Olu ahun le Ogho ahun Kachanrinni wi bia ebe Jizosi ri. Olu ahun si,

“Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m!”¹⁸ Enyi le enwen enyi gi ntin enyi nu ke oluni gha elu-igwee bia ogen ahun enyi le iya gi ri elu ugu-nsò hu.

¹⁹ Enyi gi e nwan marin ni ihien ndi-amuma ku ime Ehuho-nsò wu ezioku furu w'e gi don enya. Ya wu, o ka unu mma ni unu gi we e don—noke ukpe-eka ri e nwun ime ishi—gi we don d'e ru mgbe eki e gi fon, hun ukpe Onye ahun wu Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Ké Ihien Rì Imé Èkukwo-nsò Dón Bìá.

²⁰ Ka gho ha ni onwan rike ihien ibuzo: ni, o nwonni ihien owule we ku mobu de ime Ehuho-nsò hun we gi uche ihian ku mobu hun we gi uche ihian a kowa; ²¹ make ni, o nwonni ihien owule ri ime Ehuho-nsò hun gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsò 'ya nu ndi hun kuni, we no ku ihien gha ebe Osolobue ri bia.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Le Ndi nkuzi-ntu

¹ Kani ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' ogen mbu hu. Eri ra ke ndi nkuzi-ntu k'a donzi ri ime unu. We k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hun e buhe ntikpo, Jude Di-nwonni-we, hun nonni we—onwan ke we k'e gi buhekennin ni enwen we ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarin Ihian Ihien E

² Kani, ndi bu oda k'e son we bime eje-obibi ifenren ahun we ri e bi. Ihian siko d'e gi ifiri we kuto Uzo-ezioku. ³ Enya-uku we k'e me we e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpe-omuma le afunfun we buto ni we edei hu a—o nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkò d'e tikpo we a ranhintuni uran!

Osolobue A Maringwo Ye Onye-onye Ihien We Cho

⁴ Ebe o me ni Osolobue ahatusi ndi mmon-ozu hu ogen ahun we gi me njo, kama, o tu we ye ime okun-mmom, kenmesonme we, busonme we che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O me nwan ni Osolobue ahatusikwoni uwa mbu ye, ogen hu o gi zihè oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni o zuopuhaghò Nua, hun e zisonme we ozi keni we me ihien Chuku cho, ya le madu esa ndi ozò—k'o k'e me ndini we?

⁶ Omeni o magho ani Sodomu le ali Gomora ikpe, gi okun dunfu we, we no henrin ntun—nke wu ni arizi we, o no gi we ghosi ihien jenkò d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntuni?

⁷ Di-nwonni-enyi zuopuha onye ri-ochan wu Lotu, hun ize eje-obibi we le obibi ifenren we ri e bi e ze oda-oda. ⁸ (Ezioku-ezioku, ogen ahun ile Lotu gi bi ali we, o hu a fugbu onye ezi-omumeni, obi e hu ri ochan hu a gbawa—make ni o hu e gi enya a hun eje-ihien ile we ri e me uhuhin-uhuhin, e gi ntin a nu a.)

⁹ Ya wu ni Di-nwonni-enyi marin k'o don a gbapuha ndi hun e fen'e ime onwunwan, marinzikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hun e me ihien uru a gunni we le ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien We Ghotaleni

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi we ye we ke w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu we. ¹¹ Kani, osuon'a ni ndi mmon-ozu ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kuto we ihun Di-nwonni-enyi. ¹² Kani, ndini no ke anu-ofia nwonleni uche, anumanu hun ghaleni e leban ihien enya—hun we muhu ni we nwunrun gbu. W'e kuto ihien we ghotaleni. We k'a la ntikpo ke anu-ofia don a la ntikpo—¹³ eje-ihien e kunrun we make eje-ihien ndi we ri e me!

Ihiyen Hun A Gun Ehu We Ke W'e Me

O sọọ wẹ ni wẹ e mẹ ihiyen-ifenren ebe eki ri enu. Unyin le ntupo ke wẹ wu ime igunrun unu. Iya ke wẹ wu makeni w'a nozide ebe wẹ n'e son unu e ri Oriri Ihiyen-osusuo unu e mẹ ihiyen-ifenren le ihiyen-ndufie ndi ahun asuoni wẹ, e mepuha wẹ ifon. ¹⁴ Ughere jun wẹ enya; efọ ime-njo ara jun wẹ. W'e gi ero a dori ndi zeleni. E giguọ wẹ enya-uku zun obi wẹ. Ndi wẹ bu onu ke wẹ wu!

A Kpahuguo We

¹⁵ A laguo wẹ ezigbo Uzọ hu zinrinni to, ghasonmẹ uzọ Balam' nwa Beo, hun eje-erere a sọo, a du— ¹⁶ kanị Osolobue no jugbo a make njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku no gi olu ihian ku oku, hun wẹ gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe ke wẹ donmẹ ni ishi hun kachanrin.

Oku-onu We Asuoka Kanị A Riziole We Egbun

¹⁸ I nu oku-onu wẹ, y'e gbu ni wẹ osekpui! Kanị oku wẹ enwen ani. W'e gi ihiyen a na enya a dori ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ W'e kwesonmẹ wẹ nkwa ni wẹ k'e weri enwen wẹ, kanị, uwe le enwen wẹ wusonmẹ igbon ihiyen runi. Makeni, ihiyen ri a ki ihian ke onye hu wu igbon e.

²⁰ Makeni, omeni wẹ wanahinguu ihiyen ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hun wu Di-nweni-enyi le Onye-nzuopuha enyi, anizi wẹ ihiyen ndi hu nwundon wẹ, kari wẹ eka, onodi ikpazuun ndi no erira a kaguọ njo kari nke ibuzo. ²¹ Makeni, o te ka wẹ mma ni amarintudeni wẹ Uzọ hu ri ochan kari ni a maringuu w'a, a gbakito wẹ oku le iwu hu ri nsọ wẹ weye wẹ eka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe wẹ ri, "Nkite e kin azuun buru egbo a." Ozozị, "Wẹ chanchanhu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu."

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonna-enyi

¹ Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime wẹ ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihiyen. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nsọ Osolobue ku ogen mbu le iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o zihen unu.

Eleni Di-nwonna-enyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghota ni onwan: ni ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, a mu emu, e bi k'o sọo wẹ. ⁴ Wẹ k'a si, "Elebe ke nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biaguọ nwan? Ndi nedi enyi wẹ a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihiyen ile nohu ke wẹ ri kete wẹ e kele uwa!"

⁵ A kpachanpuguo wẹ enya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi ke enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin memẹ akpakali, gha ime mirin wefuha a; ⁶ o no gizi oku-onu a mẹ mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kanị, nke elu-igwee le uwa ri ogenni, Osolobue e giguọ ya wu oku-onu a bu wẹ donmẹ n'o k'a dun wẹ okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo wẹ.

Di-nwonna-enyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸ Kanị, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihiyen ohuni: ni ebe Di-nwonna-enyi ri, akp'ohin ohu nọke ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnunai); ahua nnu-uku rizi ke akpu-uhuohin ohu. ⁹ Eleni Di-nwonna-enyi ri e bie mbie imezu nkwa a ke ndi hu don a ghoha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O choni ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuoḥin Di-nwōnni-ḗnyi Lala

¹⁰ Kanị Uhuoḥin Di-nwōnni-ḗnyi jenkọ d'a bịa idenmizi lekẹ ohin. Oḡen hụ, igwere sikọ d'e gi oken ụzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa lekẹ ihien ile ihian nọ ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹ Ebe o me ni we k'e tikpopu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nsọ, e gi egun Osolobue e bi; ¹² e che Uhuoḥin Osolobue, e me e n'o biakenrin, Uhuoḥin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³ Kanị, nọkẹ kẹ Osolobue don kwe nkwa, enyi ri a tu enya enu-igwee ohun lekẹ uwa ohun—ebehu wuchanrin ebe obibi ihien ile ri-ochan.

¹⁴ Ndi ri m obi, ebe o me ni onu ri a tu enya ihien ndini, lili ma ni nwan ni udon hun uzọ a ri egbata onu lekẹ iya, amangbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani oḡen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵ Bun'e obi ni ndidi Di-nwōnni-ḗnyi ri e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina kẹ ezi nwene enyi wu Polu donzi deni unu ghahani amamihien Osolobue ye e. ¹⁶ O kusonme oku ihieni ime ekukwo-ozie ile. O nwongho ihien ndi a fu orun oghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni enya we lekẹ ndi wuzoleni ohunma a fihuto—kẹ we e mezi ihien ndi ozọ ri Ehuhuo-nsọ, e gi e e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷ Ndi ri m obi, a gwatoguo we nwan unu ihien ndini. Donrin ni nwan enya, amangbe mmefie ndi e bi k'o sọ we e dufie unu, me unu ewuzozile kẹ unu don nwan wuzo. ¹⁸ Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwōnni-ḗnyi lekẹ Onye-nzuopuha enyi me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwōnni-ḗnyi.

Ogho ya ri n'a oḡenni, ririkwon'a d'e ru Uhuoḥin hu k'a to jenin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuzo **Jonu** **De** **(Jonu, Nke Ibuzo)**

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metughu a eka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legua enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legua. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzọ du enyi meko—makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzọ zu oke.

Ukpe Suro Ke Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonni ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntu, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, noke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku arị ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-enya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbaghari enyi njo enyi, chanchanpuhanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onyentu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donme Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amangbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a ridon ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi suo, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me. ⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si enyi me, onye hu wu onye-ntu, ezioku arị ime onye no enina. ⁵ Kanj, nke onye owule hun a gbaye oku Osolobue, ezioku-ezioku, onye ahun nwe ihien-osusu zu oke jenni Osolobue.

Ihien enyi gi a marin ni enyi ri ime e wu onwan: ⁶ onye si n'o ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arị m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu ahun m ri e ku oku e. ⁸ Kanj o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni wu ezioku, o hu ime Kraisti, o huzikwo ime onu—makeni ishi hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹ Onye owule si n'o ri ime ukpe bu ize onye Itu-Kraisti ibe e hu e ze e, echen ke onye hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onye owule nwe ihien-osusu onye Itu-Kraisti

ibe e bi ime ukpe—o nwonni ihien ri ime e hun e me ihian a kpoqburu. ¹¹ Kanị, onye hun e ze ize onye Itu-Kraịstị ibe e ri ime ishi; o ghako ime ishi, o marin ebe o jenko—makeni ishi hu a gbakinguo a enya.

¹² Umueka,
m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
ni Osolobue e giguo ifiri efan Jizosi
gbaghari unu njo.

¹³ Ndi nedi,
m ri e deni unu ni m gi e gwa unu
ni unu a maringuo onye hu rini gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,
m ri e de ni unu ni m gi e gwa unu
ni unu e meriguo Eje-onye hu.

¹⁴ Umueka,
m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
ni unu a maringuo Chuku-Nedi enyi.

Ndi nedi,
m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
ni unu a maringuo onye hu ri gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,
m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
ni unu e zego,
ni oku Osolobue ri ime unu
le ni unu e meriguo Eje-onye hu.

Ihien-owa Y'a Suokwole Unu!

¹⁵ Enwekwole ni ihien-osusuo uwa mobu ndi ri ime uwa, makeni ihien Chuku-Nedi-enyi ara suo onye ihien uwa a suo. ¹⁶ Makeni, ihien ile ri ime uwa, ke eje-ihien ndi a gunsonme ehụ ke ihien-onina-enya ke nhonron ihian a honron makeni o nwegho ihien-owa, aghani eka Nedi-enyi bia—owa ke we ile gha a bia. ¹⁷ Uwa le ihien-olila-enya ile rin'a ghafeko aghafeko; kanị, onye owule hun e me uche Osolobue k'a to jennin ejen.

Eñenren Kraịstị Ahun W'a Kpo Anti-Kraịstị

¹⁸ Umụ m, ogenni wu ogen ikpazuun! Ke onu don nu ni enenren Kraịstị ahun w'a kpo anti-Kraịstị lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-inenren Kraịstị a puhaguo. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazuun. ¹⁹ Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kanị, ele we ndi nke enyi. Makeni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kanị, opupu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wechanrin enya ni ele we ndi nke enyi.

²⁰ Kanị, onu ile marin ezioku makeni Onye-hu-ri-nsọ e hukpuguo onu uden ime-mmọn gi tume unu umu a. ²¹ Eleni unu amarin ezioku haın m gi e deni unu, kanị, makeni unu a maringuo a—unu a maringho n'o nwonni ntụ a gha ime ezioku a fuha. ²² Onye wu nwan onye ntụ emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wu Kraịstị, Onye-nzuopuha hu Osolobue tume. Onye no erira wu enenren Kraịstị hu—hun w'a kpo Anti-Kraịstị; a ra kwerini Chuku-Nedi le Nwa a. ²³ Eghęę! Makeni, onye owule ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onye owule kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

²⁴ Ni ni ozi hu unu nu isi-ibuzo risonme ime ndun unu. Omeni ihien unu nu isi-ibuzo hu a risonme ime ndun unu, unu k'a risonme ime Nwa Chuku le ime Chuku-Nedi. ²⁵ Ihien o kwe enyi nkwa n'o k'e ye enyi wu ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni we dufie unu ke m gi ri e deni unu ihien ndini. ²⁷ Kanị, o me nke unu, uden ime-mmọn hu o hukpu unu, hun o gi tume unu umu a hu

ime ndun unu a kuzi unu ihien ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onye owule k'a kuzi unu. Ihien uden ahun o gi tumu unu a kuzi unu wu ezioku—ntu ari a. Noke ke o don kuzi onu—nodi ni ime Kraisti. ²⁸ Eghete umu m, nodi ni ime e, keni obi ru enyi ile ali ogen o k'e gi puha; amamgbe enyi e gi ifenren wari Uhuohin hu.

Ké W'a Dón Marín Umụ Osolobue

²⁹ Omeni onu a maringho n'o ri ochan, onu k'e gi e marin ni ya mu onye owule hun e bi obibi onye ri-ochan.

Isi Nke Etọ

¹ Lee ni nwan ke Chuku-Nedi nwehan ihien-osusuo enyi—nke wu ni w'a kpọ enyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya ke enyi wu! Ihien hain uwa gileni marin enyi wu ni uwa amarin n'a. ² Ndi ri m obi, enyi wu nwan umu Osolobue. Kanị, ihien enyi jenkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu enyi a maringho ni ogen o k'e gi bia, enyi k'a no ke iya, makeni enyi k'a hunchanrin a k'o no. ³ Ndi ile nwon olile-enyani ime we e donme enwen we ochan noke ke ya le enwen e don ri ochan.

⁴ Onye owule hun e me njo ri a dan iwu makeni ime-njo wu idan-iwu. ⁵ Unu a maringho ni Kraisti bia d'e wefu njo, unu a maringhozi ni o nwonni njo ri ime e. ⁶ O nwonni onye ri ime e hun e me njo; onye owule hun e me njo e ke huntu e mobu marin a.

⁷ Umueka, anile ni onye owule dufie unu! Onye hun e bi obibi onye ri-ochan ri ochan ke Kraisti don ri ochan. ⁸ Onye owule e me njo wu nke Ekwensu—makeni Ekwensu gha ali mela njo. Iya hain Nwa Osolobue gi bia—keni o tikpo orun Ekwensu.

⁹ O nwonni onye hun Osolobue mu hun e me njo. Makeni, mkpuru Osolobue ri ime onye ahun. O s'eka me njo, makeni Osolobue mu a. ¹⁰ Onwan ke we gi a marin ndi wu umu Osolobue le ndi wu umu Ekwensu: onye owule ghaleni e me ihien ri mma mobu hun ihien ndi Itu-Kraisti ibe e ghaleni a suo ele nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-osusuo Ibe Unu

¹¹ Makeni ozi hun unu nu isi-ibuzo wu ni enyi k'a gha e nwe ihien-osusuo ibe enyi. ¹² Enyi anokokwo ni ke Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwen e. Ki hain Keni gi gbu e? Makeni Keni le enwen e me eje-ihien kanị nwen e me ihien ri mma.

¹³ Umune m, y'a tula unu enya ni ize unu ri e ze uwa. ¹⁴ Ihien enyi gi marin ni enyi a ghaguo onwun fuha, banye ndun, wu ni enyi nwe ihien-osusuo ibe enyi. Onye nwele ni ihien-osusuo ibe e a nwunhuguo.

¹⁵ Onye owule ize nwen e e ze wu izighe—bu unu a maringho n'o nwonni izighe ndun itebite ri ime e. ¹⁶ Ihien enyi gi a marin ihien-osusuo nke-esi wu onwan: ni Kraisti gi ifiri enyi we ndun a ye. O furu nwan ni enyi gizikwo ifiri ibe enyi we ndun enyi ye. ¹⁷ Nani ke ihien-osusuo Osolobue gi ri ime ihian, omeni ihian e nwongho ihien uwan, kanị o hun nwen e e ihien ri a ko, o ju n'o yekon'a eka? ¹⁸ Umueka, ni enyi e nwon ni ihien-osusuo nke-esi—elekwọ hun we gi onu suo e ku, kanị, hun we gi eka e me.

¹⁹ Ohun ke enyi e gi marin ni enyi wu nke ezioku, iya ke enyi gi e me obi e ru enyi anị ebe Osolobue ri—²⁰ omeni obi e gbume enyi mgbu. Makeni, Osolobue ka obi enyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹ Ndi ri m obi, omeni ihori enyi hu a ghoni enyi, obi e rucharin enyi ali ebe Osolobue ri, ²² enyi e nwehenzikwo ihien owule enyi riọ a—makeni enyi hu e donme iwu e, e me ihien a suo a usuo efo.

²³ Iwu e wu hunni: ni enyi k'e kwere ni efan Nwa a wu Jesu Kristi le ni enyi k'e nwe ihien-osusuo ibe enyi—noke k'o don gwa enyi. ²⁴ Ke we han hun e donme iwu e ri ime e, iya nwen rizikwo ime ndun we. Ihien enyi gi a marin n'o hu ime enyi wu onwan: n'o yeole enyi Mmon-nso.

Isi Nke Eto

Mmon Osolobue Le Mmon Ehenren-Kraisti

¹ Ndi ri m obi, ele mmon ile gi ihian ku ke unu k'e kweyeni, ka e lele ni we, keni unu marin ke mmon ndi hu gha aka Osolobue bia nke-esi. Make ni, ndi-amuma-ntu bu oda a puhaguo ime uwa. ² Ke onu k'a don marin ni Mmon Osolobue ro wu onwan: mmon owule gi e don ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku e—mmon hu gha aka Osolobue bia, ³ kani, mmon owule hun kwere ni ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, henrin ihian bia, mmon ahun aghani aka Osolobue bia. Ohun wu mmon Ehenren-Kraisti, ya wu, mmon Anti-Kraisti—hun onu nu n'o lala alala; o rigoule nwan ime uwa.

⁴ Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo we, make ni onye hu ri ime unu ka onye hu ri ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon we ntin. ⁶ Enyi nwen wu nke Osolobue. Onye owule hun marin Osolobue e gon enyi ntin. Onye owule hun wulen nke Osolobue ara gon enyi ntin. Onwan ke enyi gi a marin mmon hun wu nke ezioku le mmon hun wu nke ndufie.

Ime Osolobue Ke Ihien-osusuo Ri

⁷ Ndi ri m obi, ni enyi e nwe ni ihien-osusuo ibe enyi, make ni ihien-osusuo gha aka Osolobue a bia. Onye owule hun nwon ihien-osusuo, Osolobue mu a, onye hu marin Osolobue. ⁸ Onye hun nwonleni ihien-osusuo amarin Osolobue, make ni Osolobue wu ihien-osusuo. ⁹ Osolobue a ghosiguo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri; enina k'o don me e: o zihе akpu Nwa a ohu ime uwa, keni enyi hun uzọ ri ndun ghahan'a. ¹⁰ Onwan wu ihien-osusuo: eleni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, kama, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi, gi e zihе Nwa a n'o wuru ejan we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma Osolobue hun njo e buhe.

¹¹ Ndi ri m obi, ebe o me ezie ni Osolobue nwehan ihien-osusuo enyi enina, o furu ni enyi nwen nwezikwo ihien-osusuo ibe enyi. ¹² O nwontuni onye gi enya a hun Osolobue—kani, omeni enyi e nwegho ihien-osusuo ibe enyi, ya wu ni Osolobue bi ime enyi; ya wuzi ni ihien-osusuo a zu oke ime enyi.

¹³ Ihien enyi gi marin ni enyi ri ime e le ni ya nwen ri ime enyi wu n'o yeguo enyi Mmon-nso a.

¹⁴ Enyi a hunguo a, ku e, ni Chuku-Nedi e zihеguo Nwa a d'a wu Onye-nzuopuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi e don, e ku e, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Enyi a maringho nwan, enyi e gi ole e nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onye hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen e ri ime onye hu. ¹⁷ Erira ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun enyi, keni obi ru enyi ali Uhuohin Okinkin-ikpe—make ni ke Jesu no, erira ke enyi no ime uwan. ¹⁸ Egun ara tu onye gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenkọ d'a ta—ihien-osusuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihien-osusuo o bu uzọ nwon jenni enyi hain enyi gi a saeka e nwon ihien-osusuo. ²⁰ Omeni ihian si, “M nwe ihien-osusuo jenni Osolobue,” bu ize nwen

ẹ rị e ze ẹ, onye-ntu k'ọ wu. Makeni, omeni ihian e nwonni ihien-osusuo nwene ẹ—nwene ọ rị e legha, ọ sako ẹka nwe ihien-osusuo Osolobue—Osolobue o leghatuleni. ²¹ Iwu o ye enyi wu onwan: ni, onye nwe ihien-osusuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osusuo nwene ẹ.

Isi Nke Isen

Kẹ Enyi Dọn E Meri Uwa

¹ Onye owule hun gi ẹ don ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihien-osusuo onye mu ihian, nwezikwo ihien-osusuo nwa a. ² Ihien enyi gi a marin ni enyi nwe ihien-osusuo umu Osolobue wu ni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, e mesonme ihien ndi o si enyi e me. ³ Kẹ we don e nwe Osolobue ihien-osusuo wu: imesonme ihien o si enyi me—bu ihien o si enyi me ele ibu, ⁴ makeni onye owule Osolobue mu e meri uwa. Iken hun enyi gi e meri uwa wu okukwe enyi nwon. ⁵ Onye a sa nwan ẹka e meri uwa? Onye hun gi ẹ don ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraisti-ni wu onye hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kan ghahani mirin le edeke. Mmon-nsọ le enwen ẹ wu hun a shia eri, makeni Mmon-nsọ wu Onye ezioku. ⁷ Ya wu ni we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nsọ; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwaa:] we wu ⁸ Mmon-nsọ le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omeni enyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi ẹ; kan onye hun kwerileni a kpoguo Osolobue onye-ntu, makeni o gini eri Osolobue shia ni Nwa a don. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yeguo enyi ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onye owule nwon Nwa a hu nwon ndun, kan onye hun nwonleni Nwa Osolobue enwon ndun.

Ndun Itebite

¹³ M ri e deni unu ihien ndini, unu ndi hun kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itebite.

¹⁴ Ihien obi gi e ru enyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omeni enyi rio a ihien owule k'o don ri a obi, o nu ekpere enyi. ¹⁵ O me nwan ni enyi a maringho ni ihien owule enyi riol'a, ni o nu ekpere enyi anu, ya wu enyi a maringhozi ni enyi e nwehengu ihien enyi rio a.

¹⁶ Onye hun nwene ẹ k'o ri e me njo—udi njo hun ghaleni ẹ buhe onwun, ya me ekpere, Chuku k'e ye nwene ẹ hu ndun—onwan wu nke ndi hun me udi njo hun ghaleni e buhe onwun. Njo hun e buhe onwun ri ari: asini m unu mema ekpere banyeni ohun. ¹⁷ Eje-omume ile wu njo, kan o nwon njo hun ghaleni e buhe onwun.

¹⁸ Enyi a maringho ni onye owule Osolobue mu ara me njo, makeni Jesu, Onye hu Osolobue mu, e che ẹ nche—Eje-onye hu ara metu a ẹka.

¹⁹ Enyi a maringho ni enyi wu nke Osolobue; enyi a maringhozikwo ni uwa ile ri okpuru Eje-onye hu.

²⁰ Enyi a maringho ni Nwa Osolobue a biaguo, n'o yeguo enyi nghota hun enyi e gi marin onye ahun wu onye-ezioku. Enyi ri nwan ime onye ahun wu onye-ezioku le Nwa a wu Jesu Kristi.

Iya wu Osolobue nke-esi le ndun-itebite.

²¹ Umụ m, gba ni ni ife mmon mobu ife ihien ozo owule oso!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Jonu De Jonu, Nke Ebuo

Ekele

¹ Mmē wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejenni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuo we ebe Ezioku ri ke we wu. Ede mmē suo nwe ihien-osusuo we, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuo we. ² Enyi nwe ihien-osusuo we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jenrin ejen.

³ Efoma le omiken le udon, hun gha aka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraisti' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuo.

Ezioku Le Ihien-osusuo

⁴ Efo a suokenmeke m usuo ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noke ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M ri nwan a rio i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuo ibe enyi. Ele ni m ri e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha anilala ke m ri e de n'i. ⁶ Ihien-osusuo wu ni enyi ri e mesonme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noke ke unu don nu a gha alilala—onu k'e giriri a e bi.

Enenren-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndin ara kwere ni Jesu Kristi gi ehuhuan bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onye-ndufie hu le Enenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amangbe onu e tuhu ihien enyi rungguu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onye owule hun sonsonmeleni nkuzi Kraisti, kanu o fe mgbon—onye hu e nwon Osolobue. Onye hun sonsonme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰ Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabahal'a mobu kele e ohunma. ¹¹ Make ni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kanu ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hunde unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ighoghohu enyi ile hun uzọ zu oke.

¹³ Umụ nwene-i-okpoho-Osolobue-hori e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jonu De Jonu, Nke Eto

¹ Mmē wu onye-isi de ekukwo-ozini. M ri e dejenni ezi nwene enyi wu Gayosi, hun ihien e a suo m ime Ezioku.

² Ezi nwene m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehuru i iken, noka ke i don nwan ri iken ime mmon i.

³ Ighoghọ jun m obi oge ndi hu ime umune enyi gi bia d'e ku ni wu onye we gi e don enya ebe Ezioku ri—ya wu ni ri e bi ime ezioku. ⁴ O nwonni ihien e me m a ghoghọ rike ebe m no nu ni umu m ri e bi ime Ezioku.

Jonu A Ja Gayosi Mma

⁵ Nwene-onye, y'e meke onye we gi e don enya ime orun i ri a run ni umune- enyi ime Jesu, osuon'a ni y'a marin ndi we wu. ⁶ A noquo we ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yeni we udi aka hun a suo Osolobue usuo, keni we jenduru. ⁷ Makeni, oge we gi gi ifiri Efan ahun jenko ijenni, anini we ndi kwerileni ni Jesu yeni we aka. ⁸ O furu nwan ni enyi kwandon ndi no erira, keni o hun uzọ me ni enyi le we wu ohu, e son Ezioku a rungbama orun.

Diotrefesi Le Demetriosi

⁹ E dejenquo ni m uka ehuhuo; kani Diotrefesi hun a cho n'o ki a nabanhan i okiki enyi, o gini ihien enyi ku don. ¹⁰ Ya wu, m bia nwan, m k'e wepuhachanrin ihien ile o ri e me, le onu o ri e buokinsonme enyi! Ohun ehiden'e, o jude n'o nabanhanko umune enyi ndi hu; o ndeni ndi ozo nabanhan we—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni we nabanhan we.

¹¹ Nwene-onye, a kinrinkwole ihien rileni mma, ka kinrin ihien ri mma. Onye owule hun e me ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onye owule hun e me eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen e e ku oku e ohunma. Enyi nwen nke ri a shiazikwon'a eri—bu y'a maringho ni eri enyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazuun

¹³ Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴ M ri a tu enya ni m jenko d'a hun i egwa, keni enyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udun y'a ri n'i.

Ndi owu enyi ile e zi ekele i. Hi ndi owu enyi ri ebegu efan ohu-ohu, y'e kele we.

Ekwokwo-Ozi Judu De

¹ Mmẹ wu Judu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwene Jemisi. M ri e dejenni ndi ahun we kpọ, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ² omiken, udon le ihien-osusuo ya rini onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uzo-Jesu Ogun

³ Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwon, kanj a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasi onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uzo nke okukwe hu hun Osolobue wegwu che eka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhangwo

⁴ Make ni, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun gigwu nzuzue banhan ime enyi. Ndin e gbehutogwo ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpe-omuma hun rini ni we ime Ehuhuo-nsọ. Ndin ara gbayede Jizos' Kraisti hun iya suo wu Di-nwonna-enyi le Onye-nwonna-enyi.

Osolobue A Maringwo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndini, osuon'a ni unu a maringwo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonna-enyi don gha ali Ijptu zuopuha ndi Izrelu, kanj, omegwu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶ Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mmnon-ozu hu te ri nsọ hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kengwo we nwan egbun itebite to ime eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenko d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi ozọ hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mmnon-ozu hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian eka-ntin.

Enwen We Ke W'e E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsonme ohun a han we e me ihien ehü we gi a ruhü, e legberi okiki, e kuto ndi ogho ri ehü.

⁹ Kanj, Maikelu hun wu onye-isi ndi mmnon-ozu e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kuto Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonna-enyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanj ndini e kuto ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-ofia nwonleni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanleni enya, iya e tikpo we.

A Riziole We Eje-onodi

¹¹ Oken nsongbu rini we! E sonmegwo we uzo Keni ogbu ochu; e gigwo we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam egho a suo; e nupugwo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, make ni Osolobue k'e tikpo we. ¹² Ntupo ke ndini wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osusuo unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suo enya ke we wu! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhunni, nwunhunchanrin! ¹³ We nohu ke eje

ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufofo ebiri-ohimin; kokise uzo ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetonije-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha eka Adam gunma—e buguo amuma toni we: o si,
“Lee e,

Di-nwonna-enyi lala
ya le ndi nso a nnu ole-le-ole.

¹⁵ O lala
d'e kin onye owule ikpe,
d'a ma we ile ikpe—

ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me
le eje-oku ile jogbu enwen e,
hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue
gi kuja oku e!”

Eje-Agunun We

¹⁶ Ogen ile ke ndini gi e denwinwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

¹⁷ Kanj, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-enyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu. ¹⁸ We gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” ¹⁹ Uwe wu ndini ihien-awa ri enya, hun nwonleni Mmon-nso, ndi hun e buhe nkebe.

²⁰ Kanj, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nso onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nso don cho. ²¹ E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a suo Osolobue, ke unu don ri e che omiken Di-nwonna-enyi wu Jizos' Kraisti, hun k'e wehe ni onu ndun itebite.

²² E me ni ni ndi obi-ebu omiken, ²³ onu a dokpunpuha ndi ozo ime okun hu keni unu gi e zuofuha we. Nke ndi ozo, e gi ni egun e me ni we omiken—ka zede ni izize ewuru we yi hun ehue we meruguu.

Ekpere Ija-mma

²⁴ Nke Osolobue, onye hu hun k'e ri-eka kwondon unu make onu gha a dan, me onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghohu turu ihun e ebuhu Ogho ri, ²⁵ Onye hu iya suo wu Chuku, Onye nzuopuha enyi, ogho ya rin'a ghahani Jizos' Kraisti Di-nwonna-enyi—oghohole ikpen le iken le okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kikenni le jenin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jonu Nghosị

¹ Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbon ẹ wu Jonu ya ri ime ehuhuoni. Osolobue we ihiẹn ndini ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbon ẹ—ni we hun uzọ marin ihiẹn ndi jenkọ d'e me ẹgwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosị a ya, keni o gha ẹka Jonu ghosị ndi igbon ẹ ya. ² Jonu a shiaguọ nwan ẹri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; o shiaguọ ẹri ihiẹn ile o hun.

³ Ngozi ya rini onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi ri ime amumani; ngozi ya rizikwo ni ndi hun k'a nun'a le ndi hun k'e me ihiẹn we de ime ẹ—make ni oge ihiẹn ndini e gi me a riguo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ehuhuoni jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hun gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani bia ya rini onu—efoma le udon hun gha ẹka ya le Mmon esa hun ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hun wu osheri ahun furu we gi e don ẹnya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hun a ki ndi-nze ri elu-ụwa.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hun nwe ihiẹn-osisuọ ẹnyi, gi edeke ẹ gba puha ẹnyi ẹka njo ẹnyi; ⁶ o nọ nwan me ẹnyi wuru ani-eze, me ẹnyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hun wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jennin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;
 ẹnya ile jenkọ d'a hun a—
 ke ndi hu dun a ihiẹn.
 Ndi ani ile ri ụwa
 jenkọ d'a kwan ẹkwan
 make ufiri ẹ.

Erira k'o jenkọ d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Ibuzo le Ikpazuun!”

Ya ke Di-nwonn-ẹnyi wu Osolobue ku—onye hu hun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani; Onye hun nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosị

⁹ Mme wu Jonu nwene unu, hun we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nahunme, make ni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' ẹri. ¹⁰ Oge m gi ri ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonn-ẹnyi, ebe m ri ime mmọn, m nọ nu oken olu ri e ku oku azuun m. Olu hu nọ ke opi ri a hannị. ¹¹ O si, “Detu ihiẹn i ri a hun ye ime ehuhuo, y'e zijenni uka esani ya:

uka ri Efesosi,
 uka ri Sumena,
 uka ri Pegamom,
 uka ri Tiatira,
 uka ri Sadisi,
 uka ri Filadefia
 lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m nọ gbehuto, nị m hụn onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbehuto m, m nọ hụn obu-ukpe esa we gi goru memẹ, ¹³ hūnzi onye nọ ke Nwa nke Ihian etintinnai obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchan leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ uku-ali a nọ ke igwe w'a kpo bronzu, hūn we finchan ohunma-ohunma, e gbuke nọke si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. Opi-a-gha onunai tu nko gha a onu suefuha. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti efinnai.

¹⁷ Ogen m gi hūn a, m nọ dan anị uku a nọke onye nwunni. Kani, o nọ bu eka-nni e kwasi m, si, "Atule egun. Mmẹ wu Ibuo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmẹ wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jennrin ejen. Mmẹ gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmōn."

¹⁹ "Detu nwan ihien i ri a hūn—ihien ri ogeni le ihien jenkō d'e me ihun."

²⁰ "O me nke kokishia esa ahun i hūn eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmōn-ozī esa ndi hu hūn a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu."

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosi

¹ "Dejenni onye-ozī hūn a nokin enya uka ri Efesosi, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hūn e jenhunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru memẹ, a hūnchanrin ke we nọ, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e lelego ndi hu kpo enwen we ndi-ozī pu-ichen, hūn a ni ele we ndi-ozī pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwo nwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latoguo ihien-osusuo ahun unu nwe isi-ibuoz. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbehuto, memēzi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuoz. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mma ni unu bihuto eka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nikolitia e me, hūn e ze mme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmōn-nsō ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hūn merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hūn ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue."

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ "Nke onye-ozī hūn a nokin enya uka ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibuo le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhunni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringho m afunfun onu ri a ta, marizikwo ke onu mehan ogbenne (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin eka ndi hūn a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenkō d'a ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi hu ime unu ye unon-ngan keni we gi e lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwun. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon nọke okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmōn-nsō ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onwun nke ebuo eruko onye hūn merini ehū, o ruko onye hu ehū."

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegamom

¹² "Nke onye-ozī hūn a nokin enya uka ri Pegamom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi ophia-agma onunai hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebenu ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kanj, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebenu hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi ru mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nikolitia. ¹⁶ Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehuto ni, m k'a bia egwa d'e gi ophia-agma ri m onu luson ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsor ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkod'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan ohun, efan ohun hun o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma."

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

¹⁸ "Nke onye-ozihun a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn'e, si a,

Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun enya a e nwun ke okun; onye ahun ukun-ali a no ke igwe bronzu we finchanchanrin ri e gbukeni: o si, ¹⁹ A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi ali e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kanj, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpo enwen e onye-amuma, hun gi ihien o ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi ru mmon.

²¹ E yeole m'a efe n'o gbehuto, kanj o juguo n'o gbehutoko gherebehi. ²² Lee e nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o ri e me. ²³ M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi e marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

²⁴ Kanj, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun keleni munrun ihien ndi hu w'a kpo 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu ni ebuyeko m onu ibu ozo— ²⁵ ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bia m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi ali ichen-ichen che okpuru e kima,

²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki we,

o k'e tikpochanrin we

leke ite we gi urua kpu,

²⁸ noke ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hu. ²⁹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsor ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Isi Nke Eto

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Sadisi

¹ "Nke onye-ozihun a nokin enya uka ri Sadisi, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi Mmon esa Osolobue le kokise esa hu ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. W'e weri unu ke ndi ri ndun, kanj unu a nwunhunguo!

² Tengin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hun hodu ekeru n'o nwunfu—makeni a hunguo m'a ni orun onu ezuni oke enya Chuku m. ³ Nyanhan ni nwan ihien we kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi e don, gbehuto. Omeni unu etenhinni, m k'a bia noke ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴ Kani, o nwego ndi buleni oda ri Sadisi hun keleni ru ekwa we unyin. We jenkò d'e yiri ekwa ochan, son m e jenhunme, makeni we furu efuru. ⁵ Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'anya Nedi m le ndi mmon-ozì e kpò efan onye hu, ku e ni a maringho m onye o wu. ⁶ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsò ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Filadefia

⁷ “Nke onye-ozì hun a nokin enya uka ri Filadefia, dejenn'e, si a, Lee ihien onye hu ri nsò ku, onye hu wu ihien o si ni ya k'o wu; onye hu gi isanhan Defidi; onye hu we ghaleni a saeka a gunma uzò o gunpu mobu gunpu uzò o gunma: o si,

⁸ A maringho m ihien ile unu ri e me. Lee e, a gunpuguo ni m onu uzò, hun o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringuo m ni onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringho efan m.

⁹ Lee e! M k'e wehe ndi uno-ofufe Ekwensu hu we si n'o wu Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpò enwen we ndi Ju bu nturu, ele we ndi Ju, a bia we uku unu d'a kponi unu isi ali, keni we hun uzò marin ni ihien unu suo m. ¹⁰ Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalani we jenkò d'e gi lele ndi ile ri ime uwa ru unu ehù. ¹¹ M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amangbe w'a narin onu okpu eze we k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ulo-nsò Osolobue m, o ghakozì ebèhu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m le efan Jerusalem ohun hu ye e ehù. Jerusalem ohun hu wu obodo-uku Osolobue m. Ya wu Jerusalem k'a gha enu-igwee le eka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun ehù ¹³ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsò ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Laodishia

¹⁴ “Nke onye-ozì hun a nokin enya uka ri Laodishia, dejenn'e, si a, Lee ihien onye hu wu 'Isee' hun oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wu Osheri we gi e don enya; Osheri ahun wu onye ezioku; Onye hu ihien ile Osolobue ke gha eka bia: o si, ¹⁵ A maringho m ihien ile unu ri e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'o ri m, unu a nu okun mobu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan ni unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

¹⁷ Unu ri a si, 'M wu odafin, a baole m uba, o nwonzini ihien a ko ni m.' Kani, unu a marin n'o nwonni ke o han unu kaka, ni onu e ruguo ihien a gba enya-mirin, ni ogbenye ke onu wu, ni onu wu enya-mpin, ni unu gba otò! ¹⁸ M ri nwan a dun unu odun: nonnarin ni m goru we gwaleni, hun we gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun uzò wuru idafin; unu e nonnarinzi m ekwa ochan yiri, gi e kpume otò unu hun e me ifenren, amangbe w'a hun a; nonnarinzikwo ni m ogun-enya tuye enya, keni unu leghama uzò.

¹⁹ Ndi m nwe ihien-osusuo we ke m'a jugbo, uwe ke m'e ye afunfun keni we nwonrin uche. Wepuhakwo ni nwan obi, unu e bihuto eka. ²⁰ Gon ni ntin! M turu nwan onumuzò, a du eka, onye nu olu m gunfu uzò, a banhan m d'e kunrun e, e son m'e ri, o son m ri. ²¹ M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, nòke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze e. ²² Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsò ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Isi Nke Eno

Kè W'e Fee Osolobue Imè Elu-igwee

* **Isi Nke Eto:12** Pila

¹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun onumuzo we gunpu elu-igwee. Olu hu gwa m oku mbu hun no ke oken opi no si m, “Bia enu ebeni, ni m ghosi i ihien jenkọ d'e meni ihien ndini meguu.” ² Ozigbo, m no ri ime-mmọn. M no hun ukpo-eze ime enu-igwee ebegu, hunzi onye ohu nodi ali elu e! ³ Onye hun nodi ali ebegu hu e gbuke ke omuma w'a cho achọ w'a kpo jaspala le hun w'a kpo kaneliani. Ekeon-le-ogugu hun e nwun ke omuma w'a cho achọ wu emaradi fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. ⁴ Ukpo eno-kwasi-ogun fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasi-ogun nodisonme ukpo ndi hu. We ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

⁵ Amuma hu a gha ukpo-eze hu e bepaha; uzun mirin ri e deni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hu a hanpuha. Ukpẹ esa ri ihun ukpo hu e nwun—ukpe esani wu Mmon esa Osolobue.

⁶ Ihien rike ohimin we gi ughegbe memeri ihun ukpo hu; o behu nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihien eno ri ndun enya junsomere ihun le azuun nohunmezikwo ukpo-eze hu: ⁷ nke ibuzo ri ke eworo; nke ebuzo ri ke oken-efin; ihun nke eto ri ke ihun ihian; nke eno ri ke ugon ri e feni. ⁸ Ihien eno ndini ri ndun nwesonme nku isin-isin. Enya jun we uzọ ile—ke ime we ke azuun we. W'a ra bubehi ebuzo—ke uhinhin ke efinnai—ihien we a busonme wu,

“Nsọ, nsọ, nsọ—ke
Osolobue hun wu Di-nwonnienyi ri!

Osolobue hun nwon iken ile—

Onye hun ri mbu,
hun ri kikenni,
hun lalani.”

⁹ Ogen owule, ihien eno hu ri ndun gihu yeguu onye hu ri ndun jeninr ejen hun nodi ani ukpo hu ogho le mgbaye le ekele enina, ¹⁰ ndi-isi eno-kwasi-ogun ahun a dan ali ihun Onye hu nodi ali elu ukpo-eze ahun, Onye ri ndun jeninr ejen, fe e, tuha okpu-eze we ye ali ihun ukpo hu, a si,

¹¹ “Chuku-Nna enyi!

Y'e furugho onye we a ja mma—
y'e furugho ni w'e ku e ni
oghọ le mgbaye le iken
wu nke i.

Makeni, iyu ke ihien ile.

Makeni y'a choghọ,
i no me we ri;
makeni y'a choghọ,
i no ke we.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hu Suro Ru Ogo Ihien Ile

¹ M no hun ehuhuo we fifima eka-nni onye hu nodi ani enu ukpo-eze hu. We dejun ehuhuo hu ihien, ke ime e ke azuun a, gi eriri esa kenme e. ² M no hunzi mmọn-ozii ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a si, “Onye furu hun k'a topu eriri ndi hu, fifipu ekukwo hu?” ³ Kani, o nwonnienyi onye owule ri elu-igwee mobu enu-uwaa mobu okpuru-uwaa hun saeka fifipu ehuhuo hu mobu lee enya ime e. ⁴ M no kwanma eka-oda-oda, makeni o nwonnienyi onye we hun furuni, hun k'a fifipu ehuhuo hu mobu lee enya ime e. ⁵ Ya ke onye ohu ime ndi-isi hu no si m, “Akwanzile! Lee e, Eworo ebun Juda, Mkpogun Defidi, e meriguo—o k'a saeka tofu eriri esa ndi hu, fifipu ekukwo hu.”

⁶ Ya m nọ hụn Nwa-ebulu hụn nọkẹ sị wẹ te gbu ẹ egbu k'o turu ẹgbata ukpo-eze hụ lẹ ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ hụn wẹ ile fihunme ya wu ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin ẹsa lẹ ẹnya ẹsa—hụn wu Mmon ẹsa Osolobue, hụn Osolobue zijen elu-ụwa ile. ⁷ Nwa-ebulu hụ nọ jẹn d'e weri ẹhuhuo hụ wẹ fifima, hụn rị ẹka-nni onye hụn nọdị enu ukpo-eze hụ. ⁸ Ogen o gi weriguu ẹhuhuo hụ, ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ nọ dan alị ihun Nwa-ebulu hụ; onye owule ime wẹ gi ubo lẹ aferẹ nsensị wẹ gi goru memẹ hụn nsensị jun ime ẹ. Nsensini wu ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbụ ohun, sị,

“Iyū furu

hūn k'e weri ẹhuhuo hū,
hūn k'a topu eriri ndi hū
wẹ gi kenme ẹ;

makeni wẹ gbu i,

ị nọ gi edeke i

gbapuhani Osolobue ihian
ime ebon owule,
ime asusu owule,
ime alị owule
lẹ ime ndi owule.

¹⁰ Y'e meguo wẹ wuru

alị-eze lẹ ndi nchu-ẹjan
ebe Osolobue ẹnyi rị;

wẹ k'a kị elu-ụwa.”

¹¹ E lezi m ẹnya, m nọ nu olu ndi mmon-ozini bu oda hūn fihunme ukpo hū ohi-ohi lẹ ihien ndi hū rị ndun lẹ ndi-isi hū. Ndi mmon-ozini e bukenmeke oda, wẹ rị nnu-uku ole-lẹ-ole lẹ ijeri ole-lẹ-ole. ¹² Wẹ hū e gi oken olu a bu ẹbụ, a sị, “Nwa-ebulu hū wẹ gbu

e furugho hūn w'e tuchan,

nị iken lẹ akụ-lẹ-uba

lẹ amamihien lẹ akwanran

lẹ mgbaye lẹ ogho lẹ ojija-mma

wu nke e!”

¹³ M nọ nuzi ke ihien ile wẹ ke eke rị a bu ẹbụ—ke hūn rị enu-igwee ke hūn rị elu-ụwa ke hūn rị okpuru ụwa ke hūn rị ime ohimin. Ihien wẹ rị a bu wu:

“Ojija-mma lẹ mgbaye

lẹ ogho lẹ okiki

ya wusonme nke onye hū

hūn nọdị anị elu ukpo-eze—

lẹ Nwa-ebulu hū—

jenrin ejen!”

¹⁴ Ihien ẹnọ hū rị ndun nọ sị, “Ise!” Ndi-isi hū nọ dan alị, fe Nwa-ebulu hū.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hū A Topu Eriri Ndi Hū

Eriri Nke Ibuzo

¹ Ya m nọ hūn ke Nwa-ebulu hū topu eriri ohu ime eriri ẹsa ahun wẹ gi kenme ẹhuhuo hū, m nọ nu ke ohu ime ihien ẹnọ hū rị ndun gi oken olu hankenme ke akpabo, sị, “Bia!”

² M nọ lee ẹnya, e lee ẹshin ochan! Onye rị e nyinn'e gi ụtaa. Wẹ nọ ye ẹ okpu-eze, o nọ nyinrin ẹshin ẹ pu d'e merisonme agha.

Eriri Nke Ebuo

³ Oḡen Nwa-ebulu gi tofụ eriri hun mē wē ebuo, m nọ nū kē hun mē ebuo ime ihien eno hu ri ndun si, “Bia!” ⁴ Ya eshin ozo no fuha. Onwan e nwun ufie-ufie. Wē nọ ye onye ri e nyinn'e iken n'o wepu udon elu-ṽwa, keni ihian gbume ibe wē. Wē nozi wē opia-agma hi-ogbe ye e.

Eriri Nke Eto

⁵ Oḡen Nwa-ebulu hu gi topu eriri hun mē wē eto, m nọ nū kē nke eto ime ihien ndi hu ri ndun si, “Bia!” M nọ lee enya, e lee eshin ogi! Onye ri e nyinn'e gi ihien wē gi a ma ihien. ⁶ M nọ nū ihien nọke olu ri e ku oku k'o gha etintinnai ihien eno hu ri ndun hanpuha, a si, “Oka jenko d'a kogbu enwen e: mkpu oka-witi eno k'a wude egho-orun akpu-uhuhin! Mkpu oka-bali mmakalaka mmebuo k'a wude egho-orun akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu le manya!”

Eriri Nke Eno

⁷ Oḡen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke eno, m nọ nū olu hun mē wē eno ime ihien ndi hu ri ndun, k'o si, “Bia!” ⁸ E lee m enya, e lee eshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kani o hu e nwun nianhin! Efan onye ri e nyin n'e wu Onwan; Ali-mmōn sōnko a. Wē nọ kebe ṽwa uzọ eno, ye wē iken igi opia-agma le unwan le emu le eje-anu ndi ri elu ṽwa gbupu uzọ ohu rin'a.

Eriri Nke Isen

⁹ Oḡen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isen, m nọ lee enya okpuru ukpo nchu-egan, m nọ hun umē-ndun ndi hun wē gbu make oku Osolobue le eri wē shiani Jizosi. ¹⁰ Wē nọ weshi olu wē enu, e yi, “Euu Di-nwonni-enyi, Onye hun ihien ile ri eka a, onye ri nsọ, onye ezioku! Nani ke y'e biehan d'e kin ndi ri enu-ṽwa ikpe, gbugwari wē ke wē don gbu enyi?” ¹¹ Ya wē nọ ye onye-onye ime wē ewuru ochan tueni, si wē zuzi iken ekerē ni umunē wē le ndi-idibo ibe wē zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke wē don gbu wē.

Eriri nke Isin

¹² Oḡen Nwa-ebulu hu gi tofụ eriri nke isin, ali nọ mahihie oda-oda, anwan nọ gimē ngi kē ekwa-ogi, ifon hun shiagunị nọ nwunhuto, nwunmē edeke-edeke. ¹³ Kokishia nọ gha elu-igwere danyesonmē anī—nọke ebe oken ufere nọ nutusonmē ogbe figi chanleni. ¹⁴ Igwere nọ fori nọke ebe wē nọ fifima ehuhuo, wepu. Wē nọ wepu ugu ile le ali ile mirin nōhunmē onodi wē. ¹⁵ Ya ndi-nze ṽwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile wē gi oku wē e don le ndi ozo ile—kē igbon kē ndi nwe enwen wē—nọ shisonmē ime okporo le ebe omuma risonmē elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hu, “Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zume enyi make Onye hun nodi elu ukpo-eze hu gha e legha enyi; make onuma Nwa-ebulu hu ghazikwo e kunrun enyi— ¹⁷ make ni oken uhuhin wē gi a kpo onuma a biagu! Onye wu nwan onye ahun jenko d'a sa eka wuzo!”

Isi Nke Eṣa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hu

¹ Onwan e meguu, m nọ hun mmōn-ozī eno kē wē turusonmē ebamin eno ṽwa. Wē turusonmē ebēhu e gbondon ufere eno hun e fe ime ṽwa, amangbe ufere e fezi ṽwa mōbu ohimin mōbu osisi owule. ² Ya m nọ hun mmōn-ozī ozo k'o gha azuun owuwa-enya-anwan puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O nọ gi oken olu gwa mmōn-ozī eno hu wē ye iken ni wē gi wiwi ṽwa le ohimin oku, ³ si wē, “Ekewiwile ni ṽwa mōbu ohimin mōbu osisi owule; cheri ni ni enyi yeguu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun wē.” ⁴ M

nọ nwan nū madu ole wẹ ye ahịma ahun. Madu nnu ọgụn-mmṣato kẹ wẹ ye ahịma hụ ime ikpun-ulo ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Juda;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Rubeni;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Gad;

⁶ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Asha;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Naf'tali;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Manase;

⁷ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Simionu;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Livai;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Isaka;

⁸ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Zebulun;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Josefụ;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichẹn-ichẹn Puhā

⁹ Onwan e meguu, m nọ lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonni onye saeka gun wẹ. Wẹ gha ali ile, ebon ile, ndi ile, le asusu ile puha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hụ le ihun Nwa-ebulu hụ. Wẹ yisonme ewuru ochan tueru ani. Onye-onye ime wẹ gisonme iguru aka. ¹⁰ Wẹ hụ e gi oken olu e yi oro, a si, "Nzuofuha gha aka Chuku enyi

hun nodi enu ukpo-eze

le Nwa-ebulu hụ a bia"

¹¹ Ndi mmọn-ozu ile turusonme ebegu, fihunme ukpo hụ le ndi-isi hụ le ihien eno hụ ri ndun; wẹ nọ dan ali ihun ukpo hụ, ke isi ali, fe Osolobue, ¹² a bu ebuni:

"Isee!

Ija-mma le ogho

le amamihiẹn le ekele

le mgbaye le iken le akwanran

wu nke Chuku enyi

jenrin ejen! Isee!"

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hụ nọ si m, "Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru ali? Elebe kẹ wẹ gha bia?" ¹⁴ M nọ si a, "Di-okpa, iyu marin ndi wẹ wu." Ya o nọ si m, "Ndi wu ndi hun gha oken ukpokpo hụ puha. E gigu wẹ edeke Nwa-ebulu hụ su ewuru wẹ, ewuru wẹ e henrinsonme nke ochan. ¹⁵ Ya hain wẹ gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe e uhinhin le efinnai ime Ulo-nsọ a. Osolobue, Onye hun nodi ani elu ukpo-eze, k'a noyeni wẹ, chedon wẹ. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozi wẹ. Anwun mobu ihien owule a hun okun amakozi wẹ. ¹⁷ Make ni Nwa-ebulu hụ hun ri etintinnai* ebegu ukpo hụ ri k'a wuru onyendu wẹ; o k'e du wẹ noke onye e du anu, shi isi-mirin ndi hụ mirin e ye ndun gha a bia. Chuku jenkọ d'e finchanpu enya mirin owule ri wẹ enya."

Isi Nke Eṣato

Eriri Nke Eṣa Hụ Lẹ Opi Eṣa

¹ Ogen Nwa-ebulu hụ gi topu eriri nke esa, elu-igwee ile nọ me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m nọ hun ndi mmọn-ozu esa hụ hun e turu ihun Osolobue. Wẹ nọ ye wẹ opi esa. ³ Mmọn-ozu ozọ, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa wẹ gi a dunni Osolobue nsensi okun, nọ bia d'e turu ihun ukpo nchu-ejan hụ. Wẹ nọ kpọnye e nsensi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nsọ ile e

* **Isi Nke Eṣa:17** Lee 5.6

mẹ chụ ejan elu ukpo nchụ-ejan hụ wẹ gi goru mēmẹ hụn rị ihun ukpo-eze hụ. ⁴ Ẹnwunrūn nsensị hụ rị a dūnni lẹ ekpere ndi-nsọ hụ nọ gha ẹka mmọn-ozị hụ a lọshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozị hụ nọ weri Sensa hụ wẹ gi a dūn nsensị ọkūn, gi ọkūn rị ukpo nchụ-ejan hụ hujun ẹ, tū a ye enu-ūwa. Ya kẹ akpabọ nọ han, mirin e dẹn, amuma e be, alị a mahihie.

Opi Ẹnọ Ibuzọ

⁶ Ebehū kẹ ndi mmọn-ozị ẹsa hụ gi opi ẹsa nọ kwademe ni wẹ gbu opi wẹ.

Opi Ibuzọ

⁷ Mmọn-ozị nke ibuzọ nọ gbu opi ẹ, ẹkwan-igwee lẹ ọkūn wẹ gwogbama ya lẹ ẹdeke nọ pūha. Wẹ nọ ma wẹ ye ime ūwa, ọ nọ dūnpū ūzọ ohu ọkūn, nato ūzọ ẹbū; ime osisi ile, ọ dūnpuzi ūzọ ohu, ọ hodu ūzọ ẹbū; ọ dūnpuchanrinzi ẹfifia-ndūn ile.

Opi Nke Ebuọ

⁸ Mmọn-ozị nke ẹbū nọ gbu opi ẹ, wẹ nọ tū ihien nọkẹ ẹregede ugu rị a nwun ọkūn ye ime ohimin—azuun ohu nọ henrin ẹdeke, ọ hodu azuun ẹbū. ⁹ Ūzọ ohu ime ihien ndi rị ndūn rị ime ohimin nọ nwunhūn, ọ hodu ūzọ ẹbū. Ime ugbo-mirin ile, ūzọ ohu nọ tikpofu, ọ hodu ūzọ ẹbū.

Opi Nke Ẹtọ

¹⁰ Mmọn-ozị nke ẹtọ nọ gbu opi ẹ: kokise ohu hi-ogbe rị e nwun ọkūn lẹkẹ ọwa nọ gha igwere dan. Ime iyi ile rị ūwa, ọ danye ūzọ ohu nato ūzọ ẹbū—uwe lẹ isi-mirin rị ichen-ichen k'ọ danye. ¹¹ Ẹfan kokise hụ wu “Elumilu.” Ime mirin ile rinj, ūzọ ohu nọ lumẹ ilu, ọ hodu ūzọ ẹbū. Ndi bu ọda nọ nwunhūn, make ni mirin hụ rị e lu ilu.

Opi Nke Ẹnọ

¹² Mmọn-ozị nke ẹnọ e gbu opi ẹ, ihien nọ fian ẹnya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon lẹ kokise azuun ohu-ohu, latosonme wẹ azuun ẹbū-ẹbū. Ukpẹ wẹ nọ belu: wẹ kebe kẹ wẹ e nwunhan mbū ūzọ ẹtọ, enwunkarizini wẹ ūzọ ẹbū. Anwun amuchanrinzini kẹ uhuohin han k'ọ don a mu mbū; ifon etibiehanzini k'ọ don e ti mbū. Wẹ kebe uhuohin ūzọ ẹtọ, anwun amukarizini ūzọ ẹbū—erirazikwo kẹ ifon mẹ uhinhin. ¹³ M nọ lee ẹnya enu, hūn ugōn ohu k'ọ feko ime elu, yiko, “Nsongbu! Nsongbu! Oken nsongbu jenko d'a rinj ndi ile bi elu-ūwa ogen ndi mmọn-ozị ẹtọ hụ k'e gi nwan gbusonme opi ẹtọ hūn hoduni!”

Isi Nke Iteneji

Opi Ẹtọ Hoduni Le Eje-mgbugbu Ahun

¹ **Mmọn-ozị nke isen** e gbu opi ẹ, m nọ hūn kokise ohu hūn gha elu-igwee danye ūwa. Wẹ nọ ye ẹ isanhan oken-mgbugbu hū migbu enwen ẹ.

² Ọ nọ gunpū eje-mgbugbu hū migbu enwen ẹ, ẹnwunrūn nọ gha ebehū lopuhama kẹ ẹnwunrūn oken ọkūn wẹ gi a dūnchanpū unyin rị goru. Ẹnya-anwun lẹ ufere nọ gba ishi make ufiri ẹnwunrūn ọkūn hū gha ebehū a lofuha. ³ Ya igurube nọ gha ime ẹnwunrūn hū puhama, berisonme enu-ūwa. Wẹ nọ ye wẹ iken, udi iken hū akpi rị elu-ūwa nwe. ⁴ Wẹ nọ si wẹ egbule ẹfifia rị enu-ūwa mọbū ihien ọwule e nwun ẹhuhuo-ndūn ẹhuhuo-ndūn rị e sue ime ugbo mọbū ime ofia mọbū osisi ọwule, ka wẹ ru ndi hū nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun wẹ ẹhū, uwe suo. ⁵ Wẹ nọ ye igurube ndi hū efe ni wẹ ye ndi hū ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kanj anini wẹ wẹ gbu ndi hū. Ufu wẹ nọkẹ ebe akpi nọ gba ihian. ⁶ Ogen ihienni e gi mẹ, ihian k'a cho onwun, ahunko wẹ onwun; wẹ jenko d'a chokenme ni wẹ nwun, kanj, onwun k'a gba ni wẹ oso.

⁷ Igurube ndi hu ri ke eshin we kwademegu we k'e gi jen agha. Ihien no ke okpu-eze goru risonme we isi. Ihun we no ke nke ihian. ⁸ Enenren we sue ke ntutu ikpoho. Eze ri we onu no ke nke eworo. ⁹ Okpukpu ri we ehuru ri ke igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku we hu a zun unun ke ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbanko ogbo agha. ¹⁰ We nwesonme odundun. Edide w'a gba ihian risonme we odundun—o no ke edide akpi. Odundun we ke iken we gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen ri.

¹¹ Eze a ki igurube ndini we wu mmnon-ozu oken-mgbugbu hu migbu enwen e. Ndi Hibru a kpo mmnon-ozini Abadonu; ndi Griki a kpo a Apolionu: *efan ebuoni wu* “*Onye-ntikpo*.”

¹² Nsongbu nke ibuzo a ghafegu, ebuo lalazi.

E Gbupu We Uzọ Ohu Ime Ndi Ri Elu-uwaa Latọ Uzọ Ebuo

¹³ **Mmnon-ozu nke isin** no gbu opi e, m no nu ke olu gha mpin eno ri ntin eno ukpo nchu-egan goru hu ri ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hu no si mmnon-ozu nke isin hun gi opi, “Topu mmnon-ozu eno hu we kenmeto oken iyi Yufretisi!” ¹⁵ Ya we no nwan topu mmnon-ozu eno hu, hun we kwademegu, kenme we to, e che ogenni, uhuhinni, ifonni le ahiani; we no nwan topu we keni we gbupu uzọ ohu ime ihian ile ri elu-uwaa, gbuhodu uzọ ebuo. ¹⁶ Ndi-agma hun nyiko eshin no puha, we wu ijeri-ohun ogun-iri (ya wu nnu-iri, nnu-iri uzọ nnu isen-kwasigun-isin). A nughu m ole we ri.

¹⁷ Lee ke m don hun eshin ndi hu ime ohun m: ndi ri e nyin ni we yisonme ihien igwe we gi e gbondon obi we. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke Safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-enyanwun wu sofo. Isi eshin ndi hu ri ke nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-enyanwun wu sofo ghazi we onu a puha. ¹⁸ We no gi eje-ihien eto ndi hu ri a gha eshin ndi hu onu a fuha—ya wu okun le enwunrun le nsin-enyanwun wu sofo—gbufu uzọ ohu ime ihian ile ri elu-uwaa, gbuhodu uzọ ebuo, ¹⁹ makeni onu eshin ndi ahun le odundun we ke iken eshin ndi hu risonme. Odundun we nosonme ke agwo, nwosonme isi ke agwo. Isi ndi hu risonme we odundun ke we gi a ru ihian ehuru. ²⁰ Ndi hu hodu elu uwaa—ndi hu eje-ihien ndini gbuleni—egbehutoni obi mebehi eje-ihien we ri e me; alatoni we ife eje-mmnon le ifesonme mmnon we gi eka mememe—ke nke goru ke nke ona wu siva ke nke igwe bronzu ke nke omuma ke hun we gi osisi pin—mmnon ghaleni e ri-eka e legha uzọ mọbu a nu ihien mọbu e jen ijeh! ²¹ Egbehutozikwoni we mebehi njo ndini we e me: igbuochu, irua-mmnon, ibu-nshi le igi iken eje-mmnon a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmnon ozi Hu Gi Ehuhuo We Fifipu

¹ Ya m no hun mmnon-ozu ozu kin-akwanran k'o gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunme e; ekon-le-ogugu ri ibe isi e, ya nwen ri a okpuru; ihun e no ke enyanwun. Uku a ri ke polu ebuo we gi okun mememe*. ² O gi ehuhuo me ekere we fifipu eka a. O no bu uku eka-nni e che elu ohimin, bu uku eka-ekpen e to akpakali. ³ O no gi oken olu, hun no ke nke eworo ri e deni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabo esa ahun no han. ⁴ Ogen akpabo esa ahun gi hanguu, m te cho ni m dememe, kanj a nu m olu gha elu-igwee si, “Zueme ihien akpabo esa hu ku, edetule e!”

⁵ Ya mmnon-ozu hu m hun k'o turu elu ohimin le akpakali no weshi eka-nni e enu zime enu-igwee, ⁶ kun efan Onye hu ri ndun jehrin ejeh, hun ke elu-igwee le ihien ile rin'a, uwa le ihien ile rin'a le ohimin le ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi

* **Isi Nke Iri:1** pila ebuo we gi okun mememe

wẹ, kaka! ⁷ Kama, hụn **mmọ**n-ozì **nke ẹ**sa gihụ gbu opi ẹ, ihien ahun mini Osolobue kwademe e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo ẹ ndi-amuma.”

⁸ Ya olu hụ gha elu-igwee gwa m oku nọ sịzi m, “Jen d'e weri ehuhuo hụ fifipuni hụn rị ẹka mmọn-ozì hụ ukụ a ohu rị elu ohimin, ukụ a ohu hụ akpakali.” ⁹ Ya m nọ jen d'e kunrun mmọn-ozì hụ, sị a ye m ehuhuo hụ me ẹkere. O nọ sị m, “Weri ẹ ri. O k'a sọ ị usuo onu nọke mirin-ewun, kani, o k'e lu i ilu ẹfo.” ¹⁰ Ya m nọ narin mmọn-ozì hụ ehuhuo hụ me ẹkere ri, o nọ sọ m usuo onu nọke mirin-ewun, kani, ogen m gi riguu a, ẹfo nọ lume m ilu. ¹¹ Ya wẹ nọzi sị m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu oda, ani bu oda, ndi asusu ichen-ichen bu oda le ndi-nze bu oda.”

Isi Nke Mmanai

Ndi Osheri Ebuo Hu

¹ Ya wẹ nọ ye m mkpinsi wẹ gi a ma ihien. Mkpinsi hụ nọ ke okpo. Wẹ nọ sị m, “Bia d'a ma Unọ-nso Osolobue le ukpo nchu-ejan, y'a gunzikwo ndi hun rị ebenu e fe ofufe. ² Ka amale ihun-ezi Ulo-nso, hapu ohun—makeni e wegwo w'a ye ndi ali ndi ozo rị ichen-ichen. Wẹ k'a zo obodo nso hụ ukụ orogbo ifon ebuo kwasị ogunna!”

³ “M k'e ye ndi-osheri m ebuo iken bu-amuma, ku oku-Chuku, orogbo akpu-uhuhuin ogun eto kwasị nnu eto (ogun mmeto kwasị nnu-uku), wẹ k'e yisonme ẹkwa ahio.” ⁴ Ndi osherini wu osisi olivu ebuo le obu-ukpe ebuo hụ rị ihun Onye-nwon-owa-ile. ⁵ Omeni ihian cho n'o me wẹ ihien owule, okun a gha wẹ onu puha, dungbu ndi ineren wẹ ahun cho ni wẹ me wẹ ihien; erira ke onye owule cho n'o me wẹ ihien owule k'a don nwun. ⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amangbe mirin e zue ogen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo iken wẹ gi e me mirin e henrin edeke—ke mirin rị iyi ke hun rị ohimin, wẹ nwonzikwo iken wẹ e gi me udi eje-nsongbu le afunfun owule biani uwa ogen owule wẹ cho.

⁷ Wẹ shiaguu eri wẹ, eje-anu hụ hun k'a gha eje-mgbugbu hụ migbu enwen ẹ puha k'a luson wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ. ⁸ Ozun wẹ k'a rị uzọ uwaya kani rị obodo uku hụ wẹ gi enya ime mmọn a kpọ Sodomu le Ijipu, obodo ohu hụ wẹ nọ kpogbu Di-nwonni-wẹ. ⁹ Orogbo akp'ohin eto le mkpikpi, ndi rị ichen-ichen le ndi ebun le asusu le ali risonme elu uwa k'a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye owule li wẹ. ¹⁰ Ndi bi uwa k'a rị a ghoghọ ni madu ebuo hụ a nwunhun, e me mmemme, e yetari ibe wẹ ihien—makeni ndi-amuma ebunni te bu afunfun toni ndi ile rị elu-uwa.

¹¹ Kani, ogen o gi mefu akp'ohin eto le mkpikpi, ufere hun e ye ndun nọ gha ebe Osolobue rị bia, banye ime wẹ, wẹ nọ turu oto—oken egun nọ bia ndi hunni wẹ. ¹² Ya wẹ nọ nu oken olu gha elu-igwee sị wẹ, “Bia ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id'anya ndi-ineren wẹ rị e lee wẹ ile. ¹³ Ozigbo, ali nọ mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hụ nọ tikpo, o hodu azuun itenei. Ali hụ mahihieni gbu madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun nọ tikenme ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hun rị elu-igwee e hike ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafeguo, lee ẹ, nke eto lala ẹgwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozì nke ẹsa nọ gbu opi ẹ, m nọ nu oken olu risonme elu-igwee, a sị,
“Ali-eze uwa a wuruole nke Di-nwonni-enyi
le nke Kraisti a hun o tume;
o k'a ki jenin ejen!”

16 Ya kẹ ndi-isi eno kwasị ogun hụ hụ nọdisonmẹ ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan anị, keni Osolobue isi-alị, fe e, ¹⁷ a bụ ebuni:

“Enyi rị e ye i ekele,
Chuku Nna,
hụ nwon iken o gi e mē ihien ile,
onye hụ rị kikenni, hụ rịzikwo mbu.
Makeni y'e giguo iken i hi-ogbe kima.

18 Ndi alị ile e te bughọ olulu;
kani iwe-le-onuma i
a biaole nwan.
Ogen y'e gi kin ndi nwunni ikpe
e ruguo.
Ogen hụ y'e gi kụ ndi-idibo i ugwo,
e ruguo nwan—
ndi idibo i ndi-amuma—
uwe le ndi-nsọ
le ndi a tu egun i—
ke ndi uku ke ndi nta.
Ogen y'e gi tikpo ndi hụ e tikpo uwa
e ruguozi!”

19 Ya wẹ nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, wẹ nọ hụ Ekpeti-nkwerigbama Osolobue ime ebenu. Amuma elu-igwee nọ besonmẹ, mirin nọ densonmẹ, akpabo nọ hansonmẹ; alị nọ mahihie, ekwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmēbuo

Okpoho Hụ Lẹ Dragonu

¹ Ya kẹ oken ahunlele pu-ichen nọ puha elu-igwee: okpoho yi enya-anwun ke ewuru nọ faha; ifon rị a okpuru uku, okpu-eze kokise mmēbuo rị rị a isi. ² O rị ime. O hụ a kwan ekwan makeni ime rị e mē e. O hụ a turu a oda-oda makeni omumu e ruguo a.

³ Ahunlele ozọ nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpo dragon' a puha; Dragonuni e hike ogbe; o nwun ufi-ufie. Isi esa le mpin iri k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risonmẹ e isi esa ndi hụ. ⁴ Odundun a nọ zari uzọ ohu ime kokise rị elu-igwere, tu wẹ ye anị—o hodu uzọ ebuo. Dragonu hụ nọ turu ihun okpoho hụ rị a cho n'ọ mu nwa, keni o ripu nwa a hụ o gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hụ nọ mu nwa, nwata-okennyē, hụ jenkọ d'e gi okpo-igwe ki ndi anị ile. Kani, hụ o gihu mupuha nwata-okennyē hụ, wẹ nọ juru ya wu nwata, we e shi ebe Osolobue le ukpo-eze Osolobue rị. ⁶ Ya okpoho hụ nọ gbashi ime atụ d'a nodi ebenu Osolobue kwademe n'e, ebe wẹ k'a nọ lepu a enya akp'ohin ogun-eto kwasị nnu-eto.

⁷ Ya wẹ nọ luma agha elu-igwee, mmōn-ozī wu Maikelu le ndi mmōn-ozī e sōn n'e nọ luson Dragonu hụ agha. Dragonu le ndi mmōn-ozī e nọ lusingwari wẹ. ⁸ Kani wẹ nọ meri Dragonu hụ. Anizi ni wẹ ya le ndi mmōn-ozī e nodi enu-igwee. ⁹ Wẹ nọ tutu Dragonu uku hụ, agwo mbu-mbu hụ w'a kpo Ekwensu, a kpozi a Setani. Iya wu onye hụ e dufie uwa ile. Wẹ nọ tutu e ye elu-ūwa—iya le ndi mmōn-ozī e.

¹⁰ M nọ nwan nu olu ohu hannī ime elu-igwee, hụ rị a si,
“Nzuofuha le iken le alị-eze Chuku enyi
le okiki Kraisti, onye hụ o tume,
a biaguo nwan.

Makeni a tutuguo wẹ onye ahun,
hụ e kpesonmẹ umune enyi,

ndi Itu-Kraistị ibe enyi
eka Osolobue enyi uhinhin le efinnai.

¹¹ Kani we no gi edeke Nwa-ebulu hu le oku we gi shian'a eri meri e; egheni we isi tuhu okukwe we.

¹² Ya wu, enu-igwee ya ghoghoma nwan;
iya le ndi bi ime e!

Kani, nsongbu jenkọ d'a rini uwa le ohimin,
make ni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.
O gi oken olulu bia—
make ni o maringuo ni ogen e hodu ekere!”

Ekwensu E Buhezi Nsongbu E Elu-uwa

¹³ Ogen Dragonu hu gi hun ni a tutuguo w'a ye elu-uwa, o no chuma okpoho hu mu nwata-okennyeh hu. ¹⁴ Kani, we no ye okpoho hu nku ebuo, nku ugon uku—n'o gi gha ebe agwo hu ri fepu, shi ime atu, ebe we jenkọ d'a no lepu a enya [ihien nọke] ahua eto le ifon isin. ¹⁵ Ya agwo hu, dragonu hu, no gha onu a hupuha mirin no ke iyi, n'o hukpu okpoho ahun, keni o huru e, ¹⁶ kani ali no yeni okpoho hu eka: ali no shiapu onu, luefu mirin hu Dragonu hu gha onu hupuha. ¹⁷ Ya ize okpoho hu no ban Dragonu hu, o no pu, jenne d'a lusun umu okpoho hu agha, ya wu umu a ndi hoduni; ndi hun e mesonme ihien ndi hu Osolobue ku; ndi hun a shia ni Jesu eri; ndi hun e kwonkenme oku Jesu. ¹⁸ Dragonu hu no turu enu ejan ri mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmeto

Eje-anu Ebuo Hu

¹ M no hun eje-anu ohu k'o gha ime ohimin pula. Mpin iri le isi esa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu risonme elu mpin ndi hu. Efan ri ichen-ichen e kuto Osolobue risonme elu isi esa hu. ² Eje-anuni m hun no ke Ubidon. Uku ali a no ke nke eje-anu w'a kpo Bie. Onu a no ke nke Eworo.

Ya Dragon' no we iken e le ukpo-eze e ye eje-anu hu, tume e oken onye-okiki. ³ Isi eje-anu ahun ohu no ke isi anu we gbuguu, kani ebenu we gi gbu e a lagu. Ihien ri eje-anuni ehụ a tikenmeke uwa ile enya—nke wu ni we ile hu e son e. ⁴ We ile no fema Dragonu hu make ni iya ye eje-anu hu iken ahun o gi ki okiki. We nozi fe eje-anu hu, a si, “Onye no ke eje-anu hu? Onye k'a saeka lusun e ogun?”

⁵ We ye eje-anu hu onu o gi a nyan isi, e kusunme aru. We no ye e oghere kpa iken orogbo ifon ebuo kwasị ogunna. ⁶ O no shiapu onu kutosonme Osolobue, e kuto efan a, e kuto ebe o bi—ya wu, e kuto ndi ile bi elu-igwee. ⁷ We nozi ni a lusun ndi—nsọ agha, meri we; e wezikwo we ebon ile le ndi ile le asusu ile le ani ile che okpuru e kima. ⁸ Ndi ile bi enu-uwa k'e fe e—ya wu onye owule we deleni efan a ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu we gbu ni we d'e gbe iyeto uwa.

⁹ Onye nwon ntin, ya n'o nu.

¹⁰ Onye owule Osolobue si ni we k'a nwunrun a, we k'a nwunrun a;
onye owule Osolobue si ni we k'e gi opia-agma gbu e, we k'e gi opia-agma gbu e.
Onwan cho ndidi le okukwe eka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m no hun eje-anu ozo hun gha ime-uwa pula. Mpin ebuo k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku ke Dragonu.

¹² Okiki Eje-anu hunni ri a ki wu nke eje-anu nke ibuzo, hun o ye e kidonn'e. O wa a ye uwa le ndi hun bi ime e olu ni we e fe eje-anu nke ibuzo hu—hun ebe we gi gbu e lagu. ¹³ O gisonme oken orun-atumenya a kpa iken; o meghode okun gha elu-igwee hidan id'enya ihian ile. ¹⁴ O no gi orun-atumenya ndini we

ye ę efe rụndonni eje-anụ nke ibuzọ hụ dufie ndị bi elu-ụwa; ọ sị wẹ kpụ ya wụ eje-anụ nke ibuzọ—hụn ahụn wẹ be ọpia-agma isi ohu gbu ę—kanị ọ hụzị nwan ndun. ¹⁵ Wẹ nọ nizi eje-anụ hụn-ẹboni saęka mę ihien o mę hụn ihien ahun wẹ kpụ gi ri ndun, kunmę umenren—ihien hụ wẹ gi ụdi eje-anụ nke ibuzọ hụ kpụ, nke wụ nị ya wụ ihien wẹ kpụ nọde kumę oku; ya wụ ihien nọde mę wẹ gbu ndi hụ ile ju nị efekọ w'a.

¹⁶ Eje-anụ hụn-ẹboni nọzi mę wẹ ye ihian ile ahima ęka-nni mọbu ezimezi-ihun—kẹ ndi uku kẹ ndi nta, kẹ ọdafi n kẹ ogbenye, kẹ igbon kẹ onye nwon enwen ę— ¹⁷ nke wụ nị onye ọwule wẹ yeleni ahima hụ a saęka non mọbu re ihien ọwule. Ahima hụ wụ ęfan eje-anụ ibuzọ hụ mọbu ahima hụn a nokin ęnya ęfan a.

¹⁸ Onwan cho amamihien: onye ọwule nwon nghota ya gi ę gbako ahima eje-anụ hụ, make ni ahima ihian ro. Ahima hụ wụ isin kwasị ọgun-mmęto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmęto

Nwa-ebulu Hụ Lę ndi Nke ę

¹ E lezi m ęnya, m nọ hụn Nwa-ebulu hụ k'o turu elu Ugu Zayonu—ya lę madu nnu ọgun-mmęsato wẹ deye ęfan a lę ęfan Nedi ę ezimezi-ihun wẹ. ² M nọ nuzi olu gha enu-igwee bia. Oluni ri a han kẹ ụzun oken-mirin ri e huni lę ụzun akpabo hankemęni. Olu hụ m nuzi kẹ ebe ndi a kpọ ụbo ri a kpọ ụbo wẹ. ³ Madu nnu ọgun mmęsato ahun hụ a bu ębu ohun ihun ukpo hụ lę ihien ęno hụ ri ndun lę ndi-isi hụ. O nwonni onye ọzo saęka munrun ębu hụ wezuka madu nnu ọgun-mmęsato hụ wẹ gha ime ụwa gbapuha. ⁴ Ndin wu ndi hụ gilęni ikpoho męru enwen wẹ; wẹ wu ikęnyę marinlęni ikpoho. W'e son Nwa-ebulu hụ ebe ọwule o jęnkọ. Osolobue lę Nwa-ebulu hụ a ghaguọ ime ihian ile gbari ndini nọkę mkpuru-ibuzọ. ⁵ Anutuni wẹ ntu onu wẹ; enwon wẹ ntupo.

Ndi Mmon-ozu Etọ Hụ

⁶ M nọzi hụn mmęn-ozu ọzo hụn feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itębitę hūn o k'e zi ndi ile bi elu-ụwa—ya wu, ndi ali ọwule lę ebon ọwule lę ndi a su asusu ọwule lę ndi ọwule.

⁷ O nọ gi oken olu si, “Tu nị egun Osolobue, onu e ye ę ogho, make ni ogen o k'e gi kin ikpe e rugu. Eghę, fe ni Onye hūn ke enu-igwee lę ụwa lę ohimin lę isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmon-ozu ọzo, hūn mę ę ębuo, nọ fuha, a si, “O dangu! Babilonu uku hū a dangu! Okpoho hū hūn mę ndi ali ile ra manya a, manya a hūn zeni, manya ughere ę!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hụ

⁹ Mmon-ozu ọzo, hūn mę wẹ eto, nọ puha, gi oken olu yiko, “Onye ọwule hūn fe eje-anu hū lę udi a wẹ kpụ, narin ahima a ezimezi-ihun mọbu ęka wẹ, ¹⁰ jęnkọ d'a razikwo manya hū zeni, manya iwe-lę-onuma Osolobue, hūn wẹ gburoleni—hūn wẹ huye ime mkpu iwe-lę-onuma a. Wẹ k'e gi okun lę nsin-ęnya-anwun ye wẹ eje-afunfun id'ęnya ndi mmęn-ozu ri nsọ lę id'ęnya Nwa-ebulu hū. ¹¹ Enwunrun okun wẹ gi ri e ye wẹ eje-afunfun wẹ k'a ri ime ę k'a gha a loshi elu jęrin ejen. Kę uhinhin kę efinnai, izu-iken arikonę ndi hū siko d'e fe eje-anu hū lę ihien wẹ kpụ kę iya, uwe lę onye ọwule narin ahima ęfan a.”

* **Isi Nke Mmęto:18** “666” kę w'a kpọ a Onu-ebo.

¹² Onwan chọ ndidi ẹka ndi nsọ, ndi hun e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M no nu olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jenne, ngozi jenko d'a rini ndi hun k'a no ime Di-nwonna-enyi nwunhun!”

“Eghe, ndi we gozi agozi ke we wu nke-esi! We k'e zu iken orun we, make ni ihien we runpuha ri e son we!” Iya ke Mmon-nsọ ku.

A Ghorị We Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m no lee enya, m no hun orukpu ochan. Onye nodi ali elu orukpu hu no ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opa gorini tuni w'a kpo Siku, hun we gi a gho mkpuru hu a ẹka. ¹⁵ Mmon-ozu ozọ no gha ime Unọ-nsọ puha, gi oken olu hijenni onye hu nodi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorị mkpuru, ni ogen e ruguo w'e gi ghorị mkpuru, make ni mkpuru uwa mi a kachanringuo.”

¹⁶ Ya onye hu hun nodi enu orukpu no fe opa-siku a ye elu uwa, ghorị mkpuru uwa mi.

¹⁷ Mmon-ozu ozọ no gha Ulo-nsọ hun ri elu-igwee fuha, ya nwen gizikwo opa-siku tu-nko. ¹⁸ Ya Mmon-ozu ozọ no gha ukpo nchu-egan puha. Onwan wu mmon-ozu hu hun Osolobue we oku owule gbashari okun che okpuru e. O no weshi olu elu, hijenni mmon-ozu hu gi opa-siku tu-nko, si a, “Gi nwan opa-siku i tu-nko ghorị ohio-grepu hun vaini uwa mi, make ni grepu e a changuo!” ¹⁹ Ya mmon-ozu hu no fe opa-siku a ye elu-uwa, ghorị grepu ri uwa, tu a ye ebegu hi-ogbe hun Osolobue no a ghosi iwe-le-onuma a—ebegu o no a pinpuha manya grepu e.

²⁰ We no gha ime obodo hu pu, shi ebegu d'a pinpuha manya grepu hu. Edeke no gha ebahun we no a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien noko mai' isen kwasi ogun-itenei.

Isi Nke Mmisẹn

Nsongbu Ikpaunun Esa E D'e Bidon

¹ Ya m no hunzi oken ahunlele ozọ pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tukanmeka enya: mmon-ozu esa gi eje-afunfun esa! Eje-afunfun esani wu ndi ikpaunun. Uwe ke iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

² M no hun ihien no ke ohimin ughegbe we gwagbama ya le okun, hunzi ndi hu meri eje-anu hu le ihien hu we kpu ke ya—le ahima nomba hu hun a nokin enya efan a. Ndinu we turu mkpenren ohimin ughegbe hu. We gisonme ubo Osolobue ye we. ³ We hu a bu ebu odibo Osolobue wu Mozizi le ebu Nwa-ebulu hu,

“Euu Chuku Nna,

Onye hun nwon iken ile!

Y'e meke oken ihien le ihien a tu enya!

Euu, Eze ani ile le agbo ile!

Iri-ochan le ezioku ke i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,

onye k'a si no tukọ egun i,

n'o jako efan i mma?

Iyọ suo ri nsọ.

Ali ile k'a bia d'e fe i,

make ni y'a hanguo enen

hun ghosi ni ri-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m no hun Ulo-nsọ (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, we no e fe ofufe) hun ri elu-igwee. We gunpu a agunpu. ⁶ Ndi mmon-ozu

esa hụ gi eje-afunfun esa hụ nọ gha ime Ụlọ-nsọ puha. Wẹ yisonme ekwa line nwunni, hụn rị e gbukeni. Wẹ ile gisonme ihien goru kenhunme obi wẹ.

⁷ Ime ihien eno hụ rị ndun, ohu nọ ye mmọn-ozì esa hụ afere esa wẹ gi goru memẹ. Ihien jun afere ndi hụ wụ iwe-le-onuma Osolobue, Onye hụ rị ndun jenin ejen. ⁸ Enwunrun gha ogho Osolobue le iken e a lofuha nọ jun uno-nsọ hụ; o nwonzini onye saeka banye Ụlọ-nsọ hụ d'e ru ni eje-afunfun esa hụ mmọn-ozì esa hụ gi e bi.

Isi Nke Mmisin

Eje-afunfun Eşa Ikpazuun!

¹ Ya m nọ nụ ke oken olu gha Ụlọ-nsọ gwa ndi mmọn-ozì esa hụ oku, si wẹ, “D'e hu ni iwe-le-onuma Osolobue rị ime afere esani kpu elu-uwā.”

Ete Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmọn-ozì ibuzo nọ jen d'e hu ihien rị ime afere a ye enu-uwā, eje-ete hūn e shinni, hūn a turunī, nọ jun ndi hū ẹhū, ndi ahūn bu ahīma eje-anū hū le ndi hū fee ihien wẹ kpu ke iya.

Ihien Ile Rị Ohimin A Nwunhun!

³ Mmọn-ozì nke ebuo nọ hu ihien rị ime afere a ye ime ohimin, mirin rị ime ohimin nọ rị ke edeke onye nwunni. Ihien owule rị ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Le Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴ Mmọn-ozì nke eto e hu ihien rị ime afere a ye ime iyi le isi-mirin risonme uwa, wẹ nọ henrin edeke.

Osolobue Rị E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M nọ nụ ke mmọn-ozì mirin ile rị eka a si, “Euu Onye-nsọ, onye hūn rị kikenni, hūn rīzikwọ mbū. Ezigbo enen ke y'a han!

Y'a han
i gi e yesonme wẹ afunfun ndini.

⁶ Makeni e gbuguo wẹ
ndi-nsọ le ndi-amuma,
y'e yeguo wẹ edeke ra!
Ihien wẹ cho
ke wẹ rī nwan a hūn!”

⁷ M nọ nụ ke ukpo nchū-ẹjan shiari, si,
“Eghẹ, Osolobue wū Di-nwōnni-ẹnyi,
Onye nwon iken ile,
ikpe i ma wẹ hū mma,
ezigbo enen ke y'a han!”

Anwun E D'a Magbu Wẹ!

⁸ Mmọn-ozì nke eno nọ hu ihien rị ime afere a kpu enya-anwun, gi e me anwun ma ihian oda-oda. ⁹ O makenmeke wẹ—kani, hūn nke w'e gi gbehuto, mebehi njo, wẹ nọ kpoma Osolobue hūn rị e zihẹ afunfun ndini wẹ iyi. E yeni w'ẹ ogho.

Ishi E Kpume Wẹ!

¹⁰ Mmọn-ozì nke isen nọ hu ihien rị ime afere a ye ukpo-eze eje-anū hū, alī-eze eje-anū hū nọ gba ishi, wẹ nọ tamade ire wẹ * make oken-ufu wẹ rị ime e;

* **Isi Nke Mmisin:10** “tama nkwenren-eze”

11 wę nọ kpoma Chuku rị elu-igwee iyi make ụfụ lę ętę rị wę ęhụ—egbehutoñi wę obi mębehi eje-ihien ndi wę rị e mę.

Iyi Yufretis' A Tahi, Hęrin Uwaya!

12 Mmọn-ozu nke isin e hu ihien rị ime afeře a ye iyi uku hụ wụ Yufretisi, mirin ę nọ tahi, gi beyeni ndi-nze jęko d'a gha azuun ọwụwa-ęnya-anwun bia uzọ.

Eje-mmọn ęto Hụn E Dufie Ndi-nze!

13 M nọ hụn eje-mmọn ęto risonme ke ewo ke wę gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, lę onu onye amuma-ntu hu pula. 14 Ndinu wu eje-mmọn ndi a runsonme ọrun-atumęnya rị ichen-ichen, uwe e jęn d'a kpogbama ndi-nze ile rị ụwa make agha wę jęko d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hụn nwon ikęn ile.

15 (Jesu si, “Lee ę! M jęko d'a bia idumuzi nọke ohin. Ngozi jęko d'a rinu onye ọwule k'a munrun ęnya, e che, amangbe w'a tonarin a ękwa a, amangbe ọ gba ọto a ghahunme, a hụn wę ihien ifenren ę”!)

16 Eje-mmọn ęto hụ nọ kpokwama ndi-nze, wę ile nọ zu ebęhụ w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu ke w'a kpo a onu Hibru†.

Ali-omahihie Jọgbu Enwen E!

17 Mmọn-ozu nke ęsa e hu ihien rị ime afeře a ye ime ufere, okęn olu nọ gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si, “O guguo!”

18 Amuma nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabọ nọ hansonme, ali nọ mahihie ọda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele ụwa; ọ mahihiekenmeke! 19 Obodo uku hụ nọ kebe uzọ ęto; obodo shia ęfo hụn risonme ali ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, ọ nọ we mkpu-manyana iwe-le-onuma a ye ę ra. 20 Ali ile mirin nọhunme e fopu; ahunzikwoni wę ugu ọwule. 21 Erege de ękwan-igwee nyinhan ke ękpa simenti hu a gha elu igwere a dankwasị ihian—d'e ru ni a buma wę Osolobue onu make afunfun hụn ękwan-igwee hu rị a dani rị e buhe ni wę. Afunfun hu a jokenmeke njọ!

Isi Nke Mmęsa

Okęn Igbaraja Hụ Lę Eje-anu Hu

1 Ya mmọn-ozu ohu ime wę ęsa hu gi afeře nọ bia d'e kunrun m, si m, “Bia, ni m ghosi i ikpe-omuma lę afunfun jęko d'a rinu okęn igbaraja hu hụn nodi ali enu iyi bu ọda; 2 okęn igbaraja hu ya lę ndi-nze ụwa wi me mgbana, hụn mgbana a wę me tugbariguu ndi bi elu-ụwa lęke manya.” 3 Ya mmọn-ozu hụ nọ buru m ime mmọn shi ime atu, m nọ hụn okpoho nodi ani elu eje-anu e nwun ufie-ufie. Wę dejun eje-anu hu ęfan ichen-ichen hụn e kutọ Osolobue ęhụ. Isi ęsa lę mpin iri ke eje-anu hu nwe.

4 Okpoho hu yi ewuru nanran ọda-oda hụn e nwun ufie-roni, ufie-roni lę ufie-ufie. O yi ihien-mma rị ichen-ichen: ke goru ke ejije lę ihien-mma ndi ọzo—ke ihien mma wę gi omuma hụn a koni meme. O gizi mkpu wę gi goru meme ęka. Ihien runi lę ihien ru unyin ya lę igbaraja wi jun mkpu hu. 5 O nwe ęfan wę de ye ezimezi-ihun ę. Ali ęfan ahun e mike. ęfan hu wu:

“Babilon' Uku, Nne Ndi-igbaraja Lę Ihien Ile Runi Rị Imę Uwa.”

6 M nọ hụn a ni edeke okpoho hu ra, edeke ndi-nsọ lę ndi wę gbu make eri wę shia ni jizosi, rị a tu a ke manya.

Ogen m gi hụn a, ọ tikenme m ęnya!

† **Isi Nke Mmisin:16** I kpochanrin a, “Ha-magidonu” ro, hụn wu “Ugu Magidon”.

⁷ Kani, mm̄on-ozī hū nọ sī m, “K’o rī a tūnī ī ɛnya? M k’a kowa n’ī ihien okpohoni lẹ eje-anū isi ɛsa lẹ mpin iri hū bu n’ẹ wū.

⁸ Eje-anū hū ī hūn te rī arī mbū, bụ ọ rizi a nwan—kani, o d’a gha ime eje-mgbugbu hū migbu enwen ẹ puha. Ọ puhaguu, o k’a la ntikpo. Mgbe ndi hodū enu-ūwa—ndi ahun ile wẹ deyeleni ẹfan wẹ ime ẹhuhuo nke ndun ni Osolobue d’e gbe iyeto ūwa—k’e gi hūn ke eje-anū hū puhazi, o k’a tū wẹ ɛnya, make ni o te rī arī, bụ ọ rizi a nwan, kani ọ lalazi alala.

⁹ Onwan cho amamihien lẹ nghota.

Isi ɛsa hū wū ugu ɛsa okpoho hū nodi elu wẹ; wẹ wuzikwo ndi-nze ɛsa. ¹⁰ Ime ndi-nze ɛsa hū, isen a danguo; ohu rī nwan a ki; ozo rī n’a e ke bia. Kani, ọ bia, ọ k’a tohu ekere suo.

¹¹ O me nke eje-anū hū hūn rī mbū bụ ọ rizi a nwan, iya wū eze hūn k’e me wẹ ndi-nze ɛsato, bụ onye ohu ime wẹ ɛsa ro—make ni o k’a kizi. Kani, ogen o k’e gi fuhazi, ọ k’a lazikwo ntikpo.

¹² Mpin iri hū ī hūn wū ndi-nze iri hūn wẹ keleni kin eze. Kani wẹ k’e kin wẹ eze, a ki wẹ ekere suo, mgbahunme okuloku ohu, uwe lẹ eje-anū hū. ¹³ Ihien ohu ke wẹ iri bu obi—wẹ iri k’e kwerigbama, we okiki wẹ ye eje-anū hū n’o kima. ¹⁴ Wẹ k’a luson Nwa-ebulu hū agha, kani, Nwa-ebulu hū k’e meri wẹ, make ni iya wū Nna ndi-nna lẹ Eze ndi-nze, make ni ndi ya lẹ wẹ wi wuzikwo ndi Chuku kpọ, ndi ọ hori ahori, ndi wẹ gi e don ɛnya.”

¹⁵ Mm̄on-ozī hū nozi sī m, “Mirin ndi hū ī hūn, hūn igbaraja hū nodi ali elu wẹ wū ndi rī ichen-ichen, igunrun ihian rī ichen-ichen, ali rī ichen-ichen lẹ asusu rī ichen-ichen.”

¹⁶ “Nke mpin iri hū ī hūn, ize igbaraja hū k’a ban uwe lẹ eje-anū hū; wẹ k’e ti ẹ iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a oto, ripu uru-ehu a, kpọ a okun. ¹⁷ Make ni, Osolobue e buguo ihien ọ cho n’o me che wẹ ime obi, keni wẹ me ẹ, ghahani ikwerigbama wechanrin ani-eze wẹ lẹ okiki wẹ ye eje-anū kima, d’e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin.”

¹⁸ “Nke Okpoho hū ī hūn, iya wū obodo uku hū hūn a kichanrin ndi-nze rī ūwa.”

Isi Nke Mm̄esato

Babilon' A Daan!

¹ Onwan e meguu, m nọ hūn mm̄on-ozī ozo k’o gha elu-igwee hidanla. Mm̄on-ozī hū nwon iken o gi e me ihien bu oda; ọ banhan, ūwa ile nọ nwun make ogho rī a ehū hūn rī e ti ke ukpe. ² Ọ nọ gi oken olu si,

“Ọ danguo! Babilonu uku a danguo! Ọ wuruole ebe eje-mm̄on rī ichen-ichen bi; ebe mm̄on owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hūn e ze ize bi]. ³ Make ni, ndi ani ile a raole manya a; ọ tugbuguo wẹ—many a hūn wū ughere lẹ ihien-olila-ɛnya. Ndi-nze rī ūwa e meguo mgba a. Ndi-afia ūwa e giguo aku-le-uba a gha obibi ehū-ufu lẹ eje-obibi ẹ henrinsonme ndi-idafin.”

⁴ Ya m nọ nū ke olu ozo gha elu-igwee si,

“Ndi nke m, gha ni ime ẹ puha, amamgbe unu e bu ẹka che ime njo a, amamgbe unu e son ẹ narin afunfun rini n’a; ⁵ make ni, enumen njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

⁶ “Me ẹ ihien o me ndi-ozo! Megwari a ya uzo ebuo! Gbaye ẹ manya k’o don gbaye ndi ozo—y’a gbayed ẹ ya uzo ebuo! ⁷ Ye ẹ afunfun lẹ ekwan hūn han ke ogho o ye enwen ẹ lẹ obibi ehū-ufu o bi.

Ebe o me ni ọ si enwen ẹ, ‘Mme rī a ki, mme wū eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ ⁸ Ya wū, afunfun ile rini n’a k’e gi

ṛnya-anwun akp'ohin ohu biachanrin—ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpọ a okun. Eghẹ, makeni Chuku-Nna, hun ri a ma a ikpe wu diken.”

⁹ Ndi-nze ri uwa hun megwu mba a, son e bi obibi ehufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogen w'e gi hun enwunrun okun we kpọ a. ¹⁰ Egun afunfun o ri ime e aniko we nokunme e. We k'e turu ebe teni, a si,

“Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hu-o!

Obodo uku wu Babilonu!

Afunfun we ye e e gi ekere ogen suo,

mgbahunme okuloku ohu,

biachanrin!”

¹¹ Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, makeni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we— ¹² goru, ola (siva), ejije le ihien-mma ndi ozo le omuma ndi akoni w'a cho a cho we gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanranni, ekwa Siki le ekwa ufie; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile ri ichen-ichen we gi avri wu eze-enyi memere; udi ihien owule we gi osisi sitron hun a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu memere; ¹³ sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi le maa le Frankisensi; manya, uden-olivu, oka we gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le umendun ihian.

¹⁴ Ndi-afia hu k'a si a,

“Ihien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo i! Ihien ile ehufu gi e fu i le ogho i ile e hunahinguo i! Y'a hunkozi we jenin ejen!”

¹⁵ Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o ri ime e aniko we nokunme e—we k'a kwan ekwan, e goo, a si,

¹⁶ “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ekwa line nanranni le ekwa popu nanranni le ekwa ufie, hun yi ihien-mma nanranni jun ehufu—ke goru ke ejije le ihien mma ndi ozo we gi omuma a koni memere! ¹⁷ Aku-le-uba hu ile e giguo nwan ekere ogen suo, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—ogen we gi hun enwunrun we gi kpọ a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

¹⁹ A buo we uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Lede Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-le-uba a hi odafin! E gi we nwan ekere ogen, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰ Ewu elu-igwee, ghoghoma n'o danguo! Unu ndi-nso le ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni n'o danguo! Makeni, Osolobue e giguo ufiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mmnon-ozu ohu kin-akwanran oda-oda no buru olo hi-ogbe, tu a ye ime ohimin, si,

“Enina ke we jenkọ d'e gi gi eka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozi w'a!”

²² “Anukozi we olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i; ahunkozi we onye orun-nka owule ime i;

anukozi we ukwere olo ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozi ime i;

anukozi we olu ighogho ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e me makeni ndi-afia i gi ndi-uku uwa we wu wiwi ihien, o k'e me makeni y'e giguo eje-iken i me ndi ali ile ke i me we, dufiechanrin we.

²⁴ Eka a ke we nozi hun edeke ndi-amuma le ndi-nsọ le ndi ile we gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmitenei

A Ghoghoma We Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m no nu oken uzun ime elu-igwee, hun no ke olu igunrun hi-ogbe; we hu a si, “Ija-mma ya rini Osolobue! Nzuopuha le ogho le iken wu nke Osolobue enyi!— ² make ni ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguo oken igbaraja hu ikpe, igbaraja hu gi ughere e meru uwa. Osolobue e yeguo a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwari a ihien o me we.” ³ We no siji, “Ija-mma ya rini Osolobue! Enwunrun okun we kpọ igbaraja ahun hu a loshi enu jennin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasị ogun hu le ihien eno hu ri ndun no dan ali, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hu, si, “Isee! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu no gha ukpo hu si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e—ke ndi uku ke ndi nta!”

⁶ Ya m no nu oken olu hun no ke olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hu ri a si,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Make ni Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe iken ile, ri a ki!

⁷ Ni enyi ghoghoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme e ogho, make ni agbamehuhuo Nwa-ebulu hu e ruguo; nwa-agbo o k'a lu a kwademegu o enwen e.

⁸ A nigu we nwa-agbo hu yiri ekwa line nanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru”—make ni ekwa line hu ri a ghosi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmon-ozu hu no si m detu onwan:

“Ngozi a rikakwo ni ndi hu we kpọ oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hu.”

O nozi si m, “Ihienni wu oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m no dan ali uku a, keni m fe e, kani o no si m, “Emekwole a! M wuhu odibo rike yu le umune i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Make ni, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku.”

Onye Hun Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m no hun ke elu-igwee kpupu, a hun m eshin ochan ebenu; efan onye ri e nyinn'e wu “Onye-we-gi-don-enya le Ezioku.”

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

¹² Enya a hu e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oda ri a isi. O nwonzikwo efan we de ede hun o me ni o nwonni onye marin n'a wezuka ya le enwen e. ¹³ O yi ewuru we yoye ime edeke. Efan we gi marin a wu Oku Osolobue. ¹⁴ Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru we wu ezigbo line ochan, hun nwonleni nkaru. ¹⁵ Opi-agma tuni gha a onu suepuha, hun o jenkọ d'e gi meri ndi ali ile. O jenkọ d'e gi okpo-igwe ki we. O k'a zokpukpo we ke ihian don a zo akpuru vaini: ebenu Onye ahun nwon iken ile wu Osolobue no a ghosi oken iwe-le-onuma-a k'o k'a no zo we. ¹⁶ Nzere we deye elu ewuru e le ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze le Nna ndi-nna.”

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Le Onye Amuma-ntu Hu

* **Isi Nke Mmitenei:**4 “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

17 Ya m nọ hụn mmon-ozì ohu k'ò turu ẹnya-anwun, ọ nọ gi oken olu kpọ nnunụ ile e fe elu-igwere oku, sị wẹ, “Bia nị-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpọ-o! 18 D'e ri ni anụ ndi-nze le ndi-ndu-agma uku le ndi-uku; anụ ẹshin le ndi te ri e nyinni wẹ; anụ ihian ile—ke ndi nwon enwen wẹ-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!”

19 M nọ nwan hụn eje-anụ hụ le ndi-nze ụwa le ndi-agma wẹ ebe wẹ gbakikome nị wẹ d'a lusun onye hụn ri e nyin ẹshin hụ le ndi-agma a ogun.

20 Kanị wẹ nọ nwundon eje-anụ hụ, ya le onye amuma-ntu ahun te ri a rundon ni eje-anụ hụ orun-atumenya—hun gi orun-atumenya ndi hụ dufie ndi hụ narin ahima eje-anụ hụ le ndi hụn fe ihien wẹ gi udi a kpụ. Wẹ nọ tu wẹ ẹbuo ebe wẹ ri ndun ye ime omi ahun okun ri, hụn okun a gi nsin-ẹnya-anwun a dun.

21 Wẹ nọ gi opia-agma onye hụn ri e nyin ẹshin ochan gbupu ndi hoduni—opia-agma hụ gha onu a apuha; nnunụ ile nọ gi anụ wẹ rijunchanrin ẹfo, righafe oken.

Isi Nke Ogun

Ahụa Ogun-iri Kwasi Nnunaị Hụ

1 Ya m nọ hụn mmon-ozì ohu k'ò gha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hụ migbu enwen ẹ le ẹgan hi-ogbe. 2 O nọ nwundon dragonu hụ, agwo mbu-mbu hụ wu Ekwensu, hụn wuzikwo Setani, ken ẹ ẹgbun jenko d'a to ahua ogun-iri kwasi nnunaị, hụn wu ahua nnu-uku; 3 o nọ tu a ye ime eje-mgbugbu hụ migbu enwen ẹ, kpokin eje-mgbugbu hụ, fidon ẹ—amangbe o dufiezi ndi ani ri ichen-ichen. Wẹ k'e donme ẹ ebẹhụ d'e ru ni ahua ogun-iri kwasi nnunaị hụ e zu. Ohun meguu, wẹ k'a hatuziri ri a ekere ogen.

4 Ya m nọ hunsomme ukpo-eze; wẹ nọ tume ndi hụn nodisonme ani enu wẹ ndi k'a han enen. M nọ huzikwo ume-ndun ndi hụ wẹ gi ifiri eri wẹ shia nị Jizosi le ifiri oku Osolobue befụ isi. Ndinị ju nị efekọ wẹ eje-anụ hụ mobu ihien hụ wẹ gi udi a kpụ, juzi nị anarinko wẹ ahima eje-anụ hụ ezimezi-ihun wẹ mobu ẹka wẹ. Wẹ nọ nwan gha onwun lihi, rizi ndun, son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasi nnunaị hụ, ahua nnu-uku. 5 (Ndi ozọ nwunni aghani onwun lihi d'e ru mgbe ahua ogun-iri kwasi nnunaị ahun gi zuguu.) Onwan wu igha-onwun-lihi nke ibuzo.

6 Onye wẹ gozi agozi le onye ri nsọ ke onye owule k'a ri ndi k'a gha onwun lihi nke ibuzoni wu. Onwun nke ẹbuo enwon iken ebe ndini ri—anwunko wẹ onwun nke ẹbuo. Kama, wẹ k'a wu ndi nchu-ẹjan Osolobue le Kraisti. Wẹ k'e son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasi nnunaị.

Nke Ekwensu A Guu!

7 Ahua ogun-iri kwasi nnunaị hụ zuguu, a topu wẹ Ekwensu, gha ime ngan o ri wepuha a. 8 O k'a pu d'e dufie ani ndi risonme ebamin-enọ ụwa, Gogu le Magogu ke w'a kpọ wẹ. O k'e wegbama wẹ d'a lu agha. E bukenmeke wẹ oda: wẹ nọ ke ẹjan ri ohimin. 9 Wẹ nọ ghakwori ebe wẹ ri fetu ali ichen-ichen ri elu-ụwa* bia d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue ri (ago wẹ) le obodo ahun ri Osolobue obi; kanị, okun nọ gha enu-igwee hidan, bu wẹ ile ri.

10 Wẹ nọ tu Ekwensu hụn dufieni wẹ ye omi okun le nsin-ẹnya-anwun hụ—ebẹhụ eje-anụ hụ le onye amuma-ntu hụ ri. Wẹ k'e ye wẹ afunfun uhinhin le efinnai jenin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpazuun

11 Ya m nọ hụn ukpo ochan ohu hi-ogbe le onye hụn nodi ali elu ẹ. Ụwa le elu-igwere nọ gha ebe o ri gbafulu, o nwonzini ebe wẹ k'a nodi. 12 M nọ hụn ndi

* **Isi Nke Ogun:9** ledẹle Habakoku 1.6

nwunni ke we turu ihun ukpo-eze hu—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusonme we ehuhuo bu oda; ya we nozi kpupu ehuhuo ozo, hun wu ekukwo nke ndun. We no gi ihien onye-onye me kin ndi hun nwunni ikpe—ke we don detosonme we ime ehuhuo ndi hu.

¹³ Ohimin no wepuha ndi-nwunni ri ime e, Onwun le Ali-mmom no wepuhazikwo ndi-nwunni ri ime we. We no gi ihien onye-onye me kin e ikpe.

¹⁴ Ya we no tu Onwun le Ali-mmom ye ime omi-okun hu.

Omi okunni wu onwun nke ebuo. ¹⁵ Onye owule we hunleni efan a ime ekukwo nke ndun, a tu we onye hu ye ime omi-okun hu.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-owa Ohun

¹ Ya m no hun elu-igwee ohun le enu-owa ohun, makeni elu-igwee ibuzo le elu-owa ibuzo a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

² M no hun obodo-nso hu, Jerusalem' ohun hu, k'o gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihē e. O ri ke nwa-agbo we choguu mma, hun ri e che di e. ³ M no nu oken olu gha ebe ukpo-eze hu ri a si,

“Lee e, ebe-obibi Osolobue a biaguo ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun we. We k'e fee e ni uwe wu ndi nke e; [Osolobue k'e me we ni ya wu Osolobue we]—Osolobue le enwen e k'a noyeni we. ⁴ O k'e finchanpuchanrin we enya-mirin owule ri we enya. Onwun arikozi; ke ihien enya-mirin ke ekwan ke ufu arikozi—makeni ihien akan a ghafeguo.”

⁵ Onye hu nodi ani elu ukpo-eze hu no si,

“Lee e! M ri e kedonzi ihien ile!”

O no sizi, “Detu ihieni, makeni oku ndini wu ezioku le oku furu we gi e don enya.”

⁶ Ya o no si m, “O meguo! Mmē wu Iuzo le Ikpazuun, Mbidon le Ogugu. Onye owule egun-mirin ri a gun, m k'a gha isi-mirin hu mirin e ye ndun gha e hupuha ye e mirin ofe. ⁷ Ndi hun merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue we, a wuru we umu m.

⁸ Kani, nke ndi a tu egun le ndi-kwerileni le ndi runi; ndi-izighe le ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin le ndi gi iken eje-mmom a run; ndi a ruu mmom le ndi-ntu ile—we ile shiko d'a ri ime omi okun le nsin-enya-anwun hu, hun wu onwun nke ebuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmom-ozu ohu ime we esa hu te bu afere afunfun ikpazuun esa no bia d'a si m, “Bia, m k'a ghosi i onye hu ya le Nwa-ebulu hu jenko d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hu.” ¹⁰ O no buru m ime-mmom shi enu ugu ohu, oken-ugu, hun jen elu oda-oda; o no ghosi m obodo-nso hu wu Jerusalem k'o gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihē e. ¹¹ Ogho Osolobue ri a ehū, o hu e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jaspā; o hu e nwun zai. ¹² Mgbon e hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmebuo k'o nwe; mmom-ozu ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hu. We deye efan ikpun-ulo mmebuo ri Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hu. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme e ebamin eto—eto ri ibeka owuwa-enya-anwun, eto ri ibeka ugu, eto ri ibeka ndidan-mirin, eto ri ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon ani hu nwon omuma mmebuo gin'e noke iyeto. We deyesonme efan ndi-ozu pu-ichen mmebuo Nwa-ebulu hu enu we.

¹⁵ Mmọn-ozì hụ gwa m oku gi mkpínsìn goru wẹ gi a ma ihien, hụn o k'e gi ma obodo hụ lẹ ọnu-mgbon ndi rin'a lẹ mgbon ẹ. ¹⁶ Obodo hụ nwe azuun ẹno. Azuun ẹno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'o shiahan.

O no gi mkpínsìn a ma obodo hụ. *stadion* nnu-uku mmebuoro ro (ya wu ihien nọke maili ogun-mmitenei kwasị nnu-eto). K'o suehan lẹ k'o shiahan lẹ k'o jẹhan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma ke mgbon ẹ shiahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmebuoro-uzo-mmebuoro (kubiti ẹno kwasị ogun-esa) k'o wu—ke ihian don a ma ihien. Ihien mmọn-ozì hụ gi ma a hanhu ke hụn ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspā ke wẹ gi tun mgbon hụ; goru wẹ gwagba-malenì ya lẹ ihien owule ke wẹ gi tun obodo hụ; o nwun zai ke ughegbe.

¹⁹ Wẹ gi udi ihien-mma ile ri ichen-ichen ri mkpa chosonme omuma ndi hụ gi mgbon hụ nọke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jaspā; hụn me ẹ ebuo wu Safe; hụn me wẹ eto wu ageti. Hụn me wẹ ẹno wu emaradi; ²⁰ hụn me wẹ isen wu onisi; hụn me wẹ isin wu kaneliani. Hụn me wẹ esa wu kraisolaiti; hụn me wẹ esato wu berilu; hụn me wẹ itenei wu topazi. Hụn me wẹ iri wu kraısopresi; hụn me wẹ mmanai wu jasinti; hụn me wẹ mmebuoro wu ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hụn wẹ gi tusonme onu-mgbon mmebuoro hụ risonme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime wẹ wu ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hụ w'a cho achọ wẹ gi a cho ihien mma. Goru wẹ gwaleni ke wẹ gi memẹ uzo uwaya-kani hụn ri ime obodo hụ: o nwunchanrin zai ke ughegbe!

²² Ahunni m unọ-nsọ owule ime obodo hụ—make ni Osolobue hụn wu Di-nwonni-enyi, Onye hụn nwon iken ile, lẹ Nwa-ebulu hụ wu Ulo-nsọ obodo hụ.

²³ Obodo hụ achodeni enya-anwun mobu ifon hụn k'e ye ẹ ukpe, make ni ogho Osolobue wu ukpe ẹ, Nwa-ebulu hụ wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hụ ke ndi ani ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho wẹ ime Obodo hụ.

²⁵ Agunmakọ wẹ onu-mgbon obodo hụ ebe eki ri elu, bu uhinhin ariko ebegu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ Wẹ k'e webanhan ogho ali ichen-ichen lẹ aku-le-uba wẹ ime ẹ. ²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hụn e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya lẹ ntu wi k'a banyen'e. Ndi wẹ de efan wẹ ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hụ, uwe suo k'a banye ẹ.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Iyi Hụ Hụn Mirin Ẹ Ẹ Ye Ndun

¹ Mmọn-ozì hụ nọ ghosị m iyi ahun mirin ẹ e ye ndun; o gha ukpo Osolobue lẹ Nwa-ebulu hụ hula; o nwun zai ke ughegbe. ² O huko ahanmahan uzo uwaya-kani ri ime obodo hụ. Osi ahun hụn e ye ndun risonme iyi hụ azuunni lẹ azuunni. Osi hụ a mi udi mkpuru mmebuoro ahua. Ifon-ifon ke o gi a mi mkpuru. Wẹ gi ehuhuo a a zuo ndi ani ile oria.

³ Ahunkozi wẹ ihien wẹ bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue lẹ Nwa-ebulu hụ k'a ri ime ẹ, ndi-idibo ẹ k'a ri e fe ẹ. ⁴ Wẹ k'a gha a hụn ihun ẹ; efan a k'a ri wẹ ezimezi-ihun. ⁵ Ohihì agbakozì; achokozì wẹ ukpe-eka mobu ukpe enya-anwun w'e gi legha uzo, make ni Osolobue hụn wu Di-nwonni-enyi jenkọ d'a wu ukpe wẹ. Wẹ k'a ki jẹrin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmọn-ozì hụ nọ si m, “Oku ndini wu ezioku, wẹ furu w'e gi don enya—make ni Onye-nwonni-enyi, Chuku hụn a gwa mmọn ri ime ndi-amuma ihien

hụ ndi-amuma e ku, iya zihę nwan mmọn-ozị ę d'a ghosị ndi-idibo ę ihien ndi hun o meni wę k'e meriri ęgwa.”

⁷ Jesu si,
“Lee ę, m lala ęgwa!
Ngosị rini onye k'e me
ihien amuma ri ime ehuhuoni ku!”

⁸ Mmę wu Jonu, mmę gi ntin m nu ihien ndini, gi enya hun wę. Ogen m gi nuguu wę, hunguu wę, m no dannı mmọn-ozı hu ghosı ni m wę ali—ni m fe ę.
⁹ Kani o si m, “Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu le umune i ndi-amuma le ndi hun e mesonme ihien ndi hu ehuhuoni ku. Fee Osolobue!”

¹⁰ O nozi si m, “Ezumele ihien ndi wę ku ime amuma ri ehuhuoni, make ni, ogen wę k'e gi me ri nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye ri ochan ya risonme; onye ri nsọ ya risonme.”

¹² Jesu si, “Gon ni ntin, m lala ęgwa! Ugwo-orun m jenkọ a ku ri m ęka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mmę wu Afa le Omega, Ibuzo le Ikpazuun, Mbidon le Ogugu.”

¹⁴ Ngosị rini ndi hu k'a su ękwa wę, keni wę ni wę d'e ri mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni wę ni wę gha onu-mgbon hu banye ime obodo hu. ¹⁵ Make ni, ndi hu e bi ke nkite, ndi a rua-mmọn, ndi e bu nshi le ndi gi iken eje-mmọn a run, ndi-ughere, ndi-izighe, ndi a rua mmọn le onye owule ntụ a suo le onye owule e me ihien ya le ntụ wi abanyeko obodo hu.

¹⁶ “Mmę wu Jesu zi mmọn-ozı m ozini d'e zi unu, keni o rusonme uka ichen-ichen ęka. Mmę wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehụ Defidi puha. Mmę wu kokise utuntun hu hun e keni.”

¹⁷ Mmọn-nsọ le okpoho hu 'ya le Jesu jenkọ d'a gba ehuhuo ri a si,
“Bia!”

Onye owule hun nuni ya sizi,

“Bia!”

Onye owule ęgun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri ę ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M ri a gwakwo onye owule nu ihien ndi wę ku ime amuma ri ękukwoni ni onye owule becheni ni wę, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu wę ku oku wę ime ehuhuoni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime wę, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nsọ hu wę kusonme oku wę ime ehuhuoni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi wę shia eri, si,
“Egheę, m lala ęgwa!”

Isee! Onye-nwonnı-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonnı-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.